

VARUH
ČLOVEKOVIH
PRAVIC

POROČILO

VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE

O IZVAJANJU NALOG

DRŽAVNEGA PREVENTIVNEGA MEHANIZMA

PO OPCIJSKEM PROTOKOLU

H KONVENCIJI OZN PROTI MUČENJU IN DRUGIM KRUTIM,
NEČLOVEŠKIM ALI PONIŽEVALNIM KAZNIM ALI RAVNANJU ZA
LETO 2018

Ljubljana, februar 2019

KAZALO

IZVAJANJE NALOG IN POOBLASTIL DRŽAVNEGA PREVENTIVNEGA MEHANIZMA V LETU 2018	5
1.1 UVOD	5
1.1.2 Splošno	5
1.1.3 Sodelovanje z nevladnimi organizacijami	6
1.1.4 Obiski krajev odvzema prostosti	7
1.1.5 Uresničevanje priporočil DPM	9
1.1.6 Mednarodne in druge dejavnosti DPM	12
1.1.7 Sklep	13
1.1.8 Pregled obiskov ustanov in nekaterih drugih dejavnosti DPM v letu 2018.	14
OBISKI KRAJEV ODVZEMA PROSTOSTI	27
2.1 Obiski socialnovarstvenih zavodov	27
2.1.1. Center starejših Pristan Vipava	34
2.1.2. Obalni dom upokojencev Koper	42
2.1.3. Dom starejših občanov Metlika	48
2.1.4. Dom starejših občanov Ljubljana Šiška.	50
2.1.5. Center za starejše občane Ormož	52
2.1.6. Dom starejših občanov Lendava	60
2.1.7. Dom starejših Škofljica	66
2.1.8. Dom starejših občanov Ribnica	72
2.1.9. Dom starejših občanov Črnomelj	76
2.1.10. Dom starejših Novo mesto	78
2.1.11. Dom starejših občanov Trebnje	82
2.1.12. Center za starejše občane Lucija	85
2.1.13. Dom Ptuj, enota Koper	86
2.1.14. Center starejših Cerknica	86
2.1.15. Dom starejših občanov Ljubljana Bežigrad	90
2.1.16. Dom upokojencev Ptuj, enota Kidričevo	90
2.1.17. Dom upokojencev Podbrdo, enota Tolmin	95
2.1.18. Dom za starejše Bor, Črni Vrh nad Idrijo.	96
2.1.19. Dom starejših občanov Ljutomer.	98
2.1.20. Dom Taber, Cerklje na Gorenjskem.	103
2.1.21. Dom upokojencev Nova Gorica, enota Dom Podsabotin	108
2.1.22. Dom starejših občanov Fužine.	110
2.1.23. Dom Danice Vogrinc, Maribor	112
2.2 Obiski posebnih socialnovarstvenih zavodov	114
2.2.1. Dom Lukavci, SVZ Hrastovec, Dom Nine Pokorn Grmovje, Dom na Krasu Dutovlje	116
2.2.2. Dom Lukavci, SVZ Hrastovec, Dom Nine Pokorn Grmovje, Dom na Krasu Dutovlje	118
2.2.3. Dom Nine Pokorn Grmovje.	120
2.2.4. Dom na Krasu Dutovlje	120
2.3 Obiski psihiatričnih bolnišnic	122
2.3.1. Psihiatrična bolnišnica Ormož	124
2.3.2. Psihiatrična bolnišnica Idrija	134
2.3.3. Psihiatrična bolnišnica Begunje.	138
2.4 Obiski zavodov za prestajanje kazni zapora in zavoda za prestajanje mladoletniškega zapora	150
2.4.1. ZPKZ Maribor	152
2.4.2. ZPKZ Koper, Oddelek Nova Gorica	160
2.4.3. ZPKZ Maribor, Odprti oddelek Rogoza	164
2.4.4. ZPKZ Maribor, Oddelek Murska Sobota	168
2.4.5. ZPKZ Ljubljana.	170
2.4.6. ZPMZKZ Celje	177
2.5 Obisk Azilnega doma	178
2.5.1. Sprejemni prostori Azilnega doma	180
2.6 Obisk policijskih postaj	184
2.6.1. PP Brežice.	188

2.6.2. PP Krško	190
2.6.3. PP Sevnica	192
2.6.4. PP Škofja Loka	194
2.6.5. PP Kranj	196
2.6.6. PP Bled	198
2.6.7. PP Radlje ob Dravi	200
2.6.8. PP Dravograd	204
2.6.9. PP Ravne na Koroškem	208
2.6.10. PP Maribor I	210
2.6.11. PP Podlehnik	214
2.6.12. PP Slovenska Bistrica	216
2.6.13. Center za pridržanje Ljubljana.	220
2.6.14. PP Trebnje	222
2.6.15. PP Novo mesto	226
2.6.16. PP Šentjernej	228
2.6.17. PP Idrija	230
2.6.18. PP Tolmin	232
2.6.19. PP Bovec.	234
2.6.20. PP Kranjska Gora	236
2.6.21. PP Radovljica	238
2.6.22. PP Tržič	240
2.6.23. PP Laško.	242
2.6.24. PP Celje	244
2.6.25. PP Slovenske Konjice	250
2.6.26. PP Črnomelj	252
2.6.27. PP Črnomelj	256
2.6.28. PP Metlika	256
2.6.29. PP Ilirska Bistrica	258
2.6.30. PP Ljubljana Bežigrad	262
2.6.31. PP Vrhnika	265
2.6.32. PP Nova Gorica	266
2.6.33. PP Ormož	270
2.7 Obiski vzgojnih zavodov in mladinskih domov ter zavoda za usposabljanje	272
2.7.1. Mladinski dom Malči Beličeve	276
2.7.2. Mladinski dom Jarše	280
2.7.3. Mladinski dom Maribor, Enota Slivnica.	284
2.7.4. Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem	284
2.7.5. Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora	286
2.7.6. Vzgojni zavod Kranj	286
2.7.7. Vzgojni dom Veržej	288
2.7.8. Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec, stanovanjska skupina Postojna	288
2.7.9. Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec, Intenzivna skupina Planina	288
2.7.10. Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec	288
2.7.11. Vzgojno-izobraževalni zavod Frana Milčinskega Smednik	288
PRILOGE	291
3.1 Priloga:	292
Poročilo s konference ob 10. obletnici DPM v Sloveniji	292
3.2 Priloga:	299
Konvencija OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju	299
3.3 Priloga:	308
Zakon o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju	308
3.4 Priloga:	317
O DPM v zakonu o varuhu človekovih pravic	317
3.5 Priloga:	318
O DPM v poslovniku Varuha človekovih pravic Republike Slovenije	318

1

IZVAJANJE NALOG IN POOBLASTIL DRŽAVNEGA PREVENTIVNEGA MEHANIZMA V LETU 2018

1.1 UVOD

1.1.2 Splošno

Varuh človekovih pravic RS (Varuh) s tem poročilom predstavlja izvajanje nalog in pooblastil **državnega preventivnega mehanizma (DPM)** v letu 2018 po **Opcijskem protokolu h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju** (Opcijski protokol), ki ga je Generalna skupščina Organizacije združenih narodov sprejela na 57. zasedanju 18. 12. 2002, za podpisovanje in ratifikacijo pa je na voljo od 4. 2. 2003¹. Opcijski protokol vzpostavlja sistem **rednih (preventivnih) obiskov neodvisnih mednarodnih in državnih organov na krajih, kjer je ljudem odvzeta prostost,² da bi preprečili mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja.**³

Na mednarodni ravni je z Opcijskim protokolom ustanovljen **Pododbor za preprečevanje mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja Odbora proti mučenju (SPT)**, vsaka država pogodbenica tega protokola pa je zavezana, da na državni ravni ustanovi, določi ali vzdržuje enega ali več organov za obiskovanje zaradi preprečevanja mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (DPM).⁴

DPM pri izvajanju svojih nalog in pooblastil obiskuje vse kraje odvzema prostosti v državi in preverja ravnanje z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, da bi se okrepilo njihovo varstvo pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja. **Ob upoštevanju pravnih norm DPM ustreznim organom priporoča, kako naj izboljšajo razmere in ravnanje z osebami ter preprečijo mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega, poniževalnega ravnanja ali kaznovanja.** V tej zvezi lahko poda predloge in pripombe k veljavnim ali predlaganim zakonom.⁵

Varuhu so bile zaupane pomembne dodatne naloge in pooblastila DPM leta 2006 z **Zakonom o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju**⁶. Prepričani smo, da sta bila razloga za to poudarjena skrb, ki jo (je) vseskozi namenja(l) obravnavi pobud zaprtih oseb, ter njegova preventivna vloga na tem področju z ustaljenim in izoblikovanim načinom delovanja pri obiskovanju krajev, kjer so osebe, ki jim je bila odvzeta prostost. Poleg tega je bila pri tem gotovo pomembna tudi njegova neodvisnost (funkcionalna, osebna in finančna), ki je zagotovljena z ustavo in Zakonom o varuhu človekovih pravic.

1 Za Slovenijo je Opcijski protokol začel veljati 22. 2. 2007 – glej Uradni list RS, št. 17/07.

2 Kraj odvzema prostosti Opcijski protokol določa v 4. členu.

3 Glej 1. člen Opcijskega protokola.

4 17. člen Opcijskega protokola določa: »Vsaka država pogodbenica najpozneje leto po začetku veljavnosti tega protokola, njegovi ratifikaciji ali pristopu k njemu vzpostavi, določi ali ustanovi enega ali več neodvisnih državnih preventivnih mehanizmov za preprečevanje mučenja. Mehanizmi, ki so jih vzpostavile decentralizirane enote, se lahko za namene tega protokola določijo za državne preventivne mehanizme, če so v skladu z njegovimi določbami.«

5 Glej 19. člen Opcijskega protokola.

6 Uradni list RS, št. 114/06 – Mednarodne pogodbe, št. 20/06.

Varuh je s tem, ko so mu (bile) zaupane tudi naloge in pooblastila DPM, postal sestavni del splošno veljavnega sistema pod okriljem Organizacije združenih narodov, ki na mednarodni in državni ravni uveljavlja (dodaten) mehanizem za preprečevanje mučenja in drugih oblik grdega ravnanja z ljudmi, ki jim je bila odvzeta prostost. Ta temelji predvsem na rednih obiskih krajev odvzema prostosti. Namen teh preventivnih obiskov je preprečiti mučenje ali drugo grdo ravnanje, še preden se zgodi.

Od leta 2015 v okviru Varuha deluje posebna enota DPM, ki ne obravnava individualnih pobud, temveč le obiskuje institucije in opravlja druge naloge. Tako smo poskrbeli za razdelitev obeh dejavnosti ombudsmana, to je preventivne, ki jo sestavljajo naloge DPM, in reaktivne, ki je obravnavanje prejetih pobud. Potrebo po taki ločitvi izrecno poudarja 32. točka Smernic o državnih preventivnih mehanizmih SPT,⁷ sprejetih na dvanajstem zasedanju v Ženevi 15.–19. novembra 2010. Ta določa, da kadar organ, določen za DPM, poleg nalog v skladu z Opcijskim protokolom opravlja tudi druge naloge, se morajo naloge DPM opravljati v okviru ločene enote ali oddelka, ki ima svoje osebje in ločen proračun. Izvajanje nalog in pooblastil DPM je tako precej bolj organizirano in s tem učinkovitejše. Boljša organizacija dela omogoča tudi boljšo pripravo na posamezen obisk, njegovo izvedbo in izdelavo poročila o obisku.

Delovanje posebne notranje organizacijske enote Varuha, ki izvaja le naloge in pooblastila DPM, je leta 2017 določil tudi Zakon o dopolnitvah Zakona o varuhu človekovih pravic – ZVarCP-B (Uradni list RS, št. 54/17) v 50.c členu. Določa tudi, da delo DPM vodi namestnik varuha, ki ga za določeno obdobje pooblasti varuh.

V enoti DPM so tudi leta 2018 poleg namestnika varuhinje in vodje DPM Ivana Šeliha delovali še Robert Gačnik, dipl. varstvoslovec, specialist kriminalističnega preiskovanja, svetovalec Varuha, svetnik (odgovoren predvsem za obiske zaporov, policijskih postaj, Centra za tujce in Azilnega doma), mag. Jure Markič, svetovalec Varuha, višji svetnik, univ. dipl. pravnik (odgovoren za obiske socialnovarstvenih zavodov in psihiatričnih bolnišnic), in Lili Jazbec, svetovalka Varuha, svetnica, prof. defektologije za motnje vedenja in osebnosti ter domske pedagogike (v delu svojih delovnih obveznosti odgovorna za obiske vzgojnih zavodov). Enoti se je leta 2017 na novo pridružila Ana Polutnik, univ. dipl. pravnica, ki je (tudi le v delu svojih delovnih obveznosti) odgovorna za obiske socialnovarstvenih zavodov.

1.1.3 Sodelovanje z nevladnimi organizacijami

Zakon o ratifikaciji Opcijskega protokola (5. člen) določa, da naloge in pooblastila DPM izvaja Varuh. **Ob tem lahko z njim pri opravljanju nadzora na krajih odvzema prostosti in preverjanja ravnanja z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, sodelujejo tudi nevladne organizacije (NVO), registrirane v Sloveniji, ter organizacije, ki so pridobile status humanitarne organizacije v Sloveniji in se ukvarjajo z varstvom človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, zlasti s področja preprečevanja mučenja in drugih krutih, nečloveških ali poniževalnih kazni ali ravnanj.** Varuh te organizacije, ki skupaj z njim opravljajo obiske, izbere na podlagi javnega razpisa. Podrobneje pa medsebojno sodelovanje z izbranimi nevladnimi organizacijami uredi s pogodbami.

Zakon o ratifikaciji Opcijskega protokola določa še, da morajo osebe iz izbranih organizacij, ki bodo sodelovale pri izvajanju nalog in pooblastil DPM, dati predhodno pisno izjavo, da bodo pri opravljanju teh nalog in pooblastil delovale po Varuhovih navodilih in predpisih o varovanju tajnosti osebnih in tajnih podatkov, tako kot to velja za varuha, njegove namestnike in Varuhove uslužbenke.

Zakon o ratifikaciji določa tudi, da sredstva za stroške in nagrade osebam iz organizacij, ki skupaj z Varuhom opravljajo naloge oziroma izvajajo pooblastila DPM, izplača Varuh iz svojih proračunskih postavk po pravilniku, ki ga izda po predhodnem soglasju ministra, pristojnega za finance.⁸

Leta 2018 smo nadaljevali sodelovanje s predstavniki organizacij, ki so se leta 2014 prijavile na razpis za sodelovanje pri izvajanju nalog in pooblastil DPM za obdobje 2015–2017, z možnostjo podaljšanja za še eno leto. Sodelovali smo z **Novim paradoksom (NP), Humanitarnim društvom Pravo za vse (Pravo za vse), Slovensko karitas (Karitas), SKUP – skupnost privatnih zavodov (SKUP), Pravno-informacijskim centrom nevladnih organizacij (PIC), Mirovnim inštitutom (MI) in Zvezo društev upokojencev Slovenije (ZDUS).**

⁷ Dosegljivo na <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/OPCAT/Pages/NationalPreventiveMechanisms.aspx>.

⁸ Novi pravilnik je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 13/17.

Izbrane NVO naloge in pooblastila pri obiskih opravljajo s svojimi osebami, usposobljenimi za posamezna področja nadzora, kot člani skupine, ki jo Varuh določi za vsak posamezen obisk posebej. Vsaka skupina, ki opravlja nadzor, je tako sestavljena iz predstavnikov Varuha in izbranih organizacij, pri čemer se upošteva program obiskov, ki ga v ta namen sprejme Varuh v sodelovanju z izbranimi organizacijami, po potrebi pa tudi druge okoliščine, zaradi katerih bi bil potreben takojšen obisk.

1.1.4 Obiski krajev odvzema prostosti

Varuh v vlogi DPM obiskuje (ob upoštevanju vsakoletnega programa obiskov) **vse kraje odvzema prostosti v Sloveniji** in tako preverja ravnanje z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, da bi se okrepilo njihovo varstvo pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja.

Ob upoštevanju pravnih norm DPM pristojnim organom daje **priporočila, da bi izboljšali razmere in ravnanje z osebami ter preprečili mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega, poniževalnega ravnanja ali kaznovanja**. V zvezi s tem lahko poda tudi predloge in pripombe k veljavnim ali predlaganim zakonom.

Znani kraji odvzema prostosti v Sloveniji so zlasti:

- zavodi za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) z vsemi svojimi oddelki in Prevezgojni dom Radeče,
- vzgojno-izobraževalni zavodi (VIZ),
- nekateri socialnovarstveni zavodi – domovi starejših (SVZ) in posebni SVZ,
- psihiatrične bolnišnice (PB),
- prostori za policijsko pridržanje oziroma zadržanje na policijskih postajah (PP) in Center za pridržanje Ljubljana,
- Center za tujce v Postojni (CT) in Azilni dom v Ljubljani,
- prostori za pridržanje v Slovenski vojski in
- vsi drugi kraji v smislu 4. člena Opcijskega protokola (na primer policijska intervencijska vozila in podobno).

Prvi obisk zaprte ustanove (to je Prevezgojnega doma Radeče) je DPM v Sloveniji opravil 19. 3. 2008. Leta 2008 smo obiskali 35 različnih zaprtih ustanov (policijske postaje, zavode za prestajanje kazni zapora, psihiatrične bolnišnice, domove za starejše in druge), nato smo vsako leto opravili nekaj več kot 40 takšnih obiskov. **V zadnjih letih smo število obiskov precej povečali, v vseh desetih letih pa smo opravili skupno 526 takšnih obiskov.**

Leta 2018 smo obiskali 81 krajev odvzema prostosti (nekatero posamezne lokacije od teh tudi večkrat), in sicer **32 policijskih postaj s Centrom za pridržanje v Ljubljani, šest zavodov za prestajanje kazni zapora, Azilni dom (sprejemne prostore), tri psihiatrične bolnišnice, štiri posebne socialnovarstvene zavode, 24 socialnovarstvenih zavodov (domove starejših) in 11 vzgojnih zavodov (vključno z zavodom za usposabljanje).**

Podrobnejši podatki o teh obiskih so prikazani v tabeli.

Podatki o obiskih 2018

	Policijske postaje in Center za pridržanje	Zavodi za prestajanje kazni zapora in PD Radeče	Azilni dom	Psihiatrične bolnišnice (vključno s forenziko)	Posebni socialnovarstveni zavodi	Socialnovarstveni zavodi (domovi starejših)	Vzgojni zavodi	SKUPAJ
Število obiskov	32	6	1	3	4	24	11	81
Število enodnevnih obiskov	31	5	1	3	4	24	9	77
Število dvodnevnih obiskov		1				/	2	3
Najavljeni obiski	1 (CPL – prisotnost tujek)	2 (ZPMZKZ Celje – prisotnost tujcev, ZPKZ Maribor, Oddelek Murska Sobota – prisotnost tujcev)				/	/	3
Nenajavljeni obiski	31	4	1	3	4	24	11	78
Redni obisk	28	4	1 ⁹	2		8	4	47
Kontrolni obisk		2		1		10	3	16
Tematski obisk	3				4	6	4	17
Dopoldan	28	6	1	3	3	20	4	65
Popoldan					1	4	7	12
Ponoči	3						/	3
Sodelovanje izvedenca	/ ¹⁰			2		8		10

V izvajanje nalog in pooblastil DPM Varuh vključuje strokovnjake s čim širšim naborom priporočenih posebnih znanj. Ker izbrane NVO ne morejo zagotoviti nekaterih drugih ustreznih strokovnjakov niti Varuh med svojimi strokovnjaki nima osebe z znanjem s področja zdravstvenega varstva, smo morali nekatere manjkajoče strokovnjake izbrati sami iz vrst zunanjih strokovnjakov. Na podlagi javne objave obvestila o zbiranju ponudb za uvrstitev na **seznam zdravnikov izvedencev**, ki bodo Varuhu strokovno pomagali ugotoviti, razjasniti ali presoditi dejstva, ki bi kazala na primere mučenja in druge oblike okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja, oziroma ga podpreti pri njegovih obiskih krajev, kjer je osebam odvzeta prostost, s potrebnim strokovnim znanjem, ki ga Varuh nima, smo izbrali zdravnike izvedence. Leta 2018 smo tako sodelovali z izr. prof. dr. Petrom Pregljem, dr. med., spec. psih., in doc. dr. Milanom Popovičem, dr. med., spec. splošne kirurgije. Posamezni izvedenec, ki ga Varuh izbere s seznama glede na vrsto in kraj posameznega obiska, naloge opravlja po odredbi in navodilih Varuha v sodelovanju z njegovimi strokovnimi sodelavci tako, da sodeluje pri načrtovanem obisku in daje pisne odgovore na Varuhova vprašanja v vlogi DPM ter poda svoje ugotovitve zlasti o ustreznosti zdravstvenega varstva in ravnanja z osebami, ki jim je odvzeta prostost. Pri tematskih obiskih PP Črnomelj, PP Ilirska Bistrica in PP Metlika sta na podlagi pogodbe sodelovala tudi dva prevajalca, in sicer za farsi in arabski jezik.

DPM o vsakem obisku pripravi izčrpno (končno) poročilo o ugotovitvah o obiskani ustanovi. To poročilo vsebuje tudi predloge in priporočila za odpravo ugotovljenih nepravilnosti in izboljšanje stanja, vključno z ukrepi za zmanjšanje možnosti nepravilnega ravnanja v prihodnje. **Pri pripravi poročila o opravljenem obisku sodelujejo Varuhovi predstavniki in predstavniki izbranih NVO.** Vsak sodelujoči pri obisku, torej tudi osebe iz NVO, mora namreč pripraviti kratko poročilo o lastnih ugotovitvah z obiska, skupaj s predlogi, ki so del poročila o opravljenem nadzoru. Poročilo se pošlje pristojnemu organu, tj. nadrejenemu organu obiskane ustanove, s predlogom, da ta v postavljenem roku izrazi stališče do navedb ali priporočil v tem poročilu in ga sporoči Varuhu. S poročilom se seznanj tudi obiskana ustanova, v nekaterih primerih (ko gre za obiske socialnovarstvenih ustanov, psihiatričnih bolnišnic in vzgojnih zavodov) se izdelata tudi predhodno poročilo.

⁹ Obiskali smo sprejemne prostore Azilnega doma.

¹⁰ Pri tematskih obiskih PP Črnomelj, PP Ilirska Bistrica in PP Metlika sta na podlagi pogodbe sodelovala dva prevajalca, in sicer za farsi jezik in arabski jezik.

Za izdelavo končnega poročila o obisku je praviloma pristojen predstavnik Varuha, čeprav je lahko za njegovo izdelavo določena tudi oseba iz izbrane NVO. Sodelovanje predstavnikov izbranih NVO pri obiskih in končnih poročilih v letu 2018 prikazuje naslednja tabela.

	Policijske postaje	Zavodji za prestajanje kazni zapora + PD Radeče	Azilni dom	Psihiatrične bolnišnice	Posebni socialnovarstveni zavodi	Socialnovarstveni zavodi (domovi starejših)	Vzgojni zavodi
Pravo za VSE	3	2		2		6	4
Končno poročilo	3	1				2	/
PIC	4	1			4		
Končno poročilo	4	1					
Mirovni inštitut	3	2	1			2	5
Končno poročilo	3	1	1				1
Novi paradoks				1			
Končno poročilo							
Karitas						1	
Končno poročilo							
ZDUS						15	1
Končno poročilo							/
SKUP	4	1		1		2	3
Končno poročilo	1					2	3
Skupaj izdelanih poročil						4	4

Na podlagi končnega poročila, odziva pristojnega organa nanj in morebitnih dodatnih stališč DPM se o vsakem obisku pripravi tudi **krajše poročilo, ki se objavi na spletu**.¹¹

1.1.5 Uresničevanje priporočil DPM

Uresničevanje priporočil DPM je zaveza države pogodbenice Opcijskega protokola. Po 22. členu Opcijskega protokola morajo namreč pristojni organi države pogodbenice obravnavati priporočila DPM in z njim vzpostaviti dialog o mogočih ukrepih za izvedbo priporočil.

Vsa priporočila in odzive pristojnih nanje objavljamo v povzetkih poročil na spletišču Varuha.¹² Na podlagi prejetih odzivov na naša priporočila upoštevamo, ali je obiskana ustanova ali/in nadrejeno ministrstvo sprejelo priporočilo DPM, ga izvedlo ali pa ga ni sprejelo. Uresničitev naših priporočil redno preverjamo tudi ob naslednjih obiskih v zadevnih ustanovah in po potrebi tudi s kontrolnimi obiski.

Poleg najpomembnejšega preventivnega učinka obiskov, katerih namen je preprečiti mučenje ali drugo slabo ravnanje, še preden se zgodi, ugotavljamo, da so se v mnogih obiskanih ustanovah prav zaradi naših priporočil izboljšale bivalne razmere in ravnanje z osebami, ki jim je odvzeta prostost.

Po desetih letih našega dela smo ugotovili, da bi bil potreben boljši pregled nad podanimi priporočili. Tako smo se po zgledu in dobrih izkušnjah nekaterih državnih preventivnih mehanizmov, zlasti avstrijskega, leta 2018 odločili, da za **pregled priporočil vzpostavimo posebno tabelo**. Pri njeni pripravi smo upoštevali predvsem lastne izkušnje in potrebe. Najprej smo določili **ključne besede**, ki jih bomo uporabljali za oznako posameznega priporočila. Določili smo 12 kategorij: (1) splošno, (2) bivalne razmere, (3) obravnava, oblike dela, (4) zdravstvena oskrba, (5) aktivnosti, (6) osebje, (7) stiki z zunanjim svetom, (8) prehrana, (9) obravnava nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja, (10) evidenca, dokumentacija, (10) pravno varstvo, pritožbene poti, (11) premestitev, odpust, (12) drugo. Nato smo oblikovali **različne kategorije v tabeli**, tako da je za vsako priporočilo takoj jasno, na katerem obisku smo ga podali, v zvezi

¹¹ Glej <http://www.varuh-rs.si/o-instituciji/podrocja-dela-varuha/varuh-kot-drzavni-preventivni-mehanizem/>.

¹² Glej <http://www.varuh-rs.si/o-instituciji/podrocja-dela-varuha/varuh-kot-drzavni-preventivni-mehanizem/>.

s katerim krajem odvzema prostosti, na kateri lokaciji, za kakšno vrsto obiska je šlo, katera nevladna organizacija je sodelovala in ali je pri obisku sodeloval tudi izvedenec. V tabeli je navedeno **celotno priporočilo**, nato **kratko pojasnilo priporočila**, če je potrebno, za kakšno **vrsto priporočila** gre (sistemsko, splošno ali individualno), že prej omenjena ključna beseda, **odziv na priporočilo in komentar odziva**, če je potreben, **ugotovitve kontrolnega obiska in odziv na te ugotovitve**. V tabelo vnašamo tudi dobre prakse in pohvale, ki smo jih podali pri našem delu.

Priporočila, ki jih je DPM pripravil ob opravljenih obiskih v letu 2018, prikazujemo v obliki teh tabel po posameznih vrstah krajev odvzema prostosti. Pri tem je treba upoštevati, da gre za stanje v začetku januarja 2019 (ob pisanju tega prispevka so se nekatera poročila o obiskih še pripravljala, na nekatera pa še nismo prejeli odzivnih poročil, zato število danih priporočil ni končno, prav tako tudi ne podatke o izvedenih posameznih priporočilih (pri nekaterih je upoštevan le odziv obiskane ustanove, ne pa tudi pristojnega ministrstva, saj nanj še čakamo).

Ker gre za prvo leto prikazovanja našega dela na ta način, bodo verjetno potrebne tudi nekatere izboljšave oziroma popravki tovrstnega prikazovanja.

Statistični pregled

Obiski po ustanovah	
AD	1
DS	24
PB	3
PSVZ	4
VZ	11
ZPKZ	5
ZPMZKZ	1
PP	32
skupno	81

Priporočila po ustanovah (iz 65. obiskov, za katera je bilo poročilo DPM že pripravljeno)	
AD	8
DS	163
PB	54
PSVZ	10
VZ	23
ZPKZ	67
ZPMZKZ	1
PP	158
skupno	484

Priporočila glede na ključne besede	
aktivnosti	19
bivalni pogoji	103
drugo	56
evidenca, dokumentacija	85
obravnava neželenega vedenja	22
obravnava, oblike dela	51
osebje	20
pravno varstvo, pritožbene poti	94
prehrana	7
splošno	7
stiki z zunanjim svetom	7
zdravstvena oskrba	13
skupaj	484

Priporočila glede na vrsto	
posamično	182
sistemsko	40
splošno	262
skupno	484

Priporočila glede na odziv	
čakamo odgovor	54
nesprejeto	31
ni odziva	55
sprejeto - nerealizirano	148
sprejeto - realizirano	196
skupaj	484

AD - Azilni dom
DS - Dom starejših
PB - Psihiatrična bolnišnica
PSVZ - Posebni socialnovarstveni zavod
VZ - Vzgojni zavod

ZPKZ - Zavod za prestajanje kazni zapora
ZPMZKZ - Zavod za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora
PP - Policijska postaja

Priporočila glede na vrsto v ustanovah				
	posamično	sistemska	splošno	skupaj
AD	2	2	4	8
DS		7	156	163
PB			54	54
PSVZ		8	2	10
VZ	1	7	15	23
ZPKZ	41	2	24	67
ZPMZKZ	1			1
PP	137	14	7	158

Priporočila glede na ključne besede										
	AD	DS	PB	PSVZ	VZ	ZPKZ	ZPMZKZ	PP	VSI	SKUPAJ
aktivnosti	2	3	2		2	7		3		19
bivalni pogoji	3	26	8	4	5	25	1	31		103
drugo		45	1			2		8		56
evidenca, dokumentacija		11	8		1	1		64		85
obravnavna neželenega vedenja		14	6		1	1				22
obravnavna, oblike dela	2	13	4	5	8	13		6		51
osebje		2		1	1	10		6		20
pravno varstvo, pritožbene poti		41	18		2			33		94
prehrana		1	2		2	2				7
premistitev, odpust										
splošno						1		6		7
stiki z zunanjim svetom		1	3		1	2				7
zdravstvena oskrba	1	6	2			3		1		13
skupaj	8	163	54	10	23	67	1	158		484

Priporočila glede na odziv						
	nesprejeto	ni odziva	sprejeto - nerealizirano	sprejeto - realizirano	čakamo odgovor	skupaj
AD					8	8
DS	8	19	59	56	21	163
PB	2	21	13	18		54
PSVZ	1	4	4	1		10
VZ	1	8	9	1	4	23
ZPKZ	2	2	23	24	16	67
ZPMZKZ			1			1
PP	17	1	39	96	5	158

1.1.6 Mednarodne in druge dejavnosti DPM

Poleg obiskov krajev odvzema prostosti DPM opravlja tudi številne druge aktivnosti, kot so **priprava predlogov in pripomb k veljavnim ali predlaganim zakonom** (leta 2018 na primer novela ZIKS-1, novela Zakona o kazenskem postopku, novela Zakona o nalogah in pooblastilih policije, Pravilnik o izvrševanju nalog in pooblastil pravosodnih policistov ter drugi predpisi), **priprava in izvedba predstavitev za tuje delegacije oziroma obiskovalce** (leta 2018 smo gostili predstavnike DPM iz Kazahstana, Madžarske in Armenije), **priprava odgovorov na vprašanja raznih mrež oziroma drugih DPM in organov, organizacija in udeležba na srečanjih, seminarjih, sestankih** (doma in v tujih) in drugo (nekatero te aktivnosti so razvidne iz pregleda drugih dejavnosti DPM v letu 2018, ki je v prilogi tega poročila).

Leta 2018 (maja in novembra) smo **sodelovali pri izvajanju programa usposabljanja za novosprejete pravosodne policiste** tako, da je namestnik varuhinje Ivan Šelih v Gotenici pravosodnim policistom predstavil Varuhovo delo, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., pa delo DPM.

V okviru priprav na izdelavo usmeritev in obveznih navodil za pripravo načrta dela policije in načrtovanja nadzorov nad policijo smo se tudi v obravnavanem letu (kot je to običajno) sestali z Direktoratom za policijo in druge varnostne naloge Ministrstva za notranje zadeve.

S pripombami smo sodelovali tudi pri pripravi **osnutka četrtega periodičnega poročila Republike Slovenije glede Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju**. Pri njegovi pripravi so zamujali, saj naj bi ga končali do 3. junija 2015.

Deseto obletnico delovanja DPM smo zaznamovali z mednarodno konferenco v Ljubljani z naslovom Ocena učinka delovanja državnih preventivnih mehanizmov (NPM Impact Assessment) v sodelovanju s Svetom Evrope. Poročilo tega dogodka je v prilogi.

Še naprej smo bili aktivni v **mreži South-East Europe NPM Network**,¹³ katere namen je vzpostaviti boljše sodelovanje, izmenjava izkušenj in opravljanje številnih skupnih dejavnosti za učinkovitejše opravljanje nalog in pooblastil DPM za območje jugovzhodne Evrope, ki izhajajo iz Opcijskega protokola.

Tako sta se namestnik varuhinje Ivan Šelih in svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., 29. in 30. 5. 2018 v Podgorici v Črni gori udeležila sestanka mreže, ki je bil namenjen **izmenjavi izkušenj pri preprečevanju samomorov in predoziranja v prostorih za pridržanje** ter pogovoru o položaju osebja DPM. Udeležencem sta predstavnika DPM Slovenije predstavila strategijo preprečevanja samomorov, ki jo je Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij (UIRSKS) vzpostavila leta 2003.

Dogodek v Podgorici se je končal z ugotovitvami, da je država zavezana, da z ustreznimi ukrepi varuje življenje vseh ljudi, ki so pod njeno pristojnostjo, vendar pa je treba (kot to izhaja tudi iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice) to obveznost razlagati tako, da organom oblasti ne nalaga nemogočega ali nesorazmernega bremena. Za učinkovito izvajanje svojega mandata bi moral biti DPM seznanjen z vsemi primeri samomorov in njihovimi poskusi oziroma samopoškodbami, oblasti pa so zavezane pripraviti ustrezno strategijo za preprečevanje samomorilnosti, kjer ta še ni vzpostavljena. Naloga DPM je spremljati njeno izvajanje in po potrebi predlagati dodatne ukrepe za preprečevanje samomorilnosti.

Namestnik varuhinje Ivan Šelih in svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., sta se 12. 12. 2018 v Podgorici v Črni gori udeležila tudi sestanka mreže, ki jo je v okviru predsedovanja in ob podpori Sveta Evrope (v okviru projekta Učinkovite alternative pridržanju na področju migracij) organiziral varuh človekovih pravic Črne gore v vlogi opravljanja nalog in pooblastil DPM. Srečanje je bilo namenjeno izmenjavi **izkušenj pri uporabi pridržanja migrantov in vprašanju njegovih alternativ**. Hkrati je bila priložnost za interaktivno razpravo o pravnih in praktičnih vidikih pridržanj migrantov in učinkovitih alternativ, ob upoštevanju regionalne in nacionalne prakse ter standarde Sveta Evrope in odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice.

Dogodek v Podgorici se je končal s **priporočili**:

1. Pridržanje migrantov mora biti skrajno sredstvo, o katerem se odloča v vsakem posamičnem primeru posebej in ob pogoju, da so izčrpane vse druge možnosti. DPM-ji zato predlagajo več različnih alternativnih možnosti pridržanju.

¹³ Glej <http://www.varuh-rs.si/o-instituciji/podrocja-dela-varuha/varuh-kot-drzavni-preventivni-mehanizem/south-east-europe-npm-network/>.

2. Alternative pridržanju lahko vsebujejo omejevanje svobode gibanja. V takšnih primerih imajo DPM-ji nalogo nadzorovati razmere in ravnanje z osebami, ki jim je bila omejena prostost, z namenom preprečiti nadaljnje omejitve. Pri tem tudi pazijo, da imajo takšne osebe poln dostop do zdravstvene oskrbe in da so s svojimi pravicami seznanjene v jeziku, ki ga razumejo.
3. Največja korist otrok mora biti v ospredju pri razmisleku o njihovem položaju. DPM-ji morajo poskrbeti, da otroci niso pridržani pred deportacijo, zanje in za druge ranljive skupine ter posameznike mora biti zagotovljena najvišja raven zaščite.

Člani mreže so ob koncu srečanja, na katerem so se dogovorili o svojem prihodnjem delu, izbrali tudi novega predsedujočega mreže, ki je DPM Makedonije, pravno skupino bo leta 2019 še naprej vodil DPM Avstrije in drugo zdravstveno DPM Srbije.

1.1.7 Sklep

Z odzivi pristojnih organov (zlasti obiskanih ustanov) na naše ugotovitve in priporočila za izboljšanje stanja smo večinoma zadovoljni, saj se nanje redno odzivajo in kažejo pripravljenost za sodelovanje. Ugotavljamo, da poskušajo zlasti obiskane ustanove sprejeti vse ukrepe za potrebne izboljšave, ki so v njihovi pristojnosti. Pri tem si tudi tokrat želimo še boljše in poglobljeno sodelovanje s pristojnimi ministrstvi, zlasti ko gre za problematiko, zaradi katere so potrebne sistemske spremembe.

Spodbudno je, da tudi med obiski v letu 2018 DPM ni ugotovil primerov mučenja ali drugega krutega kaznovanja ali ravnanja. S priporočili za izboljšanje stanja pa DPM opozarja na primere, ki lahko pomenijo nečloveško ali poniževalno (slabo) ravnanje s posamezniki, ki jim je odvzeta prostost. Pri tem moramo znova omeniti (pre)zasedenost posebnih socialnovarstvenih zavodov, katere posledica so neustrezne bivalne razmere in neustrezna obravnava oseb, ki so v njih nameščene, ter prevelika obremenjenost osebja, ki za njih skrbi. Kljub posebnemu poročilu in sklepih vlade se stanje na tem področju leta 2018 ni izboljšalo in ostaja še naprej skrb vzbujajoče. Na podlagi ugotovitev z obiskov teh zavodov tudi spodbujamo ureditev varovanih oddelkov, namenjenih izključno stanovalcem z diagnozo demence, kar bi zagotavljalo njihovo boljšo obravnavo. Tudi sicer na področju delovanja socialnovarstvenih zavodov v povezavi z uporabo ZDZdr še naprej ugotavljamo težave, povezane s spoštovanjem opredelitve varovanega oddelka, sprejemom oseb na te oddelke, zagotavljanjem potrebnega kadra, uporabo posebnih varovalnih ukrepov in drugo. Poudarjamo, da bi domovi starejših morali pri vprašanju požarne varnosti dati večji poudarek osebam z demenco, predvsem glede njihove evakuacije, saj stanovalci sami zaradi svojega zdravstvenega stanja nedvomno ne bodo vedeli, kako ustrezno ravnati, oziroma ne bodo razbrali, kje so evakuacijske poti.

Glede priporočil, ki se nanašajo na psihiatrične bolnišnice, je skrb vzbujajoče to, da se večina od njih ponavlja. Leta 2018 smo morali tako znova opozarjati, naj se pacientom zagotovijo dnevna oblačila in naj se jih na možnost, da podnevi niso v pižami, posebej opozarja. Spet smo predlagali, naj se aktivnosti za paciente izvajajo tudi ob koncu tedna. Ob upoštevanju ZDZdr še naprej ugotavljamo nepravilnosti pri sprejemu pacientov in uporabi posebnih varovalnih ukrepov.

Znova lahko pohvalimo sodelovanje Ministrstva za pravosodje oziroma Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij. Tu še naprej ostajajo težave na področju prezasedenosti posameznih zavodov za prestajanje kazni zapora, pri zagotavljanju primernih prostorov za bivanje in možnosti za delo oziroma vključevanju zaprtih oseb v aktivnosti ter pri zagotavljanju potrebnega kadra. Ob tem spet opozarjamo na potrebo po spoštovanju priporočila CPT, naj bodo tudi priporniki dnevno vsaj osem ur zunaj svojih celic in vključeni v različne koristne aktivnosti, kot so delo, izobraževanje, šport in podobno. CPT je namreč tudi ob obisku v Sloveniji leta 2017 priporočil, naj si slovenski organi še naprej prizadevajo zagotoviti zadovoljiv program dejavnosti za vse zapornike, tako pripornike kot obsojence. Cilj pri tem naj bo, da vsi zaporniki (tudi priporniki) razumen del dneva (to je osem ur ali več) preživijo zunaj svojih sob, ko se ukvarjajo z različnimi koristnimi dejavnostmi: delom, ki je po možnosti poklicno koristno, izobraževanjem, športom, rekreacijo/druženjem.

Še naprej je bilo zgledno sodelovanje Ministrstva za notranje zadeve oziroma Policije pri obravnavi ugotovitev z obiskov policijskih postaj. Te se večinoma nanašajo na opremljenost prostorov za pridržanje, evidentiranje pridržanja ter uveljavljanje pravic pridržanih oseb in možnosti za gibanje na prostem. Pričakujemo, da bodo tudi ugotovitve in dobronamerni predlogi oziroma priporočila DPM glede obravnave migrantov oziroma beguncev v pomoč pri sicer zelo odgovornem in zahtevnem delu policije na tem področju. Pričakujemo še, da bodo prispevali k odpravi zaznanih pomanjkljivosti oziroma

nepravilnosti ter pripravi ustreznih usmeritev za delo policije. Menimo, da je v prihodnje treba več pozornosti nameniti spremljanju teh postopkov, zlasti pa neodvisni, nepristranski in strokovni obravnavi očitkov zoper policiste, tudi ko gre za obravnavo migrantov oziroma beguncev.

Glede vlagateljev namere za vložitev prošnje za mednarodno zaščito, ki so nastanjeni v sprejemnih prostorih Azilnega doma in čakajo, da bodo lahko vložili to prošnjo, opozarjamo, da njihova dejanska obravnava kaže na odvzem svobode gibanja, kar zahteva ustrezno zakonsko podlago, ki je potrebna za vsako omejeno gibanje oziroma za poseg v osebno svobodo posameznika ali drugačno organizacijo dela.

Tudi Ministrstvo izobraževanje, znanost in šport še naprej spodbujamo pri pripravi strokovnih podlag za celostno in enotno obravnavo mladostnikov z navodili za primerno vzgojno ukrepanje, zlasti mladostnikov s težavami v duševnem zdravju ter pridruženim nasilnim in heteroagresivnim vedenjem. Priporočamo, naj MIZŠ prevetri tehnične standarde in prostorske pogoje za stanovanjske, intenzivne in vzgojne skupine ter pripravi normative, ki bodo veljali neposredno za vzgojne domove in mladinske zavode.

1.1.8 Pregled obiskov ustanov in nekaterih drugih dejavnosti DPM v letu 2018

Obiski ustanov

1.	22. 1. 2018	Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnica Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS) Stanka Radojičič, sta opravila kontrolni obisk Centra starejših Pristan Vipava .
2.	31. 1. 2018	Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica Mirovnega inštituta Katarina Vučko, sta nenapovedano obiskala policijsko postajo Brežice .
3.	31. 1. 2018	Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica Mirovnega inštituta Katarina Vučko, sta nenapovedano obiskala policijsko postajo Krško .
4.	31. 1. 2018	Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica Mirovnega inštituta Katarina Vučko, sta nenapovedano obiskala policijsko postajo Sevnica .
5.	1. 2. 2018	Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnica ZDUS Slavica Frelih, sta opravila redni obisk Obalnega doma upokojencev Koper .
6.	13. 2. 2018	Člana DPM, svetovalec Varuha človekovih pravic RS mag. Jure Markič in predstavnica ZDUS Marija Krušič, sta opravila kontrolni obisk Doma starejših občanov Metlika .
7.	15. 2. 2018	Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica Mirovnega inštituta mag. Mojca Frelih, sta nenapovedano obiskala policijsko postajo Škofja Loka .
8.	15. 2. 2018	Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica Mirovnega inštituta mag. Mojca Frelih, sta nenapovedano obiskala policijsko postajo Kranj .
9.	15. 2. 2018	Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica Mirovnega inštituta mag. Mojca Frelih, sta nenapovedano obiskala policijsko postajo Bled .
10.	21. in 22. 2. 2018	Vodja DPM in namestnik varuhinje Ivan Šelih, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., ter predstavnika humanitarnega društva Pravo za vse Ana Černec in David Borlinič Gačnik so nenapovedano obiskali Zavod za prestajanje kazni zapora (ZKPZ) Maribor .
11.	27. 2. 2018	Članice DPM, svetovalka Varuha Ana Polutnik, predstavnica ZDUS Stanka Radojičič in predstavnica Mirovnega inštituta Mojca Frelih, so obiskale Dom starejših občanov Ljubljana Šiška .
12.	28. 2. in 1. 3. 2018	Članice DPM, svetovalka Varuha Lili Jazbec ter predstavnica Mirovnega inštituta Katarina Vučko in predstavnica ZDUS Marija Krušič, so opravile kontrolni obisk v Mladinskem domu Malči Beličeve .
13.	5. 3. 2018	Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnik humanitarnega društva Pravo za vse Marko Štante, sta opravila prvi redni obisk zasebnega socialnovarstvenega zavoda Center za starejše občane Ormož .
14.	12. 3. 2018	Člani DPM, svetovalka Varuha Lili Jazbec ter predstavnika Mirovnega inštituta in Prava za vse, mag. Mojca Frelih oziroma David Borlinič Gačnik, so obiskali stanovanjske skupine Črnuška gmajna, Kokos, Zeleni tir, ki spadajo k Mladinskemu domu Jarše .

15. **14. 3. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnik Mirovnega inštituta Marko Ribač, sta nenapovedano obiskala **ZPKZ Koper, Oddelek Nova Gorica**.
16. **15. 3. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, sta obiskala **Dom starejših občanov Lendava**.
17. **22. 3. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Radlje ob Dravi**.
18. **22. 3. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Dravograd**.
19. **22. 3. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Ravne na Koroškem**.
20. **28. 3. 2018** Članice DPM, svetovalka Varuha Ana Polutnik, predstavnica ZDUS Stanka Radojičič in predstavnica Mirovnega inštituta mag. Mojca Frelih, so obiskale **Dom starejših Škofljica**. Zavod je obiskal tudi izvedenec prof. dr. Peter Pregelj.
21. **3. 4. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnik humanitarnega društva Pravo za vse David Borlinič Gačnik, sta obiskala **Dom starejših občanov v Gornji Radgoni**.
22. **11. 4. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Maribor I**.
23. **11. 4. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Podlehnik**.
24. **11. 4. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Slovenska Bistrica**.
25. **20. 4. 2018** Člani DPM, namestnik varuhinje Ivan Šelih, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj, so nenapovedano obiskali **Center za pridržanje v Ljubljani**. Kot opazovalki sta v okviru študijskega obiska pri Varuhu sodelovali tudi predstavnici ombudsmana Kazahstana Dinara Ospanova in Gulmira Aukasheva.
26. **23. 4. 2018** Člani DPM, svetovalca Varuha Ana Polutnik in mag. Jure Markič ter predstavnika humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec in David Borlinič Gačnik, so opravili redni obisk **Psihiatrične bolnišnice Ormož**. Pri obisku je sodeloval tudi izvedenec medicinske stroke dr. Peter Pregelj.
27. **8. 5. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica Mirovnega inštituta dr. Neža Kogovšek Šalamon, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Trebnje**.
28. **8. 5. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica Mirovnega inštituta dr. Neža Kogovšek Šalamon, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Novo mesto**.
29. **8. 5. 2018** Člana DPM, Robert Gačnik, spec., svetovalec Varuha in predstavnica Mirovni inštitut dr. Neža Kogovšek Šalamon, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Šentjernej**.
30. **14. 5. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj sta opravila kontrolni obisk **Doma starejših občanov Ribnica**.
31. **25. 5. 2018** Varuh je opravil najavljen kontrolni obisk **Zavoda za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora Celje**. Kontrolni obisk so opravili namestnik varuhinje Ivan Šelih, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnika Mirovnega inštituta Katarina Vučko in Marko Ribač. Ob obisku so bili kot opazovalci prisotni tudi predstavniki DPM Madžarske, kjer te naloge prav tako opravlja varuh, in sicer varuh človekovih pravic László Székely, namestnica vodje DPM Katalin Haraszti, član DPM István Sárközy in prevajalka Györgyi Sárík.

-
32. **12. 6. 2018** Člani DPM so izvedli tematski obisk domov starejših in ob tem skupaj z izvedencem preverjal požarno varnost obiskanih zavodov s posebnim poudarkom na oddelkih za osebe z demenco (ne glede na način varovanja stanovalcev). Obiskali so **Dom starejših občanov Črnomelj**. Obisk so opravili svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnica ZDUS Vida Bogataj, sodeloval je tudi izvedenec s področja požarne varnosti Tomaž Ožbolt.
-
33. **12. 6. 2018** Člani DPM so izvedli tematski obisk domov starejših in ob tem skupaj z izvedencem preverjal požarno varnost obiskanih zavodov s posebnim poudarkom na oddelkih za osebe z demenco (ne glede na način varovanja stanovalcev). Obiskali so **Dom starejših Novo mesto**. Obisk so opravili svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnica ZDUS Vida Bogataj, sodeloval je tudi izvedenec s področja požarne varnosti Tomaž Ožbolt.
-
34. **12. 6. 2018** Člani DPM so izvedli tematski obisk domov starejših in ob tem skupaj z izvedencem preverjal požarno varnost obiskanih zavodov s posebnim poudarkom na oddelkih za osebe z demenco (ne glede na način varovanja stanovalcev). Obiskali so **Dom starejših občanov Trebnje**. Obisk so opravili svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnica ZDUS Vida Bogataj, sodeloval je tudi izvedenec s področja požarne varnosti Tomaž Ožbolt.
-
35. **13. 6. 2018** Člani DPM so izvedli tematski obisk domov starejših in ob tem skupaj z izvedencem preverjal požarno varnost obiskanih zavodov s posebnim poudarkom na oddelkih za osebe z demenco (ne glede na način varovanja stanovalcev). Obiskali so **Center za starejše Lucija**. Obisk so opravili svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik, predstavnica ZDUS Stanka Radojičič in izvedenec Tomaž Ožbold.
-
36. **13. 6. 2018** Člani DPM so izvedli tematski obisk domov starejših in ob tem skupaj z izvedencem preverjal požarno varnost obiskanih zavodov s posebnim poudarkom na oddelkih za osebe z demenco (ne glede na način varovanja stanovalcev). Obiskali so **Dom upokoencev Ptuj, enoto Koper**. Obisk so opravili svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik, predstavnica ZDUS Stanka Radojičič in izvedenec Tomaž Ožbold.
-
37. **13. 6. 2018** Člani DPM so izvedli tematski obisk domov starejših in ob tem skupaj z izvedencem preverjal požarno varnost obiskanih zavodov s posebnim poudarkom na oddelkih za osebe z demenco (ne glede na način varovanja stanovalcev). Obiskali so **Center starejših Cerknica**. Obisk so opravili svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik, predstavnica ZDUS Stanka Radojičič in izvedenec Tomaž Ožbold.
-
38. **14. 6. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Idrija**.
-
39. **14. 6. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Tolmin**.
-
40. **14. 6. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Bovec**.
-
41. **28. 6. 2018** Članici DPM, svetovalca Varuha Ana Polutnik in predstavnica ZDUS Stanka Radojičič, sta obiskali **Dom starejših občanov Ljubljana Bežigrad**.
-
42. **10. 7. 2018** Člani DPM, svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik ter predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Jure Trbič so izvedli kontrolni obisk **Psihiatrične bolnišnice Idrija**.
-
43. **17. 7. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica Pravno-informacijskega centra nevladnih organizacij (PIC) Adriana Aralica, sta nenapovedano obiskala **ZPKZ Maribor, Odprti oddelek Rogoza**.
-
44. **24. 7. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, sta izvedla kontrolni obisk **Doma upokoencev Ptuj, enote Kidričevo**.
-
45. **26. 7. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Kranjska Gora**.
-

46. **26. 7. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Radovljica**.
47. **26. 7. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Tržič**.
48. **7. 8. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnica ZDUS Stanka Radojičić, sta opravila kontrolni obisk **Doma upokojenecv Podbrdo, enote Tolmin**.
49. **21. 8. 2018** Člani DPM, svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik ter predstavnica PIC Adriana Aralica, so izvedli tematski obisk **posebnega socialnovarstvenega zavoda Dom Lukavci**.
50. **21. 8. 2018** Člani DPM, svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik ter predstavnica PIC Adriana Aralica, so izvedli tematski obisk **posebnega socialnovarstvenega zavoda Hrastovec**.
51. **21. 8. 2018** Člani DPM, svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik ter predstavnica PIC Adriana Aralica, so izvedli tematski obisk **posebnega socialnovarstvenega zavoda Dom Nine Pokorn Grmovje**.
52. **22. 8. 2018** Člani DPM, svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik ter predstavnica PIC Adriana Aralica, so izvedli tematski obisk **posebnega socialnovarstvenega zavoda Dom na Krasu Dutovlje**.
53. **30. 8. 2018** Člani DPM, namestnik varuhinje Ivan Šelih, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, so nenapovedano obiskali **policijsko postajo Laško**.
54. **30. 8. 2018** Člani DPM, namestnik varuhinje Ivan Šelih, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, so nenapovedano obiskali **policijsko postajo Celje**.
55. **30. 8. 2018** Člani DPM, namestnik varuhinje Ivan Šelih, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec, so nenapovedano obiskali **policijsko postajo Slovenske Konjice**.
56. **4. in 13. 9. 2018** Člani DPM, namestnik varuhinje Ivan Šelih, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., predstavnica PIC Katarina Bervar Sternad, in prevajalec za farsi Hamed Karim so nenapovedano obiskali **policijsko postajo Črnomelj** s področja obravnave migrantov.
57. **5. 9. 2018** Člani DPM, namestnik varuhinje Ivan Šelih, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnik PIC Luka Štrubelj, ter prevajalec za arabski jezik Amer Karim so nenapovedano obiskali **policijsko postajo Ilirska Bistrica** s področja obravnave migrantov.
58. **6. 9. 2018** Člani DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica PIC Urša Regvar, ter prevajalec za arabski jezik Amer Karim so nenapovedano obiskali **policijsko postajo Metlika** s področja obravnave migrantov.
59. **6. 9. in 6. 11. 2018** Člani DPM, svetovalki Varuha Ana Polutnik in Lili Jazbec ter predstavnik humanitarnega društva Pravo za vse David Borlinič Gačnik, so obiskali **Vzgojni zavod Veržej**. Obisk je bil opravljen v dveh delih: prvi del obiska je bil izveden 6. 9., drugi del pa 6. 11. 2018.
60. **19. 9. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič, predstavnik Karitasa Cveto Uršič, ter predstavnik DPM Republike Srbije Marko Anojčić kot opazovalec so opravili kontrolni obisk **Doma za starejše Bor, Črni Vrh nad Idrijo**.
61. **3. 10. 2018** Člani DPM so opravili redni obisk **Psihiatrične bolnišnice Begunje**. Obisk so opravili svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik, predstavnik Novega paradoksa Srečko Brumen ter opazovalci: predstavnik DPM Srbije Marko Anojčić ter predstavnici DPM Armenije Liana Hovakimyan in Laura Gasparyan, ki sta se v Sloveniji mudili v okviru študijskega obiska. Ob obisku je sodeloval tudi medicinski izvedenec dr. Peter Pregelj.

-
- 62. 3. 10. 2018** Člani DPM so opravili najavljen kontrolni obisk **Zavoda za prestajanje kazni zapora Maribor, Oddelek Murska Sobota**. Obisk so opravili namestnik varuhinje Ivan Šelih, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica humanitarnega društva Pravo za vse Urška Kupec. Pri obisku sta kot opazovalca sodelovala tudi predstavnika DPM iz Armenije, koordinatorka DPM Gohar Simonyan in namestnik vodje oddelka za varovanja pravic v kazenskih postopkih in mestih odvzema prostosti enote za varovanje človekovih pravic v kazenskem pravosodju in oboroženih silah Harut Aklunts.
-
- 63. 18. 10. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Ljubljana Bežigrad**. Pri obisku je kot opazovalec sodeloval tudi predstavnik DPM, Zaštitnika građana Republike Srbije, Marko Anojčić.
-
- 64. 18. 10. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Vrhnika**. Pri obisku je kot opazovalec sodeloval tudi predstavnik DPM, Zaštitnika građana Republike Srbije, Marko Anojčić.
-
- 65. 18. 10. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Neža Peternelj, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Nova Gorica**. Pri obisku je kot opazovalec sodeloval tudi predstavnik DPM, Zaštitnika građana Republike Srbije Marko Anojčić.
-
- 66. 24. 10. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnik humanitarnega društva Pravo za vse David Borlinič Gačnik, ter kot opazovalec predstavnik DPM Srbije Marko Anojčić so opravili kontrolni obisk **Doma starejših občanov (DSO) Ljutomer**.
-
- 67. 8. 11. 2018** Članici DPM, svetovalka Varuha Lili Jazbec in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Katja Piršič, sta obiskali **Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec**, in sicer **Stanovanjsko skupino Postojna**.
-
- 68. 12. 11. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič, predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Katja Piršič, ter Marko Anojčić kot opazovalec (DPM Republike Srbije) so opravili redni obisk **Doma Taber, Cerklje na Gorenjskem**.
-
- 69. 20. 11. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Katja Piršič, sta nenapovedano obiskala **ZPKZ Ljubljana, obsojeniški oddelek**. Pri obisku je kot opazovalec sodeloval tudi predstavnik DPM, Zaštitnika građana Republike Srbije, Marko Anojčić.
-
- 70. 22. 11. 2018** Članici DPM, svetovalka Varuha Lili Jazbec in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Katja Piršič, ter kot opazovalca Marko Anojčić iz DPM Republike Srbije in Aleksandra Marin Diklić iz Ombucmana R Bosne in Hercegovine so obiskali **Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec**, in sicer **Intenzivno skupino Planina**.
-
- 71. 28. 11. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnica ZDUS Slavica Frelih, sta opravila redni obisk **Doma upokojencev Nova Gorica v Podsobotinu**.
-
- 72. 26. 11. 2018** Članici DPM, svetovalka Varuha Lili Jazbec in predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov Katja Piršič, ter kot opazovalka Aleksandra Marin Diklić iz Ombucmana R Bosne in Hercegovine so opravile kontrolni obisk **Zavoda za vzgojo in izobraževanje Logatec**.
-
- 73. 28. 11. 2018** Člani DPM, svetovalki Varuha Lili Jazbec in Ana Polutnik, predstavnik humanitarnega društva Pravo za vse David Borlinič Gačnik, ter kot opazovalka Aleksandra Marin Diklić iz Ombucmana R Bosne in Hercegovine so obiskali **Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem**.
-
- 74. 28. 11. 2018** Člani DPM, svetovalki Varuha Lili Jazbec in Ana Polutnik, predstavnik humanitarnega društva Pravo za vse David Borlinič Gačnik, ter kot opazovalka Aleksandra Marin Diklić iz Ombucmana R Bosne in Hercegovine so opravili tematski obisk v **Mladinskem domu Maribor, enota Slivnica**.
-
- 75. 29. 11. 2018** Članici DPM, svetovalki Varuha Lili Jazbec in Ana Polutnik, ter kot opazovalka Aleksandra Marin Diklić iz Ombucmana R Bosne in Hercegovine so opravile tematski obisk v **Vzgojnem izobraževalnem zavodu Višnja Gora**.
-
- 76. 29. 11. 2018** Članici DPM, svetovalki Varuha Lili Jazbec in Ana Polutnik, ter kot opazovalka Aleksandra Marin Diklić iz Ombucmana R Bosne in Hercegovine so opravile tematski obisk v **Vzgojnem zavodu Kranj**.
-

-
- 77. 5. 12. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., in predstavnik PIC Luka Štrubelj, sta nenapovedano obiskala **policijsko postajo Ormož**.
-
- 78. 12. 12. 2018** Članici DPM, svetovalka Varuha Ana Polutnik in predstavnica ZDUS Stanka Radojičič, sta opravili kontrolni obisk **Doma starejših občanov Fužine**.
-
- 79. 19. 12. 2018** Članici DPM, svetovalka Varuha Lili Jazbec in predstavnica Mirovnega inštituta mag. Mojca Frelih, sta opravili kontrolni obisk **VIZ Frana Milčinskega Smlednik**.
-
- 80. 21. 12. 2018** Člani DPM, namestnik varuhinje Ivan Šelih, svetovalca Varuha Robert Gačnik, spec., in dr. Polona Mozetič ter predstavnica Mirovnega inštituta mag. Mojca Frelih, so nenapovedano obiskali sprejemni del **Azilnega doma**.
-
- 81. 27. 12. 2018** Člana DPM, svetovalec Varuha mag. Jure Markič in predstavnik humanitarnega društva Pravo za vse David Borlinič Gačnik, sta opravila kontrolni obisk **Doma Danice Vogrinec v Mariboru**.
-

Nekatere druge dejavnosti DPM v letu 2018

-
- 1. 10. 1. 2018** Varuhinja je nagovorila predstavnike izbranih nevladnih in humanitarnih organizacij, ki v okviru DPM sodelujejo z Varuhom, ti so Katja Piršič, predstavnica SKUP – Skupnosti privatnih zavodov, Slavica Smrtnik in Srečko Brumen, predstavnika društva Novi paradoks, Barbara Pirnat, predstavnica Slovenske karitas, Vida Bogataj, predstavnica ZDUS, Ana Černec, predstavnica društva Pravo za vse, Boris Nusdorfer, predstavnik PIC, in Maja Ladič, predstavnica Mirovnega inštituta. Ti so se z namestnikom varuhinje Ivanom Šelihom, tudi vodjo DPM, in člani DPM pri Varuhu Robertom Gačnikom, spec, Ano Polutnik, Lili Jazbec in mag. Juretom Markičem srečali na prvem delovnem srečanju v letu 2018 in postavili načrte za tekoče leto.
-
- 2. 22. 1. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih se je v Domu ob Savinji Celje udeležil **seje delovne skupine za demenco**. Pregledali so ugotovitve Varuha in Socialne inšpekcije v zvezi z izvajanjem oskrbe oseb z demenco v domovih za starejše in najpogostejša vprašanja izvajalcev v zvezi z izvajanjem Usmeritev za delo z osebami z demenco ter jih dopolnili.
-
- 3. 23. 1. 2018** Svetovalca Varuha Ana Polutnik in mag. Jure Markič sta se na sedežu ZDUS sestala na **delovnem srečanju s podpredsednico ZDUS** Mijo Pukel ter se pogovarjala o načrtu dela DPM v letu 2018 in organizaciji obiskov DPM.
-
- 4. 30. 1. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer se je s svojima namestnikoma Tonetom Dolčičem in Ivanom Šelihom, direktorico strokovne službe Martino Ocepek in svetovalci Varuha srečala s **predstavniki nevladnih organizacij (NVO) s področja dela in skrbi za starostnike**. Pogovoru so prisostvovali Vida Bogataj, ZDUS, Jože Elersič, Društvo upokojenih obrtnikov in malih podjetnikov Slovenije, Štefanija L. Zlobec in Maja Jurjevič, Spominčica – Alzheimer Slovenija, dr. Dušan Keber, Rdeči križ Slovenije, in Zorica Škorc, Zveza društev za socialno gerontologijo.
-

-
5. **1. 2. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer se je s svojima namestnikoma Ivanom Šelihom in Tonetom Dolčičem, direktorico strokovne službe Martino Ocepek in svetovalci Varuha dr. Ingrid Russi-Zagožen, Lano Vošnjakom in Liano Kalčina **srečala s predstavniki Skupnosti socialnih zavodov Slovenije (SSZS)**. V delegaciji so bili Jaka Bizjak, sekretar SSZS, Denis Sahernik, strokovni sodelavec SSZS, Helena Primc Kalan, direktorica Doma starejših Logatec, Branko Gorečan, direktor Doma starejših občanov Ribnica, Rive, in mag. Marjan Žula, direktor Doma starejših občanov Gornja Radgona. **Obravnavali so vprašanja, s katerimi se v domovih za starejše v Sloveniji najpogosteje srečujejo**. Predstavniki SSZS so povedali, da sedanji sistem financiranja novogradenj, vzdrževanja in opravljanja temeljnih nalog domov ni več finančno vzdržen in je za uporabnike nepredvidljiv. V domovih v javni mreži zavodov, v zasebnih domovih za starejše s koncesijo in v posebnih zavodih za varstvo odraslih s posebnimi potrebami skoraj ni prostih mest. Osnutek Strategije dolgožive družbe je bil pripravljen v letu 2017, ne pa tudi sprejet. Dostopnost do te oblike socialnega varstva ni zagotovljena za vse prebivalce in načelo solidarnost izgublja primarno mesto. Posebej so opozorili, da ni mest za dementne in osebe z duševno motnjo pri njihovi neprostovoljni nastanitvi. Domovi dobivajo sodne odločbe o namestitvi v dom, vendar te osebe, ker nimajo dovolj zmogljivosti, namestijo v neprimerne prostore. Varuh je v posebnem poročilu opozoril na kršitve pravic osebam z duševno motnjo pri njihovi neprostovoljni nastanitvi. V domovih je premalo zaposlenih, ki bi lahko nudili kakovostno oskrbo, zato bo nujno prevetriti sedanji Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev. Sistemska ureditev dolgotrajne oskrbe postaja nujnost. V domovih se srečujejo s številnimi vprašanji, povezanimi z bolnišničnimi okužbami, delovanjem varovanih oddelkov, oblikami nasilja med oskrbovanci ter nasilja oskrbovancev do negovalnega osebja in nasilja svojcev do oskrbovancev, njihovih sorodnikov.
-
6. **2. 2. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih je na 46. **seji Odbora DZ za pravosodje** prisostvoval obravnavi predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij.
-
7. **12. 2. 2018** Varuhinja, njena namestnika Tone Dolčič in Ivan Šelih, direktorica strokovne službe Martina Ocepek in svetovalci Varuha so se v prostorih Varuha **na delovnem sestanku** pogovarjali z mag. Darijo Kuzmanič Korva, sekretarko **Skupnosti CSD Slovenije**. Obpravnavali so prostorsko problematiko, kritične razmere za nekatere skupine ljudi, zlasti obolele z demenco, duševne bolnike in osebe s posebnimi potrebami, vprašanja revščine, brezdomstva, kakovosti prehranjevanja starostnikov v domovih, bolnišničnih okužb in druga zdravstvena vprašanja ter uveljavljanje spremenjenega Zakona o socialnem varstvu, ki je vzpostavil nove organizacijske strukture centrov za socialno delo.
-
8. **8. 3. 2018** Svetovalac Varuha mag. Jure Markič je v prostorih območnega združenja Rdečega križa Ljubljana **predaval v okviru programa usposabljanja za vzpostavitev demenci prijaznih točk**. Predstavil je prvo tovrstno točko, ki je bila odprta prav pri Varuhu. Predavanja se je udeležila tudi svetovalka Varuha Ana Polutnik. Program sta pripravila Spominčica – Alzheimer Slovenija, in Rdeči križ Slovenije, območno združenje Ljubljana.
-
9. **12. 3. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer in svetovalac Varuha mag. Jure Markič sta se **srečala z novim generalnim tajnikom Slovenske karitas** mag. Cvetom Uršičem. Povod za srečanje je bil **podpis aneksa k pogodbi o sodelovanju** omenjene nevladne organizacije pri izvajanju nalog in pooblastil DPM, vendar so sogovorniki srečanje izkoristili tudi za potrditev dobrega dosedanjega sodelovanja tako pri delu DPM kot na splošno. Tema pogovora so bili tudi aktualni izzivi in pogled na sedanost ter prihodnost dela dobrodelnih organizacij ter nadaljnje medsebojno sodelovanje na različnih področjih.
-
10. **12.–13. 3. 2018** Namestnik varuhinje in vodja DPM Ivan Šelih se je **v Trierju v Nemčiji udeležil mednarodne konference DPM o nadzoru domov za starejše**. Konference, ki jo je organiziral nemški DPM v sodelovanju s kolegi iz Avstrije in Svetom Evrope, so se udeležili predstavniki več kot 20 evropskih DPM in mednarodnih organizacij (CPT, SPT, NPM Obs). Konferenca je potekala v dveh delih, in sicer je bil prvi namenjen **problematiki uporabe varovalnih ukrepov v domovih za starejše**, drugi pa **sporazumevanju z osebami v domovih za starejše**. Po predstavitvi člana sekretariata CPT o mednarodnih standardih glede uporabe varovalnih ukrepov so svoje ugotovitve na tem področju predstavili še predstavniki DPM Avstrije, Estonije in Nemčije, kjer nadzor na tem področju opravlja sodišče.
-

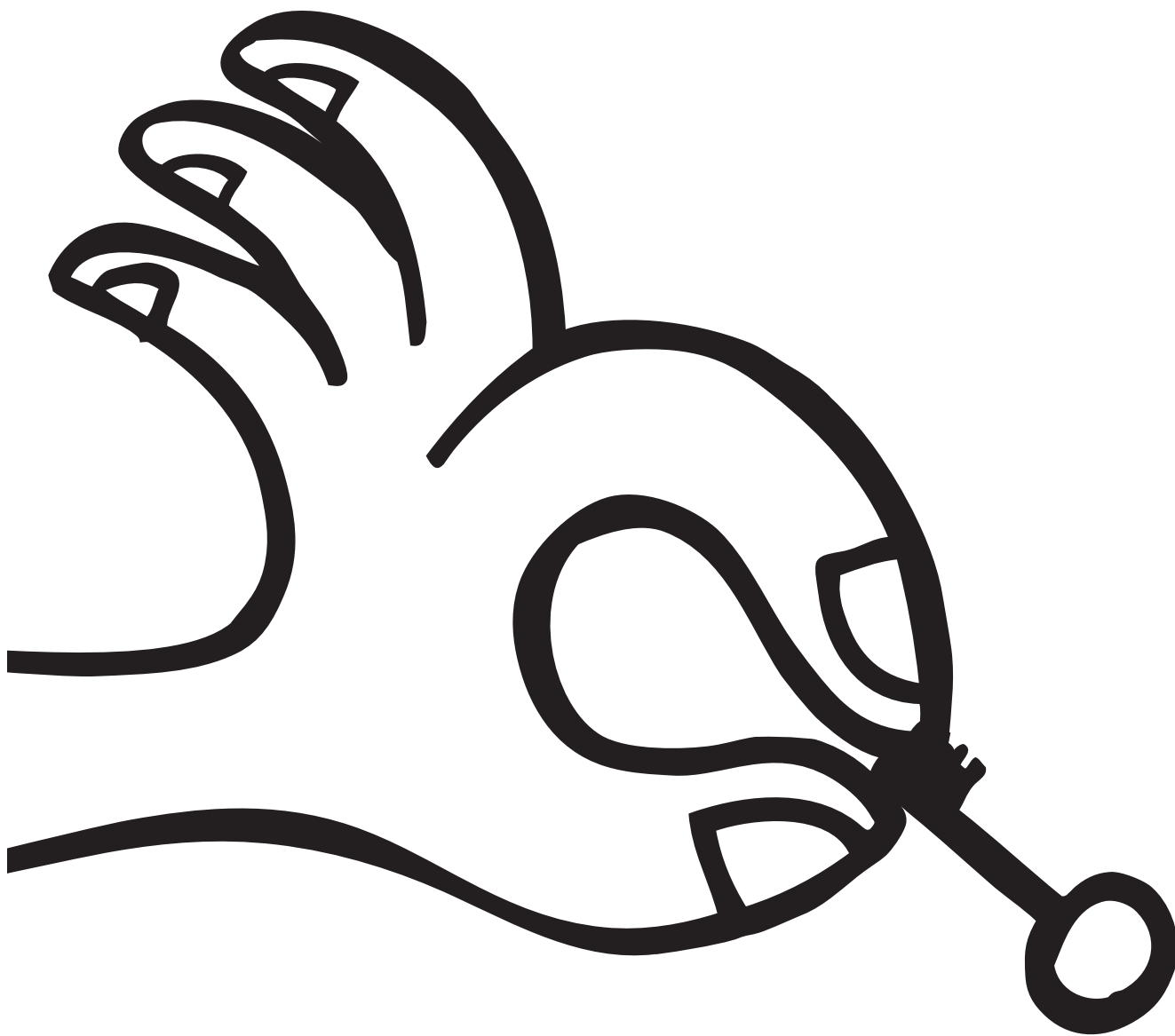
11. **26. 3. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer ter svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Lili Jazbec so se udeležili **spoznavnega dogodka in predstavitve Koroškega doma starostnikov, enote v Slovenj Gradcu.**
12. **27.–28. 3. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih se je na Dunaju v Avstriji udeležil **sestanka sedmih predstavnikov DPM.** Govorili so o vzpostavitvi podatkovne baze DPM (DeMon Base), v kateri bi bile zbrane ugotovitve in priporočila DPM. Udeleženci so razpravljali o smiselnosti in potrebnosti vzpostavitve takšne baze, njeni vsebini in namenu. Prevladala je ugotovitev, da bi bila takšna baza koristna tako za preglednost delovanja DPM kot potrebe sodnih postopkov, v katerih se odloča o predaji osebe, npr. zaradi izvršitve kazni zapora drugi državi. Organizatorji so zato napovedali nadaljevanje dela v ožji skupini, ki bo pripravila konkretne rešitve za vzpostavitev tovrstnega informacijskega sistema ugotovitev in priporočil posameznih nacionalnih DPM. Srečanje je organiziral Svet Evrope, v sodelovanju z agencijo FRA, gostil pa avstrijski varuh človekovih pravic.
13. **3. 4. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih se je udeležil **slavesnosti ob odprtju Uprave za probacijo,** ki je potekala v prostorih probacijske enote v Celju.
14. **10. 4. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer je v parlamentu predsedniku Državnega zbora RS dr. Milana Brgleza **predala Letno poročilo Varuha človekovih pravic RS za leto 2017 in Državnega preventivnega mehanizma za leto 2017.** Spremljala sta jo generalni sekretar Varuha Kristijan Lovrak in svetovalka Varuha Liana Kalčina.
15. **10. 4. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer je v prostorih Varuha na **novinarski konferenci** s svojimi namestniki **predstavila glavne poudarke Letnega poročila Varuha človekovih pravic RS za leto 2017 in Poročila Državnega preventivnega mehanizma za leto 2017.**
16. **11. 4. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer je v predsedniški palači predsedniku države Borutu Pahorju **predala Letno poročilo Varuha človekovih pravic RS za leto 2017 in poročilo Državnega preventivnega mehanizma za leto 2017.** Spremljali so jo namestnika dr. Kornelija Marzel in Ivan Šelih, tudi vodja DPM, ter generalni sekretar Varuha Kristijan Lovrak in direktorica strokovne službe Martina Ocepek.
17. **12. 4. 2018** Svetovalec Varuha mag. Jure Markič je v prostorih Mladinskega centra Ormož **predaval v okviru programa usposabljanja za vzpostavitev demenci prijaznih točk.** Predstavil je prvo tovrstno točko, ki je bila odprta prav pri Varuhu, in delo DPM. Program sta pripravila Spominčica – Alzheimer Slovenija in območno društvo Ormož.
18. **16. 4. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer je **Letno poročilo Varuha človekovih pravic RS za leto 2017 in poročilo Državnega preventivnega mehanizma za leto 2017 predala** predsedniku vlade dr. Miru Cerarju.
19. **17. in 18. 4. 2018** V Ljubljani je potekala **mednarodna konferenca v počastitev 10. obletnice delovanja DPM.** Konferenco **Ocena učinka delovanja državnih preventivnih mehanizmov** sta pripravila Varuh človekovih pravic RS in Svet Evrope. Udeležence so v uvodu nagovorili varuhinja Vlasta Nussdorfer, minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič in vodja oddelka za neodvisne organe za človekove pravice v Generalnem direktoratu Sveta Evrope za človekove pravice in pravno državo Markus Jaeger. Varuhinja je izpostavila prizadevanja svojega namestnika Ivana Šeliha, tudi vodje DPM, in se zahvalila vsem, ki so v desetih letih v okviru DPM opravili ogromno preventivnega dela, da mučenja in drugega ponužujočega ravnanja v ustanovah, kjer je ljudem gibanje omejeno, ne bi bilo več. »Sodelovanje z ministrstvi in drugimi organi je zelo dobro, toda želimo si, da bi bil njihov prispevek bolj vsebinski zlasti tam, kjer gre za sistemske pomanjkljivosti,« je na konferenci poudaril Ivan Šelih. Po njegovih besedah so razveseljivi rezultati priporočil, ki vodijo v sistemske spremembe in pripravo strateških usmeritev za delo na posameznem področju.
20. **19. 4. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih se je v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport udeležil **sestanka medresorske delovne skupine** za spremljanje dela vzgojnih zavodov.
21. **19.–20. 4. 2018** Na **izobraževalnem obisku pri Varuhu** sta bili gostji iz institucije kazahstanskega ombudsmana Dinara Osapnova in Gulmira Aukasheva, ki sta se seznanili z delom posameznih enot pri Varuhu in z delom DPM v Sloveniji.
22. **23. 5. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih se je na **Ministrstvu za zdravje udeležil sestanka** o odpravi dilem o pristojnosti nad uresničitvijo sodne odredbe za privedbo po Zakonu o duševnem zdravju.

23. **25.–28. 4. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih se je v Astani v Kazahstanu udeležil **konference, drugega foruma njegovega DPM Prevention of tortures with joint efforts of national human rights institutions and NPM**. Udeleženci so bili predstavniki DPM iz 16 regij Kazahstana ter ombudsmanov iz držav Srednje Azije in iz Rusije. Dogodek je ob podpori številnih drugih mednarodnih organizacij organiziral ombudsman Kazahstana, ki v sodelovanju z nevladnimi organizacijami opravlja naloge in pooblastila DPM. Delo DPM v Sloveniji je udeležencem srečanja predstavil namestnik varuhinje in strokovnjak Sveta Evrope Ivan Šelih. Naš model izvajanja nalog in pooblastil DPM je bil za udeležence še posebej zanimiv, saj tako kot v Sloveniji tudi v Kazahstanu ombudsman pri izvajanju nalog in pooblastil DPM sodeluje s predstavniki nevladnih organizacij. Šelih je kot strokovnjak Sveta Evrope predstavil dobre prakse pri utrjevanju učinkovitosti priporočil DPM in njihovo uresničevanje.
24. **8. 5. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer, njen namestnik Ivan Šelih, tudi vodja DPM, direktorica SVZ Hrastovec mag. Andreja Raduha, direktorica SVZ Lukavci Stanka Vozlič, predsednik sveta zavoda v Hrastovcu Miha Cigler ter svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik so **na novinarski konferenci** v Socialnovarstvenem zavodu Hrastovec (Lenart v Slovenskih goricah) **predstavili problematiko in razmere v socialnovarstvenih zavodih**, posebej v SVZ Hrastovec, kjer osebe zaradi velike prostorske stiske spijo na zasilnih posteljah ali na kavčih v prostoru, ki temu ni namenjen.
25. **8. 5. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer ter svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik so se v Domu starejših Šentjur udeležili **dogodka ob 10. obletnici društva Spominčica Šentjur**. Varuhinja je nagovorila udeležence.
26. **18. 5. 2018** Svetovalca Varuha mag. Jure Markič in Ana Polutnik sta v Portorožu **na posvetu o uporabi posebnih varovalnih ukrepov predstavila ugotovitve DPM** v zvezi s to problematiko. Posvet je organiziralo Združenje psihiatrov Slovenije.
27. **22. 5. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih in svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., sta v Gotenici **novu sprejetim pravosodnim policistom predstavila Varuha človekovih pravic RS in DPM**.
28. **23. 5. 2018** Varuhinja je z namestniki sodelovala na **skupni seji Komisije za državno ureditev in Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide** Državnega sveta RS, na kateri so obravnavali 23. redno letno poročilo Varuha človekovih pravic za leto 2017 in Poročilo DPM za leto 2017.
29. **24. 5. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih, generalni sekretar Varuha Kristijan Lovrak in svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., so **v Celju sprejeli ombudsmana Madžarske dr. Lászla Székelyja in njegove sodelavce**. V dveh dneh so si izmenjali izkušnje o delu DPM in skupaj obiskali enega od krajev odvzema prostosti v Celju. Varuh je namreč v vlogi DPM 25. 5. 2018 obiskal Zavod za prestajanje mladotletniškega zapora in kazni zapora Celje. Ob obisku so bili kot opazovalci prisotni tudi predstavniki DPM Madžarske, kjer te naloge prav tako opravlja varuh, in sicer varuh človekovih pravic László Székely, namestnica vodje DPM Katalin Haraszti, član DPM István Sárközy in prevajalka Györgyi Sári. Obisk DPM Madžarske v Sloveniji pomeni nadaljevanje sodelovanja v okviru mreže SEE NPM Network in uresničevanja njenih ciljev, ki so vzpostavljanje intenzivnega medsebojnega sodelovanja in izmenjava izkušenj, ustvarjanje sinergije med člani mreže, nudenje medsebojne pomoči in ustvarjanje pogojev za učinkovito izvajanje mandata DPM.
30. **28.–31. 5. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih in svetovalec varuha Robert Gačnik, spec., sta se v Podgorici v Črni gori **udeležila srečanja mreže državnih preventivnih mehanizmov Jugovzhodne Evrope (South - East Europe NPM Network)**. Na njem so osrednjo pozornost namenili preprečevanju samomorilnosti in predoziranja v prostorih za pridržanje, govorili pa so tudi o položaju članov DPM v državah članicah (Prevention of suicides and overdoses in detention centers and status of NPM staff in the member states). Srečanje je v okviru predsedovanja mreži državnih preventivnih mehanizmov Jugovzhodne Evrope organiziral varuh človekovih pravic Črne gore v vlogi opravljanja nalog in pooblastil DPM.

- 31. 6. in 7. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih in svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., sta se v Ankaranu **udeležila 19. Dnevo varstvoslovja, osrednje znanstveno-strokovne konference s področja varnosti v državi**. V okviru sekcije Izvrševanje kazenskih sankcij in penologija je namestnik Šelih predstavil izvajanje nalog in pooblastil DPM po Opcijskem protokolu.
- 32. 21. 6. 2018** Varuhinja, njen namestnik in vodja DPM Ivan Šelih ter svetovalci Varuha so **na novinarski konferenci v prostorih Varuha v čast svetovnega dne proti mučenju in nečloveškemu ravnanju**, ki ga slavimo 26. 6. 2018, **predstavili podrobnosti poročila DPM za leto 2017**, ki ga je varuhinja že aprila predala trem predsednikom: parlamenta, države in vlade.
- 33. 22. 8. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih ter svetovalca Varuha Robert Gačnik, spec., in Andreja Srebotnik so v prostorih Varuha s predstavniki Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (URSIKS) **govorili o strategiji preprečevanja samomorov in samopoškodb v Zavodih za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) in drugi problematiki**. Sestanka so se iz URSIKS udeležili Lucija Božikov, vodja sektorja za tretma, Aleksander Kotnik, psiholog, nosilec strategije preprečevanja samomorov in samopoškodb v ZPKZ in PD, Eva Salecl Božič, nosilka področja obravnave odvisnosti in programa dela s povzročitelji nasilja.
- 34. 24. 8. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih in svetovalec Varuha mag. Jure Markič sta **v prostorih doma ob Savinji v Celju sodelovala na sestanku delovne skupine, ki se ukvarja z oblikovanjem usmeritev za delo z osebami z demenco**.
- 35. 6. 9. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih se je **na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti udeležil sestanka skupine za vzpostavitev specializirane enote za osebe z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju**.
- 36. 17. 9. 2018** Varuhinja je v Portorožu **vodila plenarni del konference z naslovom Dnevi duševnega zdravja 2018**. Konference so se udeležili tudi namestnik varuhinje Ivan Šelih in svetovalci Varuha.
- 37. 18. 9. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih ter svetovalci Varuha Nataša Bratož, Ingrid Russi Zagožen, Lili Jazbec, mag. Jure Markič, Ana Polutnik in Živa Cotič Zidar so **sodelovali na delavnicah v okviru Dnevo duševnega zdravja 2018**.
- 38. 20. 9. 2018** Svetovalec Varuha mag. Jure Markič se je udeležil **6. seje delovne skupine za vzpostavitev specializirane enote za obravnavo oseb z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju**, ki je potekala v prostorih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
- 39. 24. 9. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih ter svetovalca Varuha Robert Gačnik, spec., in mag. Jure Markič so bili v Gradcu v Avstriji **na študijskem obisku pri DPM Avstrije**, kjer so med drugim obiskali (po)forenzično ustanovo. Namen obiska je bil seznanitev ureditve nameščanja oseb s težavami v duševnem zdravju, ki so storilci kaznivih dejanj. V ta namen je predstavnik DPM Avstrije obiskal Pro mente steiermark GmbH v Gradcu, kjer se za osebe organizira forenzična oskrba. Poleg enote za nastanitev so si udeleženci iz Slovenije nato **ogledali še t. i. dnevni center**, kjer osebe opravljajo delo na manjši kmetiji. Na to kmetijo vsak dan prihajajo na delo tudi druge osebe s težavami v duševnem zdravju, ki pa niso storilci kaznivih dejanj in živijo doma.
- 40. 27. 9. 2018** Varuh človekovih pravic RS in Državni svet RS sta v dvorani Državnega sveta RS pripravila **posvet Starejši kot sedanost in prihodnost družbe**. Na posvetu so svoja razmišljanja o vprašanih, povezanih s starejšimi, predstavili predavatelji s področja socialne oskrbe, institucionalnega varstva, medicine in prava. Govorili so o ukrepih, projektih in dejavnostih, ki so namenjeni pomoči starejšim in izboljšanju kakovosti njihovega življenja. Predstavnika Varuha mag. Jure Markič in Robert Gačnik, spec., sta predstavila delo DPM in ugotovitve ob obiskih ustanov, kjer so zadržani (tudi) starejši. Predstavniki Varuha, med njimi tudi predstavnica DPM Lili Jazbec, so govorili o izsledkih raziskave na področju prehrane, bolnišničnih okužb in skrbništva, ki so jo po domovih za starejše opravili v letu 2018. Njihove izsledke so dopolnila mnenja strokovnjakov z omenjenih področij. Udeleženci posveta so se posvetili tudi problematiki nasilja nad starejšimi, demenci in skrbi za starejše invalide ter druge ranljive skupine starejših.

-
41. **28. 9. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer je na **Medicinski fakulteti v Ljubljani nagovorila udeležence 10. mednarodne konference o demenci ASK 2018**, ki jo je pripravilo društvo Spominčica. Svoj prispevek o delu na področju demence je predstavil svetovalec Varuha mag. Jure Markič **s predavanjem Osebe z demenco na varovanih oddelkih posebnih socialnovarstvenih zavodov.**
-
42. **1.-4. 10. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih, generalni sekretar Varuha Kristijan Lovrak in direktorica strokovne službe Martina Ocepek so s sodelavci Varuha **na študijski obisk sprejeli delegacijo DPM iz Armenije.** Namestnik je predstavil delo slovenskega DPM, generalni sekretar delo Varuha, direktorica strokovne službe delovanje strokovne službe, člani DPM Robert Gačnik, spec., mag. Jure Markič, Ana Polutnik in Lili Jazbec pa delovanje DPM v praksi. Gostje so se seznanili tudi z delom slovenske policije in njenim sodelovanjem z Varuhom, sistemom duševnega zdravja in delovanjem domov za starejše. Člani DPM Armenije na obisku pri Varuhu so bili Gohar Simonyan, Liana Hovakimyan, Laura Gasparyan in Harut Aklunts.
-
43. **4. 10. 2018** Svetovalec Varuha mag. Jure Markič se je udeležil **7. seje delovne skupine za vzpostavitev specializirane enote za obravnavo oseb z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju**, ki je potekala v prostorih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
-
44. **4. 10. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer, njena namestnika Tone Dolčič in Ivan Šelih ter svetovalec Varuha mag. Jure Markič so se udeležili **seje Odbora Državnega zbora RS za delo, družino, socialne zadeve in invalide**, na kateri so razpravljali o Letnem poročilu Varuha za leto 2017 in Poročilu o izvajanju nalog DPM za leto 2017.
-
45. **5. 10. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih ter svetovalci Varuha Mojca Valjavec, mag. Uroš Kovačič in Robert Gačnik, spec., so se **sestali s predstavniki regionalnega predstavništva Visokega komisariata Združenih narodov za begunce (UNHCR) za srednjo Evropo.**
-
46. **10. 10. 2018** Svetovalka Varuha Lili Jazbec se je v Mestnem muzeju Ljubljana udeležila **okrogle mize Mladi in duševno zdravje v spreminjajočem se svetu.**
-
47. **11.-13. 10. 2018** Svetovalka Varuha Lili Jazbec se je v Prištini na Kosovem udeležila **regionalne konference DPM Zahodnega Balkana**, ki so jo pripravili ob svetovnem dnevu duševnega zdravja, da bi zagotovili prostor za izmenjavo izkušenj in iskanje načinov regionalnega sodelovanja na področju preprečevanja mučenja in slabega ravnanja z osebami z motnjami v duševnem razvoju, ki jim je bila odvzeta prostost. Lili Jazbec je predstavila primere dobrih praks ter izsledke DPM iz preteklega obdobja.
-
48. **23. 10. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih in mag. Jure Markič sta se na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti **udeležila 8. seje delovne skupine za vzpostavitev specializirane enote za obravnavo oseb z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju.**
-
49. **23. 10. 2018** Varuhinja ter njena namestnika Tone Dolčič in Ivan Šelih so se v parlamentu udeležili **skupne seje Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino in Odbora za kulturo**, na kateri so obravnavali letno poročilo Varuha za leto 2017 in Poročilo DPM za leto 2017.
-
50. **5. 11. 2018** Varuhinja je s sodelavci na **delovni obisk** sprejela **ministra za zdravje Sama Fakina z njegovo ekipo.** Govorili so tudi o uresničevanju priporočil DPM z obiskov psihiatričnih bolnišnic.
-
51. **7.-9. 11. 2018** Svetovalka Varuha in članica DPM Ana Polutnik se je v Kopenhagnu udeležila **delavnice za DPM Strengthening the follow-up on NPM recommendations (Krepitev mehanizmov uresničevanja priporočil DPM).** Delavnica je potekala v organizaciji Mednarodnega združenja ombudsmanov, Združenja za preprečevanje mučenja in danskega ombudsmana, ki je bil tudi gostitelj srečanja.
-
52. **8. 11. 2018** Varuhinja in vodja DPM Ivan Šelih sta v parlamentu s člani kolegija na **seji Komisije za peticije ter človekove pravice in enake možnosti** poslancem predstavila poudarke iz Letnega poročila Varuha človekovih pravic za leto 2017 in Poročila DPM za leto 2017.
-
53. **13. 11. 2018** Svetovalec Varuha mag. Jure Markič se je udeležil **9. seje delovne skupine za vzpostavitev specializirane enote za obravnavo oseb z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju**, ki je potekala v prostorih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
-

54. **13.–14. 11. 2018** Predstavnika DPM, namestnik varuhinje Ivan Šelih in svetovalec Varuha Robert Gačnik, sta bila **v gosteh pri DPM Madžarske**, ki ga izvaja madžarski ombudsman. Osnovni namen obiska je bilo nadaljevanje izmenjave izkušenj izvajanja preventivnih obiskov. S predstavniki DPM Madžarske, vključno z varuhom Lászlóm Székelyjem, sta obiskala tudi zapor v Zalaegerszegu. Življenje v njem jim je podrobno predstavil direktor zapora, poleg tega so imeli tudi možnost njegovega ogleda in zaupnega pogovora z nekaterimi zaprtimi osebami.
55. **15. 11. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih in svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., sta v Gotenici **novi sprejetim pravosodnim policistom predstavila Varuha človekovih pravic RS in DPM**.
56. **22. 11. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer, njeni namestniki Tone Dolčič, dr. Kornelija Marzel in Ivan Šelih ter generalni sekretar Varuha Kristijan Lovrak so se udeležili **seje Državnega zbora RS**, na kateri so obravnavali Letno poročilo Varuha za leto 2017 in Poročilo DPM za leto 2017.
57. **28.–29. 11. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih se je v Erevanu, glavnem mestu Armenije, udeležil **mednarodne konference, posvečene 10. obletnici armenskega DPM**. Tako kot pri nas naloge in pooblastila DPM opravlja varuh človekovih pravic, ki je tudi slavil deseto leto delovanja v tej vlogi. Konference so se udeležili številni predstavniki tujih DPM in ombudsmanskih institucij ter mednarodnih organizacij na področju varstva človekovih pravic.
- V okviru konference so razpravljali tudi o položaju žensk in otrok v pogojih odvzema prostosti, zagotavljanju zdravstvenega varstva v zaporskih institucijah ter policijskem pridržanju in zagotavljanju pravic v času tega pridržanja. Udeleženci so si izmenjali izkušnje z obiskov psihiatričnih ustanov. Izkušnje iz Slovenije je predstavil Ivan Šelih, vodja DPM v Sloveniji. Konferenca je bila odlična priložnost za poglobitev medsebojnega sodelovanja in za nadaljnje sodelovanje z armenskim ombudsmanom oziroma DPM, ki je bil leta 2018 že v gosteh.
58. **11. 12. 2018** Varuhinja Vlasta Nussdorfer je s sodelavci na **delovni obisk** sprejela **ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti mag. Ksenijo Klampfer in njeno ekipo**. V pogovoru so pozornost namenili vprašanju uresničevanja priporočil Državnega zbora RS iz Letnega poročila Varuha človekovih pravic za leto 2017 in starejšim neuresničenim priporočilom s področja dela ministrstva. Med njimi so priporočila, ki jih je Državni zbor RS leta 2017 sprejel ob obravnavi Varuhovega Posebnega poročila o kršitvah človekovih pravic oseb z duševno motnjo pri njihovem neprostoovoljnem nastanjanju in obravnavi v varovanih oddelkih socialnovarstvenih zavodov. Govorili so tudi o zazmerah v domovih za starostnike, ki ostajajo kritične, kajti v njih praktično ni več prostih postelj. Znova so obravnavali nedopustne zaostanke pri reševanju pritožb.
59. **3. in 4. 12. 2018** Direktorica PIC Katarina Bervar Sternad se je kot predstavnica slovenskega DPM v Milanu udeležila **srečanja predstavnikov DPM in civilnodružbenih organizacij iz 26 držav članic Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE)**. Organizatorja dogodka, Urad OVSE za demokratične institucije in človekove pravice ter Ženevsko združenje za preprečevanje mučenja, sta kot osrednjo temo dogodka izbrala krepitev sodelovanja pri preprečevanju mučenja in slabega ravnanja z migranti v priporu. Udeleženci so razpravljali o načinih krepitev regionalne kohezije in skupnih prizadevanj za zagovarjanje pravic migrantov, vključno z ozaveščanjem javnosti o povezanih vprašanjih in spremljanjem priporočil institucij na tem področju. Izmenjali so stališča o vprašanju pravnih razlogov za pridržanje migrantov, vključno z otroki. Raziskovali so tudi načine za učinkovito spremljanje prisilnega vračanja in materialnih razmer v prostorih za pridržanje s poudarkom na preprečevanju mučenja in drugega slabega ravnanja.
60. **12.–13. 12. 2018** Namestnik varuhinje Ivan Šelih in svetovalec Varuha Robert Gačnik, spec., sta se v glavnem mestu Črne gore Podgorici udeležila **druge konference mreže DPM Jugovzhodne Evrope**, ki jo je DPM Črne gore organiziral v sodelovanju s Svetom Evrope v okviru projekta Effective Alternatives to Immigration Detention: Learning, Sharing, Applying (Učinkovite alternative pridržanju migrantov: učenje, izmenjava, uporaba). Osredotočili so se na migracije in alternative pridržanju migrantov.

2

OBISKI KRAJEV ODVZEMA PROSTOSTI

2.1 OBISKI SOCIALNOVARSTVENIH ZAVODOV

DPM je leta 2018 opravil **redne obiske osmih domov za starejše oziroma njihovih enot**, in sicer je obiskal Obalni dom upokojencev Koper, Dom starejših občanov Ljubljana Šiška, Center za starejše občane Ormož, Dom starejših občanov Lendava, Dom starejših Škofljica, Dom starejših občanov Ljubljana Bežigrad, Dom Taber, Cerklje na Gorenjskem in Dom upokojencev Nova Gorica v Podsobotinu.

DPM je v tem letu opravil tudi **kontrolne obiske desetih domov za starejše**. Pri teh obiskih je preverjal predvsem spoštovanje in uresničitev priporočil, ki jih je podal ob svojih rednih obiskih v preteklih letih. Obiskal je Center starejših Pristan, Vipava, Dom starejših občanov Metlika, Dom starejših občanov v Gornji Radgoni, Dom upokojencev Ptuj, enoto Kidričevo, Dom upokojencev Podbrdo, enoto Tolmin, Dom za starejše Bor, Črni Vrh nad Idrijo, Dom starejših občanov Ljutomer, Dom starejših občanov Fužine in Dom Danice Vogrinec v Mariboru.

Poleg tega je DPM opravil tudi **tematske obiske šestih domov za starejše**, ob katerih je preverjal **požarno varnost** obiskanih domov s posebnim poudarkom na varovanih oddelkih in stanovalcih z diagnozo demence na teh oddelkih. Obiskal je Dom starejših občanov Črnomelj, Dom starejših Novo mesto, Dom starejših občanov Trebnje, Center za starejše Lucija, Dom upokojencev Ptuj, enoto Koper in Center starejših Cerknica.

Poročilo o tematskem obisku z vidika požarne varnosti smo že poslali MDDSZEM in pristojnim inšpekcijskim službam, vendar na njihov odziv še čakamo (začetek januarja). Domu starejših občanov Fužine, DSO Ljutomer, Domu Taber in Cerklje na Gorenjskem smo že poslali predhodna poročila o obiskih, med pripravo letnega poročila DPM pa smo na njihove odgovore še čakali. Končno poročilo o obisku Doma za starejše Bor, Črni Vrh nad Idrijo in predhodni poročili o obiskih Doma upokojencev Nova Gorica v Podsobotinu in Doma Danice Vogrinec v Mariboru pa so še pripravljali.

Pri obiskih osmih domov za starejše je sodeloval izvedenec, od tega šestkrat izvedenec za požarno varnost in dvakrat psihiater. Pri obiskih treh domov za starejše so bili prisotni (kot opazovalci) tudi predstavniki državnih preventivnih mehanizmov iz drugih držav (Srbija).

DPM je ob obiskih domov starejših podal **163 novih priporočil, ob kontrolnih obiskih pa je preveril tudi 124 priporočil**, ki jih je podal ob prejšnjih obiskih (pri čemer je treba upoštevati, da sta dve poročili še v pripravi). **Od skupaj 163 novih priporočil je bilo 8 sistemskih in 156 splošnih.**

DPM je 22. 1. 2018 obiskal **Center starejših Pristan, Vipava (Center)**. Šlo je za kontrolni obisk tega doma starejših, pri katerem smo preverjali spoštovanje priporočil, podanih ob obisku leta 2014. Ugotovili smo, da je Center večino od 19 priporočil sprejel, ni pa jih še izvedel. Presenetilo nas je, da kot izvedena nismo mogli označiti priporočila, ki so se nanašala na bivanje stanovalcev na prostem zraku, priporočila glede objave seznama pravic stanovalcev na oglasni deski, priporočila glede ustrezne ureditve klicnega sistema (tipke za klic v sili), priporočila glede ustrezne spremembe posameznih obrazcev (predvsem obrazca, s katerim stanovalec daje soglasje za namestitev na varovani oddelek, in obrazcev, ki se nanašajo na PVU). Presenetilo nas je tudi, da Center ni sprejel priporočila o namestitvi skrinjice za pritožbe na varovani oddelek, saj je ne glede na sposobnost stanovalcev, da bodo pritožbo oddali pisno, smiselno in potrebno, da se jim ponudi možnost za anonimno oddajo pritožbe. Po drugi strani je Center uresničil priporočilo, ki se je nanašalo na pripravo individualnega načrta, priporočilo o spodbudi stanovalcev k uporabi toaletnih prostorov in priporočilo, naj vrata med enotama varovanega oddelka ostanejo

odprta. Neuresničena priporočila smo ob tokratnem obisku ponovili, iz odziva Centra pa razbrali, da za takojšnjo uresničitev večine podanih priporočil obstajajo zadržki, zato smo le dve priporočili lahko označili kot uresničeni (okrašenost sob in izhodi oziroma bivanje na prostem pozimi). **Treba je opozoriti tudi na sistemsko priporočilo, naslovljeno na MDDSZ, naj aktivno pristopi k iskanju rešitev, da na varovanih oddelkih domov starejših ne bi bilo več prekoračitev kapacitete.** V Centru se je to zgodilo zaradi namestitve stanovanca s sklepom sodišča kljub podanemu negativnemu mnenju zavoda. Ministrstvo je v svojem odzivu poudarilo, da se morajo domovi za starejše, ki so se odločili za varovane oddelke po ZDZdr, zavedati položajev, ki jih določa veljavna zakonodaja, tako v smislu možnih napotitev oseb s sklepom sodišča kot v zvezi s preskakovanjem liste čakajočih na sprejem. Oboje je velika težava, zato se zavzemajo, da se ZDZdr za domove starejših ustrezno prilagodi. Predvsem gre za vsebino, kjer intenzivno iščejo ustrezne rešitve tudi v okviru ministrstva. MDDSZ smo priporočali tudi, naj zagotovi, da se bodo zastopniki oseb s težavami v duševnem zdravju ustrezno predstavili stanovalcem, zaposlenim in po potrebi tudi svojcem oziroma skrbnikom stanovalcev.

1. 2. 2018 je DPM obiskal **Obalni dom upokoencev Koper**. To je bil redni obisk tega doma, ob katerem je sodeloval tudi izvedenec psihiatrične stroke in ob katerem smo podali 12 priporočil ter poudarili nekaj dobrih praks. Med njimi naj omenimo ugotovitev izvedenca, da ni mogel ugotoviti, da bi bili stanovalci, ki prejema več različnih psihotropnih zdravil, pretirano sedirani oziroma da bi se psihofarmakoterapija uporabljala namesto PVU z namenom oviranja oseb na varovanem oddelku. Pohvalili smo tudi, da obiske stanovalcev zavod spodbuja, saj se tako ohranja socialna mreža posameznega stanovanca. Kot primer dobre prakse smo označili tudi panele, stalno nameščene pod stropom, ki se brez težav namestijo in v večposteljni sobi omogočijo zakritje stanovanca, ki potrebuje več zasebnosti (na primer med nego). Iz odziva zavoda na predhodno poročilo smo ugotovili, da je nekaj priporočil že izvedel. Med drugim priporočilo glede ustrezne zaščite pred vremenskimi nevšečnostmi za stanovalko, ki kadi pred varovanim oddelkom, priporočilo glede pravočasne dostave hrane na varovani oddelek in zadostnega števila osebja, ki naj pomaga pri hranjenju. Upošteval je tudi priporočila glede predpisovanja terapije, predvsem terapije po potrebi, ustrezne dopolnitve obrazcev za PVU z navedbo ukrepov, ki so bili izvedeni pred uvedbo PVU, in glede pridobitve soglasja stanovanca, ki ga umaknejo iz sobe z umirajočim sostanovalcem. Med priporočili, ki jih je zavod sprejel, ne pa še uresničil, naj omenimo priporočila, ki se nanašajo na okrasitev prostorov, ustrezno pravno podlago za namestitev na varovani oddelek, spoštovanje rokov za pošiljanje predloga sodišču in predloga za podaljšanje zadržanja. **Posebej poudarjamo tudi sistemsko priporočilo, ki smo ga podali MDDSZ.** DPM je tako priporočal, naj MDDSZ zagotovi, da se zastopniki ustrezno predstavijo stanovalcem domov starejših, ki imajo težave v duševnem zdravju, in po potrebi njihovim svojcem oziroma skrbnikom, s seboj pa prinesejo tudi zloženke in plakate, da bodo podatki o zastopnikih stalno na voljo tako stanovalcem kot njihovim svojcem.

13. 2. 2018 smo opravili kontrolni obisk **Doma starejših občanov Metlika, dislocirano enoto za osebe z demenco**, ob katerem smo preverjali predvsem spoštovanje priporočil, podanih ob obisku leta 2015. Ugotovili smo, da je od 12 podanih priporočil zavod večino sprejel in tudi že izvedel, kar je vsekakor pozitivno. Omenimo naj priporočila glede zadostne osvetljenosti hodnikov, pravilnosti predpisovanja terapije po potrebi, ustrezno prilagoditev obrazcev, ki se izpolnjujejo ob uvedbi PVU, stalno in precej pogosto preverjanje morebiti oddanih pritožb, pohval ali pobud. Ob obisku smo ugotovili, da bo dom moral dodatni trud vložiti v izvedbo priporočil, ki so se nanašala na okrasitev oddelka na način, da bo stanovalcem čim bolj domač, in na ustrezno objavo aktivnosti, ki potekajo za stanovalce. Posebej nas je presenetilo nesprejetje priporočila, ki se je nanašalo na sprejem ustrezne pravne podlage za namestitev stanovalcev na varovani oddelek. Zavod je tako v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da so v stavbi dislocirane enote vsa vrata odprta, stanovalci imajo neomejen izhod na vrt in okolico doma. Tritočkovna kljuka je na železnih vratih (ograja okoli enote), ki je ob zelo prometni glavni cesti, brez pločnika. Glede na odgovornost zavoda za varnost stanovalcev in oceno povečanega tveganja v prometu ta meni, da je tritočkovna kljuka kompromisna rešitev glede na to, da niso zaprti oziroma varovani oddelek. DPM se je s pojasnilom sicer seznanil, vendar ob tem dejal, da to ne spremeni dejstva, da stanovalci sami ne morejo kljuko odpreti in tako doma zapustiti brez sodelovanja nekoga drugega. Ob tem je opozoril, da opredelitev varovanega oddelka iz 17. točke 2. člena ZDZdr pravi, da o takšnem oddelku lahko govorimo, ko osebe zavoda (in ne torej le posameznega oddelka) ne morejo zapustiti po lastni volji. Zato je DPM pri svojem priporočilu o potrebnem ravnanju v primeru omejevanja svobode gibanja stanovalcev vztrajal. Ob obisku Doma starejših občanov Metlika smo opazili tudi več primerov dobre prakse. Med drugim smo preverili zdravstvene kartone več stanovalcev in se tako prepričali o predpisovanju terapije po potrebi. Navadno je določeno, v kakšnem času, kolikokrat na dan in kakšen odmerek terapije se lahko posamezniku da, kar je vsekakor pozitivno. Osebe je ustrezno usposobljeno za delo s stanovalci z napredovano demenco. Pohvalili smo odnos osebja do stanovalcev, saj sta za

stanovalce z demenco ravno prijaznost in razumevanje najpomembnejša, če ne edina oblika uspešnega medsebojnega komuniciranja.

27. 2. 2018 smo obiskali **Dom starejših občanov Ljubljana Šiška**, kjer so nam povedali, da nimajo varovanega oddelka v smislu 17. točke 2. člena Zakona o duševnem zdravju in da so osebe z različnimi stopnjami kognitivnega upada (demence), ki jim je običajno namenjen varovani oddelek, integrirane v vse oddelke doma. Kljub temu smo želeli preveriti, ali je stanovalcem Doma starejših občanov Ljubljana Šiška, predvsem osebam z demenco, morda omejena pravica do osebne svobode. Domu starejših občanov Ljubljana Šiška smo podali 2 (splošni) priporočili glede izvajanja Zakona o duševnem zdravju in v odzivu na predhodno poročilo so za obe priporočili navedli, da ju bodo upoštevali. Predlagali smo tudi, da v morebitnih primerih, ko stanovalci ne bi privolili v nastanitev in zavoda ne bi mogli zapustiti, sodišču nemudoma predlagajo izdajo odločbe po 75. členu Zakona o duševnem zdravju. Predlagali smo še, naj v primeru sočasne gibalne oviranosti stanovalca (na primer blokada koles invalidskih vozičkov) in njegovih okrnjenih višjih živčnih funkcij v primeru uporabe pasu na invalidskem vozičku ravna skladno z 29. členom Zakona o duševnem zdravju, saj je učinek v opisanem primeru enak kot pri uporabi posebnih varovalnih ukrepov.

5. 3. 2018 smo obiskali **Center za starejše občane Ormož**. To je bil prvi obisk tega socialnovarstvenega zavoda, ob katerem smo podali 18 priporočil in po odzivu zavoda na predhodno poročilo o obisku DPM z zadovoljstvom ugotovili, da so večino (12) že izvedli. Med drugim priporočila, ki so se nanašala na namestitev ustreznih označb na vrata sob stanovalcev, ki naj omogočijo njihovo lažjo orientacijo, namestitev nočnih lučk, če stanovalci to želijo, organizacijo aktivnosti tudi ob koncu tedna in ob praznikih, spremljanje zadovoljstva vseh treh ciljnih skupin (stanovalci, svojci in zaposleni). Center je uresničil tudi priporočila, ki se nanašajo na to, da stanovalec, ki podpiše izjavo o namestitvi na varovani oddelek, to tudi razume, ustrezen popravek omenjene izjave s pravnim poukom o možnosti preklica, spoštovanju določb ZDZdr glede PVU praviloma tudi v primeru zavrtja invalidskega vozička ob hkratni namestitvi medeničnega pasu ali ob oviranju roke ob nameščeni nazogastrični sondi. Uresničili so tudi priporočila glede ustrežnejše namestitve nabiralnika za pritožbe, vodenja ustreznih evidenc o pritožbah, posodobitev hišnega reda in objave podatkov o zastopnikih pravic oseb s težavami v duševnem zdravju. Posameznih priporočil zavodu še ni uspelo izpolniti, predvsem tistih, ki se nanašajo na prekoračitve kapacitete, zmanjšanje števila postelj v posameznih sobah, prezračevanja in omogočanje zasebnosti stanovalcev pri telefonskih pogovorih z mobilno slušalko. Center ni sprejel priporočila, ki se nanaša na ustrežnejšo evidenco stanovalcev, ki potrebujejo obdobjni pregled pri psihiatru. Kot razlog je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da že od začetka delovanja institucije leta 2002 sodeluje z istim psihiatrom in z njim so se tudi dogovorili o sistemu naročanja ter vodenja evidenc obdobjnih pregledov. Te evidenc ročno zapisujejo v le za to namenjeni zvezek, se jim pa do zdaj še ni zgodilo, da bi pri katerem stanovalcu spregledali kakšen obdobjni pregled. Skupaj s psihiatrom so proučili priporočilo, vendar so se odločili, da ostanejo pri dosedanjem sistemu vodenja evidenc, saj sta ga ambulantna sestra in psihiater najbolj vajena. Ugotovili smo tudi nekaj stvari, ki smo jih izrecno pohvalili, ob čemer naj posebej omenimo, da so bili vsi prostori oddelka, tudi sobe stanovalcev, vzdrževani, čisti in svetli. Prijetno presenečeni smo bili nad vključevanjem stanovalcev, tudi težje pokretnih, v vsakodnevne aktivnosti na oddelku, ki so razporejene čez dan. Zaradi lažje orientacije v času in prostoru je v skupnih prostorih oglasna deska, na kateri je napisano, kje stanovalci so, kateri letni čas je, kateri dan in datum. Zaposleni so povedali, da vsako jutro skupaj s stanovalci spremenijo podatke na tej oglasni deski, kar je treba pohvaliti, saj ima tak zapis pomen tudi za stanovalce, ki ga sicer ne znajo ali zmorejo prebrati. S kadicema na oddelku za osebe z demenco so se dogovorili, da cigarete in vžigalnik shranita pri sestri, po kosilu pa dobita ključ od terase in odideta kadit. Takšna praksa se je pokazala za pozitivno, saj tako kadita nadzorovano, hkrati pa ni nevarnosti za morebiten nenameren požar. Ponoči je eden od zaposlenih vedno na oddelku za osebe z demenco, tudi ko se delajo obhodi, eden ostaja na tem oddelku. Ob pregledu predpisovanja terapije po potrebi smo ugotovili, da je pri njej vedno navedeno, na koliko ur se terapija lahko da, kolikokrat največ na dan in praviloma, vsaj ko gre za psihotropna zdravila, tudi v kakšnih primerih (ob nemiru, ob bolečinah). Terapija je torej ustrezno predpisana. Med obiskom doma smo dobili zelo prijeten vtis o zaposlenih, saj so pozitivno naravnani in korektno opravljajo svoje delo.

15. 3. 2018 smo obiskali **Dom starejših občanov Lendava**. Šlo je za redni obisk tega doma starejših, ob katerem smo podali 10 priporočil. Po prejemu odziva omenjenega socialnovarstvenega zavoda smo ugotovili, da se je dom z večino priporočil strinjal, ni pa mu jih še uspelo uresničiti. Med njimi naj omenimo priporočila, ki so se nanašala na iskanje rešitev, da ne bi več prekoračili zmogljivosti varovanega oddelka, aktivno delo na odnosu med zaposlenimi in stanovalci, spoštovanje določb ZDZdr glede pravne podlage za namestitev stanovalcev na varovani oddelek, omogočanje sedenja stanovalcem, ki so težje gibljivi v invalidskem vozičku (vendar ob upoštevanju, da gre v primeru zavrtja vozička ob hkratni namestitvi

medeničnega pasu ali podobnem oviranju lahko za PVU) in redno preverjanje nabiralnikov za pritožbe, pohvale in pobude. Domu je uspelo uresničiti priporočili, ki sta se nanašala na pripravo obrazcev za PVU in vzpostavitev ustrezne evidence pritožb. **Ob obisku Doma starejših občanov Lendava smo podali tudi dve sistemski priporočili, naslovljeni na MDDSZ.** Priporočili smo, naj ministrstvo prouči, ali so sobe s štirimi posteljami, še posebej ob dodatnih posteljah, skladne s standardi socialnovarstvenih storitev varstva starejših v institucionalnem varstvu in katerimi. Iz odgovora smo lahko razbrali, da je ministrstvo domovom posredovalo usmeritev, da je treba štiriposteljne sobe ukiniti in uskladiti bivalni standard do leta 2021. Večposteljne sobe so dovoljene pogojno, kadar gre za negovalne sobe oziroma tako imenovane oaze. Ob navedenem pojasnilu smo priporočilo šteli za uresničeno. **MDDSZ smo priporočili, naj zagotovi, da se zastopniki ustrezno predstavijo tudi stanovalcem domov starejših, ki imajo težave v duševnem zdravju, in po potrebi tudi njihovim svojcem oziroma skrbnikom, s seboj pa prinesejo zloženske in plakate, da bodo podatki o zastopnikih stalno na voljo tako stanovalcem kot njihovim svojcem.** Ministrstvo je v zvezi s priporočili, vezanimi na zastopnike za duševno zdravje, pojasnilo, da bodo domovom poslali dopis z informacijami o zastopnikih in informacijo o promocijskem letaku, ki ga bodo lahko dobili na spletišču ministrstva. Ugotovili smo lahko, da odgovor ministrstva ni popolnoma skladen s podanim priporočilom. Ob obisku smo opazili tudi nekaj primerov bivalnih razmer in ravnanja, ki smo jih pohvalili. Na primer okrašenost sob in hodnikov, ustrezen nabiralnik za pritožbe, pohvale in pobude, ob katerem je bilo na vrhvi navezanih nekaj listov papirja in pisalo. V domu je približno tretjina stanovalcev madžarske narodnosti, nekaj več jih tudi govori madžarsko. Sogovorniki so pojasnili, da sodelujejo s predstavniki manjšine, pripravijo prireditev, kjer govorijo le madžarsko, sicer pa so prireditve dvojezične. Na oddelku smo na oglasni deski opazili tudi posamezne dokumente v madžarščini. Več kot polovico zaposlenih zna govoriti madžarsko, skoraj vsi pa ta jezik razumejo. Dom posebej pazi, da je v izmeni vsaj en zaposlen, ki govori madžarsko. Prizadevanja doma za ustrezno obravnavo pripadnikov manjšine in pozornost na dvojezičnost smo posebej pohvalili.

28. 3. 2018 smo obiskali **Dom starejših Škofljica.** Šlo je za prvi obisk tega socialnovarstvenega zavoda v okviru izvajanja nalog DPM. Ob obisku smo podali 14 priporočil. Po prejemu odziva na predhodno poročilo smo ugotovili, da so devet priporočil sprejeli, od tega eno že uresničili, osem pa jih še čaka na izvedbo. Glede treh priporočil se niso odzvali, dveh priporočil pa niso sprejeli. Glede na to, da so po mnenju DPM pripravili pohvale vreden *Interni program za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb v Domu starejših Škofljica* s podrobnimi strokovnimi, organizacijskimi in tehničnimi pogoji za izvajanje preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb, smo jim predlagali, naj nekatera pojasnila, ki so namenjena predvsem stanovalcem in njihovim svojcem oziroma obiskovalcem, obesijo tudi na oglasno desko na varovani enoti. V domu so menili, da se navodila izdajo samo ob okužbi ter da stanovalcev in njihovih svojcev ne želijo po nepotrebnem vznemirjati. Šteli smo, da dom priporočila DPM ni sprejel. Njihovo pojasnilo smo sicer razumeli, vendar smo menili, da je pojasnilo o možnih okužbah z na antibiotike odpornimi bakterijami koristno znanje, ki nedvomno pripomore k preprečevanju širjenja tovrstnih okužb, ki so lahko za starostnike neprijetne, če že ne nevarne, ter da ima ta vidik prednost pred morebitnim vznemirjenjem. Predlagali smo tudi, naj stanovalce in njihove svojce (še naprej) spodbujajo k vnosu osebnih predmetov in urejanju sob po lastnih željah, naj hodnike in skupne prostore varovane enote še dodatno okrasijo ter naj za lažjo orientacijo stanovalcev v prostoru pri ali na vratih posamezne sobe poleg številke sobe ter imena in priimka stanovalca oziroma njegove fotografije namestijo tudi fotografijo njemu ljubih stvari, hobijev, poklica, ki ga je opravljal, oziroma podobne fotografije. Dom je vsa navedena priporočila sprejel, ni pa jih še v celoti uresničil. Med drugim smo pohvalili, da obravnava stanovalcev na varovani enoti Doma starejših Škofljica poteka v timu, v katerem sodelujejo diplomirana medicinska sestra, psihiatrinja in socialna delavka.

3. 4. 2018 smo opravili kontrolni obisk **Doma starejših občanov Gornja Radgona.** Ob obisku smo preverjali predvsem spoštovanje 17 priporočil, ki jih je DPM podal ob svojem obisku leta 2017. Tako smo na podlagi odziva lahko ugotovili, da so med drugim uresničili priporočila, ki se nanašajo na namestitev nočne lučke, namestitev aktualnega urnika aktivnosti, ustrezno označitev imen stanovalcev na predalih za zdravila, prilagoditev obrazca izvajanja PVU, dostop do invalidskih vozičkov. Upoštevali so tudi priporočila, ki se nanašajo na namestitev nabiralnika za pritožbe, pohvale in pobude, na obrazec za pritožbe, na ustrezno vidnost in berljivost pritožbenih poti na oglasni deski, na namestitev seznama zastopnikov oseb s težavami v duševnem zdravju in na pozornost na morebiten nemir inkontinentnih stanovalcev ponoči. Nekaj priporočil jim še ni uspelo uresničiti. Med njimi je še posebej treba omeniti priporočila, ki se nanašajo na naravo varovanega oddelka in pravno podlago za zadržanje stanovalcev na tem oddelku ter na predpisovanje terapije po potrebi. Poleg tega še niso izvedli priporočila, ki se nanaša na časovne okvire praznjenja nabiralnika za pritožbe, pohvale in pobude ter hitrost reševanja pritožb stanovalcev oziroma njihovih svojcev. **Ob obisku smo podali tudi sistemsko priporočilo pristojnemu ministrstvu, naj preveri, zakaj ustrezno gradivo o zastopnikih oseb s težavami v duševnem zdravju**

domu ni bilo poslano, hkrati pa, naj zagotovi, da se zastopniki predstavijo v vseh domovih starejših, kjer so zadržane ali bi lahko bile zadržane osebe s težavami v duševnem zdravju. Ministrstvo je v odzivu na poročilo o obisku pojasnilo, da so do zdaj domovom starejših pojasnili, kje dobijo seznam zastopnikov in pri kom lahko dobijo promocijsko gradivo. Glede na pogostost priporočil DPM v zvezi z zastopniki pa so se odločili, da domovom znova pošljejo dopis v zvezi s seznamom zastopnikov in njihovo predstavitevijo na letaku, ki ga bodo lahko dobili na spletišču ministrstva.

14. 5. 2018 smo opravili kontrolni obisk **Doma starejših občanov Ribnica**. Preverjali smo spoštovanje priporočil, ki smo jih podali ob svojem obisku leta 2016. Ob tem smo ugotovili, da je od 18 takrat podanih priporočil zavod deset priporočil že izvedel, osem pa jih je sprejel, a jih (še) ni uresničil. Dom je tako med drugim že izvedel priporočila, ki se nanašajo na zagotovitev primerljivih razmer za začasno nameščenega stanovalca, kuhanje kave za vse stanovalce, ne le tiste, katerih svojci zmorejo ali hočejo plačati, zagotavljanje zadostne tekočine, ki je stanovalcem na voljo, in ustrezno izobraževanje zaposlenih o delu in komunikaciji z osebami z demenco. Uresničili so tudi priporočila, ki so se nanašala na zaklepanje sob stanovalcev, aktivnosti na varovanem oddelku, označitev zaposlenih, izpolnjevanje anket o zadovoljstvu, tako stanovalcev in svojcev kot zaposlenih, in seznanitev s pritožbenimi potmi. Še vedno so ostala neuresničena priporočila, ki so se nanašala na prekoračitev kapacitete oddelka, vključitev svojcev v pripravo individualnega načrta stanovalca, okrasitev sob stanovalcev s predmeti, ki so jim blizu in ki jim lahko pomenijo vez z okoljem, iz katerega prihajajo. Ravno tako še niso uresničili priporočil, ki se nanašajo na označitev zdravil, ki jih ne smejo drobiti, na pravočasno pošiljanje predlogov sodišču za zadržanje stanovalca oziroma podaljšanje zadržanja in spoštovanje ZDZdr glede vsakršnega telesnega oviranja, ki je PVU. DPM je ob svojem obisku podal tudi nekaj novih priporočil oziroma ponovil že dana, a še neuresničena priporočila (skrb, da čistila ne pridejo v roke stanovalcem, namestitvev ključnih tipk za klic v sili). Ob tem lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je vsa tovrstna priporočila zavod že uresničil.

12. in 13. 6. 2018 je DPM ob prisotnosti izvedenca opravil tematske obiske šestih domov starejših. Ob obiskih je poskušal ugotoviti, kakšna je **stopnja požarne varnosti na oddelkih za osebe z demenco**, kje so morebitne pomanjkljivosti in kje primeri dobrih praks, s prenosom katerih bi se izboljšala tudi požarna varnost v drugih domovih starejših.

Namen nadzora je bil torej ugotoviti stanje na področju varstva pred požarom s poudarkom na treh področjih:

- ukrepanje in ravnanje v primeru požara z osebami z demenco,
- zagotovitev stalnega izpopolnjevanja zaposlenih s področja varstva pred požarom ter
- sistemi aktivne požarne zaščite in zagotavljanje varne evakuacije.

Prvi dan je DPM obiskal **Dom starejših občanov Črnomelj, Dom starejših Novo mesto in Dom starejših občanov Trebnje**, drugi dan pa **Center za starejše Lucija, Dom upokojencev Ptuj, enoto Koper in Center starejših Cerknica**. Na podlagi obiskanih šestih domov starejših in skrbnega preverjanja požarne varnosti na oddelkih za osebe z demenco tudi s pomočjo zunanje izvedenca je DPM ugotovil, da je za tovrstno varnost stanovalcev in tudi zaposlenih večinoma ustrezno poskrbljeno. Prav tako so zaposleni na oddelkih ustrezno seznanjeni s požarnim redom, lokacijo gasilnih aparatov, s katerimi lahko pogasijo začetni požar ali vsaj omejijo hitrost širjenja ognja, predvsem pa s potmi evakuacije in ravnanjem v primeru požara. Na ustrezno poučenost in usposobljenost zaposlenih kaže tudi primer požara, ki je bil lani v Črnomlju, saj prav zaradi hitrega odziva zaposlenih in res neverjetno hitre evakuacije tudi nepomičnih stanovalcev posledice požara niso bile še hujše. DPM je ob tem z zadovoljstvom ugotovil, da so nadzori pristojnih inšpekcijskih služb redni, kar daje dodatno zaupanje v ustrezno urejenost požarne varnosti v domovih starejših. Ne glede na navedeno smo ob obiskih opazili nekaj pomanjkljivosti, na katere smo izrecno opozorili. Ob tem smo poudarili, da bi domovi starejših morali tudi pri vprašanju požarne varnosti dati večji poudarek osebami z demenco, predvsem glede njihove evakuacije, saj stanovalci zaradi svojega zdravstvenega stanja nedvomno ne bodo vedeli, kako ustrezno ravnati, oziroma ne bodo razbrali, kje so evakuacijske poti. Ravno tako bo treba ustrezno opredeliti varovanje demenčnih stanovalcev na evakuacijskem mestu, saj se sicer lahko zgodi, da bodo odtavali, prestrašeni zaradi dogajanja okoli njih in običajno tudi neorientirani v času in prostoru. Nedvomno bo zaradi vsega navedenega evakuacija teh oseb, ravno tako pa ob omejenem številu zaposlenih tudi zagotavljanje njihovega varovanja na zbirnem mestu, poseben izziv.

Posebej smo opozorili na priporočila, ki smo jih podali v več obiskanih ustanovah:

- Večkrat smo priporočili izdelavo dopolnilnih navodil za posameznike v sklopu požarnega reda, ki naj podajo usmeritve za ukrepanje in ravnanje v primeru požara z osebami z demenco, prav tak naj se v navodila vključijo tudi eventualno gluhi ali slepi stanovalci.

- Ker smo večkrat ugotovili, da službi vzdrževanja poznavanje obsega vročih del in primeri, za katere je potrebno obveščanje strokovnega delavca, glede na mnenje izvedenca niso popolnoma jasni, smo priporočali, naj jih pošljejo v pisni obliki in z njimi seznanijo vzdrževalca.
- Večkrat smo priporočili, naj se pri dvigalih in v njih jasno označi, da je uporaba dvigala v primeru požara prepovedana.
- Večkrat smo tudi priporočili, naj se gasilniki namestijo na predpisano višino 80-120cm (višina ročice za aktiviranje).

Ob tem posebej opozarjamo na priporočilo, ki smo ga podali ob naključnem aktiviranju požarnega alarma v Centru Cerknica. Domovi starejših morajo na usposabljanjih in oddelčnih sestankih poudarjati pomen ukrepanja ob požarnem alarmu. Celoten sistem požarne varnosti je namreč brez pomena, če zaposleni in posledično stanovalci ob požarnem alarmu ravnajo, kot da požara ni. Ob takšnem ravnanju se ob dejanski ogroženosti namreč izgublja izjemno pomemben čas, ki omogoči hitro in varno evakuacijo stanovalcev in prepreči posledice, ki se zaradi posledic požara lahko zgodijo.

28. 6. 2018 smo obiskali **Dom starejših občanov Ljubljana Bežigrad**. Tam so nam pojasnili, da nimajo varovanega oddelka v smislu 17. točke 2. člena Zakona o duševnem zdravju in da so osebe z različnimi stopnjami kognitivnega upada (demence), ki jim je navadno namenjen varovani oddelek, integrirane v vse oddelke tega doma. Ne glede na to smo želeli preveriti, ali je stanovalcem doma, predvsem osebam z demenco, morda omejena pravica do osebne svobode. Kljub njihovim pojasnilom, da nimajo varovanega oddelka, smo podali dve priporočili, ki so ju v odzivu na predhodno poročilo sprejeli. Med drugim smo predlagali, naj v morebitnih primerih, ko stanovalci ne bi privolili v nastanitev in doma ne bi mogli zapustiti, sodišču nemudoma predlagajo izdajo odločbe po 75. členu Zakona o duševnem zdravju. V odzivu na predhodno poročilo so v domu pojasnili, da bi, če bi zdravstveno (duševno) stanje stanovalca zahtevalo obravnavo in ukrepe, ki jih v njihovem zavodu ne bi bilo možno zagotoviti, iskali drugo primernejšo nastanitev tudi s predlogom sodišču za namestitev na varovanem oddelku v zavodu, ki ima takšne pogoje.

24. 7. 2018 smo opravili kontrolni obisk **Doma upokojencev Ptuj, enote v Kidričevem**, kjer smo preverjali spoštovanje priporočil, podanih ob svojem obisku leta 2017. Ob tokratnem obisku smo ugotovili, da je od 10 priporočil enota uresničila polovico oziroma pet priporočil. Uresničila je tako priporočila glede izboljšanja komunikacije z zaposlenimi in posledično izboljšanja zadovoljstva slednjih, priporočilo glede dopolnitve evidence stanovalcev, ki potrebujejo pregled pri psihiatru (redni ali obdobjni), priporočilo glede ustrezne označitve nabiralnika za pritožbe, pohvale in pobude, namestitve svinčnika poleg njega in ustrezne obravnave pritožb (pritožnik, ki poda pisno pritožbo, naj prejme odgovor v enaki obliki). Enota oziroma zdravnike, ki stanovalcem ponujajo zdravstveno pomoč, še vedno čaka uresničenje priporočil glede predpisovanja terapije po potrebi, pravočasnega obveščanja sodišča o zadržanju stanovalca oziroma potrebi po podaljšanju zadržanja, glede upoštevanja določil ZDZdr o PVU, ko stanovalcu zavrejo invalidski voziček in mu namestijo medenični pas ali drugo obliko varovanja. Ob svojem obisku leta 2017 smo podali tudi sistemsko priporočilo MDDSZ in ga ob tokratnem obisku ponovili. Ministrstvu smo tudi ob obisku te enote doma starejših priporočili, naj poskrbi za ustrezno obveščenost stanovalcev ter njihovih svojcev in zaposlenih v domovih starejših o zastopnikih oseb s težavami v duševnem zdravju po ZDZdr. Nedvomno velikokrat tudi starostniki z diagnozo demence potrebujejo ustrezno pomoč in zastopanje, zaradi česar je bil institut zastopnika v ZDZdr sploh uveden. Zavod je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je 10. 9. 2018 na resorno ministrstvo sekretarki, ki je pristojna za področje duševnega zdravja v Direktoratu za socialne zadeve, Sektorju za razvoj storitev in programov, poslal pisno povabilo, naj obišče dom. Ena od stvari, s katero jo želijo zaposleni seznaniti, se nanaša na to priporočilo. Pojasnili so, da se je sekretarka na povabilo za sestanek odzvala, vendar jim točnega datuma obiska še ni sporočila. Ministrstvo je pojasnilo, da je seznam zastopnikov za duševno zdravje z informativnim gradivom dosegljiv na spletišču ministrstva. Domovi se navadno sami dogovorijo z zastopniki, da jih obiščejo in poskrbijo za ustrezno ozaveščenost stanovalcev, svojcev in zaposlenih. Ker menimo, da ni pravilno, da se iniciativa za predstavitev zagovornikov prenaša na domove starejših, štejemo, da to priporočilo še ni bilo uresničeno.

7. 8. 2018 smo opravili kontrolni obisk **Doma upokojencev Podbrdo, enote Tolmin**. Preverjali smo spoštovanje in morebitno uresničenje devetih priporočil, ki smo jih podali ob svojem obisku leta 2016. Ugotovili smo, da je enota že izvedla priporočila, ki se nanašajo na pravno podlago za sprejem na varovani oddelek, na ustrezno prenovo izjave o strinjanju z namestitvijo na varovani oddelek (manjkal je pravni pouk), na spremembe pri vročanju uradnih pošiljk in na razmislek o ureditvi ustreznega prostora za umirajočega. Na uresničenje pa še čakajo priporočila o proučitvi razlogov za nezadovoljstvo stanovalcev, morebiti z novo, dopolnjeno anketo, spremembi predpisovanja terapije po potrebi, ugotavljanju sposobnosti stanovalca za podpis izjave o namestitvi na varovani oddelek, o vprašanju značaja varovanja

na invalidskem vozičku in namestitvi papirja in svinčnika na varovani oddelek. Ob obisku smo podali tudi pet novih priporočil, od katerih enota, kot smo lahko ugotovili po prejemu odziva na predhodno poročilo, treh še ni uresničila, in sicer priporočila o nujnosti časovne omejitve terapije po potrebi, o odpravi nedopustnih napak pri evidencah terapije in o nujnosti mnenja psihiatrinje ob dvomu, ali je stanovalec sposoben razumeti pomen podane izjave o strinjanju z namestitvijo na varovani oddelek. Enota je že uresničila priporočilo o ustrezni evidenci o namestitvah varovalne ograjice ob postelji stanovalca in ponovljeno priporočilo o namestitvi papirja in svinčnika ob nabiralnik za pritožbe, pohvale in pobude.

19. 9. 2018 smo opravili kontrolni obisk **Doma za starejše Bor, Črni Vrh nad Idrijo**. Preverjali smo predvsem spoštovanje priporočil, ki smo jih podali ob svojem obisku leta 2013. Dom je imel tako dovolj časa za izvedbo sedmih priporočil. Ob tokratnem obisku smo ugotovili, da so uresničili priporočila, ki se nanašajo na dopolnitvi informativnega gradiva, ki ga prejmejo stanovalci oziroma svojci, na pravočasno podajanje predlogov za podaljšanje zadržanja na varovanem oddelku, na motivacijo stanovalcev za udeležbo na aktivnostih varovanega oddelka, na čim bolj stalno prisotnost zaposlenega na tem oddelku tudi ponoči in na nesprejemljivost zaklepanja sob kot ukrepu varovanja stanovalcev ponoči. Ravno tako je zavod proučil možnosti za odprtje posebne sobe za izolacijo stanovalcev z okužbami z na antibiotike odpornimi bakterijami, vendar zaradi omejenih prostorskih možnosti tega niso naredili. Smo pa vseeno šteli priporočilo za uresničeno, saj so nas sogovorniki ob tokratnem obisku seznanili s prizadevanji za preprečitev širjenja okužb, ki smo jih ocenili kot zadostne. Tudi ob tokratnem obisku smo ugotovili primere pomanjkljivosti pri zagotavljanju nujnega klica za stanovalce (sistem tipk klicnih zvoncev). Predvsem nas je presenetila ugotovitev, da se v zavodu redno izvajajo PVU, in sicer oviranja s pasovi pri posameznih stanovalcih varovanega oddelka, vendar se ob njihovi uvedbi ne upošteva skoraj nobena od jasnih zahtev, zapisanih v 29. členu ZDZdr. Podali smo pet novih priporočil oziroma ponovili neuresničena priporočila, dana ob obisku leta 2013. Med njimi naj posebej omenimo zahtevo po odstranitvi pasov s postelje takrat, ko se ne uporabljajo, po zakonitem izvajanju PVU in spodbujanju svojcev, naj prinesejo predmete, ki bodo stanovalca spominjali na njegovo domače okolje. Med pripravo letnega poročila DPM smo na odziv zavoda še čakali.

24. 10. 2018 smo opravili kontrolni obisk **Doma starejših občanov Ljutomer**, ob katerem smo preverjali izpolnjevanje 15 priporočil, ki smo jih podali ob prejšnjem obisku leta 2017. Ob tem smo ugotovili, da je zavod osem priporočil sprejel in tudi že izvedel. Med njimi naj omenimo priporočila, ki se nanašajo na prezračevanje prostorov, kontinuirano spremljanje ravni zadovoljstva vseh treh ciljnih skupin, torej stanovalcev, svojcev in zaposlenih. Z zadovoljstvom smo ugotovili, da je dom v primeru enote v Stročji vasi upošteval priporočilo DPM in za sprejem stanovalcev v to enoto zdaj upošteva ZDZdr. Dom je izvedel tudi priporočila, ki so se nanašala na namestitev skrinjic za pritožbe, izobešanje hišnega reda in seznama zastopnikov oseb s težavami v duševnem zdravju. Žal nekaterih priporočil še niso izvedli, med drugim glede aktivnosti v popoldanskem času in ob koncu tedna, priporočilo, ki se je nanašalo na to, da bi psihiater pogosteje spremljal stanovalce, priporočilo glede izravnjanja neravnine med teraso in zunanji površinami ter glede predpisovanja terapije po potrebi. Presenetilo nas je, da kar treh priporočil niso sprejeli. Omenjena priporočila so se nanašala na proučitev potrebe po vzpostavitvi varovanega oddelka v domu v Ljutomeru, oviranje stanovalca, ki bi ga lahko šteli kot PVU, in vzpostavitev evidence pritožb. Predvsem zadnje nas je začudilo, saj je bilo celo v nasprotju z zagotovili doma, ki so jih podali kot odgovor na predhodno poročilo o obisku leta 2017. Ob obisku smo podali tudi osem novih priporočil, na odziv doma glede teh smo ob pripravi letnega poročila DPM še čakali. Večinoma je šlo za ponovljena priporočila, ki jih dom ni sprejel, deloma pa tudi za nova priporočila (naj omenimo ravnanje v primeru namestitve posebnih posteljnih rjuh, ki stanovalcu omejujejo svobodo gibanja, potrebno obzirnost zaposlenih, ki pristopajo do stanovalca, pripravo obrazca za lažje sestavljanje pritožbe).

12. 11. 2018 smo obiskali **Dom Taber, Cerklje na Gorenjskem**. Ob svojem prvem obisku tega socialnovarstvenega zavoda smo podali 15 priporočil, na odziv doma pa smo med pripravo letnega poročila DPM še čakali. Priporočila so se nanašala predvsem na vprašanje verifikacije varovanega oddelka (priporočilo je podalo MDDSZ), na bivalne razmere stanovalcev in na aktivnosti, predvsem bivanje stanovalcev na svežem zraku. Posamezna priporočila so se nanašala tudi na ustrezno spremembo obrazca, s katerim stanovalci dajejo svoje soglasje za namestitev na varovanem oddelku, in obrazcev, ki se vodijo ob izvedenih PVU. Opozorili smo tudi na pozornost ob njihovem izvajanju, saj gre, kadar se omejuje svoboda gibanja, lahko za PVU. Podali smo več pohval, med drugim menimo, da je na varovanem oddelku dovolj koticov, kamor se lahko stanovalci odmaknejo, da bi se družili s svojci. Zavod glede na prejeto pojasnilo ponuja okoli 10 m² več prostora v sobi v primerjavi s primerljivimi zavodi, kar je nadstandard, ki ga stanovalec zagotavljajo brezplačno. Pohvalili smo tudi evidenco, ki jo na varovanem oddelku vodijo gospodinje v posebnem zvezku o dejavnostih in dnevni opravilih, vse od obrokov, obiskov, aktivnosti, sprehodov do počitkov stanovalcev. Predvsem nas je ob obisku pozitivno

presenetilo pojasnilo, da na varovani oddelek nameščajo samo osebe, o zadržanju katerih je sodišče že odločilo, pri čemer so zaposleni povedali, da še niso imeli primera, kjer bi osebo najprej namestili, nato pa šele sprožili postopek pred sodiščem. Če namreč pri posamezni osebi zaznajo, da jo bo treba premestiti na varovani oddelek, jo zaposleni v zavodu spremljajo in ji namenjajo dodatno pozornost, šele po pridobitvi odločbe sodišča pa jo na oddelek premestijo. Takšno ravnanje je vsekakor vredno pohvale.

28. 11. 2018 smo obiskali **Dom upokojencev Nova Gorica, dom Podsabotin**. Ob pripravi poročila DPM za leto 2018 je bilo poročilo o tem obisku še v pripravi.

12. 12. 2018 smo opravili kontrolni obisk **Doma starejših občanov Fužine**. Ugotovili smo, da je dom od 18 priporočil, ki smo jih podali ob svojem obisku 24. 10. 2017, sprejel vsa in jih 11 tudi uresničil. Sedem priporočil je sprejel, vendar še niso v celoti izvedena. Tri priporočila smo zato ponovili, pri čemer smo v zvezi s (ponovljenim) priporočilom glede izvrševanja Zakona o duševnem zdravju, kadar stanovalec ne poda privolitve v namestitev na varovani oddelek in mora socialnovarstveni zavod o namestitvi še pred zadržanjem stanovalca na varovanem oddelku obvestiti sodišče, podali tudi **ново sistemsko priporočilo MDDSZ**. V številnih domovih za starejše smo namreč ugotovili, da domovi za starejše stanovalece, ki ne podajo privolitve, praviloma najprej nastanijo na varovani oddelek in šele nato sprožijo postopek pred sodiščem po Zakonu o duševnem zdravju. Ob naših priporočilih domovom za starejše, naj delujejo skladno z Zakonom o duševnem zdravju, smo vedno poudarili tudi mnenje DPM, da je takšna zakonska ureditev pomanjkljiva oziroma neživljenjska. Na to so nas opozarjali tudi številni domovi za starejše. Ker bi bilo po mnenju DPM Zakon o duševnem zdravju smiselno spremeniti oziroma ga dopolniti s postopkom za sprejem osebe v varovani oddelek socialnovarstvenega zavoda brez njene privolitve v nujnih primerih, smo MDDSZ priporočali celovito strokovno spremljanje in analiziranje izvajanja Zakona o duševnem zdravju ter pripravo predlogov sistemskih sprememb, ki bodo odpravile ugotovljene pomanjkljivosti, poenostavile zdajšnje zakonsko določene postopke in zagotovile visoko raven spoštovanja temeljnih pravic oseb pri sprejemu (in med obravnavo) v varovanih oddelkih socialnovarstvenih zavodov. Poleg navedenega smo Domu starejših občanov Fužine ob kontrolnem obisku podali še dve novi splošni priporočili, in sicer smo predlagali, naj poskušajo kar najbolj skrajšati čas, v katerem se osebje odzove na signal, ki ga sproži stanovalac z dotikom pohodne blazine, predvsem pa, naj uvedejo reden nadzor nad odzivnim časom, vključno z analizo dolgih odzivnih časov in sprejemom ukrepov za izboljšanje stanja. Med pripravo letnega poročila DPM smo na odziv zavoda še čakali.

27. 12. 2018 smo opravili kontrolni obisk **Doma Danice Vogrinec Maribor**. Ob pripravi poročila DPM za leto 2018 je bilo poročilo o tem obisku še v pripravi.

2.1.1. Center starejših Pristan Vipava

22. 1. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

- 1 Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) smo priporočili, naj nemudoma začne aktivno iskati ustrezne rešitve, ki bi preprečile primere prezasedenosti na varovanih oddelkih domov starejših ali celo zapiranje varovanih oddelkov zaradi strahu, da bi stanovalec namestilo sodišče.

Center je izpostavil težaven položaj, v katerem se je znašel, ko je stanovalca namestilo sodišče. Predlagatelj za odločitev o zadržanju je bil center za socialno delo, sodišče je v postopku pozvalo tri domove starejših, naj pojasnijo, ali imajo proste kapacitete. Vsi trije so odgovorili negativno, sodišče pa se je potem odločilo, da stanovalca namesti pri njih, in v obrazložitvi navedlo, da imajo v centru glede na informacije sodišča oddelek, ki najbolj omogoča takšno namestitev.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

sistemsko
bivalne razmere**sprejeto –
neizvedeno**

Center je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da namestitev demenčne osebe v zavod, ki ne razpolaga z ustreznim prostim mestom, v praksi neizogibno sili izvajalca h kršitvi številnih predpisov, na primer Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev, Pravilnika o minimalnih tehničnih zahtevah za izvajalce socialnovarstvenih storitev, predpisov s področja požarne varnosti ... Poleg tega je v primeru polne zasedenosti sob možna namestitev zgolj na hodniku, kar za pridržano osebo dejansko pomeni bivanje v nehumanih razmerah, brez zasebnosti in potrebnega miru ter s tem kršitev temeljnih človekovih pravic.

Ministrstvo je v svojem odzivu poudarilo, da se morajo domovi za starejše, ki so se odločili za varovane oddelke po Zakonu o duševnem zdravju (v nadaljevanju: ZDZdr), zavedati položajev, ki jih nalaga veljavna zakonodaja, tako v smislu možnih napotitev oseb s sklepom sodišča kot v zvezi s preskakovanjem seznama čakajočih na sprejem. Oboje pomeni veliko težavo, zato se zavzemajo za to, da se ZDZdr za običajne domove starejših ustrezno prilagodi. Predvsem pa gre za vsebino, glede katere intenzivno iščejo ustrezne rešitve tudi na ministrstvu.

2.1.1. Center starejših Pristan Vipava

22. 1. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
2 MDDSZ smo priporočili, naj v konkretnem primeru preveri razloge za dolgotrajnost odločanja o verifikaciji varovanega oddelka in nas z njimi seznaniti ter da hkrati zagotovi odločanje o izpolnjevanju pogojev za verifikacijo varovanih oddelkov v najkrajšem možnem času.	Vlogo za verifikacijo so sicer podali že pred nekaj leti, vendar odločitve ministrstva še niso prejeli. Leta 2014 so prejeli poziv ministrstva, da jim pojasnijo, ali pri vlogi vztrajajo, in takrat so to potrdili, vendar odločitve še vedno ni.
-
3 Čeprav smo lahko ugotovili premik v okrašenosti sob, kar smo pozdravili, smo centru priporočili, naj stanovalce in njihove svojce še naprej spodbuja k okrasitvi prostorov na način, ki bo stanovalcem nudil še boljše, prijetnejše bivalne razmere.	
-
4 Centru smo skladno s priporočilom, podanim že leta 2014, priporočili, naj seznam pravic stanovalcev objavi tudi na oglasni deski varovanega oddelka.	
-
5 MDDSZ smo priporočili, naj zagotovi, da se zastopniki ustrezno predstavijo tako zaposlenim centra kot predvsem stanovalcem na varovanem oddelku in po potrebi tudi njihovim svojcem oziroma skrbnikom. Menimo namreč, da so zloženke in plakati sicer vsekakor koristni, vendar bodo stanovalci z demenco le redko segli po njih, jih prebrali in predvsem razumeli. Zato bi bilo neprimerno bolj koristno in poučno, da bi se zastopnik, ki zna pristopiti k osebam s tovrstno duševno boleznijo, osebno predstavil, zaradi česar bo tudi verjetnost, da bodo starostniki vedeli, na koga se v stiski obrniti, večja, s tem pa bo tudi v večji meri dosežen namen zastopnikov.	
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Ministrstvo je pojasnilo, da je do zamud pri odločanju prišlo zaradi kadro- vskih težav, ki jih rešujejo. Poudarili pa so, da verifikacija ne vpliva na or- ganizacijo dela v domu in na obravnavo oseb z demenco, ki se jim omejuje gibanje, saj imajo domovi jasna navodila, da upoštevajo določbe v ZDZdr za varovane oddelke.
splošno bivalne razmere	sprejeto – izvedeno 	Center je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se zaposleni zelo tru- dijo urediti prostore na varovanem oddelku tako, da so za stanovalce prijete- ni, topli in domači. V času po obisku državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) so na vrata, ki vodijo z varovanega oddelka, nalepili fototapeto. Vedeti je treba, da stanovalci pogosto trgajo in odstranjujejo posamezne predmete po sobah in hodnikih, tako da okrasitev le-teh prilagajajo stanju stanovalcev. Center meni, da je tako izvedel priporočilo DPM s prejšnjega obiska.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Center je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da glede priporočila (ra- zen, kjer je to izrecno navedel) nima pripomb, zato štejemo, da omenjeno priporočilo sprejema in ga bo tudi poskušal izvesti.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	ni odziva 	

2.1.1. Center starejših Pristan Vipava

22. 1. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

6 Centru smo priporočili, naj poskrbi za nadomestitev visokih gred in njihovo boljše vzdrževanje, saj smo prepričani, da jih stanovalci dobro sprejemajo oziroma so v njih zasajene rastline lahko poživitev vrta, stanovalcem pa celo omogočajo posladek (na primer jagode).

7 Centru smo priporočili, naj osebe stanovalcem tudi v zimskem času ob ustreznih vremenskih razmerah v spremstvu omogoči izhode oziroma čim več bivanja na prostem.

8 Centru smo priporočili, naj poskrbi za ustrezne tipke klicnega sistema, ki bodo za stanovalce varne, hkrati pa bo njihovo poškodovanje ali celo uničenje težje ali celo nemogoče. Priporočili smo tudi, da center poskrbi za ustrezno vzdrževanje tako tipk klicnih naprav kot drugih predmetov na oddelku.

9 Izjava stanovalca o strinjanju z zadržanjem na varovanem oddelku ne vsebuje zadosti jasno pravnega pouka o tem, da lahko stanovalec svojo izjavo kadarkoli prekliče, pri čemer način preklica ni pomemben (ustno, pisno, s konkludentnimi dejanji). Centru smo priporočili, naj izjavo ustrezno dopolni, skladno z ZDZdr.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede splošno bivalne razmere	sprejeto – neizvedeno 	Center je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je od zadnjega obiska DPM spremenil in izboljšal veliko stvari, ki zadevajo zunanjo ureditev. Skladno s priporočili je v celoti zamenjal leseno tlakovanje teras in uredil (tlakoval) sprehajalne poti. Glede širine sprehajalnih poti je center pojasnil, da je z vidika arhitekture zunanje ureditve povsem nesmiselno pripraviti tlakovane poti v širini, ki omogoča srečevanje dveh invalidskih vozičkov (približno 150 cm), saj bi na ta način izgubili veliko zelenih površin in tako poslabšali zunanji videz varovanega oddelka. Širina trenutnih poti omogoča normalno srečevanje hodečega stanovalca in stanovalca na invalidskem vozičku. Center je tudi pojasnil, da bi bilo v praksi srečanje dveh stanovalcev na invalidskem vozičku izjemno redko, poleg tega je vedno zraven tudi osebje, ki pomaga stanovalcem pri gibanju zunaj. Pojasnili so tudi, da bosta cvetlični gredi zamenjani ali popravljene v najkrajšem času in bosta opravljali svojo funkcijo od pomladi dalje. Center meni, da so tako izvedli priporočilo DPM s prejšnjega obiska. Glede na pojasnilo centra naj le dodamo, da DPM ni podal priporočila, da bi morala biti sprehajalna pot tako široka, da bi se lahko srečala dva vozička. Poudaril je zgolj, da mora biti takšna, da je za stanovalce varna (brez recimo izboklin, udrtin in podobno). Navedbo o širini, ki naj bi omogočala srečanje vozičkov, so podali sogovorniki ob uvodnem razgovoru, med ogledom zunanjih površin in poti pa smo ugotovili, da to ni izvedljivo.
splošno obravnavo, oblike dela	sprejeto – izvedeno 	Center je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je DPM napačno razumel pojasnilo zaposlenih, da sta za sprehode primerna predvsem pomlad in jesen. Ta dva letna časa sta samo primernejša za zunanje aktivnosti, nikakor pa ne edina primerna za te aktivnosti. Zaposleni stanovalce redno spodbujajo za gibanje na svežem zraku, z njimi izvajajo določene zunanje aktivnosti (sprehodi, igre z žogo ...), vendar dinamiko le-teh prilagajajo vremenskim razmeram. Pri določenih aktivnostih čez vse leto sodelujejo tudi prostovoljci Škofijske gimnazije Vipava. Center meni, da je tako izvedel Varuhovo priporočilo s prejšnjega obiska.
splošno obravnavo, oblike dela	sprejeto – neizvedeno 	Center je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da glede priporočila (razen, kjer je to izrecno navedel) nima pripomb, zato štejem, da to priporočilo sprejema in ga bo tudi poskušal izvesti.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Center je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da glede priporočila (razen, kjer je to izrecno navedel) nima pripomb, zato štejem, da to priporočilo sprejema in ga bo tudi poskušal izvesti.

2.1.1. Center starejših Pristan Vipava

22. 1. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

10 Centru smo priporočili, naj s podpisano izjavo o strinjanju z nadaljnjim bivanjem na varovanem oddelku seznanijo vse zaposlene na oddelku, ki morajo biti pozorni in starostnika nemudoma premestiti z oddelka, če ta to želi. Zavračanje njegove jasno izražene želje, da hoče z oddelka oditi, bi namreč lahko pomenilo protipravni odvzem prostosti.

11 Ne glede na prejeto pojasnilo, da se posebni varovalni ukrepi (v nadaljevanju tudi: PVU) v centru dejansko ne izvajajo že dlje časa, tako pripomočki za izvedbo kot še vedno pripravljene obrazci kažejo, da možnost za uvedbo v centru obstaja. Glede na navedeno smo menili, da bi center obrazec vseeno lahko prilagodil, skladno s priporočili DPM (navedba ukrepov, izvedenih pred uvedbo PVU), zato smo svoje priporočilo, podano leta 2014, ob tokratnem obisku ponovili.

Dobre prakse – pohvale

- Zaposleni so se v lanskem letu udeležili sklopa izobraževanj Spominčice, in sicer petih predavanj. To je vsekako pohvalno, prepričani pa smo, da bi bilo koristno izpeljati tudi šesti sklop, ki je namenjen svojcem oseb z demenco.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Center je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da glede priporočila (razen, kjer je to izrecno navedel) nima pripomb, zato štejemo, da to priporočilo sprejema in ga bo tudi poskušal izvesti.
splošno evidenca, doku- mentacija	sprejeto – neizvedeno 	Center je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da glede priporočila (razen, kjer je to izrecno navedel) nima pripomb, zato štejemo, da to priporočilo sprejema in ga bo tudi poskušal izvesti.

- Sogovorniki so povedali, da stanovalce v toaletne prostore vedno pospremiijo po kosilu, ko jih urejajo in preoblačijo. V nasprotnem primeru bi ob popoldanskem spancu opravili potrebo v posteljo. Hkrati so navedli, da je obravnava stanovalcev individualna, glede na potrebe in zmožnosti posameznika, kar je vsekakor treba pohvaliti.

2.1.2. Obalni dom upokoјencev Koper

1. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Domu smo priporočili, naj razmislili o postavitvi ustrezne zaščite pred vremenskimi vplivi, ki bi stanovalki, ki kadi, ob izhodu iz oddelka na ograjen prostor pred njim omogočala kajenje neodvisno od vremenskih razmer.	Na varovanem oddelku je bila v času obiska DPM ena stanovalka, ki je kadila. Na tem oddelku ni kadalnice, zato kadi predvsem na zunanjih površinah, torej pred oddelkom. Čeprav smo prejeli pojasnilo, da ji je na voljo tudi zaščita pred vremenskimi vplivi, smo kasneje lahko ugotovili, da ni tako. Na zunanji površini po izhodu iz oddelka namreč ni nikakršnega nadstreška.
2 Domu smo priporočili, naj si prizadeva za ureditev okolja, ki bo stanovalcem čim bolj domače, predvsem z okrasitvijo prostorov z njihovimi izdelki ali predmeti, ki se jih morebiti spomnijo iz otroštva in mladosti. To velja tako za skupne prostore kot – ob sodelovanju svojcev in seveda upoštevajoč voljo stanovalcev – tudi njihove sobe.	Hodniki so svetli in v toplih barvah, na stenah smo lahko poleg umetniških del opazili tudi posamezne izdelke stanovalcev, ki takšen oddelek nedvomno popestrijo. Žal pa jih je bilo malo, zato so hodniki še vedno delovali dokaj neosebno.
3 Domu smo priporočili, naj je pozoren na pravočasno dostavo hrane na varovani oddelk, predvsem pa na to, da sta ob hranjenju na oddelku vedno vsaj dva zaposlena, kar bo preprečilo zamudo pri deljenju hrane, zagotovilo ustrezno pomoč posameznikom pri hranjenju, predvsem pa preprečilo, da bi hrana postala hladna.	Predstavnica nevladne organizacije, ki je bila na oddelku dlje časa, je opazila, da negovalke stanovalce v primeru, ko ti odklanjajo hrano, prirazno spodbujajo k hranjenju in jim pri tem tudi pomagajo. To je načeloma mogoče, ker pri razdeljevanju hrane (prisotna je bila v času kosila) hrano delita praviloma vsaj dve uslužbenki. V času obiska DPM je zaposlena v kuhinji hrano pripeljala z zamudo, zato je bila na oddelku v času delitve obrokov zgolj ena zaposlena, ki je morala pomagati pri hranjenju tudi stanovalcu, ki je jedel v sobi. Hrana je tako postala hladna.
4 Domu smo priporočili, naj je pozoren na rezultate anket o zadovoljstvu, da povečano pozornost nameni področjem, na katerih so bili rezultati slabši, in da tako poskuša rezultate v prihodnosti izboljšati.	Na vsakem koncu leta dom izvede anketo o zadovoljstvu med tremi skupinami uporabnikov (stanovalci, svojci, zaposleni). To se izvaja za celoten dom, ne zgolj za varovani oddelk. Dom nam je podatke o zadovoljstvu stanovalcev in svojcev naknadno tudi posredoval. Iz rezultatov ankete je razvidno, da so stanovalci nekoliko bolj nezadovoljni s hrano in možnostjo, da vplivajo na jedilnik, pripombe so imeli v zvezi s čistočo in upoštevanjem njihovih želja glede časa izvajanja nege in umivanja. Razvidno je tudi, da svojci predvsem niso zadovoljni s čistočo doma, urejenostjo okolice, presenetilo pa nas je, da so izražali nezadovoljstvo zaradi nepripravljenosti doma, da jih vključi v posamezne aktivnosti (sestanke, izlete).
5 Domu smo priporočili, naj zdravniške, ki za stanovalce predpisujejo (tudi) terapijo po potrebi, opozori, da je vedno, še posebej pa pri psihotropnih zdravilih, pomembno, da se točno napiše, kolikokrat na dan je predpisano terapijo stanovalcu dovoljeno dati, in da se ravno tako točno določi, kdaj se terapije po potrebi uporabijo (na primer pri nemiru stanovalca).	Ob obisku DPM smo pregledali tudi predpisovanje terapije po potrebi. Ugotovili smo, da je ta načeloma vodena skrbno, jasno je opredeljeno, kolikokrat na dan lahko tovrstno terapijo stanovalec dobi, kakšno dozo in praviloma v kakšnem primeru (nemir, nespečnost). Samo v enem primeru smo ugotovili, da ni bilo predpisano, kolikokrat dnevno lahko stanovalec predpisano dozo terapije dobi. Ker je šlo za psihotropno zdravilo (haldol), smo sogovornike na to opozorili.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno bivalne razmere	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da že zdaj obstaja možnost odprtja nadstreška, ki je v običajnih razmerah (tako je bilo tudi ob obisku DPM) zaprt. V nadaljevanju bo dom proučil še dodatne možnosti namestitve nadstreška nad izhodom, ki vodi na površine na prostem.
splošno bivalne razmere	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je že ob otvoritvi takratne stanovalce in predvsem svojce pozval k skupni ureditvi prostorov, kar pa ni poželo velikega zanimanja. Tudi ob kasnejših sprejemih oziroma ob vsakokratnem sprejemu novega stanovalca na varovani oddelek socialna delavka le-tega in njegove svojce obvesti o možnosti prilagoditve sobe in tudi drugih prostorov, da bi bili ti čim bolj domači. Dom do zdaj pri tem ni bil preveč uspešen, zato bo uporabil drugačen pristop. Trenutno je vključen v evropski projekt Crosscare, ki se izvaja s teritorialnim sodelovanjem med Italijo in Slovenijo in v katerem potekajo tudi različne izmenjave primerov dobrih praks pri oskrbi starejših. V organiziranem izobraževanju, ki poteka pod naslovom Gentlecare, so še posebej poudarjeni predlogi za ureditev stanovalčevega okolja, če le-ta biva na varovanem oddelku. Predloge bo dom poskušal udejanjiti.
splošno prehrana	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odgovoru na predhodno poročilo v zvezi z zamudo pri dostavi hrane na oddelek pojasnil, da je že ukrepal in se z vodjem kuhinje dogovoril, da se to ne bi ponavljalo. V zvezi s prisotnostjo dveh zaposlenih v času obrokov se dom zelo trudi, da to zagotovi. V času obiska je zaradi bolniških odsotnosti dveh delavcev dejansko prišlo do izpada, posledica česar je bila prisotnost (zgolj) enega zaposlenega v izmeni. V običajnih delovnih razmerah je dom na to zelo pozoren in si prizadeva za to, da sta na oddelku dva zaposlena.
splošno obravnava, oblike dela	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da bo predstavitev rezultatov ankete o zadovoljstvu iz leta 2017 izvedena do konca aprila 2018. Dom namerava v povezavi s prejetimi rezultati imenovati delovno skupino, ki bo oblikovala predloge izboljšav na posameznih področjih. V skupino bodo imenovani tudi predstavniki stanovalcev in svojcev.
splošno zdravstvena oskrba	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je na podlagi priporočila obvestil pristojnega zdravnika, specialista psihiatra in Zdravstveni dom Koper o doslednem vodenju in natančnejšem naročanju terapije, ki se aplicira po potrebi. Posebno pozornost se bo tako namenilo predpisovanju psihotropnih zdravil, pri katerih naj bo točno opredeljeno tudi to, kolikokrat na dan lahko uporabnik predpisano terapijo dobi in pri pojavu katerih simptomov je to indicirano. V Zdravstvenem domu Koper so informacijo prejeli in jo posredovali na kolegiju ustanove ter z njo tako seznanili vse zdravnike, tudi tiste, ki bi morebiti nadomeščali izbranega zdravnika posameznega uporabnika doma.

2.1.2. Obalni dom upokojencev Koper

1. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
6 Skladno z ugotovitvijo izvedenca smo priporočili, naj dom pri stanovalcih, ki prejemajo več zdravil s potencialnim vplivom na podaljšanje intervala QT, ki pomeni tveganje za motnje v srčnem ritmu, zagotovi redno opravljanje EKG z določitvijo intervala QT ter izbranega zdravnika opozori, da glede na rezultate terapijo prilagodi ter s tem zmanjša tveganje za pojavljanje aritmij, zlasti v primerih, ko stanovalec prejema več tovrstnih zdravil.	Izvedenec je tudi ugotovil, da imajo nekatere osebe predpisanih več zdravil s potencialnim vplivom za podaljšanje intervala QT, ki pomeni tveganje za pojavljanje motenj v srčnem ritmu (aritmija), vendar pri nekaterih osebah v medicinski dokumentaciji ni bilo podatka o nedavno opravljenem EKG z določitvijo intervala QT.
7 Domu smo priporočili, naj osebo na varovani oddelek sprejme zgolj na podlagi njenega lastnega soglasja, če ga je seveda sposobna podati (v primeru dvoma naj se o tem izreče strokovnjak – psihiater), ali sklepa sodišča (izjema velja glede oseb z odvzeto poslovno sposobnostjo, pri katerih je treba upoštevati odločbo Ustavnega sodišča RS z dne 10. 6. 2015 (Uradni list RS, št. 46/15), ki je delno razveljavilo 74. člen ZDZdr), sicer je takšno zadržanje protizakonito.	Zaposleni spremljajo stanje stanovalcev v domu in imajo, ko se izprazni mesto na varovanem oddelku, vse pripravljeno za premestitev. Stanovalca na varovani oddelek namestijo takoj, nato obvestijo sodišče, ki izpelje postopek. DPM se zaveda, da je ureditev v ZDZdr, ki ne predvideva nujnega sprejema v varovani oddelek socialnovarstvenega zavoda, v nekaterih primerih neživljenjska, vendar je do morebitne spremembe veljavna in socialnovarstveni zavod je dolžan ravnati skladno z zakonom.
8 Domu smo priporočili, naj je pozoren na spoštovanje zakonskih rokov, določenih v ZDZdr, in tako tudi na to, da sodišču pravočasno pošlje predlog za podaljšanje zadržanja.	Ob obisku DPM smo pregledali tudi nekaj kartonov stanovalcev, iz katerih je razviden potek postopka. V enem primeru smo ugotovili, da je sodišče odločilo o zadržanju stanovalca do 13. 10. 2017, predlog za podaljšanje je bil poslan sodišču 2. 10. 2017. Glede na določbo ZDZdr, da je treba predlog za podaljšanja zadržanja poslati sodišču najmanj 14 dni pred potekom roka iz sklepa sodišča, je bil predlog torej poslan prepozno.
-

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno
zdravstvena
oskrba**sprejeto –
izvedeno**

V odzivu na predhodno poročilo je dom pojasnil, da sta bila pristojni zdravnik in specialist psihiater opozorjena tudi na priporočilo glede uporabe več zdravil s potencialnim vplivom na podaljšanje intervala QT, ki pomeni tveganje za motnjo v srčnem ritmu. V domu so sprejeli odločitev, da bodo oblikovali seznam uporabnikov, pri katerih je to zaznано, ter intervalno spremljali EKG.

splošno
pravno varstvo,
pritožbene poti**sprejeto –
neizvedeno**

Dom je v odgovoru na predhodno poročilo navedel, da je podlaga za namestitev na varovani oddelek vedno tudi mnenje specialista psihiatra, da je namestitev na varovani oddelek potrebna. Dom pravico do institucionalnega varstva uveljavi s postopki predpisov socialnega varstva, vključno z nastanitvijo uporabnika. V socialnovarstvenih predpisih za uveljavljanje pravice do institucionalnega varstva je opredeljeno, da se ta pravica najprej uveljavi z orientacijsko vrsto oskrbe, kar je opredeljeno v postopku sprejema v domsko varstvo. Ustreznost vrste oskrbe ob sprejemu se po predpisih preverja v roku 30 dni po sprejemu in se dokončno opredeli v mesecu dni. Izvajalec ima torej določen rok, v katerem med drugim preverja tudi ustreznost do vrste oskrbe IV oziroma potrebo po namestitvi na varovani oddelek. Dom spoštuje 75. člen ZDZdr, v povezavi s predpisi socialnega varstva, ki opredeljujejo uveljavljanje pravice do storitve institucionalnega varstva starejših. Kot izvajalec socialnovarstvenih storitev je dolžan spoštovati področne predpise za uveljavljanje pravic v socialnem varstvu in z materialnega pravnega vidika imajo predpisi za uveljavitev pravice prednost pred predpisi, ki nadalje urejajo obliko koriščenja te pravice.

Dom ob prejetem pojasnilu opozarjamo, da je umestitev v vrsto oskrbe nedvomno pomembna, vendar se je priporočilo nanašalo na obveznost ustrezne pravne podlage pred zadržanjem stanovalca na varovanem oddelku, kot izhaja iz poročila in tudi priporočila DPM. Pravna podlaga, kot jo opredeljuje ZDZdr, mora biti obvezno podana pred namestitvijo stanovalca, lahko pa gre bodisi za soglasje samega stanovalca, ki se zaveda pomena in posledic svojega soglasja (izjema velja – glede na odločitev Ustavnega sodišča RS – za osebe z odvzeto poslovno sposobnostjo), bodisi za odločitev sodišča, če stanovalec soglasja ne da ali pa ne more dati, namestitev na varovani oddelek pa je potrebna.

splošno
pravno varstvo,
pritožbene poti**sprejeto –
neizvedeno**

Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je v lanskem letu res v enem primeru podal predlog manj kot 14 dni pred predvidenim potekom zadržanja, tj. 11 dni prej, kar je v neskladju z zakonskim rokom. Žal je v konkretnem primeru prišlo do zamika obiska specialista psihiatra, ki je v dom prihajal dvakrat mesečno, v tem konkretnem tednu pa je svoj obisk z začetka tedna premaknil na konec tedna, kar je vplivalo na omenjeni splet okoliščin. Zaradi zaznave potreb po pogostejši prisotnosti specialista psihiatra se je dom v začetku leta začel dogovarjati z drugim specialistom in potem tudi sklenil pogodbo ter z začetkom meseca marca 2018 zagotovil, da je specialist prisoten enkrat tedensko. Glede na omenjeno dom predvideva, da v prihodnosti do tovrstnih neskladnosti ne bo prišlo, še posebej pa si bo prizadeval, da je glede tega vesten in natančen.

2.1.2. Obalni dom upokoјencev Koper

1. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

9 Domu smo priporočili, naj se na spremenjen obrazec za evidenco PVU doda seznam izvedenih ukrepov, kar bi omogočilo, da se ob izpolnjevanju obrazca le označi, katere tehnike so bile uporabljene pred uvedbo PVU. Podobno bi bilo smiselno urediti tudi navedbo razloga za uvedbo PVU oziroma varovalnega ukrepa.	Izvedenec predlaga spremembo tabele, ki se izpolnjuje ob izvajanju varovalnih ukrepov oziroma bi se izpolnjevala ob izvedbi PVU. Meni namreč, da bi bilo bolj smiselno uporabiti obrazce, in ne zbirne tabele, saj obrazci omogočajo individualen vpogled v dokumentacijo, ki se nanaša na posamezno osebo, brez dostopanja do podatkov o drugih osebah, ter omogočajo zbiranje večje količine podatkov, zlasti o ukrepih, izvedenih pred uvedbo PVU (na primer pogovor, tehnike deeskalacije, dodatna medikamentozna terapija in podobno).
10 Domu smo priporočili, naj razmisli o namestitvi dodatne vitrine, v kateri bi bil hišni red nameščen tako, da bi se stanovalci ali njihovi svojci lahko seznanili z vsebino, če bi to želeli in zmogli.	Oglasna deska je v vitrini, kar je po eni strani prednost, saj stanovalci vsebine ne morejo doseči in tako odtrgati ali poškodovati. Po drugi strani pa je hišni red, ki je sicer pripet na oglasno desko, za stanovalce dejansko nedosegljiv, saj vidijo zgolj prvo stran, ne pa tudi njegove vsebine.
11 MDDSZ smo priporočili, naj zagotovi, da se zastopniki ustrezno predstavijo tudi stanovalcem domov starejših, ki imajo težave v duševnem zdravju, in po potrebi tudi njihovim svojcem oziroma skrbnikom, s seboj pa prinesejo tudi zloženke in plakate, da bodo podatki o zastopnikih stalno na voljo tako stanovalcem kot njihovim svojcem.	Sogovorniki so pojasnili, da od odprtja varovanega oddelka pri njih ni bilo obiska zastopnikov oseb s težavami v duševnem zdravju, nihče se tudi ni prišel predstaviti stanovalcem, prinesel zloženke ali plakate. Kolikor je zaposlenim znano, tudi nihče od stanovalcev ali svojcev ni vzpostavil stika s tovrstnim zastopnikom. So pa kontaktni podatki zastopnikov navedeni v zloženki o varovanem oddelku. Tam so navedene tudi pravice oseb, kot jih določa ZDZdr.
12 Domu smo priporočili, naj so zaposleni pri pridobivanju soglasja od stanovalca, ki naj bi se umaknil iz sobe z umirajočim sostanovalcem, skrbni. Predvsem je treba takšnemu stanovalcu zadosti razumljivo pojasniti, zakaj je potrebno, da se umakne, in se prepričati, da je stanovalec kljub svoji bolezni pojasnilo razumel. Če ga namreč ne bi, bi umik iz sobe lahko razumel kot kaznovanje, kar pa vsekakor ne bi bilo primerno.	V domu so pojasnili, da se niso odločili za ureditev sobe, namenjene namestitvi umirajočega stanovalca. Pred časom so bili glede tega vprašanja sicer v dilemi, potem pa so se odločili, tudi po posvetu s svojci, da umirajočega stanovalca ne umikajo iz njegove sobe, umaknejo pa drugega stanovalca, če se ta s tem strinja.

Dobre prakse – pohvale

- Izvedenec je ob nadzoru terapije posameznih stanovalcev ugotovil, da imajo nekateri stanovalci predpisanih več zdravil z delovanjem na osrednji živčni sistem, ki utegnejo privedi do medsebojnega potenciranega učinka in do pretirane c osebe, ki bi tovrstna zdravila prejemale. Vendar ob obisku varovanega oddelka doma ni bilo mogoče ugotoviti, da bi bile osebe, ki prejemale več različnih psihotropnih zdravil, pretirano sedirane oziroma da bi se psihofarmakoterapija uporabljala namesto PVU z namenom oviranja oseb na varovanem oddelku, kar vsekakor pozdravljamo.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je na podlagi priporočila DPM obrazec že ustrezno dopolnil.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da vsakemu na novo sprejetemu stanovalcu predstavi in tudi preda izvod hišnega reda. Stanovalcem lahko hišni red na varovanem oddelku da zaposleni, če ga želijo prebrati. Dom pa bo proučil tudi možnost namestitve dodatne vitrine, v kateri bi lahko bil ta v celoti izobešen, čeprav bi zaradi obsežnosti dokumenta potrebovali veliko prostora.
sistemsko pravno varstvo, pritožbene poti	ni odziva 	
splošno obravnavna, oblike dela	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se zaveda občutljivosti tovrstnega položaja in da k reševanju posameznega primera pristopa z vso skrbnostjo in spoštljivostjo. V tovrstnih primerih je bil z vsakim stanovalcem opravljen pogovor, upoštevana so bila stališča in želje.

- Prejeli smo pojasnilo, da imajo vsi stanovalci na varovanem oddelku obiske, nekateri več, drugi manj, ne spomnijo pa se primera, da bi bil kdo čisto brez obiskov. To je po mnenju sogovornikov morebiti posledica tega, da je večina stanovalcev iz lokalnega okolja, zato so svojci blizu in lažje pridejo na obisk. Obiske dom sicer spodbuja, saj se tako ohranja socialna mreža posameznega stanovalca, kar je po prepričanju DPM vsekakor pozitivno.
- Če stanovalec v večposteljni sobi umre, pogled nanj zakrijejo s paneli, ki jih imajo stalno nameščene pod stropom. Panele, ki omogočajo ne le zakritje pogleda na umrlega, temveč vedno omogočajo tudi zasebnost stanovalca, ko je ta potrebna (na primer v času izvajanja nege), lahko zaradi enostavnosti namestitve vsekakor označimo za primer dobre prakse.

2.1.3. Dom starejših občanov Metlika

13. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

- 1 Ob obisku leta 2015 smo priporočili, naj dom ravna skladno z ZD-Zdr in sodišče obvesti o osebah, ki doma ne morejo zapustiti po lastni volji, pa tudi o osebah, pri katerih bo tak režim vzpostavljen v prihodnosti, če gre za osebe, ki jih opredeljuje 2. člen ZDZdr in te ne dajo ali ne morejo dati soglasja skladno s 74. členom ZD-Zdr. S tem bi dom končno presojalo o tem, ali morebiti izpolnjuje pogoje po 2. členu ZDZdr, prepustil sodišču. Predlagali smo tudi, da nas seznanijo s svojim ravnanjem v primeru zadržanih oseb in z obveščanjem sodišča, seznanijo pa naj nas tudi, če sodišče o obvestilih ne bi odločilo oziroma postopka ne bi uvedlo. DPM je ob tokratnem obisku poudaril, da podpira namen enote, da uvede koncept varovanja stanovalcev z osebnim spremljanjem (torej brez ustavljanja ali odvrčanja). Vendar opis varovanja, kot nam je bil predstavljen ob našem obisku, kaže, da koncept osebnega spremljanja v praksi (še) ni zaživel. Strinjali smo se z opozorili sogovornikov, da takšen koncept ob sedanjih kadrovske zasledbi verjetno ni realen, saj spremljanje, če bi iz enote odšlo več stanovalcev hkrati, ne bi bilo mogoče zagotavljati. Da enota varovanje zagotavlja z omejevanjem gibanja stanovalcev, pa kaže zapiranje vrat s posebno kljuko, zaradi katere stanovalci z napredovano demenco vrat praviloma ne bodo znali odpreti. Glede na vse navedeno smo priporočilo, ki smo ga podali že ob obisku leta 2015, tokrat ponovili.

Dobre prakse – pohvale

- Ob obisku smo pogledali zdravstvene kartone več stanovalcev in se tako prepričali o predpisovanju terapije po potrebi. Običajno je določeno, v kolikšnem času, kolikokrat na dan in kakšna doza terapije po potrebi se lahko posamezniku da, kar je vsekakor treba pozdraviti.
- Predstavnica nevladne organizacije, ki je spremljala življenje v enoti, je ugotovila, da je osebje ustrezno usposobljeno za delo s stanovalci z napredovano demenco. Stanovalci so osebje v razgovoru pohvalili, pa tudi stanovalci, ki sicer niso bili sposobni govorne komunikacije, so hvaležnost za skrb in pozornost izkazali s pogledom, na viden način. DPM takšen odnos osebja vsekakor pozdravlja, saj sta za stanovalce z demenco ravno prijaznost in razumevanje najbolj pomembna, če ne edina oblika uspešnega medsebojnega komuniciranja.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno

nesprejetopravno varstvo,
pritožbene poti

Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da so v stavbi dislocirane enote vsa vrata odprta in da imajo stanovalci neomejen izhod na vrt ter v okolico doma. Tritočkovna kljuka je na železnih vratih (ograja okoli doma), ki je ob zelo prometni glavni cesti, brez pločnika. Glede na odgovornost doma za varnost stanovalcev in oceno povečanega tveganja v prometu dom meni, da je tritočkovna kljuka kompromisna rešitev, glede na to, da niso zaprti oziroma varovani oddelek.

DPM se je s pojasnilom sicer seznanil, vendar ob tem opozarja, da pojasnilo doma ne spremeni dejstva, da stanovalci kljuka ne morejo odpreti sami in tako doma zapustiti brez sodelovanja nekoga drugega. Ob tem opozarja, da opredelitev varovanega oddelka iz 17. točke 2. člena ZDZdr pravi, da o takšnem oddelku lahko govorimo, ko osebe zavoda (in ne torej zgolj posameznega oddelka) ne morejo zapustiti po lastni volji. Zato DPM pri svojem priporočilu o potrebnem ravnanju v primeru omejevanja svobode gibanja stanovalcev vztraja.

- Stanovalci v prvem nadstropju so igrali igro s ploščicami (podobno igri Spomin) in tudi peli. Ko so stanovalci v pritličju izvedeli za te aktivnosti, so se jim nekateri želeli pridružiti. Osebe jih je spemilo oziroma jim pomagalo, da so se omenjenim aktivnostim pridružili, kar je vsekakor treba pohvaliti, saj je sodelovanje pri aktivnostih pomembno ne le zaradi koristne izrabe časa, temveč tudi kot terapija stanovalcev, ki lahko kot zaviralni dejavnik pripomore k upočasnitvi napredovanja bolezni, s katero se soočajo.

2.1.4. Dom starejših občanov Ljubljana Šiška

27. 2. 2108

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
1 Domu smo priporočili, naj v morebitnih prihodnjih primerih, ko stanovalci ne bi privolili v nastanitev v domu (pri čemer mora biti privolitev izraz svobodne volje osebe, ki temelji na razumevanju njenega položaja in je izoblikovana na podlagi primerne pojasnila o naravi in namenu obravnave ter mora biti pisna, do njenega preklica pa lahko pride tudi kasneje, med samim bivanjem v domu) in doma ne bi mogli zapustiti, sodišču nemudoma predlaga izdajo odločbe po 75. členu ZDZdr.	Dom sicer po lastnih navedbah nima varovanega oddelka, prav tako nima stanovalcev, ki bi bili v domu nastanjeni brez lastne privolitve.
2 Domu smo priporočili, naj v primeru, ko je oseba gibalno ovirana (na primer blokada koles invalidskih vozičkov) in ima sočasno okrnjene višje živčne funkcije, ob uporabi pasu na invalidskem vozičku ravna skladno z 29. členom ZDZdr.	V primeru, ko je oseba gibalno ovirana (na primer blokada koles invalidskih vozičkov) in ima sočasno okrnjene višje živčne funkcije, je mogoče pri takšni osebi z uporabo pasu na invalidskem vozičku doseči enak učinek kot pri uporabi posebnih varovalnih ukrepov.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo za obe priporočili glede izvajanja ZDZdr, tako v zvezi z nastanitvijo brez lastne privolitve kot v zvezi z uporabo posebnih varovalnih ukrepov, navedel, da ju bodo upoštevali. Ministrstvo je v odzivu na končno poročilo pojasnilo, da so vsi domovi za starostnike februarja 2018 prejeli Dopolnitve usmeritev za delo z osebami z demenco v institucionalnem varstvu starejših, ki vključujejo tudi pojasnila v zvezi z izvajanjem posebnih varovalnih ukrepov po ZDZdr, posebnih varovalnih ukrepov po Zakonu o pacientovih pravicah (v nadaljevanju: ZPacP) ter varovalnih ukrepov, ki se uporabljajo iz zdravstvenih razlogov. V odzivu je dom navedel, da pozdravlja predlog Ministrstva za zdravje, da se varovalni ukrepi zakonsko opredelijo, saj se zaveda, da je meja med njimi in posebnimi varovalnimi ukrepi v praksi pogosto težko določljiva.
splošno obravnava nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja	sprejeto – neizvedeno 	Odgovor doma na to priporočilo je razviden pri prejšnjem priporočilu.

2.1.5. Center za starejše občane Ormož

5. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
1 Domu smo priporočili, naj zagotovi, da do prekoračitve kapacitet v prihodnje ne bo prihajalo, saj se s tem poslabšajo tako bivalne razmere za stanovalce kot delovne razmere za zaposlene. Če do prekoračitve vseeno pride (iz razlogov zunaj vpliva zavoda), smo priporočili, naj dom vsem stanovalcem zagotovi primerljive bivalne razmere, število osebja na oddelku pa se naj ustrezno poveča.	Oddelek za osebe z demenco, na katerem je kapaciteta 20 postelj, je v spodnjem delu doma, v delu, poimenovanem Klet. V času obiska DPM je bilo na oddelku za osebe z demenco 21 oseb, in sicer 10 žensk in 11 moških.
2 Domu smo priporočili, naj se stanovalca v sobi št. 9 na oddelku za osebe z demenco, ki sta tako povezana, da želita bivati v skupni sobi, premesti v dvoposteljno sobo oziroma, dokler to ni mogoče, da se navedeno sobo prilagodi potrebam dveh stanovalcev (zagotovijo naj se primerljive bivalne razmere, kot se zagotavljajo drugim stanovalcem).	V sobi št. 9, ki je sicer enoposteljna, bivata dva stanovalca. Gre za dva stanovalca moškega spola, ki sta že prej bivala skupaj in se navezala drug na drugega. Zato so poskrbeli, da sta skupaj v sobi, posledica spremembe kapacitete sobe pa je tudi, da je bil ob obisku DPM na oddelku en stanovalec več, kot je predvidena kapaciteta. Ker pa gre v bistvu za enoposteljno sobo, je prostora manj, kot bi ga lahko bilo, stanovalca bi se zaradi tega lahko počutila utesnjeno.
3 Domu smo priporočili, naj osebje doma posebno skrb posveča rednemu prezračevanju prostorov in s tem zagotavljanju (še) boljših bivalnih razmer za stanovalce.	Prostori oddelka in sobe so bili praviloma brez neprijetnega vonja. Mogoče pa je bilo zaznati nekoliko slabši zrak predvsem v štiriposteljnih sobah na oddelku za osebe z demenco.
4 Domu smo priporočili, naj se pri ali na vratih sob, v katerih so stanovalci, ki napisa, kdo stanuje v sobi, ne zmorejo več prebrati, namesti slika ali predmet, ki bi stanovalcu olajšal iskanje njegove sobe in s tem omogočil lažjo orientacijo znotraj oddelka.	Pri vratih posamezne sobe so ob številkah sob nameščena tudi imena stanovalcev, kar omogoča lažjo prepoznavo sobe stanovalca.
5 Domu smo priporočili, naj se ob prenovi doma poskuša slediti načelu sob z manj posteljami, s čimer se kljub nekoliko višji ceni bistveno poveča bivalni standard stanovalcev.	Oprema v sobah je funkcionalna, po ugotovitvi DPM skladna tudi s standardi, priporočenimi za domove starejših, ki jih je pripravila mreža DPM jugovzhodne Evrope. Ugotovili pa smo, da je kljub dobremu vzdrževanju že nekoliko dotrajana. V sobah, v katerih so štirje stanovalci, so tudi skupne sanitarije.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno bivalne razmere	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je bilo na dan podajanja stališč v CSO Ormož 164 stanovančev, kapaciteta doma pa je 165 postelj. Na oddelku za osebe z demenco je bilo nastanjenih 19 stanovančev in tako so na tem oddelku imeli prosto eno posteljo za osebo ženskega spola. S priporočilom DPM se strinjajo in se bodo tudi v prihodnje trudili, da do prekoračitve kapacitet ne bo prihajalo.
splošno bivalne razmere	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se strinja s priporočilom DPM, saj si v CSO Ormož že nekaj časa prizadevajo, da bi rešili nastalo situacijo, ki je posledica življenjskih situacij stanovančev. Glede na povečane potrebe po teh posteljah je žal to dolgotrajen postopek. V sobi št. 9 sta, na njuno željo, še vedno oba stanovanca. Na podlagi priporočila DPM so zaposleni sobo dodatno opremili: oba imata dovolj prostora za dostop do svojih postelj, dovolj velike omare za svoja oblačila, manjšo mizico s stoloma, enako dostopnost do sistema SOS ipd.
splošno bivalne razmere	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da kot izhaja iz celotnega poročila DPM, so bili prostori oddelka in sobe praviloma brez neprijetnega vonja. Mogoče je bilo zaznati nekoliko slabši zrak predvsem v štiriposteljnih sobah. Vsi zaposleni pri svojem delu namreč sledijo internim Navodilom zagotavljanja ustrezne mikroklima (izdanih v CSO Ormož, d. o. o., 19. 7. 2016). Res pa je, da je kljub temu, predvsem v času nege, nemogoče zagotoviti takojšen dotok svežega zraka. Obisk je bil opravljen v hladnih dneh, ko je zračenje sob v času nege še toliko bolj omejeno, z namenom, da se prepreči prehladitev stanovančev.
splošno bivalne razmere	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je dolgoletna praksa, da pri stanovalcih, ki napisa na vratih svoje sobe ne zmorejo več prebrati oziroma prepoznati, na njihova vrata nameščajo slike, ki so povezane z njihovim življenjem, ali druge prepoznavne znake. To prakso izvajajo na vseh oddelkih, ne samo na oddelku za osebe z demenco, kar je bilo ob obisku očitno spregledano. Dom je priložil tudi sliko vrat sobe, na katerih je med napisoma s podatki stanovančev tudi slika pikapolonice.
splošno bivalne razmere	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da imajo v dolgoročnih načrtih CSO Ormož zadano, da, v skladu s Pravilnikom o minimalnih tehničnih zahtevah za izvajalce socialnovarstvenih storitev, do leta 2021 sedanje večposteljne sobe preuredijo v dvo- in enoposteljne. V ta namen so v lanskem letu že adaptirali bližnjo stavbo — imenovano Grošljeva vila — in jo preuredili v dislociran oddelek s 13 mesti, kjer so stanovanca nastanjeni v dvo- in enoposteljnih sobah. Z namenom zagotavljanja z zakonodajo usklajenih bivalnih razmer za stanovančev z demenco pa čakajo odgovor MDDSZ na vlogo, vloženo za pridobitev koncesije za izgradnjo dislocirane enote v Občini Sveti Tomaž. S to enoto bi pridobili 28 novih mest institucionalnega varstva, znotraj katerih bi bila tudi bivalna enota 12 stanovančev z demenco. V tej enoti bi bile le eno- in dvoposteljne sobe. Z dograditvijo institucionalnih kapacitet bi tako zagotovili tudi pogoje za preureditev sedanjih večposteljnih sob v eno- in dvoposteljne sobe.

2.1.5. Center za starejše občane Ormož

5. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
6 Domu smo priporočili, naj se stanovalcem namestijo ustrezne varne nočne lučke.	Ob obisku smo opazili, da stanovalci nimajo nameščenih nočnih lučk.
-
7 Domu smo priporočili, naj se aktivnosti, namenjene stanovalcem oddelka, izvajajo tudi ob koncu tedna ali ob praznikih. Čeprav verjamemo, da tudi takrat stanovalci niso prepuščeni sami sebi, smo vseeno priporočili, naj se naredi ustrezen načrt tudi za te dni in se ga vključi v seznam aktivnosti na oddelku.	Po pregledu tedenskega urnika ugotavljamo, da so aktivnosti lepo razporejene čez celoten dan, kar DPM pozdravlja, po drugi strani pa pogrešamo aktivnosti, ki bi se izvajale ob koncu tedna ali ob praznikih.
-
8 Menili smo, da je kontinuirano spremljanje ravni zadovoljstva zaposlenih, stanovalcev in njihovih svojcev eden najučinkovitejših načinov prepoznavanja zadovoljstva oziroma nezadovoljstva omenjenih skupin, zato smo priporočili, naj dom meritve zadovoljstva opravlja pri vseh treh omenjenih kategorijah in jih izvaja pogosteje. Posebej smo tudi priporočili, naj so v domu na rezultate pozorni in da še posebno skrb posvetijo področjem, na katerih je ocena pri posamezni kategoriji anketirancev slabša.	Merjenja zadovoljstva nekaterih skupin (stanovalci, svojci, zaposleni) so bila v domu opravljena, a že nekaj časa nazaj. Večjo anketo je družba Skupina Fabrika, d. o. o., nazadnje opravila leta 2014. Leta 2016 so ob diplomski nalogi zaposlenega izvedli svojo anketo, ki jo opravljajo ob letnih razgovorih.
-
9 Domu smo priporočili, naj pripravi seznam stanovalcev, ki potrebujejo obdobjni pregled psihiatra, saj se bo s tem preprečila možnost, da bi se posameznega stanovalca pri razporedu takšnih pregledov (ne namerno) izpustilo.	Ob obisku smo pogledali tudi zvezek za naročanje pri psihiatru, ki je skrbno voden. V njega se zapisuje tudi tiste stanovalce, ki potrebujejo obdobjne preglede, nimajo pa posebnega seznama, kdo takšen pregled potrebuje.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno bivalne razmere	sprejeta – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da imajo vse sobe obravnavanega oddelka v osnovni opreми nad posteljo v sklopu »bloka luči in sistema SOS« že nameščene nočne lučke. Prav tako zaposleni stanovalce in njihove svojce spodbujajo, da si v sobe namestijo kakšne lastne predmete, vključno z nočnimi lučkami. Na ta priporočila in glede na navade stanovalcev so odzivi različni. Ko pa ocenijo, da stanovalci, ki ponoči vstajajo iz postelje, to potrebujejo oziroma si to želijo, jim pustijo luč v kopalnici in priprta vrata sobe.
splošno aktivnosti	sprejeta – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se strinja in zaveda, da morajo imeti stanovalci možnost aktivnega preživljanja prostega časa tudi ob koncu tedna in ob praznikih. Tako stanovalcem ob koncu tedna omogočijo obisk svete maše, ki poteka vsako soboto, druženje na terasi doma, organizirane sprehode v bližnjo okolico doma, prstočasne aktivnosti na oddelku, igranje družabnih iger, pomoč pri nezahtevnih gospodinskih opravilih, na primer kuhanje kompota in izdelava marmelade, petje, ples, vključevanje v aktivnosti v lokalnem okolju, ob praznikih pa so aktivnosti vezane predvsem na ohranjanje običajev, ki so povezani s praznikom (peka potice, blagoslov jedi ipd.). Dom je po priporočilu DPM ponovno ažuriral dnevni oziroma teden-ski program dela na tem oddelku, ustaljena praksa pa je, da ob odsotnosti delovnega inštruktorja te aktivnosti za stanovalce organizirajo in jih animirajo preostali zaposleni na oddelku.
splošno obravnava, oblike dela	sprejeta – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da se s priporočili DPM povsem strinja. Zato se je vodstvo doma odločilo, da bo meritve zadovoljstva oziroma nezadovoljstva stanovalcev, njihovih svojcev in zaposlenih začelo izvajati v drugi polovici jeseni tega leta. Rezultati teh meritev bodo tako smernica pri planih dela za leto 2019. Prav tako se zavzemajo za to, da se bodo te meritve izvajale kontinuirano.
splošno evidenca, dokumentacija	nesprejeta 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da že od začetka delovanja institucije, torej od leta 2002, sodeluje z istim psihiatrom in z njim so se tudi dogovorili za sistem naročanja ter vodenje evidenc obdobjnih pregledov. Resda te evidence vodijo »na roko« v posebnem, le za to namenjenem zvezku, se jim pa do zdaj še ni pripetilo, da bi pri katerem stanovalcu spregledali kakšen obdobjni pregled. Skupaj s psihiatrom so proučili priporočilo, vendar so se odločili, da ostanejo pri dosedanjem sistemu vodenja evidenc, saj sta ga ambulantna sestra in psihiater najbolj vajena.

2.1.5. Center za starejše občane Ormož

5. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

10 Domu smo priporočili, naj pred namestitvijo na oddelek za osebe z demenco pri stanovalcu, ki se ga namešča, preveri, ali je sposoben razumeti izjavo in lahko potrdi svojo pravo voljo. Priporočili smo, da se v domu posvetujejo z ustreznim strokovnjakom – na primer domskim psihiatrom. Če bo sprejeta ocena, da je stanovalec tega sposoben, naj izjavo takrat potrdi. V nasprotnem primeru, če torej izjave in posledic podpisa ne bo sposoben razumeti, izjave podpisati ali bo podpis zavrnil, smo predlagali, da dom ravna skladno z ZDZdr in o potrebi po zadržanju obvesti pristojno sodišče.	Dom je pojasnil, da ob sprejemu v dom stanovalec ne glede na to, na kateri oddelek prihaja, podpiše dogovor o zagotavljanju storitev. Stanovalec ob tem podpiše tudi Izjavo o privolitvi za namestitev v varovani oddelek. Upoštevajoč vsebino izjave gre torej za soglasje, ki ga stanovalec daje vnaprej, za primer, če bi bila v prihodnosti potrebna namestitev na oddelek za osebe z demenco. Izjavo vedno podpišejo stanovalci, prisotni pa so tudi skrbniki, običajno svojci, ki se prav tako podpišejo na izjavo.
11 Domu smo priporočili, naj svojo izjavo v delu, ki vsebuje pouk o možnosti preklica, uskladi z ZDZdr. Zakon namreč določa, da lahko stanovalec svojo privolitve kadarkoli, izrecno ali tudi z dejanji, iz katerih je to mogoče sklepati, prekliče.	Ob tem posebej opozarjamo tudi na dopolnitve k usmeritvam za delo z osebami z demenco na področju institucionalnega varstva starejših, ki jih je pripravilo MDDSZ in ki prav tako določajo podobno.
12 Domu smo priporočili, naj v primeru zavrtja invalidskega vozička pri stanovalcu, ki zavore ne more samostojno sprostiti, zagotovi stalen, neprekinjen nadzor osebja, ki mora zavoro sprostiti takoj, ko stanovalec nakaže, da bi se rad premaknil z mesta, kjer trenutno je (na primer odiranje od mize, poskus odiranja z nogo in podobno). Če takšnega nadzora ne more zagotoviti oziroma zavore zaposleni ne sprostijo takoj, ko stanovalec nakaže željo po gibanju, smo domu priporočili, naj ravna tako, kot ZDZdr določa za izvedbo PVU telesnega oviranja s pasovi.	Na izrecno vprašanje glede uporabe zavore pri stanovalcih, ki imajo nameščen pas ali posebne hlačke za preprečevanje vstajanja z invalidskega vozička, smo najprej prejeli pojasnilo, da tega ne uporabljajo, naknadno pa, da res občasno posameznemu stanovalcu voziček zavrejo, ko se ga namesti za mizo.
13 Domu smo priporočili, naj v primeru, če se stanovalcu z ukrepom omeji možnost gibanja (na primer z blokado invalidskega vozička, ob hkratni uporabi varovalnega pasu, fiksacija rok pri (nazogastrična sonda - NGS), fiksacija rok pri infuziji, fiksacija rok pri obvezi, longeti, mavcu, fiksacija rok kot preventiva pred izmikom trajnega urinskega katetra, v nadaljevanju: TUK), upošteva, da gre za PVU, in ga temu primerno izvaja skladno z ZDZdr, poleg tega je treba uporabljati obrazec za evidenco PVU.	Sogovorniki so pojasnili, da so pred leti imeli težave, ko je obstajala nevarnost, da bi si stanovalec, ki je imel nameščeno napravo za infuzijo, izpulil kanilo, zdaj pa že lep čas takšnih primerov ni bilo. Pojasnili so, da pri infuziji ne uporabljajo ovirnic in da praviloma zagotavljajo stalen nadzor nad stanovalcem, kar pri antibiotikih, ki tečejo 20 minut, niti ni pretirano zahtevno, nekoliko težje je pri infuzijah, ki tečejo od tri do štiri ure. Pojasnili so, da so velikokrat stanovalci tudi že tako oslabei, da kanile niti ne bi mogli izvleči.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno

pravno varstvo,
pritožbene poti**sprejeto –
izvedeno**

Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je največ sprejemov na oddelek stanovalcev z demenco iz bližnje Psihiatrične bolnišnice Ormož oziroma z njihovega oddelka za geriatrijo. Tako pred sprejemom v dom običajno že prosilčev psihiater poda svoje strokovno mnenje o tem, ali je prosilec sposoben razumeti izjavo in ali lahko potrdi svojo pravo voljo. Večkrat te prosilce, še v času zdravljenja v bolnišnici, obiščejo tudi predstavniki domske komisije za sprejem v dom in se z bodočim stanovalcem ter tamkajšnjo socialno delavko ali medicinskim osebjem pogovorijo o sprejemu. V drugih primerih, ko so ob sprejemu stanovalca v dvomih o njegovem razumevanju izjave in o tem, ali stanovalec lahko potrdi svojo pravo voljo, se posvetujejo z domskim psihiatrom, ki je (po ocenah doma) dovolj pogosto prisoten v domu. Glede primerov, v katerih bi bila ocena psihiatra takšna, da stanovalec ne zmore razumeti privolitve za namestitve na oddelek za osebe z demenco, pa se dom vsekakor strinja s priporočili DPM, da ravna v skladu z ZDZdr in o potrebi po zadržanju obvesti pristojno sodišče.

splošno

pravno varstvo,
pritožbene poti**sprejeto –
izvedeno**

Dom je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da je po priporočilih DPM izjavo uskladal s poukom, ki je skladen s 74. členom ZDZdr.

splošno

obravnava
nezaželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja**sprejeto –
izvedeno**

Dom je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da z namenom oviranja stanovalcev ne uporabljajo zavrtja invalidskega vozička. Kot je navedeno že v poročilu, dolgi hodniki stanovalcem na invalidskih vozičkih omogočajo, da se lahko neovirano gibljejo. Prav tako imajo stanovalci na invalidskih vozičkih veliko prostora za prosto gibanje na dvorišču pred domom ali na terasah doma. Občasno zaposleni zavrejo vozičke z namenom, na primer, preprečitve zdrsa vozička po neravnem terenu ali nezmožnosti sedenja stanovalca za mizo v času obrokov, vendar so takrat ob takem stanovalcu vedno prisotni zaposleni, svojci ali prostovoljci.

splošno

obravnava
nezaželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja**sprejeto –
izvedeno**

Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da ima od leta 2014 uveljavljen Pravilnik o kadrovske, tehnične in prostorske pogoje za izvajanje nalog za osebe, ki zaradi posledic upada kognitivnih funkcij potrebujejo delno ali popolno pomoč in nadzor v CSO Ormož, d. o. o., ki zajema tudi področje PVU in drugih varovalnih ukrepov. Po priporočilu DPM (na podlagi prejšnje točke teh priporočil) ga je zdaj tudi posodobil. Prav tako ima uveljavljen protokol izvajanja PVU v skladu z 31.a členom ZPacP, ki je pregledan in usklajen s priporočili Zdravstvenega inšpektorata RS, katerega nadzor je bil v domu opravljen 25. 4. 2018. To področje si je ogledala tudi socialna inšpektorica, ki je inšpekcijski nadzor opravila 19. 10. 2017 in pri tem ni imela nobenih pripomb. PVU v domu že nekaj časa ne izvajajo, v primeru, da bi se pokazala potreba po njih, pa se strinjajo s priporočilom DPM in bodo ravnali v skladu z zakonodajo. V ta namen imajo izdelane obrazce za evidenco PVU in preostale izjave o privolitvi v uporabo varovalnih ukrepov.

2.1.5. Center za starejše občane Ormož

5. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>14 Domu smo priporočili, naj se nabiralnik na oddelku namesti na mesto, na katerem bo lažje dostopen, morebiti pritrudi na steno.</p>	<p>Na oddelku za osebe z demenco imajo nabiralnik za pritožbe, vendar glede na pojasnilo do zdaj še niso prejeli pritožb stanovalcev ali svojcev, le enkrat je sorodnica stanovalca pohvalila hrano. Nabiralnik smo na oddelku kasneje tudi videli, nameščen je bil pod mizo, torej na težje vidnem in tudi težje dostopnem mestu.</p>
<p>15 Domu smo priporočili, naj vodi bolj popolno evidenco o prejetih pritožbah, postopku reševanja in končni rešitvi. Prav tako smo priporočili, naj na oglasno desko pritrudi zloženko o varovanju pravic stanovalcev v CSO Ormož.</p>	<p>Ob obisku smo tudi pregledali evidenco pritožb, ki je na obrazcu sicer vodena skrbno, ni pa bilo razvidno, kdo je dal pritožbo oziroma predvsem od kje je prišla pritožba.</p>
<p>16 Domu smo priporočili, naj se v čim krajšem možnem času sprejme posodobljen hišni red.</p>	<p>Hišni red je bil sprejet leta 2002 in od takrat ni bil posodobljen. Že pri kontaktnih osebah smo ugotovili, da bi bilo treba posodobiti podatke o zaposlenih in tudi telefonske številke.</p>
<p>17 Domu smo priporočili, naj se na vidnem mestu objavi seznam zastopnikov pravic oseb na področju duševnega zdravja z njihovimi kontaktnimi podatki. Hkrati smo predlagali, da se dom obrne na zastopnika oziroma MDDSZ in zagotovi gradivo (plakati, zloženke ipd.) za stanovalce.</p>	<p>Nikjer v domu nismo videli izobešenih informacij o zastopnikih pravic oseb na področju duševnega zdravja. V domu so pojasnili, da niso bili v stiku z zastopniki, prav tako od zastopnikov ali MDDSZ niso prejeli nobenih zloženok ali plakatov.</p>
<p>18 Domu smo priporočili, naj premisli o mobilni slušalki stacionarnega telefona, ki bi stanovalcem omogočila, da se s svojci pogovorijo tudi v svoji sobi ali katerem izmed kotičkov skupnega prostora, torej brez prisotnosti zaposlenih ali drugih stanovalcev.</p>	<p>Če svojci želijo govoriti s stanovalcem, ki nima mobilnega telefona, pokličejo na stacionarni telefon doma in nato zaposleni predajo slušalko stanovalcem, ki se pogovarjajo tam ob pultu.</p>

Dobre prakse – pohvale

- Vsi prostori oddelka, tudi sobe stanovalcev, so bili v času našega obiska vzdrževani, čisti in svetli. Po mnenju DPM je opremljenost prostorov in prizadevanje zaposlenih pri urejanju skupnih prostorov treba pohvaliti.
- DPM meni, da je vključevanje stanovalcev, tudi tistih, ki se težje gibljejo, v vsakodnevne aktivnosti na oddelku ob ustrezni spodbudi pozitivno, zato tovrstno prakso pozdravlja.
- Po pregledu tedenskega urnika ugotavljamo, da so aktivnosti lepo razporejene čez celoten dan, kar DPM pozdravlja.
- Zaradi lažje orientacije v času in prostoru je v skupnih prostorih oglasna deska, na kateri je napisano, kje stanovalci so, kateri letni čas je, kateri dan in datum. Zaposleni so povedali, da vsako jutro skupaj s stanovalci spremenijo podatke na tej oglasni deski, kar je treba pohvaliti, saj ima tako zapis pomen tudi za stanovalce, ki ga sicer ne znajo ali zmorejo prebrati.
- V nočnem času je eden od zaposlenih vedno na oddelku za osebe z demenco, in tudi takrat, ko se opravljajo obhodi, eden ostaja na tem oddelku. DPM pozdravlja zagotavljanje varnosti na oddelku z nenehno prisotnostjo osebja, tudi v nočnem času.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je bil nabiralnik, namenjen pritožbam in pohvalam, pred časom že nameščen na steno, vendar ga je stanovalci tega oddelka uspelo sneti. Po priporočilih DPM so ga zaposleni ponovno pričvrstili na steno, na vidno mesto. V dnevnem prostoru, ki je dostopen stanovalcem in njihovim svojcem, pa so namestili tudi papir in pisala.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je v skladu s priporočilom DPM dopolnil dosedanje evidenco o prejetih pritožbah, postopku reševanja in končni rešitvi le-teh. Vanjo je vnesel predvsem možnost spremljanja, kdo je pritožbo podal, in dodal rubriko za končno obvestilo pritožbenega organa. Na oglasno desko je (ponovno) pritrdil zloženko o varovanju pravic stanovalcev v CSO Ormož.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da je začel s popolno prenovno hišnega reda. O njegovem sprejetju bodo odločali člani strokovnega sveta v prvi polovici meseca junija 2018.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da je kontaktne podatke zastopnikov pravic oseb na področju duševnega zdravja izobesil na oglasni deski oddelka. Njihovi podatki so navedeni tudi v informativni zloženki, ki je prav tako na omenjeni oglasni deski in si jo stanovalci ter njihovi svojci lahko vzamejo s sabo. Strinja se s priporočilom DPM, da se zastopniki tudi osebno predstavijo stanovalcem.
splošno stiki z zunanjim svetom	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je pred časom že imel možnost koriščenja mobilne slušalke stacionarnega telefona, vendar ni bila funkcionalna, saj zaradi debelih zidov v kletnem oddelku signal ni bil dovolj močan. Kot je bilo ugotovljeno ob obisku, stanovalcem zaposleni nemoteno ponujajo možnost uporabe stacionarnega telefona na sestrskem pultu, prav tako kar nekaj stanovalcev uporablja lastne mobitele. V primeru zaupnejših pogovorov stanovalcem lahko ponudijo v uporabo tudi službeni mobilni telefon, ki ga ima pri sebi medicinska sestra. Vsekakor podpirajo priporočilo DPM in ga bodo ob celostni prenovi oddelka v prihodnjih letih, tudi upoštevali.

- Na oddelku sta dva stanovalca, ki sta redna kadilca. Kadilnice na oddelku za osebe z demenco nimajo, zato stanovalca kadita na terasi. Dogovorili so se, da imata cigarete in vžigalnik shranjena pri sestri, po kosilu pa dobita ključ od terase in odideta pokadit cigareto. Takšna praksa se je pokazala za pozitivno, saj stanovalca tako kadita kontrolirano, hkrati pa ni nevarnosti za morebiten nenameren požar. Stanovalca sta to sprejela in vsakodnevno potrpežljivo čakata, da dobita pripomočke za kajenje. Ko pokadita, medicinski sestri vrneta ključ in vžigalnik. DPM takšno prakso dogovora, s katero se očitno strinjata tudi stanovalca, pozdravlja.
- Pogledali smo primere predpisovanja terapije po potrebi pri treh stanovalcih varovanega oddelka. Ob tem smo ugotovili, da je pri tovrstni terapiji vedno navedeno, na koliko ur se terapija lahko izvede, največ kolikokrat na dan in praviloma vsaj takrat, ko gre za psihotropna zdravila, tudi, v kakšnih primerih (ob nemiru, ob bolečinah). Terapija je torej predpisana ustrezno. Vpisujejo se vse terapije posameznika, med posebnosti še terapija po potrebi, hkrati se vse vpiše tudi v raportno knjigo, v kateri je še bolj jasno vidno, zakaj jo je nekdo v konkretnem primeru potreboval. Vse navedeno velja pohvaliti.
- Med obiskom doma smo dobili zelo prijeten vtis o zaposlenih, saj so pozitivno naravnani in korektno opravljajo svoje delo. DPM tako za njihovo prizadevanje in trud, da je za stanovalce kar najbolje poskrbljeno, izreka pohvalo.
- Ugotovili smo, da je hišni red izobešen na oglasni deski, kar pozdravljamo.

2.1.6. Dom starejših občanov Lendava

15. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
1 Domu smo priporočili, naj v primeru, če bi zaradi želje po namestitvi stanovalcev prese-gel kapacitete oddelka, najprej preveri možnost namestitve stanovalcev v drugem bližnjem zavodu. Če takšne možnosti ni, pa naj stanovalce namesti v prostorih, kjer bodo standardi bivanja primerljivi s pogoji za druge stanovalce, pa tudi s stan-dardi socialnovarstvenih storitev. Ob tem smo priporočili, naj se izogiba namestitvam v sobe z več posteljami, kjer je standard bivanja že tako nižji, o prostorski stiski pa naj obvešča pristojno ministrstvo, s pozivom k iskanju ustrezne rešitve.	Na oddelku za osebe z demenco je kapaciteta po razširitvi oddelka 29 postelj (namen razširitve je bil pridobiti postelje za začasno namesti-tev), v času obiska DPM jih je bilo na oddelku 31. Prejeli smo pojasnilo, da gre predvsem za začasno namestitev oseb, ki so v socialni stiski in se na takšen način izognejo težkim bivalnim razmeram v zimskem času ter hkrati plačilu (pre)visokih stroškov ogrevanja.
2 MDDSZ smo priporočili, naj prouči, ali so sobe s štirimi posteljami, še posebej ob dodatnih posteljah, skladne s standardi socialnovarstvenih storitev varstva starejših v institucionalnem varstvu, in če so, s katerimi, ter nas s svojimi ugotovitvami seznani.	Na oddelku za osebe z demenco je sicer pet štiriposteljnih sob (vključno z dvema z dodano posteljo) in dve dvoposteljni, v razširjenem delu pa sta še dve dvoposteljni in ena enoposteljna soba.
3 Domu smo priporočili, naj pose-ben poudarek nameni pomanj-kljivostim, izpostavljenim v an-keti o zadovoljstvu, in njihovemu odpravljanju ter si tako glede na rezultate zadnje ankete stano-valcev predvsem aktivno prizade-va za ustrezen odnos zaposlenih do stanovalcev.	Po pregledu rezultatov zadnje ankete smo lahko ugotovili, da so sta-novalci predvsem izpostavili pomanjkljivo komunikacijo z zaposlenimi, imeli so tudi pripombe glede njihovega odnosa.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno bivalne razmere	sprejeto – neizvedeno 	<p>Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se še vedno občasno pojavljajo presežki kapacitet, predvsem v mesecih, ko je kurilna sezona, manj v poletnih mesecih. Navajajo, da je človeku težko povedati, da ga ne morejo sprejeti, če je doma sam, brez toplega prostora, če je vse življenje živel na vasi in mu je težko sprejeti že to, da mora iti v neko ustanovo, kaj šele da bi šel živeti nekam, kjer nikogar ne pozna in kjer bi tudi obiske imel le redko ali pa sploh ne. V poletnih mesecih je, kot navaja dom, teh stisk manj in starejši kakšen mesec še lahko počakajo na sprejem oziroma prosto posteljo.</p> <p>Ministrstvo je v svojem odzivu navedlo, da se zavedajo prostorske stiske v domovih, ki so jo poskušali nekoliko omiliti z dodatnimi 928 mesti v okviru razpisa za podelitev koncesij na področju institucionalnega varstva starejših.</p>
sistemsko bivalne razmere	sprejeto – izvedeno 	Ministrstvo je v odzivu na poročilo o obisku pojasnilo, da je domovom posredovalo usmeritev, v skladu s katero je treba štiriposteljne sobe ukiniti in do leta 2021 uskladiti bivalni standard. Večposteljne sobe so dovoljene pogojno, kadar gre za negovalne sobe oziroma tako imenovane oaze.
splošno obravnavna, oblike dela	sprejeto – neizvedeno 	Dom na priporočilo ni izrecno odgovoril, je pa zapisal, da se z Varuhovimi ugotovitvami strinja in priporočila sprejema. Zaposleni se zavedajo, da bodo nekatere stvari morali še izboljšati, za kar se ves čas trudijo, saj se zavedajo, da sta obstoj doma in poslovanje odvisna od koncepta dela, pristopa zaposlenih k stanovalcem in njihovim svojcem ter prepoznavnosti v okolju.

2.1.6. Dom starejših občanov Lendava

15. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
4 Domu smo priporočili spoštovanje določb ZDZdr in odločbe Ustavnega sodišča RS, št. U-I-294/12-20 z dne 10. 6. 2015, ki zadevajo postopek sprejema stanovalcev na varovani oddelek bodisi s privolitvijo bodisi brez privolitve. Glede na prejeta pojasnila o omejevanju svobode gibanja posameznih stanovalcev, z nezmožnostjo samostojnega odhoda iz doma, bi bilo treba skladno z ZDZdr pridobiti soglasje oseb, ki tam bivajo. Soglasje bi moralo vsebovati pouk o možnosti preklica tovrstnega soglasja (ustno, pisno ali s konkludentnimi dejanji – na primer trkanje po vratih, poskušanje odprtja vrat in podobno). Pri osebah, ki tovrstnega soglasja niso sposobne podati ali se z bivanjem na tovrstnem oddelku ne strinjajo, pa bi bilo treba sprožiti ustrezen sodni postopek, z namenom ocene potrebe po bivanju v tovrstni enoti, ki jo je, kot je bilo navedeno že zgoraj, skladno z ZDZdr po presoji DPM mogoče opredeliti kot varovani oddelek socialnovarstvenega zavoda.	Osebnostno spremljanje se uvede po potrebi in je vezano na nevsiljivo individualno obravnavo, ki se nanaša na želje uporabnika in temelji na zaupanju, motiviranju in sodelovanju uporabnika, ob spremljanju ter skrbi za njegovo varnost, kadar je pri njem podana visoka ocena ogroženosti, in pomeni spremljanje v pravem pomenu besede (ne oviranje in odvrčanje). Ker v domu varovanje vsaj nekaterih stanovalcev glede na prejeta pojasnila očitno ne poteka zgolj na omenjeni način, temveč se stanovalca, ki bi želel oditi, vrne v dom (gre za tako imenovano odvrčanje), dom opozarjamo, da v primeru omejevanja svobode gibanja posameznih stanovalcev na oddelku za osebe z demenco takšen oddelek skladno s 17. točko 2. člena ZDZdr lahko štejejo za varovani oddelek. V tem primeru je treba za zadržanje stanovalcev na takšnem oddelku imeti pravno podlago.
5 Domu smo priporočili, naj pripravi obrazce za izvedbo PVU, kot je bilo sicer sprejeto s sklepom že leta 2010, in vzpostavi ustrezno evidenco, v kateri bo mogoče izvedbo morebitnih ukrepov tudi preveriti.	Od sogovornikov smo prejeli pojasnilo, da stanovalci niso več tako nemirni, da bi bilo ukrep treba izvesti, če pa se že pojavi stanje, ki bi zahtevalo izvedbo ukrepa, stanovalca po posvetu s psihiatrom napotijo na zdravljenje v psihiatrično bolnišnico. Čeprav pojasnilo doma sprejemamo in se ob tem zavedamo, da je ob ustreznem ravnanju osebja, predvsem uporabi milejših ukrepov (pogovor, deeskalacijske tehnike in podobno), razloge za uvedbo PVU mogoče odpraviti, pa imajo v domu še vedno komplet pasov segufix.
6 Domu smo priporočili, naj močno oslabilim oziroma gibalno drugače oviranim stanovalcem omogoči sedenje v invalidskem vozičku, pri čemer naj jim po potrebi namesti ustrezno varovalo, namenjeno preprečevanju zdrsa ali padca ob poskusu vstajanja. Le tako bodo ti stanovalci namreč sploh lahko sposobni gibanja (samostojno ali ob pomoči) in posledično sodelovanja pri aktivnostih oddelka in doma na splošno. Ob tem smo hkrati priporočili, naj je dom pozoren na to, da varovalni ukrep ne omeji možnosti gibanja stanovalca na invalidskem vozičku čez potrebno varnostno mero (zavrtje vozička, postavitve vozička na mesto, ki onemogoča premikanje, in podobno), saj bi v takšnem primeru lahko govorili o PVU, za katerega pa ZDZdr določa strožje pogoje.	Glede uporabe varoval za preprečevanje zdrsa ali padca stanovalca na invalidskem vozičku naj opozorimo na prenovljene Usmeritve za delo z osebami z demenco na področju institucionalnega varstva starejših, ki jih je pripravilo MDDSZ. Ob tem smo že na obisku pojasnili, da je po stališču DPM namestitev tovrstne ovirnice, pri kateri se stanovalec z vozičkom lahko giblje (voziček torej ni zavrt), hkrati pa se ovirnica odstrani takoj, ko stanovalec to izrecno zahteva ali željo po odstranitvi nakaže, varovalni ukrep. Pogoji za namestitev in tudi nadzor nad izvajanjem so tako nedvomno (lahko) blažji kot v primeru izvedbe PVU.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	<p>Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se zaposleni trudijo, da je stanovalcem bivanje na oddelku za osebe z demenco, na katerem je zaradi obravnave stanovalcev in dnevnih aktivnosti tudi več zaposlenih, čim bolj prijetno, da jih ne omejujejo in da jih spremljajo na sprehode, prireditve ter dogodke. Stanovalce z oddelka za osebe z demenco vključujejo tudi v delovno terapijo, v skupine za samopomoč, v katerih se srečujejo z drugimi stanovalci, spodbujajo jih pri sklepanju prijateljskih vezi z drugimi stanovalci, razvijajo njihove talente, za kar verjamejo, da pripomore k temu, da stanovalci ne begajo, čeprav ima dom več izhodov.</p> <p>Dom je poudaril, da stanovalce sprejema s privolitvijo, kar se mu zdi edina pot za njihovo zadovoljstvo, ko tudi sami spoznajo, da potrebujejo pomoč, ki je v domačem okolju ne morejo dobiti. V okolju, kjer opravljajo dejavnost pomoči na domu, pred sprejemom izkoristijo tudi to možnost, ko pa ta pomoč ni več dovolj za kvalitetno življenje doma, se skupaj s starejšimi odločijo za odhod v dom. Da po sprejemu ne bi doživljali prevelikih kriz, zaradi odhoda iz domače hiše, svojce spodbujajo k čim pogostejšim obiskom ob katerikoli uri dneva. Zato in zaradi dejstva, da več kot 95 odstotkov stanovalcev prihaja z območja upravne enote Lendava, imajo stanovalci pogoste obiske, veliko jih ima obiske tudi vsak dan.</p> <p>Stanovalce in svojce spodbujajo, da ohranjajo čim pogostejše stike, da stanovalci obiskujejo svoj dotedanji dom, pri čemer jim zaposleni pomagajo s prevozi, kajti tako imajo stanovalci občutek, da niso odloženi v ustanovo in od vseh pozabljeni. Zelo dobrodošla pri stanovalcih z demenco sta projekta »Nasmehni se« in »Družabništvo«, v okviru katerih je še več druženja stanovalcev z zaposlenimi, sodelovanja pri prostočasnih aktivnostih, saj tako stanovalci dobijo občutek koristnosti in se zavejo, da so, ne glede na posledice bolezni, tudi sami zmožni še kaj narediti, ustvarjati, zapeti, nekateri pa odkrijejo tudi talente, za katere sploh niso vedeli, da jih imajo.</p>
splošno obravnavo nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odgovoru na predhodno poročilo pojasnil, da so vzpostavili evidenco uporabe fiksacijskih pasov, vendar za nabavo teh še ni bilo razlogov.
splošno obravnavo, oblike dela	sprejeto – neizvedeno 	Dom na priporočilo ni izrecno odgovoril, vendar je zapisal, da se z Varuhovimi ugotovitvami strinja in priporočila sprejema. Zato pričakujemo, da bo priporočilo čim prej tudi izvedel, kar bomo v prihodnosti zanesljivo tudi preverili.

2.1.6. Dom starejših občanov Lendava

15. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

7 Domu smo priporočili, naj je pozoren na morebitne primere, v katerih bi prišlo do oviranja stanovalca. Če gre namreč za oviranje, ki stanovalcu onemogoči gibanje (na primer pritrditev roke ob stranico postelje in podobno), lahko gre po prepričanju DPM v takšnem primeru za PVU, zato je treba ravnati skladno z zahtevami ZDZdr.	Sogovorniki so pojasnili, da ni veliko primerov, ko se stanovalcem namesti infuzija, ob tem pa sogovornikom ni bilo znano, da bi kakšnemu stanovalcu v času infuzije ovirali okončino zaradi nevarnosti izpulitve kanile.
8 Ne glede na število dosedanjih pritožb, vloženi v temu namenjen nabiralnik, smo domu priporočili, naj določi osebo, ki naj redno in v razmikih, ki niso daljši od dveh tednov, preverja nabiralnik in morebitne pritožbe v njem.	Za pregled nabiralnika in njegovo morebitno praznjenje skrbi socialna delavka. Prejeli smo pojasnilo, da to opravi včasih dnevno, včasih redkeje, nekajkrat mesečno ali vsaj enkrat na mesec. So pa pojasnili, da obveznost praznjenja (torej kako pogosto se ga prazni) ni nikjer točno določena, kar sogovorniki niso zaznali kot večjo težavo, saj naj pritožb v nabiralniku praviloma ne bi bilo.
9 Domu smo priporočili, naj vzpostavi ustrezno evidenco pritožb. Vanjo bi se predvsem lahko vpisovale tudi pritožbe, ki jih zaposleni dobijo ustno. S tem bi se preprečilo, da bi se posamezne pritožbe spregledale, omogočeni bi bili tudi sledljivost pritožbenega postopka in kasnejša analiza pritožb ter posledično izboljšanje stanja v domu.	Evidence pritožb v času obiska nismo mogli dobiti. Sogovorniki so pojasnili, da je bil pred časom res nastavljen zvezek za vpis pritožb, ki pa ga ne uporabljajo več, pisnih pritožb ni bilo že več let.
10 MDDSZ smo (znova) priporočili, naj zagotovi, da se zastopniki ustrezno predstavijo tudi stanovalcem domov starejših, ki imajo težave v duševnem zdravju, in po potrebi tudi njihovim svojcem oziroma skrbnikom, s seboj pa prinesejo tudi zloženke in plakate, da bodo podatki o zastopnikih stalno na voljo tako stanovalcem kot njihovim svojcem.	Zastopniki oseb s težavami v duševnem zdravju po ZDZdr se v domu (še) niso oglasili, tudi v času obiska DPM niso imeli zloženek s pojasnilom pristojnosti zastopnikov. Sogovorniki so celo pojasnili, da za tovrstne zastopnike niti še niso slišali.

Dobre prakse – pohvale

- V sobah, na hodniku in v skupnih prostorih smo opazili veliko rož, osebnih predmetov, slik, pohištva, ročnih del in tudi sakralnih znamenj, kot so križi, slike in manjši oltar, kar je vsekakor treba pohvaliti.
- Sogovorniki so nam že v predhodnem razgovoru pojasnili, da je na oddelku za osebe z demenco nameščen nabiralnik. Kasneje smo se o tem lahko prepričali na samem oddelku, kjer smo videli ličen nabiralnik. Na njem je bilo na vrvcu navezanih nekaj listov papirja, dodano je bilo tudi pisalo. Tako skrbno pripravljene pripomočke za oddajo anonimne pritožbe vsekakor pozdravljamo.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno obravnavna nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja	sprejeto – neizvedeno 	Dom na priporočilo ni izrecno odgovoril, vendar je zapisal, da se z Varuhovimi ugotovitvami strinja in priporočila sprejema. Zato pričakujemo, da bo priporočilo čim prej tudi izvedel, kar bomo v prihodnosti zanesljivo preverili.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Dom na priporočilo ni izrecno odgovoril, vendar je zapisal, da se z Varuhovimi ugotovitvami strinja in priporočila sprejema. Zato pričakujemo, da bo priporočilo čim prej tudi izvedel, kar bomo v prihodnosti zanesljivo preverili.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odgovoru na predhodno poročilo navedel, da je po obisku DPM vzpostavil evidenco pritožb.
systemska pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Ministrstvo je v zvezi s priporočili, vezanimi na zastopnike za duševno zdravje, pojasnilo, da bodo domovom poslali dopis z informacijami o zastopnikih in informacijo o promocijskem letaku, ki ga bodo lahko dobili na spletni strani ministrstva.

- V domu je približno tretjina stanovalcev madžarske narodnosti, nekaj več jih tudi govori madžarsko. Sodelujejo tudi s predstavniki manjšine, pripravijo prireditve, na kateri govorijo madžarsko. Sicer pa so prireditve dvojezične. Na oddelku smo na oglasni deski opazili tudi posamezne dokumente v madžarščini. Več kot polovica zaposlenih zna govoriti madžarsko, praktično vsi pa ta jezik razumejo. Dom je posebej pazljiv pri tem, da je v izmeni vsaj en zaposleni, ki govori madžarsko. Prizadevanja doma za ustrezno obravnavo pripadnikov manjšine in pozornost pri dvojezičnosti vsekakor pozdravljamo.

2.1.7. Dom starejših Škofljica

28. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
1 Domu smo priporočili, naj hodnike in skupne prostore varovane enote še dodatno okraši, saj bi to stanovalcem nudilo (še) večji občutek domačnosti in topline bivalnega prostora.	Ob obisku smo ugotovili, da so skupni prostori varovane enote prijetni, svetli, zračni, brez neprijetnega vonja, primerno ogreti, da so stene hodnikov in drugih skupnih prostorov svetlih barv, vendar nekoliko puste in prazne.
2 Domu smo priporočili, naj za lažjo orientacijo stanovalcev v prostoru pri ali na vratih posamezne sobe poleg številke sobe in imena ter priimka stanovalca oziroma njegove fotografije namesti tudi fotografijo njemu ljubih stvari, hobijev, poklica, ki ga je opravljal, oziroma podobne fotografije.	Ob obisku smo ugotovili, da so sobe stanovalcev označene s številko ter z imenom in priimkom stanovalca.
3 Domu smo priporočili, naj stanovalce in njihove svojce (še nadalje) spodbuja k vnosu osebnih predmetov in urejanju sob po lastnih željah.	Ob obisku smo ugotovili, da so stene sob precej prazne in puste, tudi večina sob je delovala pusto. Zaposleni so nam povedali, da okrasitev sobe prepuščajo stanovalcem in njihovim svojcem. Lastnih izdelkov, ki bi jih stanovalci izdelali sami na delovni terapiji, nimajo. Po stališču DPM prostor, ki spominja na dom, pripomore k boljšemu počutju in prijetnejšemu bivanju.
4 Domu smo priporočili, naj na MDDSZ vloži vlogo za verifikacijo varovane enote.	Ob obisku smo ugotovili, da varovana enota ni verificirana, čeprav po navedbah sogovornikov ustreza vsem merilom za verifikacijo po Pravilniku o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih za izvajanje nalog na področju duševnega zdravja za izvajalce institucionalnega varstva ter centre za socialno delo ter o postopku njihove verifikacije.
5 Domu smo priporočili, naj v varovani enoti v nočnem času zagotovi stalno prisotnost osebja zdravstvene nege.	Ob obisku smo ugotovili, da zaposleni v varovani enoti ponoči vsako uro naredijo obhod v skladu s sprejetim protokolom. Varovana enota je nadzorovana tudi z video kamero, ki prenaša sliko v sestrsko sobo (podnevi so kamere praviloma ugasnjene). Po mnenju DPM oziroma izvedenca bi bilo treba v nočnem času zagotoviti stalno prisotnost osebja zdravstvene nege na varovani enoti, saj video nadzor in uporaba klicnih zvoncev ne zadoščata za spremljanje stanja stanovalcev varovane enote. Prisotnost osebja je zlasti potrebna v primeru uporabe posteljnih ograjic in spuščanih ležišč do višine, ki ne omogoča samostojnega vstajanja stanovalcev.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno bivalne razmere	sprejeto – neizvedeno 	<p>Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da so bili prostori doma že večkrat izdatno okrašeni, vendar so okraske in preostale izdelke stanovanjci trgali s sten. Težji izdelki pa zaradi potrebe po varnosti stanovanjcev na stenah niso obešeni.</p> <p>Ob odgovoru doma smo pojasnili, da se zavedamo možnosti, da stanovalec, ki je nemiren, odstrani okrasitev na hodniku ali v skupnem prostoru, ter ob tem pozdravili trud zaposlenih, ki glede na odgovor doma vseeno dajejo temu vprašanju velik pomen in oddelek krasijo. Predlagali smo, da bi bilo morda smiselno razmisliti o takšni okrasitvi, ki je stanovanjci ne bi mogli odstraniti (na primer namestitev višje, nedosegljivo stanovalcem, uporaba ustrezne zaščite, kot je pleksi steklo, slikanje neposredno na steklo ipd.).</p>
splošno bivalne razmere	sprejeto – neizvedeno 	<p>Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da so bili prostori že večkrat okrašeni, vendar so stanovanjci okrasitev trgali s sten in z vrat. Nekaterim stanovalcem kljub temu zaposleni znova in znova nameščajo njihove domače fotografije in jim poskušajo stvari kar najbolj olajšati.</p> <p>Tudi ob tem odgovoru doma smo pozdravili trud zaposlenih, posebej za ustrezno označitev vrat, ki stanovalcem olajšajo najti pravo sobo. Ob tem smo dom seznanili z dobro prakso v nekaterih domovih za starostnike, ki ob vrata sobe namestijo okvir in vanj (torej za pleksi steklo) namestijo slike ali predmete, ki naj bi bili stanovalcu v pomoč pri iskanju njegove sobe.</p>
splošno bivalne razmere	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da zaposleni svojce stanovanjcev spodbujajo k vnosu osebnih predmetov in urejanju sob po lastnih željah ter jih tudi sproti obveščajo.
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da bodo vložili vlogo za verifikacijo varovane enote.
splošno zdravstvena oskrba	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se strinjajo s priporočilom DPM. Upoštevali ga bodo takoj, ko bodo kadrovske normativne zahteve za delo v domovih aktualizirane in ustrezno denarno podprte.

2.1.7. Dom starejših Škofljica

28. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

6 Domu smo priporočili, naj zagotovi dostopnost zdravstvene dokumentacije stanovalcev varovane enote tudi v času, ko zdravnik v domu ni prisoten (na primer z vodenjem zdravstvene dokumentacije tudi v papirnati obliki, z možnostjo dostopa oseba zdravstvene nege do nje in možnostjo, da zdravnik, ki zagotavlja nujno medicinsko pomoč, vpogleda v to dokumentacijo).

Izvedenec je ob telefonski najavi obiska in želji po vpogledu v medicinsko dokumentacijo izbranih oseb, ki bivajo v varovani enoti, prejel pojasnilo, da je vpogled možen le v času dela splošne ambulate. Zaposleni so izvedencu pojasnili tudi, da v primeru nujnih stanj tovrsten vpogled ni možen, saj se medicinska dokumentacija vodi le elektronsko, in da je mogoče v primeru nujnih stanj pridobiti (le) podatke o predpisanih zdravilih. Podobno pojasnilo je izvedenec prejel tudi ob obisku varovane enote, saj vpogled v medicinsko dokumentacijo ob obisku ni bil mogoč.

Izvedenec meni, da pomeni nedostopnost zdravstvene dokumentacije v času odsotnosti zdravnika tveganje za ustrezno obravnavo urgentnih stanj pri osebah na varovani enoti. Ni namreč mogoče pričakovati, da bi bili stanovalci varovane enote sposobni sami dati podatke o lastnem zdravstvenem stanju. Prav tako ni mogoče pričakovati, da bi osebe zdravstvene nege, ki je v domu prisotno v času odsotnosti zdravnika, bilo sposobno relevantno navesti podatke o zdravstvenem stanju stanovalcev varovane enote, saj bi tovrstne podatke brez vpogleda v zdravstveno dokumentacijo navedlo le po spominu. Posamezni podatki v zdravstveni dokumentaciji pa so lahko ključni za ustrezno obravnavo urgentnih stanj (na primer podatkih o uspehih ali zapletih predhodnega zdravljenja podobnih stanj).

7 Domu smo priporočili, naj nekatera izmed pojasnil in navodil v zvezi s preprečevanjem in obvladovanjem bolnišničnih okužb, ki so namenjena predvsem stanovalcem in njihovim svojcem oziroma obiskovalcem, obesi na oglasno desko v varovani enoti.

Z bolnišničnimi okužbami (okužbami z bakterijami, rezistentnimi proti več antibiotikom) so se v varovani enoti doma že srečali, v času obiska pa nobeden izmed stanovalcev ni bil okužen. V domu so pripravili Interni program za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb v Domu starejših Škofljica s podrobnimi strokovnimi, organizacijskimi in tehničnimi pogoji za izvajanje preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb, velik pomen pa dajejo preventivi ter ozaveščanju stanovalcev in zaposlenih. Navedeni program ima tudi veliko prilog, ki jih je izdala Komisija za obvladovanje bolnišničnih okužb Doma starejših občanov Škofljica, z jasnimi pojasnili o umivanju in razkuževanju rok, navodili za zaposlene pri uporabi rokavic, planom razkuževanja, pojasnili o ravnanju z odpadki, ki nastajajo v zdravstvu, navodili o izvajanju pravilnega naravnega prezračevanja v prostorih doma, navodili o čiščenju in razkuževanju kljuk ter prijemal ipd.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno

evidenca,
dokumentacija**nesprejeto**

Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je za zdravstveno dokumentacijo odgovoren zdravnik, on odloča tudi o njeni dostopnosti. To področje ureja tudi zakon. Zdravnik izvedenec je želel vpogled v zdravstveno dokumentacijo v času, ko ambulanta domskega zdravnika ni imela uradnih ur, oziroma je zahteval, da mu zdravstveno dokumentacijo pošljejo po pošti. To žal ni bilo mogoče in je po navedbah doma v nasprotju z zakonodajo. Zdravstvenemu osebju in zdravnikom nujne medicinske pomoči je osnovni del pisne dokumentacije na razpolago v zdravstvenih kartonih. Ta dokumentacija vsebuje tudi medicinske diagnoze in predpisano terapijo. Vsa zdravstvena dokumentacija pa je v elektronski obliki in je dostopna v času delovanja ambulante. Izvedenec je imel na voljo vso negovalno dokumentacijo, vendar ni izrazil želje za vpogled vanjo. Ta dokumentacija je dostopna 24 ur na dan in tudi vsebuje opis stanja stanovalcev, prav tako morebitne spremembe zdravstvenega stanja. Na listu terapije pa so izpisane tudi vse medicinske diagnoze.

Tako ravnanje doma in njegov odgovor sta nas presenetila. Institucija, v kateri so zadržane osebe, ki jim je odvzeta prostost (med drugim tudi domovi za starostnike, v katerih osebe na varovanih oddelkih niso nameščene na podlagi privolitve, ampak odločbe sodišča), je skladno z 20. členom Zakona o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (MOPPM) namreč dolžna DPM omogočiti dostop do vseh informacij o ravnanju z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, in njihovih pogojih odvzema prostosti. Omejena pravna podlaga je po prepričanju DPM zadostna za to, da zdravnik izvedenec vpogleda v zdravstveno dokumentacijo stanovalca doma za starostnike, saj je velikokrat zgolj tako mogoče ugotoviti primere krutega ravnanja ali celo mučenja (poškodbe stanovalca, (ne)primerna terapija ipd.). Ob tem je sklicevanje doma, da je dostop do zdravstvene dokumentacije za kogarkoli odvisen zgolj od domskega zdravnika, neprimerno in zavajajoče.

V tem delu pristojnemu ministrstvu predlagamo, da domove za starostnike (znova) seznanimo z mandatom DPM, njegovimi nalogami in pristojnostmi ter tako zagotovi, da bo DPM lahko svoje delo vedno opravil brez težav in zapletov, skladno s svojimi zakonskimi pooblastili.

MDDSZ je v odzivu na končno poročilo navedlo, da se navedeno priporočilo veže na naloge, ki so v pristojnosti Ministrstva za zdravje, zato so jih na priporočilo opozorili. Dogovorili so se, da MDDSZ pripravi nabor ugotovitev DPM z obiskov domov za starostnike, ki se nanašajo na delo domskih zdravnikov (na primer omejitve terapije po potrebi, pridobitev soglasja svojcev pred predpisovanjem psihofarmakoterapije), nato pa bodo na skupnem srečanju pripravili predlog oziroma pojasnila za domske zdravnike.

splošno

zdravstvena
oskrba**nesprejeto**

V odzivu na predhodno poročilo je dom navedel, da se navodila izdajo samo v primeru okužbe, stanovalcev doma in njihovih svojcev pa po nepotrebnem ne vznemirjajo. O higieni prostorov doma so vsi deležniki seznanjeni že ob sprejemu v dom.

Razumemo pojasnilo doma, da ne želi vznemirjati stanovalcev in njihovih svojcev, vendar menimo, da je pojasnilo o možnih okužbah z bakterijami, odpornimi proti antibiotikom, koristno znanje, ki nedvomno pripomore k preprečevanju širjenja tovrstnih okužb, saj so lahko za starostnike neprijetne, če že ne nevarne. Tako ima ta vidik po mnenju DPM nedvomno prednost pred morebitnim vznemirjanjem. Izkušnje iz drugih do zdaj obiskanih domov za starostnike prav nasprotno kažejo, da tovrstne informacije, ki se objavijo na oglasni deski, ne povzročajo nemira. Velikokrat so svojci celo zadovoljni, ker dobijo tako neposredno pojasnilo, kako ravnati, da do prenosa okužbe ne pride. Ob tem smo tudi prepričani, da bi se morebiti vznemirjeni stanovalci ali svojci obrnili na zaposlene v domu, ki bi jim lahko dali natančnejše informacije in jih s tem ustrezno pomirili.

2.1.7. Dom starejših Škofljica

28. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

8 DPM meni, da je kontinuirano spremljanje ravni zadovoljstva stanovalcev in njihovih svojcev ter zaposlenih učinkovit način prepoznavanja (ne)zadovoljstva omenjenih skupin, zato smo priporočili, naj dom meritve zadovoljstva pri omenjenih treh kategorijah izvaja tudi v prihodnje.	V domu so leta 2016 sami pripravili dve vrsti evalvacijskih vprašalnikov, namenjenih stanovalcem in njihovim svojcem, vendar je bil odziv po navedbah sogovornikov skromen. Iz Analize evalvacijskega vprašalnika o zadovoljstvu storitev in vsebin svojcev ter stanovalcev Doma starejših Škofljica je razvidno, da nameravajo naslednjo evalvacijo izvesti na drugačen način (vprašalnike bodo priložili računu za plačilo oskrbnine, postavili bodo manj opisnih vprašanj, ker so bila v dosedanji anketi zelo slabo izpolnjena).
9 Če stanovalec ni sposoben sam dati soglasja, mora dom sodišče obvestiti še pred zadržanjem stanovalca v varovani enoti, saj je zadržanje v takšnem primeru dopustno šele na podlagi sodne odločbe. Ob tem smo priporočili, naj nas dom v primeru, če sodišče o predlogu ne bi odločilo oziroma bi izdalo sklep, da se postopek ne uvede, s tem seznaniti.	ZDZdr možnosti obveščanja o zadržanju na varovanem oddelku socialnovarstvenega zavoda proti volji stanovalca šele po namestitvi na varovani oddelek ne pozna (če ne gre za osebo z odvzeto poslovno sposobnostjo). Čeprav je rešitev v posameznem primeru morebiti neživljenjska, je zakonsko ureditev treba spoštovati.
10 Domu smo priporočili, naj obrazec privolitve dopolni še z navedbo, da je preklic privolitve lahko izrecen, lahko pa se nanj sklepa tudi iz dejanj stanovalca.	V domu imajo za primere, ko bodoči stanovalec varovane enote lahko poda privolitev za sprejem v varovano enoto (ali jo pri bodočem stanovalcu, ki mu je odvzeta poslovna sposobnost, poda njegov zakoniti zastopnik), pripravljen poseben obrazec o privolitvi, iz katerega je tudi razvidno, da lahko oseba svojo privolitev kadarkoli prekliche in zahteva odpust iz varovane enote.
11 Domu smo priporočili, naj ne uporablja obrazca izjave za privolitev sorodnika stanovalca za namestitev stanovalca v varovano enoto, saj takšna privolitev nima zakonske podlage.	Ob pregledu različnih obrazcev smo ugotovili, da ima dom pripravljen tudi obrazec izjave za sorodnike stanovalcev o seznanitvi z »načinom dela na varovanem oddelku« in o tem, da se »v celoti strinjajo in soglašajo z namestitvijo« sorodnika v varovano enoto. Pojasnili smo, da kakršnokoli soglasje sorodnika stanovalca ne more predstavljati podlage za namestitev stanovalca v varovano enoto in nima zakonske podlage. Privolitev za namestitev v varovano enoto lahko da samo bodoči stanovalec sam oziroma v primeru, ko je stanovalcu odvzeta poslovna sposobnost, njegov zakoniti zastopnik, vendar mora zavod v slednjem primeru v osmih dneh po sprejemu stanovalca v varovani oddelek sodišču podati predlog za izdajo sklepa o sprejemu na varovani oddelek (glej 74. in 75. člen ZDZdr in odločbo Ustavnega sodišča RS št. U-I-294/12).
12 Domu smo priporočili, naj v vsakem posameznem primeru ob pomoči psihiatra presodi, ali je sodišču treba podati predlog za postopek po ZDZdr.	V primerih, ko so izpolnjeni zakonski pogoji za sprejem in je privolitev osebe izraz njene svobodne volje, temelji na razumevanju položaja ter je izoblikovana na podlagi primernega pojasnila o naravi in namenu obravnave, privolitev zadošča in je nepotrebno, da se predlaga izvedba postopka za sprejem na varovani oddelek po ZDZdr. Če se pojavi dvom o sposobnost stanovalca dati privolitev, je presojo smotrno prepustiti kvalificiranemu strokovnjaku (psihiatru).
13 Po stališču DPM gre v primeru telesnega oviranja v invalidskem vozičku ob hkratni blokadi koles vozička, ko posameznik ne more samostojno oditi, za izvajanje posebnega varovalnega ukrepa, zato smo domu priporočili, naj v takšnih primerih ravna skladno z 29. členom ZDZdr.	V primeru, ko je oseba gibalno ovirana in ima sočasno okrnjene višje živčne funkcije, je mogoče pri takšni osebi z uporabo pasu na invalidskem vozičku doseči enak učinek kot pri uporabi PVU. Podaja soglasja osebe ali svojcev glede izvajanja tovrstnega ukrepa je vprašljiva, saj gre za osebo, pri kateri je običajno prisotna psihična motnja, ki hudo moti posameznikov stik z realnostjo in njegovo sposobnost obvladovanja lastnega ravnanja.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da bodo tovrstne meritve izvajali še naprej.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	ni odziva 	
splošno evidenca, dokumentacija	ni odziva 	
splošno evidenca, dokumentacija	ni odziva 	
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da o tem vprašanju vedno presoja in presodi zdravnik – psihiater, ki poda pisni izvid in mnenje. Ta je vedno podlaga za nadaljnje postopke. MDDSZ je v odzivu na končno poročilo navedlo, da je velik del pojasnil v zvezi z vsebino ugotovitev DPM (na primer nameščanje na varovani oddelek z ali brez privolitve, sodelovanje domskega psihiatra pri oceni stanja stanovalca, vsebina obrazca privolitve za namestitvev na varovani oddelek, uporaba varovalnih ukrepov in PVU) zajet v dopolnitvah usmeritev za delo z osebami z demenco, ki bodo lahko domu v pomoč pri odpravi pomanjkljivosti.
splošno obravnavo nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da ukrep »telesnega oviranja« zaposleni izvajajo izključno in samo zaradi potrebe po varnosti ter preprečitve poškodovanja stanovalca. Tak ukrep se ne izvaja kar povprek, ampak samo v izjemnih primerih. Dom je ob omenjenem pojasnilu navedel 29. člen ZDZdr, zato smo prepričani, da priporočilo glede telesnega oviranja v invalidskem vozičku ob hkratni blokadi koles vozička sprejema in bo v prihodnje v primeru takšnega ukrepa ravnal skladno z 29. členom ZDZdr.

2.1.7. Dom starejših Škofljica

28. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 14** Domu smo priporočili, naj pripravi poseben obrazec za pritožbe, ki bo na voljo stanovalcem, in da na vidnem mestu v varovani enoti objavi pritožbene poti ter hišni red Doma starejših Škofljica.
- Na informativni tabli oziroma kjerkoli drugje v varovani enoti nismo opazili izobešenih informacij o pritožbenih poteh in hišnega reda.

Dobre prakse – pohvale

- V delo v varovani enoti se vključujejo tudi druge strokovne službe, predvsem socialna delavka, delovna terapevtka in fizioterapevtka. Obravnava stanovalcev v varovani enoti poteka v timu, v katerem sodelujejo diplomirana medicinska sestra, psihiatrinja in socialna delavka. DPM takšno obravnavo stanovalcev ocenjuje kot primer dobre prakse in vredno pohvale.
- O vseh pritožbah vodijo v domu evidenco (z datumom prejema pritožbe, kratko vsebino pritožbe, načinom reševanja in datumom rešitve pritožbe). Iz evidence je razvidno, da se pritožbe rešujejo nemudoma oziroma v razumnih rokih, kar velja pohvaliti.

2.1.8. Dom starejših občanov Ribnica

14. 5. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** Domu smo priporočili, naj pri pripravi tedenskega plana aktivnosti vanj vključi tudi aktivnosti, predvidene za konec tedna in praznike.
-
- 2** Domu smo priporočili, naj opis postopka obravnave pritožbe namesti tudi na varovanem oddelku in s tem zagotovi seznanitev stanovalcev ter njihovih svojcev s pritožbenimi potmi.
-
- 3** Domu smo priporočili, naj čistilke opozori na večjo previdnost pri shranjevanju čistil in se tako izogne temu, da bi stanovalci čistila morebiti zaužili, ali kakšni drugi zlorabi.
- Predstavnica nevladne organizacije je na dan obiska na hodniku varovane oddelka opazila razkužilo, ki je bilo brez nadzora in tako dostopno stanovalcem doma.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	ni odziva 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je tovrsten obrazec dostopen na recepciji doma. Sicer sprejemamo pojasnilo doma, vendar želimo opozoriti, da se je priporočilo nanašalo na dostopnost omenjenega obrazca v varovani enoti. Znova opozarjamo tudi na objavo informacij o pritožbenih poteh in hišnega reda doma na oglasnih deskah varovane enote, saj iz odgovora doma ni razvidno, da bi to priporočilo (že) uresničil.

- V domu so pripravili Interni program za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb v Domu starejših Škofljica s podrobnimi strokovnimi, organizacijskimi in tehničnimi navodili za izvajanje preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb, velik pomen dajejo tudi preventivi ter ozaveščanju stanovalcev in zaposlenih. Navedeni program ima tudi veliko prilog, ki jih je izdala Komisija za obvladovanje bolnišničnih okužb Doma starejših občanov Škofljica, z jasnimi pojasnili o umivanju in razkuževanju rok, navodili za zaposlene pri uporabi rokavic, planom razkuževanja, pojasnili o ravnanju z odpadki, ki nastajajo v zdravstvu, navodili o izvajanju pravilnega naravnega prezračevanja v prostorih doma, navodili o čiščenju in razkuževanju kljuk ter prijema ipd., kar je po presoji DPM vredno pohvale.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno aktivnosti	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da so do zdaj aktivnosti, ki so se dogajale ob praznikih, popoldnevih, večerih in koncih tedna, zabeležili le v raportno knjigo, da je bilo osebje obveščeno, kdo pride po stanovalce in kateri stanovalci bodo obiskali različne prireditve. Gre predvsem za prireditve v lokalni skupnosti, na katere stanovalce odpeljejo z avtomobilom ali z invalidskimi vozički in za to potrebujejo več osebja ali prostovoljcev: Ribniški pasijon, ogled jasic v ribniški cerkvi, sprehod za spomin, pohod do Škrabčeve domačije, ogled Rokodelskega centra, udeležba na grajskih večerih, otvoritev sprehajalnih klopč pod pokroviteljstvom Lions kluba, božična maša, velikonočna maša, blagoslov velikonočnih jedi, udeležba na kulturnem prazniku, prvomajska budnica ... Dom je tudi pojasnil, da veliko aktivnosti v popoldanskem času, ob koncih tedna in praznikih izvajajo tudi v okviru delovne terapije, na primer različne nastope ali odprtja razstav v domu. Dom je navedel, da bodo vse aktivnosti, predvidene za konec tedna in praznike, po navodilu DPM zabeležili še v tedenskem planu aktivnosti, te pa so sicer že zdaj razvidne v mesečnem planu, ki visi na oglasni deski varovanega oddelka in v sestrski sobi.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da so informacije o pritožbenih poteh namestili na oglasno desko varovanega oddelka.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da se čistilke dosledno držijo protokola in voziček zaklepajo v za to namenjen prostor, kadar ne stoji v njihovem vidnem polju. Na dan obiska DPM je bilo na ograji razkužilo, zaradi stanovalca z bolnišnično okužbo, kar se ne bi smelo zgoditi. Osebje je vodstvo doma ponovno opozorilo na možno nevarnost in na možnost zlorabe.

2.1.8. Dom starejših občanov Ribnica

14. 5. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

4 Domu smo priporočili, naj ravna v skladu z ZDZdr in od sodišča pridobi sklep o zadržanju ali privolitev konkretne stanovalke, če jo je ta pripravljena in sposobna dati.

5 Domu smo priporočili, naj se zaposleni še naprej trudijo pri vključevanju svojcev v pripravo individualnega načrta, saj lahko bistveno pripomorejo k dobri pripravi, še posebej v primeru stanovalca, ki sam ni sposoben povedati veliko o sebi.

6 Domu smo priporočili, naj se zaposleni še naprej trudijo in po možnosti svojce večkrat opozorijo, da prinesejo osebne predmete stanovalca, in jih ob tem opomnijo na to, da jih stanovalci ne potrebujejo le zato, da zapolnijo prazne police, temveč lahko bistveno pripomorejo k boljšemu počutju, v primeru dementnega stanovalca pa so pomembni tudi s terapevtskega vidika.

7 Domu smo priporočili, naj se vsem stanovalcem ob postelji zagotovi tipka za pomoč, prek katere lahko stanovalec v primeru, da potrebuje pomoč, to nemudoma javi dežurnemu osebju.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je stanovalka, ki še ni imela urejene dokumentacije, podpisala soglasje za bivanje na varovanem oddelku. Gospa je še sposobna sama oceniti trenutno situacijo in glede bivanja v domu in na varovanem oddelku nima nikakršnih zadržkov.
splošno obravnava, oblike dela	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da ob sprejemu in pri pripravi na sprejem socialna delavka pridobi različne informacije od svojcev. Stanovalec velikokrat ni v takem stanju, da bi lahko povedal kaj več o svojih interesih, zanimanjih, navadah in željah. Stalna praksa je, da informacije o na novo sprejetem stanovalcu zaposleni dobijo pri postopkih sprejema preko socialne in zdravstvene službe ter kasneje ob vsakodnevnem stiku stanovalca z osebjem. Informacije vsak teden osvetljujejo in ponovno vrednotijo v luči različnih specialnosti na timskem sestanku: delovna terapija, fizioterapija, socialno delo, zdravstvena nega in oskrba. Te informacije in pogovor s svojci ter kasnejše odzivanje stanovalca pri izvajanju dnevnih aktivnostih so podlaga za izdelavo individualnega načrta za posameznega stanovalca.
splošno bivalne razmere	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je v času od obiska DPM delavka, ki je stalno prisotna na varovanem oddelku, ob obiskih svojcev, po navodilih DPM, tem ponovno razložila, s kakšnim namenom naj prinesejo osebne stvari posameznika. Osebje, ki je delalo ob koncih tedna, je bilo pisno obveščeno, da naj svojce, ki prihajajo na obiske ob tem času, naprosijo, da prinesejo osebne predmete. Tako so se po ugotovitvi doma stvari že začele premikati v pozitivno smer. Hči stanovalca je prinesla osebne slike iz prejšnjih let (album), žena drugega stanovalca pokale, ki jih je prejel pri kegljanju, svojci stanovalca, ki je bil lovec, pa so obljubili, da bodo prinesli lovske trofeje. Nekateri svojci se niso odzvali. Za take stanovalce so zaposleni priskrbeli slike iz različnih dejavnosti v domu, ki se jih udeležujejo, in napravili kolaž slik različnih udejstvanj (slike z domskih športnih iger, gospodinjskih aktivnosti, ustvarjalnih delavnic, izletov z avtobusom ...).
splošno obravnava, oblike dela	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da so po predlogu DPM vsem stanovalcem na varovanem oddelku namestili tipko za pomoč, s katero bo posameznik nemudoma lahko obvestil dežurno osebje.

2.1.9. Dom starejših občanov Črnomelj

12. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
1 Domu smo priporočili, naj znova preveri požarni red, natančneje navede število oseb, ki bi potrebovale evakuacijo v dnevnem in nočnem času, ter predvsem zagotovi zadostno število ustrezno usposobljenega osebja, ki bi takšno evakuacijo lahko uspešno izvedlo.	V požarnem redu ni opredelitve, koliko oseb je podnevi običajno v Domu Črnomelj in koliko ponoči, zato dva zaposlena, ki sta usposobljena za začetno gašenje in izvajanje evakuacije, po mnenju izvedenca ne zagotavljata ustreznega števila oseb, potrebnih za evakuacijo stanovalcev.
-
2 Domu smo priporočili, naj v sklopu požarnega reda izdela dopolnilna navodila za posameznike, ki naj v primeru požara podajo usmeritve za ukrepanje in ravnanje z osebami z demenco, prav tako lahko v navodila vključi eventualno gluhe ali slepe stanovalce.	Na vprašanja o ukrepanju v primeru požara sta delavki ustrezno odgovarjali in tudi praktično pokazali poznavanje lokacij gasilnih sredstev, požarne centrale, evakuacije, obveščanja gasilcev. Pri vprašanih izvedenca glede ravnanja z osebami z demenco nista bili seznanjeni s tem, kako ravnati ob evakuaciji oseb s to duševno boleznijo, sta pa vseeno z ustreznim razmišljanjem predvideli tveganja in ukrepe.
-
3 Domu smo priporočili, naj namesti oziroma dopolni evidence o vzdrževanju posameznih sistemov aktivne požarne zaščite.	Vzdrževanje posameznih sistemov aktivne požarne zaščite v domu ni najboljše, zato izvedenec predlaga, da se dopolni in namesti evidence.
-
- 4** Domu smo priporočili, naj v načrtu evakuacije zagotovi, da bodo oznake za zbirno mesto večje, saj so sedanje nerazpoznavne.
-
5 Domu smo priporočili, naj zagotovi, da se pri gasilnikih, ki so v nišah in tako niso vidni, njihov položaj označi s simbolom, ki naj bo nameščen pravokotno na steno.	
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	<p>Dom Črnomelj je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da ukrepe s področja varstva pred požarom pripravlja in izvaja v sodelovanju z zunanjim pogodbenim partnerjem, kar mu omogoča nenehen stik z ekipo strokovnjakov s področja varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti in s tem sledenje vsem zakonskim določbam ter novitetam omenjenega področja.</p> <p>Skladno s priporočilom so zaposleni Doma Črnomelj skupaj z zunanjim partnerjem znova preverili požarni red in se dogovorili za pripravo dopolnitve požarnega načrta, ki bo kar najbolj poskušal upoštevati podana priporočila, in sicer v obsegu, ki ga omogočajo predpisi s področja opravljanja dejavnosti institucionalnega varstva v domovih za starejše.</p>
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Odgovor na to priporočilo je podan pri prejšnjem priporočilu.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	<p>Dom Črnomelj je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da so vsi sistemi aktivne požarne zaščite vzdrževani v skladu z zakonskimi predpisi, prav tako so pridobljena vsa potrdila o brezhibnem delovanju teh sistemov. Evidenca pregledov in pripadajočih potrdil je odložena v skupnem regulatorju.</p> <p>Dom Črnomelj je tudi navedel, da ob zadnjem pregledu Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ob koncu leta 2017 niso bile ugotovljene pomanjkljivosti v evidencah. Kljub temu bodo evidence ponovno pregledane in po potrebi dopolnjene s podrobnejšimi tabelami, med drugim tudi v skladu s priporočilom DPM, ko bodo dopolnjene z evidenco o kontroli ključa za evakuacijsko stopnišče.</p>
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	<p>Dom je v odzivu na predhodno poročilo zapisal, da priporočilo ni dovolj jasno opredelilo, katere oznake so mišljene; po pregledu požarnega načrta in oznak zbirnih mest zunaj stavbe so zaposleni namreč ugotovili, da so vse oznake ustrezne. Na požarnih načrtih so označene, na določenih delih požarnega načrta tudi prikazane v večjem merilu, prav tako pa so ustrezne oznake zbirnih mest zunaj stavbe, ki so v skladu s predpisi ustreznih dimenzij 40 × 40 cm.</p> <p>Glede na izpostavljeno nejasnost želimo pojasniti, da je, kot je navedeno že v priporočilu, izvedenec ugotovil, da so nerazpoznavne oznake v načrtu evakuacije. Priporočilo se torej nanaša na oznake v omenjenem načrtu.</p>
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Dom Črnomelj je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da so sedanje oznake nameščene direktno nad gasilniki, in sicer v ravnini s steno. Mesta gasilnikov so označena tudi v požarnem redu, s katerim so vsi zaposleni seznanjeni. Zaradi manjše opaznosti gasilnikov, ki so v nišah, se domu priporočilo zdi smiselno, zato so zaposleni naročili oznake, ki bodo nameščene pravokotno na steno, s čimer bo položaj gasilnikov bolj opazen.

2.1.9. Dom starejših občanov Črnomelj

12. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 6** Domu smo priporočili, naj gasilnike povsod namesti na predpisano višino 80–120 cm (višina lege ročice za aktiviranje).

-
- 7** Domu smo priporočili, naj kontrolo ključa, ki omogoča izhod na evakuacijsko stopnišče, izvaja pogosteje kot zdaj (2-krat letno). Hkrati smo priporočili, naj se omogoči odpiranje teh vrat tudi z univerzalnimi ključi, ki jih imajo dežurne osebe.

-
- 8** Domu smo priporočili, naj načrt evakuacije v traktu B uskladi z dejanskim stanjem.

-
- 9** Domu smo priporočili, naj pri dvigalih in v njih jasno označi, da je uporaba dvigala v primeru požara prepovedana.
-

2.1.10. Dom starejših Novo mesto

12. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** Domu smo priporočili, naj požarne rede pregleda in revidira v skupni požarni red, saj se naloge in sistemi ne skladajo. Prav tako je treba načrte evakuacije uskladiti z zahtevami pravilnika in jih namestiti v vse nastanitvene sobe.

Stavbe so se z leti dograjevale in tako je izdelanih tudi več požarnih redov. Ker so organizacijske in druge določbe iz požarnega reda podlaga za izvajanje ukrepov varstva pred požarom in usposabljanja zaposlenih, je treba glede na mnenje izvedenca požarne rede pregledati in revidirati v skupni požarni red, saj se naloge in sistemi ne skladajo. Poleg tega je treba načrte evakuacije uskladiti z zahtevami pravilnika in jih namestiti v vse nastanitvene sobe.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	nesprejeto 	Dom Črnomelj je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da so nekateri gasilniki, predvsem na hodnikih, kjer je gibanje stanovalcev in zaposlenih najbolj intenzivno, nameščeni nekoliko višje od predpisanih višin. Razlog je predvsem v varnostnem vidiku pri morebitnih poškodbah stanovalcev, saj se le-ti v večini gibljejo s pomočjo invalidskih vozičkov in hojic, kar pomeni, da so nekoliko omejeni pri svojem gibanju, predvsem pa so nekoliko nižji. Nižje postavljeni gasilniki bi bili tako na njihovi poti gibanja in bi bili lahko zelo moteči, pri svojem obračanju bi se stanovalci lahko v te gasilnike tudi zadeli in se celo poškodovali. Dom zato meni, da je v njihovem primeru celovito gledano bolj varno, da so gasilniki postavljeni nekoliko višje. So pa to gasilniki, ki so novejših izvedb in so zato ob nespremenjeni enoti gasila lažji (6 kg) ter zato tudi primernejši za rokovanje in dvigovanje. Upoštevač pojasnilo Doma Črnomelj izvedenec dodatno navaja, da je bilo priporočilo podano zaradi zakonskih zahtev, ki glede na veljavno ureditev iz zahtev ne izzemajo domov starejših, ne glede na vrsto gasilnikov. Zato izvedenec dodatno predlaga, da dom razmisli o ustrežnejši lokaciji gasilnikov, če bi bili ti na sedanjih mestih (na pravilni višini) lahko nevarni.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Dom Črnomelj je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da bodo zaposleni v okviru zagotavljanja požarne zaščite vzpostavili novo evidenco, s katero bodo kontrolo ključev evakuacijskih stopnišč opravljali mesečno. S tem se bo tveganje, da ključa ne bi bilo na njegovem mestu, močno zmanjšalo, zato dom meni, da uvedba odpiranja teh vrat z univerzalnimi ključi ni potrebna.
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom Črnomelj je v odzivu navedel, da bodo zaposleni načrt evakuacije prenovljenega trakta B ponovno podrobno pregledali in ga v primeru odstopanj od dejanskega stanja uskladili v skladu s priporočilom.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Dom Črnomelj je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je v skladu s priporočilom izvedel naročilo novih opozorilnih napisov, ki bodo takoj po dobavi nameščeni v dvigala in ob njih.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom Novo mesto je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da se je z leti dograjeval in širil, s tem pa so se izdelovali tudi dodatki oziroma revizije požarnega reda, ki vključujejo specifične oziroma dodatne preventivne ukrepe glede na lastnosti posameznega projekta (gasilniki, hidranti, aktivna požarna zaščita (v nadaljevanju: APZ), požarni sektorji ...). Dom tako meni, da zadeva ni sporna, kar je potrdila tudi inšpektorica Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ko je marca 2017 opravila zadnji inšpekcijski pregled. Dom je tudi pojasnil, da so bili izdelani načrti evakuacije za posamezni trakt in bodo skladno z letnim planom pooblaščenih služb za varstvo pred požarom nameščeni v vse sobe (v novem traktu – negovalni oddelek – je bilo to že izvedeno). Izvedenec je dodatno pojasnil, da je bilo priporočilo podano za lažji pregled uskladištev zahtev iz posameznih požarnih redov in različnih načrtov.

2.1.10. Dom starejših Novo mesto

12. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
2 Domu smo priporočili, naj v sklopu požarnega reda izdela dopolnilna navodila za posameznike, ki naj v primeru požara podajo usmeritve za ravnanje z osebami z demenco, prav tako lahko v navodila vključi eventualno gluhe ali slepe stanovalce.	Na vprašanja glede ukrepanja v primeru požara je delavka ustrezno odgovarjala in tudi praktično pokazala poznavanje lokacij gasilnih sredstev, evakuacije, obveščanja gasilcev. Pri osebah, ki delajo ponoči, je potrebna poučenost tudi o lokacijah in o osnovnem rokovanju s požarno centralo. Pri vprašanih glede ravnanja z osebami z demenco pa po ugotovitvi izvedenca delavka ni bila seznanjena z navodili.
3 Domu smo priporočili ureditev sistema za odklepanje v sili preko povezave na požarno centralo, tipke. Ravno tako smo predlagali zagotavljanje stalne prisotnosti zaposlenega na oddelku za osebe z demenco oziroma ustrezno drugačno opredelitev v požarnem redu.	Izvedenec je ugotovil, da je izhod iz oddelka za osebe z demenco zaklenjen.
4 Domu smo priporočili, naj dopolni in namesti ustrezne evidence, iz katerih bi bilo razvidno vzdrževanje posameznih sistemov aktivne požarne zaščite. Ker službi vzdrževanja obseg vročih del in primeri, pri katerih je potrebno obveščanje strokovnega delavca, glede na mnenje izvedenca niso povsem jasni, je DPM priporočil, naj se v pisni obliki posredujejo vzdrževalcu in se ga z njimi seznanijo.	Objekt je opremljen z več sistemi aktivne požarne zaščite (avtomatsko javljanje požara, varnostna razsvetljava, detekcija plina). Za nekatere sisteme aktivne požarne zaščite glede na ugotovitev izvedenca niso pridobljena veljavna potrdila od pooblaščenih preglednikov. Slabše se tudi vodi vzdrževanje posameznih sistemov aktivne požarne zaščite.
5 Domu smo priporočili, naj glede na predpise, ki zahtevajo stalno prehodne izhode, s požarno presojo ugotovi, ali je stanje, v katerem je za dostop do zunanjih evakuacijskih stopnic treba uporabiti nameščene ključke, ustrezno.	
6 Domu smo priporočili, naj oceno požarne ogroženosti iz leta 2006 revidira glede na dograditve, saj gasilniki niso povsod montirani na predpisano višino 80–120 cm (ročica za aktiviranje).	
7 Domu smo priporočili, naj preveri prehodnost zunanjih evakuacijskih drsnih vrat in delovanje v primeru izpada napajanja.	
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Dom Novo mesto je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je za zaposlene, ki imajo opraviti z dementnimi osebami, gluhi in slepimi, v okviru navodil za zaposlene (priloga požarnega reda) pripravil dodatna navodila, upoštevajoč psihofizične lastnosti teh stanovalcev v primeru začetnega požara in evakuacije.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Dom Novo mesto je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da so bile po pregledu vseh evakuacijskih izhodov na posameznih lokacijah dodatno montirane omarice s požarnim ključem.
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom Novo mesto je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da se redno vodijo evidence sistemov APZ, pa tudi redni pregledi oziroma vzdrževanje, ki ga opravljajo pooblašteni izvajalci (vsi sistemi so glede na pojasnilo doma v času obiska DPM imeli veljavna potrdila o brezhibnem delovanju). Dom je pojasnil tudi, da vsi vzdrževalci poznajo izraz »vroča dela«, saj je le-ta opredeljen v požarnem redu, pripravil pa je dodatna razširjena navodila za posameznike (navodila za vzdrževalce) s priloženo »dovolilnico za vroča dela«. Izvedenec je dodatno pojasnil, da ob pregledu dokumentacije v njenem sklopu ni bilo nobenega izpolnjenega dovoljenja za vroča dela, zato je bilo tudi podano omenjeno priporočilo.
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom Novo mesto na to priporočilo ni izrecno odgovoril, vendar upoštevajoč preostale odgovore pričakujemo, da bo priporočilo upošteval in ustrezno presojo opravil sam ali s pomočjo pogodbenega izvajalca.
splošno drugo	nesprejeto 	Dom Novo mesto je po pregledu ocene požarne ogroženosti ugotovil, da je le-ta še vedno aktualna, sama ocena pa nima zveze z višino montaže ročnih gasilnikov – na posameznih lokacijah (predvsem na hodnikih) so gasilniki nameščeni višje kot 1,2 m, z namenom preprečevanja zaletavanja in možnega padca gasilnika. Dom tako meni, da zaradi tega požarna varnost objekta ni ogrožena oziroma poslabšana. Upoštevajoč pojasnilo doma izvedenec dodatno navaja, da je bilo priporočilo podano upoštevajoč zakonske zahteve, ki glede na veljavno ureditev iz zahtev ne izzemajo domov starejših, ne glede na vrsto gasilnikov. Zato izvedenec dodatno predlaga, da dom razmisli o ustrežnejši lokaciji gasilnikov, če bi bili ti na sedanjih mestih (na pravilni višini) lahko nevarni.
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom Novo mesto je v odgovoru na predhodno poročilo pojasnil, da bo ob naslednjem pregledu oziroma vzdrževalnem posegu na požarni centrali proučena možnost povezav vseh avtomatskih drsnih vrat na evakuacijskih izhodih za primer izpada električnega toka.

2.1.10. Dom starejših Novo mesto

12. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 8** Domu smo priporočili, naj glede na dejstvo, da stopnišče pomeni oviro na evakuacijski poti, s požarno presojo preveri, ali se ovira na poti dovoljuje v fiksni izvedbi.
-

2.1.11. Dom starejših občanov Trebnje

12. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** Domu smo priporočili, naj v sklopu požarnega reda izdela dopolnilna navodila za posameznike, ki naj v primeru požara podajo usmeritve za ravnanje z osebami z demenco, prav tako lahko v navodila vključi eventualno gluhe ali slepe stanovalce. Naključna delavka na oddelku je bila po ugotovitvi izvedenca seznanjena s požarnim redom. Na vprašanja glede ukrepanja v primeru požara je delavka ustrezno odgovarjala in tudi praktično pokazala poznavanje lokacij gasilnih sredstev, evakuacije, obveščanja gasilcev. Pri osebah, ki delajo ponoči, je potrebna poučenost tudi o lokacijah in o osnovnem rokovanju s požarno centralo. Pri vprašanih glede ravnanja z osebami z demenco je bilo razvidno, da delavka ni bila seznanjena z navodili.
-
- 2** Ker službi vzdrževanja obseg vročih del in primeri, pri katerih je potrebno obveščanje strokovnega delavca, glede na mnenje izvedenca niso povsem jasni, smo domu priporočili, naj se opis v pisni obliki posreduje vzdrževalcu in se poskrbi, da se z njim tudi seznanijo. Objekt je opremljen z več sistemi aktivne požarne zaščite (avtomatsko javljanje požara, varnostna razsvetljava, drsna požarna vrata). Za sisteme so glede na ugotovitev izvedenca pridobljena veljavna potrdila od pooblaščenih preglednikov. Vodi se vzdrževanje posameznih sistemov aktivne požarne zaščite. Izpolnjeno ni nobeno dovolilo za vroča dela.
-
- 3** Domu smo priporočili, naj načrt evakuacije na oddelku D1 podpiše odgovorna oseba.
-
- 4** Domu smo priporočili, naj na načrtu evakuacije zbirno mesto označi s predpisano oznako.
-
- 5** Domu smo priporočili, naj gasilnike namesti na predpisano višino 80–120 cm (višina ročice za aktiviranje).
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom Novo mesto na to priporočilo ni izrecno odgovoril, vendar upoštevajoč preostale odgovore pričakujemo, da bo priporočilo upošteval in ustrezno presojo opravil sam ali s pomočjo pogodbenega izvajalca.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom Trebnje je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da bo izdelal dodatna navodila za ravnanje z navedenimi osebami v primeru požara, ob upoštevanju psihofizičnih lastnosti teh oseb.

splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom Trebnje je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se ne strinja z navedbo, da službi vzdrževanja obseg vročih del in primeri, pri katerih je potrebno obveščanje strokovnega delavca, niso jasni. Služba vzdrževanja glede na pojasnilo doma pri obisku ni prisostvovala in se o tem ni opredeljevala. Izvedenec je dodatno pojasnil, da ob pregledu dokumentacije v njenem sklopu ni bilo nobenega izpolnjenega dovoljenja za vroča dela, zato je bilo tudi podano omenjeno priporočilo.
------------------	---	---

splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom Trebnje je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je načrt evakuacije na oddelku D1 vseboval podpis odgovorne osebe in da ga še vedno vsebuje. Izvedenec je dodatno pojasnil, da ob pregledu na oddelku D1 ni bil podpisan izvleček požarnega reda (in torej ne načrt evakuacije). Za napako se opravičuje.
------------------	---	---

splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom Trebnje je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da bo na načrtu evakuacije označena lokacija zbirnega mesta.
------------------	---	--

splošno drugo	nesprejeto 	Dom Trebnje je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da po njihovem prepričanju predpisana višina namestitve gasilnikov ne omogoča zagotovitve varnosti pred nastankom poškodb, kot zahteva pravilnik, ter da je za stanovalce na invalidskih vozičkih velika ovira, saj bi se, če bi bili nameščeni nižje, vanje vseskozi zadevali. S tem bi lahko poškodovali tako sebe kot gasilnike. Dom tudi meni, da zaradi višje postavitve gasilnikov požarna varnost ni ogrožena. Upoštevajoč pojasnilo doma izvedenec dodatno navaja, da je bilo priporočilo podano upoštevajoč zakonske zahteve, ki glede na veljavno ureditev iz zahtev ne izzemajo domov starejših, ne glede na vrsto gasilnikov. Zato izvedenec dodatno predlaga, da dom razmisli o ustrežnejši lokaciji gasilnikov, če bi bili ti na sedanjih mestih (na pravilni višini) lahko nevarni.
------------------	--	---

2.1.11. Dom starejših občanov Trebnje

12. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 6** Domu smo priporočili, naj glede na dejstvo, da je stopnišče ovira na evakuacijski poti, s požarno presojo preveri, ali se ovira na poti dovoljuje v fiksni izvedbi.
-

2.1.12. Center za starejše občane Lucija

13. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
1 Centru smo priporočili, naj v sklopu požarnega reda izdela dopolnilna navodila za posameznike, ki naj v primeru požara podajo usmeritve za ravnanje z osebami z demenco, prav tako lahko v navodila vključi eventualno gluhe ali slepe stanovalce.	Naključna delavka na oddelku je bila seznanjena s požarnim redom. Na vprašanja izvedenca o ukrepanju v primeru požara je delavka ustrezno odgovarjala in tudi praktično pokazala poznavanje lokacij gasilnih sredstev, evakuacije, obveščanja gasilcev. Pri osebah, ki delajo ponoči, je glede na mnenje izvedenca potrebna poučenost tudi o lokacijah in o osnovnem rokovanju s požarno centralo. Pri vprašanih glede ravnanja z osebami z demenco pa je bilo razvidno, da zaposlena ni bila seznanjena z navodili.
2 Ker službi vzdrževanja obseg vročih del in primeri, pri katerih je potrebno obveščanje strokovnega delavca, glede na mnenje izvedenca niso povsem jasni, smo centru priporočili, naj se opis v pisni obliki posreduje vzdrževalcu in se poskrbi, da se z njim tudi seznanijo.	Izvedenec je ugotovil, da ni izpolnjeno nobeno dovolilo za vroča dela.
3 Centru smo priporočili sanacijo ročnega javljalnika požara v pritličju.	
-
- 4** Centru smo priporočili ureditev režima odpiranja vrat v primeru požara.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno	sprejeto – neizvedeno 	Dom Trebnje na to priporočilo ni izrecno odgovoril, vendar smo prepričani, da bo glede na preostala pojasnila v odgovoru na predhodno poročilo tudi to priporočilo poskušal izvesti.
drugo		

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno	sprejeto – neizvedeno 	Center Lucija je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se s priporočilom DPM strinja, zato bodo dopolnilna navodila pripravili. Vključili bodo tudi navodila za slepe in gluhe stanovalce.
drugo		

splošno	sprejeto – izvedeno 	Center Lucija je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se je vzdrževalec že seznanil z obsegom vročih del in postopki priprave ter ukrepanja. Za namen seznanitve so izdelali tudi interni obrazec OB-282-1.0.
drugo		

splošno	sprejeto – izvedeno 	Center Lucija je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je bila sanacija ročnega javljalnika požara na recepciji že opravljena in ta zdaj deluje brezhibno.
drugo		

splošno	sprejeto – neizvedeno 	Center Lucija je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je režim odpiranja/zapiranja vrat v pritličju ustrezno urejen, vrata bi se v primeru požara samodejno zaprla. Za preostala vrata v nadstropjih bodo podoben način zapiranja, glede na finančne zmožnosti centra, urejali postopoma.
drugo		

2.1.13. Dom Ptuj, enota Koper

13. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Ker službi vzdrževanja obseg vročih del in primeri, pri katerih je potrebno obveščanje strokovnega delavca, glede na mnenje izvedenca niso povsem jasni, je DPM enoti Koper priporočil, naj se opis v pisni obliki posreduje vzdrževalcu in se poskrbi, da se z njim tudi seznanijo.	Izvedenec je ugotovil, da ni izpolnjeno nobeno dovolilo za vroča dela.
2 Enoti smo priporočili, naj pooblaščen oseb pogosteje izvaja preglede stanja varstva pred požarom.	Periodika pregledov stanja varstva pred požarom izhaja iz požarnega reda. Pooblaščen oseb je zadnji pregled izvedla marca 2017.
3 Enoti smo priporočili, naj načrt evakuacije namesti na ustrezno mesto v pritličju.	

Dobre prakse – pohvale

V požarnem redu so izdelana navodila za zaposlene za ukrepanje pri gluhih ali slepih stanovalcih, kar je vredno pohvale.

2.1.14. Center starejših Cerknica

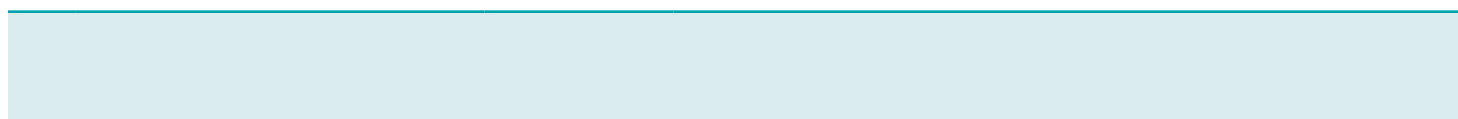
13. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Centru smo priporočili, naj na usposabljanjih in oddelčnih sestankih poudari pomen ukrepanja ob požarnem alarmu.	V času našega obiska se je sprožil požarni alarm, pri čemer sta se pokazala hiter odziv vzdrževalca in ustrezno ukrepanje, medtem ko pri zaposlenih ni bilo posebnega odziva. V kasnejšem razgovoru so pojasnili, da so mislili, da se sistem testira.
2 Centru smo priporočili, naj nazive na požarni centrali uskladi z nazivi prostorov, oddelkov, kar omogoča hitrejšo ugotavljanje lokacije proženja javljalnika požara.	
3 Ker službi vzdrževanja obseg vročih del in primeri, pri katerih je potrebno obveščanje strokovnega delavca, glede na mnenje izvedenca niso povsem jasni, smo centru priporočili, naj se opis v pisni obliki posreduje vzdrževalcu in se poskrbi, da se z njim tudi seznanijo.	Izvedenec je ugotovil, da ni izpolnjeno nobeno dovolilo za vroča dela.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Dom Ptuj je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je priporočilo DPM sprejel in ga tudi že izvedel. Kot dokaz je posredoval pisna navodila za vroča dela – in sicer prvo in drugo verzijo –, ki jih je prejel vzdrževalec, in podpisan Evidenčni list seznanjenosti z navodili za izvajanje vročih del – varjenje.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Dom Ptuj je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da preglede stanja varstva pred požarom pooblaščen oseba izvaja v zakonsko določenem roku. Dom nam je posredoval Evidenčni list o rednem pregledu ter vzdrževanju in servisiranju opreme, naprav in drugih sredstev za varstvo pred požarom, z dne 27. 9. 2018.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Dom Ptuj je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je priporočilo sprejel, zaposleni so načrt evakuacije že tudi premestili na ustrezno mesto, kar je prikazal s priloženimi slikami.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Center Cerknica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da so na sestanku 20. 9. 2018, na katerem so bili prisotni vsi zaposleni centra, ponovno poudarili pomen ukrepanja in ravnanja ob požarnem alarmu.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Center Cerknica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je v času obiska DPM že imel sistem, urejen na tak način, tako kot ves čas do njegovega obiska. Center nam je tako posredoval izpis, kot se prikaže na LCD-zaslону. Iz izpisa je med drugim vidno, da je označena »zanka/adresa« na primer 1/108, ob njej pa je naveden »opis prostora«, na primer Soba B2-8.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Center Cerknica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je službo vzdrževanja ponovno seznanil s postopkom in obrazcem, ki je v Požarnem redu Centra starejših. V primeru izvajanja vročih del na mestih, kjer je požarna ogroženost večja, se obrazec izpolni in se ga predloži skrbniku objekta oziroma vodji vzdrževanja.

2.1.14. Center starejših Cerknica

13. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 4** Centru smo priporočili namestitev načrta evakuacije v vse stanovanjske sobe.
-
- 5** Centru smo priporočili, naj zagotovi, da bo pooblaščen oseba podpisala izvleček požarnega reda, ki je nameščen pri recepciji.
-
- 6** Centru smo priporočili označitev izhodov z oznakami, predpisanimi za evakuacijo.
-
- 7** Centru smo priporočili označitev gasilnikov s predpisanim znakom.
-
- 8** Glede na ugotovitev, da gasilniki niso povsod montirani na predpisani višini 80–120 cm (višina ročice za aktiviranje), smo priporočili, naj se zagotovi ustrezna namestitev gasilnikov.
-
- 9** Centru smo priporočili, naj dvigala označi s simbolom za prepoved uporabe v primeru požara.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Center Cerknica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da imajo 96 stanovanjskih enot. Na notranji strani vseh vrat sta nameščena izvleček iz požarnega reda in načrt evakuacije. Center je navedel, da je bilo v času obiska DPM to že urejeno, zato se s podanim priporočilom DPM ne strinja. Izvedenec je dodatno pojasnil, da je bilo priporočilo podano glede na pregled sob v pritličju. Ob tem dopušča možnost, da je evakuacijski načrt manjkal zgolj v posameznih sobah, in priporoča preverjanje stanja v sobah v pritličju centra.
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Center Cerknica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se s priporočilom ne strinja, saj je bil po njegovi navedbi izvleček požarnega reda v času obiska DPM v recepciji zagotovljen in nameščen ob požarni centrali. DPM ob odgovoru Centra Cerknica želi pojasniti, da se priporočilo ni nanašalo na odsotnost izvlečka požarnega reda, temveč na dejstvo, da ga pooblaščen oseba ni podpisala. Glede na posredovano sliko ugotavljamo, da priporočilo še vedno ni uresničeno.
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Center Cerknica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da se s priporočilom ne strinja, saj je ob obisku DPM imel izhode označene s predpisanimi oznakami za evakuacijo. Izvedenec je glede na odgovor Centra Cerknica dodatno pojasnil, da se priporočilo nanaša na pritličje oziroma pritlično etažo.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Center Cerknica na to priporočilo ni izrecno odgovoril, priložil pa je sliko gasilnikov, nad katerima je nalepljen predpisani znak.
splošno drugo	nesprejeto 	Center Cerknica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da so gasilniki povsod nameščeni na predpisani višini 80–120 cm, razen v varovani enoti, kjer so nameščeni višje, zaradi varnosti stanovalcev. S tem je bil seznanjen tudi požarni inšpektor ob zadnjem obisku in glede tega ni imel pripomb. Upoštevajoč pojasnilo Centra Cerknica izvedenec dodatno navaja, da je bilo priporočilo podano upoštevajoč zakonske zahteve, ki glede na veljavno ureditev iz zahtev ne izvemajo domov starejših, ne glede na vrsto gasilnikov. Zato izvedenec dodatno predlaga, da center razmisli o ustrežnejši lokaciji gasilnikov, če bi bili ti na sedanjih mestih (na pravilni višini) lahko nevarni.
splošno drugo	sprejeto – izvedeno 	Center Cerknica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je dvigala glede na priporočilo DPM označil s simbolom za prepoved uporabe v primeru požara.

2.1.15. Dom starejših občanov Ljubljana Bežigrad

28. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1 Ob ogledu doma smo ugotovili, da se vhodna vrata na vsak oddelek odpirajo s pritiskom na gumb, ki je ob vratih in ga je treba uporabiti tako ob vstopanju kot ob izstopanju. Ob takšnem sistemu odpiranja vhodnih vrat se nam je zastavilo vprašanje, ali so (predvsem dementni) stanovalci zmožni sami odpreti vhodna vrata, ali pa takšen način dejansko onemogoča odhod z oddelka, oddelek pa s tem pridobiva naravo varovanega oddelka v smislu 17. točke 2. člena ZDZdr.
 - 2 Domu smo priporočili, naj v morebitnih bodočih primerih, ko stanovalci ne bi privolili v nastanitev v zavodu (pri čemer mora biti privolitev izraz svobodne volje osebe, temeljiti mora na razumevanju lastnega položaja, biti mora izoblikovana na podlagi primernega pojasnila o naravi in namenu obravnave ter mora biti pisna, do njenega preklica pa lahko pride tudi kasneje, med samim bivanjem v zavodu) in zavoda ne bi mogli zapustiti, sodišču nemudoma predlaga izdajo odločbe po 75. členu ZDZdr.
-

2.1.16. Dom upokojencev Ptuj, enota Kidričevo

24. 7. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1 Enoti smo priporočili, naj v primeru, če je pri stanovalcu zunaj varovanega oddelka potrebno telesno oviranje, preveri, ali so izpolnjeni pogoji, ki jih ZPacP določa za PVU, nato pa ravna skladno s tem zakonom.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	Dom starejših občanov Ljubljana Bežigrad je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da gre pri načinu odpiranja vrat na oddelkih s pritiskom na gumb za sistem protipožarnih vrat, ki delujejo na ta način zaradi zagotavljanja varnosti v primeru požara in so nameščena na vseh oddelkih. Princip odpiranja je po navedbah doma enako (ne)zahteven kot uporaba dvigala, zato po njihovem mnenju ne gre za omejevanje svobode njihovih stanovalcev. Navedli so tudi, da nameravajo – da bi se izognili pomislekom DPM – režim protipožarnih vrat spremeniti tako, da bodo ostala odprta in se bodo zaprla le v primeru požara.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Dom starejših občanov Ljubljana Bežigrad je v odzivu na predhodno poročilo navedel, da nimajo varovanega oddelka ter da pri stanovalcih s težavami v duševnem zdravju sprejem in bivanje v zavodu vedno temeljita na sodelovanju stanovalca in njegovih svojcev ter primernem in individualnem pristopu. Navedli so, da morebitne stiske stanovalca rešujejo s strokovnim in prilagojenim pristopom, ki v prvi vrsti vedno vključuje želje in počutje stanovalca. V primeru, da bi zdravstveno (duševno) stanje stanovalca zahtevalo obravnavo in ukrepe, ki jih v Domu starejših občanov Ljubljana Bežigrad ne bi bilo mogoče zagotoviti, bi vsekakor iskali drugo primernejšo nastanitev, tudi s predlogom sodišču za namestitev na varovanem oddelku v zavodu, ki izpolnjuje takšne pogoje.
Ključne besede		
Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno obravnavo nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da v zadnjih letih zaposleni niso izvedli nobenega PVU po ZDZdr. O uporabi oziroma neuporabi PVU in tudi drugih varovalnih ukrepov vsako leto – do 15. marca – poroča resornemu ministrstvu. Dom je tudi pojasnil, da v obdobju od sprejema novele ZPacP, ki dovoljuje izvajanje PVU tudi zunaj varovanega oddelka, tovrstnih PVU zaposleni niso izvajali in jih tudi v prihodnje ne nameravajo. Če pa bi bilo to pri njihovem delu neizogibno, bodo vsekakor ravnali v skladu z zakonom. O tem bodo v prihodnje vsako leto poročali, tako Ministrstvu za zdravje kot resornemu ministrstvu. DPM pojasnilo doma pozdravlja, ob tem pa hkrati opozarja, da je po njegovem mnenju oviranje stanovalca v invalidskem vozičku s pasovi (bodisi zgolj medeničnim pasom, pasovi, ki ovirajo tudi okončine, ali tudi pasom za glavo), ko je invalidski voziček zavrt in se stanovalec torej ne more samostojno gibati, PVU. Zato domu priporočamo, da uvede nadzor nad tovrstnimi ukrepi, čeprav se izvajajo zgolj krajši čas, in ob njihovi izvedbi ravna skladno z določbami ZDZdr glede uporabe PVU (dokler ne bo morebitne drugačne zakonske ureditve tovrstnega ukrepa ali utemeljenega drugačnega stališča stroke).

2.1.16. Dom upokojencev Ptuj, enota Kidričevo

24. 7. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 2** Ob obisku leta 2017 smo priporočili, naj enota v primeru, ko stanovalec ni sposoben sam dati soglasja za namestitev na varovani oddelek, sodišče obvesti še pred zadržanjem stanovalca na varovanem oddelku. Zadržanje je v takšnem primeru namreč dopustno šele na podlagi odločitve sodišča. Ob tem smo hkrati priporočili, naj nas enota v primeru, če sodišče o predlogu ne bi odločilo oziroma bi izdalo sklep, da se postopek ne uvede, s tem seznaniti. Ker smo ob tokratnem obisku ugotovili, da se ravnanje enote ni spremenilo, smo priporočilo, podano leta 2017, ponovili.
-
- 3** Ob obisku leta 2017 smo priporočili, naj enota preveri postopek obveščanja sodišča in vzpostavi učinkovit kontrolni mehanizem, ki naj prepreči primere, da bi bil zaradi prepoznega obveščanja sodišča stanovalec na varovanem oddelku določen čas zadržan brez ustrezne pravne podlage. Ker smo tudi ob tem obisku ugotovili posamezne primere prekoračitve zakonsko določenega roka, smo priporočilo, podano ob obisku leta 2017, ponovili.
-
- 4** Ob obisku leta 2017 smo MDD-SZ priporočili, naj poskrbi za ustrezno obveščenost stanovalcev, pa tudi njihovih svojcev in zaposlenih v domovih starejših o zastopnikih oseb s težavami v duševnem zdravju po ZDZdr. Nedvomno velikokrat tudi starostniki z diagnozo demence potrebujejo ustrezno pomoč in zastopanje, zaradi česar je bil institut zastopnika v ZDZdr sploh uveden. Ker smo ob tokratnem obisku ugotovili, da je stanje ostalo nespremenjeno, smo priporočilo, podano leta 2017, ki se dejansko nanaša na delo MDDSZ, ponovili.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da priporočilo sprejema in se ga v praksi poskuša tudi držati. Izpostavil pa je stališče, da je tovrstna ureditev neživiljenjska, v praksi zelo otežena in pomeni tudi poslovno tveganje za domove. Predstavniki doma aktivno sodelujejo v raznih delovnih skupinah na ravni resornega ministrstva in v okviru Skupnosti socialnih zavodov Slovenije, v katerih opozarjajo na tovrstno problematiko in pozivajo, da bi bilo treba nameščanje oseb z demenco urediti na drugačen način.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da priporočilo vsekakor sprejema in obžaluje primer, v katerem so zaposleni 14-dnevni rok prekoračili za dva dneva, zaradi odsotnosti psihiatrinje. Po obisku DPM so vzpostavili sistem opomnika, ki jih en mesec pred potekom roka zadržanja opozori na potrebno podaljšanje roka, ki ga bodo v prihodnje dosledno upoštevali.
sistemsko pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da je 10. 9. 2018 na resorno ministrstvo sekretarki, ki se ukvarja s področjem duševnega zdravja v Direktoratu za socialne zadeve, Sektorju za razvoj storitev in programov, poslal pisno povabilo, da obišče dom. Ena izmed stvari, s katerimi jo želijo zaposleni seznaniti, se nanaša na to priporočilo. Pojasnili so, da se je sekretarka na povabilo za sestanek odzvala, vendar jim točnega datuma obiska še ni posredovala. Ministrstvo je pojasnilo, da je seznam zastopnikov za duševno zdravje, z informativnim gradivom, dosegljiv na spletni strani ministrstva: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/dusevno_zdravje/zastopnik_pra-vic_oseb_na_podrocju_dusevnega_zdravja/ . Domovi se običajno sami dogovorijo z zastopniki, da jih obišejo in poskrbijo za ustrezno ozaveščenost stanovalcev, svojcev in zaposlenih.

2.1.17. Dom upokojencev Podbrdo, enota Tolmin

7. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** Enoti smo priporočili, naj o nujnosti časovne omejitve terapije po potrebi opozori zdravnika oziroma sprejme ustrezna navodila za zaposlene, da se odpravijo morebitne nejasnosti.
 - 2** DPM je prepričan, da so ugotovljene napake pri evidencah terapije nedopustne. Zato smo enoti priporočili, naj ob pomoči zdravnika natančno preveri terapijo, zapisano pri vsakem posameznem stanovalcu, in odpravi morebitne napake. Ravno tako smo priporočili, naj enota zaposlene stalno opozarja na nujno skrbnost pri vnosu terapije v računalniški program in ustrezno pozornost na morebitne spremembe, ki jih predpiše zdravnik. Opozori naj tudi na nujnost skrbnega zapisovanja terapije, ki jo je stanovalec tudi dejansko dobil, kar še posebej velja za terapijo, predpisano po potrebi.
 - 3** Ker bi pri posameznem stanovalcu lahko obstajal dvom o njegovi sposobnosti razumevanja podpisanega in torej dvom, da je zaradi svojega bolezenskega stanja (napredovana demenca) sploh sposoben izjaviti svojo pravo voljo, smo znova priporočili, naj se psihiatrinja izreče tudi o tem, še preden stanovalec izjavo poda. Če bo psihiatrinja menila, da stanovalec ni sposoben razumeti pomena svoje izjave, bo dom moral sodišču podati predlog za zadržanje.
 - 4** Enoti smo priporočili, naj uvede ustrezno evidenco, iz katere bo razvidno, kdaj in pri katerem stanovalcu je bila ograjica nameščena. Le tako bo namreč mogoče ne le spremljanje varovalnega ukrepa, temveč tudi ugotavljanje razlogov za morebiten padec s postelje in s tem odgovor na vprašanje o vzrokih za morebiti nastale posledice.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno zdravstvena oskrba	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da bodo zdravnikom, ki prihajajo v dom, izročili predpisana navodila DPM o nujnosti časovne omejitve terapije po potrebi in o tem obvestili zaposlene.
splošno zdravstvena oskrba	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da bodo posebno pozornost posvetili temu, da bodo zaposleni natančno vodili evidence terapije.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da sta v sklopu obnove enote, ki je v času priprave odgovora še potekala, tudi ureditev varovanega oddelka skladno s Pravilnikom o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih za izvajanje nalog na področju duševnega zdravja za izvajalce institucionalnega varstva ter centre za socialno delo ter o postopkih njihove verifikacije in njegova verifikacija. Pred namestitvijo stanovalcev na ta oddelek bodo za tiste stanovalce, ki ne bodo sposobni razumeti pomena svoje izjave o namestitvi, na sodišče podali predlog za zadržanje.
splošno obravnava nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja	sprejeto – izvedeno 	Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da v enoti Tolmin vodijo od leta 2015 evidenco varovalnih ukrepov, ki so jo (za leto 2018) tudi priložili. Poleg evidence pri vsakem stanovalcu varovalni ukrep zabeleži osebni zdravnik v stanovalčevem zdravstvenem kartonu. Vsak stanovalec oziroma njegov zakoniti zastopnik je po navedbi doma podpisal izjavo o izvedbi varovalnih ukrepov v Domu upokojencev Podbrdo.

2.1.17. Dom upokojencev Podbrdo, enota Tolmin

7. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 5** Papir in svinčnik bi bilo mogoče namestiti pod ali vsaj nad omenjeni nabiralnik in tako stanovalcu, ki bi bil za to sposoben, ali njegovemu svojcu omogočiti oddajo anonimne pritožbe ali seveda tudi pohvale, zato smo enoti priporočili, naj tudi na začasnem varovanem oddelku najde ustrezen prostor, kjer bodo omenjeni pripomočki na voljo.
-

2.1.18. Dom za starejše Bor, Črni Vrh nad Idrijo

19. 9. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** Domu smo priporočili, naj tipke klicnih zvoncev namesti tako, da bodo stanovalcem vedno dosegljive, torej ne glede na njihovo gibalno oviranost. Hkrati naj poskrbi, da bodo tipke dosegljive glede na njihov namen (v kopalnici tako, da bodo stanovalcem ob morebitnem padcu omogočale varen klic v sili).
-
- 2** Domu smo priporočili, naj pasove za telesno oviranje v času, ko niso v uporabi, odstrani s postelje stanovalca in ustrezno shrani. Nameščene pasove bi namreč stanovalec lahko razumel kot grožnjo, kar je vsekakor neprimerno.
-
- 3** Ker je DPM glede na ugotovitve ob tokratnem obisku menil, da so izvedbe PVU v domu nezakonite, smo domu priporočili, naj ukrepe na varovanih oddelkih nemudoma začne izvajati skladno z zahtevami 29. člena ZDZdr oziroma z izvajanjem tovrstnih ukrepov preneha in najde drugo ustrezno rešitev za zagotavljanje varnosti stanovalcev (na primer spustitev postelje na nižjo raven, namestitev posteljnih ograjic, namestitev blazin, ki naj preprečijo posledice padca stanovalca iz postelje na tla in podobno).
-

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno
pravno varstvo,
pritožbene poti

**sprejeto –
izvedeno**

Dom je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da so polička, papir in svinčnik nameščeni poleg nabiralnika za pohvale in pritožbe na začasnem oddelku za osebe z demenco.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno
bivalne razmere

ni odziva

splošno

ni odziva

obravnava
nezaželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja

splošno

ni odziva

obravnava
nezaželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja

2.1.18. Dom za starejše Bor, Črni Vrh nad Idrijo

19. 9. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 4 Domu smo priporočili, naj zagotovi, da se vpisi v evidenco PVU opravljajo s pisalom, ki ne omogoča enostavne spremembe zapisane vsebine, listi fiksacij naj se tudi spnejo na način, da njihova naknadna menjava ne bo mogoča.
 - 5 Domu smo priporočili, naj stanovalcem ne le omogoči, temveč jih tudi aktivno spodbuja, da prinesejo oni sami ali njihovi svojci osebne predmete, ki stanovalcu dosti pomenijo oziroma ga spominjajo na njegov nekdanji dom. S predmeti naj se okrasijo sobe stanovalca, v dogovoru s stanovalcem oziroma njegovimi svojci pa lahko tudi skupni prostor.
-

2.1.19. Dom starejših občanov Ljutomer

24. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1 V letu 2017 smo glede na ugotovitve izvedenca DPM priporočali, da bi bilo smiselno tudi v domu (če namestitev stanovalcev, ki takšno varovanje potrebujejo, v bivalni enoti ne bi bila mogoča) formalno vzpostaviti varovani oddelek in preveriti standarde ter normative za vzpostavitev tovrstnih oddelkov, saj je v prihodnje glede na demografske podatke mogoče pričakovati povečevanje števila ljudi s psihično motnjo, ki zahteva obravnavo na tovrstnih oddelkih (zlasti demenca).
 - 2 V letu 2017 smo priporočili, naj dom v primeru, če se stanovalcu z ukrepom omeji možnost gibanja (na primer blokada invalidskega vozička, ob hkratni uporabi varovalnega pasu, fiksacija rok pri NGS, fiksacija rok pri infuziji, fiksacija rok pri obvezi, longeti, mavcu, fiksacija rok kot preventiva pred izmikom TUK), upošteva, da gre za PVU, in ga temu primerno izvaja skladno z ZDZdr.
-

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno **ni odziva**
 evidenca,
 dokumentacija

splošno **ni odziva**
 bivalne razmere

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno **ni odziva**
 obravnava,
 oblike dela

splošno **ni odziva**
 obravnava
 nezaželenega
 vedenja, kršitev
 pravil bivanja

2.1.19. Dom starejših občanov Ljutomer

24. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 3** DPM je v letu 2017 priporočal, naj se vzpostavi evidenca pritožb oziroma evidenčna knjiga, kot jo predvideva Pravilnik o pritožbah stanovalcev in v kateri naj se pritožbe stanovalcev dejansko evidentirajo tako, da se zapiše zaporedna številke vloge, ime in priimek pritožnika (razen če gre za anonimno pritožbo), datum prejema vloge, predmet pritožbe, pritožbeni organ, ki obravnava pritožbo, datum rešitve vloge in končno obvestilo stanovalcu.
-
- 4** Domu smo priporočili, naj v primeru stanovalca, pri katerem je zaradi napredovane demence treba zagotavljati njegovo varnost, do možnosti za premestitev v Bivalno enoto Stročja vas ravna tako, kot bi bil nameščen na varovanem oddelku. To pomeni, da bi bila pravna podlaga za zadržanje lahko njegovo soglasje, če ga je seveda sposoben dati, ali pa odločitev sodišča. Ob tem smo poudarili, da bi na takšen način dom pridobil tudi pravno podlago za namestitev na (pravi) varovani oddelek, torej premestitev stanovalca v bivalno enoto. Če bi bilo takšnih primerov več, smo predlagali, da dom prouči možnosti za odprtje posebnega, osebam z demenco prilagojenega in varovane oddelka v matični enoti.
-
- 5** Domu smo priporočili, naj osebo na varovani oddelek sprejme zgolj na podlagi njenega lastnega soglasja, če ga je oseba seveda sposobna podati (v primeru dvoma naj se o tem izreče strokovnjak – psihiater), ali sklepa sodišča (izjema velja glede oseb z odvzeto poslovno sposobnostjo, pri katerih je treba upoštevati odločbo Ustavnega sodišča RS z dne 10. 6. 2015 (Uradni list RS, št. 46/15), ki je delno razveljavilo 74. člen ZDZdr), sicer je takšno zadržanje protizakonito.
-

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno

ni odziva

evidenca,
dokumentacija

splošno

ni odziva

pravno varstvo,
pritožbene poti

splošno

ni odziva

pravno varstvo,
pritožbene poti

2.1.19. Dom starejših občanov Ljutomer

24. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

6 Menili smo, da ukrep namestitve posebnih posteljnih rjuh s pajacom omejuje svobodo gibanja, zato gre pri tem za PVU, ki ga je treba ustrezno obravnavati. Zato smo domu priporočili, naj v primeru namestitve takšnega oblačila zunaj varovanega oddelka ravna skladno z ZPacP, v varovanem oddelku pa skladno z ZDZdr.

7 Domu smo priporočili, naj poskrbi, da osebje k stanovalcem pristopa obzirno, upoštevajoč njihovo človeško dostojanstvo. Etično ravnanje zahteva, da se stanovalca pred posegom v njegovo zasebnost na to opozori in pridobi njegovo soglasje. Drugačno ravnanje, še posebej ob prisotnosti preostalih stanovalcev, svojcev ali drugih oseb je nedvomno nedopustno.

8 Domu smo priporočili, naj pripravi obrazec, na katerem bi prijavitelj lahko podal anonimno pritožbo ali naznanil kršitev hišnega reda, v bližino skrinjic pa namesti tudi ustrezna pisala.

2.1.20. Dom Taber, Cerklje na Gorenjskem

12. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MDDSZ smo priporočili, naj preveri razloge, zaradi katerih o verifikaciji varovanega oddelka še ni bilo odločeno. Ravno tako smo predlagali, da o verifikaciji čim prej odloči.

Dom je vlogo za verifikacijo varovanega oddelka vložil že leta 2015, vendar vse do obiska DPM o njej še ni bilo odločeno.

2 Domu smo priporočili, naj poskrbi za zadostno varnost stanovalcev zaradi višinske razlike med vhodom na varovani oddelek in garažnim dovozom.

Zavod je z namenom, da bi zakril pogled na dovoz v garažo in odvrnil morebitno nevarnost, po vsej dolžini posadil ciprese.

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno **ni odziva**

obravnava
nezaželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja

splošno **ni odziva**

obravnava,
oblike dela

splošno **ni odziva**

pravno varstvo,
pritožbene poti

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno **ni odziva**

drugo

splošno **ni odziva**

bivalne razmere

2.1.20. Dom Taber, Cerklje na Gorenjskem

12. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>3 Domu smo priporočili, naj s pomočjo delovnoterapevtskih in fizioterapevtskih standardov usmeri več truda v ureditev in s tem prilagoditev atrija stanovanca varovanega oddelka s stvarmi, ki stimulirajo psihofizične sposobnosti stanovalcev oziroma preprečujejo njihovo nazadovanje (celoletna zelišča, nasajena v visokih toplih gredah, ali kakšna zunanja športna naprava ipd.).</p>	<p>Atrij varovanega oddelka zajema manjšo zelenico z nasajeno trto, pobočje, prekrito z grmičevjem, pokrito teraso z nekaj stoli, tremi mizami in stoječim pepelnikom.</p>
<p>4 Domu smo priporočili, naj vloži več truda v ureditev oziroma okrasitev balkonske terase in s tem stanovalcem ustvari večji občutek domačnosti.</p>	<p>Svoj prosti čas lahko stanovalci na svežem zraku preživijo tudi na balkonski terasi, ki je opremljena z mizami in stoli ter omogoča pogled na vhod in parkirišče doma.</p>
<p>5 Domu smo priporočili, naj stene dnevnega prostora opremi čim bolj interaktivno (po urah, dnevih, mesecih, letih, vremenu in podobno), barvno in s čim več slikami, podobno kot je opremljena ena izmed oglasnih desk, ki smo jih videli zunaj varovanega oddelka.</p>	<p>Stene dnevnega prostora so glede na precejšnjo površino po mnenju DPM okrašene preskromno.</p>
<p>6 Domu smo priporočili, da za zastekljeno površino oglasne deske izobesi vse izvode (hišni red, pravilniki in podobno) tako, da bo njihova vsebina razvidna v celoti, kar še posebej velja za vse pravilnike.</p>	<p>Oglasna deska na varovanem oddelku je zastekljena, zaradi česar stanovalci in njihovi svojci ne morejo neposredno dostopati do celotne vsebine, saj je izza stekla pri več izvodih razvidna samo prva stran.</p>
<p>7 Domu smo priporočili, naj stanovalcem, ki nimajo svojcev oziroma ti ne želijo prinesiti predmetov ali slik, ki bi stanovalce spominjale na domače okolje, pri okrasitvi sobe pomagajo zaposleni. Ob tem lahko uporabijo predmete, narejene v delovni terapiji, ali druge predmete, ki so povezani z mladostjo stanovalcev ali njihovim domačim okoljem.</p>	<p>Stanovalci lahko sobe opremijo oziroma okrasijo v skladu z lastnimi željami.</p>

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno **ni odziva**

bivalne razmere

splošno **ni odziva**

bivalne razmere

splošno **ni odziva**

bivalne razmere

splošno **ni odziva**

pravno varstvo,
pritožbene poti

splošno **ni odziva**

bivalne razmere

2.1.20. Dom Taber, Cerklje na Gorenjskem

12. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

8 Domu smo priporočili, naj name- ni več pozornosti izobraževanju stanovalcev o uporabi sistema klicnih zvoncev, hkrati pa naj zaposlene znova opozori na do- sledno ravnanje v primeru klica (izklop sistema po odzivu na klic). Le tako bo namreč mogoče ugotoviti, kakšen je realen odziv- ni čas zaposlenih, kar bo domu omogočilo, da ob ustrezni analizi po potrebi sprejme ustrezne ukrepe za krajši odzivni čas.	Povprečen odzivni čas za obdobje med 5. 11. in dnem obiska DPM je bil na podlagi računalniškega izpisa sicer 22 minut in 55 sekund, vendar nam je namestnica direktorice pojasnila, da je realen povprečen odzivni čas okrog 7 minut. O tem smo se lahko prepričali tako, da smo s soglasjem stanovalcev na obeh pododdelkih pritisnili klicni zvonec in v obeh prime- rih je k stanovalcu prej kot v minuti prišla ena izmed zaposlenih. Vzrok za dolg povprečni čas je po vpogledu v sistem glede na prejeto pojasnilo dejstvo, da so zaposleni ob prihodih k stanovalcem na mobilnih napra- vah pozabili izklopiti tipko za obvestilo. Zato je sistem v treh primerih zabeležil daljši čas odzivnosti (v enem primeru celo več kot 50 minut) od dejanskega. DPM takšen sistem obveščanja ocenjuje kot učinkovit, vendar ob tem hkrati dvomi, da ga zaposleni dosledno in pravilno uporabljajo. Hkrati opominja, da je bilo med obiskom opaziti, da nekateri stanovalci sistema ne znajo uporabljati ali pa ne morejo doseči klicnih zvoncev.
9 Domu smo priporočili, naj v okviru aktivnosti, ki jih izvaja za stanovalce, hodnike ustrezno opremi oziroma okraši, pri čemer naj stanovalce na primeren način spodbudi, da za videz hodnikov poskrbijo sami na način, ki jim bo najbližji oziroma najbolj domač.	Do sob stanovalcev vodijo hodniki, ki so glede na ugotovitev DPM neo- krašeni in zato dajejo neoseben vtis oziroma občutek sterilnosti, podob- no kot v bolnišničnem okolju.
10 Glede na preobremenjenost delovne terapevtke in posledično njeno krajšo prisotnost na varo- vanem oddelku smo priporočili, naj dom prouči možnosti za zaposlitev dodatnega delovnega terapevta.	DPM ugotavlja, da bi dom na področju kadrovanja v zvezi z delovno terapijo lahko zagotovil bolj kvalitetno obravnavo stanovalcev. Delovno terapijo bi namreč morala izvajati delovna terapevtka, ki pa zaradi (pre) obremenjenosti izvajanje aktivnosti prepušča gospodinji. Kaj točno bodo stanovalci delali, se dogovori na dnevnih sestankih, ob petkih pa glede aktivnosti ob koncu tedna. Na varovanem oddelku delovno terapijo torej izvajajo gospodinje po navodilih delovne terapevtke.
11 Domu smo priporočili, naj zago- tovi, da stanovalci varovanega oddelka ne bodo prikrajšani za preživljanje prostega časa na svežem zraku, zato naj v prihodnje čim več truda vложи v spodbujanje izvajanja aktivnosti in udeležbo stanovalcev pri teh, predvsem pri sprehodih na sve- žem zraku.	Poleg zvezka, v katerem se vodi evidenca o dejavnostih, vodijo na varo- vanem oddelku še posebno evidenco o sprehodih (samo sprehodi zunaj varovanega oddelka), evidenco delovne terapije in evidenco o terapiji s kužkom. Iz evidence o sprehodih v mesecu oktobru je razvidno, da tej aktivnosti dom ni posvečal veliko pozornosti. Edina prostovoljska aktivnost, ki se izvaja na varovanem oddelku, je terapija s kužkom, ki je med stanovalci dobro obiskana in sprejeta. Od 17 stanovalcev varova- nega oddelka se te dejavnosti v povprečju udeležuje deset stanovalcev. Iz evidence o terapiji s kužkom smo razbrali, da je bila v letošnjem letu terapija organizirana samo dvakrat, in to 10. 5. 2018 in 15. 10. 2018, kar je glede na zanimanje stanovalcev in udeležbo zelo malo.
12 Domu smo priporočili, naj obra- zec, s katerim stanovalec soglaša z namestitvijo na varovanem oddelku, ustrezno popravi in stanovalce, ki bi dali soglasje za namestitev na varovanem oddel- ku, tudi ustno seznanili s pravico do preklica soglasja.	Ob obisku so nam sogovorniki posredovali tudi Izjavo o privolitvi za sprejem v varovani oddelek. Po njenem pregledu smo ugotovili, da ta ne vsebuje pravnega pouka o možnosti preklica soglasja za namestitev na varovanem oddelku, skladno s prvim odstavkom 38. člena ZDZdr.
13 Domu smo priporočili, naj obra- zec o izvedenem PVU popravi na ustrezen način, predvsem naj ga dopolni z rubriko ukrepov, izvedenih pred uvedbo PVU (po- govor, deeskalacijske tehnike in podobno), in ukrepov, izvedenih po PVU (pogovor stanovalca in zdravnika).	Na obrazcu o odredbi in izvedbi PVU je treba izpolniti rubrike o odre- jenem varovalnem ukrepu, določitvi njegovega trajanja in izvedbi pri določenem stanovalcu (poimensko). Čeprav dom glede na prejeto poja- snilo PVU ne izvaja, pa ima pripravljen obrazec za primer izvedbe.

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno
obravnavo,
oblike dela

ni odziva

splošno
bivalne razmere

ni odziva

splošno
osebje

ni odziva

splošno
aktivnosti

ni odziva

splošno
pravno varstvo,
pritožbene poti

ni odziva

splošno
evidenca,
dokumentacija

ni odziva

2.1.20. Dom Taber, Cerklje na Gorenjskem

12. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

14 Domu smo priporočili, naj bo pozoren pri izvajanju varovalnih ukrepov, ki jih uporablja, saj gre v primerih, ko ukrep stanovalcu omeji svobodo gibanja, po pre-pričanju DPM za PVU in je torej glede uvedbe, poteka, evidentiranja ter obveščanja treba spo-štovati določbe ZDZdr, ki takšen ukrep urejajo.	Stanovalcem, ki jim namestijo mizice na invalidski voziček, morajo zaposleni namestiti še posebno zavoro, saj bi jih lahko v nasprotnem primeru ogrozili. DPM opozarja, da je treba pri stanovalcu, ki ima na zavrt invalidski voziček nameščeno mizico, zagotoviti stalno prisotnost osebja, ki mora, če stanovalec nakaže, da si to želi, zavoro nemudoma sprostiti.
15 Domu smo priporočili, naj name- sti nabiralnik za pritožbe, pohval- le in pobude tudi na varovani od- delek, saj stanovalcem nabiralnik v avli ne zadošča, glede na to, da oddelka ne morejo samostojno in nenadzorovano zapustiti.	Na varovanem oddelku sicer ni nabiralnika, v katerega bi stanovalec lahko vložil pritožbo, je pa nabiralnik v avli zavoda, praznita ga socialna delavka ali receptorka vsaj dvakrat mesečno.

Dobre prakse – pohvale

- DPM ocenjuje, da je na varovanem oddelku dovolj koticov, v katere se lahko stanovalci odmaknejo z name- nom zasebnega druženja s svojci, kar je pohvalno.
- Zavod glede na prejeto pojasnilo nudi okoli 10 m² več prostora v sobi v primerjavi s primerljivimi zavodi, kar je nadstandard, ki ga stanovalcem zagotavlja brezplačno, kar velja pohvaliti.
- Dom na varovani oddelek namešča samo osebe, o zadržanju katerih je sodišče že odločilo, pri čemer so za- posleni povedali, da še niso imeli primera, v katerem bi osebo najprej namestiti in šele nato sprožili postopek pred sodiščem. Če namreč pri posamezni osebi zaznajo, da jo bo treba premestiti na varovani oddelek, jo zaposleni v zavodu spremljajo in ji namenjajo dodatno pozornost, šele po pridobitvi odločbe sodišča pa jo na oddelek dejansko premestijo. Takšno ravnanje doma vsekakor želimo pohvaliti.

2.1.21. Dom upokoјencev Nova Gorica, enota Dom Podsabotin

poročilo je v pripravi

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno

ni odzivaobravnavava
nezaželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja

splošno

ni odzivapravno varstvo,
pritožbene poti

- Vsi vhodi na varovani oddelek so stekleni, dom namerava glede na pojasnilo sogovornikov na vhodna vrata varovanega oddelka namestiti fototapete, s katerimi bo stanovalce tega oddelka poskušal odvrniti od pogledovanja skozi vrata in morebitnega vznemirjanja zaradi nemožnosti izhoda, kar DPM pozdravlja.
- Na oddelku je osem dvoposteljnih in ena enoposteljna soba, od katerih glede na pojasnilo sogovornikov nobena nikoli ni zaklenjena. To pa ne velja za okna teh sob, ki so opremljena s ključavnicami in se odpirajo samo po potrebi pod nadzorstvom zaposlenih, zaradi česar so tudi vse sobe opremljene s posebnim avtomatskim prezračevalnim sistemom. Na ta način zavod zagotavlja, da so vse sobe ustrezno prezračene, ne da bi se ogrožala varnost stanovalcev, kar DPM pozdravlja.
- Na varovanem oddelku gospodinje v posebnem zvezku vodijo evidenco o dejavnostih in dnevni opravih, vse od obrokov, obiskov, aktivnosti in sprehodov do počitkov stanovalcev, kar je pohvalno.

2.1.22. Dom starejših občanov Fužine

12. 12. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Domu smo priporočili, naj poskuša čas, v katerem se osebje odzove na signal, ki ga sproži stanovalac z dotikom pohodne blazine, kar najbolj skrajšati, predvsem pa naj uvede redni nadzor nad odzivnim časom, vključno z analizo dolgih odzivnih časov in sprejemom ukrepov za izboljšanje stanja.	Opazili smo, da za pomične stanovalce še vedno uporabljajo pohodne blazine, ki zaposlenim javijo, da je oseba vstala s postelje. Ob vpogledu v odzivni čas za teden med 5. 12. 2018 in 12. 12. 2018 smo lahko ugotovili, da se je osebje moralo odzvati v 18 primerih, odzivni čas pa je bil različno dolg, od samo 8 sekund pa tudi do skoraj 19 minut. Poleg navedenega najdaljšega časa smo tudi v vrsti drugih primerov ugotovili, da je bil odzivni čas dolg (na primer 5 min. 29 sek., 6 min. 4 sek., 11 min. 44 sek., 7 min. 41 sek., 8 min. 27 sek.), kar je glede na dejstvo, da so blazine namenjene opozarjanju osebja na neželeno dogajanje v eni izmed sob, po presoji DPM absolutno predolg čas odziva na morebitno situacijo, ki terja ukrepanje (na primer padec s postelje). Opozorimo naj, da s poznim odzivom pohodne blazine dejansko izgubijo svoj pomen.
2 Domu smo priporočili, naj obrazec Soglasje za sprejem v varovano bivalno enoto dopolni z navedbo, da lahko oseba kadarkoli, izrecno ali z dejanji, iz katerih je to mogoče sklepati, privolitev (soglasje) preklicati in zahteva odpust iz varovane bivalne enote.	Ob obisku leta 2017 smo domu predlagali, da namesto obrazca »zapisnik« uporabljajo ob sprejemu stanovalca v dom, ki izrazi privolitve v sprejem, obrazec »izjava«, pri čemer smo priporočali, naj obrazec »izjava« ustrezno dopolni tako, da bo iz njega razvidno, da lahko oseba kadarkoli, izrecno ali z dejanji, iz katerih je to mogoče sklepati, privolitve preklicati in zahteva odpust iz varovane bivalne enote. Ob tokratnem obisku smo ugotovili, da je dom priporočilo DPM deloma upošteval in pripravil nov obrazec Soglasje za sprejem v varovano bivalno enoto. Ob pregledu novega obrazca smo ugotovili, da vanj ni vključil opozorila o tem, da je mogoče soglasje kadarkoli preklicati, kar je po mnenju DPM za stanovalca pomembna informacija, ki omogoča učinkovito izvrševanje njegovih pravic.
3 Čeprav se DPM zaveda pomanjkljivosti sedanje ureditve ZDZdr, to ne spremeni dejstva, da je zakonska ureditev jasna in je po njej do njene spremembe treba ravnati, zato smo domu ponovno predlagali (kot smo predlagali že ob obisku leta 2017), da v primeru, ko stanovalac (ki mu ni odvzeta poslovna sposobnost) ni sposoben sam dati soglasja za sprejem na varovani oddelek, sodišče obvesti še pred zadržanjem stanovalca na varovanem oddelku.	Ob tokratnem obisku nam je sogovornica pojasnila, da se zavedajo, kakšna je zakonodaja na tem področju, vendar večinoma še vedno ravnajo tako, da stanovalca najprej sprejmejo in nato začnejo postopek za njegovo namestitev pred sodiščem skladno z ZDZdr, saj menijo, da zakon ne sledi dejanskim potrebam. Seznanili so nas tudi, da dajo novemu stanovalcu varovane bivalne enote, ki ne poda privolitve za namestitev, zdaj v podpis (vsaj) izjavo, iz katere izhaja, da je stanovalac seznanjen s pogoji bivanja v varovani bivalni enoti ter da bo dom predlagal sodišču postopek po 75. členu ZDZdr. DPM ponovno poudarja, da se zaveda, da ZDZdr v zvezi s položaji, ko je treba osebo nujno namestiti na varovani oddelek, ne sledi dejanskim potrebam. Zaradi zagotavljanja varnosti oziroma zaradi preprečevanja ogrožanja življenja takšne osebe in življenja drugih ter hujšega ogrožanja zdravja takšne osebe oziroma zdravja drugih ali pa zaradi preprečevanja povzročanja hude premoženjske škode socialnovarstveni zavodi v praksi kljub normativni ureditvi, ki tega ne omogoča, izvajajo nujne sprejeme na varovane oddelke in premeščajo osebe, ki ogrožajo sebe ali druge, z drugega oddelka na varovanega ali pa jih (redkeje) v takšen oddelek šele sprejmejo.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno osebje	ni odziva 	Rok za podajo odziva na predhodno poročilo se še ni iztekel.
splošno evidenca, dokumentacija	ni odziva 	Rok za podajo odziva na predhodno poročilo se še ni iztekel.
splošno pravno varstvo, pritožbene poti	ni odziva 	Rok za podajo odziva na predhodno poročilo se še ni iztekel.

2.1.22. Dom starejših občanov Fužine

12. 12. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 4** DPM glede na opozorila doma in tudi drugih socialnovarstvenih zavodov meni, da bi bilo ZDZdr smiselno spremeniti oziroma dopolniti s postopkom za sprejem osebe na varovani oddelek socialnovarstvenega zavoda brez njene privolitve v nujnih primerih. MDDSZ smo zato priporočili celovito strokovno spremljanje in analiziranje izvajanja ZDZdr ter na podlagi ugotovitev pripravo predlogov sistemskih sprememb, ki bodo odpravile ugotovljene pomanjkljivosti, poenostavile zdajšnje zakonsko določene postopke in zagotovile visoko raven spoštovanja temeljnih pravic oseb pri sprejemu (in med obravnavo) na varovanih oddelkih socialnovarstvenih zavodov.
-
- 5** Domu smo priporočili, naj skrbno preuči, ali namestitev stanovalca na invalidski voziček brez ustreznega pasu zanj pomeni nevarnost. Če pomeni nevarnost, smo predlagali, da dom poskuša najti drugo ustrezno rešitev za zagotavljanje stanovalčeve varnosti (na primer stalen nadzor osebja). Ob tokratnem obisku nam je sogovornica pojasnila, da PVU ne izvajajo, da pa uporabljajo pettočkovne in trebušne pasove zaradi varnosti stanovalcev (preprečevanje zdrsa z invalidskega vozička ali nekontrolirane ga vstajanja in posledično padca). Če zaposleni vidijo, da pas povzroča stanovalcu stisko in da ga ne želi, ga ne glede na zahtevo po varnosti stanovalca ne uporabijo.
-
- 6** Po stališču DPM gre v primeru telesnega oviranja v invalidskem vozičku ob hkratni blokadi koles vozička, ko torej posameznik ne more samostojno oditi, za PVU, zato smo domu priporočili, naj v takšnih primerih ravna skladno z 29. členom ZDZdr. Ob ogledu varovane bivalne enote smo ugotovili, da je bila tokrat večina stanovalcev na vozičkih (10) in da sta bila dva stanovalca varovana s pettočkovnim pasom, pri čemer so bila kolesa vozička pri enem stanovalcu zablokirana, pri drugem pa ne (oba sta bila po naši presoji nezmožna za to, da bi sama premikala voziček). Ker gre po stališču DPM v primeru telesnega oviranja v invalidskem vozičku ob hkratni blokadi koles vozička, ko torej posameznik ne more samostojno oditi, za PVU, DPM svoje priporočilo, podano ob prejšnjem obisku – da dom v takšnih primerih ravna skladno z 29. členom ZDZdr – ponavlja (razen če je osebje pri takšnem stanovalcu stalno prisotno in mu zavore na vozičku na njegovo izrecno željo, izraženo ustno ali s konkludentnimi dejanji, nemudoma sprosti).
-

2.1.23. Dom Danice Vogrinec, Maribor

poročilo je v pripravi

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

sistemske

ni odziva

pravno varstvo,
pritožbene poti

splošno

ni odziva

obravnava,
oblike dela

Rok za podajo odziva na predhodno poročilo se še ni iztekel.

splošno

ni odziva

obravnava
nezaželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja

Rok za podajo odziva na predhodno poročilo se še ni iztekel.

2.2 OBISKI POSEBNIH SOCIALNOVARSTVENIH ZAVODOV

Leta 2018 smo obiskali **štiri posebne socialnovarstvene zavode**, in sicer Dom Lukavci, SVZ Hrastovec, Dom Nine Pokorn Grmovje in Dom na Krasu, Dutovlje. **Vse smo obiskali v okviru tematskega obiska, ob katerem smo poskušali ugotoviti, ali je na varovanih oddelkih teh zavodov zaradi nameščanja, ki ga določi sodišče, še vedno prezasedenost oddelkov, kakšno je trenutno stanje, kakšne težave imajo zavodi zaradi prezasedenosti in kaj predlagajo.** Ob obisku smo **preverjali tudi število oseb na varovanih oddelkih obiskanih zavodov, ki imajo kot vodilno diagnozo demenco, njihovo obravnavo in morebitne njim prilagojene aktivnosti.** Ob tem smo še poseben poudarek dali ugotavljanju morebitne nezdržljivosti teh stanovalcev z drugimi stanovalci na varovanih oddelkih.

Vsi omenjeni obiski, ki so potekali dva dni, so bili nenapovedani. Na osnovi ugotovitev je DPM **podal dve sistemski priporočili, skupni za štiri posebne socialno varstvene zavode. Priporočili sta se nanašali na bivalne razmere in obravnavo stanovalcev oziroma na oblike dela.** Na podlagi ugotovitev smo namreč podali dve priporočili, naslovljeni predvsem na pristojno ministrstvo. Od obiskanih zavodov smo že prejeli odzive na predhodna priporočila. Zavodi so se z našimi ugotovitvami strinjali, posamezne zadržke je glede splošnega priporočila, ki smo ga glede potrebnega nadzora nad odnosom zaposlenih do stanovalcev podali Domu Nine Pokorn Grmovje, izrazil le omenjeni zavod. Dom na Krasu je glede splošnega priporočila, ki se je nanašalo na izobraževanje zaposlenih glede dela z osebami z demenco, pojasnil, da so tovrstno izobraževanje že opravili, to priporočilo DPM je bilo torej že uresničeno. Odgovore Vlade RS, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti glede sistemskih in splošnih priporočil smo ob pripravi letnega poročila DPM še čakali.

Na podlagi obiskov, opravljenih leta 2018, smo ugotovili, da stanje glede (pre)zasedenosti v posebnih socialnovarstvenih zavodih (obiskali nismo le posebnega socialnovarstvenega zavoda Prizma Ponikve, saj do zdaj nismo prejeli podatka, da bi v tem zavodu (že) odprli varovani oddelek) **ni veliko boljše, kot je bilo leta 2017, še več, v posameznih primerih je bila prezasedenost leto in pol pozneje celo večja.** Še posebej so skrb vzbujajoča opozorila, da so bili v zadnjem letu in pol varovani oddelki v vseh obiskanih zavodih večinoma prezasedeni, in to tako, da bi težko govorili (kljub velikemu trudu posameznega zavoda) o ustreznih bivalnih razmerah stanovalca, nameščenega kljub prezasedenosti. Ob tem ni nezamisljivo, da se s prezasedenostjo poslabšajo tudi bivalne razmere drugih, pa tudi osebje je nadpovprečno obremenjeno. Vse to kaže, da **kljub nalogu Vlade RS, danemu pristojnemu ministrstvu (MDDSZ), da zagotovi odprtje novega varovanega oddelka, oziroma nalogu Delovni skupini za vzpostavitev specializirane enote za obravnavo oseb z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju, da v 6 mesecih pripravi kadrovske in prostorske standarde ter normative za novo specializirano obravnavo oseb z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju, nobena od zadanih nalog leto dni pozneje ni končana.** Zaradi navedenega je DPM Vladi RS podal sistemsko priporočilo, naj preveri morebitne zadržke, zaradi katerih navodilo glede kratkoročnih rešitev prezasedenosti varovanih oddelkov posebnih socialnovarstvenih zavodov, podano 21. 3. 2018 MDDSZ in Ministrstvu za finance, pol leta pozneje še ni izpolnjeno. Seznanjeni smo bili sicer z načrti odpiranja novih kapacitet (gradnja varovanega oddelka, namenjenega predvsem osebam z demenco v Domu Nine Pokorn v Grmovju in priprava na prenovo oddelka C v Domu Lukavci), ki bodo pomenile določeno (vsaj začasno) rešitev za omenjena zavoda. Vsekakor pa to (verjetno) ne bo rešilo vseh težav s stalno prezasedenostjo v Domu na Krasu, ravno tako se je treba zavedati, da to ni dolgoročna rešitev obravnavanih težav prezasedenosti varovanih oddelkov posebnih socialnovarstvenih zavodov.

Ob tokratnih tematskih obiskih smo posebno pozornost namenili tudi številu oseb z demenco, tako mlajših kot starejših, na varovanih oddelkih posebnih socialnovarstvenih zavodov, njihovi obravnavi, njim prilagojenim aktivnostim in združljivosti s stanovalci z drugimi duševnimi motnjami. Ugotovili smo, da število stanovalcev z demenco na varovanih oddelkih posebnih socialnovarstvenih zavodov ni zanemarljivo. Opozorila sogovornikov so pokazala, da so ti stanovalci velikokrat nezdržljivi z drugimi stanovalci, kar (lahko) vodi do nerazumevanja, sporov, celo fizičnega obračunavanja, slišali smo za primer nadlegovanja. Navedeno kaže na smiselnost odprtja oddelkov, namenjenih le tovrstnim stanovalcem. V enem zavodu takšen oddelek deluje že dlje časa, v drugem ga gradijo, v preostalih dveh o odprtju razmišljajo oziroma ga načrtujejo. Takšno odločitev smo pohvalili, saj smo prepričani, da bodo oddelki za osebe z demenco preprečili slabe izkušnje zaradi nezdržljivosti stanovalcev z demenco z drugimi stanovalci. Zaposleni na takšnem oddelku bodo delo in aktivnosti lažje prilagodili posebnostim stanovalcev z demenco in tako zagotovili njim in njihovi duševni boleznini najbolj prilagojeno in primerno okolje.

Na podlagi ugotovitev tokratnega tematskega obiska smo MDDSZ podali sistemsko priporočilo, naj spodbuja ureditev varovanih oddelkov, namenjenih izključno stanovalcem z diagnozo demence v

posebnih socialnovarstvenih zavodih. Prepričani smo namreč, da bo ustrezno usposobljeno osebje lahko aktivnosti na teh oddelkih bolj ustrezno prilagodilo bolezni stanovalcev (kognitivni trening), zmanjšala ali odpravila se bo tudi nevarnost eskalacije nemira zaradi nezdržljivosti stanovalcev z različnimi oblikami duševnih bolezni.

2.2.1. Dom Lukavci, SVZ Hrastovec, Dom Nine Pokorn Grmovje, Dom na Krasu Dutovlje

21. in 22. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

- 1 Vladi RS smo priporočili, naj preveri morebitne zadržke, zaradi katerih navodilo glede kratkoročnih rešitev prezasedenosti varovanih oddelkov posebnih socialnovarstvenih zavodov, podano 21. 3. 2018 MDDSZ in Ministrstvu za finance, pol leta pozneje še ni izpolnjeno. Seznanjeni smo z načrti odpiranja novih zmogljivosti (gradnja varovanega oddelka, namenjenega predvsem osebam z demenco v Domu Nine Pokorn v Grmovju in priprave na prenovo oddelka C v Domu Lukavci), ki bodo (vsaj začasna) rešitev za omenjena zavoda. Vsekakor to (verjetno) ne bo rešilo vseh težav s stalno prezasedenostjo v Domu na Krasu, poleg tega se je treba zavedati, da to ni dolgoročna rešitev obravnavanih težav prezasedenosti varovanih oddelkov posebnih socialnovarstvenih zavodov.

Na podlagi obiskov, opravljenih leta 2018, smo ugotovili, da stanje glede (pre)zasedenosti v posebnih socialnovarstvenih zavodih (obiskali nismo le posebnega socialnovarstvenega zavoda Prizma Ponikve, saj do zdaj nismo prejeli podatka, da bi v tem zavodu (že) odprli varovani oddelki) ni bistveno boljše, kot je bilo ob obiskih leta 2017, še več, v posameznih primerih je bila prezasedenost leto in pol pozneje celo večja. Še posebej skrb vzbujajo opozorila, da so bili v zadnjem letu in pol varovani oddelki v vseh obiskanih zavodih večinoma prezasedeni in to tako, da bi težko govorili (kljub velikemu trudu posameznega zavoda) o ustreznih bivalnih razmerah stanovalca, nameščenega kljub prezasedenosti. Ob tem ni nezanemarljivo, da se s prezasedenostjo poslabšajo tudi bivalne razmere drugih stanovalcev, osebje je nadpovprečno obremenjeno. Vse to kaže, da kljub nalogu Vlade RS, danemu pristojnemu ministrstvu (MDDSZ), da zagotovi odprtje novega varovanega oddelka, oziroma nalogu delovni skupini za vzpostavitev specializirane enote za obravnavo oseb z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju, da v šestih mesecih pripravi kadrovske in prostorske standarde in normative za novo specializirano obravnavo oseb z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju, nobena od zadanih nalog leto dni pozneje ni dokončana.

Vrsta priporočila Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede	
sistemsko	SVZ Hrastovec je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da še vedno išče rešitve pri izvajanju psihosocialne podpore stanovalcem, ki bivajo na vseh varovanih oddelkih, pri čemer je pozornost usmerjena tudi v izvedbo programov podpore ob prehodu na odprte enote. Meni, da je zagotovo izjemno pomembno, da vsi posebni socialnovarstveni zavodi namenijo veliko pozornosti stanovalcem, ki so jim omejene pravice z bivanjem na varovanih oddelkih. Ob tem pa v zavodu opozarjajo, da je nujno treba dati poudarek tudi osnovnemu poslanstvu zavoda in še naprej skrbeti za prestrukturiranje institucionalnega varstva v smislu zagotavljanja bivanja osebam s posebnimi potrebami v širšem lokalnem okolju.
Bivalne razmere	<p>Dom na Krasu je v odzivu na predhodno poročilo pojasnil, da ima v času priprave odgovora še vedno vse dvoposteljne sobe spremenjene v triposteljne. Soba za pomiritev je bila prazna. Na varovanem oddelku, verificiranem za 12 stanovalcev, je bilo tako v tem času 17 stanovalcev, kar pomeni 143-odstotno zasedenost. Dom je pojasnil, da je Varuha večkrat seznanil in opozarjal, da zaradi navedenih dejstev na varovanem oddelku ne more prevzemati odgovornosti za posledice, ki se nanašajo na zdravje, varnost in življenje stanovalcev ter zaposlenih.</p> <p>Pojasnil je še, da se število zaprosil za izdajo mnenj na podlagi 75. člena ZDZdr povečuje: leta 2017 je vodstvo zavoda izdalo 84 mnenj, do 30. 11. 2018 pa 81 mnenj. Ker je na varovanem oddelku še vedno prezasedenost, ker sodišče tja namešča osebe, ta oddelek tako presega prostorske in kadrovske zmogljivosti, kar ustvarja slabše možnosti za izboljšanje zdravstvenega stanja ter izvajanje programa in storitev. Vse pogosteje se dogaja, da sodišča nameščajo v posebni socialnovarstveni zavod osebe, ki formalno izpolnjujejo pogoje za sprejem, vendar dom nima usposobljenega kadra za zdravljenje odvisnosti od alkohola in drugih prepovedanih psihoaktivnih snovi, avto- in heteroagresivnih oseb in zato stanovalcem ne more nuditi storitev, ki bi jih potrebovali.</p> <p>Dom je v odgovoru na predhodno poročilo pojasnil še, da se je oktobra 2018 v dveh primerih zgodilo, da sodišči Sežana in Piran nista pravočasno izdali sklepa o podaljšanju nastanitve na varovanem oddelku. Ob tem se strinja, da so razmere za nekatere stanovalce nevdržne. Dom jih namešča na hodnike na podlagi sklepa sodišča – storitev pa morajo plačevati na podlagi podpisanega dogovora o izvajanju storitve.</p>

2.2.2. Dom Lukavci, SVZ Hrastovec, Dom Nine Pokorn Grmovje, Dom na Krasu Dutovlje

21. in 22. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** Na podlagi ugotovitev tokratnih tematskih obiskov smo MDDSZ priporočili, naj spodbuja ureditev varovanih oddelkov, namenjenih izključno stanovalcem z diagnozo demence v posebnih socialnovarstvenih zavodih. Prepričani smo, da bo ustrezno usposobljeno osebje lahko aktivnosti na teh oddelkih ustrezneje prilagodilo boleznim stanovalcev (kognitivni trening), poleg tega se bo zmanjšala ali odpravila nevarnost izbruha nemira zaradi nezdružljivosti stanovalcev z različnimi oblikami duševnih bolezni.
- Ob tokratnih tematskih obiskih smo posebno pozornost namenili tudi številu oseb z demenco, tako mlajših kot starejših, v varovanih oddelkih posebnih socialnovarstvenih zavodov, njihovi obravnavi, njim prilagojenim aktivnostim in združljivosti s stanovalci z drugimi duševnimi motnjami. Ugotovili smo, da število stanovalcev z demenco na varovanih oddelkih posebnih socialnovarstvenih zavodov ni zanemarljivo. Kot opozarjajo sogovorniki, so ti stanovalci velikokrat nezdružljivi z drugimi stanovalci, kar (lahko) vodi do nerazumevanja, sporov, celo fizičnega obračunavanja, slišali smo za primer nadlegovanja. To kaže na smiselnost odprtja oddelkov, namenjenih le specifičnim stanovalcem. V enem zavodu takšen oddelek deluje že dlje časa, v drugem ga gradijo, v preostalih dveh o odprtju razmišljajo ali ga načrtujejo. To vsekakor pozdravljamo, saj smo prepričani, da bodo oddelki za osebe z demenco preprečili slabe izkušnje zaradi nezdružljivosti stanovalcev z demenco z drugimi stanovalci. Zaposleni na takšnem oddelku bodo delo in aktivnosti lažje prilagodili posebnostim stanovalcev z demenco in tako zagotovili njim in njihovi duševni boleznim najbolj prilagojeno, primerno okolje.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

sistemsko

Obravnava,
oblike dela

Dom Lukavci je v odzivu na predhodno poročilo dodatno pojasnil, da je bil od dveh stanovalcev na varovanem oddelku (D), ki imata diagnosticirano demenco in sta starejša od 65 let, en stanovalac premeščen iz Doma starejših Ljutomer, BE Stročja vas, kjer je varovani oddelk za osebe z demenco. Tja je bil nameščen s sklepom sodišča. Dom Lukavci je v mnenju sodišču navedel, da nima ustreznega varovanega oddelka za osebe s starostno demenco ter da oseba ne spada v posebni socialnovarstveni zavod. Drugi stanovalac je bival na enoti za demenco v Domu Danice Vogrinec in je bil ob sprejemu nepokreten in na invalidskem vozičku. V obeh primerih se je Dom Lukavci na izdani sklep pritožil, pritožbi pa sta bili zavrnjeni.

Poleg tega je dom pojasnil, da si je v letnih načrtih dela med letoma 2010 in 2014 zadal cilj, da se bodo vsi zaposleni na področju zdravstvene nege in oskrbe dodatno usposobili za delo z osebami z demenco. Tako so se vsi takrat zaposleni izobraževali v izobraževalnem sklopu Delo z osebami z demenco pri podjetju Unika v obsegu 32 ur, kar dokazujejo s prejetimi potrdili. Ob tem zaposleni svoje znanje dopolnjujejo s krajšimi izobraževanji o delu in obravnavi oseb z demenco ter novo znanje prenesejo svojim sodelavcem na timskih sestankih. Vodstvo zavoda se zaveda, da je delo na varovanih oddelkih specifično, zato se izvajajo dodatna interna izobraževanja. Ob takih izobraževanjih zaposleni prejmejo mapo s predpisanimi vsebinami za delo na varovanem oddelku, kot so izvleček iz ZDZdr, interni standardi na varovanem oddelku (Standard ravnanja ob pobegu osebe, Standard uporabe PVU, Standard zaposlenih pred uvedbo PVU), deeskalacijske metode, komunikacija kot temeljni pristop, pristop in način dela s stanovalci z izstopajočimi in agresivnimi oblikami vedenja. Udeležbo na izobraževanju in prejem mape potrdijo s podpisom, ki se hrani tako pri namestnici direktorice za področje zdravstvene nege in oskrbe, kot tudi pri strokovni vodji.

Posebej na priporočilo DPM glede ureditve varovanih oddelkov, namenjenih izključno stanovalcem z diagnosticirano demenco v posebnih socialnovarstvenih zavodih, je dom pojasnil, da je k temu že pristopil, saj se gradi bivalna enota v Veržeju, ki bo imela oddelk za osebe z demenco. Pred adaptacijo varovanega oddelka D so bile tam nameščene osebe z demenco, ki so bile za čas adaptacije premeščene na varovani oddelk C. Po adaptaciji je varovani oddelk D namenjen osebam z več motnjami, na varovanem oddelku C pa so zdaj nameščene osebe z demenco in motnjo v duševnem razvoju. Za gradnjo bivalne enote v Veržeju se je dom odločil, da bo lahko tja premestil osebe z demenco in osebe z več motnjami z varovanega oddelka C.

Dom na Krasu meni, da bi bilo treba stanovalce z diagnosticirano demenco, ki izpolnjujejo pogoje za sprejem v splošni socialnovarstveni zavod, kjer imajo verificirane oddelke za delo z osebami z demenco, premestiti v zavode, ki lahko nudijo storitve za osebe z demenco. Dom bo v prihodnje pri zagotavljanju bivalnega standarda dve- do triposteljnih sob sledil možnosti odprtja oddelka za stanovalce z demenco.

2.2.3. Dom Nine Pokorn Grmovje

21. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
1 Domu Nine Pokorn smo predlagali, naj vzpostavi učinkovit sistem preverjanja zadovoljstva stanovalcev in predvsem ustrezen nadzor nad odnosom zaposlenih do stanovalcev.	Nekateri stanovalci, s katerimi se je pogovorila predstavnica nevladne organizacije, so pripomnili, da imajo posamezni zaposleni v oddelku do njih neprimeren odnos – so žaljivi in vpijejo nanje. Gre vsekakor za očitek, ki ga je treba jemati resno.
-

2.2.4. Dom na Krasu Dutovlje

22. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
1 DPM je zavodu predlagal, naj zaposlenim omogoči ustrezno izobraževanje in vso potrebno podporo pri njihovem delu.	Zaposleni na varovanem oddelku so izpostavili, da prezasedenost oddelka močno vpliva na njihovo preobremenjenost. Na oddelku so nastanjeni stanovalci z zelo različnimi stanji, zaposleni pa so zelo redko deležni dodatnih usposabljanj ali drugih podpornih storitev za spoprijemanje s stresom (npr. supervizij), teh je bilo v preteklosti več. Delo s tako heterogeno skupino je za zaposlene zelo zahtevno.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno Obravnava, oblike dela	nesprejeto 	Dom Nine Pokorn je na priporočilo DPM podal obširen odgovor, ki smo ga v celoti vključili v poročilo, ki bo dosegljivo na spletni strani Varuha.

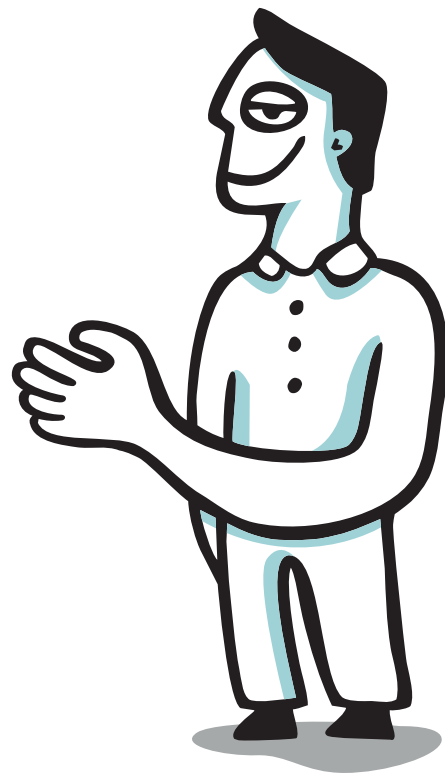
Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno Osebj	sprejeto – izvedeno 	Dom na Krasu je pojasnil, da je v okviru tematskega obiska upošteval priporočilo DPM in izvedel izobraževanje za zaposlene: Prepoznavanje agresivnega vedenja in deeskalacijske tehnike, Temeljni postopki oživljanja in uporaba AED defibrilatorja, Delo z osebami, ki imajo kronično zasvojenost z alkoholom in drugimi prepovedanimi psihoaktivnimi substancami.

2.3 OBISKI PSIHIATRIČNIH BOLNIŠNIC

Leta 2018 smo opravili redni nenapovedani obisk v **dveh psihiatričnih bolnišnicah**, in sicer v **Psihiatrični bolnišnici Ormož in Psihiatrični bolnišnici Begunje**, ter nenapovedan kontrolni obisk **Psihiatrične bolnišnice Idrija**. Pri rednih obiskih je bil prisoten tudi zunanji izvedenec, ki je na podlagi svojih ugotovitev podal ustrezno izvedensko mnenje. Pri obisku Psihiatrične bolnišnice Begunje so sodelovali tudi zunanji opazovalci, in sicer predstavnik DPM Srbije ter predstavnici DPM Armenije. **Ob obiskih smo podali 54 priporočil, vsa so bila splošna, nanašala so se torej na razmere v posamezni bolnišnici.** Sistemskih priporočil ob obiskih psihiatričnih bolnišnic leta 2018 nismo podali.

Ob obisku **Psihiatrične bolnišnice Ormož smo podali 24 splošnih priporočil**, ugotovili smo tudi več primerov dobre prakse. Po odzivu bolnišnice na predhodno poročilo smo lahko ugotovili, da je ta **sprejela in izvedla večino podanih priporočil, ki so se nanašala na bivalne razmere, aktivnosti, pravno varstvo in pritožbene poti, PVU, pomanjkljivosti pri vodenju dokumentacije in tudi, kar je vsekakor pomembno, stike z zunanjim svetom** (odgovora Ministrstva za zdravje ob pripravi poročila o delu DPM v začetku januarja 2019 še nismo prejeli). Treba je namreč vedeti, da je za paciente psihiatrične bolnišnice izjemno pomembno, da ohranjajo stik z bivalnim okoljem, iz katerega prihajajo, in s svojo socialno mrežo. Eno od priporočil se je nanašalo tudi na veliko pacientov, ki so bili nameščeni na gerontopsihiatrični oddelek bolnišnice na podlagi lastnega soglasja ali celo soglasja skrbnika (kar je v nasprotju z jasno določbo ZDZdr). Zastavilo se nam je vprašanje, ali dementne osebe, velikokrat tudi s pridruženimi duševnimi motnjami, res lahko skoraj brez izjeme podajo svoje soglasje za namestitve na oddelek pod posebnim nadzorom. Če se torej dobro zavedajo svoje volje, kaj podpisujejo in kakšno posledico bo takšen podpis za njih imel. Predvsem pa, ali res lahko razumejo pravni pouk o pravici do preklica, ki je morebiti celo najpomembnejši element podanega soglasja. **Žal smo tudi v tej bolnišnici ugotovili, da se zaradi prostorske stiske ne more izogniti uvedbi PVU v prostoru, kjer so tudi drugi pacienti.** Veseli smo bili, da smo ob obisku te bolnišnice lahko ugotovili tudi veliko primerov dobrih praks, ki smo jih že ob obisku pa tudi pozneje v poročilu posebej pohvalili. Ob obisku **Psihiatrične bolnišnice Begunje smo podali 21 splošnih priporočil.** Na odziv bolnišnice, s katerega bomo lahko razbrali, katera priporočila so že uresničena, katera so bila sprejeta, vendar jih še niso uresničili, in s katerimi se bolnišnica morebiti ne strinja ob pripravi tega zapisa (začetek januarja 2019), še čakamo. Psihiatrično bolnišnico Begunje smo obiskali že večkrat in ugotovili, da se **vrsta priporočil ponavlja.** Tako smo znova priporočili, naj se **pacientom zagotovijo dnevna oblačila** in naj se jih na možnost, da podnevi niso v pižami, posebej opozarja. Poudarili smo potrebo, da se aktivnosti zanje izvajajo tudi ob koncu tedna in da se jim ob uporabi telefona zagotovi ustrezna zasebnost. Ker sta bili tako na moškem kot ženskem oddelku pod posebnim nadzorom nameščeni zasilni ležišči, smo opozorili, naj se ti uporabljata le, ko ne gre drugače, in za najkrajši možni čas. Priporočali smo ustrezno dopolnitev obrazca, s katerim se oseba strinja z namestitvijo na oddelek pod posebnim nadzorom, saj smo ugotovili, da veljavni obrazec nima pravnega pouka. Na ženskem oddelku pod posebnim nadzorom smo ugotovili, da se PVU še vedno izvaja v večposteljni sobi, kar pomeni, da je pacientka lahko tudi na očeh drugih pacientk ali celo njihovih obiskovalcev. Smo pa vseeno pohvalili osebe, ki si prizadeva, da bi bila pacientka, pri kateri se ukrep izvaja, če je le mogoče, sama v sobi.

Leta 2018 smo opravili tudi **kontrolni obisk Psihiatrične bolnišnice Idrija**, in sicer smo ob tem obisku preverjali predvsem spoštovanje priporočil, podanih ob rednem obisku leta 2016. **Ob tem smo žal ugotovili, da je bolnišnica večino od 20 takrat danih priporočil sicer sprejela, ni jih pa še izvedli.** Dveh priporočil niso sprejeli, le eno pa je bolnišnici uspelo izvesti, in sicer obveščanje pacientov in svojcev o okužbah z na antibiotike odpornimi bakterijami. **Ob tokratnem obisku smo podali tudi devet novih priporočil (delno gre za ponovljena, toda nerealizirana priporočila iz leta 2016).** Nova priporočila so se nanašala na bivalne razmere (okrasitev skupnih prostorov in sob pacientov), prehrano (na enem od oddelkov niso bili izobešeni jedilniki), obravnavo oziroma oblike dela (spremljanje števila pacientov v pižamah), evidence oziroma dokumentacijo (pomanjkljivost obrazcev, ki se izpolnjujejo ob uvedbi PVU, skrbnost pri njihovem izpolnjevanju, prekoračitev rokov za obveščanje najbližje osebe v primeru izvedenega PVU), obravnavo nezaželenega vedenja (uporaba pasov, namenjenih oviranju pacientov, v počivalnikih) in pravno varstvo oziroma pritožbene poti (zagotovitev pisala, da lahko pacient odda anonimno pritožbo). **Po odzivu bolnišnice smo ugotovili, da je bila večina novih priporočil sicer sprejeta, vendar jih niso izvedli** (na odgovor Ministrstva za zdravje smo ob pripravi letnega poročila DPM še čakali). Bolnišnica je namreč uresničila le dve priporočili (skrbno izpolnjevanje obrazcev, dostopnost pisala), dveh priporočil pa ni sprejela (spremljanje števila pacientov v pižamah, prekoračitev rokov za obveščanje svojcev).

2.3.1. Psihiatrična bolnišnica Ormož

23. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Bolnišnici smo priporočili, da osebje sobe po potrebi prezrači tudi čez dan in, če je le mogoče, v času, ko so pacienti odsotni zaradi dnevnih aktivnosti, torej zaradi vstopa zaprtega v sobo ne bo slabe volje ali celo nemira.	Kljub dobrim higienskim razmeram je bilo v nekaterih sobah moškega oddelka pod posebnim nadzorom, predvsem v sedemposteljni sobi, zaznati nekoliko slabši zrak. Slabši zrak je bilo mogoče zaznati kljub temu, da so bila okna v času našega obiska priprta. Glede na pojasnilo osebja in pacientov poteka zračenje zjutraj, ko bolnikov ni v sobi – takrat namreč sobe zaklenejo in okna odprejo na stežaj.
2 Bolnišnici smo priporočili, da razmisli o okrasitvi moškega oddelka pod posebnim nadzorom (predvsem v sobah) na način, da okrasitev ne bi pomenila nevarnosti za paciente, hkrati pa bi do določene mere ustvarila domače vzdušje in razblinila enoličnost oddelka. Ponovno smo poudarili, da imajo izdelki pacientov estetsko (pa tudi optimistično) vrednost. Dekoracija prostora za paciente predstavlja tudi določeno vizualno stimulacijo, ki naredi prostor bolj domač in tako pacientu prijazen. Bolnišnici smo priporočili, da tudi na ženskem oddelku pod posebnim nadzorom poskrbi za ustrezno okrašenost oddelka, ki bo zagotovila bolj domače vzdušje in s tem pacientkam prijaznejše bivalno okolje. Smiselno enako priporočilo smo podali tudi glede gerontopsihiatričnega oddelka.	Osebje je pojasnilo, da bi bila okrasitev sten z dekoracijo, ki se lahko sname, nesmiselna, saj bi jo pacienti lahko odstranili. Prav tako bi lahko bila namestitev lončnic po besedah osebja celo nevarna.
3 Bolnišnici smo priporočili, da v bližino nabiralnika za pritožbe na moškem sprejemnem oddelku namesti opis postopkov in pritožbenih poti.	Na oglasnih deskah so objavljeni poti za obravnavo morebitnih kršitev pacientovih pravic in kontakt zastopnika pacientovih pravic, hišni red, urnik aktivnosti in dolžnosti pacientov. Na oddelku imajo tudi zloženke z navodili pacientom in svojcem, seznam pravic pacientov na oddelku pod posebnim nadzorom, brošuro zastopnika pacientovih pravic in tudi navodila za umivanje rok.
4 Bolnišnici smo priporočili, da v bližino nabiralnika za pritožbe na moškem sprejemnem oddelku namesti papir (morebiti celo obrazec), na katerega bi pacient lahko napisal pritožbo, in pisalo, ki bi bilo takšne vrste ali pritrjeno tako, da ne bi predstavljalo nevarnosti za paciente, ali pa vsaj obvestilo, da sta papir in pisalo pri zdravstvenem osebju.	Kljub večkratnim priporočilom DPM ob nabiralniku pisalo še vedno ni nameščeno. Prav tako ni papirja ali obrazca za morebitno pritožbo. Po besedah zdravstvenega osebja se pacienti redko odločijo za pisanje pritožb. Po zagotovilih zdravstvenega osebja lahko pacienti pisalo in papir dobijo pri zdravstvenem osebju v ambulanti.
5 Bolnišnici smo priporočili, da nabiralnike pooblaščen oseba pregleda pogosteje, vsaj vsakih 14 dni, saj se sicer velikokrat zgodi, da oddana pritožba ob obravnavi ni več aktualna.	Ob vpogledu v evidenco pregledov nabiralnikov smo ugotovili, da se je pregled opravljal v nasprotju z zagotovili, prejetimi ob razgovoru z vodstvom, torej enkrat mesečno, oktobra in decembra pa takšnega pregleda očitno sploh ni bilo.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da je glede pogostejšega zračenja prostorov na moškem oddelku pod posebnim nadzorom na to opozorila negovalno osebje, ki zdaj pogosteje izvaja prezračevanje prostorov. Bolnišnica je pojasnila še, da v letu 2019 seli moški oddelk pod posebnim nadzorom v pritličje stavbe, kjer bodo prostorske možnosti in tudi prezračevanje boljši.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da bo nov moški oddelk pod posebnim nadzorom primerneje opremljen, kar se tiče dekoracije. Enako velja za ženski oddelk pod posebnim nadzorom.
Splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je navedla, da bodo na novem moškem oddelku pod posebnim nadzorom posebej pozorni, da bosta v bližini nabiralnika obrazec za pritožbo, ki bo omogočil pritožbo, in pisalo. Praznjenje nabiralnika poteka tedensko. Glede na pojasnilo bolnišnice dodajamo, da je navedba o namestitvi obrazca za pritožbe in pisala na novem moškem oddelku pod posebnim nadzorom pohvalna. Ob tem je treba opozoriti, da ne vidimo razlogov, da bolnišnica tega ne bi naredila nemudoma, torej že na obstoječem oddelku. Prepričani smo, da bo bolnišnica že na obstoječih oddelkih in tudi na novem moškem oddelku pod posebnim nadzorom namestila opis pritožbenih postopkov, saj na to ni posebej odgovorila.
Splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Sprejeto – neizvedeno 	Odgovor bolnišnice na to priporočilo je podan zgoraj.
Splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Sprejeto – neizvedeno 	Odgovor bolnišnice na to priporočilo je podan zgoraj.

2.3.1. Psihiatrična bolnišnica Ormož

23. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

6 Bolnišnici smo priporočili, da določi osebo, ki bo pacientu pomagala sestaviti pritožbo (npr. socialna delavka), na to pa paciente tudi ustrezno opozori (npr. z objavo na oglasni deski ali na nabiralniku za pritožbe). Lahko se namreč zgodi, da bo pacient želel oddati pritožbo zoper za-poslene na oddelku. V takšnem primeru ne bi bilo najbolje, če bi se moral za pomoč pri sestavi pritožbe obrniti prav na tiste, zoper katere se želi pritožiti.	Prejeli smo pojasnilo, da lahko pacienti vse pripomočke za pisanje dobi-jo pri osebju, če to želijo. Osebje, predvsem medicinske sestre, pacien-tom tudi pomagajo pri pisanju, če je to potrebno.
7 Bolnišnici smo priporočili, da ponovno prouči možnost, da se namestijo klicni zvonci, s kate-rimi bodo pacienti lahko v stiski na varen način poklicali osebje. bolnišnica naj posveti posebno pozornost nadziranju, da osebje ne bi klicnega zvonca odstranilo pacientu, ki ga pogosto (po oceni osebja morebiti celo neupraviče-no) uporablja.	Kljub opozorilom DPM v prejšnjih poročilih klicni zvonci na oddelku še vedno niso nameščeni.
8 Bolnišnici smo priporočili, da v primeru zlorab (mobilnega) tele-fona postopa skladno z ZDZdr in pridobi ustrezno odločitev sodi-šča o omejitvi pravice do uporabe telefona. Ob tem smo opozorili, da praksa, ko lahko posameznik kliče zgolj ob prisotnosti osebja, kljub morebitnim nevarnostim neutemeljenega klica na državne institucije, ni primerna.	Glede možnosti uporabe mobilnih telefonov smo ugotovili, da so shra-njeni pri zdravstvenem osebju v ambulanti. Uporaba telefonov je po do-govoru z osebjem možna med 8.00 in 20.00. Med dnevnimi aktivnostmi je uporaba telefona prepovedana. Če osebje oceni, da bi lahko prišlo do zlorabe telefonskega klica (recimo neutemeljen klic na policijo ipd.), je med opravljanjem telefonskega klica ob pacientu prisotno, sicer lahko pacienti uporabljajo telefon v popolni zasebnosti.
9 Bolnišnici smo priporočili, da zagotovi, da bo pacientkam na voljo zadosti dnevni oblačil, saj dejstvo, da je pacientka brez nje-ga zgolj zato, ker zaloga bolni-šnice ni zadosti velika, ni spreje-mljivo. Skladno z mnenjem RSK za psihiatrijo smo priporočili, da bolnišnica vsem pacientom, z iz-jemo tistih, kjer to ni primerno iz popolnoma somatskih razlogov, zagotovi dnevna oblačila.	V zimskem času garderoberka prinese plašče, jakne in zimsko obutev ter jih pospravi v skupno omaro na hodniku, da jih imajo pacientke na voljo za sprehode na prostem. Pacientke dobijo bolnišnično trenirko in druga oblačila. V času obiska je bila večina pacientk v trenirki, tri pa so bile v pižami. Ena izmed njih je povedala, da bi bila raje v trenirki, ven-dar jih je zmanjkalo.
10 Bolnišnici smo priporočili, da zagotovi ustrezno zračenje ka-dilnice na ženskem oddelku pod posebnim nadzorom, predvsem pa tudi, da dim iz kadičnice ne prehaja v druge, skupne in bival-ne prostore pacientk.	Kadilnica v času obiska ni bila dovolj prezračena. Vonj po cigaretah je bilo zaznati tudi v predprostoru.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da pomoč pri sestavljanju pritožb nudi Anica Megla, univ. dipl. soc. del., kar je objavljeno na oglasnih deskah po oddelkih. Prav tako je določena kot oseba, ki skrbi za redno (tedensko) praznjenje nabiralnikov s pritožbami, pohvalami in idejami.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnila, da so klicni zvonci za takojšen priklic osebja tudi v psihiatričnih bolnišnicah pomemben varnostni ukrep, vendar obstajajo zadržki, ker ti ne smejo biti na vrvicah (nevarnost poskusa samomora), njihova vgradnja v stene pa pomeni večji gradbeni poseg, ki zahteva finančna sredstva, s katerimi pa bolnišnica trenutno niti ne razpolaga niti niso bila predvidena v finančnem načrtu. Kljub temu je zagotovila, da lahko zaradi relativne majhnosti bolnišnice in ob hkratni selitvi moškega oddelka pod posebnim nadzorom osebje izvaja kontinuiran nadzor in se na pacientove potrebe odzove zelo hitro. Pojasnilo bolnišnice sprejemamo. Ob tem predlagamo, da bolnišnica namestitev klicnih zvoncev predvidi v finančnem načrtu in ob prenovi posameznih oddelkov, če brezžični sistem ni mogoč, to tudi izvede.
Splošno Obravnava, oblike dela	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da je osebje opozorila, da imajo pacienti pravico do uporabe mobilnih telefonov in da je treba za vsakršno omejevanje njihove uporabe pridobiti ustrezno odločitev sodišča.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnila, da paciente spodbuja k nošenju njihovih oblačil, ob tem pa zagotavlja tudi pranje in vzdrževanje. Pomanjkanje trenirk na ženskem oddelku pod posebnim nadzorom so uredili z naročilom večjega števila oblačil. Bolnišnica je navedla še, da se popolnoma strinja, da potrebujejo tudi geriatrični pacienti svoja oblačila in trenirke, zato je pristopila k njihovem nakupu.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da bo za kajenje ob renovaciji in reorganizaciji oddelkov uredila poseben prostor, ki se bo lahko ustrežneje zračil, v vmesnem obdobju pa se bo upoštevalo priporočilo Varuha glede zračenja. Ustrezno so se popravila vrata, da dim ne prehaja v druge prostore.

2.3.1. Psihiatrična bolnišnica Ormož

23. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
11 Bolnišnici smo priporočili, da se dnevne aktivnosti, kot so delovna terapija, skupinska fizioterapija in podobno, na gerontopsihiatričnem oddelku izvajajo izven sob pacientov.	V času obiska je večina pacientov v sobi barvala pobarvanke, pri čemer je ena pacientka spala v svoji postelji. Takšen sistem je za tiste, ki so nameščeni v to sobo in potrebujejo mir, zelo neugoden.
12 Bolnišnici smo priporočili, da je pozorna na spoštovanje določil ZDZdr glede potrebne pravne podlage za sprejem na oddelek pod posebnim nadzorom, torej tudi gerontopsihiatrični oddelek. Posebej naj bo pozorna na primere, ko pacient prekliče (na kakršen koli način) podano soglasje, saj mora v takšnem primeru pacienta nemudoma odpustiti iz oddelka pod posebnim nadzorom ali pa začeti postopek, kot ga ZDZdr predvideva za sprejeme v nujnih primerih.	Presenetilo nas je majhno število pacientov, ki so bili sprejeti na podlagi odločitve sodišča, še posebej, ker je bil le manjši delež teh z gerontopsihiatričnega oddelka, kjer osebe zaradi napredovale demence nedvomno težje dajo soglasje ali pa ga sploh ne morejo dati. Na samem oddelku smo prejeli pojasnilo, da soglasje večinoma res podpišejo osebe same, včasih pa tudi (zgolj) njihov skrbnik.
13 Bolnišnici smo priporočili, da tako zdravnike kot tudi drugo osebje oddelkov pod posebnim nadzorom jasno pouči o določilu ZDZdr, ki določa, da lahko pacient ali pacientka prekliče svoje soglasje na kakršen koli način, torej pisno, ustno ali zgolj s tem, da nakaže, da na oddelku ne želi več biti (npr. poskus odpiranja vrat). Hkrati smo priporočili, da ustrezno popravi tudi obrazec Sprejem na zdravljenje s privolitvijo na oddelek pod posebnim nadzorom in ga uskladi z 38. členom ZDZdr. Priporočili smo še, da v dvomu, ali je pacient sposoben dati soglasje za sprejem v oddelek pod posebnim nadzorom, bolnišnica o zadržanju obvesti sodišče.	Majhno število sprejemov na podlagi sodnih odločb nas je presenetilo. Vsaj dve pacientki sta namreč kasneje izrecno vprašali, ali lahko gresta domov in ali to pomeni, da bo bolnišnica sprožila sodni postopek. Dan pred obiskom DPM so na oddelek sprejeli pacientko na podlagi privolitve, ki pa naj bi ravno na dan obiska privolitev ustno preklicala. V času obiska je na oddelek prišel lečeči psihiater in se poskušal s pacientko pogovoriti, vendar je ta pogovor odklonila. Pogovoriti se ni hotela niti z nobeno od medicinskih sester. Odklonila je tudi pogovor z DPM. Osebje je bilo glede na opažanja DPM v dvomu, kakšna je volja pacientke v zvezi s sprejemom na varovani oddelek. Na oddelku želijo, da je preklic privolitve podan v pisni obliki, vendar smo že ob samem obisku opozorili, da to ni potrebno, saj je dovolj ustni preklic ali zgolj dejanje, ki kaže na to, da pacientka ne želi biti hospitalizirana.
14 Bolnišnici smo priporočili, da o poteku roka zadržanja, ki ga je določilo sodišče, obvesti tudi zaposlene na oddelku, saj morajo v primeru, da ne pride do podaljšanja zadržanja, poskrbeti, da se pacienta pravočasno odpusti z oddelka.	Izvedenec je v času svojega obiska ugotovil, da v enem primeru v medicinski dokumentaciji, dostopni na oddelku, ni bil dostopen sklep sodišča o zadržanju pacientke na oddelku pod posebnim nadzorom. Ravno tako na obiskanem oddelku osebje zdravstvene nege ne razpolaga s podatkom, do kdaj je dopustno zadržanje pacientke na oddelku.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Splošno Aktivnosti	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo pojasnila, da je v preteklih mesecih že pristopila k reorganizaciji delovnoterapevtske dejavnosti, tako da so delovni terapevti prisotni na varovanih oddelkih v dopoldanskem in popoldanskem času do 17.00 in ne več le v dopoldanskih urah v ločenih prostorih za delovno terapijo v mansardnih prostorih. Razen na psihogeriatričnem oddelku se delovna terapija izvaja v ločenih prostorih na posameznih oddelkih. S širitvijo psihogeriatričnega oddelka (prostori, namenjeni oddelku, so že izpraznjeni) bo tudi tam zagotovljen ločen prostor.
Splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da je posebno pozornost namenila priporočilu Varuha, da naj osebje upošteva pravico pacientov, da lahko kadar koli prekličejo svoje soglasje glede sprejema, in to na kakršen koli način. Na to opozarja strokovna direktorica na strokovnih sestankih, predajah služb, predstavitev primerov obravnav in notranjih strokovnih nadzorih. To delo bi moralo že imeti učinek, in sicer povečanje števila prijav o neprostovoljnem zadržanju v psihogeriatričnem oddelku.
Splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Sprejeto – izvedeno 	Delno je odziv bolnišnice na predhodno poročilo razviden že pri prejšnjem priporočilu. Poleg tega je bolnišnica navedla tudi, da so na strokovnih in drugih srečanjih opozorili, da ni mogoče sprejeti pacienta s soglasjem skrbnika. Obrazec o privolitvi je bolnišnica z več direktorji psihiatričnih bolnišnic uskladila tako, da je v obrazcu zapisana tudi možnost preklica privolitve.
Splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da je osebje zdravstvene nege in oskrbe opozorila, da mora imeti pregled nad tem, do kdaj je pacient upravičeno zadržan na oddelku.

2.3.1. Psihiatrična bolnišnica Ormož

23. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

15 Bolnišnici smo priporočili, da čim prej najde ustrežne rešitve na obeh sprejemnih oddelkih, da bo možno PVU izvajati brez prisotnosti ali pogledov drugih pacientov, torej le ob prisotnosti zaposlenega, ki bo, skladno z zahtevo ZDZdr, izvajal stalni in neprekinjeni nadzor.	Ob ugotovitvah tokratnega obiska posebej opozarjamo na dejstvo, da se PVU izvaja tudi na očeh drugih pacientov. Čeprav se po možnosti uporabi paravan, smo lahko iz prejetih pojasnil razbrali, da ni vedno tako. Ravno tako se lahko ukrep na ženskem sprejemnem oddelku izvaja na očeh drugega pacienta, pri katerem se izvaja kontaktna izolacija (izvajanje ukrepa v sobi s pacientom, ki potrebuje kontaktno izolacijo, je lahko že samo po sebi sporno).
16 Bolnišnici smo priporočili, da se pri osebi, pri kateri se izvaja PVU, a je pred tem podala soglasje za zdravljenje na oddelku pod posebnim nadzorom, preveri in dokumentira, ali se s tovrstnim zdravljenjem še strinja oziroma ali želi soglasje za tovrstno zdravljenje umakniti.	Izvedenec je podal svoje mnenje, da v primeru, ko se izvaja PVU pri pacientih, ki so podali soglasje za zdravljenje na oddelku pod posebnim nadzorom, razen v primeru izrecno izražene želje osebe same za izvajanje PVU, ni mogoče ugotoviti, ali je podano soglasje za zdravljenje na oddelku pod posebnim nadzorom še veljavno. V primeru, da oseba poda soglasje za zdravljenje na oddelku pod posebnim nadzorom psihiatrične bolnišnice, je mogoče pričakovati, da se oseba strinja tudi z metodami zdravljenja na tem oddelku. Sam PVU ni mogoče šteti le med metode zdravljenja, temveč gre za varovalni ukrep, ki dodatno posega v svobodo osebe. Zato je mogoče ugotoviti, da pri večini pacientov (razen pri tistih, ki bi sami zahtevali tovrstni ukrep) ni mogoče sklepati, da so vnaprej podali soglasje tudi za tovrstno metodo zdravljenja. Podobno tudi CPT v prenovljenih standardih o uporabi telesnega oviranja v psihiatričnih ustanovah za odrasle iz leta 2017 določa, da je v primeru uporabe PVU pri pacientu, ki je podal soglasje za zadržanje, treba revidirati pravno podlago za zadržanje (torej praviloma obvestiti sodišče o zadržanju pacienta).
17 Bolnišnici smo priporočili, da je pozorna na primere, ko pacient zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja soglasja ni (več) sposoben preklicati, in da v takšnem primeru postopa, kot da soglasja pacienta za nadaljnje zadržanje in tudi samo zdravljenje ni več.	Izvedenec meni, da je v primeru, ko se je zdravstveno stanje osebe poslabšalo do te mere, da oseba ni več sposobna podati soglasja za nadaljevanje zdravljenja na oddelku pod posebnim nadzorom psihiatrične bolnišnice oziroma ji zdravstveno stanje niti ne omogoča preklica tovrstnega soglasja, mogoče tovrstno stanje osebe razumeti kot tako, ki ne omogoča več podaje strinjanja z obravnavo na oddelku pod posebnim nadzorom psihiatrične bolnišnice. V takem primeru je predhodno podano soglasje mogoče razumeti kot ne več veljavno, saj oseba ni več sposobna soglašati (niti razumeti) načrta zdravljenja.
18 Bolnišnici smo priporočili, da obrazec Evidenca uporabe PVU telesnega oviranja s pasovi, posteljno ograjico dopolni z ustreznima rubrikama, kjer bodo zaposleni lahko navedli ukrepe, ki so bili izvedeni pred izvedbo PVU (vpis v prazno polje ali pa izbira enega izmed vnaprej navedenih ukrepov), ter doda polje, kamor se lahko vpiše, kdo je s pacientom opravil pojasnilni pogovor po končanju ukrepa.	Ob izvedbi PVU zaposleni izpolnijo obrazec Evidenca uporabe PVU telesnega oviranja s pasovi, posteljno ograjico. Ob pogledu obrazca na njem pogrešamo predvsem rubriko, kjer bi zaposleni lahko navedli ukrepe, ki so bili izvedeni pred PVU, saj je treba upoštevati, da je PVU najskrajnejši ukrep, ki se izvede zgolj, če vse druge možnosti niso uspešne (pogovor, deeskalacijske tehnike ipd.). Ravno tako smo na obrazcu pogrešali rubriko, kjer bi lahko lečeči psihiater navedel, ali je bilo po končanju ukrepa pacientu dano ustrezno pojasnilo glede namena ukrepa. S takšnim pojasnilom se namreč lahko skuša znova vzpostaviti morebiti porušeni odnos pacient-zdravnik.
19 Bolnišnici smo priporočili, da zaposlene opozori na potrebo po skrbnem izpolnjevanju obrazcev, saj je le tako možna ustrezna kontrola nad izvedbo ukrepa.	Ob samem obisku smo pregledali obrazce izvajanja ukrepa in ob tem ugotovili določene pomanjkljivosti ob izpolnjevanju obrazca. V enem primeru ni bilo navedeno, kakšen komplet se je pri izvedbi PVU uporabil (zgolj trebušni pas, posamezne okončine).

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Splošno Obravnavanje nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da celotna reorganizacija v bolnišnici (vsebinska in prostorska) stremi predvsem k zaščiti pacientovih pravic pri sprejemu na oddelek pod posebnim nadzorom in glede PVU. Na novih oddelkih se ustvarjajo od drugih pacientov ločeni prostori za PVU, skladno s standardi, pod neposrednim in nepretrganim nadzorom osebja, za kar se zagotavlja poseben prostor.
Splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da je preneseno navodilo strokovne direktorice zaposlenim na oddelku, da se uvedba PVU razume kot prekinitev privolitve pacienta.
Splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica na to priporočilo ni posebej odgovorila. Upoštevajoč pojasnila pri prejšnjih priporočilih in pojasnilo bolnišnice, da bo priporočila DPM skušala v največji možni meri upoštevati in jih vključiti v načrtovanje ter izvajanje storitev, verjamemo, da bo bolnišnica tudi to priporočilo izvedla.
Splošno Evidenca, dokumentacija	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da je obrazec za PVU dopolnila z rubriko o ukrepih, izvedenih pred PVU s podpisom.
Splošno Evidenca, dokumentacija	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da so zaposleni opozorjeni na izvajanje predpisa in izpolnjevanje obrazcev.

2.3.1. Psihiatrična bolnišnica Ormož

23. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

20 Bolnišnici smo priporočili, da se na obrazec jasno napiše, komu vse je bil poslan, saj bo le tako možna natančnejša kontrola izpolnitve zakonske zahteve po obveščanju.	Ob pregledu obrazcev za obveščanje smo ugotovili, da se ti sicer izpolnijo in očitno tudi pošljejo, vendar pa smo opazili, da se na obrazec (običajno) ne navede, komu je bilo obvestilo poslano.
21 Bolnišnici smo priporočili, da je na primere, ko pride ali bi lahko prišlo do prekoračitve največjih predpisanih odmerkov terapije, posebej pozorna in da v takšnih primerih, kot ga je opisal izvedenec, ravna skladno z določbami ZDZdr o posebnih oblikah zdravljenja. Predvsem mora zagotoviti, da do prekoračitve ne bi prihajalo ob aplikaciji terapije po potrebi.	Izvedenec je ob pregledu medicinske dokumentacije pacientov ugotovil, da so bila pri eni od oseb predpisana pomirjevala na način, ki utegne privedi do prekoračitve maksimalnih dnevni še priporočenih odmerkov zdravila Diazepam, saj je imela oseba že v redni terapiji predpisanih 30 mg Diazepama (Apaurin), kar je maksimalni dnevni priporočeni odmerek, dodatno pa še po potrebi isto zdravilo, kar bi v primeru tovrstnega odmerjanja, ob že prejeti redni terapiji, vodilo v prekoračitev dnevni maksimalni priporočeni odmerkov zdravila. V medicinski dokumentaciji pri tej osebi ni bilo podatka o izvedenih ukrepih v primeru tovrstnega odmerjanja zdravil.
22 Bolnišnici smo priporočili, naj se obrne na zastopnike oseb s težavami v duševnem zdravju in jih povabi, da pacientom tudi osebno predstavijo njihove pristojnosti, po potrebi pa tudi njihovim svojcem oziroma skrbnikom. Če ustreznega odziva zastopnikov ne bi bilo, smo predlagali, da nas bolnišnica s tem seznaní.	Na oddelkih smo videli zloženke, namenjene predstavitvi zastopnikov oseb s težavami v duševnem zdravju. Prejeli smo pojasnilo, da se pacienti nanje redko obračajo, od strokovne direktorice pa tudi pojasnilo, da v osmih mesecih na tem delovnem mestu tovrstnega zastopnika še ni srečala. Prejeli smo tudi pojasnilo, da v zadnjem času na naslov zastopnice po Zakonu o pacientovih pravicah ni prišla nobena pritožba.
23 Bolnišnici smo priporočili, da nadaljuje svoja prizadevanja za širitev urnika obiskov in čim prej v dogovoru z zaposlenimi določi širši ali celo neomejen urnik obiskov.	Obiski so dovoljeni v popoldanskem času, vendar menijo, da tri ure niso dovolj. Želijo si, da bi bili neomejeni. Predvidoma naj bi novo ureditev vpeljali do konca leta. Sprememba glede na pojasnilo sogovornikov ni tako preprosta, ker je za to potrebno sodelovanje medicinskih sester.
24 Bolnišnici smo priporočili, da osebje pacientom, kjer ne obstajajo zadržki zdravstvene narave, omogoča dostop do svetovnega spleta ter s tem ohranjanje in krepitev njihove socialne mreže, kar ima lahko nedvomno v posameznih primerih tudi pozitiven vpliv na sam potek zdravljenja pacienta.	DPM sprejema zadržke glede uporabe računalnikov ali drugih komunikacijskih naprav na oddelkih pod posebnim nadzorom (pametni mobilni telefoni, tablični računalniki ipd.), vendar ob tem opozarja, da predvsem mlajši pacienti ohranjajo stik s svojo socialno mrežo s sodobnimi tehnologijami in družabnimi omrežji.

Dobre prakse – pohvale

- Iz naključnih razgovorov s pacienti smo izvedeli, da je higiena na oddelku dobra. Osebje redno menjava posteljnino. Na voljo je dovolj brisač in drugih higienskih pripomočkov. Razkužila za roke so na voljo tako v sobah, sanitarijah, na hodniku kot tudi v ambulanti. Higienske razmere na moškem oddelku pod posebnim nadzorom je treba zaradi vsega navedenega pohvaliti.
- Vrata v kadalnico na koncu hodnika moškega oddelka pod posebnim nadzorom so iz umetne mase (PVC) in dobro tesnijo, tako da vonja po cigaretne dimu na tem oddelku ni bilo mogoče zaznati. Tudi sama kadalnica je bila na dan obiska dobro prezračena, kar je treba pohvaliti.
- Izvedenec ugotavlja, da je treba pohvaliti uporabo lestvice za oceno agresivnega vedenja SOAS-R (The Staff Observation Aggression Scale – Revised) in sodelovanje v raziskavi.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Splošno Evidenca, dokumentacija	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da obrazci vsebujejo navedbo, komu so poslani. Osebe je posebej opozorila na določila 29. člena ZDZdr.
Splošno Zdravstvena oskrba	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da so zdravniki opozorjeni na to, da je treba prijaviti prekoračitve najvišjih priporočenih odmerkov sodišču. Bolnišnico ob njenem odgovoru opozarjamo, da je treba spoštovati določila 9. člena ZDZdr, ki natančneje določajo postopek ob uporabi posebnih metod zdravljenja. Če je pri pacientu treba uporabiti psihotropna zdravila v vrednosti, ki presega največji predpisani odmerek, mora o uporabi takšne metode presoјati zdravniški konzilij. Sodišče je res treba obvestiti, vendar le v primeru, če gre za pacienta, ki je zadržan na podlagi sodne odločbe, saj mora sodišče o uvedbi takšnega načina zdravljenja odločiti predhodno, torej še pred začetkom tovrstnega zdravljenja.
Splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odgovoru na predhodno poročilo navedla, da bo v decembru 2018 organizirala sestanek med zastopniki oseb s težavami v duševnem zdravju in pacienti na vseh oddelkih.
Splošno Stiki z zunanjim svetom	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da so obiski omejeni le s procesom dela.
Splošno Stiki z zunanjim svetom	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je v odgovoru na predhodno poročilo navedla, da bo na oddelke v letu 2019 namestila naprave za dostop do svetovnega spleta.

- Delovna terapija poteka vsak dan v dopoldanskem času. Aktivnosti so namenjene vsem pacientom v bolnišnici, ki se delavnic udeležujejo skupaj. Na dan obiska je delovna terapevtka pričakovala šest pacientov iz oddelkov pod posebnim nadzorom. Vključevanje oseb iz oddelka pod posebnim nadzorom v delavnice, ki so namenjene vsem stanovalcem, je treba pohvaliti.
- Čiščenja gerontopsihiatričnega oddelka se izvajajo trikrat na dan. V času obiska je bil oddelek čist, kar je treba pohvaliti.
- Ob večerih na moškem oddelku pod posebnim nadzorom običajno gledajo dnevna poročila. Tako so pacienti seznanjeni z dogajanjem doma in po svetu, hkrati pa jih želijo s tem spodbuditi k večjemu zanimanju za dogajanje v njihovem okolju. O dogajanju doma in po svetu pacienti poročajo tudi na terapevtskih skupnostih, kar je treba pohvaliti.

2.3.2. Psihiatrična bolnišnica Idrija

10. 7. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** DPM je ob svojem obisku leta 2016 priporočil, da bolnišnica izobesi tedenski jedilnik na oddelčne oglasne deske. Ob tokratnem obisku smo izvedeli, da ga bolnišnica na oddelek L3 ni namestila zaradi varnosti. S takšnim pojasnilom se nismo mogli strinjati, saj smo prepričani, da je nedvomno veliko možnosti, da se jedilnik namesti in ob tem ustrezno zaščiti na način, ki onemogoča, da bi ga pacienti sneli in neprimerno uporabili (npr. dali v usta). Zato smo priporočilo ponovili.
 - 2** DPM je ob svojem obisku leta 2016 pozdravil na eni strani okrasitev jedilnic in dnevnih prostorov, hkrati pa predlagal, da bolnišnica sobe pacientov, vsekakor pa predvsem tudi hodnike, opremi z izdelki pacientov, ki imajo estetsko in všečno (optimistično) vrednost. Dekoracija prostora za paciente predstavlja tudi določeno vizualno stimulacijo, ki naredi prostor bolj domač in pacientu prijazen. Ker smo ob tokratnem obisku opazili zgolj omejen napredek, na oddeku L3 pa je bilo stanje dejansko nespremenjeno, smo se sicer strinjali, da je pomembno zagotoviti varnost pacientov, ob tem pa poudarili, da je zanesljivo veliko možnosti, da bi zagotovili pacientom čim bolj prijazno bivalno okolje (npr. namestitev slik za pleksi steklo, pritrjeno na steno, uporaba fototapet ipd.).
 - 3** Bolnišnici smo priporočili, da spremlja število pacientov v dnevni oblačilih oziroma pižamah ter ob tem izvede tudi merjenje zadovoljstva pacientov s posamezno vrsto oblačil. Na takšen način bo namreč najbolj zanesljivo lahko ugotovila zadovoljstvo pacientov s posamezno vrsto oblačil.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Splošno Prehrana	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da si od leta 2016 (na priporočilo DPM) prizadeva, da je osebam na oddelkih pod posebnim nadzorom dostopen jedilni list. Med ukrepe, ki jih bo ob letošnjih ugotovljenih dejstvih uvedla na oddelku L3, spada ponovno obveščanje vodij posameznih služb in odgovornih nosilcev z nujnostjo spremljanja in ponovnega nameščanja po tem, ko pacienti hote in/ali nehote odstranijo jedilne liste z oglasnih desk. Uveden bo reden obhod in nadzor nad izvajanjem s strani skrbnika sistema vodenja kakovosti.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da bo poskrbela, da bo oddelek L3, ki je v poročilu DPM omenjen kot oddelek, kjer je stanje glade dekoracije prostora nespremenjeno, uredil skupne prostore in hodnike z novo estetsko vizualno podobo.
Splošno Obravnavanje, oblike dela	Nesprejeto 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da pozdravlja ustvarjalnost DPM in njegovih predstavnikov, ki znajo in zmorejo pokazati in/ali predlagati kazalnike, o katerih bolnišnica ni razmišljala in jih prepoznala. Bolnišnica dodaja, da se za izvedbo podanega priporočila v danem trenutku ne bo/ne more odločiti. Razlogom, ki so podani že v spremnem dopisu (prednostna naloga bolnišnice je skrb za izvajanje kakovostne in varne obravnave terapevtsko čedalje zahtevnejših pacientov), dodaja še to, da kazalnik ponovno nalaga predvsem administrativna dela, in sicer kadrovske podhranjeni negovalni službi, ki jo s tem dodatno preusmerja od dela s pacientom k delu za pacienta. Bolnišnica si bo pri omenjenem priporočilu še naprej prizadevala v smeri, da pacienti med bivanjem v bolnišnici uporabljajo svoja oblačila in jih k temu tudi spodbujala. Bolnišnica dodaja, da se uporabi bolnišničnega perila na oddelkih pod posebnim nadzorom ne more popolnoma izogniti – v posebnih primerih uporabo narekujejo specifični zdravstveni, higienski in socialni kriteriji.

2.3.2. Psihiatrična bolnišnica Idrija

10. 7. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 4** Obrazec, ki se uporabi ob telesnem oviranju v počivalniku, je vsekakor pomanjkljiv, zato smo predlagali, da bolnišnica do priprave novega obrazca uporablja obrazec, ki se sicer uporablja za PVU in je kljub določenim pomanjkljivostim še vedno bistveno podrobnejši in zato za uporabo, v primeru izvedbe PVU, primernejši.
-
- 5** Bolnišnici smo priporočili, da se obrazec ob izvedbi PVU izpolnjuje skrbno. Zdravnik mora biti podpisan bodisi v rubriki o uvedbi PVU (če je bil takrat prisoten) bodisi v rubriki o odobritvi PVU (če je zgolj naknadno že izvedeni PVU odobril).
-
- 6** Že ob obisku smo opozorili, da je stališče DPM, da namestitev pasov pri pacientih na počivalniku pomeni uporabo pasov za oviranje, ki jih ZDZdr opredeljuje kot PVU (podobno tudi naslednje priporočilo). Ni namreč posebne razlike, če se pacientu namesti (zgolj) trebušni pas v postelji ali na počivalniku. Zato smo priporočilo v tem delu ponovili. Ob tem smo poudarili, da soglasje svojcev ali skrbnikov ne more zadoščati za izvedbo PVU, temveč je treba spoštovati zahteve ZDZdr in ravnati skladno z njimi.
-
- 7** Ker se varovanje v počivalniku izvaja na enak način kot leta 2016, smo priporočilo, podano ob obisku leta 2016, ponovili. Ob tem smo se strinjali s posameznimi navedbami bolnišnice, predvsem glede tega, da posebno dilemo nedvomno predstavlja vprašanje izvajanja tovrstnega ukrepa v skupnem prostoru.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Splošno Evidenca, dokumentacija	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da je do izvedbe priporočila pristopila resno – izvedbo omenjenega se načrtuje do konca leta 2018.
Splošno Evidenca, dokumentacija	Sprejeto – izvedeno 	Bolnišnica je v odgovoru na predhodno poročilo zagotovila, da si vseskozi prizadeva za skrbno in natančno izpolnjevanje obrazcev o PVU. Zunanji nadzor nad izpolnjevanjem določil ZDZdr in posredno obrazci izvaja Zdravstvena inšpekcija. Za nadzor nad izpolnjevanjem obrazca ima bolnišnica vpeljan tudi notranji nadzor. Ugotovitve notranjega nadzora so, s ciljem odprave pomanjkljivosti, predstavljene kvartalno na raportu in letno na obveznem izobraževanju zaposlenih.
Splošno Obravnavo nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da je do izvedbe priporočila pristopila resno – izvedbo omenjenega se načrtuje do konca leta 2018.
Splošno Obravnavo nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja	Sprejeto – neizvedeno 	Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da je do izvedbe priporočila pristopila resno – izvedbo omenjenega načrtuje do konca leta 2018.

2.3.2. Psihiatrična bolnišnica Idrija

10. 7. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

8 Ob obisku leta 2016 smo ugotovili, da prihaja do prekoračitve roka za obveščanje svojcev v primeru izvedenega PVU. Zato smo predlagali, da bolnišnica osebje opozori na potrebo po skrbnem vodenju evidenc in pravočasnem obveščanju vseh, za katere zakon tako določa. Po pregledu nekaterih spisov pacientov, kjer so bili izvedeni PVU, smo lahko ugotovili, da se ta rok ne spoštuje vedno, še posebej, če je bil PVU izveden ob koncu tedna. Zato smo priporočilo DPM ponovili in bolnišnici predlagali, da zagotovi pravočasno obveščanje vseh oseb, ki jih je skladno z ZDZdr treba obvestiti.

9 Ob obisku leta 2016 je DPM priporočil, da bolnišnica prouči možnosti, da bi se pacientom, ki bi želeli oddati pritožbo anonimno, zagotovi tudi pisalo, seveda upoštevajoč tudi vidik varnosti zanj in druge paciente. Glede na prejeta pojasnila ob tokratnem obisku in različno prakso na posameznih oddelkih smo priporočilo, podano leta 2016, ponovili. Bolnišnico smo ob tem opozorili, da sta prosta dostopnost obrazcev in pisan temeljna elementa možnosti anonimne oddaje pritožbe, pohvale ali predloga.

2.3.3. Psihiatrična bolnišnica Begunje

3. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Bolnišnici smo priporočili, da v čim večji meri paciente seznanja z možnostjo nošenja lastnih dnevnik oblačil in jih pri tem spodbuja, razen tedaj, ko to otežuje ali celo onemogočajo posebnosti zdravstvenega stanja posameznega pacienta.

Sogovorniki so nam v uvodnem razgovoru pojasnili, da se trenirke pri pacientih niso »prijele«. Zatrdili so, da ima vsakdo možnost za dnevno oblačilo, vendar tega ne uporabijo, razen kakšno kratko majico v poletnem času. Poudarili so tudi, da se pri uporabi dnevnik oblačil postavljata tako vprašanje varnosti kot tudi vprašanje higiene pacientov.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Splošno

NesprejetoEvidenca,
dokumentacija

Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo navedla, da je predstavnikom DPM ob obisku pojasnila, da so odstopanja pri prekrščitvah dovoljenega roka za obveščanje svojcev v času vikenda povezana z delovanjem Pošte Slovenije. DPM v pisnih priporočilih priporoča uporabo sodobnih komunikacijskih poti, ki se, v dogovoru s svojci, lahko uporabijo za ta namen. Bolnišnica izraža dvom, da je uporaba telefona, elektronske pošte ali SMS-sporočil primeren komunikacijski kanal za posredovanje omenjenih osebnih podatkov, ter se sprašuje o drugih pravnih podlagah v primeru kakršnih koli odklonov (od pacienta, svojca in/ali organizacije). Dodatno je treba na tem mestu opozoriti na omejitve, ki jih v zvezi s posredovanjem osebnih podatkov v slovenski pravni red vnaša evropska uredba o varstvu osebnih podatkov.

DPM sprejema pojasnilo bolnišnice. Ker je namen obveščanja, skladno z ZDZdr, nedvomno možnost, da najbližja oseba ob dvomu o upravičenosti PVU predlaga izvedbo upravnega nadzora nad odreditvijo in izvedbo v skladu s predpisi, ki urejajo upravni nadzor v zdravstveni dejavnosti, je smiselno, da je takšna oseba obveščena čim prej, vsekakor pa pisno najpozneje v 12 urah, kot določa zakon. Zavedamo se, da je obveščanje s pomočjo Pošte Slovenije, ki predvsem ob koncu tedna in med prazniki ne dela, prepozno. Zato (znova) predlagamo, da bolnišnica prouči druge komunikacijske poti za obveščanje najbližje osebe, ob dvomih glede ustreznosti, predvsem z vidika varovanja osebnih podatkov zadržane osebe, pa naj se za mnenje obrne na Informacijskega pooblaščenca.

Splošno

**Sprejeto –
izvedeno**Pravno varstvo,
pritožbene poti

Bolnišnica je v odzivu na predhodno poročilo o obisku navedla, da so na vseh bolniških oddelkih pod posebnim nadzorom nameščeni nabiralniki, v katere lahko pacienti anonimno oddajo pripombe, pohvale, predloge in mnenja v zvezi z zdravstveno obravnavo, ki so je bili deležni. Ob nabiralnikih so nameščeni tudi ustrezni obrazci (OB BPE/12 01), ni pa pisal. Med razlogi za to bolnišnica želi navesti, da je pisalo predmet, katerega uporaba lahko pomeni aktualno ali potencialno nevarnost za povzročitev samopoškodb ali poškodb drugih. Bolnišnica bo zato tudi v prihodnje izvajala že ustaljeno prakso zagotavljanja ustreznih pisal tudi v primeru pacientovih potreb po podajanju anonimnih pripomb, pohval, predlogov in mnenj glede zdravstvene obravnave. Osebe bo še naprej seznanjalo paciente z možnostjo, kje, kdaj in kako lahko pridobi pisalo, in s tem tudi prevzemalo skrb za varnost oziroma skrb, da pacient pisalo vrne.

Na omenjeno priporočilo bolnišnica odgovarja skladno z odgovorom na priporočilo 1. Bolnišnica bo znova obvestila vodje posameznih služb in odgovornih nosilcev z nujnostjo, da se pacientom zagotovi možnost oddaje pritožbe. Uveden bo reden obhod in nadzor, ki ga bo izvajal skrbnik sistema vodenja kakovosti. Bolnišnica lahko kot dokazilo, da je pacientom zagotovljeno pisalo, navede, da so na omenjenem Obrazcu zabeleženi pritožbe, predlogi, mnenja in pohvale, kar hrani tajništvo strokovnega direktorja.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Splošno

Ni odzivaObravnavo,
oblike dela

2.3.3. Psihiatrična bolnišnica Begunje

3. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>2 Bolnišnici smo priporočili, da zagotovi, da se bodo ustrezne aktivnosti za paciente izvajale tudi v popoldanskem času. Če takrat delovni terapevt ni prisoten, bi morebiti lahko dal pacientom naloge z ustreznimi navodili in delovnim materialom, ki bi jim omogočal, da so aktivni tudi v popoldanskem času.</p>	<p>Opazili smo, da se aktivnosti, v katere se pacientke lahko vključijo, končajo do 15. ure, kar pomeni, da so pacientke v popoldanskem času prepuščene same sebi oziroma lastni iznajdljivosti. V listi aktivnosti, ki, kot je navedeno, velja vse dni v tednu, je zapisano, da je po 15. uri prosto popoldne.</p>
<p>3 Bolnišnici smo priporočili, da obrazec Izhodi pacientov spremeni tako, da se rubrika Izhodi s svojci ustrezno popravi in določa npr. Izhodi v spremstvu ali Izhodi z najbližjo osebo in drugimi. Hkrati smo priporočili, da obrazec tudi posodobi tako, da se navede pod obrazec sedanji direktor bolnišnice, iz obrazca pa naj bo tudi jasno, ali je direktor bolnišnice odobril obrazec ali izhode, navedene na obrazcu.</p>	<p>Ena izmed pacientk, s katerimi smo se ob obisku DPM pogovorili, se je pritožila, da lahko odhaja na izhode zunaj oddelka zgolj s svojci, ne pa tudi s prijatelji. Čeprav je sicer možno, da je bila pri konkretni pacientki takšna omejitev potrebna zaradi vidika varnosti, nas je presenetilo, da je na obrazcu Izhodi pacientov (Obr_Izhodi pacientov_26-11-2014(1)) poleg možnosti Omejen prosti izhod zgolj še možnost Izhod s svojci. Verjamemo, da bo v določenih konkretnih primerih takšna omejitev izhodov smiselna ali celo nujna, vendar menimo, da ni pravilno, da se izhodi omejijo zgolj na svoje v vseh primerih. Menimo tudi, da bi bila takšna omejitev tudi v nasprotju s pravicami, ki jih imajo osebe v oddelkih pod posebnim nadzorom (21. člen ZDZdr).</p>
<p>4 Bolnišnici smo priporočili, da skuša najti primernejšo rešitev za začasno namestitve pacientov in zagotovitev njihove zasebnosti, ob tem pa včasne postelje namešča zgolj v primeru, ko je oddelek popolnoma poln in so druge možnosti namestitve oziroma premestitve pacienta izčrpane.</p>	<p>Na oddelku C1 je bilo v času obiska DPM 11 pacientov, kapaciteta oddelka pa znaša 13 postelj in dve urgentni. Na eni od teh je bil nameščen pacient, ki naj bi glede na pojasnilo sogovornikov zaradi demence in psihotičnosti potreboval večji nadzor.</p>
<p>5 Bolnišnici smo priporočili, da pacientom zagotovi vsaj osnovno striženje na oddelkih pod posebnim nadzorom, po potrebi pa tudi ustrezne (osnovne) storitve pedikure.</p>	<p>Ugotovili smo, da nekateri pacienti niso bili urejeni, predvsem niso bili ostriženi. Imeli so tudi neurejene nohte. Sogovorniki so poudarili, da so pacientom omogočene storitve frizerja v kraju na lasten strošek.</p>
<p>6 Bolnišnici smo priporočili, da se pacientu ob telefonskem klicu zagotovi zasebnost.</p>	<p>Uporaba mobilnih telefonov je na oddelku C1 dovoljena le v ambulantnih prostorih v prisotnosti zaposlenih. Za dostop do mobilnih telefonov na oddelku glede na prejeto pojasnilo nimajo določenega časa, saj je dostop omogočen čez cel dan. Osebe pacientom omogoča tudi uporabo stacionarnega telefona oziroma je mogoče kupiti vrednostno kartico in klicati iz zunanje telefonske govornice, ki je na dvorišču bolnišnice.</p>
<p>7 Bolnišnici smo priporočili, da vse paciente opozori na njihove pravice, in sicer osebno ali s pomočjo zloženek in plakatov, ki jih je pripravilo pristojno ministrstvo. Le pacient, ki se bo pravic zavedal, jih bo lahko tudi uspešno uveljavil.</p>	<p>Podatka, koliko pacientov iz oddelka C1 se je do zdaj (glede na vedenje bolnišnice) že obrnilo na zastopnika, v času obiska nismo prejeli. Ob tem nas je presenetilo pojasnilo, da psihotičnih pacientov ni smiselno obveščati o pravici do zastopnika oseb s težavami v duševnem zdravju.</p>

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Splošno **Ni odziva**

Aktivnosti

Splošno **Ni odziva**

Evidenca,
dokumentacija

Splošno **Ni odziva**

Bivalne razmere

Splošno **Ni odziva**

Obravnava,
oblike dela

Splošno **Ni odziva**

Stiki z zunanjim
svetom

Splošno **Ni odziva**

Pravno varstvo,
pritožbene poti

2.3.3. Psihiatrična bolnišnica Begunje

3. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

8 Bolnišnici smo priporočili, da poskrbi za ustrezno opremo in okrašenost oddelkov pod posebnim nadzorom, seveda s posebnim poudarkom na varnosti pacientov.	Kljub predlogom DPM, ki jih je podal ob zadnjem obisku, naj se moški odderek pod posebnim nadzorom okraši z izdelki pacientov na način, ki bo zagotavljal ustrezno varnost, smo ob tokratnem obisku ugotovili, da so prostori oddelka brez kakršne koli dekoracije. Tudi navedba bolnišnice ob prejšnjem obisku, da bodo v sobo za PVU nalepili fototapeto z motivom gozda, se ni izvedla, čeprav so predstavniki bolnišnice sami navedli terapevtsko in sprostitveno vrednost takšne opreme sobe, namenjene telesnemu oviranju.
9 Bolnišnici smo, skladno z mnenjem Izvedenca, priporočili, da se kombinacije zdravil, ki utegnejo predstavljati, skladno s temeljnimi značilnostmi zdravila, tveganje za pacienta, ne uporabljajo, razen v primeru, ko obstajajo razlogi za uporabo tovrstnih kombinacij in ko tveganja odtehtajo koristi za pacienta z ustreznimi utemeljitvijo razlogov in podanim soglasjem osebe, ki tovrstno kombinacijo prejema. V slednjem primeru bi bilo treba v medicinski dokumentaciji navesti razloge za takšno predpisovanje ter pridobiti in v dokumentaciji navesti soglasje pacienta po opravljeni pojasnilni dolžnosti.	Glede na ugotovitev Izvedenca so bili odmerki posameznih zdravil predpisani v skladu z opisano klinično sliko. Odstopanja je glede na ugotovitev Izvedenca mogoče ugotoviti le pri sočasni uporabi več zdravil. Tako je npr. pri enem izmed pacientov predpisana kombinacija zdravila klozapin (Leponex) in drugega antipsihotika v obliki s podaljšanim sproščanjem. Tovrstna kombinacija utegne povečati tveganje za pojavljanje neželenih učinkov zdravil. Znano je namreč, da klozapin utegne privedi do agranulocitoze (znižanja belih krvničk), zato je proizvajalec odsvetoval kombinacijo z antipsihotikom v obliki za intramuskularno odmerjanje s podaljšanim sproščanjem (paliperidon). Pri osebah, ki prejemajo klozapin, je bila sicer krvna slika redno spremljana, in to skladno s priporočili, vendar v primeru, da bi prišlo do odstopanj, ne bi bilo mogoče takoj prekiniti delovanja drugega antipsihotika v obliki s podaljšanim sproščanjem za intramuskularno odmerjanje, saj ta deluje okvirno tri mesece.
10 Bolnišnici smo, skladno z mnenjem Izvedenca, priporočili, da osebam na oddelkih pod posebnim nadzorom omogoči tudi popoldansko malico.	Pacienti, s katerimi se je Izvedenec pogovoril, so poudarili, da je kosilo med tednom ob 12.40, večerja pa ob 18.40. Ob koncu tedna je kosilo ob 12.30 in večerja ob 18.00. Izvedenec meni, da se je mogoče strinjati, da ne obstajajo strokovni razlogi za tako dolg razmik med posameznimi obroki.
11 Bolnišnici smo priporočili, da nadaljuje iskanje ustrezne rešitve, ki bi omogočala obveščanje sodišča v rokih, ki jih določa ZDZdr. Hkrati smo predlagali, da nas o morebitni rešitvi vprašanja načina obveščanja obvesti oziroma nas seznaniti z morebitnimi nadaljnjimi zapleti pri zagotavljanju pravočasnega obveščanja.	Bistvena težava je še vedno obveščanje sodišča, saj se glede na stališče Informacijske pooblaščenke sporočanje po elektronski pošti in telefaksu ne šteje za varno pot. Zato še vedno iščejo rešitev s pomočjo kodiranja sporočil ali z odprtjem svojega elektronskega naslova na sodišču.
12 Bolnišnici smo priporočili, da skuša odstraniti zastoje v pretoku nujnih podatkov, ki naj zagotavljajo večjo varnost pri delu koordinatorjev nadzorovane obravnave. V primeru nadaljevanja obstoječih ali ob pojavu novih težav naj nas o tem obvesti.	Sogovorniki so poudarili, da se na območju bolnišnice izvaja nadzorovana obravnava. Trenutno delujeta dve koordinatorki nadzorovane obravnave. Predvsem si želijo, da bi lahko paciente, pri katerih je sodelovanje v skupnostni obravnavi vprašljivo, napotili v nadzorovano obravnavo. Ob tem so poudarili vprašanje varnosti zaposlenih, ki prihajajo na dom oseb, nad katerimi se izvaja nadzorovana obravnava. Do koordinatorjev namreč ne pride obvestilo o morebitni nevarnosti, saj obstajajo pomanjkljivosti v komunikaciji med centri za socialno delo, policijo in bolnišnico oziroma koordinatorji nadzorovane obravnave.

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Splošno **Ni odziva**

Bivalne razmere

Splošno **Ni odziva**

Zdravstvena
oskrba

Splošno **Ni odziva**

Prehrana

Splošno **Ni odziva**

Pravno varstvo,
pritožbene poti

Splošno **Ni odziva**

Drugo

2.3.3. Psihiatrična bolnišnica Begunje

3. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

13 Bolnišnici smo priporočili, da obrazec, s katerim pacient podaja soglasje za zadržanje na varovanem oddelku, ustrezno dopolni, in sicer s pravnim poukom, da pacient lahko soglasje kadar koli prekliče, in to ustno ali pisno ali če to ustrezno pokaže (konkludentna dejanja) – tako kot to določa ZDZdr v 38. členu. Pravni pouk naj vsebuje tudi pojasnilo, da bo v takšnem primeru bolnišnica pacienta bodisi odpustila bodisi ravnala tako, kot ZDZdr predvideva za sprejem v nujnem primeru.	Ob pregledu obrazca, s katerim pacient izrazi soglasje za zadržanje na oddelku pod posebnim nadzorom, smo ugotovili, da ta nima pravnega pouka.
14 Bolnišnici smo priporočili, da je pozorna na roke, ki jih za obveščanje sodišča določa ZDZdr, in zagotovi ustrezen nadzor nad pravočasnostjo obveščanja sodišča, saj je zadržanje pacienta brez pravne podlage nezakonito in skladno s kazenskimi določbami ZDZdr predstavlja prekršek. V določenem primeru bi se v takšnem ravnanju morebiti našli celo znaki kaznivega dejanja.	Ob obisku DPM smo pregledali tudi dokumentacijo nekaterih naključno izbranih pacientov, ki so bili bodisi zadržani na podlagi odločitve sodišča bodisi na podlagi lastnega soglasja. V primeru pacienta, ki je bil sprejet na odprti oddelk C, kasneje pa premeščen na oddelk pod posebnim nadzorom C1, smo ugotovili, da iz dokumentacije ni razvidno, kdaj natančno je bil premeščen na oddelk pod posebnim nadzorom. Zato tudi nismo mogli ugotoviti, ali je bilo njegovo soglasje pravočasno oziroma ali je bil z njim pokrit celoten čas bivanja na tem oddelku. V drugem primeru smo ugotovili, da je pacientka svoje soglasje za zadržanje na oddelku pod posebnim nadzorom preklicala, sodišče pa je obvestilo o zadržanju prejelo (še) dva dni kasneje, kar kaže na to (ni šlo za sicer problematično obveščanje sodišča ob koncu tedna), da je bilo obvestilo bolnišnice poslano prepozno.
15 Bolnišnici smo priporočili, da tudi v primeru, ko se izvaja PVU pri pacientih, ki niso močno agitirani, razmisli o stalni prisotnosti osebja pri samem pacientu. Ob takšni prisotnosti bo osebje pacienta lahko slišalo in bo lažje tudi opazilo, ali se s pacientom dogaja kaj nenavadnega (npr. če bi se pacient začel dušiti). Pacient tudi ne bi imel občutka popolne izolacije.	Sogovorniki so pojasnili, da se nad oviranim pacientom vedno izvaja stalen nadzor iz ambulante, kjer je prisotno osebje. Pri močno agitiranih je kader v sobi ob pacientu. To presodi že zdravnik glede na oceno, koliko je stanje akutno, še posebej pri alkoholiziranih pacientih (nevarnost bljuvanja). Glede na prejeto pojasnilo opozarjamo, da pacienta v primeru nadzora iz ambulante osebje, če ga res stalno spremlja, vseeno ne more (dobro) slišati.
16 Bolnišnici smo priporočili, da si še naprej prizadeva, da bi bila pacientka, pri kateri se ukrep izvaja, ločena od ostalih pacientk ali celo obiskovalcev in ne bi bila izpostavljena njihovim pogledom ali celo morebitnemu nadlegovanju. Predvsem smo priporočili, da še naprej aktivno išče možnosti za ureditev ustrezne sobe za telesno oviranje, ki bi izpolnjevala vse potrebne standarde za izvajanje PVU.	Na oddelku pod posebnim nadzorom za ženske (D) so v prostoru, namenjenem telesnemu oviranju, tri postelje. Prejeli smo pojasnilo, da prostorsko ne gre drugače, čeprav bi si to želeli, se pa trudijo, da so na teh posteljah zgolj izjemoma nameščene pacientke, pri katerih se ukrep ne izvaja.

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Splošno

Ni odziva

Pravno varstvo,
pritožbene poti

Splošno

Ni odziva

Pravno varstvo,
pritožbene poti

Splošno

Ni odziva

Obravnava
nezaželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja

Splošno

Ni odziva

Obravnava
nezaželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja

2.3.3. Psihiatrična bolnišnica Begunje

3. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
17 Bolnišnici smo priporočili, skladno tudi z mnenjem Izvedenca, da obrazec za izvajanje PVU dopolni z rubriko o izvedenih ukrepih pred uvedbo PVU (npr. pogovor, tehnike deeskalacije, dodatna medikamentozna terapija ipd.). Smiselno bi bilo dodati seznam tehnik na obrazec in ob izpolnjevanju obrazca le označiti, katere tehnike so bile uporabljene pred uvedbo PVU, in sicer podobno, kot je to podano za razlog uvedbe PVU. S tem bi skrajšali čas, potreben za izpolnjevanje obrazca. Ravno tako bi bilo treba obrazec dopolniti tudi z ukrepi, izvedenimi po ukinitvi ukrepa (npr. terapevtski pogovor, pojasnilo razlogov za uvedbo PVU ipd.).	Ob obisku DPM smo pogledali tudi obrazce, ki se izpolnjujejo ob samem ukrepu. Ob tem nepravilnosti pri izpolnjevanju ali izvedbi PVU, kot je glede na navedbe v obrazcih potekal, nismo ugotovili. Tudi Izvedenec je poudaril, da so obrazci pri izvajanju PVU ustrezno izpolnjeni, vendar pa je mogoče, kot ob predhodnem obisku, ponovno poudariti, da iz samega obrazca ni razvidno, kateri ukrepi so bili izvedeni pred uvedbo PVU z namenom preprečitve uvedbe PVU.
18 Bolnišnici smo priporočili, da ne glede na morebitne zadržke posameznih najbližjih oseb ali celo bolnišnice same ravna skladno z zakonskim določilom in najbližje osebe, ki jih je pacient izbral, pravočasno obvešča o uvedenem PVU.	Bolnišnica obvestilo pošilja, kadar je pacient določil najbližjo osebo, a tudi v tem primeru ne vedno. Ugotovili smo celo, da je bila v posameznih primerih izvedbe PVU pri istem pacientu najbližja oseba včasih obveščena, včasih pa ne (npr. pri eni uvedbi PVU je bila mati pacienta kot najbližja oseba obveščena, dvakrat kasneje pa ne). Sogovorniki so pojasnili, da se svojci načeloma upirajo obveščanju, saj trdijo, da jih vznemirja.
19 Bolnišnici smo priporočili, da zagotovi ustrezno označitev nabiralnika na oddelku C1, in sicer na način, da pacienti napisa ne bodo mogli odstraniti.	Na oddelkih pod posebnim nadzorom sta nabiralnika za pritožbe in pohvale, kar smo med obiskom tudi preverili. Ob tem smo opazili, da na oddelku pod posebnim nadzorom za moške (C1) na nabiralniku ni napisa, čemu je namenjen. Na to smo tudi opozorili. Zaposleni na oddelku so pokazali mesto, kjer je bil ustrezen napis, ki pa naj bi ga pacienti odstranili.
20 Bolnišnici smo priporočili, da natančno določi, na koliko časa je treba pregledati nabiralnike za pritožbe in kdo izvaja nadzor nad rednim praznjenjem nabiralnika.	Prejeli smo pojasnilo, da nabiralnik prazni tajnica, in sicer enkrat tedensko. Zgolj ona ima ključ, zato drugi nimajo dostopa do vložnih pritožb. Na oddelku pod posebnim nadzorom za ženske smo v razgovoru s pacienti izvedeli, da naj bi se pregledi nabiralnika opravljali redkeje.
-

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Splošno **Ni odziva**

Evidenca,
dokumentacija

Splošno **Ni odziva**

Obravnava
nezaželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja

Splošno **Ni odziva**

Pravno varstvo,
pritožbene poti

Splošno **Ni odziva**

Pravno varstvo,
pritožbene poti

2.3.3. Psihiatrična bolnišnica Begunje

3. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

21 Bolnišnici smo priporočili, da pritožnikom, ki svojo pritožbo oddajo pisno in ta seveda ni anonimna, posreduje pisni odgovor, o pogovoru s pritožnikom, ki pritožbo poda ustno, pa naredijo (vsaj) uradni zaznamek o obravnavi pritožbe in morebitni rešitvi. V odgovoru naj bolnišnica pacienta seznanj tudi z (drugimi) pravnimi možnostmi, ki jih zaradi svoje pritožbe morebiti že ima, oziroma naj mu poda pojasnilo glede zastopnika oseb s težavami v duševnem zdravju, ki mu bo lahko svetoval o nadaljnjih pravnih možnostih in mu pri njihovem uveljavljanju tudi pomagal.

Presenetilo nas je pojasnilo, da pritožnikom pisno praviloma ne odgovorijo, ampak se z njimi pogovorijo. Razmišljajo, da bi bilo morebiti smiselno, da bi naredili zapisnik o tovrstnem razgovoru.

Dobre prakse – pohvale

- Na oddelku pod posebnim nadzorom za ženske (D) so v prostoru, namenjenem telesnemu oviranju, tri postelje. Prejeli smo pojasnilo, da prostorsko ne gre drugače, čeprav bi si to želeli, se pa trudijo, da so na teh posteljah zgolj izjemoma nameščene pacientke, pri katerih se ukrep ne izvaja. Razumemo sicer prostorske ovire bolnišnice, ravno tako pa tudi pozdravljamo njihov trud, da je ovirana pacientka praviloma v sobi sama.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Splošno

Ni odziva

Pravno varstvo,
pritožbene poti

2.4 OBISKI ZAVODOV ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA IN ZAVODA ZA PRESTAJANJE MLADOLETNIŠKEGA ZAPORA

Leta 2018 smo **obiskali pet zavodov za prestajanje kazni zapora** (ZPKZ) oziroma njihovih dislociranih oddelkov (Oddelek). **Štirje redni obiski**, in sicer ZPKZ Maribor, ZPKZ Koper – Oddelek Nova Gorica, ZPKZ Maribor – Odprti oddelek Rogoza in ZPKZ Ljubljana – obsojeniški oddelek, so bili opravljeni **nenajavljeno**. En **kontrolni obisk** ZPKZ Maribor – Oddelek Murska Sobota pa je bil opravljen **najavljeno**. Pri kontrolnem najavljenem obisku ZPKZ Maribor – Oddelek Murska Sobota sta kot opazovalca sodelovala zunanja opazovalca, predstavnika DPM iz Armenije, pri rednem obisku ZPKZ Ljubljana – obsojeniški oddelek pa je kot opazovalec sodeloval predstavnik DPM Srbije. Ob tem kontrolnem obisku je bilo ugotovljeno, da je bilo **sedem** priporočil (iz obiska v letu 2016) sprejetih in realiziranih, **štiri** so bila sprejeta, vendar še ne realizirana in **dve** priporočili nista bili nesprejeti.

Ob obiskih v ZPKZ v letu 2018 je bilo podanih **67 priporočil**, od katerih je bilo **41 posamičnih, dve sistemski in 24 splošnih**. Priporočila so se nanašala na možnosti za aktivnosti (sedem priporočil), na bivalne razmere (25 priporočil), drugo (dve priporočili), na evidenco in dokumentacijo (eno priporočilo), obravnavo nezaželenega vedenja in kršitve pravil bivanja (eno priporočilo), obravnavo zaprtih oseb in oblike dela (13 priporočil), na osebje (10 priporočil), na prehrano (dve priporočili), splošno (eno priporočilo), na stike z zunanjim svetom (dve priporočili) in na zdravstveno oskrbo (tri priporočila).

Od 67 priporočil je bilo sprejetih in uresničenih **24 priporočil**, sprejetih in še neuresničenih **23**, glede **dveh priporočil** se Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij (URSIKS) ni posebej opredelila, **dve** priporočili pa nista bili sprejeti. Glede **16 priporočil**, danih ob obisku v ZPKZ Ljubljana – obsojeniški oddelek, pa od URSIKS do začetka januarja 2019 odgovora še nismo prejeli, zaradi česar podatki o izvedenih priporočilih niso upoštevani.

Navedeni podatki kažejo, da je bilo veliko priporočil uresničenih oziroma so bila sprejeta. Sprejeta, a še neuresničena so predvsem priporočila, ki za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti zahtevajo nekoliko več časa (na primer treba je urediti določeno projektno dokumentacijo) ali se priporočilo nanaša na že načrtovane aktivnosti v obiskanem ZPKZ oziroma njegovem dislociranem oddelku, vendar s časovnim zamikom (na primer obiskali smo jih v prvi polovici leta, aktivnosti za realizacijo problematike priporočila pa so bile načrtovane v drugi polovici leta).

Priporočili, ki jih URSIKS ni sprejela, sta se nanašala na ZPKZ Koper – Oddelek Nova Gorica, in sicer je šlo v enem primeru za že v več obiskih DPM ponovljeno priporočilo glede prenove prostora za odstranitev – izločitev. Tudi ob tokratnem obisku smo prej navedeno priporočilo ponovili, saj je URSIKS po obisku leta 2016 sporočila, da bo predlog obravnavan v okviru načrtovanja proračuna za leto 2018 z upoštevanjem finančne možnosti in tehnične izvedljivosti. Na tokratno priporočilo je URSIKS pojasnila, da je pri načrtovanju investicij v zgradbe ZPKZ Koper – Oddelka Nova Gorica težava v tem, da zgradbe niso v njihovi lasti (so podnajemniki) in lahko izvajajo samo tekoče vzdrževanje ter kupijo premično opremo. Zaradi navedenega obnova tega prostora ni bila uvrščena v načrt investicijskega vzdrževanja. Tudi drugo nesprejeto priporočilo, ki se je nanašalo na proučitev možnosti povezave notranjega sprehajališča (za pripornike) in zunanjega sprehajališča (za obsojence) smo podali vnovič. Na naše enako priporočilo leta 2016 je URSIKS sporočila, da bodo predlog proučili v okviru priprav proračuna za leto 2018 z upoštevanjem finančne zmožnosti in izvedljivosti. Na vnovično priporočilo DPM je URSIKS sporočila, da bi bil tako s tehničnega kot finančnega vidika to velik poseg, ki ga ne morejo izvesti, ker niso lastniki objekta in lahko izvajajo le tekoča vzdrževalna dela.

Med obiski smo dali tudi dve **sistemski** priporočili, in sicer:

Prvo sistemsko priporočilo DPM v ZPKZ Maribor se je nanašalo na predlog, naj se proučijo možnosti ureditve oziroma namestitve nabiralnikov, kamor zaprte osebe lahko oddajajo pisanja in priglasnice tudi v drugih zavodih za prestajanje kazni zapora in njihovih dislociranih oddelkih. Glede navedenega priporočila je URSIKS sporočila, da bodo predlog proučili. Hkrati so sporočili, da že v okviru pilotnega projekta »eCelica« načrtujejo izvedbo poskusne oddaje priglasnic v elektronski obliki, proučili pa bodo tudi možnosti oddaje drugih pisanj in vlog.

Drugo sistemsko priporočilo, ki smo ga dali v ZPKZ Maribor, pa se je nanašalo na proučitev možnosti, da bi se tudi v drugih zavodih za prestajanje kazni zapora in njihovih dislociranih oddelkih v Sloveniji dostop do spremljanja televizijskih programov uredil tako, kot je to urejeno v ZPKZ Maribor, in sicer s pomočjo

kabelskega sistema. Čeprav se URSIKS do navedenega priporočila ni posebej opredelila, smo ob naših obiskih ugotovili, da so tudi v drugih ZPKZ postopoma začeli urejati dostop do kabelske televizije.

Kontrolni obisk v Zavodu za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora Celje

Leta 2018 smo opravili tudi najavljen **kontrolni obisk Zavoda za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora** (ZPMZKZ) Celje. Kontrolni obisk je bil najavljen, ker so pri njem kot zunanji opazovalci sodelovali predstavniki DPM Madžarske.

Preverili smo predvsem izvedbo **24 priporočil**, ki so bila dana ob prejšnjem, rednem in nenajavljenem obisku ZPMZKZ Celje 22. 9. 2016. Takrat smo podali **19 posamičnih, tri sistemskih** (ta so se nanašala predvsem na delo v zavodski ambulanti) in 12 splošnih priporočil. Priporočila so se nanašala na možnosti za aktivnosti (tri priporočila), na bivalne razmere (11 priporočil), na obravnavo zaprtih oseb in oblike dela (dve priporočili), drugo – izdajanje računov v zavodski trgovini (eno priporočilo), na osebje (dve priporočili) in na zdravstveno oskrbo (pet priporočil).

Ob kontrolnem obisku smo ugotovili, da je bilo od **24 priporočil** s prejšnjega obiska **sprejetih in uresničenih 16, sprejetih in še neuresničenih sedem, nesprejeto pa je ostalo eno priporočilo**.

Nesprejeto priporočilo se je nanašalo na popravilo poškodovane klopi za dvigovanje uteži oziroma ureditev fitnesa. Ker glede tega nismo ugotovili napredka, smo vnovič predlagali, naj proučijo možnosti, da bi se fitnes opremil s še kakšno napravo (tudi takšno, ki ga bodo lahko uporabljale pripornice). Hkrati smo predlagali, naj proučijo možnosti, da bi se fitnes premestil v nekoliko večji prostor, ki bi omogočal namestitve več naprav (na primer sobnega kolesa ...). URSIKS je na to ponovno priporočilo sporočila, da je ZPMZKZ Celje fitnes sobo za obsojence julija 2018 dodatno opremil s še dvema napravama za vadbo. ZPMZKZ Celje je tudi proučil možnost premestitve fitnesa za priprte osebe v večji prostor znotraj zavoda, vendar je pri tem ugotovil, da glede na prostorske zmožnosti, ob upoštevanju tudi druge prednostne namembnosti prostorov v ZPMZKZ, to ni izvedljivo.

V poročilu o kontrolnem obisku smo podali **ново priporočilo**, da se stene dveh bivalnih prostorov mladoletniškega oddelka v čim krajšem času prepleskajo. Ob naslednjem obisku ZPMZKZ Celje bomo uresničitev tega priporočila tudi preverili.

Preglednica priporočil iz obiskov zavodov za prestajanje kazni zapora

2.4.1. ZPKZ Maribor

21. in 22. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Priporočali smo, da URSIKS prouči možnosti, da bi se tudi v drugih zavodih za prestajanje kazni zapora in njihovih dislociranih oddelkih v Sloveniji dostop do spremljanja televizijskih programov uredil na način, kot je to zdaj urejeno v tem Zavodu.	Po navodilu Generalnega urada je Zavod v avgustu 2017 sklenil pogodbo z operaterjem T-2, ki je v Zavodu vse bivalne prostore (tako na obsojniškem kot tudi na pripornem oddelku) opremil z mrežo za spremljanje več televizijskih programov, kar je treba pohvaliti. DPM tudi med obiski drugih zavodov in njihovih dislociranih oddelkov s strani zaprtih oseb sliši veliko pripomb glede možnosti spremljanja televizijskih programov.
2 Izrazili smo pričakovanje, da bo tudi v zaprtem režimu prestajanja kazni zapora v čim krajšem času izvedena zamenjava starih in po večini zelo iztrošenih kovinskih garderobnih omar.	Ob pregledu bivalnih prostorov zaprtega in polodprtega režima prestajanja kazni zapora je bilo ugotovljeno, da je bilo delno izvedeno priporočilo oziroma pričakovanje DPM s prejšnjega obiska, da bo Zavodu dejansko dostavljeno novo leseno pohištvo, saj sta bila ob tokratnem obisku zaprti in polodprti režim prestajanja kazni zapora opremljena z novimi lesenimi posteljami, pri čemer so bile v polodprtem režimu prestajanja kazni zapora že zamenjane tudi garderobne omare, kar je treba pohvaliti. Neizveden del priporočila oziroma pričakovanja s prejšnjega obiska je torej ostal le tisti, ki se nanaša na zamenjavo starih kovinskih omar v zaprtem režimu prestajanja kazni zapora.
3 Priporočali smo, da Zavod poskrbi za čimprejšnje popravilo oziroma zamenjavo talnih oblog bivalnega prostora številka 105/B in 102.	V bivalnih prostorih številka 105/B in 102 je bila ugotovljena pomanjkljivost, da ponekod manjkajo talne (linolej) plošče.
4 Priporočali smo, da Zavod v čim krajšem času poskrbi za pleskanje in popravilo ometa, ki odpada v bivalnih prostorih polodprtega režima prestajanja kazni zapora.	
5 Izrazili smo pričakovanje, da je bila napaka pokrova školjke v bivalnem prostoru številka 28 že odpravljena, saj smo vodstvu že med obiskom priporočili, da se ta pomanjkljivost odpravi.	
6 Ponovno smo priporočali, da Zavod prouči možnosti preureditve sanitarnega dela oziroma vsaj odstranitve ovire (stene) pri vstopu pod tuš v prostoru številka 27, ki je namenjen nameščanju zaprtih oseb z gibalnimi ovirami. Prav tako predlagamo, da Zavod še posebno skrb nameni zaprtim osebam, ki pri urejanju (pospravljanju) bivalnega prostora potrebujejo pomoč.	

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Sistemsko Drugo	Ni odziva 	Generalni urad URSIKS se do tega priporočila ni posebej opredelil.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da se bo izvajala zamenjava sobnega pohištva za zaprte osebe v okvirih, ki jih omogoča letni proračun. Vsekakor se vse potrebe ne morejo zadovoljiti v kratkem času.
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da je letos predvidena zamenjava talnih oblog oziroma že poteka postopek javnega naročila za izbor izvajalca.
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da bodo v skladu z letnim planom hišnih del kmalu pristopili k celovitemu pleskanju polodprtega oddelka.
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da je bil pokrov školjke popravljen že tekom dvodnevne obiska DPM v Zavodu.
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da omenjena stena predstavlja zaščito, ki preprečuje izlivanje vode iz tuša v sanitarni prostor, zato se ne sme odstraniti. Nižanje kompletnega tuša za lažji vstop in izstop v danem trenutku ni mogoče, saj bi to pomenilo poseg v višino horizontalne kanalizacije vseh bivalnih prostorov v pritličju. Zavod bo kljub temu preveril pri zunanjih izvajalcih, ali obstaja alternativna rešitev, ki bi olajšala zaprti osebi vstop pod tuš. Celovita ustrežna rešitev namestitve bolnih in gibalno oviranih zaprtih oseb je predvidena v okviru prenove ambulantnih prostorov Zavoda, za katero ima Zavod že izdelan projekt prenove. Pri oskrbi in zagotavljanju raznovrstne pomoči gibalno oviranim zaprtim osebam nudijo pomoč vsi zaposleni delavci Zavoda, še posebej pa medicinsko osebje v okviru zagotavljanja osebne higiene ter osnovne urejenosti bivalnega prostora. Zavod bo poskrbel, da bodo zaprte osebe, ki imajo težave pri urejanju prostora, dobile ustrezno pomoč.

2.4.1. ZPKZ Maribor

21. in 22. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 7** Priporočali smo, da Zavod poskrbi, da se bodo vse ugotovljene napake v bivalnem prostoru številka 35 (zamenjava žimnice, ureditev tesnjenja okna, zamenjava zavese tuša in iztrošene kovinske omare) v čim krajšem času odpravile, in da se bo ta prostor pred sanacijo za nameščanje zaprte osebe uporabljal le izjemoma.
-
- 8** Priporočali smo, da se preučijo možnosti podobne ureditve oziroma namestitve nabiralnikov, kamor zaprte osebe lahko oddajajo pisanja in priglasnice tudi v drugih zavodih za prestajanje kazni zapora in njihovih dislociranih oddelkih.
- Na vseh obsojeniških oddelkih smo med obiskom opazili nameščena po dva kovinska nabiralnika, ki obsojencem omogočata oddajanje pošte, vlog in priglasnic, ne da bi za to potrebovali prisotnost pravosodnega policista, kar je treba pohvaliti. Na zaprtem režimu prestajanja kazni zapora sta npr. nabiralnika nameščena na steni poleg pisarne pravosodnega policista.
-
- 9** Priporočali smo, da vodstvo Zavoda poskrbi, da bodo vsi pravosodni policisti enotno spoštovali določila dnevnega reda in bivalne prostore obsojencev dejansko zapirali v za to predvidenem času, torej ob 20.30.
- Ob pregledu prostorov oziroma v pogovoru z obsojenci na polodprtem režimu prestajanja kazni zapora so se ti pritožili, da nekateri pravosodni policisti ne spoštujejo 15. točke dnevnega reda. Ta točka opredeljuje »generalno čiščenje ob četrtkih med 19.30 in 20.30«. Obsojenci so poudarili, da v času generalnega čiščenja nekateri pravosodni policisti bivalne prostore zaprejo že prej, kot je to opredeljeno v dnevnem redu (torej pred 20.30).
-
- 10** Kljub pomislekom vodstva glede nove ureditve (samskih bivalnih prostorov) smo izrazili mnenje, da je treba prostorske standarde dosledno spoštovati. Posebno pozornost je treba nameniti izbiri posamezne namestitve (skupinske ali individualne) in morebitne sume samomorilne ogroženosti oziroma samopoškodovanj reševati na drugačen način (npr. s premeščanjem).
- Ob ogledu bivalnih prostorov pripornega oddelka je bilo ugotovljeno, da je Zavod sledil priporočilu CPT ob prejšnjem obisku, da naj imajo priporniki vedno na voljo najmanj 4 m² bivalnega prostora v skupinskih sobah. Navedeno priporočilo je Zavod izvedel na način, da so preuredili dvoposteljne bivalne prostore v enoposteljne, kar je treba pohvaliti. Kljub temu je bilo med obiskom ugotovljeno, da so nekateri priporniki izražali željo, da v priporniški sobi ne bi bivali sami. Prav tako je vodstvo Zavoda izrazilo pomisleke glede nove ureditve (samski bivalni prostori), in sicer predvsem zaradi preprečevanja samomorilnosti in samopoškodb.
-
- 11** Priporočali smo, da se Zavod na morebitne priglasnice za zamenjavo žimnice in tudi sicer na priglasnice odziva bolj ažurno – hitreje.
- S strani nameščenih pripornikov ob tokratnem obisku večjih težav oziroma pritožb glede žimnic nismo slišali. Kljub vsemu so bile med obiskom ugotovljene nekatere težave oziroma se je pripornik, nameščen v bivalni prostor številka 80, pritožil, da je že 19. 1. 2018 oddal priglasnico za zamenjavo vzmetnice, vendar vse do našega obiska to še ni bilo izvedeno.
-
- 12** Priporočali smo, da se v bivalnem prostoru številka 80 preučijo možnosti drugačne namestitve pograda (da se ta ne bo več drgnil ob steno) in da se ustrezno pritrudi straniščna školjka, da se v bivalnem prostoru in sanitarijah ne bo več pojavljal smrad.
-
- 13** Priporočali smo, da Zavod v okviru svojih možnosti poskrbi, da bo tudi v bivalnih prostorih številka 107 in 108/A prišlo do zamenjave oken, ki ne tesnijo dovolj.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da so opisane pomanjkljivosti v bivalnem prostoru številka 35 že odpravljene. Zavod se prav tako zaveda, da so nekateri bivalni prostori relativno majhni in posledično manj udobni za nameščanje zaprtih oseb. Prehodni prostori na sprejemnem oddelku Zavoda so zasedeni le takrat, ko iz razloga prezasedenosti zaprtih oseb ni možno nameščati v večje in primernejše bivalne prostore.
Sistemska Obravnavana, oblike dela	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je pojasnil, da bodo predlog proučili. Že v okviru pilotnega projekta »eCelica« se načrtuje izvedba poskusne oddaje priglasnic v elektronski obliki, proučila pa se bo tudi možnost oddaje drugih pisanj in vlog.
Posamično Osebe	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da si prizadevajo, da so vsi pravosodni policisti in drugi javni uslužbenci seznanjeni z zakonskimi predpisi in podzakonskimi akti. Posebna skrb Zavoda mora biti, da bodo vsi pravosodni policisti spoštovali in opravljali delo v skladu z vsemi predpisi. Zavod je dolžan nadzirati izvrševanje teh pravil in ob kršitvah ustrezno ukrepati.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da Zavod sprejema navedbe DPM in jih v največji možni meri tudi izvaja. Pripornikov z zaznano avtoagresivnostjo v nobenem primeru ne nameščajo samih. Izvaja se tudi dodaten nadzor s strani pravosodnih policistov v skladu z navodili psihiatra in zavodske psihologinje. Nad priporniki z oceno latentne hetero- in avtoagresivnosti, ki so nameščeni v samski bivalni prostor zaradi preprečevanja napada na drugega pripornika, izvajajo dodaten poostren nadzor tudi v času nočnega počitka. Opravljajo tudi redne razgovore s strani zavodske psihologinje in psihiatra. Pripornike, ki pa zgolj ne želijo biti nameščeni sami, premeščajo v skupinske bivalne prostore takoj, ko je to mogoče ob doslednem upoštevanju prostorskih standardov.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je pojasnil, da je Zavod dolžan vsako priglasnico vnesti v informacijski sistem še isti dan po prejemu. Hkrati bo Zavod poskrbel za zadostno število žimnic, da bo zaprtim osebom omogočena zamenjava žimnice v relativno kratkem času.
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da so straniščno školjko v navedenem bivalnem prostoru ustrezno pritrdili, s tem pa je tudi odpravljena neprijetna vonjava. Proučili bodo tudi drugačno namestitev oziroma fiksacijo pograda.
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS: Sporočamo, da je Zavod pojasnil, da so v vseh bivalnih prostorih opravili pregled oken, okovja in s tem povezanega odpiranja ter zapiranja in posledično tudi tesnjenja ter odpravili pomanjkljivosti na stavbnem pohištvi. Posamično zamenjavo oken v primeru okvare ali nefunkcionalnosti lahko izvede Zavod v okviru rednega vzdrževanja. Če Zavod oceni, da je potrebna zamenjava večjega števila oken, je Zavod dolžan podati predlog pri pripravi letnega seznama potreb investicijskega vzdrževanja.

2.4.1. ZPKZ Maribor

21. in 22. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

14 Priporočali smo, da Zavod sprejeme dodatne potrebne ukrepe, da bodo zaposleni redno pregledovali prostore in da se morebitne ugotovljene manjše nepravilnosti oziroma napake takoj odpravijo.	Na zaprtem režimu prestajanja kazni zapora je fitnes dobro opremljen. Prostor za fitnes je bil v času našega obiska čist in očitno pred kratkim prepleksan, kar je treba pohvaliti. Opažen je bil slabo pritrjen pokrov zračnika, ki je poleg ene izmed vadbenih naprav. Ker smo na to pomanjkljivost opozorili že med obiskom, je vodstvo Zavoda pojasnilo, da je bil pokrov zračnika takoj ustrezno pritrjen.
15 Podprli smo idejo vodstva Zavoda o vzpostavitvi dodatne redarske službe za potrebe fitnesa (vključno s tušem). Hkrati predlagamo, da se proučijo možnosti, da do izvedbe vzpostavitve dodatne redarske službe v fitnesu pride v čim krajšem času.	
16 Priporočali smo, da Zavod poskrbi, da se vse zaprte osebe obvesti o tem, da golobov ne bodo hranili, kar bi zmanjšalo tudi njihovo prisotnost na območju Zavoda.	Glede težav z golobjimi iztrebki je vodstvo Zavoda pojasnilo, da se ti še vedno občasno pojavljajo oziroma so te težave predvsem odvisne od zaprtih oseb, ki te golobe hranijo. V izogib temu je vodstvo Zavoda pojasnilo, da so na nekatera mesta montirali posebne bodičaste trakove. Zavod se je o morebitni nevarnosti golobjih iztrebkov za človekovo zdravje informiral pri usposobljenih službah, pri katerih je dobil podatke, da golobji iztrebki naj ne bi bili nevarni človekovemu zdravju.
17 Ponovno smo priporočali, da se proučijo možnosti za namestitve nadstreška na malem sprehajališču.	Ob obisku je bilo ugotovljeno, da žal ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se proučijo možnosti postavitve nadstreška na malem sprehajališču, čeprav je UIKS v odzivnem poročilu številka 070-1/2016/37 z dne 26. 9. 2016 sporočila, da se bodo te možnosti preverile v okviru načrta celovite obnove obeh sprehajališč.
18 Izrazili smo pričakovanje, da bo Zavodu za pripornike uspelo urediti oziroma bo začel izvajati skupinske aktivnosti oziroma ustvarjalne delavnice.	
19 Priporočili smo, da Zavod tudi v prihodnje skrbi, da bodo imele zaprte osebe (predvsem tudi priporniki) še naprej možnosti vključevanja v različne oblike aktivnosti.	Ob tem smo dodatno opozorili na potrebo po spoštovanju priporočila CPT, da naj bodo tudi priporniki dnevno vsaj osem ur izven svojih celic in vključeni v različne koristne aktivnosti, kot so delo, izobraževanje, šport ali druge primerne aktivnosti. CPT je namreč tudi ob obisku v Sloveniji v letu 2017 priporočil, da si slovenski organi še naprej prizadevajo zagotoviti zadovoljiv program dejavnosti za vse zapornike, in sicer tako za pripornike kot tudi za obsojence. Cilj pri tem naj bo, da vsi zaporniki (tudi priporniki) razumen del dneva (tj. osem ur ali več) preživijo zunaj svojih sob, ko se ukvarjajo z različnimi koristnimi dejavnostmi (delom, ki je po možnosti poklicno koristno, izobraževanjem, športom, rekreacijo in druženjem).
20 Priporočali smo, da se obsojencem, ki želijo delati, poišče primerno delovno mesto glede na njihovo zdravstveno stanje, še posebej, če ima obsojenec zdravniško potrdilo, da dela na določenem delovnem mestu ne more opravljati.	Ob obisku večjih pripomb glede zagotavljanja oziroma omogočanja dela tudi s strani obsojencev nismo slišali. Zasedili smo nekaj pritožb oziroma komentarjev obsojencev, da bi želeli zamenjati delovno mesto, saj dodeljenega dela iz zdravstvenih razlogov ne morejo opravljati, vendar pa to ni mogoče oziroma je mogoče le izjemoma. Zaradi tega dela nimajo oziroma so v bolniškem staležu, ki ni plačan.
21 Priporočali smo, da vodstvo Zavoda poskrbi, da se bo (vsaj občasno) s strani pristojne osebe opravljala kontrola priprave dietnih obrokov in da se bo tovrstna kontrola ustrezno evidentirala.	V pogovorih z zaprtimi osebami (predvsem obsojenci) je bilo ugotovljeno oziroma so se ti pritožili, da občasno prihaja do težav z dobavo oziroma pripravo pravih dietnih obrokov hrane.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Splošno Bivalne razmere	Ni odziva 	Generalni urad URSIKS se do tega priporočila ni opredelil.
Posamično Obravnavna, oblike dela	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da je pripornik, ki bo izvajal navedena redarska dela, že bil napoten na zdravniški pregled in prijavljen za preizkus varstva pri delu. Njegova zaposlitev se načrtuje v maju.
Splošno Splošno	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je pojasnil, da je Zavod sporočil, da so bili obsojenci na zadnji zavodski skupnosti že opozorjeni na prepoved hranjenja golobov, pravosodni policisti pa zaprte osebe redno opozarjajo na to, da se golobov ne hrani. Generalni urad je naložil Zavodu dodatno nalogo, da obsojence in pripornike redno seznanjajo s higienskimi tveganji in posledicami, ki jih povzroča hranjenje golobov.
Posamično Aktivnosti	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je pojasnil, da je Zavod sporočil, da bodo predlagali izvedbo nadstreška na malem dvorišču v okviru investicijskega vzdrževanja v prihodnjih letih.
Splošno Obravnavna, oblike dela	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da bodo v maju začeli vključevati pripornike v ustvarjalne delavnice, ki se izvajajo v Zavodu. Trenutno potekata seznanitev pripornikov z aktivnostjo in zbiranje kandidatov. Proučujejo tudi kadrovske in prostorske možnosti, da pripornikom in osebam v strožjem režimu omogočijo koristno preživljanje časa izven bivalnih prostorov.
Splošno Aktivnosti	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da bodo še naprej spodbujali in usmerjali Zavode k takšni organizaciji dnevnih aktivnosti, s katerimi bodo Zavodi omogočali zaprtim osebam, da se več časa zadržujejo v skupnih prostorih in pri skupnih aktivnostih.
Splošno Obravnavna, oblike dela	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da posameznim obsojencem, ki zaradi določenih omejitev ne morejo opravljati specifičnega dela, poskušajo poiskati primerno delo. Ker pa se včasih potrebe dela JGZ na eni strani in zdravstvene zmožnosti obsojencev na drugi strani preveč razhajajo, je Generalni urad naložil Zavodu, da v sodelovanju z JGZ pripravi oceno možnosti za pridobitev preprostejših delovnih programov. Zavod naj samostojno tudi preveri možnosti za vzpostavitev delovne terapije.
Splošno Prehrana	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da glede tega predloga že vodi aktivnosti s pristojno osebo iz zdravstvenega doma.

2.4.1. ZPKZ Maribor

21. in 22. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
22 Priporočali smo, da se proučijo možnosti, da se knjiga pripomb in pohval namesti na polico v jedilnici in se tako zaprtim osebam, ki bi vanjo želele vpisati pohvalo ali pritožbo, omogoči lažji dostop do nje.	Pri pregledu jedilnice smo na oglasni deski opazili napis »Knjiga pritožb in pohval se nahaja pri inštruktorju«. Na podlagi tega smo inštruktorja prosili, da prej navedeno knjigo prinese na vpogled, kar je tudi storil. Ob pregledu knjige je bilo ugotovljeno, da je v njej le en zapis (sicer je šlo za pohvalo obsojenca, ki je že prestal kazen zapora), kar očitno kaže na to, da je mesto hrambe knjige pripomb in pohval neprimerno oziroma se zaradi takšne ureditve knjige zaprte osebe ne želijo izpostavljati.
23 Priporočali smo, da Zavod poskrbi, da bodo vse zaprte osebe, ki so vključene v oddajanje urina, ponovno seznanjene s postopkom oddaje, predvsem pa, da se jih ponovno seznanijo z možnostjo (pravico), da v primeru nestrinjanja uporabijo možnost kontrolnega preizkusa oddanega urina v toksikološkem laboratoriju.	Večjih pritožb glede zagotavljanja zdravstvene oskrbe ob tokratnem obisku nismo slišali, smo pa zasledili več pritožb zaprtih oseb glede opravljanja urinskih testov, ki naj bi se opravljali neprofesionalno in z nezanesljivimi pripomočki. Ob svojem obisku smo v zvezi s temi pritožbami v zavodski ambulanti prejeli pojasnila, da postopek odvzema in testiranja urina poteka po predpisanem postopku.
24 Pozdravili smo prizadevanje Zavoda za vključevanje pripornikov s težavami z odvisnostjo od prepovedanih drog v programe obravnave in hkrati priporočili, da se s tovrstno prakso dejansko nadaljuje tudi v prihodnje.	
25 Izrazili smo pričakovanje, da bo dejansko v čim krajšem času prišlo do zaključka postopkov za zaposlitev sedmih novih pravosodnih policistov. Tudi CPT je namreč ob obisku v letu 2017 že spodbudil slovenske organe, da pospešijo svoja prizadevanja za zapolnitev prostih delovnih mest v ZPKZ Maribor in tudi v drugih zavodih za prestajanje kazni zapora v državi.	
26 Ponovno smo priporočili, da Zavod poskrbi, da bodo imeli vsi pravosodni policisti v prihodnje stalno spoštljiv in dostojanstven odnos do zaprtih oseb. Pripominjamo, da je tudi CPT ob obisku v naši državi v letu 2017 priporočil, da je treba delavcem ZPKZ Maribor in drugih zavodov za prestajanje kazni zapora v Sloveniji jasno sporočiti, da nobena oblika grdega ravnanja, vključno z besedno žalitvijo zapornikov ali izzivalnim vedenjem do njih, in nobena vrsta grožnje zaporniku, ustrahovanja zapornika ali povračilnega ukrepa proti zaporniku, ki se je pritožil, ali poskus prepričati, da njegova pritožba prispe do ustreznih organov/teles, niso sprejemljivi in bodo ustrezno kaznovani.	Tudi ob tokratnem obisku posebnih pritožb na delo pravosodnih policistov ob obisku pripornega oddelka in obsojencev v izolaciji nismo prejeli. Večkrat je bilo poudarjeno, da korektno opravljajo svoje delo. Smo pa tudi ob tokratnem obisku (enako kot ob prejšnjem) prejeli kar nekaj pritožb zaprtih oseb zoper novega vodjo zaprtega oddelka (delo je nastopil po našem prejšnjem obisku) in še nekatere pravosodne policiste iz tega oddelka (imensko jih niso želeli imenovati), pri čemer so se pritožbe nanašala na odnos do zaprtih oseb (neprimerni komentarji, nespoštljiv odnos ipd.).
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Splošno Evidenca, dokumentacija	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Zavod pojasnil, da bodo namestili knjigo pohval/pritožb na ustrezno mesto z možnostjo neposrednega vpisa komentarja s strani zaprte osebe.
Splošno Obravnava, oblike dela	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da bo Generalni urad podal predlog, da se v noveli Pravilnika o izvrševanju pooblastil pravosodnih policistov določi, da je dolžnost vsakega pravosodnega policista, da z možnostjo kontrolnega pregleda tako pri alkotestu kot pri oddaji urina seznanj zaprto osebo že pred začetkom izvedbe postopka.
Splošno Obravnava, oblike dela	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da se Zavod zahvaljuje za pozitivne ugotovitve in pohvale, ki so za vse zaposlene velika spodbuda za nadaljnja prizadevanja pri pomoči odvisnim od drog.
Splošno Osebj	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da bo (če ne bo pritožbe) pet pravosodnih policistov zaposlenih do 15. 6. 2018, še dva pravosodna policista pa do konca junija.
Splošno Osebj	Sprejeto – izvedeno 	<p>Generalni urad URSIKS je sporočil, da so pravosodni policisti seznanjeni, da se morajo pri delu do zaprtih oseb obnašati profesionalno in spoštljivo, svoja pooblastila pa izvajati strokovno in odločno ter na takšen način, da se ne prizadene dostojanstvo oseb v postopku. Tej vsebini dela se daje poseben poudarek že več let, predvsem v začetnem in tudi v nadaljevalnem usposabljanju. Vsem uslužbencem je tudi na razpolago v ta namen tiskano gradivo Sveta Evrope: Priročnik za osebe v zaporu z osredotočenostjo na preprečevanje slabega ravnanja v zaporu.</p> <p>Zavedajo se, da na tem področju ne gre samo za formalni vidik sprejemanja načina komunikacije, ampak gre predvsem za edukacijo, kako ta način komunikacije ponotranjiti oziroma ga sprejeti kot sebi lastnega. Gre za večščino, ki je ni mogoče pridobiti samo s krajšimi oblikami usposabljanja in formalizirati s preizkusom znanja.</p> <p>Zavod tudi pojasnjuje, da je na oddelek obsojencev razporejen nov vodja pravosodnih policistov, za katerega ocenjujejo, da bo zlasti s svojo komunikacijo lahko bistveno prispeval k odpravljanju neprimerne vedenja. Zavod je dolžan odnos in komunikacijo pravosodnih policistov do zaprtih oseb spremljati in nadzirati ter v primeru kakršne koli nesprejemljive komunikacije takoj ukrepati.</p>

2.4.1. ZPKZ Maribor

21. in 22. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

Dobre prakse – pohvale:

- Da so v letu 2016 končali prenovno kotlovnice. V zaprtem delu Zavoda so zamenjali ves vodovodni sistem. Na ta način je zagotovljena nemotena oskrba s toplo sanitarno vodo v vseh kopalnicah in bivanjskih prostorih, kjer so zaprte osebe.
- Da je Zavod v avgustu 2017 sklenil pogodbo z operaterjem T-2, ki je v Zavodu vse bivalne prostore (tako na obsojeniškem kot tudi na pripornem oddelku) opremil z mrežo za spremljanje več televizijskih programov.
- Da je bilo delno izvedeno priporočilo oziroma pričakovanje DPM s prejšnjega obiska, da bo Zavodu dostavljeno novo leseno pohištvo. Ob obisku sta bila zaprti in polodprti režim prestajanja kazni zapora opremljena z novimi lesenimi posteljami, pri čemer so bile v polodprtem režimu prestajanja kazni zapora že zamenjane tudi garderobne omare.
- Da so bile stene bivalnih prostorov zaprtega režima prestajanja kazni zapora pred kratkim prepleskane.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da je treba stene bivalnega prostora številka 28 v sprejemnem oddelku prepleskati in popraviti poškodovan oziroma odlomljen radiator.
- Da smo opazili na vseh obsojeniških oddelkih nameščena po dva kovinska nabiralnika, ki obsojencem omogočata oddajanje pošte, vlog in prigrasnic, ne da bi za to potrebovali prisotnost pravosodnega policista.
- Da Zavod pripornikom, nameščenim v bivalne prostore v drugem nadstropju, omogoča, da so bivalni prostori v času med 8.30 in 13.30 odprti.
- Da so pripornikom v fitnesu zagotovljene čistilne krpice (robčki), s katerimi lahko pred uporabo ali po njej očistijo naprave.

2.4.2. ZPKZ Koper, Oddelek Nova Gorica

14. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1	Priporočili smo, da se proučijo možnosti popolnitve zasedbe nezasedenih (sistemiziranih) delovnih mest pravosodnih policistov.	Vodja referata za varnost je pojasnil, da jim je uspelo upokojitev pravosodnega policista leta 2016 nadomestiti z zaposlitvijo mlajšega pravosodnega policista. Kljub vsemu sta po pojasnilu sogovornika še vedno ostali nezasedeni dve sistemizirani delovni mesti pravosodnega policista.
2	Priporočali smo, da se poškodovan linolej na stopnicah bivalnega prostora številka 4 ustrezno sanira. Hkrati smo predlagali, da vodstvo Oddelka preveri ustreznost talnih površin (stopnic v sanitarni del) tudi v drugih bivalnih prostorih pripornega oddelka.	Razmere v pripornem oddelku še naprej ostajajo slabe, saj v večini bivalnih prostorov, z izjemo nekaj rednih vzdrževalnih del (pleskanje in delno zamenjave nekaj oken), ni prišlo do sprememb. V nekaterih bivalnih prostorih smo opazili, da so poškodovana tla (linolej) oziroma stopnice, ki vodijo v sanitarni del (na WC) bivalnega prostora številka 4, kar lahko predstavlja tudi nevarnost, saj lahko zaradi tega pripornik pade in se poškoduje.
3	Priporočali smo, da v Oddelku poskrbijo, da se streha notranjega dvorišča oziroma sprehajališča ustrezno sanira, da v primeru slabega vremena (npr. dežja) ne bo več prihajalo do zamakanja.	Ugotovljena je bila tudi pomanjkljivost, da je poškodovana streha sprehajališč, ki v primeru slabega vremena zaprtim osebam ne zagotavlja, da bi se gibali po celotnem na sprehajališču, saj prihaja do zamakanja.
4	Priporočali smo, da se poskrbi za ustrezno sanacijo plesni na stropu in steni tuširnice pripornega oddelka. Hkrati smo tudi predlagali, da se za preprečevanje ponovnega nastajanja plesni proučijo možnosti ureditve boljšega prezračevanja.	

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

- Da je Zavod sledil priporočilu CPT ob prejšnjem obisku, da naj imajo tudi priporniki vedno na voljo najmanj 4 m² bivalnega prostora v skupinskih sobah. Zavod je navedeno priporočilo izvedel na način, da so preuredili dvoposteljne bivalne prostore v enoposteljne.
- Da na splošno (z nekaterimi izjemami) Zavod sprotno odpravlja poškodbe inventarja.
- Da je bilo zvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se pogradi opremijo z varnostnimi ograjicami. Ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da so bile na vseh pogradih nameščene varnostne ograjice.
- Da je na zaprtem režimu prestajanja kazni zapora fitnes dobro opremljen. Prostor za fitnes je bil v času našega obiska čist in očitno pred kratkim prepleskan.
- Da Zavod razpolaga z novim prostorom zavodske knjižnice, ki je po pojasnilu vodstva opremljena z več kot 4.000 knjižnimi enotami.
- Da se v Zavodu trudijo v aktivnosti vključevati tudi pripornike.
- Da je vodstvo Zavoda težave z dobaviteljem hrane odpravilo tako, da je kuhinjo uredilo na podlagi opozoril. Zdaj tovrstnih težav ni več.
- Da tudi ob tokratnem obisku, razen posameznih primerov glede slabšega odziva vzgojnih delavcev, večjih pripomb oziroma pritožb nismo slišali.
- Da tudi tokrat ni bila ugotovljena čezmerna uporaba prisilnih sredstev in strožjih ukrepov zoper zaprte osebe. Glede tega, s strani zaprtih oseb, DPM ni prejel pritožb.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Splošno

Osebe

**Sprejeto –
neizvedeno**

Tudi želja Generalnega urada je, da se čim prej popolnijo vsa nezasedena delovna mesta pravosodnih policistov. Kljub dodatnim zaposlitvam žal to ni vedno mogoče, saj je treba poskrbeti za primerno sorazmerno razporeditev pravosodnih policistov glede na potrebe v vseh zavodih.

Posamično

Bivalne razmere

**Sprejeto –
izvedeno**

Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da so poškodovani linolej odstranili. Stopnice bodo obložili s keramičnimi ploščicami tako, da bo ta del enak kot drugi talni del bivalnega prostora.

Posamično

Aktivnosti

**Sprejeto –
neizvedeno**

Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da bodo v najkrajšem možnem času zamenjali dotrajano polikarbonatno kritino.

Posamično

Bivalne razmere

**Sprejeto –
izvedeno**

Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da je bilo opravljeno pleskanje prostora in nanoseno sredstvo proti razmnoževanju plesni v vlažnih prostorih. Preverili bodo tudi tehnične možnosti boljšega prezračevanja.

2.4.2. ZPKZ Koper, Oddelek Nova Gorica

14. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
5 Izrazili smo pričakovanje, da bodo težave z dotokom tople vode in nedelovanjem enega tuša v tuširnici pripornega oddelka odpravljene v najkrajšem času.	V pogovorih z nekaterimi priporniki je bilo ugotovljeno, da dva tuša ne delujeta dobro (težave so s pritiskom tople vode), en pa sploh ne dela. Na naše opozorilo, da je v tuširnici slab pritisk tople vode in da en tuš naj ne bi delal, je vodja oddelka za varnost odgovoril, da naj bi v zvezi s temi težavami že potekala sanacija.
6 Priporočili smo, da se v t. i. bolniški sobi oziroma sobi za gibalno ovirane proučijo možnosti dodatne izolacije stene, da v prostor ne bo več prihajal hladen zrak.	Pri pregledu bivalnega prostora, namenjenega za potrebe t. i. bolniške sobe oziroma za gibalno ovirane, je bilo ugotovljeno, da je ta sicer urejen zgledno, vendar se je v tem bivalnem prostoru nameščen pripornik pritožil, da je stena poleg postelje zelo hladna oziroma v prostor zelo močno piha hladen zrak, zaradi česar je že čutil posledice na zdravju (prehlad). Da je preprečil dostop hladnega zraka oziroma občutek mrzlosti stene, je v tem delu namestil več plasti kartona.
7 Prosili smo za sporočilo, ali bo prišlo do prenove prostora za odstranitev – izločitev oziroma ali so bila (v skladu z odgovorom) v proračunu za 2018 načrtovana sredstva za prenovo. Če ta sredstva niso bila predvidena, prosimo za sporočilo, kdaj predvidoma bo prišlo do prenove prostora za odstranitev – izločitev.	Glede prostora za odstranitev – izločitev je bilo ugotovljeno, da sprememb ni oziroma prostor še vedno ni bil prenovljen. Na naš predlog po prenovi prostora za odstranitev – izločitev je bilo v odgovoru številka 070-1/2016/18 z dne 8. 7. 2016 sicer sporočeno, da bo predlog obravnavan v okviru načrtovanja proračuna za leto 2018 ob upoštevanju finančne možnosti in tehnično izvedljivost.
8 Izrazili smo pričakovanje, da bo dejansko v čim krajšem času prišlo do zaključka postopka oziroma izbire ponudnika za sanacijo kotlov in sanitarij.	
9 Izrazili smo pričakovanje, da bo dejansko v čim krajšem času prišlo do zamenjave stare iztrošene tuš kadi v odprtem režimu prestajanja kazni zapora.	
10 Ponovno smo predlagali, da se proučijo možnosti (če ni zadržkov oziroma tehničnih ovir), da se obsojencem, ki so nameščeni na odprtem režimu, omogočijo dohodni klici.	
11 Priporočali smo, da v Oddelku vložijo več napora tudi v iskanje možnosti za izboljšanje stanja glede omogočanja dela pripornikom.	
12 Prosili smo za sporočilo, ali so dejansko že potekale kakšne aktivnosti glede možnosti povezave notranjega in zunanega sprehajališča. Če so, prosimo za sporočilo, kakšne so ugotovitve o tej možnosti.	Glede predloga DPM, da se proučijo možnosti povezave notranjega in zunanega dvorišča, je bilo ugotovljeno, da ni sprememb. V odgovoru številka 070-1/2016/18 z dne 8. 7. 2018 je bilo sicer sporočeno, da bo predlog proučen in v okviru priprav proračuna za leto 2018 ob upoštevanju finančne zmožnosti in izvedljivosti. Hkrati je bilo v odgovoru pojasnjeno, da URSIKS ni lastnik objektov, kjer je Oddelek, zato so posledično skoraj onemogočeni vsakršni bolj resni investicijski posegi. V zvezi s tem je vodja referata za varnost pojasnil, da naj bi pred časom dejansko potekali dogovori glede možnosti ureditve povezave med notranjim in zunanjim sprehajališčem, vendar vsebine dogovora ne pozna.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da je bil za namen popravila nedelujočega tuša v tuširnici pripora in zagotavljanja tople vode podan predlog za izvedbo javnega naročila. Zadeva je v fazi pridobivanja ponudb.
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da bodo v sobi izvedli poseg takoj, ko se bodo sprostile kapacitete zasedenih sob v priporu, da bodo lahko pripornike, ki so trenutno tam nameščeni, premestili drugam.
Posamično Obravnavana nezaželenega vedenja, kršitev pravil bivanja	Nesprejeto 	Generalni urad URSIKS je pojasnil, da je pri načrtovanju investicij v zgradbe Oddelka Nova Gorica težava v tem, da zgradbe niso v njihovi lasti (so podnajemniki), zato se lahko izvajata samo tekoče vzdrževanje in nakup premične opreme. Zaradi navedenega obnova tega prostora ni bila uvrščena v plan investicijskega vzdrževanja. Hkrati je URSIKS izrazila pomisleke tudi zaradi dejstva, da je ta prostor praktično neuporabljen (zadnja odstranitev je bila v letu 2011), saj osebje Oddelka uspešno rešuje konfliktno situacije na druge, manj represivne načine.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je pojasnil, da je izvajalec javnega naročila že izbran in da tečejo aktivnosti glede izvedbe naročila.
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da so pristopili k celoviti ureditvi sanitarnega prostora, kjer je tuš, in sicer z zamenjavo celotne keramike in tuš kadi. Dela bodo izvedena do maja.
Posamično Aktivnosti	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da bodo proučili možnosti izvajanja dohodnih klicev, vendar se jim zaradi varnostnih razlogov to ne zdi ustrezno, ker so zaprte osebe iz odprtega oddelka nenehno v stiku z osebami iz polodprtega in zaprtega oddelka (v času dela, obrokov in sprehodov), zato lahko na tak način prihaja do zlorabe posredovanja informacij in pritiskov s strani zunanjih oseb preko obsojencev, ki so nameščeni na odprtem oddelku.
Splošno Obravnavana, oblike dela	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da je razlog, zaradi katerega pripornikom in nekaterim obsojencem ne morejo zagotavljati dela, predvsem pomanjkanje dela. Hkrati so visoka tveganja pri osebah z rizično varnostno oceno in pri osebah, ki prejemajo visoko nadomestno terapijo, ter pri osebah s pomanjkanjem delovnih izkušenj in navad. Večina za delo v priporu ni motivirana in ne želi delati.
Posamično Aktivnosti	Nesprejeto 	Generalni urad URSIKS je pojasnil, da bi bil tako s tehničnega kot tudi s finančnega vidika to velik poseg, ki pa nasploh ni izvedljiv s strani URSIKS, ker niso lastniki objekta, zato lahko izvajajo v tem Oddelku le tekoča vzdrževalna dela.

2.4.2. ZPKZ Koper, Oddelek Nova Gorica

14. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

13 Prosili smo za sporočilo Oddelka, ali je že prejel odgovor operaterja – Telekomu in kakšne so bile ugotovitve glede tega.	Glede možnosti uporabe telefona smo od pripornikov slišali nekaj pripomb, in sicer so povedali, da klici na brezplačne številke niso možni, če oseba nima sredstev na telefonski kartici. S tem smo seznanili vodjo referata za varnost, ki je pojasnil, da naj bi bil s to težavo pred časom že seznanjen in je o tem takoj obvestil operaterja – Telekom, vendar odgovora še ni prejel.
14 Priporočali smo, da se pripombe zaprtih oseb glede prekratke prisotnosti psihiatra v Oddelku preverijo oziroma se sprejmejo potrebni ukrepi, da bodo vse zaprte osebe v času namestitve v Oddelku ustrezno psihiatrično oskrbljene.	
15 Priporočali smo, da se proučijo možnosti, da bi se hišna in dnevna reda prevedla še v kakšen jezik (npr. srbski, hrvaški...).	

Dobre prakse – pohvale:

- Da je zakonodaja dejansko v pisarni dežurnega policista.
- Da so bili prostori, namenjeni zaprtim osebam, ob obisku čisti, urejeni in redno vzdrževani.
- Da so bile stene sprehajališča za pripornike pred kratkim prepleskane.
- Da so bile težave z mravljami v pripornih sobah očitno odpravljene, saj ob tokratnem obisku tovrstnih pritožb s strani pripornikov nismo slišali.
- Da so bili prostori za obiske v času našega obiska čisti in prezračeni.
- Da je bilo v vseh bivalnih prostorih zaprtega in polodprtega režima prestajanja kazni zapora zamenjano staro kovinsko pohištvo z novim lesenim.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se stare penaste žimnice zamenjajo z novimi, saj zaprte osebe ob tokratnem obisku niso poudarjale kakršnih koli težav z iztrošenimi žimnicami.

2.4.3. ZPKZ Maribor, Odprti oddelek Rogoza

17. 7. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Priporočali smo, da se tudi preostale kovinske postelje in omare v najkrajšem možnem času zamenjajo z lesenimi.	DPM je pozdravil vzdrževalna in investicijska dela ter s tem izvedbo večine priporočil s prejšnjega obiska. Ob pregledu bivalnih prostorov je bilo ugotovljeno, da v štirih sobah kovinsko pohištvo še ni bilo v celoti zamenjano (kovinske postelje – bivalni prostor številka 30 in 33 ter v prostoru za gibalno ovirane; kovinske garderobne omare) z lesenim.
2 Priporočali smo, da se tudi bolniške sobe drugih zavodov in njihovih dislociranih oddelkov v čim krajšem času opremijo z ustreznim številom bolniških postelj.	V bivalnem prostoru za gibalno ovirane v času obiska DPM ni bil nameščen noben obsojenec. Skladno s priporočili DPM je bila v bivalnem prostoru za gibalno ovirane nameščena bolniška postelja, ki še ni v celoti montirana (še ni bila priklopljena v električno omrežje, vzmetnica pa še ni bila odpakirana).

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede Posamično Stiki z zunanjim svetom	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da so odgovor prejeli, in sicer je Telekom sporočil, da so našli napako, pri kateri so tudi klici na številki 113 in 080 zahtevali dobroimetje. Napaka je bila odpravljena in Zavod v zvezi s tem ni več zaznal pritožb obsojencev.
Splošno Zdravstvena oskrba	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da nima vpliva na to, koliko časa traja posamezna psihiatrična obravnava. Po nasvetu generalnega urada bo pristojnemu zdravstvenemu zavodu poslal pisno vprašanje v zvezi s to problematiko.
Posamično Drugo	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da bodo predlog proučili.

- Da so bili od prejšnjega obiska sanirani stropi bivalnih prostorov zaprtih oseb in da so se hkrati izvajala redna vzdrževalna dela.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se pri tušu namesti zavesa. Ob tokratnem obisku je bila zavesa pri tušu dejansko nameščena.
- Da glede dela splošnega zdravnika in tudi glede dela medicinske sestre s strani zaprtih oseb nismo slišali pripomb.
- Da glede zagotavljanja zobozdravstvene oskrbe in pregledov v zunanjih zdravstvenih institucijah pripomb s strani zaprtih oseb nismo slišali.
- Da glede prehrane od zaprtih oseb tudi ob tokratnem obisku nismo slišali nobenih pripomb.
- Da ob tokratnem obisku s strani zaprtih oseb nismo slišali pripomb glede nakupov v trgovini.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je pojasnil, da je manjkajoče leseno pohištvo že naročeno.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je pojasnil, da sta to želja in cilj generalnega urada, ki pa ju bomo lahko uresničili glede na finančne okvire proračuna v tem in naslednjih letih ter v okviru analize prioritarnih potreb glede investicij v opremo.

2.4.3. ZPKZ Maribor, Odprti oddelek Rogoza

17. 7. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

3 Pozdravili smo prilagoditev Oddelka glede oskrbe slepega obsojenca in zagotavljanje dnevne asistencije svojcev pri njegovi negi, hkrati pa smo priporočali, da tudi Oddelek sam zagotovi potrebno nego in drugo oskrbo.	Ob obisku so sogovorniki pojasnili, da so imeli lani v sobi za gibalno ovirane nameščenega slepega obsojenca. Ker so njegovi sorodniki živel v neposredni bližini Oddelka, so svojcem omogočali dnevne obiske obsojenca, da so mu nudili potrebno pomoč pri vzdrževanju osebne higiene. Vodja oddelka je pojasnil, da so obsojencu takoj, ko je izpolnil minimalne pogoje za pogojni odpust, tega tudi odobrili.
4 Priporočali smo, da Oddelek v naslednjem letu dejansko prejme v uporabo obljubljenovo novo vozilo brez intervencijskih oznak.	Zaradi opravljanja nadzora nad obsojenci, ki prestajajo kazen zapora po 12. členu ZIKS-1, zaposleni v Oddelku (pravosodni policisti, vodja izvrševanja kazni in vodja Oddelka) redno izvajajo nadzor na delovnem mestu. V okviru nadzora se pogovorijo z obsojencem in delodajalcem. Oddelek si prizadeva opravljati nadzor za posameznega obsojenca vsaj enkrat mesečno. Ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se Oddelku zagotovi novo vozilo za potrebe izvajanja nadzora obsojencev, ki kazen zapora prestajajo na podlagi 12. člena ZIKS-1, saj je Oddelek lani dobil v uporabo novo vozilo (prav tako Renault Kangoo), kar je treba pohvaliti. Hkrati je vodja oddelka pojasnil, da jim je za krajše poti še vedno ostalo v uporabi staro vozilo, zato zdaj večjih težav glede izvajanja nadzora oseb, ki prestajajo kazen zapora po 12. členu ZIKS-1, nimajo več. Prav tako naj bi Oddelek v naslednjem letu za potrebe nadzora oseb, ki prestajajo kazen zapora po 12. členu ZIKS-1, prejel drugo vozilo brez intervencijskih oznak.
5 Priporočali smo, da se v ZPKZ Maribor ponovno oziroma v čim krajšem času uredi vse potrebno, da se začne(-jo) izvajati program(-i) nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK).	Oddelek obsojence vključuje tudi v aktivnosti Zavoda za zaposlovanje RS. Na podlagi priporočila DPM so tudi v tem letu obsojencem ponudili možnost vključitve v NPK (za poklic viličarist), ki poteka v matičnem ZPKZ Maribor. Po pojasnilu sogovornikov je prijavo za vključitev v NPK vložilo pet oziroma šest obsojencev, vendar je bilo izvajanje programa predstavljeno (v tem letu se program NPK še ni začel izvajati), zaradi česar ocenjujemo, da priporočilo DPM s prejšnjega obiska glede izvedbe programa NPK ni bilo izvedeno.

Dobre prakse – pohvale:

- Da so bili bivalni prostori in skupni prostori, ki jih uporabljajo obsojenci, v času našega obiska čisti in zgledno urejeni.
- Da enako kot ob prejšnjem obisku DPM še vedno izvajata mesečne preglede bivalnih prostorov medicinska sestra in pravosodni policist, ob katerih je pripravljeno pisno poročilo. Poročilo, v katerem opišejo tudi zdravstveno stanje in nenasilno komunikacijo, posredujejo Generalnemu uradu UIKS.
- Da lahko od lanskega leta dalje, ko je bil v Oddelku nameščen koš za košarko, obsojenci igrajo tudi košarko.
- Da so obsojencem v knjižnici še vedno na razpolago aktualna zakonodaja in podzakonski akti (pravilniki in hišni red) ter poročila DPM in drugo relevantno gradivo.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Posamično Zdravstvena oskrba	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da ob obisku verjetno niso popolnoma jasno podali informacij glede te problematike ali pa je bila morda nekoliko narobe razumljena. Oddelek je namreč zgolj še dodatno omogočil svojcem slepega obsojenega možnost vsakodnevne nege in stikov, sicer pa so obsojenemu sami zagotavljali vso potrebno nego in drugo oskrbo, kar je obveza in dolžnost Oddelka. Za obsojenega so namreč ob siceršnji redni obravnavi ambulate Zavoda zagotovili še patronažno pomoč in čiščenje prostora za gibalno ovirane zaradi predhodne bolnišnične okužbe obsojenca.
Posamično Osebj	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je pojasnil, da tečejo dogovori, da se oddelku zagotovi novo ali rabljeno dostavno vozilo brez službenih oznak.
Splošno Obravnava, oblike dela	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da so v stikih z matičnim zavodom in da so aktivnosti glede začetka izvajanja programa NPK v teku. Seznam zainteresiranih obsojencev je že posredovan, program pa naj bi predvidoma zaživel že to jesen.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se na oglasne deske namestijo tudi kontaktni podatki o zastopniku pacientovih pravic na območju Maribora, saj so bile oglasne deske ob tokratnem obisku opremljene tudi s kontaktnimi podatki zastopnika pacientovih pravic za območje Maribora.
- Da Oddelek še vedno omogoča delo vsem zaprtim osebam, ki želijo delati in so sposobne za delo.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se Oddelku zagotovi novo vozilo za potrebe izvajanja nadzora obsojencev, ki kazen zapora prestajajo na podlagi 12. člena ZIKS-1, saj je Oddelek lani dobil v uporabo novo vozilo (prav tako Renault Kangoo).
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se v Oddelku sistemizira delovno mesto socialnega delavca, saj je bil ob tokratnem obisku v Oddelku stalno zaposlen socialni delavec.

2.4.4. ZPKZ Maribor, Oddelek Murska Sobota

3. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>1 Priporočili smo, da se prostor številka 8, ki se uporablja tudi kot sprejemna soba, opremi z garderobno omaro, kamor bodo zaprte osebe v sprejemnem obdobju lahko shranile svoje stvari.</p>	<p>Ob kontrolnem obisku smo prejeli pojasnilo vodje oddelka, da se prostor uporablja tudi za namene sprejema zaprtih oseb. Pri pregledu je bilo ugotovljeno, da v prostoru ni nameščene omare, kamor bi zaprta oseba, ki je v fazi sprejema, lahko odločila svoje stvari. Vodja oddelka je sicer pojasnil, da so zaprte osebe v ta prostor v sprejemnem času nameščene zelo kratek čas. To naj bi bil tudi razlog, zakaj prostor ni opremljen z omaro. Kljub temu je DPM izrazil mnenje, da bi moral biti prostor opremljen z omaro, kamor bi zaprte osebe lahko odložile svoje stvari, ki jih prinesejo s seboj na prestajanje kazni zapora.</p>
<p>2 Ker smo na pomanjkljivost, da nikjer v Oddelku ni bilo navedene številke za klic Varuha človekovih pravic RS, opozorili že med obiskom, smo izrazili pričakovanje, da je bila ta pomanjkljivost že odpravljena.</p>	<p>Med pregledom bivalnih prostorov in sprehajališča v Oddelku je bilo ugotovljeno, da na oglasnih deskah in telefonskih govorilnicah ni navedenih podatkov oziroma klicne številke za klic Varuhu človekovih pravic RS.</p>
<p>3 Izrazili smo pričakovanje, da bo Generalni urad in matični ZPKZ Maribor Oddelku nudil ustrezno pomoč oziroma podporo pri ureditvi inštalacije (odtočnih cevi), da se v prihodnje ne bodo več pojavljale težave z zamakanjem.</p>	<p>Vodja oddelka je pojasnil, da za naslednje leto načrtujejo zamenjavo komunalne instalacije (odtočnih cevi), saj so te stare, zato se redno pojavljajo težave zaradi zamakanja (puščanja).</p>
<p>4 Priporočili smo, da se na Generalnem uradu skupaj z matičnim ZPKZ Maribor proučijo možnosti, da bi se prej navedena načrtovana gradbena dela (dograditev pisarn, izdelava prostora za izločitev in ureditev fitnesa) v Oddelku v čim krajšem času tudi izvedla.</p>	<p>Vodja oddelka je tudi tokrat pojasnil, da si v Oddelku želijo izvesti že dalj časa pripravljen načrt oziroma projektno nalogo dograditve in ureditve določenih prostorov, ki bi nedvomno izboljšali kakovost bivanja tako za zaposlene kot tudi za zaprte osebe. Pri tem je pojasnil, da bi želeli nadgraditi del stavbe nad pralnico in kotlovnico, kjer bi lahko pridobili tri pisarne za zaposlene. Omenil je tri pisarne. Možno bi bilo izdelati prostor za izločitev, s katerim Oddelek še vedno ne razpolaga. Opravili bi zamenjavo strehe nad sprehajališčem, uredili nov vhod v prostore Oddelka in izdelali nov prostor za potrebe fitnesa. Ta del bi se zgradil na delu vrta in bi imel vhod s sedanjega sprehajališča.</p>
<p>5 Izrazili smo pričakovanje, da bodo v naslednjem letu Oddelku za potrebe zaprtih oseb dejansko dobavljeni televizorji, radijski sprejemniki in kuhalniki.</p>	<p>V Oddelku je bil urejen dostop do kableske televizije, in sicer preko operaterja Telemach (20 programov). Vodja oddelka je pojasnil, da se zdaj pojavljajo težave, ker Oddelek ne razpolaga s TV-sprejemniki, ki bi jih lahko razdelili med zaprte osebe, hkrati pa zaprte osebe TV-sprejemnikov same niso sposobne kupiti. Na podlagi tega so podali predlog za nabavo desetih TV-sprejemnikov in petih radijskih sprejemnikov. Hkrati so podali predlog za nabavo desetih kuhalnikov, ki bi jih prav tako razdelili med zaprte osebe, da bi si lahko pripravili tople napitke (čaj ali kavo). Dobava prej navedenih predmetov naj bi bila po pojasnilu vodje oddelka izvedena v naslednjem letu.</p>

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da je obstoječa garderobna omara bila dotrajana, zato so jo odstranili, druge pa ni bilo na zalogi. Ker so pred kratkim dobili nove garderobne omare za pravosodne policiste, so eno garderobno omaro namestili v bivalni prostor številka 8. Zdaj je soba kompletna.
Posamično Stiki z zunanjim svetom	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je Oddelek pojasnil, da je bila pri-pomba glede odsotnosti telefonske številke za klic Varuha človekovih pravic takoj upoštevana, navedena telefonska številka pa je na oglasnih deskah v Oddelku.
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – izvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je bilo že v analizi obiska s pred-stavniki DPM ugotovljeno, da je vodstvo Oddelka že pristopilo k reševanju perečih problemov v zvezi z urejanjem dotrajane vodovodne in fekalne inštalacije v Zavodu, ki so bili omenjeni v razgovoru. Glede težav z inštalacijo v Oddelku je vodja oddelka seznanil direktorja ZPKZ Maribor. Projekt obnove inštalacije že pripravlja pogodbeni vzdrževalec, izvedba investicije pa je predvidena v letu 2019.
Posamično Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIKS je sporočil, da je v plan porabe za leto 2019 vključil izdelavo dokumentacije PGD, po pridobitvi katere (predvidoma v letu 2020) se bo izvedla investicija.
Splošno Bivalne razmere	Sprejeto – neizvedeno 	Generalni urad URSIK je pojasnil, da je bila ta potreba vključena v plan porabe URSIKS za leto 2019 in bo nabava tudi izvedena.

2.4.5. ZPKZ Ljubljana

20. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Prosili smo za sporočilo, kolikokrat je bil za razgovore z obsojencem državljanom Ljudske republike Kitajske angažiran tolmač oziroma na kašen način je bil v Zavodu seznanjen s pravili bivanja v času prestajanja kazni zapora.β	V času našega obiska je bilo med prej navedenimi obsojenci v Zavodu nameščenih pet tujcev, in sicer dva državljana Republike Srbije, en državljan Črne gore, en državljan Romunije in en državljan Ljudske republike Kitajske. Na vprašanje, ali imajo kakršne koli težave pri sporazumevanju s prej navedenimi tujci, je vodstvo Zavoda pojasnilo, da večjih težav s komunikacijo nimajo oziroma da je z obsojenci tujci vedno možno komunicirati, res pa je, da si občasno pomagajo tudi s tolmačem. Glede komunikacije zaposlenih z obsojenci tujci smo kasneje med pregledom obsojeniškega oddelka želeli opraviti pogovor z obsojencem, državljanom Ljudske republike Kitajske. Pri tem je bilo ugotovljeno, da komunikacija z njim ni bila mogoča. Na podlagi tega dvomimo, da se zaposleni s tem tujcem dejansko sporazumevajo (npr. pedagog in pravosodni policisti) in da je razumel način bivanja v Zavodu (npr. hišni red, dnevni red ipd.).
2 Ker smo na ugotovljene pomanjkljivosti (nemožnost zapiranja okna v bivalnih prostorih številka 139 in 146, nepokrita »doza«, v kateri je električni kabel, in zamakanje v bivalnem prostoru številka 146) vodstvo zavoda opozoril že ob zaključku obiska, smo izrazili pričakovanje, da so bile te napake že odpravljene. Za bivalni prostor številka 146 smo dodatno predlagali, da se iz zgornjega pograda (gledano levo do vhoda v bivalni prostor) odstrani del vijaka, da se obsojenci ne bi mogli poškodovati.	Med pregledom bivalnih prostorov je bilo ugotovljeno, da je v bivalnem prostoru številka 139 poškodovano okno in ga ni mogoče zapreti oziroma se le na spodnjem delu zapira z zatičem. Ker se torej okno ne more zapreti, v prostor vseskozi vstopa hladen zrak. Prav tako je bilo v istem prostoru ugotovljeno, da ena od vtičnic oziroma t. i. »doza«, ki je pod levim pogradom (gledano od vhoda), v času našega obiska ni bila pokrita. Nadalje je bilo pri pregledu bivalnega prostora številka 146 ugotovljeno, da očitno na desni strani okna (gledano od vhodnih vrat v bivalni prostor) pušča streha in da se tudi v tem bivalnem prostoru ne more zapreti okno, zato v prostor vseskozi vstopa hladen zrak. Prav tako je bilo v istem prostoru ugotovljeno, da je v stranici na zgornjem pogradu (gledano levo do vhoda v bivalni prostor) ostal del vijaka, ki lahko predstavlja nevarnost, saj bi se lahko oseba, ki bi uporabljala zgornjo posteljo pograda, poškodovala.
3 Priporočili smo, da se po vzoru iz drugih ZPKZ in njihovih oddelkov (npr. Maribor, ZPKZ Maribor, Odprti oddelek Rogoza, ZPKZ Ljubljana, Oddelek Novo mesto) proučijo možnosti ureditve kabelskega dostopa za TV tudi v bivalnih prostorih.	Ob obisku je bilo tudi ugotovljeno, da se v bivalnih prostorih obsojeniškega oddelka še vedno uporabljajo navadne antene in digitalni pretvorniki za sprejem signala. Ugotovljeno je bilo še, da je kabelski sistem za spremljanje TV-programov urejen v skupnem prostoru – dvorani.
4 Priporočili smo, da se proučijo možnosti sanacije (popravilo lukenj) poti do velikega sprehajališča in možnosti popravila stropa WC na sprehajališču. Prav tako smo priporočili, da se po zaključku sprehoda pregleda WC in se ga po potrebi očisti.	Med obiskom smo si ogledali tudi večje sprehajališče, ki je namenjeno obsojencem. Ugotovljeno je bilo, da je pot do sprehajališča (v času našega obiska je rahlo snežilo) v slabem stanju in z veliko luknjami, v katerih se je zadrževala voda od staljenega snega. Prav tako je bilo ugotovljeno, da je bilo veliko vode na neasfaltiranih delih sprehajališča, kar je praktično onemogočalo gibanje po teh površinah. Nadalje smo si na sprehajališču ogledali WC za obsojence, ki pa je bil v času našega obiska umazan, s stropa pa je odpadal oplet oziroma omet.
5 Priporočili smo, da se proučijo možnosti ureditve drugačnih oziroma primernih hišic za pravosodne policiste, ki opravljajo nadzor sprehoda obsojencev, da ti ne bodo izpostavljeni neugodnim vremenskim razmeram (npr. dežju in vetru). Hkrati smo tudi priporočili, da se v zimskem času do ureditve primernih prostorov za pravosodne policiste, ki opravljajo nadzor obsojencev na velikem sprehajališču, po potrebi uredijo pogostejše zamenjave.	Ob pregledu večjega sprehajališča za obsojence je bilo ugotovljeno, da je opremljeno tudi z dvema lesenima hišicama, ki sta namenjeni za potrebe pravosodnih policistov, ki opravljata nadzor na sprehajališču. Za leseni hišici pravosodnih policistov je bilo ugotovljeno, da pravosodnim policistom nudita slabo zaščito pred vremenskimi vplivi (npr. ob dežju in vetru ali ob poletni vročini), saj nista zaprti s stekli oziroma izolirani.

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Posamično
Obravnava,
oblike dela

Čakamo na odgovor

Splošno
Bivalne razmere

Čakamo na odgovor

Splošno
Aktivnosti

Čakamo na odgovor

Posamično
Aktivnosti

Čakamo na odgovor

Posamično
Osebje

Čakamo na odgovor

2.4.5. ZPKZ Ljubljana

20. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
6 Ponovno smo priporočili, da Zavod in UIKS vložita več napora pri iskanju možnosti za izboljšanje stanja glede zagotavljanja dela za obsojence. Ob tem smo poudarili, da je treba še posebej omeniti, da delo pripomore k socialni rehabilitaciji in pozitivno vpliva na posameznikovo psihično stanje ter zadovoljstvo, prav tako pa tudi spremeni doživljanje časa in omogoča občutek, da je storil nekaj koristnega.	Tudi ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da Zavod ne more zagotavljati dela vsem obsojencem, ki so sposobni za delo in bi delo tudi želeli opravljati. Na dan našega obiska je Zavod delo zagotavljal le 20 obsojencem. Ugotovljeno je bilo še, da noben obsojenec ni opravljal dela na zunanjem delovišču, štirje obsojenci so bili za delo zdravstveno nesposobni, pet obsojencev pa je delo odklanjalo. Ugotovljen je bil skrb vzbujajoč podatek, da je Zavod ob tokratnem obisku delo v JGZ omogočal le še enemu obsojencu (ob prejšnjem obisku je kljub drastičnemu padcu števila zaposlenih v JGZ v njem delo opravljal osem obsojencev). Kljub priporočilu DPM s prejšnjega obiska, da Zavod in UIKS vložita več napora pri iskanju možnosti za izboljšanje stanja glede omogočanja dela, izboljšanja na tem področju ni bilo oziroma se je stanje celo poslabšalo.
7 Priporočili smo, da se preverijo možnosti sanacije strehe in stropa kovinarske delavnice ter se preveri, ali je pred sanacijo delavnica sploh varna, da se v njej izvaja delo.	Ob obisku smo opravili tudi pregled delavnic, in sicer kovinarske in mizarske, ter dela prostorov delavnic, ki so namenjeni za sestavljanje izdelkov (na dan našega obiska so obsojenci, ki na delo prihajajo iz Odprtega oddelka Ig, sestavljali plastične ščipalke za perilo). Ob pregledu je bilo ugotovljeno, da v nobenem izmed prostorov delavnic razmere za delo niso dobre. Najslabše razmere za delo smo opazili v kovinarski delavnici, kjer na več mestih zaradi zamakanja strehe odpada omet s stropa.
8 Priporočili smo, da Zavod tudi v prihodnje zagotavlja kakovostno, raznoliko in okusno hrano za zaprte osebe.	Z razliko od prejšnjega obiska DPM v Zavodu, ko smo od zaprtih oseb slišali veliko pripomb glede hrane (količina in kakovost obrokov, enoličnost, hladne večerje), smo ob tokratnem obisku glede prehrane slišali le pohvale. Večina obsojencev je pojasnila, da se je kakovost hrane v zadnjem obdobju (nekateri obsojenci so v Zavodu že dalj časa) izboljšala oziroma je hrana kakovostna, okusna in raznolika. Hkrati so pohvalili, da pri obrokih dobijo tudi dovolj sadja.
9 Priporočili smo, da vodstvo zavoda v zvezi s pritožbami obsojencev, da dolgo čakajo na sprejem pri psihiatru, to preveri in sporoči ugotovitve. Hkrati smo tudi priporočili, da se v primeru, da obsojenci na pregled pri psihiatru čakajo dalj časa, opravi pogovor s psihiatrom in po potrebi sprejme potrebne ukrepe, da do tega ne bo več prihajalo.	Med obiskom oziroma pregledom bivalnih prostorov in v pogovorih z zaprtimi osebami večjih pritožb glede dela zdravstvene službe nismo slišali. Smo pa ob od zaprtih oseb slišali več pripomb glede dela psihiatra. Obsojenci so poudarili, da morajo večkrat dalj časa čakati, da jih psihiater sprejme na pregled, in da se jim naj ne bi predpisovala ustrezna terapija (poudarili so, da so pred odvzemom prostosti prejeli popolnoma drugo terapijo).
10 Priporočili smo, da se proučijo možnosti, da bi se nezasedena delovna mesta pravosodnih policistov v čim krajšem času popolnila. Hkrati smo priporočili, da se preveri, ali bi bilo možno kakšnega pravosodnega policista iz katerega drugega ZPKZ oziroma oddelka do popolnitve nezasedenih delovnih mest v Zavodu začasno premestiti na delo v Zavod.	
-

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Posamično
Obravnava,
oblike dela

**Čakamo na
odgovor**

Posamično
Obravnava,
oblike dela

**Čakamo na
odgovor**

Posamično
Prehrana

**Čakamo na
odgovor**

Posamično
Zdravstvena
oskrba

**Čakamo na
odgovor**

Posamično
Osebj

**Čakamo na
odgovor**

2.4.5. ZPKZ Ljubljana

20. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 11** Priporočili smo, da tudi UIKS z ustrezno kadrovsko politiko nudi pomoč in podporo Zavodu oziroma sprejme potrebne ukrepe, da se bodo pravosodni policisti lahko udeleževali usposabljanj in izobraževanj, povezanih z njihovim delom, saj bodo lahko le na tak način uspešno in zakonito izvajali svoje delo.
-
- 12** Prosili smo za sporočilo, ali je bil napovedani sestanek s pedagogi že izveden in kakšne so bile ugotovitve. Hkrati smo priporočili, da se sprejmejo potrebni ukrepi, da do primerov, da bi pedagogi razgovore z obsojenci opravljali kar na hodniku, ne bo več prihajalo.
- Največ pritožb smo s strani obsojencev slišali glede dela pedagogov oziroma so le za enega izmed njih povedali, da svoje delo opravlja dobro in strokovno. Pri tem so se obsojenci pritožili, da se nekateri slabše odzivajo, predvsem pa jih moti komunikacija pedagogov z obsojenci. Glede tega so obsojenci poudarili, da se po pravilu dogaja, da se pedagogi z obsojenci o njihovih zadevah (primeru) pogovarjajo kar na hodniku (pred bivalnimi prostori), pri čemer pa so prisotni tudi drugi obsojenci. Ko smo s temi pritožbami ob zaključku svojega obiska seznanili direktorja zavoda, je ta pojasnil, da je tudi sam že slišal podobne pripombe in da namerava v tej zvezi opraviti sestanek s pedagogi.
-
- 13** Priporočili smo, da se čim prej izvedejo potrebne aktivnosti, da bo ponovno prišlo do izvajanja malih skupin. Prosili smo za sporočilo, kdaj lahko pričakujemo, da se bodo aktivnosti malih skupin začele izvajati.
- Obsojenci so med obiskom povedali, da se že nekaj časa ne izvajajo t. i. male skupine, kjer se obsojenci s svojimi nosilci primerov pogovarjajo o sprotih problemih. Ko smo v zaključnem pogovoru navedeno predstavili direktorju zavoda, je ta pojasnil, da je s tem seznanjen in da je dejansko prišlo do izpada t. i. malih skupin, vendar pa je v tem primeru razlog za to ta, da je bilo v zadnjem obdobju veliko premestitev obsojencev v druge zavode. Hkrati je pojasnil, da bodo v prihodnosti ponovno poskušali začeti izvajati aktivnosti t. i. malih skupin.
-
- 14** Priporočili smo, da se v primerih večjih disciplinskih kršitev začnejo izvajati ustrezni disciplinski postopki. Hkrati smo na podlagi števila konfliktov med zaprtimi osebami in glede na to, da ni bilo izvedenega nobenega disciplinskega postopka, prosili za sporočilo, na kakšne načine so bile obravnavane kršitve obsojencev in kakšni so bili izvedeni ukrepi v zvezi s tem.
- Zavod je evidentiral 43 konfliktov med zaprtimi osebami (2017 – 38), pri katerih je bilo udeleženih 110 (2017 – 117) oseb, od katerih so bile tri (2017 – dve) zaprte osebe poškodovane.
- Za obsojence ni bilo nobenega (2017 - 12) disciplinskega postopka.
-
- 15** Priporočili smo, da Zavod poskuša zagotoviti, da se bo prostor za izločitev v prihodnje redno prezračeval (npr. z odpiranjem vrat v nočnem času).
- Ob obisku smo si ogledali tudi prostor za izločitev, ki se po pojasnilu direktorja zavoda uporablja le redko. Ob pregledu je bilo ugotovljeno, da je prostor sicer čist, vendar je bilo v prostoru zaznati slab zrak – vonj po zatohlosti.
-
- 16** Priporočili smo, da se redni sestanki direktorja zavoda in predstavnikov sindikata nadaljujejo tudi v prihodnje, saj bodo ti prispevali k hitrejšemu reševanju morebitnih težav.
- Predstavnika sindikata sta na začetku potrdila navedbo direktorja zavoda, da imajo zadnja dva meseca, in sicer vsak tretji ponedeljek v mesecu, sestanek. Ob tem sta pojasnila, da je takšno obliko reševanja težav odredil generalni direktor UIKS.
-

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Posamično **Čakamo na odgovor**
Osebje

Posamično **Čakamo na odgovor**
Osebje

Posamično **Čakamo na odgovor**
Obravnava,
oblike dela

Posamično **Čakamo na odgovor**
Obravnava,
oblike dela

Posamično **Čakamo na odgovor**
Bivalne razmere

Posamično **Čakamo na odgovor**
Osebje

2.4.5. ZPKZ Ljubljana

20. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

Dobre prakse – pohvale:

- Da so bila v Zavodu v času od našega zadnjega obiska opravljena nekatera vzdrževalna dela, in sicer so bile v letu 2016 popravljene cevi vodovoda za paro, v letu 2017 je bilo popravljeno centralno ogrevanje in v letu 2018 zamenjana okna v kopalnicah. Poleg tega so v Zavodu od prejšnjega obiska DPM vsako leto opravili redno pleskanje vseh prostorov. Zavod skrbi, da se opravljajo redna vzdrževalna dela oziroma popravila manjših okvar. Hkrati je direktor zavoda pojasnil, da so v letih 2017 in 2018 v Zavodu zamenjali stole v jedilnici in staro kovinsko pohištvo (postelje in omare) nadomestili z lesenim.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se proučijo možnosti, da se iz bivalnih prostorov odstranijo odvečne postelje, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da so bile odvečne (pete postelje) dejansko odstranjene iz bivalnih prostorov.

2.4.6. ZPMZKZ Celje

25. 5. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

- 1 Pri pregledu bivalnih prostorov mladoletniškega oddelka je bilo ugotovljeno, da so stene bivalnih prostorov številka 244 in 245 umazane in kot take potrebne pleskanja. DPM je predlagal, da se stene bivalnih prostorov številka 244 in 245 v čim krajšem času prepleskajo.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se stare žimnice iz pene, še posebej tiste brez prevlek ali s poškodovanimi prevlekami, odstranijo, saj ob tokratnem obisku v nobenem izmed bivalnih prostorov nismo opazili, da bi bila katera izmed postelj opremljena s staro žimnico iz pene.
- Da med pregledom bivalnih prostorov v pogovorih z zaprtimi osebami nismo slišali pripomb glede slabih žimnic.
- Da je bilo za obsojence povečano število aktivnosti in možnosti za bivanje na prostem.
- Da smo med obiskom s strani obsojencev glede dela pravosodnih policistov slišali le pohvale.
- Da na podlagi podatkov in razgovorov z obsojenci nismo ugotovili, da bi bila v Zavodu prisotna čezmerna uporaba sile.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Posamično

Obravnava,
oblike dela**Sprejeto –
neizvedeno**

Generalni urad URSIKS je sporočil, da Zavod izvede pleskanje oddelka obsojencev vsako drugo leto. Zadnje celovito pleskanje je bilo opravljeno v letu 2016. Pleskanje običajno izvedejo v spomladanskem času. Zaradi obnove kopalnic (in tudi upoštevaje kadrovske zmožnosti) je letos pleskanje predstavljeno na konec poletja in začetek jeseni. Zavod je pojasnil še, da letos načrtujejo higiensko pleskanje vseh štirih oddelkov, kjer bivajo obsojenci, in sicer vse prostore oddelkov (bivalni prostori, čajna kuhinja, skupni prostor, sanitarije, hodniki itd.), med katere spadata tudi bivalna prostora 244 in 245.

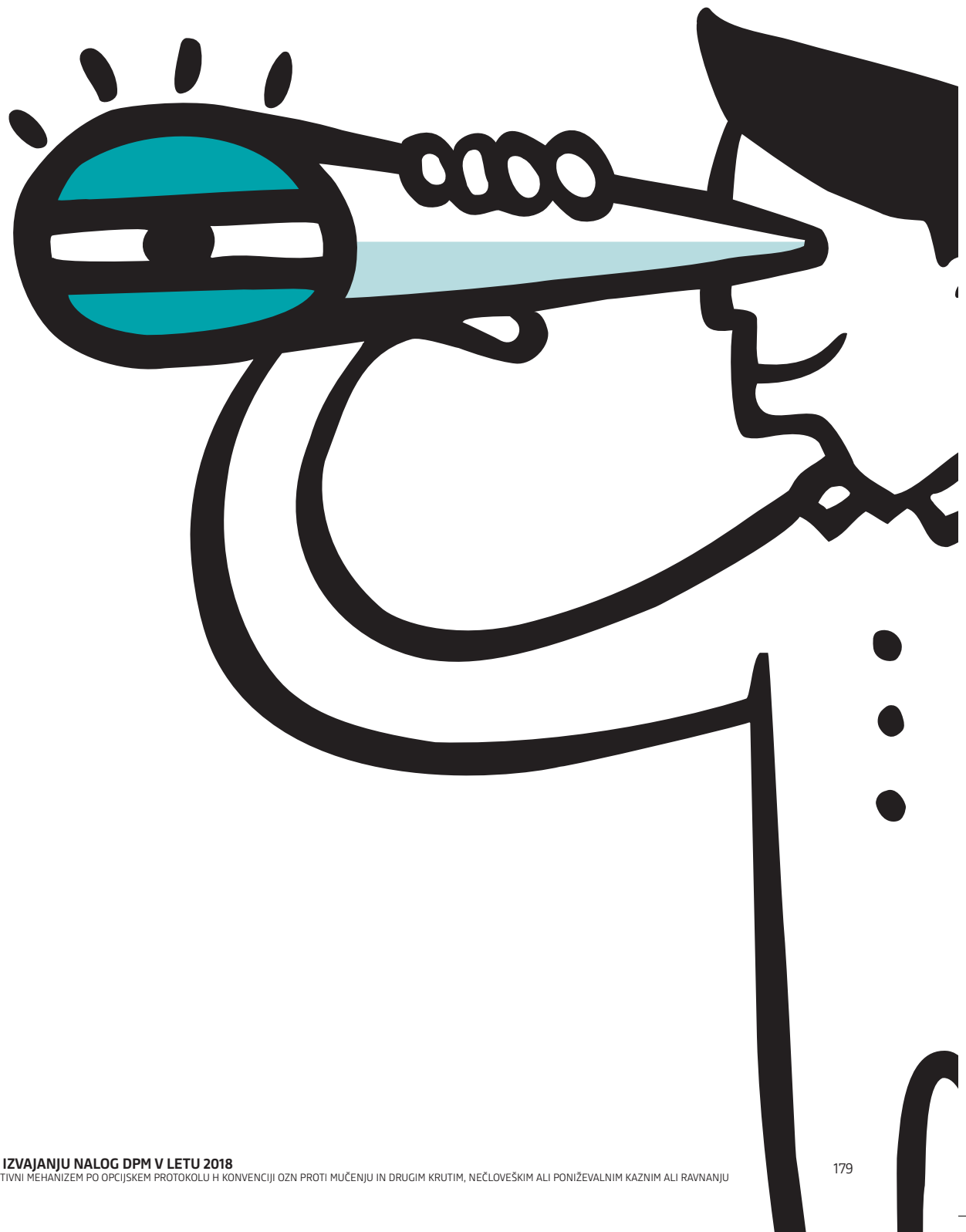
2.5 OBISK AZILNEGA DOMA

Leta 2018 smo opravili nenajavljen obisk **sprejemnih prostorov Azilnega doma**. Namen obiska je bil predvsem ugotavljanje morebitne omejitve gibanja tujcem, ki so nastanjeni v sprejemnih prostorih Azilnega doma, možnosti za gibanje na svežem zraku in na sploh preverjanje razmer za nastanitev v sprejemnih prostorih Azilnega doma. Ker je bil obisk sprejemnih prostorov Azilnega doma opravljen 21. 12. 2018 in je bilo poročilo DPM pripravljeno ter vodstvu Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov posredovano 11. 1. 2019, njihovega odziva na priporočila med pripravo tega zapisa še nimamo. V nadaljevanju tako navajamo le podatke o skupnem številu in vrsti podanih priporočil DPM ter podatke, na kaj so se priporočila nanašala.

Ob obisku smo podali **osem priporočil**, od katerih sta bili **dve posamični, dve sistemski in štiri splošna**. Priporočila so se nanašala na aktivnosti (dve priporočili), na bivalne razmere (tri priporočila), na obravnavo ter oblike dela (dve priporočili) in zdravstveno oskrbo (eno priporočilo).

Eno od sistemskih priporočil se je nanašalo na **pripravo hišnega reda in dnevnega reda za sprejemne prostore Azilnega doma**, da bodo tujci seznanjeni glede svoje namestitve in pravic (npr. z možnostjo gibanja na svežem zraku), ter da se ta prevede v tuje jezike (npr. v angleščino in tiste tuje jezike, ki jih v njem nastanjeni tujci najpogosteje govorijo). Ugotovili smo namreč, da je bivanje v Azilnem domu urejeno z Uredbo o hišnem redu azilnega doma (Uradni list RS, št. 24/17), vendar ta ureja le bivanje, ne pa posebej tudi bivanja v sprejemnih prostorih Azilnega doma. Ugotovili smo še, da v Azilnem domu nimajo dnevnega reda bivanja, ki bi podrobneje urejal dnevni ritem bivanja v njem.

Drugo sistemsko priporočilo se je nanašalo na **upoštevanje načela, da je treba postopke s tujci, nameščenimi v sprejemne prostore Azilnega doma, opraviti v čim krajšem času, ne da vlagatelji na podajo prošnje za mednarodno zaščito čakajo tudi več dni**. Priporočili smo, naj se načelo, da je treba tovrstne postopke opraviti v čim krajšem času, še posebej striktno spoštuje pri tako imenovanih ranljivih skupinah (mladoletnikih, družinah ...). Ugotovili smo namreč, da so vsi bivalni prostori, v katerih so bili med našim obiskom nameščeni tujci, zaklenjeni in jim je dejansko omejena prostost oziroma imajo omejeno gibanje. Ob tem smo še posebej poudarili, da se v sprejemne prostore Azilnega doma namešča tudi mladoletnike. Po pojasnilih, ki smo jih prejeli med obiskom, tujcem omogočijo bivanje na prostem, vendar le pod nadzorom varnostnika. **Na podlagi tega smo opozorili, da takšna njihova obravnava, ki (de facto) kaže na odvzem svobode gibanja, zahteva ustrezno zakonsko podlago, ki je potrebna za vsako omejeno gibanje oziroma za poseg v osebno svobodo posameznika, ali drugačno organizacijo dela.**

Preglednica priporočil iz obiskov azilnega doma

2.5.1. Sprejemni prostori Azilnega doma

21. 12. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1	Priporočili smo, da se pripravita hišni red in dnevni red za sprejemne prostore Azilnega doma, da bodo tujci seznanjeni glede svoje namestitve in pravic (npr. z možnostjo gibanja na svežem zraku). Prevedeta naj se v tuje jezike (npr. v angleščino in tiste tuje jezike, ki jih nastanjeni tujci najpogosteje govorijo).	Bivanje v Azilnem domu je po pojasnilu vodje urejeno z Uredbo o hišnem redu azilnega doma (Uradni list RS, št. 24/17), ki pa ureja le bivanje v azilnem domu, ne pa tudi v njegovih sprejemnih prostorih. V domu nimajo niti dnevnega reda bivanja, ki bi podrobneje urejal dnevni ritem bivanja v sprejemnih prostorih.
2	Priporočili smo, da se proučijo možnosti, da bi se pri vsakem tujcu, ki se ga nastani v sprejemne prostore Azilnega doma, takoj opravila tudi psihološka obravnava oziroma ocena.	Prvi pregled tujca, ki se ga sprejme v sprejemne prostore Azilnega doma, opravi splošni zdravnik. Če splošni zdravnik oceni, da bi tujca moral pregledati tudi drug zdravnik, npr. psihiater, to tudi uredi. Ob obisku je bilo ugotovljeno, da se takoj ob sprejemu tujca v sprejemne prostore Azilnega doma pri njem ne opravi psihološka obravnava oziroma ocena, na podlagi katere bi se še dodatno ugotovilo, ali je npr. morda bil tujec tudi žrtev trgovine z belim blagom.
3	Priporočili smo, da se proučijo možnosti, da bi se uredilo več prostorov (pisarn), kjer bi zaposleni za sprejem prošenj lahko opravljali razgovore in sprejemali prošnje tujcev za mednarodno zaščito.	Ob pregledu ambulante Azilnega doma se je obisku na kratko priključil tudi koordinator sprejema prošenj za mednarodno zaščito. Ta je pojasnil, da sprejem prošenj za mednarodno zaščito izvaja sedem zaposlenih in ena študentka. Na dan sprejmejo približno deset prošenj, pri čemer imajo prednost za vložitev prošnje očitno ranljive skupine (otroci, družine in ženske). Hkrati je pojasnil, da zaposleni za sprejem prošenj za mednarodno zaščito hodijo tudi na teren, npr. tudi v zavode za preostajanje kazni zapora. Pojasnil je tudi, da bi zaposleni lahko morda sprejeli še več prošenj za mednarodno zaščito, vendar so pri tem prostorsko omejeni, saj razpolagajo samo s tremi prostori za razgovore.
4	Priporočili smo, da se vzpostavi ustrezna evidenca izhodov tujcev sprejemnega oddelka Azilnega doma na svež zrak (npr. po zasedenosti posameznega bivalnega prostora).	Po pojasnilu vodje se tujcem, ki so nameščeni v sprejemnem oddelku Azilnega doma, trikrat dnevno (od 30 minut do ene ure) omogoči gibanje na svežem zraku, in sicer pod nadzorom varnostnika. V pogovoru z vodjo je bilo ugotovljeno, da se izhodi tujcev na sveži zrak iz sprejemnega oddelka Azilnega doma ne evidentirajo, zato nismo mogli preveriti, ali se tujcem to tudi dejansko omogoči.
5	Priporočili smo, da se pri vlagateljih namere za podajo prošnje za mednarodno zaščito upošteva načelo, da je treba tovrstne postopke voditi oziroma opraviti v čim krajšem času in ne da vlagatelji na podajo prošnje čakajo tudi več dni. Hkrati priporočamo, da se načelo, da je treba postopke opraviti v čim krajšem času, še posebej striktno spoštuje pri ranljivih skupinah (mladoletnih, družinah itd.).	V času obiska smo opravili pregled bivalnih prostorov sprejemnih prostorov Azilnega doma in se pogovorili z nekaterimi tam nameščenimi tujci. Prav tako smo med obiskom opravili pregled prostorov nekdanjega zaprtega oddelka in večnamenskega prostora, ki ju je Azilni dom namenil za potrebe sprejemnih prostorov, in sicer za primere večjega števila prihodov tujcev. Ugotovljeno je bilo, da so vsi bivalni prostori, v katerih so bili v času našega obiska nameščeni tujci, zaklenjeni, zato jim je dejansko omejena prostost oziroma gibanje. Ob tem je treba še posebej poudariti, da se v sprejemne prostore Azilnega doma namešča tudi mladoletnike. Tem tujcem se po pojasnilu vodje omogoči bivanje na prostem, vendar le pod nadzorom varnostnika. DPM je na podlagi tega opozoril, da takšna obravnava, ki dejansko kaže na odvzem svobode gibanja, terja ustrezno zakonsko podlago, ki je potrebna za vsako omejeno gibanje in poseg v osebno svobodo posameznika ali drugačno organizacijo dela. DPM prosi, da se mu sporoči zakonska podlaga za odločitev glede zaklepanja tujcev omogočanja gibanja na prostem le pod nadzorom varnostnika.

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Sistemske
Bivalne razmere

Čakamo na odgovor

Splošno
Zdravstvena
oskrba

Čakamo na odgovor

Splošno
Obravnava,
oblike dela

Čakamo na odgovor

Posamično
Aktivnosti

Čakamo na odgovor

Sistemske
Obravnava,
oblike dela

Čakamo na odgovor

2.5.1. Sprejemni prostori Azilnega doma

21. 12. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

6	Priporočili smo, da se podatek, da so bili tujci, ki so bili nameščeni v sprejemnem oddelku Azilnega doma, seznanjeni z možnostjo gibanja na svežem zraku, ustrezno evidentira s podpisom tujca (npr. v predlagani evidenci gibanja tujcev sprejemnega oddelka Azilnega doma).	V pogovoru z nameščenimi tujci je bilo ugotovljeno, da že vse od nastanitve (nekateri že od 17. 12. 2018) niso bili zunaj bivalnega prostora oziroma na svežem zraku. V pogovoru z njimi tudi nismo mogli ugotoviti, ali so bili ob sprejemu seznanjeni, da imajo možnost gibanja na svežem zraku.
7	Priporočili smo, da se proučijo možnosti pleskanja umazanih sten. Hkrati predlagamo, da vodstvo poskrbi, da se bodo prostori bolj redno zračili.	Ob pregledu sprejemnih prostorov Azilnega doma je bilo ugotovljeno še, da so v njih umazane stene in da so slabše prezračeni.
8	Ker smo na pomanjkljivo oziroma slabo očiščene prostore opozorili že med obiskom, pričakujemo, da so bili prostori ustrezno očiščeni in da bo vodstvo poskrbelo, da bo čistilni servis, ki je odgovoren za čiščenje prostorov Azilnega doma, svoje delo opravljal temeljiteje oziroma da bodo prostori ustrezno očiščeni.	Pri pregledu drugih prostorov (večnamenski prostor), ki ga ima Azilni dom pripravljenega za potrebe sprejemnega oddelka v primeru večjega prihoda tujcev, je bilo ugotovljeno, da bivalni prostori (sobe), čeprav niso v redni uporabi, niso primerno očiščeni. Pri pregledu je bilo namreč ugotovljeno, da vrečke za smeti niso izpraznjene, na policah omar pa so bili razni odpadki (tudi ovitki od zdravil, večja igla za šivanje ipd.).

Dobre prakse – pohvale:

- Da so bili v času našega obiska prostori ambulante zgledno urejeni.
- Da se tujcem omogoči tudi (hladni) obrok takoj po sprejemu v sprejemne prostore.
- Da je bilo v pogovorih s tujci ugotovljeno, da ob namestitvi vsi prejmejo pribor za osebno higieno.

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Splošno **Čakamo na odgovor**
Aktivnosti

Posamično **Čakamo na odgovor**
Bivalne razmere

Splošno **Čakamo na odgovor**
Bivalne razmere

2.6 OBISK POLICIJSKIH POSTAJ

Leta 2018 smo **obiskali 31 policijskih postaj** (PP), in sicer: PP Brežice, PP Krško, PP Sevnica, PP Škofja Loka, PP Kranj, PP Bled, PP Radlje ob Dravi, PP Dravograd, PP Ravne na Koroškem, PP Maribor I, PP Podlehnik, PP Slovenska Bistrica, PP Trebnje, PP Novo mesto, PP Šentjernej, PP Idrija, PP Tolmin, PP Bovec, PP Kranjska Gora, PP Radovljica, PP Tržič, PP Laško, PP Celje, PP Slovenske Konjice, PP Črnomelj, PP Metlika, PP Ilirska Bistrica, PP Ljubljana Bežigrad, PP Nova Gorica, PP Ormož, ter **Center za pridržanje v Ljubljani**, skupaj torej **32 krajev odvzemov prostosti zaradi policijskega pridržanja**.

Vsi obiski, z izjemo obiska Centra za pridržanje v Ljubljani, so bili **nenajavljeni**, saj sta pri njem kot opazovalki sodelovali predstavnici DPM Kazahstana. Pri **nenajavljenem** obisku PP Ljubljana Bežigrad, PP Vrhnika in PP Nova Gorica je prav tako kot opazovalec sodeloval predstavnik DPM Zaštitnika Građana Srbije. Trije obiski, in sicer PP Črnomelj, PP Metlika in PP Ilirska Bistrica, so bili **opravljeni tematsko** (ponoči) in so se nanašali na preverjanje oziroma spremljanje izpolnjevanja obveznosti policije pri izvajanju postopkov s tujci, ki so nedovoljeno prestopili državno mejo. Pri tematskih obiskih sta sodelovala tudi prevajalca, in sicer za farsi in arabski jezik.

Ob obiskih je bilo podanih **158 priporočil**, od katerih je bilo **137 posamičnih**, **14 sistemskih** in **sedem splošnih**. Priporočila so se nanašala na možnosti za aktivnosti (tri priporočila), bivalne razmere (31 priporočil), drugo (osem priporočil), evidenco in dokumentacijo (64 priporočil), obravnavo in oblike dela (šest priporočil), osebje (šest priporočil), pravno varstvo in pritožbene poti (33 priporočil), splošno (šest priporočil) in na zdravstveno oskrbo (eno priporočilo).

Od 158 priporočil je bilo **sprejetih in uresničenih 96 priporočil**, **sprejetih in še neuresničenih 39**, glede **enega priporočila se Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) ni posebej opredelilo**, **17 priporočil pa ni bil o sprejetih**. Glede **petih** priporočil, danih ob našem obisku na PP Ormož (obiskali smo jih 5. 12. 2018), od MNZ do priprave tega poročila (januar 2019) odgovora še nismo prejeli, zaradi česar podatki o izvedbi teh priporočil niso upoštevani.

Prej navedeno kaže, da je bilo veliko priporočil DPM sprejetih in tudi že uresničenih. Neuresničena so ostala predvsem priporočila, ki za uresničitev oziroma odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti zahtevajo nekoliko več časa (na primer priporočila, ki so se nanašala na odpravo pomanjkljivosti ob morebitnih načrtovanih večjih vzdrževalnih delih – ureditev dostopa do tekoče vode v prostorih za pridržanje, ureditev delovnega mesta dežurnega policista ...).

Glede priporočil, ki so ostala nesprejeta, je bilo ugotovljeno, da so bila ta vezana na vnovično uvedbo stalne dežurne službe na PP, na dodatno montažo videonadzornega sistema v prostore, kjer se tudi sicer gibljejo osebe, ki jim je odvzeta prostost (na primer hodniki, ki vodijo do prostorov za pridržanje), oziroma da se PP zagotovi oprema za audio- in videosnemanje zaslišanj.

Podali smo tudi **14 sistemskih priporočil**, ki so se nanašala na različna področja, in sicer se je eno **sistemsko** priporočilo (v Centru za pridržanje v Ljubljani) nanašalo na prostore za gibanje oseb, ki jim je odvzeta prostost, na svežem zraku (sprehajališče), da se opremijo skladno z drugim odstavkom 23. člena Pravilnika o normativih za izgradnjo in opremljenost policijskih prostorov za pridržanje, torej z ustreznim pepelnikom. V zvezi s tem priporočilom je MNZ sporočilo, da že poteka namestitve pepelnikov v vseh prostorih za gibanje na prostem, ki bo predvidoma končana do konca leta 2018.

Druga sistemska priporočila so bila dana ob tematskih obiskih na PP Črnomelj, Ilirska Bistrica in Metlika. DPM je izrazil pričakovanje, da bodo njegove ugotovitve in dobronamerni predlogi oziroma priporočila v pomoč pri sicer zelo odgovornem in zahtevnem delu policije na tem področju. Izrazili smo pričakovanje, da bodo naša priporočila prispevala k odpravi zaznanih pomanjkljivosti oziroma nepravilnosti ter pripravi ustreznih usmeritev za njeno delo. DPM tudi meni, da je v prihodnje treba več pozornosti nameniti spremljanju teh postopkov, zlasti neodvisni, nepristranski in strokovni obravnavi očitkov zoper policiste, tudi ko gre obravnavo migrantov oziroma beguncev. Seveda ob tem ne smemo pozabiti na potrebo po krepitvi zavedanja vloge državlanskega in drugega nadzora nad postopki policistov ter na podlagi ugotovitev stremeti k višanju standardov varstva človekovih pravic v vseh policijskih postopkih.

Poleg priporočil je DPM pripravil tudi skupne oziroma sklepne ugotovitve, ki so:

1. Identifikacija prosilcev za mednarodno zaščito znotraj mešanih migracijskih tokov

Begunci oziroma prosilci za azil so del migracijskih gibanj in se lahko premikajo iz ene države tudi skupaj z drugimi ljudmi, katerih razlogi za migracijo so različni in niso povezani z zaščito. Ljudje, ki se tako gibljejo, pogosto ogrožajo svoje življenje, življenje svoje družine in potujejo v nečloveških razmerah, izpostavljeni so izkoriščanju in zlorabam. Zato je treba opozoriti, da so države, podpisnice Konvencije o statusu beguncev (Ženevske konvencije), prevzele odgovornost za zaščito beguncev, njeno spoštovanje pa je v interesu držav in mednarodne skupnosti.

Države morajo za ustrezno implementacijo mednarodnih zavez in nacionalne zakonodaje na tem področju sprejeti ukrepe za identifikacijo oseb, ki potrebujejo zaščito, ter zagotavljati ustrezne in drugačne rešitve za tiste, ki zaščite ne potrebujejo. Ne glede na število oziroma povečano število oseb, ki jih država oziroma njeni organi obravnavajo, morajo biti zagotovljeni enaki standardi varstva tistih oseb, ki to potrebujejo. Slovenska zakonodaja v pogledu obravnave tujcev postavlja jasno razdelitev pristojnosti med policijo kot organom, pristojnim za nadzor državne meje in obravnavo tujcev ob njenem (nedovoljenem) prehodu, ter Uradom za migracije znotraj Ministrstva za notranje zadeve. V okviru policijskega postopka je zato pomembna in mogoča le identifikacija prosilcev za azil, o pravici do mednarodne zaščite pa v nadaljnjem postopku odloča Urad za migracije. V nasprotju z zakonodajo bi bila zato odsotnost ustrezne identifikacije prosilcev za azil oziroma omejevanje dostopa do azilnega postopka zaradi preobremenjenosti azilnega sistema ali drugih razlogov mogoča zloraba tega sistema.

DPM je ugotavljal, da policija v postopkih obravnave tujcev nima na voljo ustaljenih mehanizmov, navodil ali smernic, ki bi omogočala (enotno) identifikacijo beguncev oziroma prosilcev za azil znotraj mešanih migracijskih tokov; to namreč ni bilo prepoznano iz odgovorov oziroma ravnanja policije in ne iz dokumentacije, ki jo policija vodi pri obravnavi individualnih primerov. Odsotnost mehanizmov oziroma navodil za ustrezno identifikacijo lahko pomembno omejuje spremljanje postopkov in njihove ustreznosti z vidika varstva človekovih pravic tujcev v postopku (14. člen Splošne deklaracije o človekovih pravicah¹⁴: Vsakdo ima pravico v drugih državah iskati in uživati pribežališče pred preganjanjem), lahko pa odpira možnosti za diskriminatorno obravnavo tujcev, ki ravno tako pomeni kršitev pravic.

Iz tega razloga je DPM (ob drugih izdanih priporočilih) priporočil tudi, naj policija izvede ustrezna usposabljanja na področju identifikacije prosilcev za azil znotraj mešanih migracijskih tokov ter sprejme smernice, navodila in priporočila, kako naj se takšna identifikacija v postopkih izvaja, in to ustrezno dokumentira.

2. Obveščanje tujcev o možnosti zaprositi za azil

V skladu z 8. členom Direktive 2013/32/EU o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite¹⁵ (v nadaljevanju: Postopkovna direktiva) morajo države članice EU obveščati tujce o možnosti zaprositi za azil. To morajo storiti takrat, ko so ti ljudje pridržani na mejnih prehodih ali centrih za pridržanje in kadar je mogoče sklepati, da bodo podali prošnjo za azil.

Po drugem odstavku istega člena direktive morajo države tudi zagotoviti organizacijam in osebam, ki izvajajo pravno svetovanje in zastopanje, učinkovit dostop do prosilcev na mejnih prehodih, vključno s tranzitnimi območji, na zunanjih mejah.¹⁶ Ker slovenske oblasti tega dostopa (do potencialnih prosilcev za azil na mejah) posebej ne zagotavljajo, nevladne organizacije pravno pomoč ponujajo, če in ko jih osebe kontaktirajo, ko so že v Sloveniji.

Med obiski so člani DPM spremljali dva postopka s tujci, opravili pogovore z nekaterimi tujci ter pregledali dokumentacijo več oseb, ki so bile v tistem času v postopku oziroma so bile na isti policijski postaji spet obravnavane. DPM meni, da policija vsaj v enem od primerov ni v celoti izpolnila obveznosti, ki izhaja iz

¹⁴ <http://www.varuh-rs.si/pravni-okvir-in-pristojnosti/mednarodni-pravni-akti-s-podrocja-clovekovih-pravic/organizacija-zdruzenih-narodov/splosna-deklaracija-clovekovih-pravic/>

¹⁵ 1. odstavek 8. člena določa: »Kadar je mogoče sklepati, da želijo državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki so pridržani v ustanovah za pridržanje ali na mejnih prehodih, vključno s tranzitnimi območji na zunanjih mejah, podati prošnjo za mednarodno zaščito, jim države članice priskrbijo informacije o možnostih, da to storijo.«

¹⁶ 2. odstavek 8. člena določa: »Države članice zagotovijo, da imajo organizacije in osebe, ki prosilcem zagotavljajo svetovanje in zastopanje, učinkovit dostop do prosilcev na mejnih prehodih, vključno s tranzitnimi območji, na zunanjih mejah. Države članice lahko predvidijo pravila, ki urejajo prisotnost takih organizacij in oseb na teh mejnih prehodih in še posebej, da je dostop mogoč na podlagi dogovora s pristojnimi organi držav članic. Takšen dostop se lahko omeji le, kadar je to po nacionalnem pravu objektivno nujno zaradi varnosti, javnega reda ali upravnega nadzora nad zadevnimi mejnimi prehodi, pod pogojem, da dostop ni resno oviran ali resno omejen.«

Postopkovne direktive; kljub zatrjevanju tujca, da bi bil ob vrnitvi v izvorno državo ogrožen, ga ni obvestila o možnosti, da zaprosi za mednarodno zaščito, ali teh njegovih zatrjevanj dodatno razjasnila. Tujcu glede na vse okoliščine, ki po določilih Postopkovne direktive od organa zahtevajo ustrezno obveščanje, to ni bilo zagotovljeno in so ga vrnila na Hrvaško. Ta postopek po mnenju DPM lahko kaže, da policija ni dovolj seznanjena z obveznostmi, ki izhajajo iz direktive, in lahko posledično v nasprotju z njenimi določili omejuje učinkovit dostop do azilnega postopka.

Z namenom spoštovanja mednarodnega, evropskega in nacionalnega prava je DPM izrazil pričakovanje, da bo policija v prihodnje vsaj obveščala vse tujce, ki navajajo, da bežijo pred kakršnikoli preganjanjem v domači državi (in po potrebi te navedbe dodatno razjasnila), o njihovi možnosti, da zaprosijo za mednarodno zaščito v Sloveniji, o posledicah podaje prošnje za mednarodno zaščito oziroma posledicah opustitve takega ravnanja (na primer vrnitev na Hrvaško). DPM je izrazil pričakovanje, da bodo policisti to navedli v policijski dokumentaciji, pa tudi odgovor tujca na možnost, da zaprosi za mednarodno zaščito.

3. Obveščanje o pravicah pridržanih oseb in njihovo uresničevanje

Policijsko delo je urejeno z ustavnimi, zakonskimi in podzakonskimi normami; dobro poznavanje policijskih pooblastil oziroma pravic in dolžnosti, predvsem poznavanje dovoljenega praga posega v človekove pravice, je podlaga za strokovno, korektno in zakonito izvajanje nalog. Enako pomembno je, da dolžnosti policije poznajo tudi osebe, s katerimi policisti izvajajo uradne postopke. Obveščanje in omogočanje uresničevanja pravic posameznikov v postopkih sta ključna, morda celo še bolj pomembna ravno pri obravnavi tujcev.

Med obiski policijskih postaj so člani DPM preverili, ali imajo v prostorih, v katerih se opravljajo postopki s tujci, takšne informacije, v kakšni obliki so (plakati, zloženke, obvestila na steni ...), v katerih jezikih so dostopne, kako dokumentirajo seznanjanje in uresničevanje teh pravic ter ustreznost oziroma pravilnost prevodov (za arabski in farski jezik).

Znova smo pripomnili, da morajo biti informativni letaki in plakati s pravicami, ki jih ima pridržana oseba, nameščeni zlasti v prostorih, kjer poteka postopek z njimi, in v prostorih, kjer so tujci nameščeni, tako da so jim tudi dostopni, saj sicer izgubijo svoj smisel. Te informacije morajo biti seveda tudi ustrezno prevedene in dostopne v jezikih tujcev, ki jih policisti obravnavajo. Pri obveščanju o pravicah smo pogošali tudi informacijo o pravici tujca, da zaprosi za mednarodno zaščito. Zato smo MNZ oziroma policiji predlagali sprejem ukrepov, s katerimi bo tujcem na sistematičen način zagotovljeno obveščanje tudi o tej pravici.

DPM je ugotavljal, da v prostorih za izvajanje postopkov s tujci ni bilo na voljo tiskanih informacij o pravicah pridržanih oseb v različnih jezikih bodisi so bile informacije v letakih neustrezno oziroma nepopolno prevedene (arabski in farski jezik). Obvestila o pravicah pridržanih oseb morajo biti zato ustrezno dopolnjena in prevedena. Napake v prevodih lahko privedejo do napačnega razumevanja pravnega pouka o pravicah pridržanih oseb, zaradi česar jih posamezniki v postopku težje ali sploh ne uresničujejo. Vse prevode letakov, s katerimi se osebe v policijskih postopkih seznanjajo z njihovimi pravicami, morajo prevesti sodni tolmači.

DPM je hkrati ugotavljal, da je delovna obremenitev prevajalcev neprimerna in je zato treba ubrati korake proti informatizaciji sistema prevajanja z informacijsko komunikacijsko tehnologijo, kar bi zmanjšalo obremenitev prevajalcev in povečalo kakovost tolmačenja. Prevajalci so zaradi odsotnosti uporabe (dostopne) informacijske tehnologije izpostavljeni prevelikim dnevnim obremenitvam, zaradi oblike njihovega sodelovanja (avtorske pogodbe) pa glede delovnih razmer niso ustrezno zaščiteni. Glede nadzora nad strokovnostjo in izpolnjevanjem etičnih standardov je treba omeniti, da prevajalci niso deležni strokovnega nadzora. Iz poročil nevladnih organizacij izhaja, da so tujci večkrat zatrjevali, da so jim prevajalci dajali drugačne/napačne informacije o tem, kaj naj bi se z njimi zgodilo, domnevno so jih pri tem zavajali oziroma tujci pričajo, da so bili do njih žaljivi in nestrpni.

DPM je predlagal, naj se vzpostavijo primerne razmere za delo prevajalcev ter po potrebi tudi nadzor oziroma preverjanje njihove strokovnosti in zavezanosti etičnim standardom, h katerim so se zavezali¹⁷ (na primer s snemanjem pogovorov). Narava policijskih postopkov in odvisnost obsega dela prevajalcev

¹⁷ http://www.mnz.gov.si/si/mnz_za_vas/tujci_v_sloveniji/mednarodna_zascita_azil/

od odločitve posameznega policista, kateri prevajalec naj sodeluje v posameznih postopkih, nakazuje tudi na nujen razmislek o primernosti imenovanja/izbire prevajalcev s strani policije kot organa, od katerega so prevajalci (glede obsega dela) popolnoma odvisni. Ureditev imenovanja (in aktivacije), kot velja za svetovalce za begunce po Zakonu o mednarodni zaščiti, bi bila primernejša in bi odstranila morebitni dvom o pristranskosti izbire ter neodvisnosti prevajalskega dela.

DPM je tudi pripomnil, da mora obveščanje bližnjih, ki so zunaj Republike Slovenije, potekati tako, kot to določa zakon, torej prek ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve. Pravico do obveščanja bližnjih v tujini pa je treba strogo ločiti od pravice, da je o pridržanju tujca obveščeno diplomatsko-konzularno predstavništvo države, katere državljan je pridržani tujec (to ne nazadnje zahteva tudi Dunajska konvencija o konzularnih odnosih).

4. Dokumentiranje in evidentiranje postopkov s tujci

DPM je ugotavljal, da so v uradnih zaznamkih povzete izjave tujcev praviloma skope in se pretežno nanašajo na potovanje in prehod meje. Prav tako so skope izjave o razlogih za zapustitev matične države, ki so lahko pomemben dejavnik pri morebitni nameri za mednarodno zaščito.

Iz pregledane dokumentacije nekaterih primerov ni bilo razvidno, da bi tujci prejeli kakršnakoli ustna pojasnila o razlogih za njihovo vračanje. Ni jim bilo na primer pojasnjeno, da jih morajo slovenski organi izročiti tujim varnostnim organom, ker v Republiki Sloveniji niso zaprosili za mednarodno zaščito.

DPM je zato predlagal sprejem ukrepov za doslednejše dokumentiranje vseh okoliščin policijskih postopkov s tujci (vključno z njihovimi izjavami o razlogih za zapustitev matične države), da bi to tudi pozneje dopuščalo vpogled v pravilnost in zakonitost sprejetih odločitev. Postopke bi policisti morali namreč voditi in zapisovati tako, da ne bi bilo dvoma o tem, ali je tujec, ki ga je imel policist v obravnavi, morda želel izraziti namen, da bo vložil prošnjo za mednarodno zaščito.

5. Dostop tujcev do pravne pomoči

Pravica do pravne pomoči je temeljno postopkovno jamstvo po Direktivi 2013/32/EU o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (Postopkovni direktivi).

Pridržana oseba ima pravico izbrati pravnega zagovornika, o čemer mora biti posebej poučena oziroma obveščena. Iz pregledane dokumentacije ni mogoče razbrati, ali so obravnavani tujci razumeli to svojo pravico. Ključno težavo je DPM v tej zvezi videl tudi v neustreznosti prevodov brošur o pravicah pridržanih oseb, saj se je pri analizi arabskega in farskega prevoda izkazalo, da besedilo brošur ni pravilno oziroma pomensko ustrezno prevedeno. **DPM je zato pozval Policijo, naj zagotovi nove, ustrezne in terminološko pravilne prevode vseh informacij za tujce v policijskih postopkih ter odpravi dvom o dejanskem varstvu pravic teh oseb v postopkih omejevanja svobode.**

Preglednica priporočil iz obiskov policijskih postaj

2.6.1. PP Brežice

31. 1. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1. MNZ smo priporočili, naj se pristojne opozori, naj se redno preverja, ali so prostori, namenjeni za postopke z osebami, ki jim je odvzeta prostost, ustrezno označeni.	V prostoru za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, ni bilo označeno, da je videonadzorovan.
2. MNZ smo priporočili, naj se vodstvo PP opozori, naj se redno preverja ustreznost videonadzorne sistema, da se bo ta uporabljal v skladu s svojim namenom.	Kamera videonadzornega sistema je bila premaknjena oziroma obrnjena v steno, zato ni bilo posneto dogajanje v prostoru.
3. MNZ smo priporočili, naj PP poišče primernejši način shranjevanja mokrih oblačil oseb, ki jim je odvzeta prostost (npr. ustrezno označeni in hranjeni odprti plastični zaboji ...).	Tla prostora za postopke s tujci so bila umazana, na njih pa so bila blatna oblačila in obutev. Komandir in pomočnik komandirja sta pojasnila, da so to predmeti tujca, ki je bil v obravnavi na PP, in ker so bili umazani in mokri, jih niso shranili v omarice, namenjene shranjevanju osebnih predmetov oseb.
4. MNZ smo priporočili, naj se tujce v primerih pred postopkom obravnave (npr. čakanju na tolmača) namesti v prostor za pridržanje, ki je opremljen z ustreznim ležiščem.	Poleg prostora za obravnavo tujcev je tudi čakalnica. Med našim obiskom sta bili v njej ob dveh stenah nameščeni po dve klopi, na njih pa so bile ležalne blazine (armafleksi), odeje in vzglavniki. Iz tega je razvidno, da je bil prostor uporabljen za namestitev tujca oziroma da je ta tam spal oziroma počival, čeprav so bili prostori za pridržanje pred tem prazni. Komandir je pojasnil, da naj bi podloge in posteljnino hranili v tem prostoru, ker jim drugje primanjkuje prostora, tuji državljani pa je ležal na njih le nekaj ur (dokler je trajal sprejem), preden je bil nameščen v prostor za pridržanje.
5. MNZ smo priporočili, naj se policiste (predvsem dežurne policiste) in starešine, ki opravljajo nadzor glede pridržanj na PP, opozori na večjo natančnost pri vnosih pridržanj v evidenco FIO.	Pri pregledu pridržanja (od 24. do 25. 9. 2017, začetek postopka ob 4.19 in pridržanje odrejeno med 4.20 do 14.00 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da se ura začetka postopka v evidenci FIO ne ujema z zapisom tega podatka v odločbi o odvzemu prostosti in pridržanju. Iz tega namreč izhaja, da se je postopek začel in da je bilo pridržanje odrejeno ob isti uri, in sicer ob 4.20, in ne, da se je postopek začel ob 4.19, kot je izhajalo iz evidence FIO.

Dobre prakse – pohvale

- Da v stiku s pridržanima tujcema ni bilo mogoče zaznati, da bi se kakorkoli pritoževala glede namestitve oziroma ravnanja policistov.
- Da so bili v vseh prostorih za pridržanje na stenah nameščeni plakati MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost, v več jezikih.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska glede slabo pritrjenih vodnih armatur, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da so bile stare vodne armature zamenjane z novimi, ki so montirane v steni in delujejo s pritiskom na gumb.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prostor za sprejem opremi z ustreznim ažurnim seznamom odvetnikov in telefonskim aparatom, saj je bil prej opremljen z ustreznim ažurnim seznamom odvetnikov (datum izpisa 8. 1. 2018) in telefonskim aparatom.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil prostor za sprejem pridržanih oseb označen z nalepko o videonadzoru. Policisti, ki izvajajo dežurstvo, so bili opozorjeni na redno preverjanje označenosti navedenega prostora.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti, ki izvajajo dežurstvo, opozorjeni na preverjanje delovanja videonadzornega sistema.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo policijske enote opozorjene, da če posameznih predmetov zaradi različnih razlogov (npr. mokra oblačila) ni mogoče hraniti običajno, poiščejo rešitev za način hrambe, ki bo omogočal, da se na predmetih ne bo povzročala škoda in se bo vedelo, kateri predmeti pripadajo kateri osebi.
posamično bivalni pogoji	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da ima PP ustrezen prostor za izvedbo postopkov s tujci. V tem primeru so policisti očitno presodili, da je šlo za tako psihofizično stanje tujcev, da so jim v prostor, kjer so čakali na obravnavo, zaradi večjega udobja namestili tudi blazine. Po mnenju MNZ ne gre za napako. Hkrati je sporočilo, da so tudi v skladu s priporočili DPM osebe, ki niso pridržane, v prostore za pridržanje nameščene le izjemoma, če na PP ni drugih primer-nih prostorov.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo policisti opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju dokumentov o pridržanju (natančen čas odvzema prostosti v različnih dokumentih, pravilno popravljanje popravkov, celovito izpolnjena dokumentacija) in dosleden vnos podatkov (tudi »skeniranih« listin) v evi-denco oseb, ki jim je odvzeta prostost.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se sprehajališče opremi z ustreznim pepelnikom, saj je bil ob tokratnem obisku na sprehajališču nameščen ustrezno pritrjen (privijačen) kovinski pepelnik.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se tudi prostor za obravnavo tujcev opremi z videonadzornim sistemom, saj je bil prostor zdaj videonadzorovan (tudi ustrezno označen z nalepko).
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se govorna naprava ustrezno označi (z nalepko), saj je bila govorna naprava ustrezno označena (z nalepko).
- Da je bila knjiga pripomb in pohval med našim obiskom nameščena v prostoru za razgovore (stekleni prostor), ki je nasproti dežurnega policista, in je bilo tudi tokrat ugotovljeno, da jo redno pregleduje pristojni starešina (zadnji vpis v knjigo je bil 5. 9. 2017).
- Da je bil v sobi za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, vzpostavljen sistem za videonadzor, s čimer je bilo prav tako upoštevano priporočilo DPM s prejšnjega obiska.

2.6.2. PP Krško

31. 1. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1. MNZ smo ponovno priporočili, naj se proučijo možnosti, da se stene hodnika pred prostoroma za pridržanje, s katerih se lušči omet, čim prej sanirajo.	Pred prostoroma za pridržanje je hodnik, v katerem so umivalnik s tekočo vodo, gasilni aparat, manjša omarica za prvo pomoč in plakat MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost v več jezikih. Tako kot ob prejšnjem obisku se je s stene na hodniku v spodnjem delu (do približno 40 cm od tal) luščil omet (razlog je poplava izpred nekaj let), pri čemer je sogovornik pojasnil, da bi bil za sanacijo potreben večji poseg.
2. MNZ smo priporočili, naj se v prostoru za sprejem oseb, ki jim je bila odvzeta prostost (na podlagi opozorila med obiskom), ustrezno označi (z nalepko), da je videonadzorovan.	Ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se prostor za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, opremi z videonadzornim sistemom, saj je zdaj opremljen z videonadzornim sistemom, kar velja pohvaliti. Ob obisku pa je bilo ugotovljeno, da prostor za sprejem ni ustrezno označen (z nalepko), da je videonadzorovan, na kar smo opozorili že med obiskom.
3. MNZ smo priporočili, naj se od strani napis Prostor za obravnavo tujcev in naj se ta prostor označi kot Prostor za kriminalistično-tehnično obdelavo, čemur je tudi sicer namenjen.	Nekdanja čakalnica za tujce se zdaj uporablja za druge namene in je bila med našim obiskom zaklenjena. Ob obisku je bil pred vstopom v prostor za kriminalistično-tehnično obdelavo še vedno napis Prostor za obravnavo tujcev.
4. MNZ smo priporočili, naj se knjiga pripomb in pohval namesti zunaj prostora dežurnega policista, da bo ta bolj dostopnejša strankam, ki prihajajo na PP.	Knjiga pripomb in pohval je bila med našim obiskom pri dežurnem policistu, in sicer na notranji strani okna, in je bila slabo vidna. Pri pregledu je bilo ugotovljeno, da je bil zadnji vpis v knjigo pripomb in pohval opravljen 9. 8. 2016 (ta je bil sicer ustrezno pregledan 16. 8. 2016), kar potrjuje, da je bila njena namestitev verjetno taka, da je stranke, ki so prišle na PP, niti niso opazile.
5. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju uradnih obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na pravilno vnašanje morebitnih popravkov.	Pri pregledu pridržanja (od 3. do 4. 12. 2017, začetek postopka ob 23.37 in pridržanje odrejeno med 23.55 in 9.45 na podlagi 24. člena Zakona o pravih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da je bil v obrazcu Sklep o pridržanju opravljen popravek zapisa ure v delu obrazca Policijski postopek se je začel, pri čemer pa ni evidentirano, kdo ga je opravil. Prav tako je bilo ugotovljeno, da je bil opravljen popravek zapisa v obrazcu Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi v rubriki Zaključeno pod zaporedno številko, pri čemer tudi ni bilo ustrezno evidentirano, kdo je opravil popravek.
6. MNZ smo priporočili, naj se dežurne policiste PP Brežice opozori, da po zaključku pridržanja opravijo »skeniranje« obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj v evidenco FIO, da bodo ti takoj vidni in tako dostopni za pregled.	Pri pregledu pridržanja (od 28. do 29. 1. 2018, začetek postopka in pridržanje odrejeno med 18.20 in 5.40 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da se je za to osebo pridržanje izvajalo na PP Brežice. Pri pregledu spisa je bilo ugotovljeno, da v njem še ni bilo arhiviranega obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem zadržanjem – uradni zaznamek. Na podlagi tega smo komandirja prosili, naj opravi izpis tega iz evidence FIO, kamor je treba skenirati vse obrazce, potrebne za izvedbo pridržanja, takoj po zaključku pridržanja. Ob pregledu evidence FIO je komandir ugotovil, da PP Brežice ob zaključku pridržanja ni opravila skeniranje obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek, tako da pregleda opravil med pridržanjem/zadržanjem s to osebo nismo mogli preveriti.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM glede proučitve možnosti, naj se prostor za krajša pridržanja opremi z dostopom do tekoče vode, saj je zdaj prostor opremljen z umivalnikom in tekočo vodo.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prebarva notranja stran kovinskih vrat obeh prostorov za pridržanje, saj je bila notranja stran vrat prebarvana.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je vodstvo PP pristojni službi PU že dalo predlog za sanacijo sten hodnika pred prostoroma za pridržanje.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil prostor za sprejem pridržanih oseb označen z obvestilom oziroma nalepko, da je videonadzorovan.
posamično drugo	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je enota odstranila napis Prostor za obravnavo tujcev in ga označila kot Prostor za kriminalističnotehnično obdelavo.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bila knjiga pripomb in pohval premeščena iz prostora sobe dežurnega policista v prostor za sprejem strank.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je nepravilnosti, ki so bile izpostavljene, ugotovilo tudi vodstvo PP, ki je s policistom že opravilo razgovor.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo policisti opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju dokumentov o pridržanju (natančen čas odvzema prostosti v različnih dokumentih, pravilno popravljanje popravkov, celovito izpolnjena dokumentacija) in dosleden vnos podatkov (tudi »skeniranih« listin) v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prostor za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, opremi z videonadzornim sistemom, saj je zdaj opremljen z videonadzornim sistemom.

2.6.3. PP Sevnica

31. 1. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
1. MNZ smo ponovno priporočili, naj se proučijo možnosti, da se PP opremi z ustrezno opremo, ki bo omogočala slikovno in zvočno snemanje zaslišanja.	Po pojasnilu komandirja PP še vedno nima opreme za slikovno in zvočno snemanje zaslišanj.
2. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu pridržanja (od 1. do 2. 8. 2017, začetek postopka ob 23.40 in pridržanje odredeno med 23.55 do 8.00 na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu Potrdilo o zasegu predmetov pridržani osebi v delu obrazca Pridržanemu ___ so bili zaseženi naslednji predmeti niso navedeni popolni podatki osebe, ki so ji bili predmeti zaseženi, in sicer ni navedeno ime. Prav tako v tem obrazcu ni izpolnjena rubrika Zaključeno pod zaporedno številko __.
3. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.	Ugotovljeno je bilo tudi, da je bil v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v peti vrstici dela obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem opravljen popravek zapisa, pri čemer ni evidentirano, kdo ga je opravil. Pri pregledu primera pridržanja (od 28. do 29. 4. 2017, začetek postopka ob 20.00 in pridržanje odredeno med 20.10 in 7.00 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da so bili v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem v 4., 5. in 13. vrstici opravljeni popravki zapisov, pri čemer ni bilo evidentirano, kdo jih je opravil. Prav tako je bilo ugotovljeno, da je v obrazcu Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi v rubriki Zaključeno pod zaporedno številko __ bil opravljen popravek zapisa iz 5 v 7, pri čemer tudi ni evidentirano, kdo je opravil popravek.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično splošno	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da nabava opreme za snemanje zaslišanj trenutno ni predvidena. PP nudi v primeru potrebe pomoč Oddelek za kriminalistično tehniko Sektorja kriminalistične policije Novo mesto, ki ima ustrezno opremo.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo policisti opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju dokumentov o pridržanju (natančen čas odvzema prostosti v različnih dokumentih, pravilno popravljanje popravkov, celovito izpolnjena dokumentacija) in dosleden vnos podatkov (tudi »skeniranih« listin) v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo policisti opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju dokumentov o pridržanju (natančen čas odvzema prostosti v različnih dokumentih, pravilno popravljanje popravkov, celovito izpolnjena dokumentacija) in dosleden vnos podatkov (tudi »skeniranih« listin) v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost.

2.6.4. PP Škofja Loka

15. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>1. MNZ smo ponovno priporočili, naj se ob naslednji prenovi prostorov proučijo možnosti ureditve dostopa do tekoče vode v prostoru za krajše pridržanje, označenem s številko 1.</p>	<p>Prostor, označen s številko 1, je namenjen izvedbi krajših pridržanj (do 12 ur). V njem so nameščeni kotno leseno ležišče z dvema žimnicama, vzglavnikom in odejo, stranišče na počep in toaletni papir. Ugotovljeno je bilo, da žal še ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se proučijo možnosti zagotovitve dostopa do tekoče vode. Voda se po pojasnilu komandirja zdaj zagotavlja iz plastenk.</p>
<p>2. MNZ smo priporočili, naj se vodna armatura v prostoru za pridržanje številka 2 odpravi oziroma naj se vodna armatura ustrezno pritrdi.</p>	<p>Prostor, označen s številko 2, je namenjen izvedbi daljših pridržanj do 48 ur in je opremljen s kovinsko posteljo, vzmetnico, vzglavnikom in odejo, na tla pritrjeno kovinsko mizo in stolom, straniščno školjko, umivalnikom in toaletnim papirjem. Ob pregledu je bilo ugotovljeno, da je vodna armatura slabo pritrjena oziroma jo je bilo mogoče brez napora premikati levo in desno, na kar smo komandirja tudi opozorili.</p>
<p>3. MNZ smo ponovno priporočili, naj se prouči možnost namestitve videonadzornega sistema v prostor za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost.</p>	<p>Prostor za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, je neposredno pred prostoroma za pridržanje. Ob pregledu prostora za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, je bilo ugotovljeno, da ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prostor opremi z videonadzornim sistemom, čeprav je bilo v odzivnem poročilu sporočeno, da bo ta možnost proučena.</p>
<p>4. MNZ smo priporočili, naj se seznam odvetnikov zamenja z novim ažuriranim seznamom odvetnikov in naj se vodstvo PP opozori, naj v prihodnje redno spremlja ažuriranje seznama odvetnikov.</p>	<p>Prostor za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, je bil med našim obiskom opremljen z brošuro in plakatom MNZ s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost, plakatom PIC za brezplačno pravno pomoč v devetih tujih jezikih in seznamom odvetnikov s 26. 10. 2017.</p>
<p>5. MNZ smo priporočili, naj se proučijo možnosti, da se stena prostora za zaslišanje prepleska.</p>	<p>Soba za zaslišanje je v pritličju PP. Med našim obiskom je bil prostor opremljen z mizama, šestimi stoli, računalnikom in opremo za slušno in slikovno snemanje zaslišanj. Soba ni bila videonadzorovana. Ob pregledu prostora za zaslišanje je bilo ugotovljeno, da je stena (desno od vhoda) umazana.</p>
<p>6. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju uradnih obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na pravilno vnašanje morebitnih popravkov. Predlagamo tudi, naj se policiste opozori na nujnost spremljanja zamenjave obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, in uporabo veljavnih.</p>	<p>Pri pregledu pridržanja (od 14. do 15. 3. 2017 začetek postopka ob 12.20 uri in pridržanje odrejeno med 12.25 do 17.25 ure, na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da je bil v postopku pridržanja uporabljen stari obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek, v katerem je bila podlaga za izvedbo varnostnega pregleda še v Zakonu o policiji. V istem primeru je bilo tudi ugotovljeno, da so bili v obrazcu Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi v rubriki Datum in ura vrnitve opravljeni popravki zapisa letnice in ure vrnitve predmetov, in sicer iz 15.00 v 17.00, pri tem pa ni bilo evidentirano, kdo je opravil popravke.</p>

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se poskuša zagotoviti ločene garderobne prostore za policistke in policiste, saj so sedaj garderobni prostori za policistke ločeni od garderob policistov.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se poskuša zagotoviti regulacijo jakosti umetne svetlobe za prostora za pridržanje, saj so bila dejansko montirana stikala, ki omogočajo regulacijo umetne svetlobe v obeh prostorih za pridržanje.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je ureditev dostopa do tekoče vode v prostoru za krajše pridržanje, označenem s številko 1, evidentirana. Proučuje se tehnična možnost izvedbe, ureditev pa je uvrščena v načrt obnove v letu 2018.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so slabo pritrjeno vodno armaturno v prostoru za pridržanje številka 2 pritrdili 14. 3. 2018.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je namestitev kamere v prostoru za sprejem pridržanih oseb predvidena v sklopu zamenjave celotnega videonadzornega sistema v letošnjem letu.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so na PP seznam odvetnikov takoj zamenjali z novim ažuriranim, vodstvo PP pa je bilo opozorjeno, naj v prihodnje redno spremlja zamenjavo seznamov.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil predlog za pleskanje prostora za zaslišanje oddan pristojni službi.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so vse policiste opozorili na uporabo veljavnih obrazcev in večjo natančnost pri izpolnjevanju teh.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, saj ima PP zdaj posebne plastične posode, v katere se shranijo zaseženi predmeti.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se stene prostorov »Govornica« in »Razgovori« prepleskajo, saj so bile stene obe prostorov prepleskane.

2.6.5. PP Kranj

15. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1. MNZ smo priporočili, naj vodstvo PP poskrbi oziroma naj opozori zunanji čistilni servis, da se bodo prostori za pridržanje redneje (po vsaki uporabi) ustrezno čistili.	Ob obisku je bilo ugotovljeno, da je v prostoru za pridržanje, označenem s številko 2, plastična vrečka z umazano (uporabljeno) posteljnino, pri čemer je bilo ugotovljeno, da je bilo zadnje pridržanje izvedeno 7. 2. 2018, torej osem dni pred našim obiskom, in prostor očitno ves čas po uporabi ni bil očiščen. Sogovornika sta pojasnila, da skrbi za čiščenje čistilni servis FMG vzdrževanje d. o. o. in da njihova čistilka prihaja dvakrat na teden, vendar bi morala prostore počistiti po vsakem pridržanju.
2. MNZ smo priporočili, naj se proučijo možnosti, da se knjiga pripomb in pohval zaradi lažje dostopnosti namesti v prostor, namenjen zasebnemu pogovoru med stranko in dežurnim policistom.	Pri dežurnem policistu je tudi zastekljen prostor, ki je namenjen bolj zasebnemu pogovoru ali dajanju drugih koristnih informacij dežurnemu policistu. Za steklom dežurnega policista v bližini tega prostora je bila med našim obiskom shranjena tudi knjiga pripomb in pohval, ki je bila ustrezno pregledana (zadnji zapis v njej je bil s 7. 6. 2017).
3. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju uradnih obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na pravilno vnašanje morebitnih popravkov. Prav tako predlagamo, naj se predvsem dežurne policiste opozori, naj se evidentira, v katerem prostoru (navede se številka prostora) za pridržanje je bila oseba pridržana.	Pri pregledu pridržanja (od 1. do 2. 1. 2018, začetek postopka ob 21.45 in pridržanje odrejeno med 21.50 in 8.00 ure na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da je bil v obrazcu Izvajanje opravljen med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu Opravila med pridržanjem/zadržanjem v šesti vrstici popravljen zapis ure iz 20.02 v 22.02, pri čemer ni evidentirano, kdo je opravil popravek. Prav tako je bilo ugotovljeno, da ni bilo navedeno, v katerem prostoru za pridržanje je bila oseba nameščena.

Dobre prakse – pohvale

- Da so vsi prostori za pridržanje opremljeni z novim IR-videonadzornim sistemom (in sicer od septembra 2017), ki omogoča vidni nadzor, tudi ko je luč v prostoru ugasnjena.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se govorilnice označijo s številkami od 1 do 3, saj so zdaj označene s številkami od 1 do 3.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo na PP poskrbeli, da bo prostor po vsakem pridržanju ustrezno očiščen.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da je knjiga pripomb in pohval že na vidnem mestu, zato tam tudi ostaja.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so vse policiste opozorili na večjo natančnost pri izpolnjevanju uradnih obrazcev, predvsem na pravilno vnašanje popravkov. Vse dežurne policiste so tudi opozorili, da je, čeprav je podatek o številki prostora, v katerem je bila oseba, razviden iz evidence oseb, ki jim je odvzeta prostost, tega treba zapisati tudi v obrazcev Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – UZ (JRM-1).

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se police omare za shranjevanje zaseženih predmetov označijo s števkami od 1 do 3, enako kot so označeni prostori za pridržanje, saj so police in plastične škatle, namenjene za hranjenje zaseženih predmetov, ki jih oseba v času pridržanja ne sme imeti pri sebi, zdaj označene s števkami od 1 do 3.

2.6.6. PP Bled

15. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1. MNZ smo ponovno priporočili, naj se v okviru morebitnih prenovitvenih del proučijo možnosti za uporabo prostorov za pridržanje.	Ob tokratnem obisku je bilo ponovno ugotovljeno, da prostora za pridržanje, ki sta v kletnih prostorih, še vedno nista bila prenovljena, in tako ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska. Pridržanja se zato še naprej izvajajo na drugih policijskih postajah, seveda odvisno od trajanja omejitve svobode gibanja.
2. MNZ smo ponovno priporočili, naj se ob morebitni večji prenovi PP prouči možnost izgradnje ali namestitve položne klančine, ki bo invalidnim osebam omogočala neposreden dostop do vhoda na PP.	Prav tako je bilo ugotovljeno, da ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska glede ureditve dostopa za invalidne osebe, saj je dostop do vhoda na PP še mogoč le po stopnicah. Je pa pri vznožju stopnic (v bližini parkirnega mesta za invalidne osebe) nameščen klicni zvonček, ki je povezan s pisarno dežurnega policista.
3. MNZ smo ponovno priporočili, naj se na PP z vidika varnosti postopka z osebami, ki jim je odvzeta prostost, prouči možnost ureditve primerne prostora (ki ne bo v celoti obdan s steklom) za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost. Za primernejši prostor predlagamo, naj se proučijo možnosti, da bi se za potrebe sprejema oseb, ki jim je odvzeta prostost, uredil prostor poleg prostora dežurnega policista (na vratih tega prostora je bil napis »Čakalnica«), v katerem je bil med našim obiskom tiskalnik.	Glede prostora za sprejem oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, je bilo ugotovljeno, da priporočilo DPM s prejšnjega obiska (da pisarna vodij policijskih okolišev ni primerna za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, in naj se proučijo možnosti ureditve drugega primernejšega prostora) ni bilo izvedeno oziroma je bil za te potrebe po prejšnjem obisku po mnenju DPM določen neprimeren prostor, označen kot Govornilnica, ki je poleg sobe dežurnega policista. Prostor za sprejem ima namesto mize leseno polico, v njem pa med našim obiskom ni bilo stola. Prostor je v celoti steklen, kar lahko pomeni nevarnost, da bo oseba, ki ji je odvzeta prostost, steklo razbila in poškodovala sebe ali policista/-te.
4. MNZ smo priporočili, naj se prouči možnost, da se delovno mesto dežurnega policista uredi tako, da bo varnejše in da bo strankam preprečen neposreden napad nanj.	Ob obisku PP je bilo tudi ugotovljeno, da je v dežurni sobi prostor za stranke od dežurnega policista ločen le z delovnim pultom (višine približno 150 cm). Glede na navedeno delovno mesto dežurnega policista ni popolnoma ustrezno, saj je ta nezaščiten pred strankami, ki prihajajo na PP.
5. MNZ smo priporočili, naj se PP zagotovi potrebna oprema za slikovno in zvočno snemanje zaslišanj.	Prostor za zaslišanje je bil v času obiska opremljen z mizo, tremi stoli, računalnikom in leseno omaro. Med obiskom je bilo ugotovljeno, da prostor ni videonadzorovan, PP pa nima opreme za slikovno in zvočno snemanje zaslišanj.
6. MNZ smo priporočili, naj se seznam odvetnikov zamenja z novim ažuriranim seznamom odvetnikov in naj se vodstvo PP opozori, naj v prihodnje redno spremlja ažuriranje seznama odvetnikov.	V prostoru, namenjenem za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, je bil tudi ob tokratnem obisku (kot tudi ob prejšnjem obisku DPM) neažuriran seznam odvetnikov, ki ga je pristojni starešina nazadnje pregledal 20. 3. 2017.
7. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, in na pravilno vnašanje morebitnih popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu pridržanja (od 9. do 10. 12. 2017, začetek postopka ob 17.46 in pridržanje odrejeno med 17.50 in 00.52 ure na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da je bilo v obrazcu Sklep o pridržanju v rubriki Policijski postopek se je začel __ob__ opravljen popravek zapisa ure v 17.48 (prejšnji zapis ure ni bil viden), pri tem pa ni bilo evidentirano, kdo je opravil popravek. Pri pregledu obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek je bilo v prvi vrstici dela Opravila med pridržanjem/zadržanjem ugotovljeno, da se je postopek dejansko začel ob 17.48. Iz tega izhaja, da se je postopek dejansko začel ob 17.48 in ne ob 17.46, kot je bilo vneseno v evidenco FIO.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično bivalni pogoji	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da ureditev prostorov za pridržanje trenutno ni predvidena.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil predlog o realizaciji klančine za invalidne osebe evidentiran. Predlog bo poslan Občini Bled, ki je dejanski lastnik objekta, zato bo realizacija odvisna od njihove odločitve.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil predlog ureditve prostora poleg prostora dežurnega policista evidentiran. Predlog bo poslan Občini Bled, ki je dejanski lastnik objekta, zato bo realizacija odvisna od njihove odločitve.
posamično osebje	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil predlog o ureditvi prostora dežurnega policista evidentiran. Predlog bo poslan Občini Bled, ki je dejanski lastnik objekta, zato bo realizacija odvisna od njihove odločitve.
posamično splošno	nesprejeto	MNZ je sporočilo, da nabava opreme za snemanje zaslišanj trenutno ni predvidena. PP nudi v primeru potrebe pomoč Oddelek za kriminalistično tehniko Sektorja kriminalistične policije Kranj, ki ima ustrezno opremo.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil seznam odvetnikov že med obiskom zamenjan z ažuriranim seznamom.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so vse policiste PP opozorili na večjo natančnost pri izpolnjevanju obrazcev in pravilno označevanje popravkov.

2.6.6. PP Bled

15. 2. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

8. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na nujnost spremljanja zamenjave obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, in uporabo veljavnih.	Pri pregledu primera pridržanja (15. 1. 2017, začetek postopka ob 2.10 in pridržanje odrejeno med 2.25 in 10.15 na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da je bil v postopku uporabljen star in neveljaven obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska glede prostora za zaslišanje, saj je bil urejen poseben prostor za zaslišanja in morebitne razgovore z osebo, ki ji je odvzeta prostost, z odvetnikom.

2.6.7. PP Radlje ob Dravi

22. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1. MNZ smo ponovno priporočili, naj se vodstvo PP opozori na potrebo po rednem ažuriranju seznama odvetnikov.	Sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, se po pojasnilu sogovornika opravi v govorilnici (ta je steklena), ki je nasproti sobe dežurnega policista in je bila med našim obiskom opremljena z mizo, stoloma in telefonom z zunanjo linijo. Na okenski polici so bile brošura MNZ s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost, in brošure PIC v zvezi s pravico do brezplačne pravne pomoči. Na steni je bil izobešen plakat MNZ s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost, v več jezikih. Na okenski polici sta bila tudi neažurirana izpisa seznamov odvetnikov (datum izpisa obeh seznamov odvetnikov je bil 20. 10. 2016), pri čemer je bilo ugotovljeno, da je na nalepki na mapi enega natisnjene seznama odvetnikov evidentirano, da je bil nazadnje ažuriran 19. 1. 2017, drugi natisnjen seznam odvetnikov pa 17. 7. 2017. Na podlagi navedenega je bilo ugotovljeno, da se priporočilo DPM s prejšnjega obiska ponovno ne spoštuje, čeprav je bilo v odzivnem poročilu MNZ številka 070-50/2013/5 (207-06) z dne 6. 11. 2013 sporočeno, da je bila enota opozorjena, da je treba seznam odvetnikov natisniti vsake tri mesece, predvsem pa ustrezno označiti, da bo razvidno, kdaj je bil natisnjen.
2. MNZ smo priporočili, naj bo v novih prostorih PP dejansko urejen primeren in ustrezno opremljen prostor (tudi z opremo za zvočno in slikovno snemanje) za izvajanje zaslišanj.	PP še vedno nima posebnega prostora za izvajanje zaslišanj (ta se še vedno opravljajo v pisarni policistov) niti opreme za zvočno in slikovno snemanje zaslišanj. V zvezi s tem je sogovornik pojasnil, da naj bi bil na novi PP za izvajanje zaslišanj urejen in ustrezno opremljen prostor (z opremo za zvočno in slikovno snemanje).
3. MNZ smo priporočili, naj se zapis ure začetka postopka v evidenci FIO uskladi s podatkom iz obrazca Sklep o pridržanju. Hkrati smo predlagali, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente. Predlagamo tudi, naj se predvsem dežurne policiste opozori na več natančnosti pri vnašanju podatkov v evidenco FIO.	Pri pregledu pridržanja (13. 1. 2018, začetek postopka ob 1.14 in pridržanje odrejeno med 1.15 in 9.28 na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da se ura 1.14 začetka postopka, vnesena v evidenci FIO, ne ujema z zapisom tega podatka v obrazcu Sklep o pridržanju. Iz obrazca Sklep o pridržanju je namreč razvidno, da se je postopek začel ob 1.15, pri čemer je bil zapis ure v rubriki Policijski postopek se je začel popravljen, vendar ni razvidno, kdo je opravil popravek.
4. MNZ smo priporočili, naj se predvsem dežurne policiste opozori na več natančnosti pri vnašanju podatkov v evidenco FIO.	Pri pregledu primera pridržanja (od 13. do 14. 1. 2018, začetek postopka ob 23.04 in pridržanje odrejeno med 23.05 in 2.45 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da je v obrazcu Uradni zaznamek o odvzemu prostosti in pridržanju evidentirano, da sta začetek postopka in odreditev pridržanja enaka, in sicer ob 23.05 in ne ob 23.04, kot je to izhajalo iz evidence FIO.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so vse policiste PP opozorili na nujnost spremljanja zamenjave obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, in uporabo veljavnih obrazcev.
<ul style="list-style-type: none"> • Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj vodstvo PP poskrbi za redno pregledovanje knjige pripomb in pohval, saj bil zadnji zapis s 30. 8. 2016 pregledan s strani pristojnega starešine. 		

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je komandir PP zagotovil, da je seznam odvetnikov sam natisnil decembra 2017. Kopije seznama niso mogli predložiti, ker je bil ta z večino dokumentov že zapakiran zaradi selitve. Hkrati je MNZ sporočilo, da je bilo vodstvo policijske enote opozorjeno na redno tiskanje ažuriranega seznama.
posamično obravnava, oblike dela	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je v novih prostorih PP Radlje ob Dravi že opremlja soba za izvajanje zaslišanj. Trenutno v njej napeljujejo inštalacije.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti v vseh pregledanih primerih pridržanj opozorjeni na pravilno vnašanje popravkov v dokumente in na več natančnosti pri izpolnjevanju obrazcev o pridržanju, predvsem pa na enotno navajanje ur izvedbe istih opravil v različnih rubrikah obrazca. Hkrati je sporočilo, da so bili tudi dežurni policisti opozorjeni na več natančnosti pri vnašanju podatkov v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti v vseh pregledanih primerih pridržanj opozorjeni na pravilno vnašanje popravkov v dokumente in na več natančnosti pri izpolnjevanju obrazcev o pridržanju, predvsem pa na enotno navajanje ur izvedbe istih opravil v različnih rubrikah obrazca. Hkrati je sporočilo, da so bili tudi dežurni policisti opozorjeni na več natančnosti pri vnašanju podatkov v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost.

2.6.7. PP Radlje ob Dravi

22. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

5. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente.	Pri pregledu primera pridržanja (od 27. do 28. 2. 2018, začetek postopka ob 22.06 in pridržanje odrejeno med 22.20 in 5.35 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da so bili opravljeni popravki zapisov dneva datuma v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek, in sicer v delu Po določbah 66/3 čl. ZPNPol je bil dne ___ ob ___ uri opravljen varnostni pregled, ki ga je opravil policist ___ iz PE in rubriki Osebi je bilo dne ___ ob ___ uri vročeno obvestilo o pravicah oseb, ki ji je odvzeta prostost, pri čemer pa ni evidentirano, kdo je opravil popravke.
6. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na pravilno označevanje delov obrazca, ki se vroči osebi, ki ji je odvzeta prostost, in naj se predvsem dežurne policiste opozori na več natančnosti pri vnosu podatkov v evidenco FIO. Predlagali smo tudi, naj se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju uradnih obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na enotno navajanje ur izvedbe istih opravil v različnih rubrikah obrazca.	Pri pregledu primera pridržanja (15. 1. 2018, začetek postopka ob 12.29 in pridržanje odrejeno med 12.30 in 18.15 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da je iz obrazca Uradni zaznamek o odvzemu prostosti in pridržanju razvidno, da se je postopek začel in da je bilo pridržanje odrejeno ob 12.30, medtem ko je bilo v evidenco FIO vneseno, da se je postopek začel ob 12.29. Prav tako je bilo v obrazcu označeno, da je bila tej osebi izdana tudi Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju, čeprav to ni res, saj pridržanje ni trajalo več kot šest ur. V istem primeru je bilo tudi ugotovljeno, da je v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v rubriki Po določbah 66/3 čl. ZPNPol je bil dne ___ ob ___ uri opravljen varnostni pregled, ki ga je opravil policist ___ iz PE evidentirano, da je bil varnostni pregled opravljen ob 12.50, medtem ko je za isto opravilo v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem navedeno, da je bil varnostni pregled opravljen ob 12.47.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se knjiga pripomb in pohval namesti na vidno mesto, saj je bila ob tokratnem obisku nameščena na vidnem mestu, za steklom prostora dežurnega policista.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti v vseh pregledanih primerih pridržani opozorjeni na pravilno vnašanje popravkov v dokumente in na več natančnosti pri izpolnjevanju obrazcev o pridržanju, predvsem pa na enotno navajanje ur izvedbe istih opravil v različnih rubrikah obrazca. Hkrati je sporočilo, da so bili tudi dežurni policisti opozorjeni na več natančnosti pri vnašanju podatkov v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti v vseh pregledanih primerih pridržani opozorjeni na pravilno vnašanje popravkov v dokumente in na več natančnosti pri izpolnjevanju obrazcev o pridržanju, predvsem pa na enotno navajanje ur izvedbe istih opravil v različnih rubrikah obrazca. Hkrati je sporočilo, da so bili tudi dežurni policisti opozorjeni na več natančnosti pri vnašanju podatkov v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost.

- Da je bilo pri pregledu knjige pripomb in pohval ugotovljeno, da je bil zadnji vpis opravljen 5. 7. 2017 in je bil s stani pristojnega starešine pregledan 10. 7. 2017.

2.6.8. PP Dravograd

22. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1. MNZ smo ponovno priporočili, da bi bilo dobro razmisliti o uvedbi stalnega dežurstva na PP Dravograd in s tem ponovne uporabe prostorov za pridržanje (PP ima namreč štiri prostore za pridržanje, od tega dva za daljša pridržanja). Kot dodaten razlog za ta predlog smo navedli, da je v primerih oseb, ki jim je odvzeta prostost, na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku tako osebo treba odpeljati v pridržanje v drugo enoto, pri čemer je prva taka enota s primernim prostorom šele oddaljena PP Velenje, pa še ta ima le en primeren prostor za izvajanje tovrstnih pridržanj. Kot drugi razlog pa smo poudarili, da so bili prostori za pridržanje na tej PP v letu 2017 opremljeni z novo videoopremo (IR-kamerami).	Ob tokratnem obisku je bilo ponovno ugotovljeno, da se na PP še vedno ne izvaja stalna 24-urna dežurna služba oziroma je dežurni policist na PP le v dnevnem času med 6.00 in 18.00 (od ponedeljka do sobote) in ob nedeljah med 6.00 in 14.00 (izjemoma tudi do 18.00). Ker PP torej nima stalne dežurne službe, se tudi prostori za pridržanje ne uporabljajo oziroma se uporabljajo le v dnevnem času, ko je na PP dežurni policist.
2. MNZ smo ponovno priporočili, naj se proučijo možnosti drugačne zasteklitve oken prostorov za pridržane številka 1, 2 in 3, ki bo onemogočala vpogled v prostore, hkrati pa s spremenjenimi stekli ne bo bistveno zmanjšan dostop dnevne svetlobe v prostore.	Prostori za pridržanje so osvetljeni z naravno svetlobo, v nočnem času pa s pomočjo umetnih svetil, moč katerih je mogoče uravnavati. Glede naravne svetlobe pa je bilo ugotovljeno, da ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se preveri možnosti, da se na okna prostorov za pridržanje (številka 1, 2 in 3) namesti drugačna zasteklitev (npr. odsevna folija), ki bo onemogočala pogled v prostor, saj do sprememb glede zasteklitve ni prišlo. V zvezi s tem priporočilom DPM je bilo v odgovoru MNZ številka 070-15/2016/6 (207-06) z dne 21. 4. 2016 sporočeno, da se bodo možnosti namestitve odsevne folije ali drugačne zasteklitve oken prostorov za pridržanje proučile v primeru zagotovljenih finančnih sredstev.
3. MNZ smo ponovno priporočili, naj se proučijo možnosti (ob morebitnih prenovitvenih delih) namestitve umivalnika s tekočo vodo v prostora za krajše pridržanje, označena s številko 3 in 4.	Prostora za pridržanje, označena s številčkama 3 in 4, sta namenjena izvedbi krajših pridržanj (do 12 ur). Prostor številka 3 je namenjen pridržanju dveh oseb, prostor številka 4 pa pridržanju ene. V obeh prostorih je vgrajeno ležišče z žimnico (prostor številka 3 ima dve žimnici, prostor številka 4 pa eno), vzglavnikom in odejo ter straniščem na počep. Ugotovljeno je bilo, da ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se v okviru prenovitvenih del proučijo možnosti namestitve umivalnika s tekočo vodo. V zvezi s tem priporočilom DPM je bilo v odgovoru MNZ številka 070-15/2016/6 (207-06) z dne 21. 4. 2016 sporočeno, da se bo ta možnost proučila v primeru zagotovljenih finančnih sredstev.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično obravnavava, oblike dela	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da trenutno ponovna uvedba stalnega dežurstva na PP Dravograd ni predvidena, zato ne bo mogoče uporabljati prostorov za izvajanje pridržanj.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo na PU Celje proučili možnosti namestitve ustrezne folije na oknih prostorov za pridržanj, da bodo prostori popravljeni, če se bodo začeli uporabljati.
posamično bivalni pogoji	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da tudi v letu 2018 niso predvideni večji posegi (ureditev tekoče vode) v prostorih za pridržanje.

2.6.8. PP Dravograd

22. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

4. MNZ smo priporočili, naj se prostor za zaslišanje ustrezno označi (z nalepko), da je videonadzorovan.	Zaslišanje oseb se še vedno opravlja v večnamenskem prostoru v pritličju zgradbe, ki se po pojasnilu sogovornika uporablja tudi za morebitne primere razgovora pridržane osebe z odvetnikom. V prostoru je velika sejna miza in 14 stolov. Na oknih je nameščena ključavnica, ki onemogoča »nepooblaščen« odpiranje. Prostor je opremljen z napravo za preverjanje dokumentov, nima pa telefona. V prostoru (desno od vhodnih vrat, na manjši omarici) je bila med našim obiskom nameščena brošura MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost, seznamom odvetnikov z datumom izpisa 5. 1. 2018 in na steno nalepljenim plakatom MNZ s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost. Ob pregledu prostora je bilo ugotovljeno, da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti namestitve videonadzornega sistema, saj je bilo ugotovljeno, da je prostor za zaslišanje od leta 2017 videonadzorovan, kar velja pohvaliti. Ob pregledu prostora pa je bilo ugotovljeno, da v prostoru ni ustrezno označeno (z nalepko), da je videonadzorovan, na kar smo sogovornika opozorili že med obiskom.
5. MNZ smo ponovno priporočili, naj se proučijo možnosti namestitve ustrezne klančine v prostoru – hodniku za vhodnimi vrati – za dostop invalidne osebe do dežurnega policista, katere namestitev bo mogoča v primeru potrebe (npr. dvizna klančina).	Glede možnosti dostopa za invalidne osebe do dežurnega policista je bilo ugotovljeno, da ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se proučijo možnosti namestitve ustrezne klančine, katere namestitev bo mogoča v primeru potrebe (npr. dvizna klančina). V odgovoru MNZ številka 070-15/2016/6 (207-06) z dne 21. 4. 2016 je bilo sporočeno, da bo možnost namestitve primerne klančine proučena v primeru zagotovljenih finančnih sredstev.
6. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju uradnih obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na pravilno vnašanje morebitnih popravkov.	Pri pregledu pridržanja (od 31. 1. 2018 do 1. 2. 2018, začetek postopka ob 21.50 in pridržanje odrejeno med 21.55 in 5.45 na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da je bil v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v rubriki Obveščanje bližnjih oz. drugih oseb popravljen zapis ure – iz 23.50 v 22.50. Prav tako so bili opravljeni popravki zapisov v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem. V nobenem od prej navedenih primerov ni bilo navedeno, kdo je opravil popravek.
7. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na dosledno izpolnjevanje vseh rubrik obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu pridržanja (od 31. 1. 2018 do 1. 2. 2018, začetek postopka ob 21.50 in pridržanje odrejeno med 21.55 in 5.45 na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi ni bila izpolnjena rubrika Zaključeno pod zaporedno št. ____.

Dobre prakse – pohvale

- Da so bili med našim obiskom prostori za pridržanje čisti, prezračeni in opremljeni z odejami, rjuhami in vzglavniki, pri čemer so bili postelje, vzglavniki in odeje še dodatno prekriti z rjuhami, da se na njih ne nabira prah takrat, ko niso v uporabi.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti, da se garaža in hodnik do prostorov za pridržanje oziroma prostora za sprejem oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, opremi z videonadzornim sistemom, saj so bili ti prostori v letu 2017 opremljeni z videonadzornim sistemom.
- Da je bil videonadzorni sistem oziroma so bile kamere v prostorih za pridržanje v letu 2017 zamenjane z novimi t. i. IR-kamerami, ki omogočajo nadzor, tudi če v prostoru P55 ni prižgana luč.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da je seznam odvetnikov treba ažurirati na tri mesece, saj je bil ob tokratnem obisku na mizi nameščen seznam odvetnikov z datumom izpisa 5. 1. 2018.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so prostor za izvajanje zaslišanj označili z ustrezno nalepko, da je videonadzorovan.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da ureditev klančine za invalide v hodniku za vhodnimi vrati za dostop do dežurnega policista tudi v letu 2018 ne bo izvedena, ker dodeljena finančna sredstva tega ne omogočajo.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju obrazcev o pridržanju, predvsem na pravilno vnašanje popravkov.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju obrazcev o pridržanju, predvsem na dosledno izpolnjevanje vseh rubrik.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se PP zagotovi popravilo oziroma zamenjava monitorja za videoprikaz prostorov za pridržanje, saj so bili v letu 2017 zamenjani vsi monitorji videonadzornega sistema.
- Da je bilo izvedeno tudi priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se stopnišče, ki vodi do prostorov za pridržanje, opremi z videonadzornim sistemom in naj se na stopnice namesti protizdrsni material, saj je bilo v letu 2017 stopnišče opremljeno z videonadzornim sistemom, hkrati pa je bil na stopnice nameščen protizdrsni material.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti namestitve videonadzornega sistema, saj je bilo ugotovljeno, da je prostor za zaslišanje od leta 2017 videonadzorovan.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM, naj se knjiga pripomb in pohval namesti na ustrežnejše mesto, saj je bila knjiga pripomb in pohval ob tokratnem obisku nameščena na polici v hodniku pred dežurnim policistom.

2.6.9. PP Ravne na Koroškem

22. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1. MNZ smo ponovno priporočili, naj se prouči možnost namestitve umivalnika v oba prostora za pridržanje.	Prostora sta opremljena z lesenim z ležiščem, vzmetnico, straniščem na počep in toaletnim papirjem. Ugotovljeno je bilo, da ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se v obeh prostorih za pridržanje prouči možnost ureditve dostopa do tekoče vode. V odgovoru MNZ številka 070-15/2016/6 (207-06) z dne 21. 4. 2016 je bilo sporočeno, da bo ta pomanjkljivost odpravljena ob predhodni zagotovitvi finančnih sredstev.
2. MNZ smo priporočili, naj se proučijo možnosti, da bi se praksa priprave dokumentov, potrebnih za izvedbo pridržanj, uredila tudi na drugih PP v Sloveniji, saj bi se tako zmanjšala možnost, da bi policisti pri izvedbi postopka pridržanja uporabili stare in neveljavne obrazce.	Komandir je v prostoru za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, pokazal, da imajo policisti vnaprej pripravljene mape, v katerih so vsi potrebni obrazci (obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek, Sklep o pridržanju in Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi), ki jih morajo v primeru pridržanja izpolniti.
3. MNZ smo ponovno priporočili, naj se PP zagotovi ustrezna oprema za slikovno in zvočno snemanje zaslišanj, saj si te opreme na bližnjih PP (npr. PP Dravograd, PP Radlje ob Dravi) ne more izposoditi, ker tudi te nimajo tovrstne opreme .	Prostor za zaslišanje je bil med našim obiskom opremljen z mizama in petimi stoli. Na steni je bil nameščen plakat MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost. Prostor za zaslišanje ni bil videonadzorovan, kar je pomanjkljivost, prav tako PP še vedno nima opreme za zvočno in slikovno snemanje zaslišanj. V prejšnjem odgovoru MNZ številka 070-15/2016/6 (207-06) z dne 21. 4. 2016 je bilo pojasnjeno, da oprema za slikovno in zvočno snemanje zaslišanj ni predvidena in da si jo policijska enota izposodi.
4. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju uradnih obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na pravilno vnašanje morebitnih popravkov.	Pri pregledu pridržanja (3. 3. 2018, začetek postopka ob 5.51 in pridržanje odrejeno med 5.52 in 16.40 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) ugotovljeno, da je bil v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem v peti vrstici popravljen zapis ure – iz 7.55 v 6.55, pri čemer ni evidentirano, kdo je opravil popravek.
5. MNZ smo priporočili, naj komandir poskrbi, da se policista opozori in ponovno seznanj z načinom pravilnega vnašanja popravkov v uradne dokumente.	Kot že navedeno, so med obiskom policisti obravnavali primer, v katerem je bilo zoper osebo odrejeno pridržanje. Ob pregledu dokumentacije tega primera pridržanja je bilo pri obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek ugotovljeno, da je bil v delu Opravila med pridržanjem/zadržanjem opravljen popravek zapisa ure v 11.55, pri čemer prvotni zapis ni bil viden. Prav tako je bilo ugotovljeno, da je bil v obrazcu Uradni zaznamek o odvzemu prostosti in pridržanju popravljen zapis začetka postopka iz 9.55 v 9.53. Pri nobenem od prej navedenih popravkov zapisov podatkov ni bilo evidentirano, kdo jih je opravil.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se odpravi napaka na govorni napravi prostora za pridržanje številka 2, saj je ta ob tokratnem obisku delovala brezhibno.
- Da je s strani komandirja PP eden izmed dežurnih policistov zadolžen za spremljanje oziroma ažuriranje seznama odvetnikov.
- Da imajo policisti vnaprej pripravljene mape, v katerih so vsi potrebni obrazci (Obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek, Sklep o pridržanju in Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi), ki jih morajo v primeru pridržanja izpolniti.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se PP zagotovi zadostno število vzglavnikov, saj je bilo v pritličju PP, v neposredni bližini dežurnega policista v omari shranjenih več rezervnih vzglavnikov.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede posamično bivalni pogoji	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da v letu 2018 večji posegi v prostorih za pridržanje niso predvideni, načrtovana pa je odprava manjših pomanjkljivosti, zato namestitev umivalnikov, ki je povezana z ureditvijo inštalacij tekoče vode, ne bo izvedena.
splošno evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo z opisom te prakse (v posebnih mapah pripravljene dokumenti o pridržanju) seznanjene vse policijske enote. Hkrati je sporočilo, da ugotavljajo, da do uporabe starih dokumentov prihaja zato, ker v policijskih enotah ob izdelavi novih obrazcev ne poskrbijo za takojšnjo izločitev starih. Podobno je tudi, kadar policisti obrazce hranijo v elektronski obliki na računalnikih.
posamično splošno	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da si lahko policisti PP Ravne na Koroškem opremo za slikovno in zvočno snemanje zaslišanj izposodijo pri PP Velenje, ker trenutno finančna sredstva za nabavo te opreme niso predvidena.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju obrazcev o pridržanju in na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju obrazcev o pridržanju in na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se na PP zagotovi ustrežnejši prostor za razgovor pridržane osebe z odvetnikom, saj se po pojasnilu komandirja za te potrebe zdaj uporablja prostor za zaslišanje v prvem nadstropju PP.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se knjiga pripomb in pohval namesti na dostopnejše mesto, saj je bila ob tokratnem nameščena na mizo manjšega prostora hodnika pred dežurnim policistom.
- Da se knjiga pripomb in pohval redno pregleduje s strani pristojnega starešine, saj je bil zadnji vpis 17. 2. 2018 pregledan že 18. 2. 2018.

2.6.10. PP Maribor I

12. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>1 MNZ smo priporočili, naj se proučijo možnosti, da se v okviru morebitnih naslednjih prenovitvenih delih uredi tudi po spolu ločena uporaba tušev.</p>	<p>Policisti imajo garderobne prostore v tretjem nadstropju in so ločeni po spolih, prav tako tudi stranišče. Tuš je na voljo v istem prostoru, v katerem je moško stranišče, kar pomeni, da ni ločen po spolih.</p>
<p>2 MNZ smo ponovno priporočili, naj se v prostorih za daljše pridržanje proučijo možnosti za popravo razpokanih sten in naj se najde dolgoročnejša rešitev, da stene ne bodo več pokale.</p>	<p>Ugotovljeno je bilo tudi, da naše prejšnje priporočilo v zvezi s popravilom razpokanih sten v prostorih za daljše pridržanje ni bilo izvedeno oziroma smo opazili, da so stene ponovno razpokane. Sogovornika sta pojasnila, da naj bi bile po prejšnjem obisku DPM stene prostorov za daljše pridržanje prepleškane, vendar so se razpoke ponovno pojavile.</p>
<p>3 MNZ smo ponovno priporočili, naj se v prostoru za pridržanje številka 3 in po potrebi tudi v drugih prostorih za pridržanje preveri ustreznost delovanja prezračevalnega sistema. Če izvora neprijetnih vonjav ne bo mogoče pripisati prezračevalnemu sistemu v tem prostoru, DPM ponovno predlaga, naj zaposleni PP razmislijo o učinkovitejšem zračenju prostora med izvedbo pridržanja, saj mora biti to izvedeno humano, ne da bi bila pridržana oseba izpostavljena neprijetnim vonjavam.</p>	<p>Ob vstopu v prostor, v katerem je bila pridržana oseba, smo (tako kot pri prejšnjem obisku) v prostoru številka 3 zaznali močen in zelo neprijeten vonj – slabo prezračenost prostora. Sogovornika sta v zvezi s tem pojasnila, da naj bi po prejšnjem obisku na PP prišli strokovnjaki, ki so preverili ustreznost prezračevanja in niso ugotovili napak.</p>
<p>4 MNZ smo ponovno priporočili (glede na odgovor MNZ številka 070-17/2016/7 (2G7-GS) z dne 12. 5. 2016, v katerem je bilo sporočeno, da je ta predlog evidentiran), naj se v okviru morebitnih prenovitvenih del na PP prouči možnost, da se v vsak prostor za krajše pridržanje namesti vsaj umivalnik.</p> <p>Prav tako smo priporočili, naj se proučijo možnosti ureditve posebnega prostora za potrebe zaslišanj v tretjem nadstropju (nasproti garderob policistov), kjer sta prazni pisarni.</p>	<p>Po pojasnilu sogovornikov se zaslišanja izvajajo v prvem nadstropju PP v pisarni pomočnika komandirja, ki jo ta takrat izprazni. Na vprašanje sogovornikoma, ali na PP nimajo še kakšnega prostora, ki bi ga bilo mogoče urediti kot prostor za zaslišanje, sta sogovornika pojasnila, da ima PP prosti pisarni v tretjem nadstropju (na nasprotni strani hodnika, kjer so sicer garderobe policistov).</p>
<p>5 MNZ smo priporočili, naj se vodstvo PP opozori na potrebo po rednem pregledovanju vpisov v knjigo pripomb in pohval.</p>	<p>Pri oknu dodatno zastekljenega prostora, pred oknom dežurnega policista, je bila med našim obiskom na vidnem mestu knjiga pripomb in pohval. Ob pregledu knjige smo ugotovili, da nekaj zadnjih vpisov (pohvala, pritožba – brez imena pritožnika – z dne 15. 10. 2017 in še ena pohvala/pritožba z dne 7. 9. 2017) ni bilo pregledanih s strani pristojnega starešine.</p>

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično osebje	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo vse ugotovitve DPM, ki se nanašajo na predloge izvedbe prenovitvenih del na objektu PP Maribor, poslane v proučitev lastniku objekta Mestni občini Maribor, saj gre v tem primeru za izvedbo večjih investicijsko-vzdrževalnih del, ki jih mora urediti lastnik.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da gre pri popravkih sten v prostorih za pridržanje za tekoča vzdrževalna dela v objektih, ki jih bo izvedla PU Maribor.
splošno bivalni pogoji	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da se prostori prezračujejo vzgonsko. Prezračevalne odprtine niso zgrajene diagonalno, s tem, da je odvod zraka nad sanitarijami, so poravnane s steno tako, da ni izstopajočih delov in so zaprte s perforirano pločevino, na kateri so luknjice, velike največ 6 mm. Prezračevalne odprtine so na takem mestu, da pridržana oseba skozi njih ne more komunicirati z okoljem. Glede na starost objekta menimo, da je prezračevalni sistem primeren in še ustrezen. Varuh je enak predlog že dal 31. 3. 2016 ob takratnem obisku PP Maribor I.
splošno bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo vse ugotovitve DPM, ki se nanašajo na predloge izvedbe prenovitvenih del na objektu PP Maribor, poslane v proučitev lastniku objekta Mestni občini Maribor, saj gre v tem primeru za izvedbo večjih investicijsko-vzdrževalnih del, ki jih mora urediti lastnik.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je komandir PP že takoj po obisku DPM predal naročilo pomočniku komandirja, ki je z notranjo delitvijo dela (ob komandirju) zadolžen za področje notranje varnosti, pritožb, pripomb in pohval policistov, vsakodnevno spremljanje navedene knjige. Tudi dežurnim policistom je bilo tudi naročeno, da morajo ob morebitnem vpisu v knjigo pripomb in pohval o tem opraviti zapis točke v poročilo dežurnega PP.

2.6.10. PP Maribor I

12. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

6 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori, naj ne spreminjajo zapisov oziroma naj ne brišejo posameznih rubrik v uradnih obrazcih, potrebnih za izvedbo pridržanj. Prav tako predlagamo, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne obrazce, potrebne za izvedbo pridržanj.

Pri pregledu pridržanja (od 1. do 2. 2. 2018, začetek postopka in pridržanje odrejeno med 18.44 in 13.20 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da je policist, ki je izpisoval obrazec Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju spremenil izvirni obrazec, saj je v prvem odstavku izbrisal zapis oziroma rubriko Policijski postopek se je začel dne __ ob __ uri.

Hkrati je bilo v istem primeru pridržanja ugotovljeno, da je policist, ki je izpolnjeval obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek, v delu, kjer so navedeni podatki o osebi, ki ji je odvzeta prostost (ime in priimek ter EMŠO osebe), opravil popravek zapisa priimka in začetek navajanja EMŠA, pri čemer pa ni evidentirano, kdo je opravil popravke.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se vodna armatura v prostoru za pridržanje, označenem s številko 1, pritrji, saj je bila ob tokratnem obisku dobro pritrjena.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naje ob izvedbi krajšega pridržanja poleg vzglavnika izroči tudi rjuha, če gre za pridržanje preko noči in ni drugih okoliščin, ki bi kazale, da to ni primerno, saj so bili ob tokratnem obisku vsi prostori za krajše pridržanje opremljeni tudi z rjuho.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se hladni obroki s pretečenim rokom uporabnosti in tisti, ki jim je rok uporabnosti pretekel naslednji dan po našem obisku, nemudoma izločijo, saj so bili vsi hladni obroki ob tokratnem obisku z vidika roka uporabnosti ustrezni (uporabni so bili še nekaj mesecev).

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
izvedeno**

MNZ je sporočilo, da bo vodstvo PP Maribor I poskrbelo za redno seznanjanje in sprotno odpravljanje napak glede vpisovanja in vodenja evidenc s pridržanimi osebami ter tudi za dosledno pregledovanje izpolnjenih obrazcev, ki so vezani na pridržanja. Vsi policisti so bili na odpravah na delo, sprejemu z dela in konzultacijah večkrat seznanjeni s priročnikom o izvajanju policijskih pridržanj in pravilnim vnašanjem popravkov v uradne dokumente. Glede ugotovljenih nepravilnosti je vodstvo takoj opravilo opozorilna razgovora s policistoma, ki sta opravila nepravilne popravke.

- Da so bili v hodniku pred dežurnim policistom plakat MNZ o pravicah oseb, ki jim je odvzeta prostost, plakat UNHCR ter druge informativne brošure in plakati.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da morajo na PP spremljati ažurnost obvestil na oglasni deski pred vhodom na PP, saj so bili ob tokratnem obisku na oglasni deski nameščeni le ažurni oziroma aktualni dokumenti in obvestila.

2.6.11. PP Podlehnik

12. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>1 MNZ smo priporočili, naj se vhod z dvorišča oziroma parkirišča ustrezno označi, da je videonadzorovan (z nalepko).</p>	<p>PP še vedno nima dveh prostorov za izvedbo pridržanj, do katerih je dostop mogoč skozi glavna vrata mimo dežurnega policista oziroma neposredno skozi garažo ali z zadnjega dvorišča oziroma parkirišča. Dvorišče oziroma parkirišče in hodnik po vstopu v prostore PP so videonadzorovani, vendar to ni ustrezno označeno (z nalepko).</p>
<p>2 MNZ smo priporočili, naj se v prostoru za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, nalepka z oznako, da je prostor videonadzorovan, namesti na vidnejše mesto (npr. na zunanjo stran vrat prostora).</p>	<p>PP ima prostor za sprejem pridržane osebe, ki ga uporabijo tudi za razgovor z odvetnikom. Prostor je blizu prostorov za pridržanje (v istem hodniku) in je videonadzorovan, kar je označeno (z nalepko). Glede tega je bilo ugotovljeno, da je nalepka z opozorilom, da je prostor videonadzorovan, na notranji strani podboja vrat (na vrhu podboja), zato je težje vidna.</p>
<p>3 Že med obiskom smo opozorili, da seznam odvetnikov ni ustrezno ažuriran (na tri mesece), zaradi česar pričakujemo, da je bil ta zamenjan z novim ažuriranim seznamom odvetnikov. Priporočili smo tudi, naj se vodstvo PP opozori, naj v prihodnje redno spremlja ažuriranje seznama odvetnikov.</p>	
<p>4 Že med obiskom smo priporočili, naj se poškodovan (strgan) plakat MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost, nadomesti z novim, zaradi česar pričakujemo, da je bil ta že zamenjan z novim.</p>	
<p>5 MNZ smo tudi za prostore, namenjene za obravnavo oziroma postopke s tujci, priporočili, naj se nalepka z oznako, da je prostor videonadzorovan, namesti na vidnejše mesto (npr. na zunanjo stran vrat prostorov).</p>	<p>Iz večjega prostora – čakalnice za obravnavo tujcev – je mogoč dostop do manjšega prostora, v katerem je bila med našim obiskom nameščena le športna blazina. Ta prostor po pojasnilu dežurne policistke uporabljajo, če so med obravnavanimi tujci tudi otroci.</p> <p>Prostor za obravnavo tujcev je bil med našim obiskom opremljen z mizo, stoloma, računalnikom, telefonom in na steni nameščenim plakatom MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost.</p> <p>Oba prostora sta videonadzorovana in opremljena z govorno napravo, kar je označeno enako kot v prostoru za sprejem pridržane osebe, torej na notranji strani podboja vhodnih vrat v prostor.</p>
<p>6 Na podlagi pojasnila, da PP že ureja potrebno, da bo pridobila novo knjigo pripomb in pohval, ki jo je 27. 3. 2018 odtujila neznana oseba, smo pričakovali, da je to že urejeno.</p>	
<p>7 MNZ smo priporočili, naj se prostor za gibanje na prostem opremi v skladu z drugim odstavkom 23. člena Pravilnika o normativih za izgradnjo in opremljenost policijskih prostorov za pridržanje, torej z ustreznim pepelnikom.</p>	<p>PP pridržanim osebam zagotavlja možnost sprehajanja, saj ima pokrito sprehajališče, ki je videonadzorovano, prav tako ima govorno napravo. Oboje je ustrezno označeno z nalepkami. Prostor je svetel, saj je na vrhu odprt. Zgornji del je zelo visok, ampak je vseeno zavarovan z železno mrežo. Po pojasnilu dežurne policistke se osebam, ki so pridržane, na sprehajališču omogoči kajenje. Pri pregledu sprehajališča je bilo ugotovljeno, da to ni opremljeno v skladu z drugim odstavkom 23. člena Pravilnika o normativih za izgradnjo in opremljenost policijskih prostorov za pridržanje, saj tam ni bilo pepelnika.</p>

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bila nalepka takoj nameščena.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bila nalepka takoj nameščena na vidnejše mesto.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil seznam odvetnikov še isti dan ažuriran, pomočnik komandirja pa opozorjen na napako.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil minimalno strgan plakat takoj nadomeščen z novim.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bila nalepka takoj nameščena na vidnejše mesto.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bila knjiga pripomb in pohval naročena 5. 4. 2018, vendar je enota kljub temu do zdaj še ni prejela zaradi težav, povezanih z dobaviteljem.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil na PP Ljubljana – Moste februarja postavljen prototip pepelnika, ki so ga pristojne službe pregledale in o njem dale mnenja, po potrditvi prototipa naj bi se do 30. junija z izbranim betonskim pepelnikom opremili vsi prostori za gibanje na prostem.

2.6.11. PP Podlehnik

12. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

8 MNZ smo priporočili, naj se policiste (tudi dežurne policiste) opozori, naj pri opravljanju varnostnih pregledov vedno spoštujejo določila sedmega odstavka 51. člena ZNPPol.

Priporočili smo tudi, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, dežurne policiste pa tudi, da je treba evidentirati, v katerem prostoru PP je bila oseba v času pridržanja.

Pri pregledu pridržanja (12. 3. 2017, začetek postopka ob 6.10 in pridržanje odrejeno med 6.15 in 11.30 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) ugotovljeno, da je policist, ki je izpolnjeval obrazec Sklep o pridržanju, opravil popravek zapisa številke naslova bivanja osebe, ki ji je bila odvzeta prostost, ni pa navedel, kdo je opravil ta popravek.

V istem primeru je bilo pri pregledu obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Podatki o pridržanju/zadržanju razvidno, da varnostnega pregleda pridržane osebe ženskega spola ni opravila policistka, ampak sta ga opravila policista, kar

je v nasprotju s sedmim odstavkom 51. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol), saj ni navedenih nobenih okoliščin, ki bi kazale na to, da varnostnega pregleda ni bilo mogoče odložiti, da bi ga lahko opravila oseba istega spola (policistka).

Pri pregledu pridržanja (29. 10. 2017, začetek postopka ob 12.25 in pridržanje odrejeno med 12.26 in 20.00 na podlagi druge alineje prvega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije) je bilo pri pregledu obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek ugotovljeno, da je bil v delu Opravila med pridržanjem/zadržanjem v drugi vrstici opravljen popravek zapisa ure iz 12.27 v 12.26, pri tem pa ni evidentirano, kdo ga je opravil. Prav tako je bilo ugotovljeno, da je ni bilo navedeno, v katerem prostoru je bila oseba, ki ji je bila odvzeta prostost, v času, ko je bila na PP.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se uredi delovanje videonadzornega sistema v prostoru, označenem s številko 1, saj je ta ob tokratnem obisku deloval brezhibno.
- Da PP invalidnim osebam zagotavlja neposreden dostop do vhoda in v prostore PP, poleg tega pa je v pritličju nasproti dežurnega policista tudi stranišče za invalidne osebe.

2.6.12. PP Slovenska Bistrica

12. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Izrazili smo pričakovanje, da bo do ureditve garderobnih prostorov za zaposlene dejansko prišlo v tem letu. MNZ smo hkrati priporočili, naj se ob prenovi poskuša zagotoviti tudi ločeno uporabo tušev za zaposlene (moški/ženski).

Glede ureditve ločenih garderobnih prostorov za policiste in policistke je bilo ugotovljeno, da še ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, saj garderobni prostori za zaposlene kljub sporočilu v odgovoru MNZ številka 070-17/2016/7 (2G7-GS) z dne 12. 5. 2016, da naj bi do ureditve podstrešja in s tem garderobnih prostorov za zaposlene predvidoma prišlo ob menjavi strehe konec maja 2016, do zdaj še vedno niso bili urejeni. Komandir je pojasnil, da naj bi se prenova podstrešja in ureditev garderobnih prostorov začeli v tem letu.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

posamično
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
izvedeno**

MNZ je sporočilo, da so bili vsi policisti, predvsem pa dežurni, opozorjeni na spoštovanje določil ZNPPol ob opravljanju varnostnih pregledov. Glede navedene pomanjkljivosti je bil opravljen razgovor tudi s policistoma in opozorilo zaznamovano v spisu.

Vsi policisti so bili ponovno opozorjeni na pravilno popravljanje napak, vsi dežurni pa na evidentiranje, v katere prostore so nameščene pridržane osebe, še posebej dežurni, pri katerem je bila ugotovljena napaka. Enota je ugotovila, kateri policisti se niso podpisali ob popravkih, in jih opozorila na pravi postopek, opozorila pa zabeležila v spisu.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se hladni obroki s pretečenim rokom takoj izločijo in naj se vzpostavi evidenca, na podlagi katere bodo policisti lahko spremljali rok uporabnosti obrokov, saj ob tokratnem obisku hladnih obrokov s pretečenim rokom ni bilo, hkrati pa PP zdaj vodi evidenco hladnih obrokov.
- Da so bili vsi prostori lepo vzdrževani in čisti.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

posamično
osebje**sprejeto –
neizvedeno**

MNZ je sporočilo, da so se 14. 5. 2018 začela dela na podstrešju PP Slovenska Bistrica in tudi ureditev garderobnih prostorov. Urejene bodo ločene garderobe za policiste in policistke, ne bo pa ločenih tušev. V projektni dokumentaciji je predviden samo en tuš, bo pa možnost ločene uporabe, saj so predvidena vrata kopalnice z možnostjo zaklenitve. Predlagane ureditve ni mogoče izvesti tudi zaradi prostorske omejitve.

2.6.12. PP Slovenska Bistrica

12. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

2 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju uradnih obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na potrebo po izpolnjevanju vseh rubrik, tudi evidentiranje razloga odklonitve podpisa posamezne rubrike s strani osebe, ki ji je bila odvzeta prostost.	Pri pregledu pridržanja (od 16. do 17. 3. 2018, začetek postopka ob 17.41 in pridržanje odrejeno med 18.20 in 12.25 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani/zadržani osebi v delu obrazca Predmete oddal ni podpisa osebe, ki je predmete oddala (ki ji je bila odvzeta prostost), niti v delu obrazca Pripombe ni bil naveden razlog odklonitve podpisa.
3 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na dosledno izpolnjevanje vseh rubrik obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, tudi evidentiranje razloga odklonitve podpisa posamezne rubrike s strani osebe, ki ji je bila odvzeta prostost.	Pri pregledu primera pridržanja (od 5. do 6. 2. 2018, začetek postopka ob 21.12 in pridržanje odrejeno med 21.45 in 8.02 na podlagi drugega odstavka 110. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani/zadržani osebi ni bila izpolnjena rubrika Zaključeno pod zaporedno številko ___ niti ni bila izpolnjena rubrika Predmete sprejel, pri čemer v delu obrazca Pripombe ni bil naveden razlog odklonitve podpisa.
4 MNZ smo priporočili, naj se policiste (šlo je za mešano patruljo, sestavljeno iz policista PP Slovenska Bistrica in PP Maribor I) opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu primera pridržanja (16. 12. 2017, začetek postopka ob 5.05 in pridržanje odrejeno med 5.10 in 11.30 na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da je bil v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu Zdravstveno stanje pridržane osebe opravljen popravek zapisa, pri čemer ni evidentirano, kdo je opravil popravek. Pri pregledu istega obrazca je bilo ugotovljeno tudi, da je bil opravljen tudi popravek zapisa v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem (popravek zapisa ure v 11.25), pri čemer ni evidentirano, kdo je opravil popravek. Hkrati je bilo ugotovljeno, da je bil v obrazcu Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani/zadržani osebi opravljen popravek zapisa številke v rubriki Zaključeno pod zaporedno številko ___, kjer tudi ni bilo evidentirano, kdo je opravil popravek.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se preveri stanje vozil na tej PP in po potrebi izvedejo potrebni ukrepi za izboljšanje stanja, saj je komandir pojasnil, da so bila iztrošena in stara vozila dejansko zamenjana z novimi.
- Da so bili prostori PP med našim obiskom zgledno urejeni in čisti.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

posamično
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
izvedeno**

MNZ je sporočilo, da je bilo iz pregleda dokumentacije razvidno, da je bila osebi prostost odvzeta na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku in da se je pridržanje v nadaljevanju izvajalo na PP Maribor I. Iz potrdila je razvidno, da je ob prevzemu v pridržanje potrdilo izpolnil dežurni policist na PP Maribor I 17. 3. 2018 ob 00.45. Iz potrdila je razvidno, da so bili predmeti proti podpisu pridržane osebe 17. 3. 2018 ob 11.10 vrnjeni po policistih PP Slovenska Bistrica.

Pri pregledu dokumentacije in z zbiranjem obvestil je bilo ugotovljeno, da je v tej zadevi prišlo do pomanjkljivosti, ki je bila posledica nedoslednosti s strani policistov in sodelovanja več policistov v postopku. Policisti so bili opozorjeni na ugotovljene pomanjkljivosti in s policistom je bil opravljen razgovor. Zadeva je zabeležena v spisu.

posamično
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
izvedeno**

MNZ je sporočilo, da je bilo iz pregleda dokumentacije razvidno, da so osebi prostost odvzeli policisti PP Slovenska Bistrica na podlagi drugega odstavka 110. člena Zakona o prekrških in da se je pridržanje v nadaljevanju izvajalo na PP Maribor I. Iz potrdila je bilo razvidno, da je potrdilo izpolnjeval policist iz PP Slovenska Bistrica, ki pa je pri izpolnjevanju obrazca pozabil vpisati, da je končano pod št. 7, in navesti razlog za odklon podpisa obrazca ob oddaji predmetov. V nadaljevanju sta policista PP Slovenska Bistrica 6. 2. 2018 ob 7.45 prevzela pridržano osebo na PP Maribor I, kjer se je izvajalo pridržanje, in jo privedla k sodniku za prekrške na Okrajno sodišče v Mariboru. Policist, ki je izvajal privajanje k sodniku za prekrške, je v razgovoru povedal, da je dežurni policist na PP Maribor I ob predaji pridržanega policistom PP Slovenska Bistrica temu vrnil tudi zasežene predmete, vendar tega ni vpisal v Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi niti ga ni dal v podpis pridržanemu.

S policistom je bil opravljen razgovor, v okviru katerega je bil opozorjen na dosledno izpolnjevanje obrazcev v zvezi s pridržanji in na natančnost pri izpolnjevanju Potrdila o zaseženih predmetih pridržani/zadržani osebi.

posamično
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
izvedeno**

MNZ je sporočilo, da je bilo iz pregleda dokumentacije razvidno, da sta policista iz PP Maribor I in PP Slovenska Bistrica v noči s 15. 12. na 16. 12. 2017 opravljala delo na območju PP Maribor II. 16. 2. 2018 ob 5. 10 je bilo v skladu s prvim odstavkom 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa občanu odrejeno pridržanje. Dokumente v zvezi s prekrškom je pisal policist iz PP Slovenska Bistrica, v zvezi s pridržanjem pa policist iz PP Maribor I. Pridržanje se je izvajalo na PP Maribor I. Iz dokumentacije je bilo razvidno, da je popravek pri rubriki Zdravstveno stanje opravil policist PP Maribor I, ki ni označil, da je opravil popravek. V rubriki Opravila med pridržanjem/zadržanjem pa je popravek verjetno opravil dežurni policist PP Slovenska Bistrica ob zaključku pridržanja, pri tem pa ni evidentiral, da je opravil popravek. Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi je v začetku izpolnjeval policist iz PP Slovenska Bistrica, ki ni evidentiral popravka v številka 6 v rubriki Zaključeno pod zaporedno številko.

S policistom PP Slovenska Bistrica in PP Maribor I je bil opravljen razgovor, med katerim sta bila opozorjena na dosledno izpolnjevanje obrazcev v zvezi s pridržanji, pravilno evidentiranje popravkov in natančnost pri izpolnjevanju Potrdila o zaseženih predmetih pridržani/zadržani osebi. Navedeno je zabeleženo v uradnem zaznamku.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prostori, ki se uporabljajo za zaslišanje, opremijo s plakatом MNZ s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost, saj sta bila govorilnica v pritličju PP in prostor v prvem nadstropju (pisarna LKS) opremljena s plakatом MNZ s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM iz prejšnjih dveh obiskov, naj se namesti zvonec za invalidne osebe, saj je bilo ugotovljeno, da je bil dejansko nameščen klicni zvonec (zaradi lažjega dostopa na pročelje sosednje stavbe), vendar je ustrezno označen.

2.6.13. Center za pridržanje Ljubljana

20. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Glede na to, da smo na slabše pritrjene vodne armature v prostorih za pridržanje številka 1 in 2 opozorili že med obiskom, pričakujemo, da je bila ta pomanjkljivost že odpravljena.	Pri pregledu prostorov za pridržanje je bilo ugotovljeno, da sta v prostorih, označenih s številko 1 in 2, slabo pritrjeni vodni armaturi, saj ju je bilo brez napora mogoče premikati levo in desno. Na to pomanjkljivost smo vodjo Centra opozorili že med obiskom.
2 MNZ smo priporočili, naj se tudi vse druge enote, ki imajo prostore za pridržanje, v dogovoru z lokalnimi zdravstvenimi enotami opremijo s posebnimi škatlami za odlaganje igel in drugega lekarniškega materiala, ki ga najdejo policisti (ob varnostnih pregledih) pri osebah, ki jim je odvzeta prostost, pred namestitvijo v prostor za pridržanje.	Prostor za sprejem pridržanih oseb je bil med našim obiskom opremljen z večjo mizo, računalnikom, tiskalnikom, multifunkcijsko napravo, telefonom z neposredno zunanjo linijo, tremi stoli, stensko uro, plakatom in brošuro MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost, natisnjenimi izvodi pravic iz brošure MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost (posebej tudi za mladoletnike), in seznam odvetnikov s posebej označenimi odvetniki, ki so posebej usposobljeni za zastopanje mladotnikov, z ustreznim datumom izpisa. Vodja Centra je tudi ob tokratnem obisku pokazal rumeno škatlo, v katero policisti (v primeru najdbe ob varnostnem pregledu) odvržejo igle in drug »lekarniški« material, ki ga odzamejo pridržani osebni.
3 Glede priporočila Evropskega odbora za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (CPT), naj slovenski organi sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi v praksi zagotovijo, da vse pridržane osebe že takoj ob odvzemu prostosti dejansko uresničijo svojo pravico do zagovornika, če je treba tudi brezplačno, smo prosili za sporočilo o do zdaj sprejetih ukrepih na tem področju.	Na vprašanje o primerih, v katerih bi pridržana oseba uveljavljala pravico iz četrtega 4. člena ZKP, to je postavitve zagovornika na stroške policije, če je to v interesu pravičnosti, smo prejeli informacije, da takih primerov v praksi ni. Ob obisku v Sloveniji leta 2017 je Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (CPT) opozoril, da je prav čas takoj po odvzemu prostosti – in še bolj, ker osebo zaslišuje policija v preiskovalnem postopku – tisti, v katerem je nevarnost ustrahovanja in grdega ravnanja največja. Posledično je dostop oseb do zagovornika med policijskim pridržanjem temeljni zaščitni ukrep pred grdim ravnanjem. Ta zaščitni ukrep naj bo na voljo vsem pridržanim osebam ne glede na njihove finančne zmožnosti. CPT je zato priporočil, naj slovenski organi sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi v praksi zagotovijo, da vse pridržane osebe že takoj ob odvzemu prostosti dejansko uresničijo svojo pravico do zagovornika, če je treba tudi brezplačno. Po posvetovanju z odvetniško zbornico, naj se za vsako policijsko postajo sestavi seznam zagovornikov po uradni dolžnosti, ki ga lahko uporabijo pridržane osebe. Poleg tega naj se vse zagovornike po uradni dolžnosti po ustrezni poti spomni, kako pomembna je njihova vloga pri preprečevanju grdega ravnanja policije ali ustrahovanja in po potrebi pri poročanju o takem ravnanju.
4 MNZ smo ponovno priporočili, naj se proučijo možnosti za namestitve zvočne izolacije na vratih prostorov Razgovor I in Razgovor II, da se bo popolnoma zagotovila zaupnost morebitnih pogovorov med osebo, ki ji je odvzeta prostost, in odvetnikom.	Ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da še ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti namestitve zvočne izolacije na vratih prostorov Razgovor I in Razgovor II, kljub sporočilu MNZ v odgovoru številka 070-74/2015/6 (207-06) z dne 11. 1. 2016, da se bo to proučilo.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bile slabše pritrjene vodne armature v prostorih za pridržanje številka 1 in 2 pritrjene.
splošno zdravstvena oskrba	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da ne nasprotujejo odločitvi Centra za pridržanje v Ljubljani o postavitvi posebne škatle za odlaganje uporabljenih igel in drugega lekarniškega materiala, čeprav so primeri, v katerih je to potrebno, zelo redki. Menijo pa, da postavitve posebnih škatel v drugih policijskih enotah, kjer imajo manj pridržanih, ni nujna, vendar jih bodo seznanili s to možnostjo.
sistemsko pravno varstvo, pritožbene poti	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da se informacija, ki jo je DPM prejel od vodje Centra za pridržanje v Ljubljani, da ni primerov, v katerih bi policija postavila zagovornika na stroške policije, nanaša na delo te policijske enote. Da taki primeri so, je bil predstavnik Varuha seznanjen na predstavitvi rezultatov raziskave, ki jo je izvedel Mirovni inštitut na temo: Krepitev procesnih pravic v kazenskih postopkih – učinkovito izvajanje pravice do odvetnika in pravne pomoči v kazenskem postopku. Predstavitve je potekala 15. 2. 2018 v prostorih Pravne fakultete v Ljubljani, na njej pa je predstavnik policije povedal, da je bilo do takrat 16 takih primerov. Policija pridržane osebe s pravico do zagovornika seznanjeni v obliki pisnega obvestila o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost, ki se vroči pridržani osebi. Pridržana oseba seznanjenost potrdi s podpisom v obrazcu JRM-1 (Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek). Odločitev o izbiri zagovornika je v pristojnosti pridržane osebe, razen primerih, ki se nanašajo na četrti odstavek 4. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13, 87/14, 8/16 – odl. US, 64/16 – odl. US, 65/16 – odl. US in 66/17 – ORZKP153.154). Kot so nas že seznanili, menijo, da tiskanje seznamov zagovornikov po uradni dolžnosti ni racionalno niti smiselno. Na spletnih straneh Odvetniške zbornice so sezname zagovornikov po uradni dolžnosti, ki pa v vseh območnih zborih niso ažurno urejeni, zato za policijo niso uporabni. Zato so bile vse policijske enote seznanjene, da če je pridržani osebi treba določiti zagovornika po uradni dolžnosti, ta podatek pridobijo prek svojega operativno komunikacijskega centra, ti pa prek dežurnih preiskovalnih sodnikov, ki imajo dnevno, nekateri pa tedensko ažuriran seznam zagovornikov po uradni dolžnosti.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je proučilo priporočilo o možnosti namestitve zvočne izolacije na vratih prostorov Razgovor 1 in Razgovor II. Menijo, da ukrep ni nujen. Priporočilo bodo izvedli ob izvajanju drugih prenov, ki bodo v načrtu MNZ in policije.

2.6.13. Center za pridržanje Ljubljana

20. 4. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

5 MNZ smo ponovno priporočili, naj se prostor za gibanje na prostem opremi v skladu z drugim odstavkom 23. člena Pravilnika o normativih za izgradnjo in opremljenost policijskih prostorov za pridržanje, torej z ustreznim pepelnikom.	Osebam, ki jim je odvzeta prostost, je zagotovljena tudi možnost gibanja na svežem zraku, saj ima CP polpokrito sprehajališče, ki je videonadzorovano (kar je ustrezno označeno z nalepko) in ima vgrajeno govorno napravo (kar je prav tako ustrezno označeno z nalepko). Na sprehajališču lahko pridržane osebe tudi kadijo. Ob tem je bilo ugotovljeno, da ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se sprehajališče opremi v skladu z drugim odstavkom 23. člena Pravilnika o normativih za izgradnjo in opremljenost policijskih prostorov za pridržanje, kljub sporočilu MNZ v odgovoru številka 070-74/2015/6 (207-06) z dne 11. 1. 2016, da se bodo proučile možnosti za namestitev pepelnika na sprehajališču.
6 MNZ smo priporočili, naj se policiste PP Grosuplje opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu pridržanja, ki so ga odredili policisti PP Grosuplje (od 8. do 9. 4. 2018, začetek postopka ob 23.30 in pridržanje odredeno med 23.40 in 10.00 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških), je bilo ugotovljeno, da je policist, ki je izpolnjeval obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem v prvi in osmi vrstici popravil zapis ure, pri čemer pa ni evidentiral, kdo je opravil ta popravek.

Dobre prakse – pohvale

- Da so policisti, ki so med obiskom v pridržanje sprejeli osebo, ki se je »neprimerno« vedla, postopek sprejema opravili profesionalno in hitro.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se poleg prostorov za pridržanje s številkami od 17 do 20 v skladu z možnostmi prouči možnosti namestitve infrardečega videonadzornega sistema tudi v druge prostore za pridržanje, saj so bili ob tokratnem obisku vsi prostori za pridržanje opremljeni z infrardečim videonadzornim sistemom.
- Da so bile od prejšnjega obiska DPM napake v prostorih za pridržanje s številkami 3, 13 in 14 popolnoma odpravljene, vsi prostori pa so bili tudi na novo prepleškani.

2.6.14. PP Trebnje

8. 5. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1. MNZ smo priporočili, naj pristojna služba MNZ v dogovoru z občino Trebnje prouči možnosti, da bi se v sklopu sanacije sanitarnih prostorov v pritličju PP poskušalo zagotoviti tudi tekočo vodo v prostorih za pridržanje, na kar DPM opozarja že od leta 2010.	V prostorih za pridržanje še vedno ni zagotovljena tekoča voda. Po končanem pogovoru je komandir pojasnil, da je lastnik prostorov PP v pritličju občina Trebnje, ki naj bi v kratkem (15. 5. 2018) začela opravljati prenovo sanitarnih prostorov za zaposlene in obiskovalce, ki pa ne vključuje možnosti ureditve dostopa do tekoče vode v prostorih za pridržanje.
2. MNZ smo priporočili, naj PP zagotovi, da bosta oba prostora za pridržanje redno ustrezno čista.	Prostore za pridržanje čisti zaposlena čistilka. Prostori so bili ob obisku prezračeni. Prostor, označen s številko 2, je bil čist, prostor, označen s številko 1, pa nekoliko manj, saj je s stropa visela dolga prašna pajčevina.
3. MNZ smo ponovno priporočili, naj se v okviru prenovitvenih del prouči možnost namestitve videonadzora v sobi za razgovore.	Soba za razgovore, ki se uporablja tudi za sprejem in razgovor osebe, ki ji je odvzeta prostost, z odvetnikom, je v hodniku nasproti sobe dežurnega policista. Soba za razgovore je bila med našim obiskom opremljena z mizama, štirimi stoli, računalnikom, plakatom in brošuro MNZ s pravicami pridržane osebe v več jezikih, plakatom PIC o brezplačni pravni pomoči osebam v postopku vračanja in telefonom, ki pa ne omogoča neposredne zunanje linije. Tudi ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da prostor za razgovore še vedno ni videonadzorovan, tako da ni bilo upoštevano priporočilo s prejšnjega obiska.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
sistemska aktivnosti	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da v letu 2018 poteka namestitvev pepelnikov v vseh prostorih za gibanje na prostem, ki bo predvidoma končana do konca leta.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti PP Grosuplje opozorjeni na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.
<ul style="list-style-type: none"> • Da je bilo v pogovoru s pridržano osebo ugotovljeno, da so policisti med postopkom in pridržanjem z njo ravnali primerno in spoštljivo. • Da ima Center tudi defibrilator (ta je nameščen v hodniku pred dežurnim policistom) in da so po besedah vodje Centra policisti za uporabo tega ustrezno usposobljeni. • Da je bil tudi prostor z oznako Garderoba od prejšnjega obiska DPM opremljen z videonadzornim sistemom. • Da je bilo od prejšnjega obiska izvedeno priporočilo DPM, naj se napaka na pokritem delu sprehajališča odpravi, saj je bil pokriti del sprehajališča ob tokratnem obisku brežhiben. • Da so bili zapisi v knjigi pripomb in pohval ustrezno pregledni s strani pristojnega strešine. 		
Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo lastniku objekta občini Trebnje poslali predlog za ureditev tekoče vode v prostorih za pridržanje v okviru investicijsko-vzdrževalnih del občine.
posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je komandir opravil razgovor s čistilko in jo seznanil z ugotovitvami DPM. Sprejel je ukrepe za redno čiščenje obeh prostorov za pridržanje. Nadzor nad čistočo prostorov se zdaj evidentira na poseben list.
posamično splošno	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da ureditev videonadzornega sistema v prostoru za razgovore trenutno ni predvidena.

2.6.14. PP Trebnje

8. 5. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

4. MNZ smo priporočili, naj vodstvo PP poskrbi za redno preverjanje vpisov v knjigo pripomb in pohval, kar naj se potrdi s podpisom in datumom.	Knjiga pripomb in pohval je bila med našim obiskom na nabiralniku v hodniku pred prostorom dežurnega policista. Ob vpogledu v knjigo je bilo ugotovljeno, da zadnji trije vpisi (šlo je za pohvale) niso bili pregledani s strani pristojnega starešine. Eden od vpisov ni bil opremljen z datumom, drugi pa ni bil opremljen s celotnim datumom (ni bilo zapisa letnice), zato ni mogoče ugotoviti, kako so stari vpisi (dve leti ali leto dni). Zadnji zapis je bil opravljen 30. 1. 2018.
5. MNZ smo priporočili, naj se policiste PP Novo mesto (predvsem dežurne policiste) opozori na potrebo po izpolnjevanju vseh rubrik obrazcev, potrebnih za izvajanje pridržanj.	Pri pregledu pridržanja (4. 4. 2018, začetek postopka ob 1.33 in pridržanje odredeno med 1.35 in 11.45 na podlagi četrte alineje prvega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije) je bilo ugotovljeno, da policist PP Novo mesto, kjer se je izvajalo pridržanje navedene osebe, na prvi strani obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek ni izpolnil rubrike Po določbah 66/3 čl. ZNPPol je bil dne ___ ob ___ uri opravljen varnostni pregled, ki ga je opravil policist ___ iz PE__.
6. MNZ smo priporočili, naj se policiste (predvsem dežurne policiste) opozori, da je treba evidentirati, v katerem prostoru za pridržanje je bila oseba nameščena v času pridržanja.	Pri pregledu primera pridržanja (od 28. do 29. 4. 2018, začetek postopka ob 23.25 in pridržanje odredeno med 23.28 in 6.00 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da dežurni policist v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem ni navedel, v katerem prostoru za pridržanje je bila oseba pridržana, čeprav ima PP Trebnje dva prostora za pridržanje.
7. MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu primera pridržanja (od 18. do 19. 10. 2017, začetek postopka ob 16.05 in pridržanje odredeno med 16.10 in 00.50 na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da je policist v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem v prvi vrstici opravil popravek zapisa ure, in sicer iz 16.20 v 16.40, pri čemer pa ni evidentirano, kdo je opravil ta popravek.
8. MNZ smo priporočili, naj vodstvo PP poskrbi, da bodo policisti pri svojem delu uporabljali veljavne obrazce, potrebne za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu primera pridržanja (od 17. do 19. 4. 2018, začetek postopka ob 16.00 in pridržanje odredeno med 16.04 in 12.25 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da je bil v postopku uporabljen star in neveljaven obrazec Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju.
9. MNZ smo priporočili, naj se izpostavljeni primer pridržanja preveri ter naj se sporočijo ugotovitve in morebitni ukrepi v zvezi s tem, predvsem pa dejanska ura zaključka pridržanja osebe.	Pri pregledu primera pridržanja (od 17. do 19. 4. 2018, začetek postopka ob 16.00 in pridržanje odredeno med 16.04 in 12.25 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo hkrati ugotovljeno, da je v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem v zadnjih dveh vrsticah navedeno, da je bila oseba iz PP Novo mesto, kjer se je izvajalo pridržanje, 19. 4. 2018 ob 9.05 odpeljana na Sodišče v Novem mestu in da je bilo pridržanje končano ob 12.25, ko je bila oseba predana pravosodnim policistom v priporu Zavoda za prestajanje kazni zapora Ljubljana, Oddelek Novo mesto. V istem primeru smo menili, da v pregledanem primeru pridržanja ura, ko se je to končalo, ni pravilna, saj se pridržanje osebe konča ob uri, ko je ta izročena v postopek preiskovalnemu sodniku.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo upoštevano priporočilo s prejšnjega obiska, naj se z namestitvijo zvočnika zagotovi dvosmerna komunikacija.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se PP zagotovi nekaj paketov hladnih obrokov in plastenek z vodo, saj je PP ob takratnem obisku imela hladne obroke tipa A2, B1 in C2 (rok uporabnosti je bil ustrezen) in plastenke z vodo.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da bo vodstvo enote izvajalo tedenski pregled knjige pripomb in pohval ter to potrdilo z vpisom datuma pregleda in podpisom.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na pravilno izpolnjevanje vseh rubrik obrazcev, potrebnih za izvajanje pridržanj.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili dežurni policisti še posebej opozorjeni, da je treba evidentirati, v katerem prostoru je bila oseba pridržana.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na uporabo veljavnih obrazcev o pridržanju.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da se strinja z ugotovitvijo, ki se nanaša na natančen čas zaključka pridržanja. Hkrati je sporočilo, da so bili policisti na nepravilnost opozorjeni, v evidenci oseb, ki jim je odvzeta prostost, pa je bil popravljen čas zaključka pridržanja na 9.15, ko je bila oseba dejansko predana preiskovalnemu sodniku.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se PP zagotovi več rezervnih odevj, saj ima PP zdaj več rezervnimi odejami.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se seznam odvetnikov ažurira vsake tri mesce, saj je bil ob tokratnem obisku v prostoru za razgovore nameščen ustrezno ažuriran seznam odvetnikov (z datumom izpisa 26. 3. 2018).

2.6.15. PP Novo mesto

8. 5. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

- 1 MNZ smo ponovno priporočili, naj se v okviru prenovitvenih del prouči možnost namestitve videonadzora v sobah za razgovore številka 66 in 67.

- 2 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori, da je treba v obrazcih, potrebnih za izvedbo pridržanj, izpolniti vse rubrike.

Pri pregledu pridržanja (od 1. do 2. 5. 2018, začetek postopka ob 23.15 in pridržanje odrejeno med 23.20 in 10.30 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da policist v obrazcu Potrdilo o odvzetih predmetih pridržani/zadržani osebi ni izpolnil rubrike Zaključeno pod zaporedno številko__.

Pri pregledu pridržanja (25. 2. 2018, začetek postopka ob 7.25 in pridržanje odrejeno med 7.26 in 15.00 na podlagi četrte alineje prvega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije) je bilo ugotovljeno, da policist v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek na drugi strani s podpisom ni potrdil, da je osebi, ki ji je bila odvzeta prostost, vročil obrazec oziroma Obvestilo o pravicah osebe, ki ji je bila odvzeta prostost.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se na PP zagotovijo ločeni garderobni prostori za policistke.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se pritrdi vodna armatura v prostoru za pridržanje št. 1, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da je bila vodna armatura zamenjana tudi v prostoru za pridržanje, označenem s št. 2.
- Da je bilo med obiskom v vseh prostorih za pridržanje nameščeno obvestilo o pravicah pridržanih oseb.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede posamično drugo	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da videonadzor v prostorih za razgovore številka 66 in 67 trenutno ni predviden.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni, da je treba v obrazcih, potrebnih za izvedbo pridržanj, izpolniti vse rubrike.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se PP zagotovi več rezervnih vzglavnikov, saj je PP ob tokratnem obisku imela več rezervnih vzglavnikov.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da je treba v prostoru za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, namestiti ustrezno ažuriran seznam odvetnikov, saj je bil ob tokratnem obisku tam nameščen seznam odvetnikov z datumom izpisa 5. 3. 2018.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se knjiga pripomb in pohval namesti v hodnik (avlo) pred dežurnim policistom, saj je bila ta ob tokratnem obisku nameščena v hodniku (avli) pred prostorom dežurnega policista.

2.6.16. PP Šentjernej

8. 5. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo ponovno priporočili, naj se vodstvo PP opozori na pregledovanje knjige pripomb in pohval, kar naj se tudi ustrezno evidentira s podpisom.	Ni bil izveden del priporočila, ki se je nanašal na predlog, naj pristojni starešina pregleda zapis v knjigi pripomb in pohval, saj pri edinem vpisu v knjigi pripomb in pohval (zapis z 9. 2. 2010) še vedno ni evidentirano, da ga je pristojni starešina pregledal. V odgovoru številka 070-71/2016/4 (207-06) z dne 28. 11. 2016 je bilo sporočeno, da je bil edini vpis v knjigi pregledan, vodstvo pa je bilo opozorjeno, naj pregled vpisa v knjigo v prihodnje evidentirajo s podpisom«.
2 MNZ smo priporočili, naj se policiste PP Novo mesto (predvsem dežurne policiste) opozori na potrebo po izpolnjevanju vseh rubrik obrazcev, potrebnih za izvajanje pridržanj.	Pri pregledu pridržanja (od 16. do 17. 6. 2017, začetek postopka ob 18.15 in pridržanje odrejeno med 19.05 in 5.15 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da policist PP Novo mesto, na kateri se je izvajalo pridržanje navedene osebe, na prvi strani obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek ni izpolnil rubrike Po določbah 66/3 čl. ZNPPol je bil dne ___ ob ___ uri opravljen varnostni pregled, ki ga je opravil policist ___ iz PE__.
3 MNZ smo priporočili, naj se policiste PP Šentjernej opozori na več natančnosti pri evidentiranju istega opravila v različnih rubrikah istega obrazca in na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu primera pridržanja (od 5. do 7. 12. 2016, začetek postopka in pridržanje odrejeno med 17.55 in 17.50 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da policist PP Novo mesto, na kateri se je izvajalo pridržanje navedene osebe, na prvi strani obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek ni izpolnil rubrike Po določbah 66/3 čl. ZNPPol je bil dne ___ ob ___ uri opravljen varnostni pregled, ki ga je opravil policist ___ iz PE__. Pri pregledu obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek je bilo tudi ugotovljeno, da je bilo na prvi strani obrazca v rubriki Po določbah 57. oziroma 66/2 čl. ZNPPol je bil dne ___ ob ___ uri opravljen varnostni pregled, ki ga je opravil policist ___ iz PE__ evidentirano, da je bil varnostni pregled opravljen ob 18.00, v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem pa je navedeno, da je bil ta varnostni pregled opravljen ob 17.57. Ugotovljeno je bilo tudi, da je bil v prvi vrstici opravljen popravek zapisa datuma iz »4. v 5.«, pri čemer ni evidentirano, kdo je opravil popravek.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se soba za razgovor opremi s seznamom odvetnikov, saj je bil ob tokratnem obisku ta nameščen v prostoru za razgovore in je bil na njem naveden datum izpisa 30. 4. 2018.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da bo vodstvo enote redno pregledovalo knjigo pripomb in pohval ter to evidentiralo z datumom in podpisom.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili vsi policisti opozorjeni na izpolnjevanje vseh rubrik obrazcev, potrebnih za izvajanje pridržanj.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili vsi policisti opozorjeni na več natančnosti pri evidentiranju istega opravlja v različnih rubrikah istega obrazca ter na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.

- Da je bilo delno izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se knjiga pripomb in pohval namesti na vidno mesto (npr. v hodnik pred prostorom dežurnega policista), saj je bila ob tokratnem obisku ta nameščena na polici pred oknom prostora dežurnega policista.

2.6.17. PP Idrija

14. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo priporočili, naj se PP zagotovi vsaj še dva rezervna vzglavnika za potrebe pridržanj.	Ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da ima PP le dva vzglavnika, namenjena osebam, ki jim je odvzeta prostost in se jih pridržijo, kar pomeni, da v času, ko se da vzglavnik na čiščenje, morebitni drugi osebi, ki ji je odvzeta prostost in je pridržana, tega ne morejo izročiti.
2 Zaposili smo za sporočilo, ali je bil z osebo, ki je bila med našim obiskom pridržana, opravljen ponovni razgovor ter kakšne so bile ugotovitve in morebitni ukrepi v zvezi s tem.	Med našim obiskom je bila v prostoru za pridržanje številka 2 oseba, ki ji je bila odvzeta prostost na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa. Z osebo je bil opravljen pogovor, v katerem pritožb glede ravnanja policistov ni navajala oziroma je navedla, da s strani policistov naj ne bi bila seznanjena, koliko časa bo pridržana. Hkrati pa je oseba v pogovoru nejasno omenjala, da naj bi po končanem pridržanju samo še odšla domov pogledat otroke (zadnjenavedeno ni bilo popolnoma jasno). Na ugotovitve pogovora z osebo, ki ji je bila odvzeta prostost, smo opozorili komandirja. Ta je pojasnil, da je bila oseba že večkrat seznanjena o tem, koliko časa bo pridržana. Glede nejasnih navedb o končanem pridržanju pa je bilo tudi zagotovljeno, da se bodo z osebo glede tega dodatno pogovorili in po potrebi vključili zdravstvene delavce.
3 Ker smo na pomanjkljivost, da knjiga pripomb in pohval ni bila nameščena na vidnem mestu, opozorili že med obiskom, pričakujemo, da je bila ta pomanjkljivost že odpravljena.	Ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da knjiga pripomb in pohval ni bila na vidnem mestu oziroma je bila shranjena v predalčniku v sobi dežurnega policista.
4 MNZ smo ponovno priporočili, naj se v okviru prenovitvenih del prouči možnost namestitve videonadzora tudi v sobi za razgovore.	PP ima še vedno prostor (pisarno) v hodniku pred dežurnim policistom, ki je namenjen razgovorom – tudi z odvetnikom, ki je bil med našim obiskom opremljen z mizo in štirimi stoli. Ob obisku je bilo ugotovljeno, da priporočilo DPM s prejšnjega obiska ni bilo izvedeno, saj prostor še vedno ni videonadzorovan.
5 Na neustrezen plakat MNZ o pravicah oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, smo opozorili že med obiskom. Zato pričakujemo, da je bil ta že zamenjan z ustreznim novim plakatom.	V hodniku pred dežurnim policistom je bil na vratih nameščen star plakat MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost (napačen prevod pravice do zdravnika v angleški jezik), na kar smo komandirja opozorili že med obiskom.
6 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne obrazce, potrebne za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu pridržanja (od 1. 6. 2018 do 2. 6. 2018, začetek postopka ob 22.31 in pridržanje odrejeno med 23.00 in 12.15 na podlagi prve alineje četrtega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije) je bilo ugotovljeno, da je policist, ki je izpisoval obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem opravil popravek zapisa datuma oziroma je tega prečrtal, da prvotni zapis ni bil viden, pri čemer pa ni evidentirano, kdo je opravil popravek.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj PU Nova Gorica izvede dostop do pitne vode v prostorih za pridržanje, saj sta bila ob tokratnem obisku oba prostora za pridržanje opremljena z umivalnikom s tekočo vodo.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je PP prejela rezervna vzglavnika za potrebe pridržanj.
posamično osebje	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bila pridržana oseba večkrat seznanjena s predvidenim časom pridržanja, kar ji je pojasnil že komandir ob obisku. Pri tem je treba upoštevati, da je bila s strokovnim pregledom osebe ugotovljena prisotnost alkohola v krvi 2,15 g/kg, kar je verjetno razlog za njeno nerazumljivo komunikacijo ob obisku. Pred zaključkom pridržanja je na prošnjo komandirja razgovor s pridržano osebo opravil zdravnik iz Zdravstvenega doma Idrija, ki je po pogovoru menil, da ni nevarnosti, da bi se oseba samopoškodovala, in da ni potrebno dodatno zdravljenje, zato je bila oseba izpuščena.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so knjigo pripomb in pohval namestili na vidno mesto za okno dežurnega.
posamično drugo	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da namestitev videonadzornega sistema v sobi za razgovore še ni predvidena. Trenutno si prizadevajo, da bi poleg prostorov, v katerih se izvaja pridržanje, z videonadzorom prednostno opremili prostore za sprejem pridržanih oseb v vseh policijskih enotah. Zaradi omejenih finančnih sredstev opremljanje poteka postopoma.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil plakat s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost, zamenjan.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na pravilno vnašanje popravkov v obrazce, potrebne za izvedbo pridržanj.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se enota ponovno opozori, da je treba seznam odvetnikov redno ažurirati, saj je bil ob tokratnem obisku na mizi v prostoru za sprejem seznam odvetnikov z datumom izpisa 9. 4. 2018.

2.6.18. PP Tolmin

14. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo ponovno priporočili, naj se seznam odvetnikov dejansko namesti v prostor, v katerem se opravi sprejem pridržane osebe.	Ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se seznam odvetnikov namesti v prostor za sprejem oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, ni bilo izvedeno, čeprav je bilo v odgovoru številka 070-32/2016/10 (207-06) z dne 27. 7. 2016 sporočeno, »da je bil seznam odvetnikov takoj premeščen v hodnik pred prostoroma za pridržanje, kjer opravijo sprejem pridržane osebe«. Seznam odvetnikov (z datumom izpisa 14. 6. 2018, prejšnji seznam odvetnikov je imel datum 1. 11. 2017) je bil med obiskom spet v sobi dežurnega policista.
2 MNZ smo priporočili, naj se izpostavljeni primer pridržanja pregleda ter naj se sporočijo ugotovitve in morebitni ukrepi v zvezi s tem, zlasti pa smo prosili za pojasnilo, kakšen je bil status osebe 2. 4. 2018 med 5.08 in 14.45, ko je bilo zoper njo odrejeno pridržanje, in kje je bila. Hkrati smo tudi predlagali, naj se vse policiste, ki so bili udeleženi v tem primeru, opozori na dosledno izpolnjevanje vseh rubrik obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanja in na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente.	Pri pregledu pridržanja (od 2. do 3. 4. 2018, začetek postopka ob 5.08 in pridržanje odrejeno med 14.45 in 16.00 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da so primer obravnavali policisti PP Tolmin (ti so odredili pridržanje), pisno dokumentacijo v zvezi s kaznivim dejanjem pa so pripravili policisti PP Bovec. Pri pregledu dokumentacije na obeh PP je bilo ugotovljeno, da je bil tujec skupaj s še enim mladoletnim tujcem prijet s stani policistov (patrulje) PP Tolmin, ki je opravljala tudi delo na območju PP Bovec, in sicer 2. 4. 2018 ob 5.08. Ob prijemu so policisti PP Tolmin za tujca izpolnili obrazec Uradni zaznamek o privedbi, pri čemer je bila podlaga privedbe v peti točki navedenega obrazca. S pregledom obrazca na tretji strani v delu Posebnosti je bilo ugotovljeno, da so evidentirane samo tri posebnosti oziroma opravila, in sicer kot zadnje, da je bil tujec 2. 4. 2018 ob 5.54 pripeljan na PP Tolmin. Opravili smo tudi pregled druge dokumentacije (med drugim tudi na PP Bovec), vendar po tej uri ni bil izpisan obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek oziroma se je ta začel voditi šele ob 2. 4. 2018 ob 14.45, ko naj bi bila osebi dejansko odvzeta prostost in odrejeno pridržanje. S pregledom obrazca je bilo tudi ugotovljeno, da policisti niso izpolnili rubrike Oseba je bila pridržana/zadržana do ___ ure dne ___, torej ni bilo vpisanega podatka dejanskega zaključka pridržanja. Iz tega izhaja, da policisti niso v nobenem prejnavedenem obrazcu evidentirali, kaj se je dogajalo z osebo oziroma, kje je bila 2. 4. 2018 med 5.54, ko je bila pripeljana na PP Tolmin, in 14.45, ko ji je bila odvzeta prostost in je bilo odrejeno pridržanje. V dokumentaciji tudi ni bilo izpolnjenega obrazca Uradni zaznamek o odvzemu prostosti in pridržanju oziroma je bil osebi šele ob 19.00 vročen obrazec Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju. Kljub vsemu nekatere okoliščine kažejo, da so policisti osebi že pred tem odvzeli prostost, saj so jo že 2. 4. 2018 ob 8.10 seznanili s pravicami in katerega kaznivega dejanja je osumljena. V zvezi s to seznanitvijo so izpisali obrazec Uradni zaznamek o seznanitvi osumljenca s pravicami iz četrtega odstavka 148. člena ZKP ob izvajanju nujnega preiskovalnega dejanja v predkazenskem postopku: ogled kraja, hišna preiskava, osebna preiskava, zaseg predmetov, odreditev izvedenstva, ki ga je oseba podpisala.

Dobre prakse – pohvale

- Da pa je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se stena na hodniku pred prostoroma za pridržanje in tudi na hodniku med delom PP, kjer sta prostora za pridržanje in sobo dežurnega policista, ustrezno sanira, saj so bile stene ob tokratnem obisku sanirane in ustrezno prepleskane.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

posamično
pravno varstvo,
pritožbene poti**sprejeto –
izvedeno**

MNZ je sporočilo, da je bil seznam odvetnikov premeščen v hodnik pred prostoroma za pridržanje, kjer se opravi sprejem pridržane osebe. Ugotovitve DPM tudi kažejo, da PP seznama ne tiska periodično, zato je bila policijska enota na to opozorjena.

posamično
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
izvedeno**

MNZ je sporočilo, da so se policisti PP Tolmin 2. 4. 2018 ob 4.36 odzvali na klic oškodovanca iz Kobarida, ki je Operativno komunikacijski center (OKC) PU Nova Gorica obvestil, da je v stanovanjski hiši zalotil vlomilca, ki sta po dogodku pobegnila. Policisti so med vožnjo na kraj na lokalni cesti pred Kobaridom opazili osebi. Zaradi suma, da sta osebi izvršili kaznivo dejanje, so policisti na podlagi prvega odstavka 40. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol) poskušali ugotoviti njuno identiteto, kar pa ni bilo mogoče, ker pri sebi nista imeli ustreznih listin. Zaradi izvedbe identifikacijskega postopka je bilo osebama začasno omejeno gibanje in sta bili na podlagi drugega odstavka 57. člena ZNPPol privedeni na PP Tolmin. Ob 8.10 je bilo ugotovljeno, da obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da sta imenovana storila prej opisano kaznivo dejanje in da obstajajo razlogi za pridržanje, zato se je MNZ strinjalo, da bi policisti ob isti uri morali zoper tujca odrediti pridržanje na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku in jima v predpisanem času izdati odločbo o pridržanju. Polnoletni tujec je bil 2. 4. 2018 med 5.08 in 14.45 v edinem prostoru za razgovore nasproti pisarne dežurnega PP Tolmin. Mladoletni tujec je bil še isti dan predan materi, ki je ponj prišla iz Italije na podlagi obvestila italijanskih varnostnih organov, starejši pa je bil naslednji dan priveden k pristojnemu preiskovalnemu sodniku. Zoper oba osumljena je bila dana kazenska ovadba Okrožnemu državnemu tožilstvu v Novi Gorici. PU Nova Gorica se je na ugotovljene nepravilnosti odzvala še pred prejetjem poročila DPM. Sektor kriminalistične policije (SKP) PU Nova Gorica je proučil primer pridržanja in z ugotovitvami (strokovne napake v zvezi z odreditvijo pridržanja, evidentiranje podatkov o pridržanju in pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente) 6. 4. 2018 pisno seznanil vodstvo PP Tolmin in Bovec, ti pa sta na usposabljanju 25. 4. 2018 o tem seznanili vse policiste. Vodja SKP PU Nova Gorica je z ugotovitvami seznanil tudi kriminaliste in jih opozoril na obveznost nudenja strokovne pomoči v tovrstnih primerih oziroma dolžnost vključevanja dežurnih kriminalistov v tovrstne policijske postopke. Z ugotovitvami so bili seznanjeni tudi uslužbenci OKC PU Nova Gorica, primer pa so obravnavali tudi 8. 5. 2018 na širšem strokovnem kolegiju direktorja PU Nova Gorica.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se monitor videonadzornega sistema v prostorih za pridržanje popravi oziroma zamenja, da bo dežurni policist lahko ustrezno opravljal nadzor nad morebitnimi pridržanimi osebami, saj je PP dejansko prejela nov monitor.

2.6.19. PP Bovec

14. 6. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo priporočili, naj se preveri ustreznost kadrovske zasedenosti PP oziroma naj se proučijo možnosti ustrezne kadrovske popolnitve nezasedenih delovnih mest, da bo zagotovljeno nemoteno delo PP.	Na PP je zaposlenih 11 policistov, od tega ena policistka. V primerjavi s številom policistov, ki so bili zaposleni ob prejšnjem obisku DPM leta 2014, je bilo ugotovljeno, da se je število zaposlenih zmanjšalo za osem policistov. Komandir je pojasnil, da zaradi zmanjšanja števila policistov PP ne more zagotavljati redne nočne patrulje, zato se ta zagotavlja izmenično s PP Tolmin.
2 MNZ smo priporočili, naj se preveri ustreznost pritiska iztekanja vode v umivalniku prostora za pridržanje, označenem s številko 1.	Med obiskom smo v prostorih za pridržanje opravili preizkus delovanja vode v umivalniku in stranišču hkrati. Pri tem je bilo v prostoru za pridržanje številka 1 ugotovljeno, da pri hkratni uporabi izpusta vode v umivalniku in stranišču pade pritisk iztekanja vode v umivalniku in voda začne teči po robu umivalnika pri steni ter nato na tla.

Dobre prakse – pohvale

- Da je v primerjavi s prejšnjim obiskom v prostorih za pridržanje zagotovljen dostop do pitne vode.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično osebje	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da trenutna kadrovska popolnitev nezasedenih delovnih mest ni predvidena, nemoteno delo PP se zagotavlja z ustrežno organizacijo dela in po potrebi s pomočjo drugih enot PU Nova Gorica.
posamično bivalni pogoji	sprejeto - neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da bo ustreznost pritiska iztekanja vode v umivalniku prostora za pridržanje številka 1 preverjena, nato bodo sprejeti ustrezni ukrepi za sanacijo.

2.6.20. PP Kranjska Gora

26. 7. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo ponovno priporočili, naj se v prostoru – čakalnici, ki se uporablja za razgovore (tudi razgovore pridržane osebe z odvetnikom) – prouči možnost namestitve videonadzornega sistema.	Razgovori s strankami in odvetnikom se po navedbah sogovornika zdaj opravljajo v prostoru, ki je označen z napisom čakalnica in je poleg prostora dežurnega policista, iz njega pa je mogoč tudi prehod v stranišče. Med našim obiskom je bil opremljen s plakatom MNZ s pravicami pridržane osebe in informativno brošuro PIC/IOM o postopku vračanja iz Republike Slovenije. Ugotovljeno je bilo tudi, da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da se prostor za razgovore opremi z ustrezno ažuriranim seznamom odvetnikov, saj je bil ob tokratnem obisku ta opremljen s seznamom odvetnikov z datumom izpisa 1. 7. 2018, kar velja pohvaliti. Žal pa je bilo ugotovljeno, da čakalnica, ki je namenjena za razgovore (tudi razgovore pridržane osebe z odvetnikom), še vedno ni videonadzorovana.
2 MNZ smo priporočili, naj se proučijo možnosti, da se PP zagotovi oprema za avdio-video snemanje zaslišanj. Ker pa smo že med obiskom predlagali, naj se prostor, ki se uporablja tudi za primere zaslišanj, opremi s plakatom in brošuro MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost, pričakujemo, da je bilo to že izvedeno oziroma je bil ta prostor ustrezno opremljen.	PP ima v prvem nadstropju še vedno t. i. sejno sobo, ki se uporablja tudi za potrebe zaslišanj. Med našim obiskom je bil prostor opremljen z več mizami, stoli in računalnikom. Po pojasnilu sogovornika prostor ni videonadzorovan, PP pa tudi nima potrebne opreme za zvočno in slikovno snemanje zaslišanj, čeprav so lani dali zahtevek za pridobitev te opreme. Prostor tudi ni bil opremljen s plakatom oziroma brošuro MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost.
3 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na dosledno izpolnjevanje obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na to, da je treba izpolniti vse rubrike v posameznih obrazcih, in na pravilno vnašanje popravkov. Tudi v drugem primeru smo priporočili, naj se policiste opozori na dosledno izpolnjevanje obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na to, da je treba izpolniti vse rubrike v posameznih obrazcih, in na pravilno vnašanje popravkov.	Pri pregledu pridržanja dveh tujcev (od 23. 3. 2017 do 24. 3. 2017, začetek postopka ob 17.15, pridržanje odrejeno med 19.05 in 12.00 na podlagi četrte alineje prvega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije) je bilo ugotovljeno, da za obe osebi v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek ni izpolnjena rubrika Oseba je bila pridržana/zadržana do__ure dne__. V istem primeru je bilo pri pregledu dokumentacije postopka tudi ugotovljeno, da je policist v obrazcu Uradni zaznamek o privedbi popravil uro prijetja in začetka postopka iz 17.30 v 17.15, pri čemer pa ni razvidno, kdo je opravil ta popravek. V primeru pridržanja (od 19. 8. 2017 do 20. 8. 2017, začetek postopka ob 20.47, pridržanje odrejeno med 21.10 in 8.26 na podlagi drugega odstavka 110. člena Zakona o prekrških) je bilo pri pregledu obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu Opravila med pridržanjem/zadržanjem ugotovljeno, da je bilo opravljenih več popravkov zapisov (v vrsticah 10, 12 in 18), pri katerih je bil uporabljen korektor Edigs.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prostor za razgovore opremi z ustrezno ažuriranim seznamom odvetnikov, saj je bil ob tokratnem obisku, prostor opremljen z njim in je bil na njem datum izpisa 1. 7. 2018.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da bo priporočilo za namestitev videonadzornega sistema v prostoru čakalnice, ki se uporablja za razgovore, predvidoma izvedeno v naslednjem letu, saj je za takrat načrtovana obnova in menjava videonadzornega sistema v policijskih enotah na območju PU Kranj.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bila sejna soba, ki se uporablja za zaslišanja, opremljena s plakatом in brošuro s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost. Opremo za slikovno in zvočno snemanje zaslišanj si bodo po potrebi izposodili pri PP Jesenice.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na dosledno izpolnjevanje obrazcev o pridržanju in da je treba izpolnjevati vse rubrike v obrazcih, popravke pa opraviti pravilno.

- Da ima PP za zaposlene dovolj garderobnih prostorov ter da so po spolu ločeni in omogočajo tudi ločeno tuširanje za policiste in policistke.

2.6.21. PP Radovljica

27. 7. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo priporočili, naj se vodstvo PP opozori na redno pregledovanje zapisov v knjigi pripomb in pohval.	Knjiga pripomb in pohval je bila med našim obiskom v sprejemnem prostoru na policijski postaji pred steklom sobe dežurnega policista. Zadnji zapis v njej je bil z 19. 6. 2018, in sicer pohvala, in ni bil pregledan s strani pristojnega starešine. Enako je bilo pri pregledu še nekaterih drugih zapisov v knjigi pripomb in pohval (s 3. 10. 2017, 1. 2. 2018 in 28. 2. 2018) ugotovljeno, da niso bili pregledani s strani pristojnega starešine.
2 Ker smo pomočnika komandirja na napako pri vnosu podatkov začetka postopka in ure odreditve pridržanja v evidenco FIO oziroma potrebo po uskladitvi z zapisom iz obrazca Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju opozoril že med obiskom, pričakujemo, da je bila napaka že odpravljena.	Pri pregledu pridržanja (od 25. 6. 2018 do 26. 6. 2018, začetek postopka ob 15.55, pridržanje odrejeno med 16.00 in 11.00 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo iz obrazca Odločbe o odvzemu prostosti in pridržanju razvidno, da se je postopek začel ob 16.00, pridržanje pa je bilo odrejeno ob 16.05 in ne ob urah, ki so bile navedene v evidenci FIO (začetek postopka ob 15.50 in pridržanje odrejeno ob 16.00).
3 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu pridržanja (od 8. 6. 2018 do 9. 6. 2018, začetek postopka ob 20.55, pridržanje odrejeno med 20.59 in 5.45 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da je bil v obrazcu Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani/zadržani osebi v zapisu pod zaporedno številko 2 opravljen popravek zapisa, pri katerem pa ni bilo evidentirano, kdo ga je opravil.

Dobre prakse – pohvale:

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prostor za razgovore opremi z ustrezno ažuriranim seznamom odvetnikov, saj je bil tam na mizi seznam odvetnikov z datumom izpisa 26. 7. 2018.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da bo za redno pregledovanje zapisov v knjigo pripomb in pohval zadolžen dežurni policist.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so v evidenci oseb, ki jim je odvzeta prostost, v tem primeru popravili podatek o uri začetka policijskega postopka in uri odreditve pridržanja.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili vsi policisti opozorjeni na pravilno vnašanje popravkov v obrazce o pridržanju.

2.6.22. PP Tržič

27. 7. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj, naj se zapisi (predvsem pri datumih) vodijo sistematično in naj se v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem navede, v katerem prostoru PP je bila oseba nameščena v času postopka.

Pri pregledu pridržanja (od 15. 3. 2018 do 16. 3. 2018, začetek postopka ob 19.45, pridržanje odrejeno med 19.58 in 6.22 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da je v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek več popravkov zapisa ur, ki niso ustrezno evidentirani, zato ni razvidno, kdo jih je opravil.

Pri pregledu pridržanja (od 15. 3. 2018 do 16. 3. 2018, začetek postopka ob 19.45, pridržanje odrejeno med 19.58 in 6.22 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da je v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek več popravkov zapisa ur, ki niso ustrezno evidentirane, zato ni razvidno, kdo jih je opravil.

Pri pregledu pridržanja (od 8. 2. 2017 do 9. 2. 2017, začetek postopka ob 18.10, pridržanje odrejeno med 18.20 in 22.40 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da so v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem bili opravljeni popravki zapisov, prav tako se obrazec očitno ni vodil sistematično, saj so pomešani zapisi datumov (npr. zapisi 8. 2. 2017, nato 9. 2. 2017 in spet 8. 2. 2017).

V istem primeru je bilo tudi ugotovljeno, da v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem) nikjer ni navedeno, kaj se je dogajalo z osebo oziroma kje na PP je bila nameščena med 19.50 8. 2. 2017, ko je bila oseba pripeljana na PP Tržič, in 1.50 9. 2. 2017, ko je bila pripeljana v Center za pridržanje Ljubljana.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prostor za razgovore in zaslišanje opremi s plakatом in brošuro MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost, saj sta bila ob tokratnem obisku ta nameščena v prostoru.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

posamično
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
izvedeno**

MNZ je sporočilo, da so bili vsi policisti opozorjeni na pravilno vnašanje popravkov v obrazce o pridržanju, na sistematično (po časovnem zaporedju dogodkov) vnašanje podatkov in da je v obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek treba tudi navesti, v kateri prostor je bila oseba nameščena.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se vodna armatura v prostoru za pridržanje, označenim s številko 1, ustrezno pritrdi, saj je bila ta ustrezno pritrjena.
- Da ima PP garderobne prostore, ki so ustrezno ločeni po spolu, in telovadnico ter da je zaposlenim omogočeno tudi tuširanje.

2.6.23. PP Laško

30. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>1 MNZ smo ponovno priporočili, naj se v okviru prenovitvenih del prouči možnost namestitve videonadzora v govorilnico oziroma naj se v vrata tega prostora vgradi vsaj primerno zastekljena odprtina, ki bo omogočala vidni nadzor, kadar je to potrebno (npr. obisk odvetnika). Le tako bo namreč poskrbljeno za zasebnost komunikacije, hkrati pa omogočen potreben nadzor.</p>	<p>Ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se v okviru prenovitvenih del prouči možnost namestitve videonadzornega sistema v govorilnico oziroma naj se v vrata tega prostora vgradi vsaj primerno zastekljena odprtina, ki bo omogočala vidni nadzor za primere, v katerih je to potrebno (npr. obisk odvetnika). V odgovoru številka 070-40/2016/5 (207-06) z dne 30. 9. 2016 na prej navedeno priporočilo je bilo sporočeno, da bo proučena možnost vgradnje videonadzornega sistema v prostoru, namenjenem za razgovore in označenim kot Govorilnica. Če tehnična izvedba namestitve videonadzornega sistema ne bo mogoča, bo proučena možnost namestitve zastekljene odprtine na vratih.</p>
<p>2 Glede na pojasnila pomočnika komandirja pričakujemo, da je bil star seznam odvetnikov ustrezno zamenjan z novim, hkrati smo predlagali, naj se v izognitev podobnim primerom (odsotnost pomočnika komandirja) določi še eno osebo (npr. enega izmed dežurnih policistov), ki bo skrbela za ažuriranje seznama odvetnikov.</p>	<p>Med našim obiskom je bil v govorilnici nameščen seznam odvetnikov z datumom izpisa 4. 5. 2018, kar pomeni, da ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da je za osebe, ki jim je odvzeta prostost, treba imeti na voljo seznam odvetnikov, ki ni starejši od treh mesecev. Na našo ugotovitev je sogovornik povedal, da sam skrbi za ažurnost seznama odvetnikov in da je prišlo do zamika pri zamenjavi oziroma ažuriranju seznama odvetnikov, ker je bil na dopustu, ter da bo seznam odvetnikov takoj ažuriral.</p>
<p>3 MNZ smo priporočili, naj se PP zagotovi oprema za zvočno in slikovno snemanje zaslišanj.</p> <p>Priporočili smo tudi, naj se glede na obširnost območja PP proučijo možnosti, da se PP zagotovi tudi intervencijsko vozilo, ki bo omogočalo prevoz oseb, ki jim je odvzeta prostost.</p>	<p>V govorilnici opravljajo tudi zaslišanja. PP nima zvočne ne slikovne opreme za snemanje zaslišanj. Zadnjo, ki so jo imeli, so vrnil, ker ni delala.</p> <p>PP nima niti intervencijskega vozila. Zadnje vozilo je šlo v odpis in nato niso dobili novega. V zadnjem letu so dobili štiri osebna vozila, imajo pa še eno transportno vozilo.</p>
<p>4 MNZ smo priporočili, naj se vodstvo PP opozori, da se po vsakem pregledu vpisov v knjigo označi datum pregleda in kdo je pregled opravil.</p>	<p>V hodniku pred dežurnim policistom (na polici) je bila med našim obiskom na vidnem mestu knjiga pripomb in pohval. Zadnji vpis v knjigo je bil 20. 11. 2017, za katerega ni bilo označeno, da je bil pregledan. Po nadaljnjem pregledu je bilo mogoče ugotoviti, da tudi predzadnji vpis s 16. 10. 2017 ni bil pregledan. Pomočnik komandirja nam je izročil dokumentacijo, ki je dokazovala, da so se na oba vpisa odzvali, vendar tega niso označili v knjigo.</p>
<p>5 Pričakovali smo, da se bodo prenovitvena dela, ki bodo pripomogla k izboljšanju delovnih pogojev za zaposlene (tudi glede na to, da ni mogoče pričakovati novogradnje PP) na PP začela izvajati kar najhitreje.</p>	<p>Delovni pogoji za zaposlene se od našega prejšnjega obiska niso izboljšali. Stanje je ostalo enako, kot je bilo ob prejšnjih dveh obiskih. Pomočnik komandirja je pojasnil, da naj bi prišlo do določenih prenovitvenih del oziroma sprememb, tako da imajo policistke ločene garderobne prostore. Hkrati pa je pojasnil, da se na PP pripravljajo še določena sanacijska dela, ki naj bi se začela izvajati v kratkem.</p>
<p>6 MNZ smo za v poročilu poudarjeni primer pridržanja prosili za sporočilo ugotovitev in morebitnih ukrepov pomočnika komandirja.</p>	<p>Pri pregledu pridržanja (od 15. do 16. 7. 2018, začetek postopka ob 21.12 in pridržanje odrejeno med 21.48 in 6.30 na podlagi drugega 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da policistka, ki je vodila postopek in izpolnjevala obrazec Sklep o pridržanju, v delu obrazca Obrazložitev razlogov – opis dejanja ni navedla ničesar. Ob tej naši ugotovitvi je sogovornik pojasnil, da je tudi sam že ugotovil to pomanjkljivost, vendar razgovora s policistko še ni mogel opraviti, ker je ta na dopustu.</p>

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično aktivnosti	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da namestitev videonadzornega sistema v prostoru govorilnice ni predvidena. Proučilo pa se bo priporočilo namestitve primerno zastekljene odprtine, ki bi omogočala vidni nadzor, če bo rešitev tehnično izvedljiva in bodo za to zagotovljena finančna sredstva.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so seznam odvetnikov takoj nadomestili z novim, vodstvo enote pa je zadolžilo še dodatnega policista, ki bo skrbel, da bodo sezname natisnjeni vsake tri mesece.
posamično drugo	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da nabava zvočne in slikovne opreme in intervencijskega vozila ni predvidena. Če bo potrebno, si bodo to opremo in vozilo izposodili pri PU Celje ali drugih policijskih enotah.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bilo vodstvo policijske postaje opozorjeno na redno spremljanje vpisov v knjigo pripomb in pohval ter evidentiranje datuma in pregledovalca.
posamično drugo	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da večja prenovitvena dela na policijski postaji niso predvidena. Dokončna in celovita ureditev izboljšanja delovnih pogojev za zaposlene je povezana z iskanjem nove lokacije, ki ne bo poplavno ogrožena, vendar glede na razpoložljiva finančna sredstva policije novogradnja ni predvidena vsaj do leta 2020.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je o nepravilnostih pri izpolnjevanju obrazcev v tem primeru pridržanja komandir opravil opozorilni razgovor s pristojno policistko. Policistka je naknadno napisala uradni zaznamek, v katerem je opisala razloge za pridržanje. Uradni zaznamek je bil priložen spisu.

2.6.23. PP Laško

30. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
7 MNZ smo priporočili, naj se policiste (predvsem dežurne) opozori na dosledno izpolnjevanje obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na evidentiranje, kaj se je z osebo dogajalo in v katerem prostoru je bila oseba v času, ko je bila na PP.	Pri pregledu primera pridržanja (25. 3. 2018, začetek postopka ob 8.00 in pridržanje odrejeno med 8.15 in 13.00 podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da je bila oseba ves čas na PP Laško, pri čemer pa v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek ni navedeno, kje na PP je bila oseba, niti ni nobenega zapisa med 8.40 in 13.00.
-

2.6.24. PP Celje

30. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
1 MNZ smo ponovno priporočili, naj se ob morebitnih vzdrževalnih delih prouči možnosti namestitve umivalnika tudi v prostoru za krajša pridržanja, označenem s številko 3. Priporočili smo tudi, naj se proučijo možnosti, da se stene prostora za krajša pridržanja, označenem s številko 3, čim prej prepleskajo.	Žal je bilo ugotovljeno, da ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti, da se v prostoru za krajša pridržanja, označenem s številko 3, namesti umivalnik, saj ta še vedno ni bil nameščen. Po pojasnilu sogovornikov na PP to rešujejo tako, da osebi, ki ji je odvzeta prostost, izročijo vodo v plastenki (0,5 litra), kar evidentirajo v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek.
2 MNZ smo priporočili, naj se glede na zmogljivost prostorov za pridržanje prouči možnost namestitve večje omare (npr. Kot za hranjenje hladnih obrokov), namenjene za hranjenje zaseženih predmetov osebe, ki ji je odvzeta prostost.	Ugotovljeno je bilo tudi, da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prouči možnosti, da se v hodniku pred prostori za pridržanje zagotovi omara za hranjenje zaseženih predmetov, ki jih pridržana oseba v času pridržanja ne sme imeti pri sebi, saj je bila ob tokratnem obisku na steno hodnika montirana manjša omarica (višine približno 40 cm, širine približno 50 cm in globine približno 30 cm), kar velja pohvaliti. Kljub vsemu pa glede na zmogljivost prostorov za pridržanje (do štiri osebe) in prej navedeno velikost omarice menimo, da bi morala biti omara za shranjevanje zaseženih predmetov, ki jih pridržana oseba v času pridržanja ne sme imeti pri sebi, večja.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili vsi policisti (predvsem dežurni) opozorjeni na dosledno izpolnjevanje obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na evidentiranje, kaj se je z osebo dogajalo in v katerem prostoru je bila, ko je bila na PP.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično bivalni pogoji	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da so s pomanjkljivostjo, da v nekaterih prostorih za pridržanje (ne samo na PP Celje) še ni dostopna tekoča voda, seznanjeni. Ta pomanjkljivost bo odpravljena v okviru investicijskega vzdrževanja prostorov policije, po proučitvi tehničnih zmožnosti realizacije in v okviru razpoložljivih finančnih sredstev. Stene prostora za pridržanje številka 3 bodo prepleskane v sklopu rednega vzdrževanja.
posamično drugo	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da bodo večjo omaro za hrambo zaseženih predmetov pridržanim osebam priskrbeli, če se bo to v praksi pokazalo kot potrebno.

2.6.24. PP Celje

30. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

3 MNZ smo priporočili, naj se v okviru prenovitvenih del prouči možnost namestitve videonadzora v vse prostore za razgovore. Hkrati smo priporočili, naj se označi, kateremu namenu služi prostor (npr. Soba za razgovore z odvetnikom). Prav tako smo priporočili, naj se tudi soba št. 017 ustrezno označi, in sicer kot Govorilnica 3.	Razgovori z odvetnikom se opravljajo v prostoru, ki je za prostorom policijskega pri vhodu na PP oziroma PU Celje. Med našim obiskom ni bilo označeno, kateremu namenu služi prostor, prav tako ni bil videonadzorovan. Prostori za razgovore s pridržano osebo so v pritličju PP in so označeni kot soba št. 017, soba št. 016 in soba št. 015. Na vratih sob št. 015 in 016 je tudi napis Govorilnica 1 oziroma Govorilnica 2, na vratih sobe št. 017 pa tega napisa ni bilo. Prostori niso videonadzorovani. Neobstoj videonadzora v obeh prostorih je po mnenju DPM pomanjkljivost, saj morebitnih navedb pridržanih ali zadržanih oseb o neprimernem ravnanju uradnih oseb z njimi tako ni mogoče preveriti. Predlagamo, naj se proučijo možnosti odprave te pomanjkljivosti, saj je tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja ob obiskih v Sloveniji že pozval, naj se sprejmejo ukrepi, s katerimi se bo zagotovilo, da bo mogoče navedbe posameznikov o neprimernem ravnanju uradnih oseb preveriti. Kot je opozoril Odbor, je elektronsko snemanje (zvočno in/ali slikovno) policijskih razgovorov pomembno dodatno varovalo zoper grdo ravnanje s pridržanimi osebami, ki lahko zagotovi popoln in avtentičen zapis postopka razgovora in s tem močno olajša preiskavo kakršnih koli trditvev o grobem ravnanju. Prav zato je v interesu oseb, s katerimi naj bi policija grdo ravnala, in tudi policistov, če so soočeni z neutemeljenimi trditvami, da so bili vpleteni v grdo ravnanje. Elektronsko beleženje policijskih razgovorov prav tako zmanjšuje možnost, da bi pridržane osebe pozneje lažno zanikale, da so dale kakršne koli izjave.
4 MNZ smo priporočili, naj se proučijo možnosti, da bi se katera izmed govorilnic oziroma prostor za razgovore z odvetnikom preuredil v ustrezno opremljen prostor (z računalnikom in opremo za zvočno in slikovno snemanje) za potrebe zaslišanj, ki jih opravljajo na PP.	Zaslišanja se opravljajo v pisarnah (praviloma lokalnih kriminalistov) v prvem nadstropju, pri čemer PP nima opreme za zvočno in slikovno snemanje. Pomočnik komandirja je pojasnil, da če bi bilo treba zaslišanje zvočno in slikovno snemati, to policisti opravijo v prostorih sektorja kriminalistične policije (prostore imajo v isti zgradbi), vendar ti niso vedno na voljo.
5 MNZ smo priporočili, naj se v izpostavljenem primeru pridržanja uskladijo podatki o uri dejanske odreditve pridržanja v obrazcih in evidenci FIO in naj policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju obrazcev (tudi na označevanje vseh rubrik obrazcev), potrebnih za izvedbo pridržanj. MNZ smo priporočili tudi, naj se odgovorni policist opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne obrazce, potrebne za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu pridržanja (od 30. do 31. 1. 2018, začetek postopka ob 20.45 in pridržanje odrejeno med 21.30 in 8.10 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu Sklep o pridržanju oziroma Odločba o pridržanju ni označeno, ali je bila oseba, ki ji je bila odvzeta prostost, ta bila odvzeta na podlagi Sklepa o pridržanju oziroma Odločbe o pridržanju. V tem obrazcu je v rubriki Pridržanje/zadržanje je bilo odrejeno ___ dne ___ ob ___ navedeno, da je bilo pridržanje odrejeno ob 21.25 in ne ob 21.30, kot je bilo vneseno v evidenco FIO. Pri pregledu primera pridržanja (11. 2. 2018, začetek postopka ob 4.20 in pridržanje odrejeno med 4.35 in 12.10 na podlagi drugega 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da je je bil v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem v prvi vrstici opravljen popravek zapisa ure, in sicer iz 5.00 v 4.55, pri čemer pa ni evidentirano, kdo ga je opravil.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da namestitev videonadzornega sistema v govorilnicah in prostoru za razgovore z odvetnikom ni predvidena. Tretja govorilnica in prostor za razgovore z odvetnikom bosta ustrezno označena.
posamično drugo	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da predelave govorilnic v prostore za zaslišanja trenutno niso predvidene.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili v vseh navedenih primerih usklajeni podatki o dejanski uri odreditve pridržanja v obrazcih in evidenci oseb, ki jim je odvzeta prostost, policisti pa so bili opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju obrazcev, pravilno opravljanje popravkov in označevanje vseh rubrik v obrazcih.

2.6.24. PP Celje

30. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

6 MNZ smo priporočili, naj se primer pridržanja ponovno natančno pregleda ter naj se sporočijo ugotovitve in morebitni ukrepi v zvezi s tem, zlasti pa smo zaprosili za pojasnilo, kakšen je bil status osebe v času t. l. Prekinitve pridržanja in kakšen je bil njen status po končanem zdravljenju 25. 4. 2018 med 10.00 in 14.25. Opozorili smo, da naš pravni red ne pozna »prekinitve« pridržanja, temveč le njegovo odreditev in zaključek. Prav tako smo zaprosili za pojasnilo, katera ura začetka postopka je pravilna, ali tista, ki je navedena v obrazcu Uradni zaznamek o odvzemu prostosti in pridržanju ali v obrazcu Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju, oziroma smo predlagali, naj se ure začetka postopka uskladijo v vseh obrazcih, potrebnih za izvedbo pridržanja.

Pri pregledu pridržanja (od 22. do 23. 4. 2018, začetek postopka ob 16.44 in pridržanje odrejeno med 16.45 in 19.30 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo pri pregledu obrazca Uradni zaznamek o odvzemu prostosti in pridržanju ugotovljeno, da se je postopek začel in da je bilo pridržanje odrejeno ob isti uri, in sicer ob 16.45 in ne ob 16.44, kot je izhajalo iz evidence FIO. Pri pregledu dokumentacije je bilo tudi ugotovljeno, da je bil osebi vročen tudi obrazec Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju, v katerega pa so policisti podatek o začetku postopka in odreditvi pridržanja vpisali ročno, in sicer da se je postopek začel ob 16.44 in da je bilo pridržanje odrejeno ob 16.45.

V istem primeru je bilo pri pregledu obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek ugotovljeno, da so delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem evidentirana opravila na 23. 4. 2018 do 19.30, ko je navedeno, da je bilo pridržanje prekinjeno, ker je oseba ostala v bolnišnici. Pri nadaljnjem pregledu je bilo ugotovljeno, da se nato zapisi v prej navedenem delu obrazca nadaljujejo 25. 4. 2018 od 10.00 do 14.25, ko je bila oseba izročena preiskovalnemu sodniku.

Pri pregledu dokumentacije je bilo ugotovljeno, da za čas, ko je bila oseba ponovno pripeljana na PP, to je 25. 4. 2018 ob 10.00, in so policisti z njo izvajali aktivnosti (med drugim je bilo navedeno, da je bila za osebo opravljena fizična kontrola – sklepati je mogoče, da je bil nameščena v prostoru za pridržanje in ji je bilo tudi ponujeno kosilo), do 14.25, ko je bila oseba izročena preiskovalnemu sodniku, ni bilo izdelanega nobenega uradnega dokumenta niti ni bil izpisan obrazec Uradni zaznamek o odvzemu prostosti in pridržanju, ki bi izkazoval status osebe na PP 25. 4. 2018 med 10.00 in 14.25.

Ker iz dokumentacije primera torej ni bilo mogoče natančno ugotoviti, kakšen je bil status osebe v času t. i. prekinitve pridržanja do ponovnega odvzema prostosti, je pomočnik komandirja pojasnil, da je za sodišče pripravil pojasnila v obliki Uradnega zaznamka o ugotovljenih dejstvih. Iz prej navedenega uradnega zaznamka je mogoče razbrati, da je bilo za osebo pridržanje sicer prekinjeno, vendar so policisti kljub temu stalno (tudi v času hospitalizacije) izvajali aktivnosti, in sicer je navedeno: »Ker so še obstajali priporni razlogi, so se policisti PP Celje v času zdravniške oskrbe osebe, nahajali na hodniku SB Celje in izvajali občasne kontrole, z namenom, da bi v primeru, da bi oseba hotela pobegniti, le-temu ponovno odvzeli prostost...«

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

posamično
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
neizvedeno**

MNZ je sporočilo, da so policisti PP 22. 4. 2018 ob 16.45 (policijski postopek se je začel ob 16.44, zato je bil ustrezno popravljen podatek v evidenci oseb, ki jim je odvzeta prostost) na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku zoper osebo odredili pridržanje.

Zaradi zdravstvenih razlogov je bilo pridržanje končano 23. 4. 2018 ob 19.30. Pridržanje je bilo zoper osebo na podlagi iste pravne podlage ponovno odrejeno 25. 4. 2018 ob 10.00, končano pa ob 14.25 istega dne, ko je bila oseba privedena k preiskovalnemu sodniku. Policisti PP so bili po končanem prvem pridržanju v zdravstveni ustanovi, da bi po tem, ko bi se zdravstveno stanje osebe izboljšalo, zoper njo ponovno odredili pridržanje, saj je grozila, da bo ubila svojo nekdanjo zunajzakonsko partnerico. Policisti z osebo v tem času niso izvajali nobenih opravil.

Policisti morajo odrediti pridržanje takoj, ko so izpolnjeni zakonski razlogi za pridržanje, to pa se odpravi, ko prenehajo zakonski pogoji, zaradi katerih je bilo pridržanje odrejeno. V večini primerov, predvsem v prekrškovnih zadevah, policisti pridržanje končajo, če je oseba sprejeta na hospitalizacijo, vendar ne zaradi zdravljenja, temveč ker prenehajo razlogi, zaradi katerih je bilo pridržanje odrejeno. V določenih primerih, kot v navedenem primeru, pa ni nujno, da pogoji za pridržanje zaradi sprejema osebe na zdravljenje prenehajo, zato menijo, da bi bilo ustrežnejše, če bi policisti po odreditvi pridržanja (22. 4. 2018 ob 16.45) v skladu z določili Zakona o kazenskem postopku o odvzemu prostosti obvestili pristojnega državnega tožilca, zbrali potrebna obvestila in dokaze, sestavili kazensko ovadbo in jo pred iztekom 48-urnega roka za pridržanje v skladu s 157. členom ZKP izročili preiskovalnemu sodniku. Če bi se preiskovalni sodnik odločil za pripor, bi morali nadzor nad osebo v bolnišnici prevzeti pravosodni policisti, sicer bi se jo izpustilo. MNZ je tudi sporočilo, da bo Generalna policijska uprava policijsko enoto opozorila na to in s tem seznanila vse policijske enote, da bi se izognili podobnim primerom.

Na podlagi prej navedenega smo MNZ prosili za dopolnitev odgovora oziroma dodatno pojasnilo njihovega mnenja, da bi preiskovalni sodnik lahko zoper osebo odredil pripor, če mu ta ni bila privedena, saj ZKP v prvem odstavku 157. člena (ki med drugim določa, da smejo policisti nekomu vzeti prostost, če je podan katerikoli od razlogov za pripor iz prvega odstavka 201. člena ali prvega odstavka 432. člena ZKP) določa, da morajo policisti osebo brez odlašanja privedi pristojnemu preiskovalnemu sodniku.

Sicer pa smo se strinjali z mnenjem MNZ, da se pridržanje lahko odpravi, (le) ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bilo odrejeno. V zvezi s pojasnilom, da bi bilo ustrežnejše, če bi policisti po odreditvi pridržanja (22. 4. 2018 ob 16.45) v skladu z določili ZKP o odvzemu prostosti obvestili pristojnega državnega tožilca, zbrali potrebna obvestila in dokaze, sestavili kazensko ovadbo in jo pred iztekom 48-urnega roka za pridržanje v skladu s 157. členom ZKP izročili preiskovalnemu sodniku, pa se je zastavilo vprašanje, ali oziroma kako bi se preiskovalni sodnik le na podlagi kazenske ovadbe in drugih zbranih dokazov sploh lahko odločil, da bi zoper osebo odredil pripor, ne da bi bila ta k njemu tudi privedena. V petem odstavku 157. člena ZKP je namreč določeno: »(5) Pridržanje po drugem odstavku tega člena lahko traja največ osemindeset ur. Po preteku tega roka mora policist pridržano osebo izpustiti na prostost, ali pa ravnati po prvem odstavku tega člena. Če pridržane osebe, ki je na misiji v tujini, zaradi oddaljenosti ali drugih izjemnih objektivnih razlogov ni mogoče brez odlašanja privedi k preiskovalnemu sodniku, ki je pristojen po prvem odstavku 29. člena tega zakona, se o tem takoj obvesti osebo, ki ji je vzeta prostost in državnega tožilca, ob privedbi pa je potrebno pisno obrazložiti zamudo.« Iz tega izhaja, da ZKP kot izjemno okoliščino ureja le pridržanje osebe, ki je na misiji v tujini, če jo zaradi izjemnih objektivnih razlogov ni mogoče brez odlašanja privedi k preiskovalnemu sodniku, ne pa tudi drugih okoliščin, ki tudi morda (upravičeno) onemogočajo realizacijo privedbe osebe k preiskovalnemu sodniku (npr. nujno zdravljenje in druge zdravstvene težave, kot so strelne rane). Privedbo osebe k preiskovalnemu sodniku opredeljuje tudi 203. člen ZKP, ki ureja t. i. sodno pridržanje.

MNZ je v odzivu na to dodatno posredovanje sporočilo, da se strinja z našo ugotovitvijo, da ZKP v petem odstavku 157. člena ureja izjemno okoliščino, ko pridržane osebe, ki je na misiji v tujini, zaradi oddaljenosti ali drugih izjemnih objektivnih razlogov ni mogoče brez odlašanja privedi k preiskovalnemu sodniku.

V zvezi z odločanjem o odreditvi pripora zoper osebo, ki je na zdravljenju, pa je MNZ opozorilo, da Sodni red (Uradni list RS, št. 87/16) v 56. členu sodiščem omogoča zunanje poslovanje, kar se v praksi izvaja med drugim tudi tako, da preiskovalni sodnik osebo zaslíši v zdravstveni ustanovi in odloči o priporu, ali pa zoper osebo odredi pridržanje, če je ne more takoj zaslíšati. V tovrstnih primerih (če je zoper osebo odrejen pripor ali je odrejeno pridržanje) varovanje osebe v zdravstveni ustanovi prevzamejo pravosodni policisti. Menilo je, da policisti s tem, ko v zakonsko določenem roku preiskovalnemu sodniku v nadaljnje reševanje (odločitev o priporu) izročijo kazensko ovadbo in ga seznanijo, da je oseba v zdravstveni ustanovi (razlika je v tem, da mu v prvem primeru osebo tudi fizično izročijo, v drugem pa ga seznanijo, kje je ta oziroma kje je dosegljiva, v obeh primerih pa takrat tudi končajo pridržanje), ne ravnajo v nasprotju z ZKP. Hkrati pa se je MNZ strinjalo, da bi bilo treba zaradi večje jasnosti navedene posebnosti glede izročitve osebe v nadaljnji postopek preiskovalnemu sodniku, podrobneje urediti v ZKP.

Na to smo posebej opozorili tudi MP ob pripravi novele ZKP-N, da bi v tem delu poskrbelo za ustrezne zakonske dopolnitve oziroma spremembe.

Pričakujemo, da bo napovedano opozorilo in mnenje Generalne policijske uprave pripomoglo k temu, da v prihodnje ne bo več prihajalo do podobnih primerov. Policijsko pridržanje sme namreč v vsakem primeru trajati le nujno potreben čas, vendar največ 48 ur.

2.6.24. PP Celje

30. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

Dobre prakse – pohvale

- Da sta sogovornika pojasnila, da bo v kratkem prišlo do spremembe glede nameščanja oseb, ki jim je odvzeta prostost v prostore za pridržanje, in sicer se bo to izvajalo neposredno z vozilom preko dvorišča oziroma skozi garažo.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se v prostorih za pridržanje, označenih s števkami 1 in 2, pritrđita vodni armaturi, saj sta bili ti ob tokratnem obisku dobro pritrđeni.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se iz prostora za krajša pridržanja (označenem s številko 3) odstrani tretja vzmetnica.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se tudi osebam ob krajšem pridržanju izroči rjuha, saj je bila žimnica ob obisku opremljena z njo.
- Da je bilo delno izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se hodnik in manjša pisarna na koncu hodnika opremita z videonadzornim sistemom, saj je bil ob tokratnem obisku hodnik videonadzorovan.

2.6.25. PP Slovenske Konjice

30. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo ponovno priporočili, naj se ob morebitni novi prenovi prostorov za pridržanje prouči tudi možnost zagotovitve dostopa do tekoče vode.	PP ima še vedno prostora za krajše pridržanje (do 12 ur), ki sta označena s števkama 1 in 2. Prostora zaradi prenovitvenih del med našim obiskom nista bila v uporabi. Ob njunem pregledu je bilo ugotovljeno, da sta bili vanju vgrajeni okni, ki omogočata vstop dnevne svetlobe, kar velja pohvaliti. Dostop do prostorov za pridržanje, ki sta v pritličju PP, je mogoč neposredno skozi glavni vhod. Prostora za pridržanje sta še vedno opremljena z vso potrebno opremo (z leseno posteljo, žimnico, odejami, posteljnino, copati za enkratno uporabo, straniščem na počep in toaletnim papirjem). Kljub prenovitvenim delom žal ni bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti, da se v prostorih za pridržanje zagotovi tudi dostop do tekoče vode.
2 MNZ smo ponovno priporočili, naj se proučijo možnosti, da se PP zagotovi ustrezna oprema za zvočno in slikovno snemanje zaslišanj.	V prvem nadstropju, desno od dežurnega policista, je soba za razgovore, ki se uporablja tudi za razgovore pridržane osebe z odvetnikom. Med našim obiskom je bila soba opremljena z mizo, stoloma in klopjo, na steni pa sta bila izobešena plakata MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost. Tudi ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da PP nima opreme za zvočno in slikovno snemanje zaslišanj.
3 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju uradnih obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, predvsem pa na potrebo po izpolnjevanju vseh rubrik. Prav tako smo priporočili, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente.	Pri pregledu pridržanja (od 27. do 28. 6. 2018, začetek postopka ob 22.00 in pridržanje odrejeno med 22.20 in 7.45 na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani/zadržani osebi ni navedeno, ob kateri uri so bili osebi zaseženi predmeti. Pri pregledu primera pridržanja osebe (od 12. do 13. 5. 2018, začetek postopka ob 23.35 in pridržanje odrejeno med 00.05 in 00.50 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da je bil v obrazcu Sklep o pridržanju popravljen datum začetka postopka, vendar ni bilo evidentirano, kdo ga je popravil. Hkrati je bilo pri pregledu obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamki v delu Opravila med pridržanjem/zadržanjem ugotovljeno, da je bilo opravljenih več popravkov zapisov ur in datumov, pri tem pa prav tako ni bilo evidentirano, kdo jih je opravil.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

- Da je od prejšnjega obiska prišlo tudi do spremembe videonadzornega sistema, saj so bile v prostore za pridržanje nameščene nove IR-kamere, ki omogočajo nadzor, tudi če je v prostoru za pridržanje ugasnjena luč.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se odstrani plesen na stenah in naj se stene prepleskajo, saj ob tokratnem obisku na stenah ni bilo plesni, stene pa so bile prepleskane.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj PP skrbi za redno preverjanje rokov uporabnosti hladnih obrokov in naj se prouči možnost vzpostavitve evidence rokov uporabnosti hladnih obrokov, saj je bila ob tokratnem obisku na vratih omare nameščena tabela z vpisanimi roki uporabnosti hladnih obrokov.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prouči možnosti, da se v hodniku pred prostori za pridržanje zagotovi omara za hranjenje zaseženih predmetov, ki jih pridržana oseba med pridržanjem ne sme imeti pri sebi, saj je bila ob tokratnem obisku na steno hodnika nameščena manjša omarica (višine približno 40 cm, širine približno 50 cm in globine približno 30 cm).

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

posamično

ni odziva

MNZ se do tega priporočila ni opredelilo.

bivalni pogoji

posamično

**sprejeto –
neizvedeno**pravno varstvo,
pritožbene poti

MNZ je sporočilo, da nabava tehničnih sredstev za zvočno in slikovno snemanje trenutno ni predvidena. Policijska enota si jo v primeru potrebe lahko izposodi pri PU v Celju.

posamično

**sprejeto –
izvedeno**evidenca,
dokumentacija

MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju uradnih obrazcev, na izpolnjevanje vseh rubrik in pravilno vnašanje popravkov v dokumente.

2.6.25. PP Slovenske Konjice

30. 8. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

4 MNZ smo ponovno priporočili, naj se ob naslednjih prenovitvenih delih prouči tudi možnost ureditve mesta dežurnega policista, da bo to varnejše.	Tudi ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da čeprav so se na PP izvajala prenovitvena dela, spet ni bilo izvedeno priporočilo DPM iz prejšnjih obiskov, naj se proučijo možnosti, da se delovno mesto dežurnega policista uredi tako, da bo varnejše, čeprav je bilo v odgovoru številka 070-83/2016/7 (207-06) z dne 11. 1. 2017 sporočeno, da bo proučena možnost za zagotovitev večje zaščite prostora dežurnega policista.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti zagotovitve ločenih garderobnih prostorov za policiste in policistke, saj je komandir pojasnil, da so zdaj garderobni prostori, stranišča in tuši ločeni.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se seznam odvetnikov ustrezno ažurira, saj je bil ob tokratnem obisku na steni hodnika pred prostoroma za pridržanje v plastični mapi nameščen seznam odvetnikov z datumom izpisa 1. 6. 2018.

2.6.26. PP Črnomelj

4. 9. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo priporočili, naj se proučijo možnosti, da bi se tudi druge PP (predvsem tiste, na katerih se je povečalo število prihodov tujcev) opremile z otroškimi sedeži za varnejši prevoz otrok.	Ker so med tujci, ki prihajajo v Republiko Slovenijo, tudi družine z majhnimi otroki, je pomočnik komandirja pojasnil, da so se na PP organizirali in priskrbeli nekaj otroških sedežev za varnejši prevoz otrok od mesta prijeteja do PP.
2 MNZ smo priporočili, naj v izogrnitev težavam, če ustrezni prevajalec ni na voljo, MNZ oziroma policija proučita možnosti, da se prevajanje opravi s pomočjo t. l. Videokonference oziroma s pomočjo drugih načinov sodobne informacijske komunikacijske tehnologije, kar bi skrajšalo postopke policistov in na podlagi snemanja omogočilo spremljanje njihove ustreznosti in kakovosti.	Glede postopka s tujcema, ki sta bila na PP, je pomočnik komandirja pojasnil, da so poskušali zagotoviti prevajalca za jezik urdu, vendar naj bi bila dva zasedena, druga dva pa naj bi bila preveč utrujena za prihod na PP, saj sta v tistem dnevu že opravljala postopke na različnih koncih države. Ker v tem primeru niso uspeli zagotoviti prevajalca, ki bi prišel na PP, so policisti tujca ob 23.55 odpeljali v pridržanje na PP Metlika.
3 MNZ smo priporočili, naj se plakati in brošure nemudoma zamenjajo z aktualnimi, če pa jih posamezne PP nimajo več, naj kontaktirajo uprave, ko so jim bili ti materiali predani.	Glede seznanitve s pravicami je pomočnik komandirja pojasnil, da sta bila tujca z njimi seznanjena s pomočjo zloženke (brošure) oziroma plakatov s pravicami oseb, ki so pridržane, in tudi s pomočjo plakata. Navedeni plakat je bil med našim tematskim obiskom izobešen v kontejnerju za obravnavo tujcev in tudi v kontejnerju, kjer sta bila tujca nameščena – čakalnici. Na fotografiji prikazan plakat je bil pripravljen v sklopu projekta Informiranje in pravno svetovanje tujcem v postopkih vračanja, ki je namenjen seznanitvi tujcev z možnostjo brezplačne pravne pomoči v postopkih formalnih vračanj, torej ne v postopkih vračanj po mednarodnih sporazumih. Poleg tega gre za starejšo različico plakata, ki vsebuje stare kontaktne podatke. V letu 2018 so bili v okviru tega projekta pripravljene in vsem policijskim postajam razdeljeni novi plakati in brošure.

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo
 Ključne besede

posamično **sprejeto – neizvedeno** MNZ je sporočilo, da bo ureditev mesta dežurnega policista izvedena v okviru investicijskega vzdrževanja prostorov policije, po proučitvi tehničnih možnosti realizacije in v okviru razpoložljivih finančnih sredstev.

- Da sta bili v prostora za pridržanje vgrajeni okni, ki omogočata dostop dnevne svetlobe.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se PP zagotovijo rezervni vzglavniki, saj je komandir povedal, da ima PP dovolj rezervnih vzglavnikov.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da je treba hladne obroke s pretečenim rokom uporabnosti vedno umakniti iz uporabe, saj ob tokratnem obisku ni bilo hladnih obrokov s pretečenim rokom, hkrati pa je PP vzpostavila vodenje evidence rokov uporabnosti hladnih obrokov.

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo
 Ključne besede

sistemsko **sprejeto – neizvedeno** MNZ je sporočilo, da bo proučilo predlog o morebitni nabavi otroških sedežev za varnejši prevoz otrok.

sistemsko **sprejeto – neizvedeno** MNZ je sporočilo, da bo proučilo predlog o zagotavljanju prevajalca prek videokonference in da bodo poskušali skleniti več pogodb s prevajalci za uradni jezik, če se bodo v prihodnosti za to pokazale potrebe.

sistemsko **sprejeto – izvedeno** MNZ je sporočilo, da so plakate in brošure takoj zamenjali z novimi.

pravno varstvo,
pritožbene poti

2.6.26. PP Črnomelj

4. 9. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 4 Na podlagi pridobljenih informacij ob obisku oziroma obstoječe dokumentacije je DPM ugotovil, da PP Črnomelj zagotavlja informiranje tujcev o njihovih pravicah v času pridržanja. Ob tem dodajamo, da morajo biti informativni letaki in plakati s pravicami, ki jih imajo pridržane osebe, nameščeni zlasti v prostorih, kjer poteka postopek z njimi, in v prostorih, kjer so tujci nameščeni, tako da so jim dejansko tudi dostopni, saj sicer izgubijo svoj smisel. Te informacije morajo biti seveda tudi ustrezno prevedene in dostopne v jezikih tujcev, ki jih policisti obravnavajo. Pri informiranju o pravicah pogrešamo tudi informacijo o pravici tujca, da zaprosi za mednarodno zaščito. Zato smo MNZ oziroma Policiji priporočili sprejetje ukrepov, s katerimi bo tujcem sistematično zagotovljeno informiranje tudi o tej pravici.
-
- 5 Zaradi spoštovanja mednarodnega in domačega prava je DPM menil, da mora policija tujcem, ki navajajo, da bežijo pred preganjanjem v domači državi, oziroma navajajo okoliščine, ki kažejo, da potrebujejo mednarodno zaščito, po potrebi zagotoviti ustrezne informacije o možnosti, da zaprosijo za mednarodno zaščito v Sloveniji, o posledicah podaje prošnje za mednarodno zaščito oziroma posledicah opustitve takega ravnanja. DPM tako pričakuje, da bodo policisti to tudi ustrezno dokumentirali v svoji dokumentaciji.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
sistemske pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da bo policijska enota poskušala zagotoviti dodatno število brošur z informacijami o postopku priznanja mednarodne zaščite ter pravicah in dolžnostih, ki jih ima prosilec.

sistemske pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da v vseh primerih, v katerih osebe izrazijo namero ali je očitno, da potrebujejo mednarodno zaščito (v razgovoru navedejo okoliščine, ki kažejo na to), jih policisti seznanijo z osnovnimi informacijami o nadaljnjem postopku, kar zabeležijo v uradni zaznamek o izvajanju opravil med pridržanjem/zadržanjem ali v depešno obvestilo o postopku s tujcem. Policisti v postopku evidentirajo podatke, ki so pomembni za izvedbo postopka o prekršku oziroma obravnavo prošnje za mednarodno zaščito.
---	---	--

2.6.27. PP Črnomelj

13. 9. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo priporočili, naj bi tudi policisti drugih PP, še posebej tistih, kjer se pogosteje srečujejo z obravnavo tujcev, razgovore (vključno z zapisom teh razlogov) vodili tako, da bi bilo jasno, katera država je ciljna država tujca oziroma da ti nimajo namere podati prošnje za mednarodno zaščito v naši državi.	Pohvalno je bilo, da so policisti pri postopku s tujcem v uradni zaznamku o razgovoru navedli, da je tujec v pogovoru povedal, da je njegova ciljna država Italija, kar lahko kaže, da ni nameraval dati vloge za mednarodno zaščito v Sloveniji. Varuh je že poudaril, da je pomembno, da policisti postopke vodijo in beležijo tako, da ni dvoma, ali je oseba, ki je bila v pridržanju na PP, nameravala dati prošnjo za mednarodno zaščito oziroma ali jo je dala, pa je bila ta morda preslišana.
2 MNZ smo priporočili, naj se pripombe prevajalca za jezik farski proučijo ter naj se preveri pravilnost seznanitve s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost v tem jeziku, in naj se prevodi po potrebi tudi ustrezno popravijo.	Ob obisku smo pomočnika komandirja prosili za izpis izvoda pravic osebe, ki ji je odvzeta prostost v slovenskem in iranskem (farsi) jeziku, da je prevajalec, ki je sodeloval pri obisku, lahko preveril ustreznost prevoda v iranski jezik – farski. Po pregledu prevoda je prevajalec ugotovil, da nekateri deli obvestila niso v skladu s prevodom v iranski jezik oziroma niso v celoti prevedeni, kar je označil. Poudarili smo, da morajo biti obvestila o pravicah pridržanih oseb ustrezno prevedena. Napake v prevodih lahko vodijo do napačnega razumevanja poduka o pravicah, ki jih ima pridržana oseba, zaradi česar jih lahko oseba v postopku težje uresničuje ali pa jih sploh ne.

2.6.28. PP Metlika

6. 9. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo priporočili, naj se policiste in vodstvo PP opozori na pravilno hranjenje (izvirnih) dokumentov policijskih postopkov.	Ob pregledu mize je bilo ugotovljeno, da je na njej list papirja z zapisom v arabskem jeziku in prevodom v slovenščino, in sicer je šlo za zapis tujca, ki so ga policisti imeli v postopku, z vsebino: »Ni dela v Alžiriji. Prosim za azil v Sloveniji.« Ob njem je bil podpis prevajalca. Zapis na listu je bil po naši presoji izvirnik, napisan s kemičnim svinčnikom, ob njem pa je bila še njegova kopija. Na podlagi te ugotovitve je dežurni policist ugotovil, da je bil postopek s prej navedenim migrantom dejansko izveden 12. 5. 2018. Tujec je dal vlogo za mednarodno zaščito, zato je bil odpeljan v Azilni dom. Pri pregledu spisa za tega migranta (prosilca za mednarodno zaščito) je bilo ugotovljeno, da je v arhivskem izvodu samo kopija prej navedenega zapisa migranta, zato je dežurni policist vanj vložil tudi na mizi najden izvorni zapis tujca in prevajalca.
2 MNZ smo priporočili, naj se pripombe prevajalca za arabski jezik proučijo ter naj se preveri pravilnost seznanitve s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost v tem jeziku, in naj se prevodi po potrebi tudi ustrezno popravijo.	Ob obisku PP smo dežurnega policista prosili za izpis izvoda pravic osebe, ki ji je odvzeta prostost, v slovenskem in arabskem jeziku, da je prevajalec, ki je sodeloval pri obisku, lahko preveril ustreznost prevoda v arabski jezik. Ker je prevajalec ugotovil nekaj neskladij prevoda v arabski jezik, je posamezne strani slovenskega izvoda obvestila o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost, označil. Hkrati je tudi opozoril, da je v arabskem prevodu nekaj črkovalnih in slovničnih napak, ki pa niso tako bistvene, saj je besedilo kljub temu razumljivo. Obvestila o pravicah pridržanih oseb morajo biti seveda ustrezno prevedena. Napake v prevodih lahko vodijo do napačnega razumevanja poduka o pravicah, ki jih ima pridržana oseba, zaradi česar jih lahko oseba v postopku težje uresničuje ali pa jih sploh ne.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
sistemsko pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je dodatno sporočilo, da kot je že pojasnilo, policisti v postopku evidentirajo podatke, ki so pomembni za izvedbo postopka o prekršku oziroma obravnavo prošnje za mednarodno zaščito. Če osebe izrazijo namero ali je očitno, da potrebujejo mednarodno zaščito, jih policisti seznanijo z osnovnimi informacijami o nadaljnjem postopku.
sistemsko pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je prošnjo za preveritev ustreznosti prevodov že odstopilo pristojni službi MNZ. Ko bodo vsi prevodi preverjeni, bodo DPM obvestili o ugotovitvah in po potrebi dopolnili brošuro Obvestilo o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti, vključno z vodstvom PP, opozorjeni na pravilno hranjenje dokumentov.
sistemsko pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da je prošnjo za preveritev ustreznosti prevodov že odstopilo pristojni službi MNZ. Ko bodo vsi prevodi preverjeni, bodo DPM obvestili o ugotovitvah in po potrebi dopolnili brošuro Obvestilo o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost.

2.6.29. PP Ilirska Bistrica

5. 9. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>1 MNZ smo priporočili, naj PP oziroma enota za varovanje državne meje (VDM) redno skrbi, da bosta panoja vseskozi opremljena z brošurami v vseh jezikih (tudi arabščini in farsiju). Predlagamo tudi, da PP razmisli o možnosti, da pano z brošurami o pravici do mednarodne zaščite namesti tudi v prostore, kjer so nastanjeni tujci, s čimer bi bilo na boljši, prosto dostopen način zagotovljeno informiranje tudi o tej pravici.</p>	<p>Med našim tematskim obiskom je bil hodnik opremljen s panojema UN-HCR, brošurami za brezplačno pravno pomoč in pojasnili glede azila.</p> <p>Pri pregledu panojev je bilo ugotovljeno, da v njih ni bilo brošur v arabščini in farsiju. Teh niso imeli niti v enoti VDM.</p>
<p>2 MNZ smo priporočili, naj se tujcem, kadar se morajo sezuti, vedno zagotovijo oziroma vsaj ponudijo copati za enkratno uporabo.</p>	<p>Tujce je patrulja na terenu pripeljala v prostore enote VDM ob 23.05. Pomočnik komandirja in vodja patrulje (odgovorni v VDM) sta nam pojasnila, da naj bi bilo med tujci devet državljanov Irana, ki govorijo jezik farsi, in en državljan Turčije, ki govori turško. Do takrat še nobeden naj ne bi omenil, da bi želel dati vlogo za mednarodno zaščito. Na podlagi ugotovitve, kateri jezik govorijo, sta bila poklicana prevajalca.</p> <p>Policisti so najprej opravili varnostne preglede tujcev in njihove prtljage. S tem so po navedbah pomočnika komandirja preverili, ali imajo pri sebi kakršnekoli nevarne predmete, ki bi jih lahko uporabili za napad ali samopoškodbo. Pred vhodom v prostor – čakalnico –, kjer so opravili varnostni pregled, so se tujci morali sezuti in pustiti svoje stvari (prtljago) na klopi pred prostorom oziroma v hodniku. Ostali so v nogavicah ali pa so bili bos, saj jim policisti niso izročili copat za enkratno uporabo. Med našim tematskim obiskom je bil za namestitev tujcev uporabljen prostor številka 4.</p>
<p>3 MNZ smo priporočili, naj se tudi na tej PP oziroma v enoti VDM razmisli o tem, da se tujcu izroči številka in se z isto številko nato označi tudi osebna prtljaga posameznega tujca, da v primeru večjega števila obravnavanih tujcev (kot je bilo v tem primeru) ne pride do možnosti zamenjave prtljage.</p>	<p>Tujci so nato predmete zložili v nahrbtnike in te še naprej pustili na večji leseni klopi na hodniku, pri čemer niso bili označeni, komu pripadajo, niti policisti tujcem za odvzete predmete niso izdali potrdila o zasegu predmetov pridržani osebi, čeprav jih niso imeli pri sebi.</p>
<p>4 MNZ oziroma policiji smo priporočili sprejetje ukrepov, s katerimi bo tujcem sistematično zagotovljeno informiranje tudi o tej pravici.</p>	<p>Policisti so nato vsem vzeli prstne odtise, s čimer so preverili, ali so morda že bili obravnavani, in jim ob tem izročili natisnjen izvod pravic pridržane osebe v njihovem jeziku. DPM je v pregled dobil izpis pravic osebe, ki ji je odvzeta prostost (prejeli smo slovenski izvod), ki ga tujci podpišejo. Ugotovljeno je bilo, da na tem zapisu ni navedene pravice oziroma poduka, da lahko zaprosijo za mednarodno zaščito in kako lahko to storijo.</p>
<p>5 MNZ smo priporočili, naj se vodstvo PP opozori, da bo v prihodnje skrbelo za redno ažuriranje seznama odvetnikov (na PP in tudi v enoti VDM).</p>	<p>Med postopkom policistov s tujci naj bi eden izmed njih omenjal zahtevo po zagovorniku, vendar se je šele ob prihodu prevajalca dejansko ugotovilo, kaj oziroma koga tujec želi. Policisti so do prihoda prevajalca sicer pripravili seznam odvetnikov, vendar je bilo pri pregledu seznama odvetnikov ugotovljeno, da je bil izpisan 26. 4. 2018, zaradi česar smo že med tematskim obiskom pomočnika komandirja opozorili, da je treba seznam odvetnikov ažurirati na tri mesece. Po našem opozorilu glede ažuriranja seznama odvetnikov je pomočnik komandirja uredil, da je bil ta ustrezno zamenjan.</p>

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede posamično obravnavo, oblike dela	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bil 12. 12. 2018 opravljen obisk UNHCR in da se je vodstvo PP z njihovimi predstavniki dogovorilo, da jim bodo poslali manjkajoče brošure Postavitev panojev v prostor, v katerem so nastanjeni tujci, se jim iz varnostnih razlogov ne zdi ustrezna.
posamično obravnavo, oblike dela	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da se pred obiskom DPM v policijski enoti ni dogajalo, da bi se osebe pred vstopom v prostor na hodniku morale sezuti. Policisti so bili opozorjeni, da jim bodo v takih primerih v prihodnje zagotovili copate za enkratno uporabo.
posamično obravnavo, oblike dela	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da se je predlog o izročitvi številke in da se z isto številko označi tudi prtljaga tujca, v praksi izkazal kot dobra rešitev, zato bodo to uvedli tudi na drugih policijskih enotah.
sistemska pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da se strinja, da morajo policisti tujcem v postopkih nuditi vse informacije, s katerimi jih morajo seznaniti na podlagi zakona ali podzakonskega predpisa. Policiste bodo na to opozorili.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da policijska enota redno skrbi, da ima vsake tri mesece natisnjen ažuriran seznam odvetnikov. Ažuriran seznam odvetnikov je imela enota tudi ob obisku DPM, vendar ni odstranila starega. Stari seznam je bil že ob obisku umaknjen.

2.6.29. PP Ilirska Bistrica

5. 9. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

6 MNZ smo priporočili, naj se za najpogostejše jezike (ki jih govorijo tujci) poskuša zagotoviti dodatne prevajalce oziroma naj se proučijo možnosti prevajanja s pomočjo sodobne informacijske komunikacijske tehnologije (npr. Videokonference), kar bi zmanjšalo obremenitev prevajalcev in pospešilo postopke.	Vsa nadaljnja dejanja v postopku (predvsem razgovor) so policisti odložili do prihoda prevajalcev. Zaradi mešane nacionalne sestave tujcev sta morala priti prevajalec za turški jezik, ki je prispel ob 1.00, in prevajalec za farsi, ki je prispel ob 00.40. Prevajalec za farsi je pojasnil, da je zadnjih 48 ur delal nenehno, vozeč se z ene policijske postaje na drugo. Tolikšna delovna obremenitev prevajalcev lahko nedvomno vpliva na kakovost njihovega dela.
7 Prosili smo za nadaljnje informacije, kako v praksi poteka uresničevanje pravice do obveščanja bližnjih, če je pridržana oseba tujec.	Zakon o nalogah in pooblastilih policije v prvem odstavku 67. člena pridržani osebi med drugim zagotavlja tudi pravico, da so na njeno zahtevo o pridržanju obveščeni njeni bližnji. V drugem odstavku tega člena pa je pridržanemu tujcu kot dodatna pravica zagotovljeno, da je v svojem maternem jeziku ali jeziku, ki ga razume, poučen tudi o tem, da je na njegovo zahtevo o pridržanju lahko obveščeno diplomatsko-konzularno predstavništvo države, katere državljan je. Hkrati je v petem odstavku tega člena določeno, da obveščanje bližnjih, diplomatsko-konzularnega predstavništva ali delodajalca zunaj Republike Slovenije poteka prek ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve. DPM je zato pripomnil, da mora obveščanje bližnjih, ki so zunaj Republike Slovenije, potekati tako, kot to določa zakon, torej prek ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve. Pravico do obveščanja bližnjih v tujini pa je treba strogo ločiti od pravice, da je o pridržanju tujca obveščeno diplomatsko-konzularno predstavništvo države, katere državljan je pridržani tujec (to zahteva tudi Dunajska konvencija o konzularnih odnosih).
8 Zaradi spoštovanja mednarodnega in domačega prava je DPM menil, da mora policija tujcem, ki navajajo, da bežijo pred preganjanjem v domači državi, oziroma navajajo okoliščine, ki kažejo, da potrebujejo mednarodno zaščito, po potrebi zagotoviti ustrezne informacije o možnosti, da zaprosijo za mednarodno zaščito v Sloveniji, o posledicah podaje prošnje za mednarodno zaščito oziroma posledicah opustitve takega ravnanja. Če so navedbe o preganjanju oziroma navedbe tujca nejasne, jih je treba v pogovoru z njim dodatno razjasniti, da ne bi prišlo do kršitve načela nevračanja. DPM je tako izrazil pričakovanje, da bodo policisti to tudi ustrezno dokumentirali v svoji dokumentaciji.	Tujec je v razgovoru povedal, da si želi priti na Nizozemsko, ker ima tam sestro (čakala naj bi ga v Italiji). Tja naj bi potoval, ker v Iranu ni mogel več živeti, saj je spremenil vero in je zaradi tega ogrožen, pri čemer je v joku navedel, da ga ne smejo vrniti. Policistka se na te njegove izjave ni odzvala (ni zastavila nadaljnjih vprašanj, ki bi lahko dodatno pojasnila te njegove navedbe) niti jih ni zapisala v uradni zaznamek o razgovoru. DPM meni, da je tako ravnanje policije lahko problematično z vidika osmega člena Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite, ki določa, da kadar je mogoče sklepati, da bi želeli državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki so pridržani v ustanovah za pridržanje ali na mejnih prehodih in tranzitnih območjih, dati prošnjo za mednarodno zaščito, jim države članice priskrbijo informacije o možnostih, da to storijo. Na izpolnjevanje te obveznosti opozarjata tudi praksa Upravnega sodišča Republike Slovenije in praksa Evropskega sodišča za človekove pravice.

Dobre prakse – pohvale

- Da smo na vprašanje glede skupnih patrolj s hrvaškimi policisti prejeli pojasnilo, da se taka oblika dela stalno izvaja predvsem na območjih, kjer so težave zaradi večkratnega prehajanja državne meje. Hkrati smo prejeli pojasnilo, da v primeru skupnih patrolj prevzame postopek vedno tista stran, na območju katere so bili prijeti tujci.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
sistemsko pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da bo proučilo predlog o zagotavljanju prevajalca prek videokonference in da bodo poskušali skleniti več pogodb s prevajalci za uradni jezik, če se bodo v prihodnosti za to pokazale potrebe.
sistemsko pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da obveščanje bližnjih zunaj Republike Slovenije poteka prek ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve. Navedena obveznost izhaja iz petega odstavka 67. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije.
sistemsko pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da v vseh primerih, v katerih osebe izrazijo namero ali je očitno, da potrebujejo mednarodno zaščito (v razgovoru navedejo okoliščine, ki kažejo na to), jih policisti seznanijo z osnovnimi informacijami o nadaljnjem postopku, kar zabeležijo v uradni zaznamek o izvajanju opravil med pridržanjem/zadržanjem ali v depešno obvestilo o postopku s tujcem. Policisti v postopku evidentirajo podatke, ki so pomembni za izvedbo postopka o prekršku oziroma obravnavo prošnje za mednarodno zaščito.

- Da so policisti, ker v prostoru številka 4 (čakalnici) ni sanitarnih prostorov, tujcem, ki so morali na stranišče, to vselej potrpežljivo omogočili, prav tako so jim omogočili, da so si v plastenke dodatno natočili vodo.

2.6.30. PP Ljubljana Bežigrad

18. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v dokumente, potrebne za izvedbo pridržanja	Pri pregledu pridržanja (14. 9. 2018, začetek postopka ob 00.25 in pridržanje odrejeno med 00.30 in 10.15 na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da je bil v obrazcu Izvajanje opravljen med pridržanjem/zadržanjem opravljen popravek zapisa (v 11 vrstici), pri čemer ni evidentirano, kdo ga je opravil.

Dobre prakse – pohvale

- Da sta bila v obeh prostorih za pridržanje od prejšnjega obiska zamenjana videonadzorna sistema (nameščene nove IR-kamere).
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti z vodovodnimi armaturami umivalnikov in izplakovalnikom stranišča, saj so bile vodne armature v umivalnikih zamenjane in je bil urejen iztek vode v stranišču na počep.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti namestitve videonadzornega sistema na povezovalnem hodniku med garažo in hodnikom za sprejem pridržanih oseb, saj je bil povezovalni hodnik videonadzorovan.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se PP zagotovi nekaj rezervnih vzglavnikov, ki so potrebni med nočnim pridržanjem.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

posamično
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
izvedeno**MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na pravilno vnašanje po-
pravkov v dokumente, potrebne za izvedbo pridržanja.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da je treba redno skrbeti za čiščenje prostorov (v njem smo takrat opazili star časopis Dnevnik z 9. 5. 2016, do polovice napolnjen večji steklen kozarec in napol prazno plastenko soka Dana), saj je bil prostor ob tokratnem obisku ustrezno očiščen.
- Da so bili prostori PP, ki smo si jih med obiskom ogledali, ustrezno očiščeni.
- Da so bili garderobni prostori opremljeni z novimi garderobnimi omarami, v katerih je poseben prostor za shranjevanje orožja, ki se dodatno zaklene.
- Da je komandir pojasnil, da se na vsak zapis v knjigo pripomb in pohval odzovejo in obvestijo stranko, da so njen vpis v knjigo pripomb in pohval prejeli.

2.6.31. PP Vrhnika

18. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo priporočili, naj se v skladu s pojasnili MNZ v odgovoru številka 070-9/2014/4 (207-06) z dne 4. 2. 2014, da bodo zaradi poenotenja dela policisti oziroma policijske enote seznanjene, da se opravila s pridržano osebo lahko evidentirajo v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek, vendar mora biti jasno razvidno, da so bila opravila izvedena po zaključku pridržanja, policiste opozori, da se po zaključku pridržanja ne uporablja termin »prekinitev pridržanja« kot v pregledanem primeru, temveč le oziroma izključno »zaključek pridržanja«.

Pri pregledu pridržanja (od 24. do 25. 1. 2018, začetek postopka ob 6.50 in pridržanje odrejeno med 9.40 in 16.00 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da je policist v obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem vpisal tudi postopke po zaključku pridržanja oziroma še za tem, ko je bila oseba že izročena preiskovalnemu sodniku in je ta zanjo odredil pripor. Pri tem je policist pri izpolnjevanju omenjenega obrazca v 27. vrstici napačno navedel, da je bilo pridržanje prekinjeno.

Na podoben primer evidentiranja opravil z osebo tudi po zaključku pridržanja oziroma ko je bila oseba izročena v postopek preiskovalnemu sodniku, smo opozorili že v poročilu o obisku številka 12.2-46/2013 z dne 8. 1. 2014 (obisk PP Ljubljana Bežigrad in PP Ljubljana Center), in sicer smo takrat predlagali: »DPM se tudi strinja, da policisti sicer skrbno beležijo vse aktivnosti, ki so jih imeli s pridržano osebo, vendar se ob tem zastavlja vprašanje, če je za to najbolj primerno evidentiranje v obrazcu z imenom Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek, ki je predvsem namenjen za evidentiranje opravil med samim policijskim pridržanjem. Morda bi bilo dovolj, da bi policisti aktivnosti po zaključku pridržanja, ko je bila oseba predana v postopek preiskovalnemu sodniku, dodatne aktivnosti (npr. Da je bila oseba odpeljana v pripor) evidentirali v svoje poročilo o opravljenem delu in poročilo dežurnega policista. Na podlagi tega predlagamo, da te naše pomisleke obravnavate in nas o svojem stališču obvestite.« V zvezi s tem priporočilom je MNZ v odgovoru številka 070-9/2014/4 (207-06) z dne 4. 2. 2014 sporočilo, da se strinja, da je obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek, namenjen evidentiranju opravil med pridržanjem in zadržanjem, kljub temu pa po njihovem mnenju ne gre za napačno ravnanje policistov, ki so na istem obrazcu zabeležili dodatne aktivnosti, ki so bile izvedene po predaji pridržane osebe preiskovalnemu sodniku oziroma po zaključku pridržanja (da je bila oseba na zahtevo preiskovalnega sodnika odpeljana v pripor oziroma hišni pripor). Dodalo je, da so mogoči tudi drugi načini evidentiranja navedene zahteve preiskovalnega sodnika, vendar je ta (tudi zaradi zmanjševanja administrativnih ovir) verjetno še najustreznejši, ker se uradni zaznamek o izvajanju opravil med pridržanjem/zadržanjem piše v vseh primerih pridržanja, hkrati pa vsi policisti ne pišejo poročila o opravljenem delu in v vseh policijskih enotah tudi nimajo organizirane (24-urne) dežurne službe. Zaradi poenotenja dela bodo s to prakso seznanili tudi druge policijske enote, pri čemer jih bodo posebej opozorili, da mora biti iz obrazca jasno razvidno, da so bila navedena opravila izvedena po zaključku pridržanja.

2 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na več natančnosti oziroma čitljivejše izpolnjevanje obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj.

Pri pregledu pridržanja (od 7. do 8. 5. 2018, začetek postopka ob 23.55 in pridržanje odrejeno med 00.30 in 9.30 na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da je v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek policist pri vpisovanju datuma v predzadnji vrstici dela obrazca Opravila med pridržanjem/zadržanjem« zapis opravil nečitljivo oziroma je mogoče razbrati, da je bil osebi obrazec Sklep o pridržanju vročen 8. 8. 2018 in ne 8. 5. 2018, kot bi bilo pravilno.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se uredi izpust vode v stranišču, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da izpust vode deluje brezhibno.
- Da so bili prostori PP med našim obiskom ustrezno očiščeni.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
izvedeno**

MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni, da se opravila s pridržano osebo, ki so bila opravljena po zaključku pridržanja (npr. da je bila oseba na zahtevo preiskovalnega sodnika privedena v pripor), lahko evidentirajo v obrazec Izvajanje opravil med pridržanjem – uradni zaznamek, pri čemer mora biti jasno razvidno, da so bila ta opravljena po zaključku pridržanja. Policisti so bili tudi opozorjeni, naj ne uporabljajo termina prekinitve pridržanja, temveč izključno zaključek pridržanja.

posamično
evidenca,
dokumentacija**sprejeto –
izvedeno**

MNZ je sporočilo, da je minister v usmeritvah in obveznih navodilih za pripravo načrta dela policije v letu 2019 med drugim policiji naložil, naj zaradi zagotovitve zakonitosti in strokovnosti opravljanja policijskih nalog ter spoštovanja človekovih pravic zagotovi ustrezno seznanjanje policistov z ugotovitvami, priporočili in mnenji DPM.

2.6.32. PP Nova Gorica

18. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>1 Pričakovali smo (glede na to, da smo na pomanjkljivost opozorili že med obiskom), da je bila nova nalepka za označitev govorne naprave v prostoru za pridržanje številka 3 že nameščena.</p>	<p>PP ima še vedno pet prostorov za pridržanje. Prostora, označena s številko 4 in 5, sta namenjena daljšemu pridržanju (do 48 ur) ene osebe, prostor številka 3 je namenjen izvedbi krajšega pridržanja (do 12 ur) ene osebe, prostora številka 1 in 2 pa sta namenjena izvedbi krajših pridržanj dveh oseb. Vsi prostori so v kleti, dostop do njih pa je mogoč po stopnicah mimo dežurnega policista ali neposredno z intervencijskim vozilom preko dvorišča. Vsi prostori so opremljeni s sistemom za uravnavanje umetne svetlobe, ki prostore dobro osvetljuje. Prostori za pridržanje so opremljeni tudi z videonadzorom in govorno napravo, kar je tudi pravilno označeno (z nalepkama), razen prostora za pridržanje številka 3, v katerem ni bilo nalepke za oznako govorne naprave.</p>
<p>2 MNZ smo ponovno priporočili, naj se v prostorih za pridržanje, označenih s številkami 3, 4 in 5, preveri ustreznost pritiska vode ob hkratni uporabi izpusta vode v stranišče in umivalnik.</p>	<p>Ob ogledu prostorov je bilo ugotovljeno, da priporočilo s prejšnjega obiska, naj se v prostorih za pridržanje številka 3, 4 in 5 preveri ustreznost delovanja vodovodne napeljave (ureditev primerne pritiska vode ob hkratni uporabi izpusta vode v stranišče in umivalnik), ni bilo izvedeno, saj je bilo ob tokratnem obisku pri hkratnem izpustu vode v stranišču in umivalniku ugotovljeno, da voda v umivalniku skoraj preneha iztekati oziroma se zliva po zadnjem delu umivalnika in nato na tla.</p>
<p>3 MNZ smo ponovno priporočili, naj se prouči možnost namestitve videonadzornega sistema v prostoru za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost.</p>	<p>Prostor za sprejem pridržane osebe še vedno ni videonadzorovan, čeprav je MNZ v odgovoru številka 070-31/2017/10 (207-06) z dne 26. 5. 2017 sporočilo, da je vgradnja videonadzornega sistema v prostoru za sprejem oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, predvidena do konca leta 2017.</p>
<p>4 Pričakujemo (glede na to, da smo na neustrezna plakata opozorili že med obiskom), da je PP v hodniku pred prostori za pridržanje plakata MNZ o pravicah oseb, ki jim je odvzeta prostost, ki vsebujeta napačen angleški prevod pravice do zdravnika, že odstranila.</p>	<p>Hodnik pred prostori za pridržanje je videonadzorovan, kar je ustrezno označeno (z nalepko). V njem so bile med našim obiskom še vedno nameščene večje lesene omare za hranjenje zaseženih predmetov, ki jih oseba, ki ji je odvzeta prostost, med pridržanjem ne sme imeti pri sebi. Označenost omar se od prejšnjega obiska ni spremenila. Te so iz zunanje strani (na vratih) označene s številkami, kot so označeni prostori za pridržanje. V hodniku pred prostori za pridržanje smo tudi ob tokratnem obisku ugotovili, da sta na steno nameščena plakata MNZ s pravicami oseb, ki jim je bila odvzeta prostost (rumenkaste barve – enaka kot v prostoru pred dežurnim policistom, o čemer pišemo v nadaljevanju poročila), na katerih je napačen oziroma pomanjkljiv prevod pravice dostopa do zdravnika v angleški jezik. Poleg omenjenih plakatov je bil v tem prostoru izobešen tudi ustrezen (moder) plakat MNZ o pravicah oseb, ki ji je odvzeta prostost.</p>
<p>5 MNZ smo priporočili, naj se prouči možnost namestitve videonadzornega sistema v hodniku, ki povezuje dvorišče in hodnik pred prostori za pridržanje.</p>	<p>Kot je že bilo navedeno zgoraj v poročilu, je dostop do prostorov za pridržanje mogoč tudi po hodniku in neposredno z dvorišča PP. Pri pregledu je bilo ugotovljeno, da dostopni hodnik ni videonadzorovan, kar je pomanjkljivost.</p>
<p>6 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na primerno uporabo in hranjenje dokumentov, ki vsebujejo osebne podatke pridržanih/zadržanih oseb.</p>	<p>Med našim obiskom je bil na okenski polici prostora za razgovore in zaslišanje puščen (strgan) zapisnik z dne 4. 7. 2018.</p>
<p>7 Pričakujemo, da bodo obnovitvena dela čim prej končana in bo tudi drug prostor (poleg prostora za kriminalistično tehnično obdelavo) ponovno na voljo za razgovore</p>	<p>Razgovori med pridržano osebo in izbranim odvetnikom naj bi se po besedah pomočnika komandirja opravljali v prostoru, označenem kot Soba za razgovore, saj se prostor poleg prostora za kriminalističnotehnične obdelave, ki se je ob prejšnjem obisku uporabljal kot prostor za razgovore, zdaj naj ne bi uporabljal oziroma naj bi se v njem izvajala prenovitvena dela.</p>

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede posamično bivalni pogoji	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so v prostor za pridržanje oseb številka 3 takoj namestili novo nalepko za oznako govorne naprave.
splošno drugo	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da so strokovne službe že poskušale najti rešitev za sanacijo pritiska v vodnem sistemu in da bodo v prihodnosti poskušale odpraviti problem. Hkrati je pojasnilo, da do podobnih problemov prihaja, kadar se hkrati spušča voda v umivalniku in stranišču, kar pa v praksi ni problematično, saj pridržana oseba ne more uporabljati stranišča in umivalnika hkrati. Strokovne službe bomo opozorili na odpravo odtokanja vode po zadnjem delu umivalnika na tla.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je bila vgradnja videonadzornega sistema izvedena v letu 2017, nekaj dni po obisku DPM pa je bila nameščena tudi kamera v prostoru za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so neustrezne plakate takoj zamenjali z novimi.
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	nesprejeto 	MNZ je sporočilo, da namestitev videonadzornega sistema v hodniku, ki povezuje dvorišče in hodnik pred prostori za pridržanje, trenutno ni predvidena.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni na primerno hranjenje dokumentov, ki vsebujejo osebne podatke pridržanih/zadržanih oseb.
posamično obravnavna, oblike dela	sprejeto – neizvedeno 	MNZ je sporočilo, da se bo soba za razgovore uporabljala takoj po sanaciji, ki se že izvaja.

2.6.32. PP Nova Gorica

18. 10. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

8 MNZ smo priporočili, naj PP dejansko zamenja oziroma odstrani neustrezne plakate MNZ s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost, in namesti plakate MNZ s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost, ki bodo vsebovali tudi ustrezne prevode pravice dostopa do zdravnika.w	Za dajanje informacij dežurnemu policistu je namenjen manjši prostor, v katerega se vstopa s hodnika za vhodom na PP oziroma PU Nova Gorica. Prostor je bil med našim obiskom opremljen z mizo in več stoli. Na steni je bila nameščena oglasna deska z več različnimi obvestili (obrazci z zapisi najdenih predmetov), na njej pa je bil, enako kot ob prejšnjem obisku, nameščen star (rumen) plakat MNZ s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost, čeprav je bilo v odgovoru številka 070-31/2017/10 (207-06) z dne 26. 5. 2017 sporočeno, da je imela PP ob prejšnjem obisku nameščene nove plakate s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost. Očitno ob dajanju tega odgovora na prejšnje poročilo DPM ni bila preverjena pravilnost navedbe.
9 Pričakujemo (glede na to, da smo pristojne med obiskom na pomanjkljivost že opozorili), da je bil vpis v knjigo pripomb in pohval z 7. 9. 2018 že pregledan s strani pristojne osebe (starešine).	Knjiga pripomb in pohval je bila med našim obiskom na vidnem mestu police za okencem sobe dežurnega policista. Zadnji vpis v knjigo je bil opravljen 7. 9. 2018, in sicer pohvala, vendar zapis do dneva našega obiska ni bil pregledan.
10 MNZ smo priporočili, naj se policiste (ponovno) opozori na dosledno izpolnjevanje vseh rubrik obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj.	Pri pregledu pridržanja (od 26. do 27. 9. 2018, začetek postopka ob 16.10 in pridržanje odrejeno med 16.45 in 00.35 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek ni bila izpolnjena rubrika Po določbah 66/3 čl. ZNPPol je bil dne ___ ob ___ uri opravljen varnostni pregled, ki ga je opravil policist ___ iz PE.
11 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori, da se izvorniki obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, ne smejo spreminjati oziroma da se določene rubrike ne smejo izbrisati.	Pri pregledu pridržanja (od 13. do 14. 6. 2018, začetek postopka ob 22.45 in pridržanje odrejeno med 22.50 in 9.30 na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da na obrazcu Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek manjkajo posamezne rubrike, in sicer rubrike Pridržana/zadržana oseba je bila privedena k preiskovalnemu sodniku, Preiskovalni sodnik je odredil pripor ali drug namestitveni ukrep in Vložena pritožba zoper pridržanje/zadržanje.
12 MNZ smo priporočili, naj se dežurne policiste in starešine, ki so odgovorni za nadzor postopkov o pridržanju, opozori na več natančnosti pri vnašanju podatkov v računalniško evidenco FIO.	Pri pregledu pridržanja (17. 5. 2018, začetek postopka in pridržanje odrejeno med 22.45 in 23.45 na podlagi četrte alineje prvega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije) je bilo ugotovljeno, da je bil v računalniško evidenco FIO vnesen napačen podatek glede ure začetka postopka. Pri pregledu obrazca Sklep o pridržanju je bilo namreč ugotovljeno, da se je postopek z osebo dejansko začel ob 22.30 in ne ob 22.45, kot je bilo vneseno v računalniško evidenco FIO.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo ob pregledu prostorov za pridržanje ugotovljeno, da so bile do prejšnjega obiska zamenjane vse kamere za videonadzor (nameščene so bile nove IR-kamere, ki omogočajo nadzor pridržane osebe tudi v temi).
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska glede zastajanja vode v stranišču prostora za pridržanje številka 2, saj je ob tokratnem obisku stranišče brezhibno delovalo.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se v prostoru za sprejem oseb, ki jim je odvzeta prostost, namesti ustrezen (nov) plakat MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost, saj je bil ob tokratnem obisku v tem prostoru nameščen ustrezen plakat.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
posamično pravno varstvo, pritožbene poti	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so neustrezne plakate takoj zamenjali z novimi.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da je pristojni starešina v knjigi pripomb in pohval takoj pregledal vpis s 7. 9. 2018, pregled pa potrdil s podpisom.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni, da je treba dosledno izpolnjevati vse rubrike v obrazcih, potrebnih za izvedbo pridržanj, in naj v izvirnih obrazcih ne brišejo dodatnih rubrik, dežurni policisti pa tudi na več natančnosti pri vnašanju podatkov v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost. Hkrati je sporočilo, da je minister v usmeritvah in obveznih navodilih za pripravo načrta dela policije v letu 2019 policiji med drugim naložil, naj zaradi zagotovitve zakonitosti in strokovnosti opravljanja policijskih nalog ter spoštovanja človekovih pravic zagotovi ustrezno seznanjanje policistov z ugotovitvami, priporočili in mnenji DPM.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni, da je treba dosledno izpolnjevati vse rubrike v obrazcih, potrebnih za izvedbo pridržanj, naj v izvirnih obrazcih ne brišejo dodatnih rubrik, dežurni policisti pa tudi na več natančnosti pri vnašanju podatkov v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost. Hkrati je sporočilo, da je minister v usmeritvah in obveznih navodilih za pripravo načrta dela policije v letu 2019 policiji med drugim naložil, in naj zaradi zagotovitve zakonitosti in strokovnosti opravljanja policijskih nalog ter spoštovanja človekovih pravic zagotovi ustrezno seznanjanje policistov z ugotovitvami, priporočili in mnenji DPM.
posamično evidenca, dokumentacija	sprejeto – izvedeno 	MNZ je sporočilo, da so bili policisti opozorjeni, da je treba dosledno izpolnjevati vse rubrike v obrazcih, potrebnih za izvedbo pridržanj, in naj v izvirnih obrazcih ne brišejo dodatnih rubrik, dežurni policisti pa tudi na več natančnosti pri vnašanju podatkov v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost. Hkrati je sporočilo, da je minister v usmeritvah in obveznih navodilih za pripravo načrta dela policije v letu 2019 policiji med drugim naložil, naj zaradi zagotovitve zakonitosti in strokovnosti opravljanja policijskih nalog ter spoštovanja človekovih pravic zagotovi ustrezno seznanjanje policistov z ugotovitvami, priporočili in mnenji DPM.

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prostor opremi z ustreznim ažuriranim seznamom odvetnikov, saj je bil ob tokratnem obisku v prostoru nameščen seznam odvetnikov z datumom izpisa 25. 9. 2018.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se soba za razgovore opremi z ustreznim plakatom MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost, saj je bil ob tokratnem obisku v njem nameščen ustrezen plakat.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti sanacije stropa v sobi za razgovore in hodniku pred njo, kjer je odpadal omet, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da so bili strop in stene prepleškani.

2.6.33. PP Ormož

5. 12. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 MNZ smo ponovno priporočili, naj se sprehajališče opremi s pepelnikom oziroma v skladu s prvo alinejo drugega odstavka 23. člena Pravilnika o normativih za izgradnjo in opremljenost policijskih prostorov za pridržanje.	
2 Ker smo na nepravilen vnos podatka v računalniško evidenco glede začetka postopka opozorili že med obiskom, DPM pričakuje, da je bila napaka že odpravljena.	Pri pregledu pridržanja (od 3. do 5. 8. 2018, začetek postopka ob 15.37 in pridržanje odrejeno med 15.38 in 15.00 na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da je v obrazcu Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju evidentirano, da se je postopek začel ob 15.30 in ne ob 15.37, kot je bilo razvidno iz računalniške evidence (podatek smo ob obisku dodatno preverili v računalniški evidenci).
3 MNZ smo priporočili, naj se policiste ponovno seznanijo s časovnimi okviri, v katerih mora biti osebi, ki ji odvzeta prostost, tudi pri primerih zadržanja vročena odločba oziroma sklep.	Pri pregledu pridržanja (od 30. do 31. 7. 2018, začetek postopka ob 17.25 in pridržanje odrejeno med 21.31 in 11.10 na podlagi četrte alineje pravega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije) je bilo ugotovljeno, da je bil osebi najprej vročen sklep o pridržanju, in sicer ob 21.35, in šele nato odločba o zadržanju na podlagi prvega odstavka 32. člena Zakona o nadzoru državne meje, in sicer ob 22.45. Ugotovljeno je bilo tudi, da so policisti izpolnili obrazec Uradni zaznamek o zadržanju, kar bi zadostovalo, saj je bilo pridržanje zoper osebo odrejeno prej kot v šestih urah, ko bi ji sicer morala biti vročena določba o zadržanju.
4 MNZ smo priporočili, naj se policiste opozori na pravilno vnašanje popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.	Pri istem primeru je bilo pri pregledu obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek ugotovljeno, da so bili v sedmi in 14. vrstici opravljeni popravki zapisov, vendar ni evidentirano, kdo jih je opravil.
5 Glede na več ugotovljenih napak oziroma pomanjkljivosti smo priporočili, naj se izpostavljeni primer pridržanja ponovno natančno pregleda ter naj se sporočijo ugotovitve in morebitni ukrepi v zvezi s tem. Hkrati smo priporočili, naj se policiste (predvsem dežurne) in starešine, odgovorne za izvajanje pridržanj, opozori na več natančnosti pri vnašanju podatkov o pridržanju v računalniško evidenco.	Pri pregledu pridržanja (od 9. do 10. 5. 2018, začetek postopka in pridržanje odrejeno med 19.20 in 1.00 na podlagi četrte alineje pravega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije) je bilo s pregledom obrazca Sklep o pridržanju ugotovljeno, da se je postopek začel ob 17.25 in ne ob 19.20, ko je bilo dejansko odrejeno pridržanje, hkrati pa je bilo ugotovljeno, da je bil osebi ta obrazec vročen 10. 5. 2018 ob 1.00. Iz tega izhaja, da je bil v računalniško evidenco vnesen napačen podatek o začetku postopka. Pri pregledu obrazca Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek v delu obrazca Oseba je bila pridržana/zadržana do ___ ure dne ___ je bilo še dodatno ugotovljeno, da se je pridržanje za osebo končalo 10. 5. 2018 ob 00.15 in ne ob 1.00, kot bilo razvidno iz računalniške evidence.

Dobre prakse – pohvale

- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se prouči možnost namestitve knjige pripomb in pohval na drugo mesto (npr. v hodnik pred prostorom dežurnega policista), saj je bila ta ob tokratnem obisku nameščena na polico pred oknom dežurnega policista.
- Da je bilo pri pregledu knjige pripomb in pohval ugotovljeno, da so bili vpisi v njej pregledani s strani pristojne starešine.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, da je treba pritrditi vodno armaturo v prostoru, označenem s številko 1, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da sta bili v obeh prostorih za krajša pridržanja (označenih s številčkama 1 in 2) vodni armaturi zamenjani.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se poskusi težava z vodnim kotličkom čim prej odpraviti, saj je komandir povedal, da je bila ta odpravljena septembra 2016.

Vrsta priporočila **Odziv** Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

Posamično **ni odziva**

aktivnosti

posamično **ni odziva**

evidenca,
dokumentacija

posamično **ni odziva**

evidenca,
dokumentacija

posamično **ni odziva**

evidenca,
dokumentacija

posamično **ni odziva**

evidenca,
dokumentacija

- Da sta bili izvedeni priporočili DPM s prejšnjega obiska, naj se čakalnici za tujce številčno označita in naj se ustrezno označi tudi stranišče v hodniku pred čakalnicama, saj so bili ti ob tokratnem obisku ustrezno označeni.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se govorni napravi v čakalnicah zaradi nenehnega šuma pregledata in po potrebi popravita, saj ob tokratnem obisku v govornih napravah ni bilo šuma in sta ob preizkusu normalno delovali.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti, da bo nameščeni telefon omogočal tudi klice na mobilne številke, in naj se z vhodnih vrat v prostor odstrani nalepka z napisom »Govorna naprava«, ker prostor te nima in v njem nameščeni telefon zdaj omogoča klice na mobilne številke (to smo preizkusili), prav tako je bila odstranjena nalepka z vhodnih vrat.
- Da je bilo izvedeno priporočilo DPM s prejšnjega obiska, naj se proučijo možnosti izklopa govorne naprave, saj je bil ob tokratnem obisku na govorni napravi poseben gumb, s pritiskom na katerega lahko oseba vzpostavi govorno komunikacijo z dežurnim policistom.

2.7 OBISKI VZGOJNIH ZAVODOV IN MLADINSKIH DOMOV TER ZAVODA ZA USPOSABLJANJE

Vseh 11 obiskov devetih zavodov (dva smo obiskali dvakrat) je bilo nenapovedanih, od tega so bili štirje tematski, štirje redni, trije pa kontrolni. Pri sedmih obiskih sta kot zunanja opazovalca sodelovala predstavnik DPM Srbije in predstavnica Ombudsmana Republike Bosne in Hercegovine.

Do oddaje tega poročila (začetek januarja 2019) je DPM šestim zavodom izdal 23 priporočil, od tega je bilo sedem priporočil sistemskih (pri štirih gre za enaka priporočila, ki se nanašajo na tematski obisk), 15 splošnih in eno posamično.

Sistemska priporočila so namenjena predvsem Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), eno priporočilo pa centrom za socialno delo. DPM je tako na primer MIZŠ predlagal razmislek o tem, da se kot zakonska obveznost določi zavezujoča in aktivna udeležba staršev na izobraževanjih za odgovorno starševstvo, v drugem priporočilu pa predlagal, naj MIZŠ prevetri tehnične standarde in prostorske pogoje za stanovanjske, intenzivne in vzgojne skupine ter pripravi normative, ki bodo veljali neposredno za vzgojne domove in mladinske zavode.

Vodstva vseh zavodov opozarjajo, da se vzroki za namestitve v zadnjih letih pomembno spreminjajo. Vse več je otrok in mladostnikov, pri katerih diagnosticirajo več duševnih motenj. Izrazito veliko med njimi ima težje in težke oblike motenj pozornosti s hiperaktivnostjo, motnje avtističnega spektra, razpoloženske motnje in pogosto sekundarno pridružene vedenjsko-čustvene motnje. Kar nekaj med njimi ima izkušnjo zlorab psihoaktivnih substanc. Tudi zlorabe (spolne, psihične ...) ter različna travmatska doživetja, ki vodijo v posttravmatske stresne motnje in v osebnostne motnje med njimi niso redkost. V zavod so nameščeni tudi otroci in mladostniki z že utrjenimi vzorci agresivnega in manipulativnega vedenja. Prav ti otroci in mladostniki sodelovanje v vzgojnem programu praviloma zavračajo, pogosto pa takega otroka oziroma mladostnika tudi družina ni več pripravljena sprejeti nazaj oziroma mu ne ponuja potrebne opore.

V poročilih v letih 2015, 2016 in 2017 smo poudarili, da se Slovenija že več let spoprijema s problematiko nezadostne ali popolnoma odsotne pedopsihiatrične pomoči posebej ranljivim otrokom in mladostnikom ter s težavami z namestitvami v (ne)ustrezne ustanove. Na to problematiko v svojih letnih poročilih opozarja tudi Varuh. Žal tudi leta 2018 niso odprli tako pričakovanega pedopsihiatričnega oddelka, ki bi pomagal otrokom in mladostnikom s hudimi težavami v duševnem razvoju. Zato smo v vlogi DPM ob obiskih vzgojnih zavodov predlagali, naj **pristojna ministrstva proučijo in zagotovijo možnost tako bolnišničnega zdravljenja otrok in mladostnikov s hudimi psihiatričnimi težavami in agresivnim vedenjem kot tudi ustrezne strokovne in tehnične pogoje za njihovo namestitvev po odpustu iz zavoda.**

Velika pridobitev za vzgojne zavode in mladinske domove so strokovni centri za celostno obravnavo otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Namenjeni so otrokom in mladostnikom, ki trpijo za čustveno vedenjskimi motnjami, imajo težave v socialni integraciji in iz različnih razlogov ne morejo živeti s starši v matičnih družinah. Ti otroci in mladostniki živijo skupaj z vzgojitelji v stanovanjskih skupinah, vzgojnih skupinah in mladinskih stanovanjih, kjer vzgojitelji s svojo 24-urno prisotnostjo skozi vse leto zagotavljajo izvajanje vzgojnega programa.

Ob obisku **Mladinskega doma Malči Beličeve** smo podali **10 priporočil**. Po odzivu doma na predhodno poročilo smo lahko ugotovili, da je dom deloma sprejel tri priporočila, ki so se nanašala na prehrano, postopek glede namestitve in dolgotrajnega odločanja o stikih med otrokom in starši. Do petih priporočil, v katerih smo med drugim priporočili izvajanje merjenja zadovoljstva med vsemi deležniki doma ter priporočili namestitev nabiralnika za pohvale in pritožbe, s katerim bi zagotovili anonimnost, pa se dom ni posebej opredelil. DPM je dom pohvalil **za prizadevanja, ki so jih vložili v odprtje in uspešno delovanje dveh novih stanovanjskih skupin v Ljubljani in Brežicah**, ter za uvedbo programov, kot so intenzivna mobilna socialnopedagoška obravnava na šolskem področju, specializirana in intenzivna vzgojna skupina, psihoterapevtska obravnava otrok in mladostnikov, poodpustno spremljanje mladostnikov, zaposlovanje asistentov za delo z otroki s posebnimi potrebami in odprtje Strokovnega centra za celostno podporo otrokom in mladostnikom z okvaro vida ter otrokom in mladostnikom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja. Pohvalili smo tudi izvajanje in udeležbo strokovnih delavcev na superviziji in interviziji.

Ob rednem obisku treh stanovanjskih skupin **Mladinskega doma Jarše** smo podali **9 priporočil**. Po odzivu smo lahko ugotovili, da je dom tri priporočila sprejel oziroma zatrdil, da se uresničujejo. Gre za priporočila, v katerih je DPM priporočal usposabljanje za vzgojitelje in mladostnike v zvezi z ustreznim ravnanjem ob napadu panike, priporočilo, naj ravnatelj nameni več časa obiskom v posamezni stanovanjski skupini tudi takrat, ko so prisotni mladostniki, in naj jih seznanijo, da se ob težavah lahko obrnejo tudi nanj. Priporočili smo, naj mladostnike seznanijo z možnostjo postavitve zagovornika s strani Varuha človekovih pravic.

Na priporočilo, v katerem DPM priporoča poenotenje višine in pravil na področju dodeljevanja žepnine mladostnikom ne glede na stanovanjsko skupnost, v katero so nameščeni, je dom pojasnil, da žepnine ne pojmujejo kot brezpogojno pravico, ki pripada posamezniku, ampak kot pomembno vzgojno orodje, katerega namen je spodbujati, krepiti in nagrajevati ustrezna vedenja in ravnanja ter zmanjševati, omejevati in sankcionirati neustrezna. Menijo, da bi bilo poenotenje pravil dodeljevanja žepnine preveč kompleksno in vsebinsko preobsežno, saj je nemogoče zajeti raznolikost težav mladostnikov in neustreznih vedenj, ki jih lahko zaradi tega izkazujejo ob naporu, ki ga mladostniki vlagajo v spreminjanje neustreznih ali ohranjanje ustreznih vedenj. Na priporočilo, v katerem DPM predlaga razmislek o kroženju zaposlenih med stanovanjskimi skupinami, je dom pojasnil, da že nekaj časa glede kroženja poteka diskusija tudi na ravni preostalih vzgojnih zavodov in mladinskih domov. V določenih pogledih razumejo to kot dobro idejo, vendar se jim porajajo določeni pomisleki, saj vidijo nevarnost v ogrožitvi stabilnosti okolja, ki mladostnikom ponuja varnost in predvidljivost, ter menijo, da se zadnji dve dosežeta le z usklajenostjo v miselnosti in delovanju vzgojiteljev. Usklajenost je eden od temeljev ustrezne vzgoje, a je za njeno vzpostavitev potreben dolgotrajen proces, ki bi se s kroženjem porušil, saj bi to pomenilo usmerjanje pozornosti vzgojiteljev v ponovno preiščeno prilagajanje, usklajevanje in dogovarjanje v delovanju in s tem odmik od učinkovitega dela z mladostniki. Pohvale, ki jih je DPM izrekel ob tokratnem obisku, se nanašajo na sprotno reševanje težav in pritožb otrok in mladostnikov, na individualiziran pristop in pozitivno usmerjenost vzgojiteljev, ki posameznega otroka in mladostnika obravnavajo kot individuum in mu omogočajo lasten tempo napredovanja, delovanje skupin za starše, kjer so omogočene interakcije med starši in vzgojitelji, kar dodatno pripomore k doseganju zastavljenih ciljev. Navdušeni smo tudi nad pozitivnim vzdušjem in vzpostavljanjem dobrega sistema medsebojne pomoči med mladostniki iz stanovanjskih skupin Črnaška gmajna, Kokos in Zeleni tir ter pozivamo k ohranitvi dobrih medsebojnih odnosov.

Konec leta 2018 smo izvedli še redni obisk **Vzgojnega zavoda Veržej, Zavoda za vzgojo in izobraževanje Logatec**, posebej so bili izvedeni še redni obiski **stanovanjske skupine tega zavoda v Postojni in intenzivne skupine v Planini**, kontrolni obisk **Vzgojno-izobraževalnega zavoda Smlednik**¹⁸ ter tematski obiski štirih zavodov (Mladinskega doma Maribor, enota Slivnica, Centra za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem, Vzgojno-izobraževalnega zavoda Višnja Gora in Vzgojnega zavoda Kranj), namenjeni preverjanju materialnih pogojev za učenje ter delo otrok in mladostnikov, ki bivajo v teh zavodih. DPM je ob dosedanjih obiskih zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, **večkrat ugotovil slabe razmere za učenje ter delo otrok in mladostnikov**. Zato smo se odločili, da preverimo predvsem velikost in osvetljenost prostorov in delovnih površin, stanje pohištva ter druge materialne pogoje, ki vplivajo na delo in učenje otrok in mladostnikov.

V **Mladinskem domu Maribor, enoti Slivnica**, je bilo med obiskom v enoti 11 osnovnošolcev in 15 srednješolcev. Vsi so vključeni v izobraževalne programe zunaj zavoda, in sicer v osnovne in srednje šole v Mariboru, Slivnici in Slovenski Bistrici. Vsaka od vzgojnih skupin ima v skupnem bivalnem prostoru mizo oziroma več skupaj postavljenih miz, namenjenih prehranjevanju in druženju ter učenju in delu za šolo. Pohištvo je staro in dotrajano. V eni izmed vzgojnih skupin je bilo premalo stolov za vse otroke in mladostnike. V prostorih ni dovolj dnevne svetlobe, zato delo in učenje praviloma potekata ob prižganih stropnih lučeh tudi ob sončnem dnevu. Za vse otroke in mladostnike so v zavodu na voljo trije računalniki.

V **Centru za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem** (v nasprotju z drugimi obiskanimi zavodi, ki spadajo pod okrilje MIZŠ, ta zavod spada pod MDDSZ) izvajajo prilagojeni program za predšolske otroke in posebni program vzgoje in izobraževanja, kamor so vključeni otroci, mladostniki in mlajši odrasli z zmernimi, težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju ter otroci z več motnjami. Posebni program vzgoje in izobraževanja v zavodu izvajajo do 26. leta starosti, in sicer v dnevni in celodnevni obliki. Med obiskom je program obiskovalo 18 otrok in mladostnikov, v posamezni skupini jih je bilo povprečno od 5 do 6. Za aktivnosti otrok in mladostnikov v okviru Posebnega programa vzgoje in izobraževanja imajo na voljo tri učilnice, poleg njih uporabljajo tudi računalniški kabinet, glasbeno učilnico, učno kuhinjo,

¹⁸ Poročila se še pripravljajo, zato o njih še ne moremo poročati.

telovadnico, bralnico, ob lepem vremenu pa posamezne ure izvedejo tudi na prostem in v naravi. V zavodu imajo veliko prostorsko stisko, tudi v učilnicah, kjer se izvaja posebni program vzgoje in izobraževanja. Učilnice so majhne, prav tako je malo delovne površine za vsakega posameznika. Učilnica, ki smo si jo ogledali, je bila sicer opremljena z ustreznim številom miz in stolov, vendar je delovala utesnjeno, dnevne svetlobe je bilo malo, zato morajo biti tudi podnevi večinoma prižgane luči.

Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora je namenjen vzgoji in izobraževanju mladostnikov med 14. in 18. letom s težavami v odraščanju in razvoju. Pouk poteka v zavodu, in sicer v glavni stavbi v sodobno opremljenih učilnicah. Mladostniki imajo možnost dela in učenja v skupnih prostorih, pa tudi v svojih sobah. Sobe so primerno opremljene s pisalnimi mizami za vsakega mladostnika in z namiznimi lučkami. Tudi dnevne svetlobe je v sobah dovolj.

Vzgojni zavod Kranj je namenjen vzgoji in izobraževanju otrok in mladostnikov z motnjami vedenja in čustvovanja, deluje pa v okviru petih stanovanjskih skupin, ki lahko sprejmejo 40 otrok in mladostnikov, starih od 7 do 18 let. Med obiskom stanovanjske skupine v Kranju je v skupini bivalo osem otrok in mladostnikov, ki obiskujejo izobraževalne programe zunaj zavoda. V prvem nadstropju stanovanjske skupine imajo skupen dnevni prostor, v katerem otroci in mladostniki med drugim delajo za šolo in se učijo ob pomoči vzgojitelja. V tem prostoru je tudi računalnik, ki ga lahko uporabljajo za delo za šolo. V sobah, kjer bivajo, ima vsak svojo pisalno mizo, zagotovili so jim tudi namizne lučke, a jih večina otrok in mladostnikov ne uporablja, saj je dnevne svetlobe očitno dovolj.

DPM je po obisku štirih zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe za otroke in mladostnike, ugotovil, da se pogoji za delo in učenje otrok in mladostnikov po posameznih zavodih zelo razlikujejo. Ponekod imajo otroci in mladostniki dovolj prostora za delo, dovolj dnevne svetlobe, na voljo so jim namizne lučke in sodobno pohištvo. Ponekod je stanje drugačno. Pohištvo je staro, celo dotrajano, dnevne svetlobe je premalo, prostori delujejo utesnjeno. V vseh zavodih so povedali, da primanjkuje sredstev za vzdrževanje oziroma za investicije. **DPM ugotavlja, da področje gradnje in opreme zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, ni pravno urejeno. Posebni standardi in normativi za gradnjo in opremo navedenih zavodov ne obstajajo.** Na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport so nas seznanili le z *Normativi za graditev in opremo domov za učence srednjih šol v SR Sloveniji* iz leta 1975, ki naj bi se še vedno smiselno uporabljali tudi za gradnjo in opremo zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe.

Po mnenju DPM pomanjkanje pravne ureditve, pomanjkanje sredstev za vzdrževanje in investicije prispevajo k velikim razlikam med posameznimi zavodi glede ustreznih razmer za učenje in delo, ki naj bi jih ti zagotovili otrokom in mladostnikom.

Na podlagi navedenega in po ugotovitvah ob opravljenih tematskih obiskih posameznih zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe za otroke in mladostnike, **DPM Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport priporoča, naj pripravi ustrezne standarde in normative za gradnjo in opremo zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, ter zavodom, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, zagotovi (finančna) sredstva v višini, ki bodo omogočila izpolnjevanje navedenih standardov in normativov.** Na odziv ministrstva še čakamo.

Preglednica priporočil iz obiskov vzgojnih zavodov in mladinskih domov

2.7.1. Mladinski dom Malči Beličeve

28. 2. in 1. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

<p>1 MIZŠ smo priporočili, naj v Zakon o celostni obravnavi otrok in mladostnikov v vzgojnih zavodih, ki je še v pripravi, doda člen, ki bi opredeljeval zavezujočo in aktivno udeležbo staršev na izobraževanjih za odgovorno starševstvo. Nesprejemljivo je, da je le otrok/mladostnik nosilec pozitivnih sprememb. Za dobre odnose so odgovorni vsi, pobudo za dober odnos pa bi morali dati tudi starši.</p>	<p>Ravnatelj in vzgojitelji, s katerimi smo se v času obiska pogovarjali, so povedali, da s centri za socialno delo v večini primerov dobro sodelujejo. Leta 2017 so imeli 226 timskih obravnav, v letu 2018 pa sodelujejo s 24 centri za socialno delo. Pogrešajo pa, da bi centri za socialno delo uvedli obvezno udeležbo na delavnicah za uspešno starševstvo za vse starše, ki imajo otroke v vzgojnih zavodih.</p>
<p>2 MIZŠ smo priporočili, naj prevetri tehnične standarde in prostorske pogoje za stanovanjske skupine (SS) in vzgojne skupine (VS in uvede normative, ki bodo veljali neposredno za SS in VS.</p>	
<p>3 Domu smo priporočili izvajanje in merjenje zadovoljstva med zaposlenimi, otroki, mladostniki in starši. Merjenje naj se izvaja redno in na krajša časovna obdobja, vsaj na dve leti. Priporočamo, da ostane metoda merjenja enaka skozi vsa merjenja, da bo tako možna analiza trendov v daljšem obdobju.</p>	<p>Ravnatelj je pojasnil, da merjenje zadovoljstva v zavodu doslej še nikoli niso izvedli. Meni, da se večina zaposlenih zelo trudi in profesionalno opravlja svoje delo. Trdi, da je sodelovanje med zaposlenimi na visoki ravni, kar naj bi bilo razvidno tudi iz izvedbe letnega delovnega načrta za šolsko leto 2016/2017 in iz Poslovnega poročila za leto 2017.</p>
<p>4 Domu smo predlagali namestitev nabiralnika za pohvale in pritožbe v centralni enoti doma, kjer deluje šest VS, po en nabiralnik pa še v vsako od SS in MS. Na oglasne deske vseh skupin pa naj izobesijo informacije o možnih pritožbenih poteh. Z namestitvijo nabiralnika za pohvale in pritožbe bi se mladostnikom omogočil tudi anonimen način podajanja pritožb, ki je pomemben predvsem, kadar se mladostnik ne želi imensko izpostaviti.</p>	<p>V Letnem delovnem načrtu so opredeljena pravila o šolskem redu. Iz navedenih pravil izhajajo pravice in dolžnosti, ki jih otroci in mladostniki v zavodu zasledujejo. Po ogledu spletne strani doma na dan obiska DPM pa nismo zasledili, da bi bila pravila na spletni strani javno dostopna. Na nobeni od lokacij tudi nismo opazili nabiralnika, namenjenega oddaji anonimnih pritožb ali pohval. Tudi na oglasnih deskah VS in SS nismo opazili izobešenega opisa za pritožbene poti. Med pogovori z mladostniki so ti povedali, da niso dobro seznanjeni z možnostmi podaje pritožb. Ravnatelj je pojasnil, da so pritožbene poti zapisane v Letnem načrtu, vsako pritožbo pa nemudoma obravnavajo.</p>
<p>5 Domu smo predlagali, da preveri, ali imajo predvsem mladostniki količinsko zadostne obroke, saj so v času obiska nekateri potožili, da za dodatek ni mogoče prositi.</p>	<p>V pogovorih so mladostniki izrazili različna mnenja glede hrane. Nekaterim se zdijo obroki količinsko preskromni.</p>
<p>6 Domu smo predlagali, naj prouči možnosti za upoštevanje predlogov glede spremembe jedilnika, ki so jih otroci in mladostniki podali prek svojega predstavnika na skupnem sestanku z ravnateljem.</p>	<p>V eni izmed SS so mladostniki izpostavili, da vsako leto prosijo za spremembo jedilnika, kar pa ni upoštevano.</p>

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede sistemsko Obravnava, oblike dela	Ni odziva. 	
splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Ni odziva. 	
splošno Evidenca, dokumentacija	Ni odziva. 	Na to priporočilo se zavod ni posebej odzval, je pa v odzivnem pismu zapisal, da so nekatera naša priporočila že izvedli, in zagotovil, da se bodo potrudili, da bodo nekatera priporočila izvedli.
splošno Pravno varstvo, pritožbene poti	Ni odziva. 	Na to priporočilo se zavod ni posebej odzval, je pa v odzivnem pismu zapisal, da so nekatera naša priporočila že izvedli, in zagotovil, da se bodo potrudili, da bodo nekatera priporočila izvedli.
splošno Prehrana	sprejeto neizvedeno 	Dom je v odzivu na naše predhodno poročilo pojasnil: »Kljub nekaterim pripombam posameznikov, da ne morejo dobiti več hrane, je hrane vedno dovolj. Tudi mi kot ustanova smo zavezani k dejavnostim, povezanim s prehrano, predvsem z dejavnostim s katerimi vzpodbujamo zdravo prehranjevanje. Vedno je na razpolago sadje in kruh.«
splošno Prehrana	Ni odziva. 	Na to priporočilo se zavod ni posebej odzval, je pa v odzivnem pismu zapisal, da so nekatera naša priporočila že izvedli, in zagotovil, da se bodo potrudili, da bodo nekatera priporočila izvedli.

2.7.1. Mladinski dom Malči Beličeve

28. 2. in 1. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
7 Domu smo priporočili, naj kadar v praksi naletijo na očitno zavlačevanje ali celo neodzivnost pristojnega centra za socialno delo, o tem obvestijo direktorja tega centra, po potrebi tudi Varuha, pri čemer je treba upoštevati, da je treba v praksi zagotoviti prednostno obravnavo primera, kadar strokovna skupina, ki vodi obravnavo, ugotovi, da bi imelo lahko odlašanje za otroka ali mladostnika nepopravljive posledice.	Ravnatelj je v zvezi s tem pojasnil, da so starši ali strokovne osebe iz centrov za socialno delo otroke ob namestitvi pogosto zavajajo in jim zagotavljajo, da gre le za zelo kratkotrajno namestitev. Tudi sam meni, kar navaja tudi v odzivnem pismu: »Pomembnejša je iniciativa za dober odnos, kot pa kritika. Verjamem, da bi se vsi hitreje in bolje odzivali na problematiko, če bi bilo to možno. Pomembno se mi zdi sodelovanje vseh deležnikov.« Ravnatelj je opozoril tudi na dolgotrajnost postopkov pri določanju stikov med otroki in starši. Imajo primere, v katerih stikov med otrokom in staršem ni tudi po več mesecev. V tem času otrok ali mladostnik ostaja v zavodu tudi med vikendi in prazniki. Vsekakor se postavlja vprašanje, kakšne posledice na otrokov ali mladostnikov osebni razvoj bo pustilo takšno dolgotrajno preprečevanje stikov. Posledic najverjetneje ne bo mogoče nikoli več popraviti.
8 Domu smo priporočili, naj centre za socialno delo opozori, da starši in strokovni delavci centrov otroke ob namestitvi pogosto zavajajo z zagotavljanjem, da gre le za kratkotrajno namestitev, ki pa se potem raztegne na večletno bivanje. Otroci v teh primerih čakajo na odhod domov in težko sprejmejo zavodski način življenja.	Ravnatelj doma je v odzivu na ta del poročila dodatno pojasnil, da gre pri tem za kompleksen problem. Do centrov za socialno delo ne morejo biti tako kritični, da bi oni zavajali otroke, niti do staršev. Nekateri otroci resnično težko sprejmejo namestitev v vzgojni zavod, je pa ta zaradi neustreznih razmer doma nujna (česar se otroci ne zavedajo, ker imajo svoje starše radi), zato v posameznih primerih nočejo slišati tega, da bodo za dalj časa nameščeni v vzgojni zavod. Ob tem starši včasih nimajo uvida, da njihovi vzgojni načini in ravnanja niso ustrezni. Je pa res, da imajo takšni otroci precej težav pri sprejemanju zavoda kot ene od možnosti namestitve in ga ne sprejemajo kot priložnosti zase. V vzgojnih zavodih nekateri otroci prestopajo meje do te mere, da ogrožajo druge otroke. Pravno pravilo je, da ima skupina prednost pred posameznikom, vendar se kljub temu v domu zavedajo, da ne morejo takega otroka premestiti v drug zavod ali odpustiti. V takšnih primerih so v stiski, ker ne najdejo ustreznega pristopa do otroka, zavedajo pa se, da gre na škodo drugih otrok. Pogosto potrebujejo malo več časa za rešitev problema. Za takšne primere bodo potrebne sistemske spremembe, ki jih morda prinaša tudi nastajajoči Zakon o vzgojnih zavodih, ki bo omogočal različne oblike dela, ne pa samo namestitev v zavod (prednamestitveni programi, poldnevni programi, terapevtske kmetije, poodpustno spremljanje, intenzivni program ...).
9 Domu smo priporočili, naj v primerih dolgotrajnega odločanja o stikih med otroki in starši, o tem obvesti sodišče, po potrebi tudi Varuha.	Dom je v odzivu na naše predhodno poročilo pojasnil: »Ko govorimo o stikih staršev z otrokom, govorimo o le o enem otroku. Težko govorimo o zavlačevanju. Mi smo ves čas s centri za socialno delo v kontaktu. Vsi direktorji centrov so odzivni in se vključujejo po potrebi v obravnavo. V teh primerih gre za postopke, ki se ne morejo v kratkem času zaključiti. Pri teh primerih je potrebna tudi odzivnost staršev. Težko govorimo o nepopravljivih posledicah za otroka, ker se ob ustreznih obravnavi marsikaj razreši. Gotovo pa je v korist otroku čimprejšnja namestitev v mladinski dom, dokler še nima utrjenih neustreznih vzorcev vedenja.«
10 Domu smo priporočili, naj v šesti VS okna nad vrati sanitarnih prostorov ustrezno zastrejo in zagotovijo zasebnost vsakemu otroku in mladostniku.	V šesti VS so mladostniki članom DPM povedali, da jih moti, ker okna nad vrati kopalnic niso zastrta in vrstnikom dopuščajo, da se povzpnejo na stol in imajo tako neomejen pogled v kopalnico. Nedavno sta se prav zaradi tega dekletki stopli in spor rešili medsebojno.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
sistemska Obravnavana, oblike dela	Ni odziva. 	Na to priporočilo se zavod ni posebej odzval, je pa v odzivnem pismu zapisal, da so nekatera naša priporočila že izvedli, in zagotovil, da se bodo potrudili, da bodo nekatera priporočila izvedli.
sistemska Obravnavana, oblike dela	sprejeto neizvedeno 	
splošno Stiki z zunanjim svetom	sprejeto neizvedeno 	
posamično Bivalne razmere	Ni odziva. 	Na to priporočilo se zavod ni posebej odzval, je pa v odzivnem pismu zapisal, da so nekatera naša priporočila že izvedli, in zagotovil, da se bodo potrudili, da bodo nekatera priporočila izvedli.

2.7.1. Mladinski dom Malči Beličeve

28. 2. in 1. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

Dobre prakse – pohvale

- DPM izreka domu pohvalo, ker namenja posebno pozornost otroku/mladostniku pri sprejemu in namestitvi v zavod. Z informativnimi obiski in ogledi so pri otrocih/mladostnikih dosegli zmanjšanje strahu in predsodkov pred zavodskim življenjem.
- Pozdravlja prizadevanja zaposlenih, da so otrokom/mladostnikom na voljo raznovrstne interesne dejavnosti. Ugotavlja, da se zaposleni trudijo po svojih najboljših močeh osmisliti življenja otrok/mladostnikov, jih vzpodbujati pri vključevanju v interesne dejavnosti in pri oblikovanju vrednot ter pridobitvi praktičnih veščin za poznejše vključevanje v samostojno življenje.
- Pozdravlja in podpira sodelovanje doma z zunanjimi zdravstvenimi in terapevtskimi institucijami, s čimer je otrokom/mladostnikom zagotovljena celovita obravnava in pomoč.
- Ugotavlja, da se pester nabor oblik pomoči otrokom in njihovim staršem izvaja skozi vse leto, kar DPM pozdravlja.
- Pozdravlja delovanje doma pri povezovanju z zunanjimi strokovnimi institucijami, pri katerih zaposleni dobijo potrebno pomoč, otroci/mladostniki pa potrebne informacije, ki se nanašajo na odvisnosti.
- Pozdravlja vizijo delovanja doma in prizadevanja vseh zaposlenih pri izpolnjevanju in iskanju rešitev glede izvajanja programov pomoči mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.

2.7.2. Mladinski dom Jarše

12. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

1 Domu smo priporočili usposabljanje tako za vzgojitelje kot za mladostnike v zvezi z ustreznim ravnanjem ob napadu panike.	V SS sledijo smernicam zdrave prehrane in skrbijo, da je hrana uravnotežena in raznolika. Mladostnike redno navajajo, spodbujajo in učijo, kako vzdrževati osebno higieno in higieno prostora. Večina mladostnikov tudi povsem samostojno skrbi za redno telesno aktivnost. V tem letu le pri eni mladostnici opažajo čezmerno telesno težo, a je telesno aktivna in se navaja na ustrezno prehranjevanje. Motenj hranjenja v tem šolskem letu ne zaznavajo. V eni izmed SS pa imajo mladostnico, ki večkrat doživlja napade panike. Dva mladostnika sta povedala, da ju je vedno znova strah pred tem, ker ne vesta, kako bi dekletu pomagala.
2 Domu smo priporočili, naj še naprej spodbuja mladostnike za medsebojno učno pomoč.	Iz opazovanj lahko sklepamo, da mladostniki v vseh treh SS poznajo in sprejemajo pravila sobivanja oziroma hišni red, s katerimi so bili seznanjeni na informativnem dnevu pred namestitvijo. Mladostniki so seznanjeni s pravili in sankcijami, ki se v primeru kršitev stopnjujejo. Večina mladostnikov meni, da so sankcije ustrezne in sorazmerne, hkrati pa jih doživljajo kot neprijetne.
3 DPM pozdravlja pozitivno vzdušje in vzpostavljen dober sistem medsebojne pomoči med mladostniki iz SS Črnuška gmajna, Kokos in Zeleni tir v domu, ob tem je dom pozval k ohranitvi dobrih medsebojnih odnosov.	Mladostniki večjih želja po spremembah vzpostavljenega sistema sobivanja niso navedli. Zaznali smo nekaj nestrinjanj posameznikov SS Kokos in Zeleni tir v zvezi s pravili, ki se nanašajo na prepoved kajenja. Razumemo, da morajo pri tem obstajati nekatere prepovedi in jih tudi pozdravljamo. Iz pogovorov z mladostniki je razvidno, da po svojih močeh prispevajo k boljšemu vzdušju v skupini in si medsebojno pomagajo.
4 Domu smo predlagali, naj ravnatelj več časa nameni za obisk v posamezni SS tudi tedaj, ko so v njih prisotni mladostniki, ter da se mladostnike seznanijo, da se v primeru težav lahko obrnejo tudi nanj.	V razgovorih z mladostniki smo ugotovili, da mladostniki ne vedo, da se lahko v nekaterih primerih obrnejo tudi na ravnatelja. Ugotovili smo še, da ravnatelj v zavode prihaja predvsem na sestanke z vzgojitelji.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

- Podpira individualiziran pristop in pozitivno usmerjenost vzgojiteljev. Vsakega posameznika obravnavajo kot individuum in mu omogočajo lasten tempo napredovanja.
- Pozdravlja prizadevanja in trud vodstva ter zaposlenih pri zbiranju sredstev v okviru raznih projektov, iskanju donatorjev in zbiranju lastnih sredstev.
- Izreka pohvalo domu, saj zaposlenim omogoča redno supervizijo in intervizijo ter skrbi za izobraževanje in prenos znanja dobrih praks med strokovnimi službami na področju dela z otroki in mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.
- Izreka pohvalo domu za prizadevanja pri uvajanju novih programov, kot so intenzivna mobilna socialnopedagoška obravnava na šolskem področju, specializirana in intenzivna vzgojna skupina, psihoterapevtska obravnava otrok in mladostnikov, poodpustno spremljanje mladostnikov, zaposlovanje asistentov za delo z otroki s posebnimi potrebami v vzgojno-izobraževalnih zavodih za celostno podporo otrokom in mladostnikom z okvaro vida ter otrokom in mladostnikom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja.
- Pozdravlja sprotne reševanje problemov in podpira prizadevanja doma, da vsako pritožbo otrok/mladostnikov sliši in obravnava ter otrokom sporoči, da se cilj ne more doseči brez naporov in omejitev, brez sprejemanja odgovornosti niti na račun pravic drugih.

Vrsta priporočila **Odziv**

Komentar odziva na priporočilo

Ključne besede

splošno

Obravnava
neželenega
vedenja, kršitev
pravil bivanja**sprejeto
neizvedeno**

Dom je v odzivu na naše predhodno poročilo pojasnil: »Kolektiv vzgojiteljev, kot tudi sam, se strinjamo, da bi nam znanja ob morebitnem tovrstnem dogodku koristila in pomagala v presoji po ustreznem ukrepanju oziroma presojo o morebitni nujnosti medicinske pomoči. S tem v zvezi se vzgojiteljice spodbuja k udeležbi na izobraževanju s to tematiko in prenosu osvojenih znanj v posamične stanovanjske skupine.«

splošno

Aktivnosti

Ni odziva.

splošno

Obravnava,
oblike dela**sprejeto
neizvedeno**

MD Jarše je v odzivu na naše predhodno poročilo pojasnil: »Tudi sami se zavedamo pomembnosti odnosne kvalitete in se jo trudimo ohranяти.«

splošno

Obravnava,
oblike dela**sprejeto
neizvedeno**

Ravnatelj doma je v odzivu na naše predhodno poročilo pojasnil: »Kot ravnatelj se tudi sam zavedam, da bi bilo več moje prisotnosti v stanovanjskih skupinah zaželeno in bi koristilo na več nivojih. Glede na urnik in delovne obveznosti se trudim po najboljših močeh in obiskujem stanovanjske skupine, kolikor le zmorem.«

2.7.2. Mladinski dom Jarše

12. 3. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

5 Domu smo predlagali, naj v SS doma še naprej vlagajo napore v sprotno reševanje konfliktov in jih, če je le mogoče, rešujejo na individualni ravni ob vzpostavljenem odnosu zaupanja med mladostnikom in vzgojiteljem.	V pogovorih smo zaznali, da se mladostniki v SS počutijo varni. Glede reševanja osebnih stisk smo v pogovorih dobili različne informacije. Nekateri mladostniki so navedli, da se v primerih osebnih stisk lahko zaupajo le posameznemu vzgojitelju. Pomembno je, da ima vsak mladostnik občutek, da so v zavodu osebe, ki jim lahko zaupa osebne težave in stiske, s katerimi se ne želi izpostaviti na sestankih pred celotno skupino. Zagotovo je reševanje nekaterih težav in osebnostnih stisk posameznikov na kolektivnih sestankih manj primerno.
6 Domu smo priporočili poenotene višine žepnine in pravil glede dodeljevanja žepnine mladostnikom – ne glede na stanovanjsko skupino, v kateri so nameščeni.	Mladostniki imajo na razpolago omejen znesek denarja, s katerim samostojno ali ob pomoči gospodinje kupujejo hrano, izdelke za osebno nego in druge nujne potrebščine. Mladostniki so v pogovorih s člani DPM potrdili, da so razpoložljiva sredstva za gospodinjstvo zadostna. Mladostniki imajo tudi žepnino, s katero lahko prosto razpolagajo. Višina žepnine se od skupine do skupine nekoliko razlikuje. Mladostniki v SS Zeleni tir so upravičeni do 9 EUR žepnine na teden. V SS Kokos prejmejo 7 EUR žepnine na teden, v SS Črnuška gmajna pa 20 EUR na mesec.
7 Domu smo priporočili, naj se v vseh stanovanjskih skupinah bolj spodbuja vključevanje mladostnikov v nakupovanje sestavin za obroke, pripravo obrokov ter občasno skupinsko pripravo (kuharski par ali kuharska ekipa) in druženje ob obrokih.	
8 Domu smo priporočili razmislek o kroženju zaposlenih med SS, saj bi se tako zaposlenim omogočalo pridobivanje novih izkušenj, poskrbljeno pa bi bilo tudi za njihov razvoj in prenos dobrih praks.	V pogovorih s člani DPM so vzgojitelji povedali, da nekateri med njimi že dolga leta opravljajo delo v isti SS, kar so omenjali kot prednost in kot slabost.
9 Domu smo predlagali, naj mladostnike seznanijo, da jim Varuh lahko, če je to potrebno, dodeli zagovornika.	Mladostnike, s katerimi smo se pogovarjali, smo vprašali, ali poznajo možnost, da jim v primeru težav pomaga zagovornik – glas otroka. Nihče od mladostnikov tega ni vedel.

Dobre prakse – pohvale

- DPM pozdravlja sprotno reševanje problemov. Podpira tudi prizadevanja doma, da vsako pritožbo otrok in mladostnikov obravnavajo, ter da mladostnikom sporočijo, da se cilj ne more doseči brez naporov in omejitev ter brez sprejemanja odgovornosti.

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
splošno Obravnava, oblike dela	sprejeto neizvedeno 	dom je v odzivu na naše predhodno poročilo pojasnil: »Vzgojitelji v stano- vanjskih skupinah skušajo delovati po navedenih smernicah.«
splošno Obravnava, oblike dela	nesprejeto 	MD Jarše je v odzivu na naše predhodno poročilo pojasnil: »Žepnine ne poj- mujemo kot brezpogojno pravico, ki pripada posamezniku ali posameznici, ampak kot pomembno vzgojno orodje, katerega namen je spodbujati, kre- piti in nagrajevati ustrezna vedenja in ravnanja ter zmanjševati, omejevati in sankcionirati neustrezna. Vsled tega menimo, da bi bilo poenotenje prav- vil dodeljevanja žepnine preveč kompleksno in vsebinsko preobsežno, saj je nemogoče zajeti vse raznolikosti težav mladostnikov in neustreznih vedenj, ki jih lahko zaradi tega izkazujejo ter vseh stopenj truda, ki ga mladostniki vlagajo v spreminjanje neustreznih ali ohranjanje ustreznih vedenj.«
splošno Aktivnosti	sprejeto neizvedeno 	Dom je v odzivu na naše predhodno poročilo pojasnil: »V nekaterih stano- vanjskih skupinah to dejansko poteka in so mladostniki aktivno vključeni tako v nabavo, kot tudi pripravo obrokov. Organizirane so tudi »skupne večerje«, dinamiko priprav obrokov in samega obedovanja pa ponazarjamo z naslednjim primerom: v stanovanjski skupini si mladostniki zaradi različ- nih dnevnih rutin, ki jih od njih zahteva zunanje okolje, redno vsakodnevno sami pripravljajo zajtrke in večerje. V tem času je druženje ob obrokih odvisno od morebitnih skupnih odhodov iz skupine in prihodov v skupino. Slednje velja tudi za kosilo, le da ga vsakodnevno pripravi gospodinja, saj imamo v skupini tudi osnovnošolce, od katerih v tem obdobju ni pričakovati tovrstne samostojnosti. En dan v tednu dva mladostnika pripravita večerjo za celotno skupino, katere namen je učenje vsebinskega in količinskega načrtovanja obrokov ter izkušanje prijetnosti skupnega druženja ob obro- kih. Pogosto se v pripravo vključujejo tudi preostali mladostniki in kadar se izkaže potreba, pri njej pomaga tudi vzgojitelj. Pogostejše organiziranje priprave skupnih obrokov, bi oviralo ali celo onemogočilo drug pomemben vidik bivanja v stanovanjski skupini, ki je skrb za čim pogostejše vključe- vanje mladostnikov v oblike preživljanja prostega časa z izbranimi dejav- nostmi zunaj ustanove, ki se jih mladostniki udeležujejo glede na izkazan interes in zopet ob različnih dnevih in različnih urah.«
splošno Osebe	sprejeto neizvedeno 	Dom je v odzivu na naše predhodno poročilo pojasnil: »Glede kroženja poteka diskusija na ravni ustanove že precej časa. V določenih pogledih razumemo to kot dobro idejo, vendar pa se nam porajajo tudi določeni po- misleki, saj vidimo nevarnost v ogrožitvi stabilnosti okolja, ki mladostnikom nudi varnost in predvidljivost. Slednji dve se doseže le z usklajenostjo v miselnosti in delovanju vzgojiteljev. Usklajenost je eden od temeljev ustrez- ne vzgoje, a je za njeno vzpostavitev potreben dolgotrajen proces, ki bi se s kroženjem porušil, saj bi to pomenilo usmerjanje pozornosti vzgojiteljev v ponovno preišljeno prilagajanje, usklajevanje in dogovarjanje v delovanju in s tem odmik od učinkovitega dela z mladostniki.«
splošno Obravnava, oblike dela	sprejeto izvedeno 	Dom je v odzivu na naše predhodno poročilo pojasnil: »Vzgojitelji stano- vanjskih skupin so o tej možnosti mladostnike seznanili.«

- Podpira individualiziran pristop in pozitivno usmerjenost vzgojiteljev. Vsakega mladostnika obravnavajo kot individuum in mu omogočajo lasten tempo napredovanja. Pozdravlja pozitivno vzdušje in vzpostavljen dober sistem medsebojne pomoči med mladostniki iz SS Črnuška gmajna, Kokos in Zeleni tir ter poziva k ohranitvi dobrih medsebojnih odnosov.

2.7.3. Mladinski dom Maribor, Enota Slivnica

28. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** MIZŠ smo priporočili, naj pripravi ustrezne standarde in normative za gradnjo in opremo zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, in zavodom, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, zagotovi finančna sredstva v višini, ki bodo omogočila izpolnjevanje navedenih standardov in normativov.
- DPM je po obisku štirih zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe za otroke in mladostnike ugotovil, da se razmere za delo in učenje otrok in mladostnikov po posameznih zavodih zelo razlikujejo. Ponekod imajo otroci in mladostniki dovolj prostora za delo in učenje z dovolj dnevne svetlobe, na voljo so jim namizne lučke in sodobno pohištvo. Ponekod pa je stanje drugačno. Pohištvo je staro, celo dotrajano, dnevne svetlobe je premalo, prostori delujejo utesnjeno. Vodstvo nam je pogosto povedalo, da primanjkuje sredstev za vzdrževanje in investicije. DPM ugotavlja, da področje gradnje in opreme zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe ni pravno regulirano. Posebnih standardov in normativov za gradnjo in opremo teh zavodov ni. MIZŠ nas je seznanilo le z Normativi za graditev in opremo domov za učence srednjih šol v SR Sloveniji iz leta 1976, ki naj bi se še vedno smiselno uporabljali tudi za gradnjo in opremo zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe. Po mnenju DPM pomanjkanje pravne regulacije in sredstev za vzdrževanje in investicije prispeva k velikim razlikam med zavodi glede ustreznih razmer za delo in učenje, ki naj bi jih ti zagotovili otrokom in mladostnikom.
-

2.7.4. Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem

28. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** MIZŠ smo priporočili, naj pripravi ustrezne standarde in normative za gradnjo in opremo zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, in zavodom, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, zagotovi finančna sredstva v višini, ki bodo omogočila izpolnjevanje navedenih standardov in normativov.
- DPM je po obisku štirih zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe za otroke in mladostnike ugotovil, da se razmere za delo in učenje otrok in mladostnikov po posameznih zavodih zelo razlikujejo. Ponekod imajo otroci in mladostniki dovolj prostora za delo in učenje z dovolj dnevne svetlobe, na voljo so jim namizne lučke in sodobno pohištvo. Ponekod pa je stanje drugačno. Pohištvo je staro, celo dotrajano, dnevne svetlobe je premalo, prostori delujejo utesnjeno. Vodstvo nam je pogosto povedalo, da primanjkuje sredstev za vzdrževanje in investicije. DPM ugotavlja, da področje gradnje in opreme zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe ni pravno regulirano. Posebnih standardov in normativov za gradnjo in opremo teh zavodov ni. MIZŠ nas je seznanilo le z Normativi za graditev in opremo domov za učence srednjih šol v SR Sloveniji iz leta 1976, ki naj bi se še vedno smiselno uporabljali tudi za gradnjo in opremo zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe. Po mnenju DPM pomanjkanje pravne regulacije in sredstev za vzdrževanje in investicije prispeva k velikim razlikam med zavodi glede ustreznih razmer za delo in učenje, ki naj bi jih ti zagotovili otrokom in mladostnikom.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
sistemske	Čakamo na odgovor. 	Predhodno poročilo je bilo poslano v odziv zavodu.
Bivalne razmere		

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
sistemske	Čakamo na odgovor. 	Predhodno poročilo je bilo poslano v odziv zavodu.
Bivalne razmere		

2.7.5. Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora

29. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** MIZŠ smo priporočili, naj pripravi ustrezne standarde in normative za gradnjo in opremo zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, in zavodom, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, zagotovi finančna sredstva v višini, ki bodo omogočila izpolnjevanje navedenih standardov in normativov.
- DPM je po obisku štirih zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe za otroke in mladostnike ugotovil, da se razmere za delo in učenje otrok in mladostnikov po posameznih zavodih zelo razlikujejo. Ponekod imajo otroci in mladostniki dovolj prostora za delo in učenje z dovolj dnevne svetlobe, na voljo so jim namizne lučke in sodobno pohištvo. Ponekod pa je stanje drugačno. Pohištvo je staro, celo dotrajano, dnevne svetlobe je premalo, prostori delujejo utesnjeno. Vodstvo nam je pogosto povedalo, da primanjkuje sredstev za vzdrževanje in investicije. DPM ugotavlja, da področje gradnje in opreme zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe ni pravno regulirano. Posebnih standardov in normativov za gradnjo in opremo teh zavodov ni. MIZŠ nas je seznanilo le z Normativi za graditev in opremo domov za učence srednjih šol v SR Sloveniji iz leta 1976, ki naj bi se še vedno smiselno uporabljali tudi za gradnjo in opremo zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe. Po mnenju DPM pomanjkanje pravne regulacije in sredstev za vzdrževanje in investicije prispeva k velikim razlikam med zavodi glede ustreznih razmer za delo in učenje, ki naj bi jih ti zagotovili otrokom in mladostnikom.
-

2.7.6. Vzgojni zavod Kranj

29. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

-
- 1** MIZŠ smo priporočili, naj pripravi ustrezne standarde in normative za gradnjo in opremo zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, in zavodom, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe, zagotovi finančna sredstva v višini, ki bodo omogočila izpolnjevanje navedenih standardov in normativov.
- DPM je po obisku štirih zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe za otroke in mladostnike ugotovil, da se razmere za delo in učenje otrok in mladostnikov po posameznih zavodih zelo razlikujejo. Ponekod imajo otroci in mladostniki dovolj prostora za delo in učenje z dovolj dnevne svetlobe, na voljo so jim namizne lučke in sodobno pohištvo. Ponekod pa je stanje drugačno. Pohištvo je staro, celo dotrajano, dnevne svetlobe je premalo, prostori delujejo utesnjeno. Vodstvo nam je pogosto povedalo, da primanjkuje sredstev za vzdrževanje in investicije. DPM ugotavlja, da področje gradnje in opreme zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe ni pravno regulirano. Posebnih standardov in normativov za gradnjo in opremo teh zavodov ni. MIZŠ nas je seznanilo le z Normativi za graditev in opremo domov za učence srednjih šol v SR Sloveniji iz leta 1976, ki naj bi se še vedno smiselno uporabljali tudi za gradnjo in opremo zavodov, ki izvajajo vzgojne in izobraževalne programe. Po mnenju DPM pomanjkanje pravne regulacije in sredstev za vzdrževanje in investicije prispeva k velikim razlikam med zavodi glede ustreznih razmer za delo in učenje, ki naj bi jih ti zagotovili otrokom in mladostnikom.
-

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
sistemske	Čakamo na odgovor.	Predhodno poročilo je bilo poslano v odziv zavodu.
Bivalne razmere		

Vrsta priporočila	Odziv	Komentar odziva na priporočilo
Ključne besede		
sistemske	Čakamo na odgovor.	Predhodno poročilo je bilo poslano v odziv zavodu.
Bivalne razmere		

2.7.7. Vzgojni dom Veržej

6. 9. 2018 in 6.11.2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

0 Poročilo je v pripravi.

2.7.8. Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec, stanovanjska skupina Postojna

8. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

0 Poročilo je v pripravi.

2.7.9. Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec, Intenzivna skupina Planina

23. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

0 Poročilo je v pripravi.

2.7.10. Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec

26. 11. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

0 Poročilo je v pripravi.

2.7.11. Vzgojno-izobraževalni zavod Frana Milčinskega Smlednik

19. 12. 2018

Št. Priporočilo

Pojasnilo priporočila

0 Poročilo je v pripravi.

Vrsta priporočila **Odziv**
Ključne besede

Komentar odziva na priporočilo

Vrsta priporočila **Odziv**
Ključne besede

Komentar odziva na priporočilo

Vrsta priporočila **Odziv**
Ključne besede

Komentar odziva na priporočilo

Vrsta priporočila **Odziv**
Ključne besede

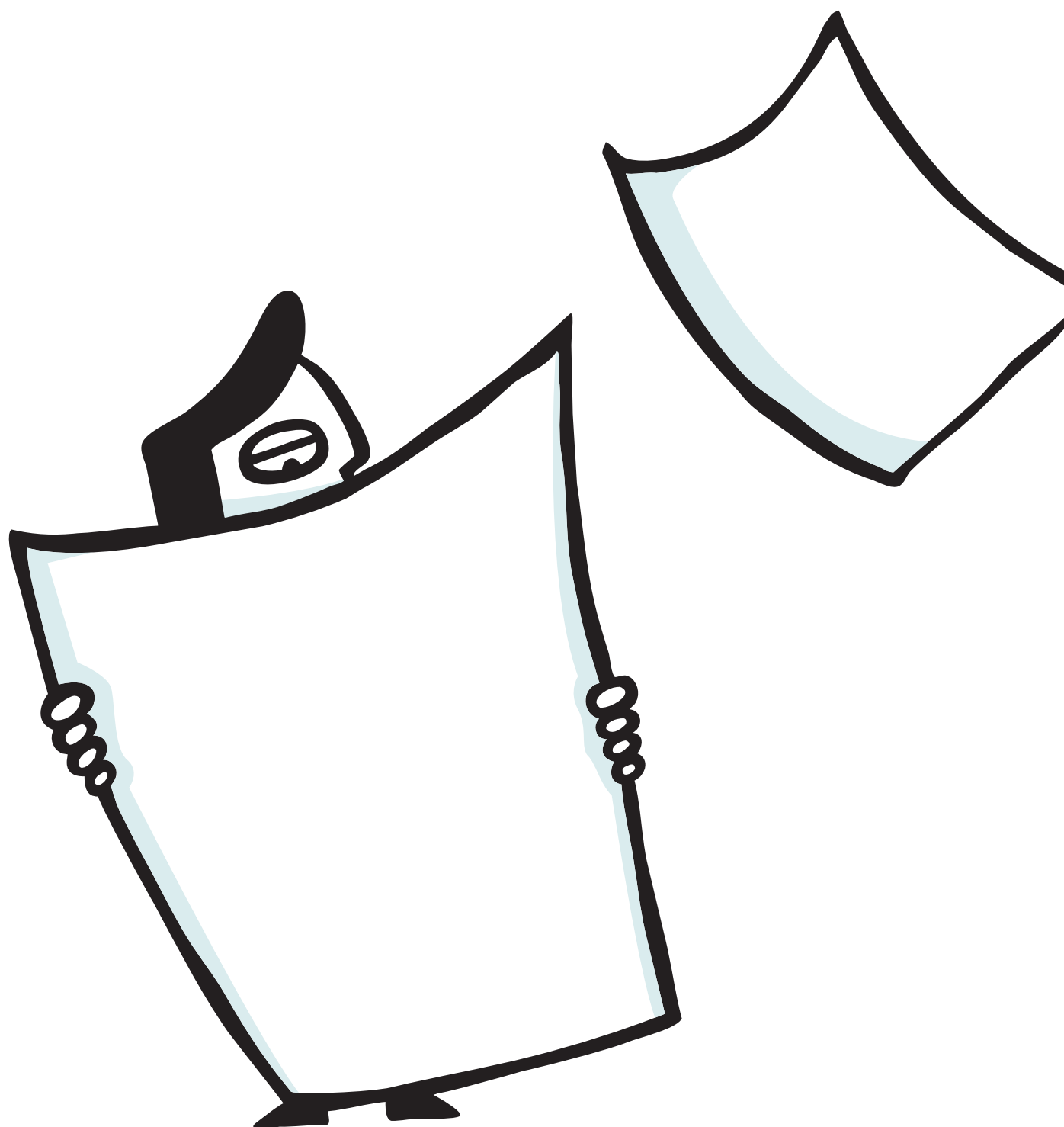
Komentar odziva na priporočilo

Vrsta priporočila **Odziv**
Ključne besede

Komentar odziva na priporočilo

3

PRILOGE

3.1 PRILOGA:

POROČILO S KONFERENCE OB 10. OBLETNICI DPM V SLOVENIJI

Funded by
the European Union
and the Council of Europe

Implemented by
the Council of Europe

Evropski forum DPM

Ocena učinkovitosti DPM

Konferenca, ki jo je pripravil slovenski državni preventivni mehanizem ob desetletnici delovanja v sodelovanju s Svetom Evrope

17.–18. april 2018

Hotel Slon, Ljubljana, Slovenija

Splošno poročilo

pripravil: [Trevor Stevens](#)

Ob desetletnici slovenskega državnega preventivnega mehanizma so se predstavniki več kot dvajsetih evropskih in severnoafriških DPM-jev 17. in 18. aprila 2018 zbrali v Ljubljani na konferenci »Ocena učinkovitosti DPM«. Otvoritve konference so se udeležili slovenski minister za pravosodje, Varuhinja človekovih pravic RS in predstavniki številnih ministrstev.

Udeleženci so se strinjali, da se je v desetletju po prvem obisku dne 19. marca 2008 uspešno razvilo spoštovanje in zaupanje v delo DPM Slovenije. Vsi predstavniki ministrstev so poudarili visokokakovostno delo mehanizma, zato se je upoštevalo veliko njegovih priporočil. Upoštevala so se tudi priporočila in ugotovitve DPM o veljavni zakonodaji in njenih osnutkih.

Poudarjeno je bilo, da dejavnosti nadzora na terenu spremljajo velika prizadevanja mehanizma za vzdrževanje konstruktivnega dialoga z zadevnimi organi, ki ne izboljšuje samo delovanja nekaterih ustanov, temveč tudi sistemske spremembe. V tej povezavi je bilo izpostavljeno sodelovanje DPM v različnih ministrskih organih, vključno z medresorsko delovno skupino, ki koordinira izvajanje sodb Evropskega sodišča za človekove pravice.

Izpostavljen je bil prispevek nevladnih organizacij, ki že od vsega začetka sodelujejo pri dejavnostih DPM na podlagi sporazumov o sodelovanju, sklenjenih z mehanizmom.

Prav tako je bila poudarjena odločitev, sprejeta leta 2014, da se ustanovi posebna enota DPM v okviru urada Varuha človekovih pravic RS, ki je močno vplivala na splošno učinkovitost mehanizma in omogočila več obiskov.

Minister za pravosodje je izjavil, da DPM »spreminja stvari«, ko je izrekel priznanje namestniku varuhinje Ivanu Šelihu, ki vodi in navdihuje mehanizem vse od njegove ustanovitve.

Udeleženci so se nato osredinili na oceno učinkovitosti DPM in pri tem so predstavniki šestih evropskih DPM-jev že izmenjali mnenja o »ocenjevanju vpliva DPM« na sestanku, ki je potekal med 7. in 8. septembrom 2017 v Parizu v okviru Evropskega foruma DPM. Predstavljeni so bili glavni sklepi tega sestanka, na voljo je bil tudi pisni povzetek v angleščini in francoščini. Naveden je bil tudi konceptni

dokument o merjenju vpliva DPM-jev, ki ga je za obravnavo na pariškem sestanku pripravil Evropski center za usposabljanje in raziskave iz Gradca.

Že na začetku konference je bilo jasno, da se prisotni DPM-ji med seboj precej razlikujejo glede velikosti, pravne strukture, sredstev in predvsem starosti. Vsaka ustanova, ki deluje deset let, kot na primer DPM Slovenije, verjetno čuti potrebo, da se ozre v svoje preteklo poslovanje, preuči, kaj je bilo doseženo, in išče morebitne nove poti delovanja. Nasprotno pa bi se relativno nova ustanova raje osredinila na to, da se uveljavi in razvije svoje dejavnosti. Končne ugotovitve bi tako imele za različne udeležence različno težo. Nedvomno pa bi dale misliti vsem navzočim, saj vsak DPM poskuša ohranjati kritičen pogled na svoje delovanje v vsaki fazi svojega obstoja.

Razprava na konferenci je temeljila na štirih posebnih temah in pri tem so obstajala odstopanja:

1. Kakšni so razlogi za ocenjevanje vpliva DPM, kdo in kdaj naj izvede ocenjevanje?
2. Kakšen je vpliv DPM (merila)?
3. Kako izmeriti vpliv (kazalniki: potrebni podatki, dejstva ali zaznavanje itn.)?
4. Kako vzpostaviti vzročno povezavo med zaznanimi spremembami in delom DPM?

Vsako temo sta izmenično obravnavali dve delovni skupini, ki sta se sestali vzporedno, in sledila je razprava o ugotovitvah delovnih skupin na plenarni seji.

Udeleženci so se že od vsega začetka razprave spoprijemali s primerjavo konceptov »vpliva« in »učinkovitosti«. Splošno mnenje je bilo, da ocenjevanje vpliva DPM neizogibno vključuje ocenjevanje preteklega delovanja mehanizma, vire in delovne metode, kar se je odražalo tudi v ugotovitvah pri različnih temah.

Tema 1: Ocenjevanje vpliva DPM: zakaj, kdo in kdaj?

Razlogi za ocenjevanje vpliva

Udeleženci so menili, da je popolnoma običajno, da se – ob ustreznem času – preveri, ali organ, ki mu je bila zaupana določena naloga, dosega zastavljene cilje. To je še nujneje, če se zadevni organ, kot je državni preventivni mehanizem, financira z javnimi sredstvi. Ugotovljeno je bilo, da je ocenjevanje vpliva DPM zapleteno zaradi narave splošnega cilja, tj. preprečevanje mučenja in drugih oblik slabega ravnanja, saj je težko ovrednotiti stopnjo, do katere je cilj preprečevanja uresničen.

Pri ocenjevanju je treba preveriti, ali ima »notranje delovanje« DPM preventivni učinek, in s tem ugotoviti, katere so dobre prakse, in – če je potrebno – razmisliti o strategijah, posebnih ciljnih in delovnih metodah. To bi lahko omogočilo povečanje sredstev, ki so mehanizmu na voljo (osebje itn.), če se ugotovi, da niso zadostna. Na splošno pa bi ocenjevanje, če je izvedeno v ustreznem duhu, lahko motiviralo osebe, ki delajo za DPM, in okrepilo njihovo samozavest.

Z ocenjevanjem je mogoče ugotoviti, ali so nacionalni organi v celoti izvedli priporočila, ki jih je izdal DPM, in če imajo zadevne spremembe – prakse, standardi in zakoni – želen učinek, tj. ali izboljšujejo konkretne zahteve za zaščito oseb, ki jim je odvzeta prostost. Ocenjevanje lahko spodbudi tudi javno razpravo v zvezi s preprečevanjem slabega ravnanja, in, natančneje, medijem in splošni javnosti odgovori na vprašanja o tem, kaj je mehanizem dosegel.

Če se izkaže vpliv DPM, se izboljša verodostojnost mehanizma pri nacionalnih organih, njegovih sogovornikih na krajih, ki jih obišče, in pri splošni javnosti. Tako spodbudno oceno bi bilo mogoče uporabiti pri utemeljevanju vzdrževanja ali celo povišanja sredstev DPM.

Če, po drugi strani, vpliva DPM ne bi bilo mogoče dokazati, se odpira vprašanje, ali obstaja nevarnost, da bi država zmanjšala sredstva, namenjena mehanizmu. To se zdi malo verjetno, še zlasti če bi ocena pokazala, da je pomanjkanje vpliva posledica dejavnikov, ki jih mehanizem ne nadzoruje. V tem primeru bi bila negativna ocena morda celo koristna. Če se ugotovi, da je glavna težava nepripravljenost nacionalnih organov na sodelovanje, je lahko učinek ocene spodbuditi ponovno preučitev dialoga med DPM in temi organi.

Udeleženci so dodali, da bi bilo tveganje znižanja sredstev nekaterih DPM-jev višje, kolikor večji bi bil njihov vpliv.

Kdo ocenjuje in kdaj se ocenjuje?

Poudarjena sta bila pomen in celo dolžnost ocenjevanja dela DPM, ki ga je izvedel sam mehanizem, med drugim z orodji, ki jih posreduje SPT. Ob tem je zaželen tudi presoja drugih organov, da se pridobi zunanje/objektivno mnenje. Razume se, da se samoocenjevanje in zunanja presoja dopolnjujeta.

V zvezi s samoocenjevanjem bi moral DPM že od samega začetka svojih dejavnosti stalno preverjati svoje vire in delovne metode. Ocena vpliva rezultatov dela DPM je seveda popolnoma druga zadeva, saj je potreben čas za izvedbo različnih priporočil, ki so bila podana, predvsem tistih, ki so sistemske narave. Za ustrezno oceno dejanskih vplivov priporočil, ki jih oblikuje mehanizem, je morda potrebno večletno obdobje. Kljub temu pa je treba brez odlašanja poskrbeti za pogoje, ki omogočajo pravočasno ocenjevanje vpliva, npr. ustrezno oblikovanje priporočil (SMART) in postopek za sistematičen nadzor njihovega izvajanja, ki je predhodno znan zadevnim organom.

Organi, ki jih dejavnosti DPM neposredno zadevajo (njegovi »deležniki«), bi morali imeti vzpostavljene postopke samoocenjevanja. Mehanizem mora zahtevati od naslovnikov, da podajo mnenja o njegovih poročilih in priporočilih (vladne službe, vodstva obiskanih ustanov) in mnenja osebja v obiskanih ustanovah in, če je mogoče, mnenja oseb, ki jim je odvzeta prostost.

Mogoče so različne oblike zunanjega ocenjevanja. Kot javni subjekt je DPM lahko predmet neke oblike nadzora, ki ga izvaja drug organ (zakonodajni organ, državni revizijski urad), kar lahko vključuje element ocenjevanja učinkovitosti. V več državah mora na primer DPM letno poročati o svojih dejavnostih nacionalnemu parlamentu in temu lahko sledi razprava z ugotovitvami. Prav tako se lahko nekateri mediji odločijo, da bodo pod drobnogled vzeli delo mehanizma. Tudi DPM se lahko odloči za zunanjo presojo svojih dejavnosti, ki jo izvede zunanji svetovalec, strokovnjak ali neprofitna organizacija, ki ima strokovno znanje in izkušnje s preprečevanjem slabega ravnanja.

Glede na ocenjevanje metod dela so nekateri udeleženci pripisali poseben pomen medsebojnemu strokovnemu pregledu, ki so ga izvedli člani drugih DPM-jev. V zvezi z vplivom priporočil DPM je bilo povedano, da bi bila glede na razpoložljive informacije strokovna služba pri uradu varuha, ki se ukvarja s preučevanjem pobud, najprimernejša za podajo ocene.

Splošno mnenje je bilo, da bi bilo treba ocenjevanje vpliva DPM na način, ki je bil določen na sestanku v Parizu septembra 2017, tj. »oceniti (čim natančneje, objektivneje in čim bolj znanstveno) vpliv (kratkoročeni, srednjeročni in dolgoročni; neposredni ali posredni; samostojni ali v kombinaciji z drugimi dejavniki), ki ga ima DPM na spremembe v zadevni državi glede oseb, ki jim je odvzeta prostost, preprečevanja mučenja in slabega ravnanja«, zaupati zunanjemu izvajalcu. Podrobno ocenjevanje, ki bi ga izvedel DPM sam, bi zahtevalo preveč lastnih sredstev in bi se lahko razumelo kot »objektivno«, če bi ga izvedel mehanizem sam.

Tema 2: Kakšen je vpliv DPM?

Udeleženci so priznali, da bi bilo zelo težko, če ne celo nemogoče, dokazati, da se z osebami, ki jim je odvzeta prostost, ne ravna slabo glede na izsledke dela DPM, zato je treba poiskati druge načine vrednotenja vpliva mehanizmov.

Eden od pristopov bi bil ta, da se upošteva vpliv DPM kot vidne spremembe, ki jo je sprožil mehanizem, kot je sprememba prakse ali zakonodaje, izboljšanje življenjskih razmer ali sodba, povezana z vprašanjem pridržanja. Pri tem je seveda treba vzpostaviti vzročno povezavo med delom DPM in zaznano spremembo. Še več, če je skupni cilj preprečevanje (slabega ravnanja), ni nujno, da je mogoče vpliv DPM oceniti po spremembi. Včasih lahko vpliv mehanizma pomeni vzdrževanje statusa quo, tj. izogniti se poslabšanju stanja.

Že sama prisotnost DPM na kraju odvzema prostosti se lahko razume kot neka oblika vpliva, saj zaprte ustanove postanejo vidne zunanjemu svetu. Kljub temu so nekateri menili, da sama prisotnost DPM ni dovolj in bi lahko postala celo krinka, če ne bi imela otipljivih rezultatov o izboljšanju varstva pred slabim ravnanjem.

Udeleženci so se strinjali, da bi morala merila vpliva med drugim vključevati tudi »notranje delovanje« DPM. Vpliv mehanizma je bistveno odvisen od tega, kako izvaja obiske in sestavlja poročila ter priporočila. Ali ima DPM ustrezno pravno podlago (neodvisnost, pristojnost) in vire (finančne in človeške); ali obstaja jasna strategija izvajanja obiskov, ki vključuje vse oblike odvzema prostosti; ali se izvede zadostno število obiskov; ali so obiski ustrezno pripravljene in izvedeni strokovno z ustrezno usposobljeno skupino; ali so informacije pridobljene iz vseh ustreznih virov; ali se poročila o obiskih in povezana priporočila osredinjajo na ključne težave, ki zadevajo preprečevanje slabega ravnanja, in so sestavljena na uporabniku prijazen način, itn.? Nekateri udeleženci so menili, da ni pomembno število obiskov in priporočil, temveč njihova kakovost, vključno s strateško izbiro obiskanih ustanov. V zvezi s tem so bile poudarjene prednosti tematskih obiskov.

Hkrati je bilo poudarjeno, da vpliva DPM ni mogoče oceniti samo na podlagi obiskov in poročil. Enako pomembno je vključevanje DPM v postopke preoblikovanja priporočil v pozitivne spremembe. Mehanizem ne odloča, bi pa moral vplivati na rezultat z dialogom s tistimi, ki imajo izvedbena pooblastila (nacionalni organi), in če je potrebno, z iskanjem podpore pri drugih, kar pomeni vzpostavitev postopkov/struktur, ki omogočajo konstruktiven dialog z oblastjo. Če pogovori niso plodni, mora DPM za spremembo nujno aktivirati druga sredstva (parlament, sodstvo, medije, sindikate, nevladne organizacije in javnost). Ob tem je bila navedena »politična« narava dela mehanizma.

Nekateri udeleženci so menili, da bi bilo mogoče merila vpliva oblikovati glede na standarde, za katere DPM želi, da se spoštujejo. Pričakuje se, da si mehanizmi prizadevajo zagotoviti skladnost z (minimalnimi) standardi, ki so se razvili na regionalni in/ali mednarodni ravni v zvezi s številnimi vrstami krajev odvzema prostosti. Še posebno so zanimiva dobro znana »temeljna jamstva«, ki jih je treba upoštevati že od začetka pripora, vključno z obveščanjem tretjih oseb in dostopom do odvetnika in zdravnika. Raziskava, opravljena pred kratkim, ki jo je naročilo združenje APT, je potrdila, da ta jamstva bistveno zmanjšajo tveganje mučenja in druge oblike namernega slabega ravnanja, če so uzakonjena in uporabljena v praksi. Kot je bilo navedeno v konceptnem dokumentu, ki je bil pripravljen za sestanek v Parizu septembra 2017, je mogoče vpliv DPM delno oceniti glede na obseg zagotavljanja skladnosti s temi tremi ključnimi jamstvi v zadevni državi.

Ali je DPM raziskal ukrepe, ki so bili sprejeti, ko so bili podani znaki morebitnega slabega ravnanja; ali je preveril, če so ustrezni organi opravili preiskave in je raziskal »učinkovitost« teh preiskav? Znano je, da ima odločno ukrepanje pri slabem ravnanju močan preventivni učinek.

Pri ocenjevanju vpliva je bilo za nekatere udeležence pomembno, ali DPM opravlja dejavnosti, navedene v devetem odstavku analitične ocene SPT, ki se ne nanašajo samo na obiske. Posebej je bilo navedeno usposabljanje osebja, odgovornega za osebe, ki jim je bila odvzeta prostost, in vprašanje, ali ima osebje ustrezen odnos do oseb v priporu, saj bi bilo tako znanje koristno za preprečevanje slabega ravnanja. Poudarjena so bila tudi navodila za zdravstveno osebje pri izvajanju istanbulskega protokola. Prav tako bi pozitivno učinkovalo sistematično usposabljanje policistov, pravosodnih policistov in drugih o DPM, njegovi vlogi, pooblastilih in delovnih metodah.

Pozornost, ki jo dejavnostim DPM posvečajo mediji in širša javnost (ob objavi poročila o obisku ali letnega poročila mehanizma, na primer), je dejavnik, ki ga je treba upoštevati pri vsaki oceni vpliva mehanizma. Kakšne ugotovitve lahko pričakujemo, če bi javno mnenje (glede razmer v zaporih, na primer) bilo/ostalo neskladno s priporočili DPM? V tem kontekstu so udeleženci menili, da bi DPM, ki bi izgubil podporo splošne javnosti, tvegal izgubo podpore oblasti z vsemi posledicami, ki bi jih to lahko imelo v zvezi z viri.

Ob tem je treba upoštevati, da je javnost v večini evropskih držav v najboljšem primeru ravnodušna glede ravnanja z zaporniki (v primerjavi z nekaterimi drugimi kategorijami oseb, ki jim je odvzeta prostost, kot so na primer psihiatrični bolniki, starejši in otroci v socialnovarstvenih zavodih). Zelo zahtevno bi bilo ocenjevati DPM na podlagi njegove sposobnosti, da spremeni to splošno mnenje.

Nekateri udeleženci so opozorili tudi na morebiten negativen vpliv, ki bi ga DPM lahko imel na nevladne organizacije v njihovih državah. Še zlasti če so nevladne organizacije tesno povezane z delovanjem DPM (npr. oseba javnega prava), saj bi to vplivalo na njihov aktivizem in bi zato zmanjšalo njihov prispevek k splošnemu cilju preprečevanja slabega ravnanja.

Tema 3: Kako meriti vpliv?

Razprava se je osredinila na ugotavljanje kazalnikov v zvezi z različnimi merili/cilji: notranje delovanje DPM, izvajanje priporočil, pokritost/odmev dejavnosti DPM v javnosti in izboljšanje prakse glede položaja pridržanih oseb.

V zvezi z notranjim delovanjem DPM (njegova pristojnost in verodostojnost) so bile številne ključne točke navedene že med razpravo teme 2. Omenjeno je bilo tudi opazovalno omrežje, ki ga je pripravilo združenje Opazovalnica DPM (NPM Observatory) ter s katerim so bili seznanjeni številni DPM-ji, in je predlagalo veliko primerov morebitnih kazalnikov notranjega delovanja. Pomemben preskus vpliva mehanizma je njegova sposobnost in odločnost, da se hitro odzove na nujne situacije, ki vključujejo povečano tveganje slabega ravnanja. V teh primerih so ukrepi DPM zelo neposredno preventivni.

Za vpliv mehanizma je najpomembneje, da so priporočila DPM prenesena v realnost. Pri tem bi moral biti poudarek na kvalitativni, ne na kvantitativni analizi; kako natančno je bilo vsako priporočilo izpolnjeno in, kar je še pomembneje, kaj je treba še storiti, da se doseže želeni rezultat. To nakazuje jasno opredeljen in strog sistem za spremljanje skladnosti s priporočili: zahteva, da se organi odzovejo do določenega roka, pisna korespondenca/osebni razgovor z organi, preverjanje napredka ob kontrolnih obiskih, podrobni pregledi sprejetih ukrepov za izvedbo priporočil systemske narave v rednih časovnih presledkih (npr. tri leta).

Ali DPM pri zavrnitvi ali delnem upoštevanju priporočila izvede ustrezne ukrepe in uporabi druga sredstva? Ali so drugi organi, ki lahko obiščejo/nadzorujejo zadevno ustanovo, opozorjeni na to težavo (npr. nadzorni sodnik), če priporočilo zadeva natančno opredeljeno težavo v zvezi z določeno ustanovo? Ali so vzpostavljeni komunikacijski kanali s parlamentarnimi telesi ali akterji civilne družbe, če priporočilo zadeva daljnosežnejšo ali morda bolj systemsko težavo? Ali DPM izkoristi možnosti za sprožitev sodnih postopkov zaradi uresničevanja svojih priporočil, ali se vključi v ustrezne pravne postopke, ki jih sprožijo drugi? Poseben poudarek je bil glede izvajanja priporočil DPM namenjen vlogi ustavnih sodišč v nekaterih državah. Ali DPM išče podporo pri mednarodnih organih nadzora (SPT, CPT)?

Pri večji vpletenosti drugih v reševanje težave, ki jo zadeva priporočilo, je manjša odgovornost DPM glede končnega rezultata. Uvajanje sprememb pogosto ni mogoče brez podpore drugih akterjev in pri tem je vpliv DPM mogoče razumeti kot pridobivanje te podpore.

Številni udeleženci so se strinjali, da je vzpostavitev podatkovne zbirke za izvajanje priporočil pomembno orodje. Zbirka naj bi vsebovala podatke iz različnih virov, kar bi mehanizmu omogočilo natančno sledenje vsakemu priporočilu oz. koliko je bilo posamezno priporočilo sprejeto in upoštevano.

Na splošno je bilo ugotovljeno, da bi dobro zasnovana zbirka, ki bi omogočila DPM uporabiti vse podatke, zbrane z leti, izboljšala vpliv mehanizma na vsak vidik njegovega dela. V tej zvezi so bile posredovane informacije o podatkovni zbirki extranet, ki jo pripravlja eden izmed DPM-jev, prisotnih na konferenci.

Udeleženci so se strinjali, da bi se vpliv dejavnosti DPM izboljšal, če bi bilo njihovo delo na »očeh javnosti«. Ali ima DPM pripravljeno komunikacijsko strategijo? Ali so njegova poročila na voljo javnosti, ne glede na to, ali zadevajo posebno ustanovo ali so tematska? Ali se jim je posvečala večja pozornost lokalnih/nacionalnih medijev? Ali je bilo objavljeno gradivo prilagojeno glede na bralstvo? Učinkovito posredovanje sporočila zahteva prilagoditev besedišča, oblike in »celotnega paketa« naslovniku (vladni uradniki, mediji, širša javnost, priprte osebe itn.). Več udeležencev je poudarilo, da je slikovno gradivo lahko zelo učinkovito pri doseganju ozaveščenosti in večjega zanimanja o določeni težavi. Prav tako je pomembno, da se ne »osredinimo samo na slabe novice«. Poudarjanje pozitivnih sprememb pri odvzemu prostosti (npr. programi poklicnega usposabljanja imajo dobre rezultate) lahko pripomore k razbijanju predsodkov.

V zvezi s ciljem dejanskega izboljšanja položaja oseb, ki jim je odvzeta prostost, se dogajajo pozitivne spremembe, ki jih je mogoče jasno pripisati delu DPM. Oblikovati je treba kazalnike, ki bi identificirali take spremembe. Prispevek DPM k izboljšanju varstva priprtih oseb bi bilo mogoče ovrednotiti s kazalniki, ki bi preverili prizadevanja DPM za zagotovitev skladnosti s sprejetimi standardi in preventivnimi ukrepi. Poleg treh temeljnih jamstev, navedenih v temi 2, je mogoče uporabiti tudi pravila Nelsona Mandele, evropska zaporniška pravila, istanbulski protokol, bangkoška in havanska pravila, standarde CPT itn.

Obravnavanje teme 3 je sprožila razpravo o tem, ali je treba ločiti med pojmom »vpliv« in »uspeh«. Če se sprejme zakon kot odgovor na priporočilo DPM, je mogoče reči, da je imel mehanizem vpliv. Toda o uspehu je mogoče govoriti, samo če se zakon izvaja v praksi. Nekateri udeleženci so imeli pomisleke o

uporabi pojma »uspeh« v zvezi z izvajanjem priporočil DPM. Ne glede na to je bilo ugotovljeno, da je treba vpliv razumeti kot večplasten pojav, saj je za doseganje zelenega cilja, še zlasti v zvezi s sistemskimi spremembami, potreben niz učinkov v okviru splošne strategije.

Tema 4: Ugotavljanje vzročnosti med zaznanimi spremembami ter delom DPM (in kako pomembna je)?

Udeleženci so povedali, da je vzročnost včasih jasna, še posebno pri jasno opredeljenih zadevah in tistih, ki zadevajo določeno ustanovo. Pogosto se zgodi, da je odstranitev naoknic z okna zaporniške celice, izboljšanje higienskih razmer, prevoz zapornika v bolnišnico ali prekinitve osamitve in uvedba preiskave zaradi navedb o slabem ravnanju rezultat obiska DPM. Te zadeve se lahko rešijo celo med obiskom. Pri izdaji novih navodil ali sprejemu zakona se lahko zadevni upravni organ ali zakonodajalec sklicuje neposredno na ugotovitve/priporočila DPM kot podlago za sprejete ukrepe ali vsaj eno od podlag. Podobno se lahko odločitev sodišča, povezana z obravnavno ene ali več priprtih oseb (in morebitnimi posledicami za celoten sistem), nanaša izrecno na ugotovitve DPM ali standarde, ki jih DPM zagovarja.

Ob tem je bilo ugotovljeno, da je vzročna povezava pogosto zelo nejasna. Kljub temu se zdi upravičeno domnevati, da mehanizem vsaj nekoliko prispeva k izboljšanju stanja vsakokrat, ko pride do spremembe, ki je skladna s priporočili DPM. Prav tako je bilo navedeno, da DPM-ji ne smejo biti skromni pri pripisovanju svojih zaslug.

Včasih lahko pride do situacij, ko se uvedejo sporne spremembe in zadevni organ se kot izgovor za ukrep sklicuje na delo DPM. Udeleženci so dejali, da bi moral DPM sprejeti svojo vlogo pri tem, če je zadevna sprememba resnično skladna z njegovimi priporočili. Hkrati pa mehanizem ne bi smel omahovati in bi moral pojasniti, če je bilo njegovo stališče prikazano napačno, če je bilo na primer priporočilo o odpravi skupinskih spalnic z veliko posteljami uporabljeno kot opravičilo za vzpostavitev sistema osamitve. V drugih primerih bi lahko bilo modro, da DPM dovoli, da si drug organ (npr. zakonodajalec) lasti zasluge za spremembo, čeprav je k temu prispeval tudi mehanizem.

Udeleženci so se tudi strinjali, da je DPM samo eden od številnih akterjev, sodelujočih v širšem procesu. Koristno bi bilo, če bi se lahko objektivno in znanstveno natančno določilo mesto, ki ga ima mehanizem v tem »ekosistemu«, in bi se ovrednotila pomembnost njegovega prispevka. Vpogled, ki bi ga dala taka raziskava, bi lahko DPM pomagala izboljšati njegovo učinkovitost in vpliv. Ob tem je treba povedati, da mora presojo izvesti ustrezno usposobljen organ, ki je popolnoma neodvisen od zadevnega DPM.

Ob koncu konference je predstavnik Sveta Evrope povedal, da se mu zdi, da so vsi udeleženci na obeh sestankih Evropskega foruma DPM v Parizu in Ljubljani ustrezno obravnavali pomembno vprašanje ocenjevanja vpliva DPM. Zdaj bi bilo za vse koristno, če bi eden ali več DPM-jev izvedlo samoocenjevanje njihovega vpliva skupaj z zunanjo presojo in bi bili ti rezultati na voljo vsem drugim.

Predlogi za mrežo NPM-lead Network

sestavlja: John Wadham

Uvod: John Wadham iz Združenega kraljestva in Eva Cserg, vodja programa pri Združenju za preprečevanje mučenja, odgovorna za Evropo in osrednjo Azijo, sta poročala o razpravi, ki je februarja potekala v Ženevi s številnimi DPM-ji o vzpostavitvi mreže NPM-lead Network.

Zgodovina: Potrebo po mreži NPM-lead Network, sta navedla OVSE/ODIHR in APT na prvem letnem srečanju DPM-jev iz regije OVSE leta 2016 na Dunaju. Nekateri DPM-ji so menili, da je potreben enoten in neodvisen glas DPM pri poglobljenih posvetovanjih na dogodkih DPM, ki jih organizirajo drugi deležniki. Dvanajst DPM-jev je nato napisalo pismo OVSE/ODIHR, Evropski uniji in Svetu Evrope in jih pozvalo, da bi se DPM-jem podelila pravica do organizacije svojih srečanj in dogodkov.

Ženeva: Udeleženci, prisotni v Ženevi, so se strinjali o koristnosti nadaljnjih izmenjav DPM-jev na evropski ravni, ki so se uspešno izvajale v okviru nekdanje evropske mreže DPM-jev pod okriljem Sveta Evrope (2010–2012), nato pa se niso več nadaljevale. Taka vseevropska pobuda bi dopolnila trenutne platforme DPM in mreže v regiji, vključno s podregionalnimi mrežami DPM: mrežo DPM-jev jugovzhodne Evrope, nemško govorečo mrežo DPM (Avstrija, Nemčija in Švica), skandinavsko mrežo DPM, glasilo European NPM Newsletter in druge pobude, kot je platforma Slack, ki jo je razvila članica SPT Mari Amos.

Glavni razlog za pobudo je okrepitev profila in položaja DPM-jev na mednarodni ravni:

GANHRI, Globalno zavezništvo nacionalnih institucij za človekove pravice, je uspešno pri uveljavljanju nacionalnih institucij za človekove pravice, graditvi njihove kolektivne identitete in lobiranju njihove prisotnosti na ravni ZN. Nacionalne institucije za človekove pravice imajo posvetovalni status pri ZN in tudi Odbor za pravice invalidov se prav tako posvetuje z njimi. Mnogi DPM-ji ne morejo prisostvovati zasedanjem ZN, še posebej zasedanjem Sveta za človekove pravice, čeprav imajo lahko zdaj zasebna srečanja z Odborom Združenih narodov proti mučenju na podlagi predhodnega pregleda, ki ga izvede odbor. Za zdaj spremljajo zasedanja v okviru splošnega rednega pregleda v njihovih državah z galerije za obiskovalce. DPM-ji morajo postati vidnejši in pridobiti pomembnejši položaj in ugled, tudi takrat ko delujejo v okviru nacionalnih institucij za človekove pravice ali urada varuha.

Usklajenost tem in načrtovanja srečanj DPM-jev, ki jih organizirajo drugi deležniki: če bi DPM-ji imeli enoten glas, bi se z drugimi deležniki lahko posvetovali o dnevnih redih in načrtovanju morebitnih srečanj DPM-jev. DPM-ji bi lahko izrazili želje o nekaterih temah, ki bi se obravnavale na teh srečanjih. Z njimi bi se bilo tudi mogoče posvetovati o načrtovanju teh srečanj, ki so pogosto sklicana pozno in se pokrivajo z drugimi obveznostmi.

Po srečanju v Ženevi je Eva izvedla anketo med DPM-ji in večina jih je izrazila željo, da bi se ta pobuda nadaljevala.

Ljubljana: Tudi danes so na srečanju v Ljubljani mnogi podprli to pobudo, toda nekateri so izrazili zaskrbljenost, da bi pobuda lahko negativno vplivala na trenutne regionalne strukture. Dogovorjeno je bilo, da se vzpostavi neformalna usmerjevalna skupina ljudi iz DPM-jev, ki so pobudi naklonjeni. Skupina naj bi se srečala čez nekaj mesecev in začrtala ideje, ki bi jih ob naslednji priložnosti predstavili širši skupini. Nekaj oseb se je prijavilo za usmerjevalno skupino.

Eva bo pripravila poročilo o razpravi, pisni povzetek odgovorov na vprašalnik in glavne ukrepe iz razprave. Ko bodo udeleženci seznanjeni z vsebino teh dokumentov, bo ponovno povprašala po prostovoljcih za usmerjevalno skupino.

Upamo, da bosta povratno poročilo in nadaljnja razprava mogoča na naslednjem vseevropskem srečanju, morda v Litvi, ali na srečanju vseh DPM-jev, ki ga APT in OVSE/ODIHR organizirata decembra.

3.2 PRILOGA:

KONVENCIJA OZN PROTI MUČENJU IN DRUGIM KRUTIM, NEČLOVEŠKIM ALI PONIŽEVALNIM KAZNIM ALI RAVNANJU

Sprejeta ter na voljo za podpis, ratifikacijo in pristop, dne 10. decembra 1984, z resolucijo Generalne skupščine Združenih narodov 39/46. Datum začetka veljavnosti konvencije: 26. junij 1987 - v skladu s 27(1) členom konvencije. Objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije - Mednarodne pogodbe št. 7/93.

Države članice te konvencije,

- menijo, da je v skladu z načeli ustanovne listine Združenih narodov priznavanje enakih in neodtujljivih pravic vseh članov človeške družine temelj svobode, pravice in miru v svetu,
- menijo, da te pravice izhajajo iz dostojanstva, neločljivega od človekove osebnosti,
- menijo, da morajo države na podlagi ustanovne listine, predvsem pa njenega 55. člena, spodbujati splošno in dejansko spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- upoštevajo 5. člen splošne deklaracije o človekovih pravicah in 7. člen mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, po katerih nihče ne sme biti izpostavljen mučenju in ne krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju,
- upoštevajo tudi deklaracijo o varstvu vseh oseb pred mučenjem in drugimi krutimi, nečloveškimi ali poniževalnimi kaznimi ali ravnanju, ki jo je Generalna skupščina sprejela 9. decembra 1975,
- želijo povečati učinkovitost boja proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju v vsem svetu, in
- **so se zedinile o naslednjem:**

I. DEL

1. člen

1. V tej konvenciji pomeni izraz »mučenje« vsako dejanje, ki osebi namenoma prizadene hudo bolečino ali trpljenje, bodisi telesno ali duševno, da bi se od nje ali koga drugega dobila obvestila ali priznanja ali da bi se kaznovala za dejanje, ki ga je storila sama ali kdo drug ali je zanj osumljena sama ali kdo drug, da bi se ustrahovala ali nanjo izvajal pritisk ali da bi se ustrahoval kdo drug ali nanj izvajal pritisk, ali iz kateregakoli drugega razloga, ki temelji na katerikoli obliki diskriminacije, če to bolečino ali trpljenje prizadeva uradna oseba ali kdo drug, ki nastopa kot oseba z uradnim statusom ali na njeno pobudo ali z njeno izrecno privolitvijo ali privolitvijo molče. Ta izraz se ne nanaša na bolečino ali trpljenje, ki je posledica izključno zakonitih sankcij, ki ni ločljivo od teh sankcij ali ga te sankcije povzročajo.

2. Ta člen ne vpliva na noben mednarodni instrument ali nacionalni zakon, ki vsebuje ali utegne vsebovati določbe širšega pomena.

2. člen

1. Vsaka država članica izvaja zakonske, upravne, sodne ali druge učinkovite ukrepe, da bi na ozemlju pod svojo jurisdikcijo preprečila mučenje.

2. Kot opravičilo za mučenje se ne more navesti nikakršna izredna okoliščina - bodisi da gre za vojno stanje ali vojno nevarnost, notranjo politično nestabilnost ali kako drugo izredno stanje.

3. Kot opravičilo za mučenje se ne more navesti odredba kake nadrejene osebe ali organa oblasti.

3. člen

1. Nobena država članica ne bo pregnala, izgnala in ne izročila osebe drugi državi, če so resni razlogi za sum, da utegne biti mučena.
2. Da bi ugotovili, ali so taki razlogi, bodo pristojni organi upoštevali vse relevantne okoliščine, med drugim tudi to, ali obstaja v zadevni državi vrsta sistematičnih resnih, očitnih ali množičnih kršitev človekovih pravic.

4. člen

1. Vsaka država članica si prizadeva, da se po njenem kazenskem pravu vsa dejanja mučenja štejejo za kazniva dejanja. To velja tudi za poskuse mučenja ali kakega drugega dejanja, ki ga kdo stori, pomeni pa soudeležbo ali udeležbo pri dejanju mučenja.
2. Vsaka država članica določi za ta kazniva dejanja ustrezne kazni, ki upoštevajo njihovo težo.

5. člen

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, da bi določila svojo pristojnost za kazniva dejanja iz 4. člena v naslednjih primerih:
 - a) kadar je kaznivo dejanje storjeno na ozemlju pod njeno jurisdikcijo ali na letalih ali ladjah, vpisanih v njeni državi;
 - b) kadar je domnevni storilec kaznivega dejanja njen državljan;
 - c) kadar je žrtev njen državljan, če meni, da je to potrebno.
2. Vsaka država članica prav tako sprejme potrebne ukrepe, da bi določila svojo pristojnost za omenjena kazniva dejanja, če je domnevni storilec teh dejanj na ozemlju pod njeno jurisdikcijo in če ga v skladu z 8. členom ne izroči kaki državi iz prvega odstavka tega člena.
3. Ta konvencija ne izključuje nobene kazenske pristojnosti, ki temelji na nacionalni zakonodaji.

6. člen

1. Če meni, da okoliščine to opravičujejo, in po poprejšnji obravnavi obvestil, s katerimi razpolaga, poskrbi vsaka država članica, na ozemlju katere je oseba, za katero se sumi, da je storila kaznivo dejanje iz 4. člena, da se zadevna oseba aretira, ali pa izvede vse potrebne zakonske ukrepe, da bi zagotovila njeno navzočnost. Ta aretacija in ti ukrepi morajo biti v skladu z zakonodajo omenjene države, toda izvajajo se lahko samo toliko časa, kolikor je potrebno za začetek kazenskega pregona ali postopka za izročitev.
2. Omenjena država takoj opravi predhodno preiskavo, da bi ugotovila dejstva.
3. Vsaka oseba, aretirana v skladu s prvim odstavkom tega člena, lahko takoj stopi v stik z najbližjim pooblaščenim predstavnikom države, katere državljanstvo ima, ali, če gre za apatrida, s predstavnikom države, v kateri ima običajno prebivališče.
4. Če je kaka država aretirala osebo v skladu s tem členom, mora o tej aretaciji in okoliščinah, ki jo opravičujejo, takoj obvestiti države iz prvega odstavka 5. člena. Država, ki izvaja predhodno preiskavo iz drugega odstavka tega člena, mora svoje ugotovitve takoj sporočiti omenjenim državam in jih obvestiti, ali namerava izvršiti jurisdikcijo.

7. člen

1. Država članica, na katere ozemlju pod njeno jurisdikcijo je odkrit domnevni storilec kaznivega dejanja iz 4. člena, če ga ne izroči, predloži v primerih iz 5. člena zadevo pristojnim organom, da bi izvedli kazenski postopek.

2. Ti organi odločajo pod enakimi pogoji kot za vsako hudo kaznivo dejanje splošnega prava v skladu s pravnimi predpisi zadevne države. V primerih iz drugega odstavka 5. člena dokazna pravila, ki se uporabljajo za pregon in obsodbo, nikakor ne smejo biti manj stroga od pravil, ki se uporabljajo v primerih iz prvega odstavka 5. člena.

3. Vsaki osebi, ki se preganja za katerokoli kaznivo dejanje iz 4. člena, je zajamčeno pravično ravnanje v vseh fazah postopka.

8. člen

1. Kazniva dejanja iz 4. člena so avtomatično vključena v vsako pogodbo o izročitvi, že sklenjeno med državami članicami. Države članice prevzemajo obveznost, da bodo omenjena kazniva dejanja vključile v vsako pogodbo o izročitvi, ki jo bodo sklenile med seboj.

2. Če dobi država članica, ki za izročitev postavlja kot pogoj pogodbo, od druge države članice, s katero ni vezana s pogodbo o izročitvi, zahtevo za izročitev, lahko šteje to konvencijo kot pravno podlago za izročitev glede omenjenih kaznivih dejanj. Izročitev je odvisna od drugih pogojev, določenih s pravom zaprosene države.

3. Države članice, ki za izročitev ne postavljajo kot pogoj pogodbe, medsebojno priznavajo omenjena kazniva dejanja kot primere za izročitev pod pogoj, predvidenimi s pravom zaprosene države.

4. Med državami članicami se za omenjena kazniva dejanja za namene izročitve šteje, kot da so bila storjena ne le v kraju, kjer so se zgodila, temveč tudi na ozemljih držav, ki morajo določiti svojo pristojnost po prvem odstavku 5. člena.

9. člen

1. Države članice dajejo druga drugi kar največjo pravno pomoč v vsakem kazenskem postopku v zvezi s kaznivimi dejanji iz 4. člena, všteti tudi pošiljanje vseh razpoložljivih dokaznih elementov, ki so potrebni za postopek.

2. Države članice izpolnjujejo svoje obveznosti v skladu s prvim odstavkom tega člena smiselno vsaki morebitni medsebojni pogodbi o pravni pomoči.

10. člen

1. Vsaka država članica bo zagotovila, da bosta seznanjanje s prepovedjo mučenja in informiranje o njej sestavni del izobraževanja civilnega ali vojaškega osebja, zadolženega za uporabo zakonov, medicinskega osebja, vršilcev javnih funkcij in drugih oseb, ki utegnejo kakorkoli sodelovati pri straženju aretirane, priprte ali zaprte. osebe, pri njenem zasliševanju ali ravnanju z njo.

2. Vsaka država članica vključi omenjeno prepoved v pravila ali navodila v zvezi z obveznostmi in dolžnostmi teh oseb.

11. člen

Vsaka država članica sistematično nadzoruje pravila, navodila, metode in prakso zasliševanja ter določbe v zvezi s straženjem kakorkoli aretiranih, priprtih ali zaprtih oseb na kakem ozemlju pod njeno jurisdikcijo ter ravnanjem z njimi, da bi preprečila kakršnokoli mučenje.

12. člen

Vsaka država članica skrbi za to, da pristojni organi takoj opravijo nepristransko preiskavo vsakič, ko so upravičeni razlogi za sum, da je bilo dejanje mučenja storjeno, na kakem ozemlju pod njeno jurisdikcijo.

13. člen

Vsaka država članica zagotovi vsaki osebi, ki trdi, da je bila mučena na kakem ozemlju pod njeno jurisdikcijo, pravico, da se pritoži pristojnim organom omenjene države, ki takoj in nepristransko preučijo primer. Sprejeti bodo ukrepi, da se oseba, ki se je pritožila, in priče zavarujejo pred kakršnimkoli grdim ravnanjem ali ustrahovanjem zaradi vložene pritožbe ali dane izjave.

14. člen

1. Vsaka država članica v svojem pravnem sistemu jamči žrtvi dejanja mučenja odstranitev krivice ter pravico do pravične in ustrezne odškodnine, všteti sredstva, potrebna za njeno čim popolnejšo rehabilitacijo. V primeru smrti žrtve dejanja mučenja imajo imetniki pravic te žrtve pravico do odškodnine.

2. Ta člen ne izključuje nobene pravice do odškodnine, ki bi jo imela žrtev ali kdo drug v skladu z nacionalno zakonodajo.

15. člen

Vsaka država članica skrbi za to, da se izjava, za katero se dokaže, da je bila dobljena z mučenjem, ne more navesti kot dokazni element v kakem postopku, razen zoper osebo, obtoženo za mučenje, da bi se ugotovilo, da je bila izjava dana.

16. člen

1. Vsaka država članica prevzema obveznost, da bo na ozemlju pod svojo jurisdikcijo preprečila druga dejanja krutih, nečloveških ali poniževalnih kazni ali ravnanja, ki niso dejanja mučenja, kot jih opredeljuje 1. člen, kadar takšna dejanja stori predstavnik javne funkcije ali kdo drug, ki nastopa kot oseba z uradnim statusom ali na njeno spodbudo ali z njeno izrecno privolitvijo ali privolitvijo molče. Zlasti obveznosti, navedene v 10., 11., 12. in 13. členu, se uporabljajo s tem, da se pojem mučenja nadomesti s pojmom drugih oblik krutih, nečloveških ali poniževalnih kazni ali ravnanja.

2. Določbe te konvencije ne vplivajo na določbe kateregakoli mednarodnega instrumenta ali nacionalnega zakona, ki prepoveduje krute, nečloveške ali poniževalne kazni ali ravnanja ali ki se nanaša na izročitev ali izgon.

II. DEL

17. člen

1. Ustanovi se komite proti mučenju (v nadaljnjem besedilu: komite), katerega funkcije so tu določene. Komite sestavlja deset izvedencev z visokimi moralnimi kvaliteta, katerih kompetentnost na področju človekovih pravic je priznana in ki zasedajo v osebnem statusu. Izvedence volijo države članice, pri tem pa upoštevajo pravično zemljepisno zastopanost in da je pomembno, da pri delu komiteja sodelujejo osebe s pravnimi izkušnjami.

2. Člani komiteja se volijo s tajnim glasovanjem z liste kandidatov, ki jih določijo države članice. Vsaka država članica določi enega kandidata izmed svojih državljanov. Države članice upoštevajo, kako pomembno je, da so določeni kandidati hkrati člani komiteja za človekove pravice, ustanovljenega v skladu z mednarodnim paktom o državljanskih in političnih pravicah, in da so pripravljeni biti člani komiteja proti mučenju.

3. Člani komiteja se volijo na sestanku držav članic, ki ga sklicuje generalni sekretar Organizacije združenih narodov in ki je vsako drugo leto. Na tem sestanku, ki je sklepčen, če so navzoči predstavniki dveh tretjin držav članic, so za člane komiteja izvoljeni kandidati, ki dobijo največ glasov in absolutno večino glasov predstavnikov držav članic, ki so navzoči in glasujejo.

4. Prve volitve se izvedejo najpozneje šest mesecev po uveljavitvi te konvencije. Najmanj štiri mesece pred vsakimi volitvami pošlje generalni sekretar Organizacije združenih narodov pismo državam članicam in jih pozove, naj predložijo svoje kandidature v treh mesecih. Generalni sekretar sestavi abecedni seznam vseh tako določenih kandidatov z navedbo držav članic, ki so jih določile, in ga pošlje državam članicam.
5. Člani komiteja se volijo za štiri leta. Lahko so ponovno izvoljeni, če so znova kandidirani. Vendar mandat petih članov, izvoljenih na prvih volitvah, preneha po dveh letih. Neposredno po prvih volitvah izžreba imena teh petih članov predsednik sestanka, navedenega v tretjem odstavku tega člena.
6. Če član komiteja umre, odstopi ali iz kakršnegakoli razloga ne more več opravljati svojih funkcij v komiteju, imenuje država članica, ki ga je določila, drugega izvedenca - svojega državljana, ki ostane v komiteju preostali čas mandata, če to odobri večina držav članic. Šteje se, da je privolitev dana, razen če polovica ali več kot polovica držav članic ne izrazi nasprotnega mnenja v šestih tednih od trenutka, ko jih generalni sekretar Organizacije združenih narodov obvesti o predlaganem imenovanju.
7. Države članice plačajo stroške članov komiteja, dokler opravljajo funkcije v komiteju.

18. člen

1. Komite voli svoj biro za dve leti. Člani biroja se lahko ponovno volijo.
2. Komite sam določi svoj poslovnik. Ta poslovnik mora imeti predvsem naslednji določbi:
 - a) za sklepčnost je potrebna navzočnost šestih članov;
 - b) sklepi komiteja se sprejemajo z večino glasov navzočih članov.
3. Generalni sekretar Organizacije združenih narodov da komiteju na razpolago osebje in prostore, ki jih ta potrebuje za učinkovito opravljanje del, ki so mu zaupana v skladu s to konvencijo.
4. Generalni sekretar Organizacije združenih narodov skliče prvi sestanek članov komiteja. Po svojem prvem sestanku se komite sestaja ob priložnostih, določenih z njegovim poslovnikom.
5. Države članice plačajo stroške sestankov držav članic in komiteja, všteti plačilo vseh stroškov Organizaciji združenih narodov, kot so stroški za plačilo osebja in prostorov, ki jih organizacija angažira v skladu s tretjim odstavkom tega člena.

19. člen

1. Države članice predložijo komiteju s posredovanjem generalnega sekretarja Organizacije združenih narodov poročilo o ukrepih, ki so jih izvedle, da bi izpolnile svoje obveznosti v skladu s to konvencijo, in sicer v enem letu po uveljavitvi konvencije za zadevno državo članico. Države članice nato vsako četrto leto predložijo dodatno poročilo o vseh novih ukrepih in druga poročila, ki jih komite zahteva.
2. Generalni sekretar Organizacije združenih narodov pošlje poročila vsem državam članicam.
3. Komite obravnava vsako poročilo in lahko da o njem splošne komentarje, ki so po njegovem mnenju potrebni, omenjene komentarje pa pošlje zainteresirani državi članici. Ta država članica lahko pošlje komiteju kot odgovor vse pripombe, ki so po njenem mnenju koristne.
4. Komite lahko sklene, da v letnem poročilu, ki ga sestavi po 24. členu, ponovi vse komentarje, ki jih je dal v skladu s tretjim odstavkom tega člena, skupaj s pripombami, ki jih je v zvezi s tem vprašanjem dobil od zainteresirane države članice. Če zainteresirana država članica to zahteva, lahko komite priloži tudi poročilo, predloženo na podlagi prvega odstavka tega člena.

20. člen

1. Če komite prejme verodostojna obvestila, za katera se mu zdi, da vsebujejo zanesljiva obvestila o tem, da se mučenje sistematično izvaja na ozemlju kake države članice, pozove zadevno državo, da sodeluje pri obravnavanju teh obvestil in da ga v ta namen obvesti o svojih ugotovitvah v zvezi s tem vprašanjem.

2. Upoštevajoč vse morebitne pripombe zainteresirane države članice in druga ustrezna obvestila, s katerimi razpolaga, lahko komite, če je to po njegovem mnenju upravičeno, naloži enemu ali več svojim članom, da začnejo zaupno preiskavo in da mu o tem takoj predložijo poročilo.
3. Če se izvaja preiskava v skladu z drugim odstavkom tega člena, zaprosi komite za sodelovanje zainteresirano državo članico. V dogovoru z omenjeno državo članico lahko taka preiskava zajema obisk na njeno ozemlje.
4. Po obravnavi ugotovitev, ki mu jih predloži član ali člani v skladu z drugim odstavkom tega člena, pošlje komite te ugotovitve zainteresirani državi članici in tudi vse komentarje in sugestije, za katere meni, da so primerne glede na dano stanje.
5. Celotna dejavnost komiteja, navedena v prvem do četrtem odstavku tega člena, je zaupna, v vseh etapah tega dela pa se teži vzpostaviti sodelovanje z državo članico. Komite lahko po končanem delu v zvezi s preiskavo, ki je bila vodena v skladu z drugim odstavkom, po posvetovanju z zainteresirano državo članico odloči, da se v letno poročilo, ki ga izdela v skladu s 24. členom, vključi kratko poročilo o rezultatih dela.

21. člen

1. Država članica te konvencije lahko v skladu s tem členom kadarkoli izjavi, da prizna, da je komite pristojen prejeti in obravnavati poročila, v katerih ena država članica trdi, da kakšna druga država članica ne izpolnjuje svojih obveznosti na podlagi te konvencije. Ta sporočila se lahko prejemajo in obravnavajo v skladu s tem členom samo, če prihajajo iz države članice, ki je dala izjavo, da prizna pristojnost komiteja. Komite ne obravnava nobenega sporočila, ki se nanaša na državo članico, ki ni dala take izjave. Za sporočila, prejeta po tem členu, velja takle postopek:

- a) če država članica te konvencije meni, da kakšna druga država, ki je tudi članica konvencije, ne uporablja določb konvencije, lahko pisno opozori zadevno državo na to vprašanje. Država, ki ji je poslano sporočilo, pošlje v treh mesecih po njegovem prejemu državi, ki ji je poslala sporočilo, pojasnilo ali kakršnokoli drugo pisno izjavo, ki pojasnjuje vprašanje in ki naj bi vsebovala čim več in čim koristnejša obvestila o pravih postopkih in o pravnih sredstvih, bodisi da so že uporabljena ali se uporabljajo ali se šele utegnejo uporabiti;
 - b) če v šestih mesecih od dneva, ko je prejemna država dobila začetno sporočilo, vprašanje ni zadovoljivo rešeno za obe zainteresirani državi članici, imata obe pravico predložiti to vprašanje komiteju, pri čemer se pošlje sporočilo komiteju in drugi zainteresirani državi;
 - c) komite je lahko pristojen za zadevo, ki jo dobi v skladu s tem členom, šele ko se prepriča, da so bila vsa razpoložljiva interna pravna sredstva izkoriščena in izčrpana v skladu s splošno priznanimi načeli mednarodnega prava. To pravilo se ne uporablja v primerih, ko pritožbeni postopki presegajo razumne roke ali ni pričakovati, da bodo dejansko učinkoviti za osebo, ki je žrtev kršenja te konvencije;
 - d) komite obravnava sporočila, predvidena s tem členom, na zaprtih sejah;
 - e) s pridržkom določb pod c) ponudi komite svoje dobre usluge zainteresiranima državama članicama, da bi mimo rešili vprašanje ob spoštovanju obveznosti iz te konvencije. Če komite meni, da je potrebno, lahko v ta namen ustanovi ad hoc spravno komisijo;
 - f) v vsaki zadevi, ki mu je predložena v skladu s tem členom, lahko komite zahteva od zainteresiranih držav članic iz pododstavka b), da mu pošljeta vsa ustrezna obvestila;
 - g) zainteresirani državi članici, navedeni v pododstavku b), imata pravico biti zastopani, ko komite obravnava zadevo, in dajati ustne in/ali pisne pripombe;
 - h) komite mora predložiti poročilo v dvanajstih mesecih od dneva, ko je prejel sporočilo, navedeno v pododstavku b);
 - i) če je bilo mogoče najti rešitev v skladu z določbo pod e), se komite v svojem poročilu omeji na kratko navedbo dejstev in dosežene rešitve;
 - ii) če rešitve ni bilo mogoče najti v skladu z določbo pod e), se komite v svojem poročilu omeji na kratko navedbo dejstev, besedilo pisnih pripomb in zapisnik o ustnih pripombah, ki sta jih navedli zainteresirani državi članici, se dodata k poročilu. Za vsako zadevo se pošlje poročilo zainteresiranima državama članicama.
2. Določbe tega člena začnejo veljati, ko pet držav članic te konvencije da izjavo, predvideno v prvem odstavku tega člena. To izjavo deponira država članica pri generalnem sekretarju Organizacije združenih narodov, ki pošlje kopijo drugim državam članicam. Izjava se lahko umakne kadarkoli s sporočilom, poslanim generalnemu sekretarju. Ta umik ne vpliva na obravnavo kakršnegakoli vprašanja, ki je predmet že poslanega sporočila v skladu s tem členom: nobeno nadaljnje sporočilo katerekoli države

članice ne bo sprejeto v skladu s tem členom, ko generalni sekretar prejme sporočilo o umiku izjave, razen če zainteresirana država članica ne da nove izjave.

22. člen

1. Država članica te konvencije lahko v skladu s tem členom kadarkoli izjavi, da prizna, da je komite pristojen sprejemati in obravnavati sporočila, ki jih dobi od posameznikov ali v imenu posameznikov, ki so pod njeno jurisdikcijo in trdijo, da so žrtve kršenja določb konvencije s strani kakšne države članice. Komite ne sprejme nobenega sporočila, ki se nanaša na posamezno državo članico, ki ni dala take izjave.
2. Za komite bo nesprejemljivo vsako sporočilo, dano v skladu s tem členom, ki je anonimno ali za katerega meni, da pomeni zlorabo pravice do takih sporočil ali da je nezdružljivo z določbami te konvencije.
3. Ob pridržku drugega odstavka pošlje komite vsako sporočilo, dano v skladu s tem členom, državi članici te konvencije, ki je dala izjavo v skladu s prvim odstavkom in se zanjo trdi, da je kršila katerokoli določbo konvencije. Navedena država v naslednjih šestih mesecih pošlje komiteju pisna pojasnila ali izjave, ki pojasnjujejo vprašanje in morebitne ukrepe, ki jih je že sprejela zaboljšanje položaja.
4. Komite obravnava sporočila, ki jih je prejel v skladu s tem členom, ob upoštevanju vseh informacij, ki jih je dobil od posameznikov ali v njihovem imenu in od zainteresirane države članice.
5. Komite ne obravnava nobenega sporočila posameznika v skladu s tem členom, ne da bi se poprej prepričal o naslednjem:
 - a) da navedeno vprašanje ni bilo obravnavano in ni v obravnavi pred kakšno drugo mednarodno instanco, pristojno za preiskavo ali reševanje spora;
 - b) da je posameznik izkoristili vsa interna razpoložljiva sredstva. To pravilo se ne uporablja, če pritožbeni postopki presegajo razumne roke ali ni pričakovati, da bodo dejansko učinkoviti za posameznika, ki je žrtev kršenja te konvencije.
6. Komite obravnava sporočila, predvidena v tem členu, na zaprtih sejah.
7. Komite sporoči svoje ugotovitve zainteresirani državi članici in posamezniku.
8. Določbe tega člena začnejo veljati, ko pet držav članic te konvencije da izjavo, predvideno v prvem odstavku tega člena. Država članica deponira to izjavo pri generalnem sekretarju Organizacije združenih narodov, ki pošlje kopijo drugim državam članicam. Izjava se lahko kadarkoli umakne s sporočilom, poslanim generalnemu sekretarju. Ta umik ne vpliva na obravnavo kakršnegakoli vprašanja, ki je predmet že poslanega sporočila v skladu s tem členom; nobeno nadaljnje sporočilo, ki ga je poslal posameznik ali je bilo poslano zanj, ne bo sprejeto v skladu s tem členom, ko generalni sekretar prejme sporočilo o umiku izjave, razen če zainteresirana država članica ni dala nove izjave.

23. člen

Člani komiteja in člani ad hoc upravne komisije, ki utegnejo biti imenovani v skladu s prvim odstavkom pod e) 21. člena, imajo pravico do olajšav, privilegijev in imunitet, ki so priznane izvedencem v službi Organizacije združenih narodov tako, kot so navedene v ustreznih delih konvencije o privilegijih in imunitetah Združenih narodov.

24. člen

Komite predloži državam članicam in generalni skupščini Organizacije združenih narodov letno poročilo o svojih dejavnostih po tej konvenciji.

III. DEL

25. člen

1. Ta konvencija je odprta za podpis vsem državam.
2. Ta konvencija se mora ratificirati. Ratifikacijske listine bodo deponirane pri generalnem sekretarju Organizacije združenih narodov.

26. člen

Vse države lahko pristopijo k tej konvenciji. Pristop se uveljavi tako, da se pristopna listina deponira pri generalnem sekretarju Organizacije združenih narodov.

27. člen

1. Ta konvencija začne veljati trideseti dan potem, ko je dvajseta listina o ratifikaciji ali pristopu deponirana pri generalnem sekretarju Organizacije združenih narodov.
2. Za vsako državo, ki bo to konvencijo ratificirala ali k njej pristopila po deponiranju dvajsete listine o ratifikaciji ali pristopu, začne konvencija veljati trideseti dan potem, ko je deponirala svojo listino o ratifikaciji ali pristopu.

28. člen

1. Vsaka država lahko ob podpisu ali ratifikaciji ali pristopu izjavi, da ne prizna pristojnosti, ki jo ima komite v skladu z 20. členom konvencije.
2. Vsaka država članica, ki bo imela pridržek v skladu s prvim odstavkom tega člena, lahko kadarkoli umakne ta pridržek tako, da pošlje sporočilo generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov.

29. člen

1. Vsaka država članica te konvencije lahko predlaga amandma in da svoj predlog generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov. Generalni sekretar sporoči predlog amandmaja državam članicam, pri čemer od njih zahteva, da mu sporočijo, ali so za to, da se organizira konferenca držav članic, da bi se predlog obravnaval in dal na glasovanje. Če se v štirih mesecih od dneva, ko je bilo dano tako sporočilo, vsaj tretjina držav članic izjavi za konferenco, jo generalni sekretar organizira pod pokroviteljstvom Organizacije združenih narodov. Vsak amandma, ki ga sprejme večina držav članic, ki so navzoče na konferenci in glasujejo, predloži generalni sekretar v sprejetje vsem državam članicam.
2. Amandma, sprejet po prvem odstavku tega člena, začne veljati, ko dve tretjini držav članic te konvencije obvestijo generalnega sekretarja Organizacije združenih narodov, da so ga sprejele v skladu s postopkom, predvidenim z njihovo ustavo.
3. Ko začnejo amandmaji veljati, so obvezni za vse države članice, ki so jih sprejele, za druge države članice pa veljajo določbe te konvencije in vsi prejšnji amandmaji, ki so jih sprejele.

30. člen

1. Vsak spor med dvema ali več državami članicami v zvezi z razlago ali uporabo te konvencije, ki ga ni mogoče rešiti s pogajanjem, se predloži v arbitražo na zahtevo ene izmed teh držav. Če v šestih mesecih po dani zahtevi za arbitražo strani ne dosežejo sporazuma o organiziranju arbitraže, lahko vsaka med njimi predloži spor Mednarodnemu sodišču z zahtevo v skladu s statutom sodišča.
2. Vsaka država lahko ob podpisu ali ratifikaciji ali pristopu h konvenciji izjavi, da zanjo ne velja prvi

odstavek tega člena. Za druge države članice ne velja navedena določba glede na vsako državo članico, ki izrazi tak pridržek.

3. Vsaka država članica, ki izrazi pridržek v skladu z drugim odstavkom tega člena, ga lahko kadarkoli umakne tako, da pošlje sporočilo generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov.

31. člen

1. Država članica lahko odpove to konvencijo s pisnim sporočilom, poslanim generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov. Odpoved začne veljati eno leto potem, ko je generalni sekretar prejel sporočilo.

2. Zaradi take odpovedi država članica ni oproščena obveznosti, ki jih ima v skladu s to konvencijo v zvezi z vsakim dejanjem ali vsako opustitvijo pred dnem, ko začne odpoved veljati. Odpoved tudi ni ovira za nadaljnjo obravnavo vsakega vprašanja, ki je bilo že predloženo komiteju na dan, ko je začela odpoved veljati.

3. Po dnevu, ko začne veljati odpoved posamezne države članice, komite ne obravnava več nobenega novega vprašanja v zvezi z zadevno državo.

32. člen

Generalni sekretar Organizacije združenih narodov sporoči vsem državam članicam Organizacije združenih narodov in vsem državam, ki bodo podpisale to konvencijo ali pristopile k njej:

- a) podpise, ratifikacije in pristope, prejete na podlagi 25. in 26. člena;
- b) datum, ko začne konvencija veljati na podlagi 27. člena, in datum, ko začne veljati vsak amandma po 29. členu;
- c) odpovedi, prejete na podlagi 31. člena.

33. člen

1. Ta konvencija, katere besedila v arabskem, angleškem, francoskem, kitajskem, ruskem in španskem jeziku so enako verodostojna, bo deponirana pri generalnem sekretarju Organizacije združenih narodov.

2. Generalni sekretar Organizacije združenih narodov pošlje vsem državam overjene kopije te konvencije.

3.3 PRILOGA:

ZAKON O RATIFIKACIJI OPCIJSKEGA PROTOKOLA H KONVENCIJI PROTI MUČENJU IN DRUGIM KRUTIM, NEČLOVEŠKIM ALI PONIŽEVALNIM KAZNIM ALI RAVNANJU

(Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 20/06)

1. člen

Ratificira se Opcijski protokol h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju, sprejet na 57. zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov 18. decembra 2002.

2. člen

Besedilo protokola se v izvirniku v angleškem jeziku ter v prevodu v slovenskem jeziku glasi:

PREAMBULA

Države pogodbenice tega protokola

ponovno potrjujejo, da so mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja prepovedane in pomenijo resno kršenje človekovih pravic,

so prepričane, da so potrebni nadaljnji ukrepi, da bi lahko uresničili cilje Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (v nadaljevanju: konvencija) in okrepili varstvo oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja,

se sklicujejo na 2. in 16. člen konvencije, ki zavezuje vse države pogodbenice, da učinkovito ukrepajo, da bi preprečile mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja na katerem koli ozemlju pod njihovo jurisdikcijo,

ugotavljajo, da so predvsem države odgovorne za izvajanje teh dveh členov, da je skupna odgovornost vseh držav okrepiti varstvo oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, in v celoti spoštovati njihove človekove pravice, in da mednarodni organi izvajanja dopolnjujejo in krepijo državne ukrepe,

se sklicujejo na to, da sta za učinkovito preprečevanje mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja potrebni izobraževanje in povezovanje zakonodajnih, upravnih, sodnih in drugih ukrepov,

se sklicujejo na to, da so na Svetovni konferenci o človekovih pravicah odločno izjavile, da je treba prizadevanja za odpravo mučenja usmeriti predvsem na preprečevanje, in pozvale k sprejetju opcijskega protokola h konvenciji, ki naj bi vzpostavil preventivni sistem rednih obiskov na krajih odvzema prostosti,

so prepričane, da se lahko varstvo oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja okrepi z nesodnimi preventivnimi sredstvi, ki temeljijo na rednih obiskih na krajih odvzema prostosti,

in so se dogovorile:

I. DEL

Splošna načela

1. člen

Namen tega protokola je vzpostaviti sistem rednih obiskov neodvisnih mednarodnih in državnih organov na krajih, kjer je ljudem odvzeta prostost, da bi preprečili mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja.

2. člen

1. Ustanovi se Pododbor za preprečevanje mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja Odbora proti mučenju (v nadaljevanju: pododbor za preprečevanje), ki opravlja naloge, določene s tem protokolom.
2. Pododbor za preprečevanje opravlja svoje delo v okviru Ustanovne listine Združenih narodov in spoštuje njene cilje in načela ter norme Združenih narodov glede ravnanja z ljudmi, ki jim je bila odvzeta prostost.
3. Pododbor za preprečevanje spoštuje tudi načela zaupnosti, nepristranskosti, nerazlikovanja, univerzalnosti in objektivnosti.
4. Pododbor za preprečevanje in države pogodbenice sodelujejo pri izvajanju tega protokola.

3. člen

Vsaka država pogodbenica na državni ravni ustanovi, določi ali vzdržuje enega ali več organov za obiskovanje zaradi preprečevanja mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (v nadaljevanju: državni preventivni mehanizem).

4. člen

1. Vsaka država pogodbenica v skladu s tem protokolom dovoli obiske organov iz 2. in 3. člena na katerem koli kraju, ki je v njeni pristojnosti in pod njenim nadzorom, kjer so ali bi lahko bile osebe, ki jim je bila odvzeta prostost na podlagi odredbe javne oblasti ali na njihovo pobudo ali z njihovo izrecno ali tiho privolitvijo (v nadaljevanju: kraji odvzema prostosti). Namen teh obiskov je, če je potrebno, okrepiti varstvo teh oseb pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja.
2. V tem protokolu pomeni odvzem prostosti vsako obliko pridržanja ali zapore ali namestitve osebe v javni ali zasebni zavod, ki ga ta oseba po odredbi sodne, upravne ali katere koli druge oblasti ne sme zapustiti po svoji volji.

II. DEL

Pododbor za preprečevanje

5. člen

1. Pododbor za preprečevanje sestavlja 10 članov. Po petdeseti ratifikaciji ali pristopu k temu protokolu se število članov v pododboru za preprečevanje poveča na 25.
2. Člani pododbora so izbrani med osebami, ki imajo visok moralni ugled, morajo imeti poklicne izkušnje na področju pravosodja, zlasti kazenskega prava, upravljanja zaporov ali policijske uprave ali na različnih področjih, povezanih z ravnanjem z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost.
3. Pri sestavi pododbora za preprečevanje se upoštevata pravična geografska zastopanost in zastopanost različnih oblik civilizacij in pravnih sistemov držav pogodbenic.
4. V tej sestavi se upošteva tudi uravnotežena zastopanost spolov na podlagi načel enakosti in nediskriminacije.
5. Vsak član pododbora mora biti državljan druge države.
6. Člani pododbora za preprečevanje opravljajo svoje delo kot posamezniki, morajo biti neodvisni in nepristranski ter morajo biti pododboru na razpolago za učinkovito opravljanje dela.

6. člen

1. Vsaka država pogodbenica lahko v skladu z drugim odstavkom tega člena predlaga največ dva kandidata, ki sta ustrezno usposobljena in izpolnjujeta zahteve iz 5. člena, pri čemer mora predložiti podrobne podatke o njuni usposobljenosti.
2. (a) Kandidati morajo biti državljani držav pogodbenic tega protokola.
(b) Vsaj eden od obeh kandidatov mora biti državljan države pogodbenice, ki ga je predlagala.
(c) Posamezna država pogodbenica lahko predlaga največ dva svoja državljana.
(d) Preden država pogodbenica predlaga državljan druge države pogodbenice, zaprosi za njeno soglasje in ga pridobi.
3. Generalni sekretar Združenih narodov vsaj pet mesecev pred dnevom sestanka držav pogodbenic, na katerem bodo potekale volitve, pošlje pismo državam pogodbenicam, s katerim jih pozove, naj

v treh mesecih predlagajo svoje kandidate. Generalni sekretar nato predloži abecedni seznam vseh predlaganih oseb z navedbo držav pogodbenic, ki so jih predlagale.

7. člen

1. Člani pododbora za preprečevanje se izvolijo po naslednjem postopku:
 - a) najprej se upošteva izpolnjevanje zahtev in meril iz 5. člena tega protokola;
 - b) prve volitve potekajo najpozneje šest mesecev po začetku veljavnosti tega protokola;
 - c) države pogodbenice izvolijo člane pododbora s tajnim glasovanjem;
 - d) volitve članov pododbora potekajo vsaki dve leti na sestankih držav pogodbenic, ki jih skliče generalni sekretar Združenih narodov. Na sestankih, na katerih je za sklepčnost potrebna navzočnost dveh tretjin držav pogodbenic, so v pododbor izvoljene tiste osebe, ki dobijo največ glasov in absolutno večino glasov predstavnikov držav pogodbenic, ki so navzoči in glasujejo.
2. Če na volitvah dva državljana države pogodbenice dobita dovolj glasov za članstvo v pododboru za preprečevanje, postane član pododbora tisti kandidat, ki dobi več glasov. Če sta državljana dobila enako število glasov, velja naslednji postopek:
 - a) če je le enega od obeh kandidatov predlagala država pogodbenica, katere državljan je, postane ta kandidat član pododbora za preprečevanje;
 - b) če je oba kandidata predlagala država pogodbenica, katere državljan sta, poteka ločeno tajno glasovanje, s katerim se odloči, kateri državljan bo član pododbora,
 - c) če nobenega kandidata ne predlaga država pogodbenica, katere državljan sta, poteka ločeno tajno glasovanje, s katerim se odloči, kateri kandidat bo član pododbora.

8. člen

Če član pododbora umre, odstopi ali zaradi kakršnega koli razloga ne more več opravljati svojih dolžnosti, država pogodbenica, ki je tega člana predlagala, predlaga drugo osebo, ki je ustrezno usposobljena in izpolnjuje zahteve iz 5. člena, ob upoštevanju potrebe po uravnoteženi zastopanosti različnih področij, in bo opravljala delo do naslednjega sestanka držav pogodbenic, če se s tem strinja večina držav pogodbenic. Šteje se, da se države pogodbenice strinjajo, razen če polovica ali več držav pogodbenic odgovori negativno v šestih tednih, potem ko jih je generalni sekretar Združenih narodov obvestil o predlaganem imenovanju.

9. člen

Člani pododbora za preprečevanje so izvoljeni za štiri leta. Enkrat so lahko ponovno izvoljeni, če so ponovno predlagani. Polovici članov, izvoljenih na prvih volitvah, se mandat izteče po dveh letih; imena teh članov neposredno po prvih volitvah z žrebom določi predsedujoči sestanka iz točke d prvega odstavka 7. člena.

10. člen

1. Pododbor za preprečevanje izvoli svoje vodstvo za dve leti. Lahko je ponovno izvoljeno.
2. Pododbor za preprečevanje sprejme svoj poslovnik. Ta med drugim določa, da:
 - a) je za sklepčnost potrebna več kot polovica članov;
 - b) se odločitve pododbora za preprečevanje sprejmejo z večino navzočih članov;
 - c) se pododbor za preprečevanje sestaja brez navzočnosti javnosti.
3. Prvi sestanek pododbora za preprečevanje skliče generalni sekretar Združenih narodov. Po prvem sestanku se pododbor sestaja, kot to določa poslovnik. Pododbor za preprečevanje in odbor proti mučenju zasedata hkrati vsaj enkrat letno.

III. DEL

Naloge in pooblastila pododbora za preprečevanje

11. člen

Pododbor za preprečevanje:

- a) obiskuje kraje iz 4. člena in daje priporočila državam pogodbenicam glede varstva oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja;
- b) v zvezi z državnimi preventivnimi mehanizmi:
 - i) svetuje in pomaga državam pogodbenicam pri njihovi vzpostavitvi, če je potrebno;
 - ii) vzdržuje neposredne, in če je potrebno, zaupne stike z državnimi preventivnimi mehanizmi in jim omogoča usposabljanje in strokovno pomoč, da bi okrepili svoje zmogljivosti;

- iii) jim svetuje in pomaga pri oceni potreb in sredstev, potrebnih za krepitev varstva oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja;
 - iv) daje priporočila in pripombe državam pogodbenicam, da bi okrepile zmogljivosti, naloge in pooblastila državnih preventivnih mehanizmov za preprečevanje mučenja in drugih oblik okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja;
- c) za preprečevanje mučenja na splošno sodeluje z ustreznimi organi in mehanizmi Združenih narodov in mednarodnimi, regionalnimi in državnimi institucijami ali organizacijami, ki si prizadevajo za okrepitev varstva oseb pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja.

12. člen

Da bi pododboru za preprečevanje omogočili uresničevanje njegovih nalog in pooblastil iz 11. člena, se države pogodbenice zavezujejo, da bodo:

- a) sprejele pododbor za preprečevanje na svojem ozemlju in mu dovolile dostop do krajev odvzema prostosti, kot je opredeljeno v 4. členu tega protokola;
- b) priskrbele pododboru za preprečevanje vse ustrezne informacije, ki bi jih od njih zahteval, da bi lahko ocenil potrebe in ukrepe, ki bi jih bilo treba sprejeti za okrepitev varstva oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja;
- c) spodbujale in omogočale stike med pododborom za preprečevanje in državnimi preventivnimi mehanizmi;
- d) obravnavale priporočila pododboru za preprečevanje in vzpostavile dialog z njim o mogočih ukrepih za izvajanje.

13. člen

1. Pododbor za preprečevanje najprej z žrebom sestavi program rednih obiskov v državah pogodbenicah, da izpolni naloge in pooblastila iz 11. člena.
2. Po posvetovanjih pododbor za preprečevanje uradno obvesti države pogodbenice o svojem programu, tako da se lahko nemudoma dogovorijo o potrebnih praktičnih podrobnostih glede obiskov, ki naj se opravijo.
3. Obiske opravita vsaj dva člana pododboru za preprečevanje. Če je potrebno, člane spremljajo strokovnjaki z dokazanimi strokovnimi izkušnjami in znanjem na področjih, ki jih vključuje ta protokol, in so izbrani s seznama strokovnjakov, pripravljenega na podlagi predlogov držav pogodbenic, Urada visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice in Centra Združenih narodov za mednarodno preprečevanje kriminala. Pri pripravi seznama države pogodbenice predlagajo največ pet nacionalnih strokovnjakov. Država pogodbenica lahko nasprotuje, da je posamezen strokovnjak navzoč pri obisku, nato pododbor za preprečevanje predlaga drugega strokovnjaka.
4. Če se pododboru za preprečevanje zdi primerno, lahko po rednem obisku predlaga še kratek dopolnilni obisk.

14. člen

1. Da bi pododboru za preprečevanje omogočili izpolnjevanje nalog in pooblastil, se države pogodbenice tega protokola zavezujejo, da mu bodo zagotovile:
 - a) neomejen dostop do vseh informacij o številu oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, na krajih odvzema prostosti, kot je opredeljeno v 4. členu, in o številu krajev in njihovih lokacijah;
 - b) neomejen dostop do vseh informacij o ravnanju s temi osebami in njihovimi pogoji odvzema prostosti;
 - c) neomejen dostop do vseh krajev odvzema prostosti ter njihovih objektov in opreme ob upoštevanju drugega odstavka;
 - d) možnost zaupnih pogovorov z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, brez prič, osebno ali s prevajalcem, če je potrebno, in s katero koli osebo, za katero pododbor za preprečevanje meni, da lahko priskrbi ustrezne informacije;
 - e) svobodno izbiro krajev, ki jih želi obiskati, in oseb, s katerimi želi govoriti.
2. Obisku določenega kraja odvzema prostosti se lahko nasprotuje le iz nujnih in tehtnih razlogov zaradi državne obrambe, javne varnosti, naravne nesreče ali hudega nereda na kraju, ki naj bi ga obiskali, in ki trenutno preprečujejo izvedbo takega obiska. Država pogodbenica se ne sme sklicevati na obstoj razglašenega izrednega stanja kot na razlog za nasprotovanje obisku.

15. člen

Nobena oblast ali uradna oseba ne sme odrediti, uporabiti, dovoliti ali dopustiti kakršne koli sankcije proti nobeni osebi ali organizaciji, ker je pododboru ali njegovim delegatom dala resnične ali neresnične informacije, in nobene osebe ali organizacije se zaradi tega ne sme kako drugače oškodovati.

16. člen

1. Pododbor za preprečevanje svoja priporočila in pripombe zaupno sporoči državi pogodbenici, in če je potrebno, državnemu preventivnemu mehanizmu.
2. Pododbor za preprečevanje objavi svoje poročilo z morebitnimi pripombami prizadete države pogodbenice, kadar to zahteva. Če država pogodbenica objavi del poročila, lahko pododbor za preprečevanje objavi poročilo v celoti ali delno. Osebni podatki pa se ne smejo objaviti brez izrecne privolitve prizadete osebe.
3. Pododbor za preprečevanje mora Odboru za mučenje predložiti javno letno poročilo o svojih dejavnostih.
4. Če država pogodbenica v skladu z 12. in 14. členom zavrne svoje sodelovanje s pododborom za preprečevanje ali ukrepanje, ki bi glede na priporočila pododbora izboljšalo stanje, lahko Odbor proti mučenju na prošnjo pododbora za preprečevanje z večino svojih članov odloči, da bo dal javno izjavo o zadevi ali objavil poročilo pododbora, potem ko je imela država pogodbenica možnost predstaviti svoja stališča.

IV. DEL

Državni preventivni mehanizmi

17. člen

Vsaka država pogodbenica najpozneje leto po začetku veljavnosti tega protokola, njegovi ratifikaciji ali pristopu k njemu vzpostavi, določi ali ustanovi enega ali več neodvisnih državnih preventivnih mehanizmov za preprečevanje mučenja. Mehanizmi, ki so jih vzpostavile decentralizirane enote, se lahko za namene tega protokola določijo za državne preventivne mehanizme, če so v skladu z njegovimi določbami.

18. člen

1. Države pogodbenice zagotavljajo neodvisnost delovanja državnih preventivnih mehanizmov in neodvisnost njihovega osebja.
2. Države pogodbenice ukrenejo vse potrebno, da zagotovijo, da so strokovnjaki državnega preventivnega mehanizma ustrezno usposobljeni in imajo strokovno znanje. Prizadevajo si za uravnoteženo zastopanost spolov in ustrezno zastopanost etničnih skupin in manjšin v državi.
3. Države pogodbenice se zavezujejo, da bodo dale na voljo potrebna sredstva za delovanje državnih preventivnih mehanizmov.
4. Pri vzpostavitvi državnih preventivnih mehanizmov države pogodbenice ustrezno upoštevajo načela glede statusa in delovanja nacionalnih institucij za spodbujanje in varstvo človekovih pravic.

19. člen

Državni preventivni mehanizmi imajo vsaj naslednja pooblastila, da:

- a) na krajih odvzema prostosti, kot so opredeljeni v 4. členu, redno preverjajo ravnanje z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, da bi okrepili njihovo varstvo pred mučenjem, in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja, če je potrebno;
- b) ob upoštevanju ustreznih norm Združenih narodov dajejo priporočila ustreznim organom, da bi izboljšali razmere in ravnanje z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, in preprečili mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega, poniževalnega ravnanja ali kaznovanja;
- c) predložijo predloge in pripombe k veljavnim ali predlaganim zakonom.

20. člen

Da bi državni preventivni mehanizmi lahko izpolnili svoje naloge in pooblastila, se države pogodbenice tega protokola zavezujejo, da jim bodo zagotovile:

- a) dostop do vseh informacij o številu oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, na krajih odvzema prostosti, kot so opredeljeni v 4. členu, in o številu krajev in njihovi lokaciji;
- b) dostop do vseh informacij o ravnanju s temi osebami in njihovih pogojih odvzema prostosti;

- c) dostop do vseh krajev odvzema prostosti ter njihovih objektov in opreme;
- d) možnost zaupnih pogovorov z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, brez prič, osebno ali s prevajalcem, če se zdi potrebno, in s katero koli osebo, za katero državni preventivni mehanizem meni, da lahko priskrbi ustrezne informacije;
- e) svobodno izbiro krajev, ki jih želijo obiskati, in oseb, s katerimi želijo govoriti;
- f) pravico do stikov s pododborom za preprečevanje, pošiljanja informacij pododboru in do srečanj z njim.

21. člen

1. Nobena oblast ali uradna oseba ne sme odrediti, uporabiti, dovoliti ali dopustiti kakršne koli sankcije proti nobeni osebi ali organizaciji, ker je državnemu preventivnemu mehanizmu dala resnične ali neresnične informacije, in nobene osebe ali organizacije se zaradi tega ne sme kako drugače oškodovati.
2. Zaupne informacije, ki jih zbere državni preventivni mehanizem, so zavarovane kot take. Osebni podatki pa se ne smejo objaviti brez izrecne privolitve prizadete osebe.

22. člen

Pristojni organi prizadete države pogodbenice obravnavajo priporočila državnega preventivnega mehanizma in z njim vzpostavijo dialog o mogočih ukrepih za izvajanje.

23. člen

Države pogodbenice tega protokola se zavezujejo, da bodo objavile in razširjale letna poročila državnih preventivnih organov.

V. DEL

Izjava

24. člen

1. Ob ratifikaciji lahko države pogodbenice izjavijo, da bodo odložile izpolnjevanje svojih obveznosti iz III. ali IV. dela tega protokola.
2. Odložitev obveznosti velja največ tri leta. Odbor proti mučenju lahko podaljša to obdobje za dodatni dve leti ob utemeljenih navedbah države pogodbenice in po posvetovanjih s pododborom za preprečevanje.

VI. DEL

Finančne določbe

25. člen

1. Stroške pododbora za preprečevanje, ki nastanejo pri izvajanju tega protokola, krijejo Združeni narodi.
2. Generalni sekretar Združenih narodov zagotovi ustrezno osebje in prostore za učinkovito opravljanje nalog pododbora za preprečevanje po tem protokolu.

26. člen

1. V skladu z ustreznimi postopki Generalne skupščine se ustanovi poseben sklad, za pomoč pri financiranju izvajanja priporočil, ki jih je pododbor za preprečevanje dal po obisku v državi pogodbenici, in za izobraževalne programe državnih preventivnih mehanizmov, ki ga je treba upravljati v skladu s finančnimi predpisi in pravili Združenih narodov.
2. Poseben sklad se lahko financira s prostovoljnimi prispevki vlad, medvladnih in nevladnih organizacij in drugih zasebnih ali javnih subjektov.

VII. DEL

Končne določbe

27. člen

1. Protokol je na voljo za podpis vsem državam, ki so podpisale konvencijo.
2. Protokol lahko ratificira vsaka država, ki je ratificirala konvencijo ali k njej pristopila. Listine o ratifikaciji se deponirajo pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

3. Protokol je na voljo za pristop vsem državam, ki so ratificirale konvencijo ali k njej pristopile.
4. Pristop se opravi z deponiranjem listine o pristopu pri generalnem sekretarju Združenih narodov.
5. Generalni sekretar Združenih narodov o deponiranju vsake listine o ratifikaciji ali pristopu obvesti vse države, ki so podpisale ta protokol ali k njemu pristopile.

28. člen

1. Protokol začne veljati trideseti dan po dnevu, ko se pri generalnem sekretarju Združenih narodov deponira dvajseta listina o ratifikaciji ali pristopu.
2. Za vsako državo, ki ratificira protokol ali k njemu pristopi po deponiranju dvajsete listine o ratifikaciji ali pristopu pri generalnem sekretarju Združenih narodov, začne protokol veljati trideseti dan po dnevu deponiranja njene listine o ratifikaciji ali pristopu.

29. člen

Določbe tega protokola veljajo za vse dele zveznih držav brez omejitev ali izjem.

30. člen

K temu protokolu niso dopustni pridržki.

31. člen

Določbe tega protokola ne vplivajo na obveznosti držav pogodbenic po regionalnih konvencijah, ki uvajajo sistem obiskov na krajih odvzema prostosti. Pododbor za preprečevanje in organi, ustanovljeni na podlagi takih regionalnih konvencij, pa se spodbujajo k posvetovanju in sodelovanju, da bi se izognili podvajanju in učinkovito podpirali cilje tega protokola.

32. člen

Določbe tega protokola ne vplivajo na obveznosti držav pogodbenic štirih Ženevskih konvencij z dne 12. avgusta 1949 in dopolnilnih protokolov k Ženevskim konvencijam z dne 8. junija 1977, niti na možnost katere koli države pogodbenice, da pooblasti Mednarodni odbor Rdečega križa, da obišče kraje odvzema prostosti v razmerah, ki jih ne zajema mednarodno humanitarno pravo.

33. člen

1. Vsaka država pogodbenica lahko kadar koli odpove ta protokol s pisnim uradnim obvestilom, naslovljenim na generalnega sekretarja Združenih narodov, ki obvesti druge države pogodbenice tega protokola in konvencije. Odpoved začne veljati eno leto po dnevu, ko generalni sekretar prejme uradno obvestilo.
2. Odpoved države pogodbenice ne odvezuje obveznosti po tem protokolu glede katerega koli dejanja ali razmer, ki lahko nastanejo pred dnevom, ko začne odpoved veljati, ali ukrepov, za katere se je pododbor za preprečevanje odločil ali se lahko odloči, da jih sprejme glede te države pogodbenice; odpoved prav tako na noben način ne vpliva na nadaljnje obravnavanje katere koli zadeve, ki je pri pododboru za preprečevanje že v obravnavi pred dnevom, ko začne veljati odpoved.
3. Po datumu, ko začne veljati odpoved države pogodbenice, pododbor za preprečevanje ne začne obravnavati nobene nove zadeve, povezane s to državo.

34. člen

1. Vsaka država pogodbenica tega protokola lahko predlaga spremembo in jo predloži generalnemu sekretarju Združenih narodov. Generalni sekretar sporoči predlagano spremembo državam pogodbenicam tega protokola in jih zaprosi, da ga obvestijo, ali se strinjajo s konferenco držav pogodbenic zaradi obravnavanja in glasovanja o predlogu. Če se v štirih mesecih od dneva tega sporočila vsaj tretjina držav pogodbenic strinja s to konferenco, generalni sekretar skliče konferenco pod pokroviteljstvom Združenih narodov. Generalni sekretar Združenih narodov pošlje vsem državam pogodbenicam v sprejetje vsako spremembo, ki jo z dvetretjinsko večino sprejmejo države pogodbenice, ki so navzoče in glasujejo na konferenci.
2. Sprememba, sprejeta v skladu s prvim odstavkom tega člena, začne veljati, ko jo sprejmejo države pogodbenice tega protokola z dvetretjinsko večino v skladu z njihovimi ustavnimi postopki.
3. Ko začnejo spremembe veljati, so zavezujoče za vse tiste države pogodbenice, ki so jih sprejele, za druge države pogodbenice pa še naprej veljajo določbe tega protokola in katera koli prejšnja sprememba, ki so jo sprejele.

35. člen

Člani pododbora za preprečevanje in državnih preventivnih mehanizmov uživajo take privilegije in imunitete, ki so potrebni za neodvisno izvajanje njihovih nalog. Člani pododbora za preprečevanje uživajo privilegije in imunitete iz 22. člena Konvencije Združenih narodov o privilegijih in imunitetah z dne 13. februarja 1946 ob upoštevanju določb 23. člena te konvencije.

36. člen

Člani pododbora za preprečevanje ob obisku v državi pogodbениci uživajo privilegije in imunitete, ne da bi posegali v določbe in namene tega protokola, in sicer:

- (a) spoštujejo zakone in predpise države, ki jo obiščejo;
- (b) se vzdržijo katerega koli ukrepa ali dejavnosti, ki ni v skladu z nepristransko in mednarodno naravo njihovih nalog.

37. člen

1. Ta protokol, katerega besedilo v angleškem, arabskem, francoskem, kitajskem, ruskem in španskem besedilu je enako verodostojno, se deponira pri generalnem sekretarju Združenih narodov.
2. Generalni sekretar Združenih narodov pošlje overjene kopije tega protokola vsem državam.

3. člen

Za izvajanje protokola skrbi Ministrstvo za pravosodje.

4. člen

Republika Slovenija daje v zvezi s 17. členom Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju naslednjo izjavo: »Pristojnosti in naloge državnega preventivnega mehanizma po opcijskem protokolu, skladno s 17. členom, izvršuje Varuh človekovih pravic, v dogovoru z njim pa tudi nevladne organizacije, registrirane v Republiki Sloveniji, ter organizacije, ki so pridobile status humanitarne organizacije v Republiki Sloveniji.«

5. člen

1. Naloge in pooblastila državnega preventivnega mehanizma po tem protokolu izvršuje Varuh človekovih pravic. Pri opravljanju nadzora na krajih odvzema prostosti ter preverjanja ravnanja z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, lahko z Varuhom pri izvrševanju nalog in pooblastil Varuha po tem protokolu sodelujejo nevladne organizacije, registrirane v Republiki Sloveniji, ter organizacije, ki so pridobile status humanitarne organizacije v Republiki Sloveniji, ki se ukvarjajo z varstvom človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, zlasti s področja preprečevanja mučenja in drugih krutih, nečloveških ali poniževalnih kazni ali ravnanj.
2. Organizacije, ki bodo sodelovale pri izvajanju nalog in pooblastil po določbah prejšnjega odstavka, se izberejo na podlagi javnega razpisa, katerega izvede Varuh, ki tudi odloči o izbiri organizacije. Vsebina javnega razpisa mora biti v skladu s 4. členom tega zakona ter podzakonskih aktov, izdanih na podlagi četrtega odstavka.
3. Osebe iz izbranih organizacij, ki bodo sodelovale pri izvajanju nalog in pooblastil državnega preventivnega mehanizma po tem protokolu, podajo predhodno pisno izjavo, da bodo pri opravljanju teh nalog in pooblastil delovale po navodilih Varuha človekovih pravic in delovale po predpisih o varovanju tajnosti osebnih in tajnih podatkov, tako kot to velja za Varuha, njegove namestnike in uslužbenice.
4. Potrebne stroške in nagrade osebam iz organizacij, ki opravljajo naloge oziroma izvršujejo pooblastila po prvem odstavku, izplača Varuh človekovih pravic iz proračunskih postavk Varuha, po pravilniku, ki ga izda Varuh po predhodnem soglasju ministra, pristojnega za finance. Pravilnik se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Priloga:

6. člen

Ta zakon začne veljati 1. januarja 2007.

Št. 713-03/91-4/4

Ljubljana, dne 29. septembra 2006

EPA 1008-IV

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije

France Cukjati, dr. med., l.r.

3.4 PRILOGA:

O DPM V ZAKONU O VARUHU ČLOVEKOVIH PRAVIC

(Uradni list RS, št. 69/2017 z dne 8. 12. 2017)

Na podlagi drugega odstavka 153. člena Poslovnika državnega zbora in sklepa Državnega zbora z dne 20. 9. 2017 je Državni zbor na seji dne 28. 11. 2017 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o varuhu človekovih pravic, ki obsega:

- Zakon o varuhu človekovih pravic – ZVarCP (Uradni list RS, št. 71/93 z dne 30. 12. 1993),
- Popravek Zakona o varuhu človekovih pravic – ZVarCP (Uradni list RS, št. 15/94 z dne 18. 3. 1994),
- Zakon o javnih uslužbencih – ZJU (Uradni list RS, št. 56/02 z dne 28. 6. 2002),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varuhu človekovih pravic – ZVarCP-A (Uradni list RS, št. 109/12 z dne 31. 12. 2012),
- Zakon o dopolnitvah Zakona o varuhu človekovih pravic – ZVarCP-B (Uradni list RS, št. 54/17 z dne 29. 9. 2017).

Št. 000-04/17-18/3

Ljubljana, dne 28. novembra 2017

EPA 2292-VII

Državni zbor

Republike Slovenije

Primož Hainz l.r.

Podpredsednik

50.c člen

(Državni preventivni mehanizem)

- (1) Kot notranja organizacijska enota varuha deluje državni preventivni mehanizem po Opcijskem protokolu h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju, določenem z Zakonom o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 20/06).
- (2) Delo državnega preventivnega mehanizma vodi namestnik varuha, ki ga za določeno obdobje pooblasti varuh.

3.5 PRILOGA:

O DPM V POSLOVNIKU VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi 51. člena Zakona o varuhu človekovih pravic (Uradni list RS, št. 69/17 – ZVarCP – UPB2) in po predhodnem mnenju Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti št. 000-04/18-19/7 z dne 3. 1. 2019 sprejemam

POSLOVNIK VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE

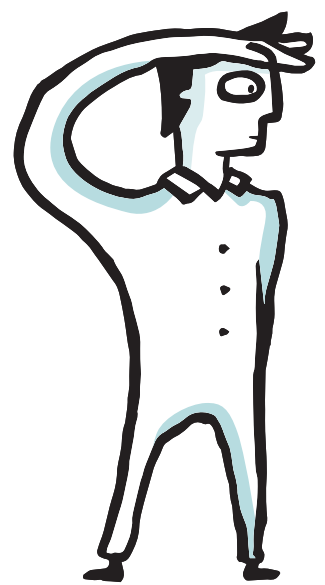
(Uradni list RS, št. 3/19 z dne 11. 1. 2019)

15. člen

- (1) Varuh ima tudi naslednje notranje organizacijske enote:
 - zagovorništvo otrok,
 - center za človekove pravice,
 - državni preventivni mehanizem po Opcijskem protokolu h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (v nadaljevanju: DPM).
- (2) Vodenje notranjih organizacijskih enot pomeni zlasti koordiniranje delovnih procesov v okviru enote, dodeljevanje zadev in dajanje navodil za opravljanje dela v enoti zaposlenim javnim uslužbencem, ter skrb za usklajenost delovanja enote z delovanjem drugih notranjih organizacijskih enot oziroma organa, za sodelovanje z institucijami in organizacijami v državi, iz tujine oziroma mednarodne ravni in za seznanjanje javnosti o izbranih vidikih delovanja enote.
- (3) Za pomoč pri vodenju notranjih organizacijskih enot se lahko imenuje pomočnike vodij.
- (4) Naloge in delovanje organizacijskih enot se opravljajo v okviru zagotovljenih proračunskih sredstev v skladu s prednostnimi nalogami, ki jih pripravijo njihovi vodje.
- (5) Sredstva za delovanje notranjih organizacijskih enot se zagotavljajo v okviru proračuna Varuha na posebnih ločenih postavkah na podlagi letnega načrta dela in aktivnosti za naslednje proračunsko obdobje.

20. člen

- (1) DPM skrbi za varstvo oseb, ki jim je odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega, poniževalnega ravnanja ali kaznovanja z rednimi obiski na krajih odvzema prostosti, s priporočili in predlogi, pripravljenimi na podlagi obiskov, ter pripombami k veljavnim ali predlaganim zakonom.
- (2) Pri izvajanju nalog in pooblastil DPM lahko sodelujejo osebe iz nevladnih ali humanitarnih organizacij. To sodelovanje se uredi s pogodbo.
- (3) Javni razpis za izbor organizacij iz prejšnjega odstavka se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na Varuhovem spletišču. Javni razpis vsebuje opredelitev predmeta in namena razpisa, zahteve, ki jih morajo izpolnjevati prijavitelji, merila za izbor in opredelitev obdobja sodelovanja.
- (4) Javnost dela DPM se zagotavlja zlasti z objavo povzetkov poročil o obisku krajev odvzema prostosti in z njegovim letnim poročilom.
- (5) Delovanje DPM podrobneje določa metodologija izvajanja nalog in pooblastil DPM, ki jo sprejme varuh.

Poročilo Varuha človekovih pravic RS o izvajanju nalog državnega preventivnega mehanizma
po Opcijskem protokolu h Konvenciji OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali
poniževalnim kaznim ali ravnanju za leto 2018

Izdajatelj: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (Varuh)

Pri pripravi publikacije so sodelovali:

Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic; **Ivan Šelih** - namestnik varuhinje in vodja Državnega preventivnega mehanizma; **mag. Jure Markič**; **Robert Gačnik, spec.**; **Lili Jazbec** in **Ana Polutnik**.

Uredila: Ivan Šelih, namestnik varuhinje in Liana Kalčina, svetovalka Varuha

Lektura: Lektor'ca, Nataša Purkat s.p.

Oblikovanje in računalniški prelom: Futura DDB, design Maruša Koželj, prelom Vojko Plevel

Tisk: Cicero, d.o.o.

Naklada: 500 izvodov

Ljubljana, februar 2019

Publikacija je objavljena tudi na spletnih straneh www.varuh-rs.si

Naslov:

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije
Dunajska cesta 56,
1109 Ljubljana,
Slovenija

Telefon 01 475 00 50; Faks 01 475 00 40

www.varuh-rs.si

info@varuh-rs.si

Reproduciranje delov publikacije je dovoljeno z navedbo vira.

ISSN 2591-0973